SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 08.03.2021

Pöytäkirjan kansilehti ... 1

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus ... 3

2 § Pöytäkirjan tarkastaminen ... 4

3 § Kokouksessa saadut selostukset ... 5

4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirja ja päätökset ... 6

5 § Eero Ruohomäen luottamustehtävien päättyminen, eron myöntäminen vapaa-ajan lautakunnan varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen ... 7

6 § Eron myöntäminen Teemu Purojärvelle sisäilma-asioiden neuvottelukunnan jäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen ... 9

7 § Luottamushenkilöedustuksen nimeäminen Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malliin ... 11

- Perustelut Lapsiystävällinen kunta -malli hakemukseen ... 14

8 § Hallintosäännön muutokset / tartuntatautilaki ... 15

- Hallintosäännön muutokset 8.3.2021 (muutokset näkyvissä) ... 17

9 § Tiedoksi Helsingin hallinto-oikeuden päätös valituksesta koskien sopimussakkoa Kivistön asuntomessualueen tontinostajille ... 18

- Helsingin hallinto-oikeuden päätös H521/2021 ... 19

10 § Lausunto ympäristöministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätöksestä kiertotalouden strategiseksi ohjelmaksi ... 26

- Vantaan kaupungin lausunto valtioneuvoston periaatepäätöksestä Kiertotalouden strategiseksi ohjelmaksi, kh 8.3.2021 ... 28

- Lausuntopyyntö (suomenkielinen) / Valtioneuvoston periaatepäätös Kiertotalouden strategisesta ohjelmasta ... 30

11 § Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinnin purkaminen ... 37

12 § Korson päiväkodin tarveselvityksen hyväksyminen ... 40

- Korson päiväkodin 27.10.2020 päivätty tarveselvitys (II) ... 42

13 § Elmon uimahallin hankesuunnitelman ja tavoitehinnan hyväksyminen ... 68

- Hankesuunnitelma 2021-01-04 (II) ... 71

14 § Erityiset ennakkoäänestyspaikat vuoden 2021 kuntavaaleissa ... 102

- Laitosluettelo ... 103

15 § Keskusvaalilautakunnan uusien varavaltuutettujen määräämistä koskevat päätökset ... 105

16 § Vantaan hyvinvointikertomus 2020 ... 107

- Vantaan hyvinvointikertomus 2020 ... 109

- Vantaan hyvinvointiohjelman 2018-2022 väliarviointi ... 183

17 § Vastaus Kati Tyystjärven ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen koskien Vantaan kaupungin liittymisestä Kaikukortti-järjestelmään ... 236

- Kati Tyystjärven ja 18 muun valtuutetun aloite Vantaan kaupungin liittymisestä Kaikukortti-järjestelmään ... 239

18 § Vastaus Antero Eerolan ja 14 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaalle uudet ohjeet vastuullisista hankinnoista ... 240

- Antero Eerolan ja 14 muun valtuutetun aloite Vantaalle uudet ohjeet vastuullisista hankinnoista ... 242

- Selvitys vastuullisuuden huomioimisesta hankinnoissa ... 244

19 § Perusopetuksen poikkeusjärjestelyt V ... 249

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 08.03.2021

20 § Vastaus Siri Ahokkaan ja 14 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaa brändin mukaisen ulkovaatetuksen tarjoamisesta kaupungin kasvatus- ja opetushenkilöstölle työkäyttöön 251

- Siri Ahokkaan ja 14 muun valtuutetun aloite Vantaa brändin mukaisen ulkovaatetuksen tarjoaminen kaupungin kasvatus- ja opetushenkilöstölle työkäyttöön 255

21 § Vastaus Ulla Kaukolan sekä 16 muun valtuutetun aloitteeseen jalankulkijoiden ja muun kevyen liikenteen huomioon ottamiseksi rakentamisaikana 256

- Ulla Kaukolan sekä 16 muun valtuutetun aloite jalankulkijoiden ja muun kevyen liikenteen ottaminen huomioon rakentamisaikana 258

22 § Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Vantaan Energian vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta 259

- Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Vantaan Energian vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta 261

- Lausuntopyyntö Vantaan kaupungin hallitukselle, Vantaan Energia Oy:n vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta/ Lausuntopyyntö Vantaan Energia Oy:n vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 263

- Ote: Ympäristölautakunta 18.02.2021 § 8 Lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Vantaan Energian vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta 266

23 § Ennakkolausunto etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä kiinteistökaupassa: Määräala 92-404-1-975-M501 (Harjalinnuntie 29) 277

- Kartta kaupan kohteesta 279

24 § Helsingin hallinto-oikeuden päätös asemakaavaa koskevasta valituksesta / Asemakaavamuutos 002288, 81 Korso, 87 Vierumäki, 88 Vallinoja/Lehmustontie 280

- Helsingin hallinto-oikeuden päätös valitukseen kaupunginvaltuuston 16.12.2019 päätöksestä/ Asemakaavan muutos 002288, 81 Korso, 87 Vierumäki, 88 Vallinoja / Lehmustontie / henkilötiedot peitetty 282

- Kaavakartta, 8.3.2021 304

25 § Teknisen virheen korjaaminen kaavakarttaan / Asemakaavan muutos 002314, 61 Tikkurila / Kielotie 38 - 44 305

26 § Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen kilpailun ratkaisun käsittely 306

- Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen kilpailun ratkaisun käsittely 308

27 § Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennusta koskevan toteutussopimuksen ja maankäyttösopimukseen tehtävien muutosten hyväksyminen 311

- Luonnos toteutussopimukseksi koskien Kielotie 13 korttelin rakennushanketta 314

- Luonnos liitteeksi asemakaavan muutosta nro 002365 koskevaan maankäyttösopimukseen 337

28 § Asemakaavan muutos 002371, 52 Veromies / Mondo 339

- 002371 selostus asemakaavamuutos 16.2.2021 Mondo 342

29 § Maankäyttösopimus / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus / Asemakaavan muutos 002371 395

- Liite A1: sopimusalue 397

- Maankäyttösopimus 398

30 § Asemakaava ja asemakaavamuutos 110500 ja tonttijako, 11 Hämevaara / Vieteririnne 403

- 110500 kaavaselostus 16.2.2021, Vieteririnne 406

- 110500 Muistutukset ja vastineet 16.2.2021, Vieteririnne 445

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 08.03.2021

31 § Asemakaavamuutos 002420, 52 Veromies / Grand Wing 456
- 002420 selostus asemakaavamuutos 16.2.2021 Grand Wing 461
- 002420 Lausunnot ja vastineet 16.2.2021 513
32 § Asemakaavan muutos 002466 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 26 Petikko / Tiilenpolttajankuja 3b 521
- 002466 asemakaavamuutoksen selostus 15.12.2020, Tiilenpolttajankuja 3b 524
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus 542
Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen 543
Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto 544
Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus 545
Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa 550
Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa 551
Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa 552

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 8.3.2021 klo 14.00–16.30
Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	**Varajäsenet**	Läsnä
Multala Sari, puheenjohtaja	x, pj §:t 3-32, klo 14.20-16.30	Kortesalmi Marilla	
Tahvanainen Säde, I varapuheenjohtaja	x (etäyhteydellä), pj §:t 1-2, klo 14.00-14.20	Nieminen Irja	
Norrena Vaula, II varapuheenjohtaja	x (etäyhteydellä)	Hölttä Heikki	
Abdi Faysal	x (etäyhteydellä)	Kähkönen Osmo	
Jääskeläinen Jouko	x (etäyhteydellä)	Vanhanen Maija	
Kaira Lauri	x (etäyhteydellä)	Weckman Markku	
Kaukola Ulla	-	Hall Anu	x (etäyhteydellä)
Niikko Mika	x (etäyhteydellä), §:t 3-31, klo 15.00-16.30	Kärki Niilo	
Orpana Anitta	x (etäyhteydellä)	Sieviläinen Marianne	
Pajunen Sirpa	x (etäyhteydellä)	Kuusela Minna	
Puoskari Pentti	x (etäyhteydellä)	Särkelä Jussi	
Rokkanen Sakari	x (etäyhteydellä)	Kanerva Sami	
Tyystjärvi Kati	x (etäyhteydellä)	Karinen Ville	
Nuorisovaltuuston edustaja		**Varajäsenet**	
Hoviniemi Matilda	x (etäyhteydellä)	Lindqvist Noa	
		Parkkonen Santeri	

Muut osallistujat		Läsnä
Lindtman Antti, valtuuston puheenjohtaja		x (etäyhteydellä)
Orlando Carita, valtuuston I varapuheenjohtaja		x (etäyhteydellä)
Kauppinen Sirpa, valtuuston II varapuheenjohtaja		x (etäyhteydellä)
Viljanen Ritva, kaupunginjohtaja		x (etäyhteydellä)
Kalske Katri, apulaiskaupunginjohtaja		x (etäyhteydellä)
Åstrand Riikka, apulaiskaupunginjohtaja		x (etäyhteydellä)
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja		x (etäyhteydellä)
Aronkytö Timo, apulaiskaupunginjohtaja		x (etäyhteydellä)
Rainio Päivi, viestintäjohtaja		x (etäyhteydellä)
Ruusula Matti, talous- ja strategiajohtaja		x (etäyhteydellä)
Pennanen Sari-Anna, kaupunginlakimies		x (etäyhteydellä)
Isotalus Birgit, hallintosihteeri/hallintoasiantuntija		x
Yli-Leppälä Henna, pöytäkirjanpitäjä		x

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Sari Multala

Pöytäkirjanpitäjä Henna Yli-Leppälä

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 15.3.2021, Kaupungintalo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)

Pykälät 8, 10, 22, 23, 24 ja 26 tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Vaula Norrena Anu Hall

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 17.3.2021, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.

1 § **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:
Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

2 § Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:

a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus kaupungintalossa maanantaina 15.3.2021 klo 16.00 ja

Jäsenet	Kokous pvä
Abdi Faysal	
Jääskeläinen Jouko	
Kaira Lauri	
Kaukola Ulla	8.3.2021
Niikko Mika	8.3.2021
Norrena Vaula, II varapuheenjohtaja	
Orpana Anitta	
Pajunen Sirpa	
Puoskari Pentti	
Rokkanen Sakari	
Tahvanainen Säde, I varapuheenjohtaja	
Tyystjärvi Kati	

b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 17.3.2021 lähtien.

Päätös:

Päätettiin

a) valita Vaula Norrena ja Anu Hall pöytäkirjantarkastajiksi toimittamaan pöytäkirjan tarkastus kaupungintalossa maanantaina 15.3.2021 klo 16.00, ja

b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 17.3.2021 lähtien.

3 § **Kokouksessa saadut selostukset**

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 3

Käsittely:
Kokouksessa annettiin seuraava selostus:

Kielotie 13 monitilatoimistorakennuksen kilpailutuksen tulos, projektijohtaja Janne Juntunen.

Päätös:
Merkittiin tiedoksi saatu selostus ja käyty keskustelu.

4 § **Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirja ja päätökset**

RV/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraava pöytäkirja ja päätökset:

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta nro 2/17.2.2021

Kaupunginjohtajan päätökset
§ 21 Lausunto Eteva kuntayhtymän tilapäiselle valiokunnalle
§ 22 Valtuustoryhmän toiminnan tukeminen vuonna 2020 /Vantaan Vasemmistoliitto
§ 23 Lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen lainsäädäntöön sekä eräihin muihin lakeihin tehtävistä muutoksista sote-uudistuksesta johtuen (Sote100)
§ 24 Etäopetuksen jatkaminen ja harrastustoiminnan rajoittaminen 1.3.2021 alkaen

Henkilöstö- ja konsernijohtajan päätös
§ 11 Paikallinen virka- ja työehtosopimus Vantaan sosiaali- ja kriisipäivystyksen ennalta suunnitelluista joustavista työajoista ajalle 1.3.2021–28.2.2022

Tietohallintojohtajan päätökset
§ 21 VATJ tietojen määrittelyn, poiminnan ja siirron hankinta varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmään (Vesa) (61 560 euroa)
§ 22 Osallistuvan budjetoinnin toiminnallisuuksien hankinta (43 000 euroa)
§ 23 Päätös sitoutumisesta Hanselin Tietokoneet 2021-2025 yhteishankintaan
§ 24 Päätös sitoutumisesta Hanselin Mobiililaitteet 2021–2023 (2025) yhteishankintaan
§ 26 X-akselin tila- ja resurssisuunnittelun hankinta (94 900 euroa)
§ 27 Päätös apuvälinehallintapalvelun hankinnasta (456 570 euroa)
§ 29 Päätös Vantaa kaupungin integraatioalustan hankinnasta tehtyyn hankinta oikaisuun

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainitussa pöytäkirjassa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.
Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavilla päätöksillä:
Hankintajohtajan päätös
§ 16 Ostettavat ja liisattavat (leasing) siivouskoneet sekä niiden huollon ja korjauksen hankinta

Päätös:
Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

5 § **Eero Ruohomäen luottamustehtävien päättyminen, eron myöntäminen vapaa-ajan lautakunnan varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen**

VD/4946/00.00.01.00/2017

RV/AH

Eero Ruohomäki on 12.2.2021 saapuneella kirjeellään ilmoittanut muuttavansa pois paikkakunnalta ja pyytänyt sen vuoksi eroa kaikista luottamustoimistaan.

Hallintosäännön 10 luvun 10 §:n mukaan vapaa-ajanlautakunta tukee kulttuuritoimintaa, liikuntatoimintaa sekä nuorison vapaata kansalaistoimintaa ja luo näille toimintaedellytyksiä. Vapaa-ajan lautakunta vastaa: - kaupungin omista kulttuuripalveluista ja liikuntapalveluista - taiteen perusopetuksen järjestämisestä ja kuvataidekoulun ja musiikkiopiston palveluista - kaupungin museotoiminnasta - kaupungin omasta nuorisotyöstä.

Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia.

Kaupunginvaltuusto on 12.6.2017 § 17 päätöksellään valinnut vapaa-ajan lautakunnan jäseniksi toimikaudeksi 2017–2021 seuraavat jäsenet:

Jäsen	**Henkilökohtainen varajäsen**
Sirkka-Liisa Kähärä, puheenjohtaja	Sanna Huuskonen (kv 27.8.2018 § 5)
Lasse Norres, varapuheenjohtaja	Eero Ruohomäki
Taruanne Lindvall (kv 28.1.2019 § 3)	Sonia Singh (kv 28.1.2019 § 3)
Jenni Chen	Katja Volkova
Märt Vesinurm	Harry Tuominen
Jaana Heiskanen	Alisa Pasanen
Sauli Heinonen	Henri Grundström
Salla Lindbland-Palo	Mari Hynninen
Jyrki Riikonen	Kari Hokkanen
Pekka Rautio	Gurmann Saini (kv 5.3.2018 § 4)
Marjukka Kallio-Ouvinen (kv 20.5.2019 § 4)	Tuija Lindfors
Eve Rämö (kv 22.1.2018 § 6)	Tuire Kaimio (kv 20.5.2019 § 4)
Pasi Liukkonen (kv 16.11.2020 § 7)	Eva Pesonen
Jouni Herranen	Minna Heikkinen (16.11.2020 § 7)
Loviisa Kaartokallio	Mette Vuola
Patrik Karlsson	Allan Buss
Funda Demiri	Tuomas Suihkonen

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

a) todettavaksi, että Eero Ruohomäki menettää paikkakunnalta poismuuton vuoksi vaalikelpoisuutensa luottamustehtäviin Vantaan kaupungilla, ja
b) toimitettavaksi vapaa-ajanlautakunnan jäsen Lasse Norresin henkilökohtaisen varajäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätöksenteko, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

6 § **Eron myöntäminen Teemu Purojärvelle sisäilma-asioiden neuvottelukunnan jäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen**

VD/5030/00.00.01.01/2019

RV/LS

Teemu Purojärvi on 11.2.2021 saapuneella kirjeellään pyytänyt eroa henkilökohtaisen syyn vuoksi sisäilma-asioiden neuvottelukunnan jäsenen tehtävästä.

Sisäilma-asiain neuvottelukunnan tehtävänä on seurata sisäilma-asioiden käsittelyä Vantaan kaupungissa ja antaa sisäilma-asioihin liittyviä lausuntoja päättäville toimielimille. Lausunnot voivat koskea
valmisteluun tulevia asioita, valmistelussa olevia asioita tai lausuntoja tekniselle lautakunnalle, opetuslautakunnalle tai sosiaali- ja terveyslautakunnalle niiden talousarvioesityksistä. Neuvottelukunnalta voidaan pyytää lausuntoja tai se voi antaa niitä omatoimisesti.

Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia.

Kaupunginhallitus on 7.10.2019 § 8 päätöksellään valinnut sisäilma-asioiden neuvottelukuntaan toimikaudeksi 2019–2021 seuraavat jäsenet:

Jäsen	**Henkilökohtainen varajäsen**
Sami Kanerva, puheenjohtaja	Vallu Novanto
Kia Koskelin, I varapuheenjohtaja	Eeva Pitkänen
Annukka Majanto, II varapuheenjohtaja	Eve Rämö
Ann-Christine Teir	Carola Bäckström
Birgitta Herranen	Tiia Karpin
Jari Jääskeläinen	Chau Nguyen
Kai-Ari Lundell	Peter Nyström
Kaj Andersson	Tero Hakanen
Mika Rautio	Anneli Karhunen
Sirpa Kauppinen	Pekka Rautio
Teemu Purojärvi	Pirjo Luokkala
Teija Toivonen	Tuija Haapalainen
Tiina Tuomela	Juha Malmi

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) myöntää Teemu Purojärvelle ero sisäilma-asioiden neuvottelukunnan jäsenen tehtävästä, ja
b) toimittaa sisäilma-asioiden neuvottelukunnan jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2019-2021.

Päätös:
Päätettiin

c) myöntää Teemu Purojärvelle ero sisäilma-asioiden neuvottelukunnan jäsenen tehtävästä, ja
d) valita sisäilma-asioiden neuvottelukunnan jäseneksi Jasi Kuokkanen jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2019-2021.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

7 § Luottamushenkilöedustuksen nimeäminen Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malliin

VD/9237/00.01.02.00/2020

RV/KK/TR/LS/AH

Lapsiystävällinen kunta -malli on Suomen Unicefin kunnille tarjoama kokonaisuus, joka auttaa kuntia tekemään lasten kannalta oikeita ratkaisuja kunnan hallinnossa ja palveluissa sekä lasten arjessa.

Malli on tutkitusti vaikuttava väline kunnille lapsen oikeuksien edistämiseen. Lapsiystävällinen kunta -malli perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen ja Unicefin kansainväliseen Child Friendly Cities -malliin. Suomen Lapsiystävällinen kunta -mallia on toteutettu vuodesta 2012 lähtien.

Mallin toteuttaminen tukee lapsioikeusperustaisen toimintakulttuurin kehittämistä lisäämällä tietoa ja ymmärrystä lapsen oikeuksista ja osaamista uusien toimintamallien käyttöönottoon. Onnistuessaan uusi toimintakulttuuri on myös vetovoimatekijä kuntalaisten ja kuntaan muuttoa harkitsevien sekä työnmarkkinoiden suuntaa.

Unicef edellyttää mukaan valittavilta kunnilta laaja-alaista sitoutumista pitkäjänteiseen työhön jokaisen lapsen hyvän elämän toteutumiseksi. Tämä tarkoittaa muun muassa lasten oikeuksien edistämistä kunnan päätöksenteossa, hallinnossa ja palveluissa sekä tiedon jakamista lapsen oikeuksista lapsille ja aikuisille. Lapset tulee nähdä tasa-arvoisina kunnan asukkaina, jotka ovat mukana päätöksenteossa sekä suunnittelemassa, kehittämässä ja arvioimassa omaa elinympäristöä, arkea ja palveluja.

Kunnanhallituksen tulee tehdä virallinen päätös malliin hakemisesta. Tämän vuoden haku päättyy 30.11.2020. Päätöksessä kunnan on:

- nimettävä Lapsiystävällinen kunta -koordinaattori
- nimettävä Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmä, joka on vastuussa kehittämisprosessin kokonaiskoordinaatiosta. Koordinaatioryhmässä tulee olla edustettuina kunnan kaikki toimialat, viestintä ja luottamushenkilö. Näiden lisäksi ryhmässä tulee olla lasten ja nuorten sekä kolmannen sektorin edustajat.
- perusteltava, miksi kunta hakee mukaan malliin (perusteluteksti maksimissaan yksi sivu).

Mikäli hakemus hyväksytään, kunta ja Unicef laativat yhteistyösopimuksen. Yhteistyö Unicefin kanssa käynnistyy koulutuksella, nykytilan kartoituksella ja toimintasuunnitelman teolla. Unicef tarjoaa kunnille kehittämistyön tueksi materiaalia, koulutusta, sparrausta sekä valtakunnallisen verkoston tuen. Noin kahden vuoden kehittämistyön jälkeen kunta voi saada Unicefin Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen, joka on voimassa kaksi vuotta. Tunnustusta myönnettäessä Unicef arvioi sekä kehittämisprosessia että saavutettuja tuloksia. Tunnustuksen saamisen jälkeen kunta sitoutuu jatkamaan lapsiystävällisyyden kehittämistä ja tämän toteutuessa, tunnustus voidaan myöntää uudelleen.

Vantaan kaupungin hakemuksen on valmistellut poikkihallinnollinen valmisteluryhmä. Perehdytys malliin ja hakemusluonnos on käsitelty toimialojen johtoryhmissä, Vantaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategisessa johtoryhmässä ja kaupunginjohtoryhmässä. Toimialojen johtoryhmät ovat nimenneet omat edustajansa koordinaatioryhmään.

Mikäli kaupunginhallitus päättää lähettää hakemuksen ja Vantaan kaupunki hyväksytään mukaan Lapsiystävällinen kunta -malliin, ehdotetaan, että kaupunginjohtajan päätöksellä nimetään

Lapsiystävällinen kunta -koordinaattori (lasten ja nuorten palvelujen koordinaattori) ja koordinaatioryhmä.

Koordinaatioryhmän tehtävä on vastata Lapsiystävällinen kunta -mallin toteutuksesta kunnassa. Mallia toteutetaan valitussa rakenteessa verkostomaisesti niin, että kehitystyötä tehdään kattavasti koko kunnan alueella. Koordinaatioryhmän toiminnassa painotetaan vuorovaikutteisia toimintamalleja ja työskentelymenetelmiä. Laaja kokoonpano mahdollistaa monipuolisen ja kokonaisvaltaisen asiantuntijuuden, erilaiset näkökulmat ja varmistaa laajan toteutuksen tuen. Koordinaatioryhmän työn tueksi nimetään valmisteleva ja toteuttava asiantuntijaryhmä, jonka kaikki jäsenet kuuluvat myös koordinaatioryhmään.

Ehdotetaan, että kasvatuksen ja oppimisen toimiala koordinoi Lapsiystävällinen kunta -mallin toteutusta kaupunkitasoisesti, jolloin koordinaatioryhmän puheenjohtaja, Lapsiystävällinen kunta -koordinaattori ja viestinnästä vastaava tulevat kasvatuksen ja oppimisen toimialalta.

Koordinaatioryhmän kokoonpano:
puheenjohtaja, kasvatuksen ja oppimisen toimiala, Vantaan kaupunki
koordinaattori, kasvatuksen ja oppimisen toimiala, Vantaan kaupunki
viestintävastaava, kasvatuksen ja oppimisen toimiala, Vantaan kaupunki
1 edustaja, kasvatuksen ja oppimisen toimiala, Vantaan kaupunki
3 edustajaa, sosiaali- ja terveystoimen toimiala, Vantaan kaupunki
2 edustajaa, kaupunkikulttuurin toimiala, Vantaan kaupunki
2 edustajaa, kaupunkiympäristön toimiala, Vantaan kaupunki
1 edustaja, kaupunkistrategian ja johdon toimiala, Vantaan kaupunki
1 edustaja ja varajäsen, luottamushenkilö, Vantaan kaupunki
2 edustajaa, Vantaan nuorisovaltuusto, Vantaan kaupunki
2 edustajaa, järjestösektori
1 edustaja, Vantaan seurakuntayhtymä

Luottamushenkilö- ja järjestöedustajat ovat kiertäviä, vaihtovuoro kahden vuoden välein. Tämän lisäksi tarpeen mukaan työryhmään voidaan kutsua asiantuntijajäseniä Vantaan kaupungilta ja/tai kumppaneilta.

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään,

a) että Vantaan kaupunki hakee mukaan Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin toteutukseen,
b) nimetä luottamushenkilöedustus Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmään (varsinainen jäsen ja varajäsen), ja
c) että mikäli Vantaan kaupunki hyväksyy mallin toteutukseen, kaupunginjohtaja nimeää esityksen mukaisesti Lapsiystävällinen kunta -koordinaattorin sekä -koordinaatioryhmän ja sen työtä tukevan asiantuntijaryhmän.

Käsittely:
Kaupunginjohtaja muutti esitystään siten, että kohta b) muutetaan kuulumaan seuraavasti: *nimetä luottamushenkilöedustus Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmään myöhemmin, ja*
Päätös:
Päätettiin

a) että Vantaan kaupunki hakee mukaan Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin toteutukseen,
b) nimetä luottamushenkilöedustus Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmään myöhemmin, ja
c) että mikäli Vantaan kaupunki hyväksyy mallin toteutukseen, kaupunginjohtaja nimeää esityksen mukaisesti Lapsiystävällinen kunta -koordinaattorin sekä -koordinaatioryhmän ja sen työtä tukevan asiantuntijaryhmän.

_____

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään nimetä luottamushenkilöedustus Unicefin Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmään.
Päätös:
Päätettiin nimetä luottamushenkilöedustajiksi Unicefin Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmään varsinaisiksi jäseniksi Minna Räsänen, Siri Ahokas, Eve Rämö ja Antero Eerola sekä varajäseniksi Mika Niikko, Tiina Tuomela, Jussi Vähäkangas ja Stefan Åstrand.

Liite:
- Hakemuksen perustelut

Täytäntöönpano: kaupunkistrategia ja johto, lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
lasten ja nuorten palvelujen koordinaattori Tia Ristimäki, puh. 050 312 4437,
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan kaupungin perustelut Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malliin hakemiselle

Miksi Vantaan kaupunki hakee mukaan malliin?

Haluamme vahvistaa vantaalaisten lasten ja nuorten oikeuksien toteutumista, erityisesti heidän osallistumistaan oman arjen, elinympäristön ja palvelujen kehittämiseen sekä kunnan päätöksentekoon. Tavoitteenamme on tuoda näkyväksi lapsen oikeuksien toteutumisen nykytila, onnistumiset ja kehittämiskohteet Vantaalla.

Vantaan kaupungin väkiluku ja lasten määrä kasvaa vuosittain. Vantaa on myös Suomen kansainvälisin kaupunki, jossa yli 20 % asukkaista on vieraskielisiä. Tämän lisäksi COVID-19 pandemia on tuonut esille erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien lasten, nuorten ja perheiden tuen tarpeen. Tavoitteenamme on panostaa pitkäjänteiseen ja systemaattiseen työhön lasten ja nuorten turvallisuuden, hyvinvoinnin, terveyden ja oppimisen edistämiseksi. Työn painopisteinä ovat jokaisen lapsen ja nuoren yhdenvertainen mahdollisuus hyvään elämään ja monikulttuurisuuden hyödyntäminen voimavarana.

Onko Vantaan kaupungilla tahtotila sitoutua pitkäjänteiseen, eri tasoja, tahoja ja toimijoita koskevaan kehittämistyöhön?

Vantaan kaupungilla on vahva tahtotila sitoutua systemaattiseen ja pitkäjänteiseen kehittämistyöhön, jonka tavoitteena on lapsen oikeuksien toteutuminen jokaisen lapsen arjessa. Vantaan organisaatio on uudistunut vuoden 2020 alusta, mikä tarjoaa hyvän mahdollisuuden lapsen oikeuksia tukevan toimintakulttuurin, esimerkiksi yhteistyökumppanuuksien vahvistamiseen. Kaupunkistrategian painopisteitä ovat osallisuuden vahvistaminen sekä asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, joiden toimeenpanoa tukevat muun muassa Osallistuva Vantaa -toimintamalli, hyvinvointiohjelma sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malliin osallistuminen on tarkoitus linkittää kiinteäksi osaksi kaupunkitasoista hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.

Millaisissa lapsenoikeuskysymyksissä Vantaan kaupunki tarvitsee erityisesti tukea?

Tarvitsemme tukea systeemiseen toimintakulttuurin muutokseen, joka perustuu lapsi- ja perhelähtöiseen toimintaan, jossa lapsen ja perheen kanssa toimivilla on yhteinen ymmärrys yhteisistä tavoitteista ja toimenpiteistä sekä kunkin toimijan rooleista ja vastuista kaupunkistrategian tasolta aina asiakasrajapinnassa tehtävään työhön.

Miten Vantaan kaupunki haluaa kehittää lapsiystävällisyyttä?

Haluamme kehittää jokaisen lapsen ja nuoren yhdenvertaista mahdollisuutta turvalliseen arkeen sekä hyvinvointiin, terveyteen ja oppimiseen. Vantaalla on tunnistettu alueellista ja asukasryhmien välistä eriarvoistumiskehitystä. Haluamme aikaisempaa systemaattisemmin tukea haavoittuvissa asemissa olevia lapsia, nuoria ja perheitä sekä tasata vantaalaisten hyvinvointieroja. Tavoitteena on kehittää kokonaisvaltaista, sektorirajat ylittävää lapsi- ja perhelähtöistä toimintakulttuuria yhteistyössä lasten, nuorten ja vanhempien sekä järjestöjen ja uskonnollisten yhteisöjen kanssa.

Tämän lisäksi haluamme kehittää lasten ja nuorten osallisuusmahdollisuuksia laajasti. Tavoitteena on, että jokainen lapsi ja nuori tulee kohdatuksi, kuulluksi ja nähdyksi omassa arjessaan. Lasten ja nuorten mielipiteen ilmaisua ja vaikutusmahdollisuuksia halutaan lisätä kaikessa toiminnassa. Tämän lisäksi on tärkeää koota hyviä käytäntöjä ja prosesseja, joiden avulla lasten ja nuorten näkemykset tulevat huomioiduksi päätöksenteossa sekä elinympäristöä, arkea ja palveluja suunniteltaessa, kehitettäessä ja arvioitaessa.

8 § Hallintosäännön muutokset / tartuntatautilaki

VD/1882/00.01.01.00/2021

RV/S-AP/AH

COVID-19-epidemian vuoksi tartuntatautilakiin (1227/2016) tehdään muutoksia, jotka antavat kunnille ja aluehallintovirastolle uusia toimivaltuuksia kyseisen tartuntataudin leviämisen hillitsemiseksi.

Hallituksen esityksessä lain muutokseksi (HE 245/2020) todetaan, että tarkoituksena on säätää edellytyksistä, joita noudattamalla erilaisia palveluja voidaan koronavirusepidemian aikana tarjota asiakkaille ja toimintaan osallistuville turvallisesti siten, että uusien tartuntojen leviämistä voitaisiin mahdollisimman tehokkaasti estää. Näitä toimia ovat koronavirustaudin leviämisen estämiseen tähtäävien hygieniakäytänteiden edellyttämiseen, tilojen ja pintojen puhdistamiseen sekä riittävien etäisyyksien ylläpitoon liittyvät toimet.

Alueellisen tautitilanteen niin vaatiessa toissijaisena keinona yleisten hygieniavaatimusten noudattamisen lisäksi kunta tai aluehallintovirasto voi tehdä päätöksen, jossa se edellyttää elinkeinonharjoittajia ja muita toimijoita ryhtymään toimenpiteisiin, joilla estetään lähikontaktit asiakastiloissa ja muissa toimintaan osallistuville avoimissa tiloissa. Toiminnan harjoittaja voisi itse toteuttaa omaan toimintaansa parhaiten sopivan tavan järjestää toimintansa siten, että asiakkaiden ja osallistujien välinen lähikontakti olisi tosiasiallisesti mahdollista välttää. Kunnassa päätöksen tekee tartuntatautien leviämisen torjunnasta vastaava toimielin, joka hallintosäännön nojalla on Vantaan kaupungin osalta kaupunginhallitus.

Viimesijaisena keinona laissa säädetään, että kunta tai aluehallintovirasto voisi sulkea asiakkaiden tai osallistujien käyttöön tarkoitetut elinkeino- tai muun toiminnan tilat määräajaksi. Mahdollisuus kieltää asiakkaiden tai osallistujien ottaminen tilaan voisi koskea ainoastaan toimintoja, joissa olisi erityinen mahdollisuus merkittävien tartuntaketjujen syntymiselle. Toimialat ja tilat, joita tällainen päätös voisi koskea, olisivat muun muassa liikunta- ja urheilutilat sekä teemapuistot. Myös tämän päätöksen osalta päätöksentekijänä kunnassa on tartuntautien leviämisen torjunnastava vastaava elin eli Vantaan kaupungissa kaupunginhallitus. Tätä ja edellisessä kappaleessa todettua toimivaltaa kaupunginhallitus ei voi delegoida edelleen.

Tartuntatautilain nojalla kaikki kunnalle säädetyt uudet tehtävät kuuluvat kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaavalle toimielimelle. Valvonta, tarkastus, määräysten anto ja yksikköisten toimitilojen sulkemista koskevan määräysvallan osalta kyseinen toimivalta voidaan kuitenkin hallintosäännön määräyksellä delegoida kaupungin viranhaltijoille tai toiselle toimielimelle. On tarkoituksenmukaista, että valvonta- ja tarkastustehtävistä sekä havaittujen puutteiden johdosta annettavat määräyksistä vastaa viranhaltija. Luontevimmin tehtävä kuuluu kaupungin ympäristöterveydenhuollon vastattavaksi. Tämän vuoksi esitetään hallintosäännön muuttamista siten, että 1. kaupungineläinlääkärillä tai hänen määräämällään on vastuu valvonnan ja tarkastusten suorittamisesta.

Havaittujen puutteiden johdosta annettavien määräysten osalta tartuntatautilaki säätää, että kaupunginvaltuusto voi antaa kaupunginhallitukselle oikeuden delegoida määräysten antaminen mm. kaupungin viranhaltijalle. Tarkoituksenmukaista on, että tarkastuksessa havaitun puutteen ja laiminlyönnin korjaamista koskeva määräys annetaan 1. kaupungin eläinlääkärin toimesta, koska valvonta- ja tarkastustoiminta kuuluu hänen alaisuuteensa. Hallintosääntöön esitetään tämän vuoksi kaupunginhallituksen päätösvaltaan lisättäväksi oikeus tällaisen delegointipäätöksen tekemiseen.

Tarkoituksena on, että hallintosäännön muutoksen voimaantulon jälkeen kaupunginhallitus delegointipäätöksellä antaa oikeuden määräysten antamiseen 1. kaupungineläinlääkärille.

Mikäli määräyksiä puutteiden tai laiminlyöntien korjaamiseksi ei noudateta, voidaan toimija velvoittaa tekemään korjaus uhkasakon uhalla taikka toiminto tai tila voidaan määrätä kokonaan suljettavaksi. Tällainen hallintopakon käyttäminen voidaan antaa vain monijäsenisen toimielimen päätösvaltaan. Tarkoituksenmukaista on, että näissä yksittäisiä toimijoita koskevissa päätöksissä toimivaltainen toimielin on ympäristölautakunta. Valtuustokauden vaihdoksen yhteydessä ympäristölautakunta lakkaa ja tilalle tulee kaupunkiympäristön lupajaosto. Toimivalta siirretään tässä yhteydessä kaupunkiympäristön lupajaostolle.

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle
a) hallintosääntöä muutettavaksi oheisen liitteen mukaisesti siten, että hallintosäännön 6 luvun 9 §:ään lisätään uusi 1. momentti. 9 luvun 1 §:n 5 momenttiin lisätään uusi 47 kohta ja että 10 luvun 5 §:n 3 momenttiin lisätään uusi 6 kohta,
b) että hallintosäännön muutokset tulevat voimaan heti, ja
c) että muutetut hallintosäännön kohdat ovat voimassa vain siihen asti, kun tartuntatautilain 59 a, 59 b ja 59 c §:t ovat voimassa.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:
- Hallintosäännön muutokset 8.3.2021 (muutokset näkyvissä)

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupunginlakimies Sari-Anna Pennanen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

8.3.2021 voimaan tulevat säännökset

6 luku

9 § 1. kaupungineläinlääkärin tehtävät ja päätösvalta

1. kaupungineläinlääkäri tai hänen määräämästä vastaa tartuntatautilain 59 a §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti tartuntatautilaissa säädettyjen velvollisuuksien ja rajoitusten sekä niitä koskevien päätösten noudattamisen valvonnasta sekä tartuntatautilain 59 b §:n mukaisten tarkastusten suorittamisesta.

…

9 luku

1 § Kaupunginhallituksen tehtävät ja päätösvalta

…

47. tartuntatautilain 59 c §:n 1 ja 2 momentin mukaisen toimivallan siirtämisestä edelleen kunnan viranhaltijalle tai viranhaltijoille.

10 luku

5 § Ympäristölautakunnan tehtävät ja päätösvalta

…

6. tartuntatautilain 59 c §:n 3 ja 4 momentin mukaisista uhkasakon asettamisesta ja toimintojen sulkemisista

9 § Tiedoksi Helsingin hallinto-oikeuden päätös valituksesta koskien sopimussakkoa Kivistön asuntomessualueen tontinostajille

VD/2222/10.00.02.00/2016

RV/SA-P/AH

Kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksestä 8.1.2020 § 3 tehtiin oikaisuvaatimus. Viranhaltijapäätös koski neljän Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa vireillä olevan kanteen hyväksymistä Vantaan kaupunkia sitoviksi. Kanteiden perusteina olivat Vantaan kaupunginhallituksen 20.6.2016 tekemät päätökset sopimussakon perimisestä eräiltä Kivistön asuntomessualueen tontinostajilta. Sopimussakkojen perimiseksi nostettiin Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa kanne neljän tontin osalta.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 9.3.2020 § 17 jättää valittajan oikaisuvaatimuksen tutkimatta, sillä päätös on rinnastettavissa kuntalain 136 §:ssä tarkoitettuun valmistelua koskevaan päätökseen. Päätös ei sisällä sellaista ratkaisua, josta saa tehdä oikaisuvaatimuksen.

Helsingin hallinto-oikeus on antanut 15.2.2021 asiasta ratkaisun H251/2021. Ratkaisun mukaan valitus hylätään, koska kaupunginjohtajan päätös on rinnastettavissa valmisteluun tai täytäntöönpanoa koskevaan päätökseen. Näin ollen päätös ei sisällä sellaista ratkaisua, josta saa tehdä oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen. Kaupunginhallituksen päätös 9.3.2020 § 17 jättää valittajan oikaisuvaatimus tutkimatta on riittävästi perusteltu.

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään merkitä tiedoksi Helsingin hallinto-oikeuden päätös.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Helsingin hallinto-oikeuden päätös nro H521/2021

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupunginlakimies Sari-Anna Pennanen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Päätös H521/2021

15.2.2021

Dnro 20650/03.04.04.04.10/2020

VANTAAN KAUPUNKI
SAAPUNUT 17. 02. 2021
Dnro VD/2222/10.00.02.00/2016

Asia Muu kunnallisasia

Valittaja

Päätös, josta valitetaan

Vantaan kaupunginhallitus 9.3.2020 § 17

Vantaan kaupunginjohtaja oli 8.1.2020 § 3 päättänyt
1. hyväksyä Vantaan kaupunkia sitoviksi Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa vireillä olevat kanteet diaarinumeroilla L 17/20619, L 17/20620, L 17/20621 ja L 17/20622;
2. hyväksyä asianajaja Heikki Tuomelan Vantaan kaupungin puolesta antamat Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa vireillä olevia oikeudenkäyntejä diaarinumerot L 17/20619, L 17/20620, L 17/20621 ja L 17/20622 koskevat tähänastiset tahdonilmaisut ja toimenpiteet; ja
3. valtuuttaa asianajaja Heikki Tuomelan edelleen edustamaan Vantaan kaupunkia Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa vireillä olevissa asioissa diaarinumerot L 17/20619, L 17/20620, L 17/20621 ja L 17/20622 ja asiaa koskevissa tulevissa oikeudenkäynneissä kaikissa eri oikeusasteissa.

Kaupunginjohtajan päätöksen mukaan Vantaan kaupunginhallitus on 20.6.2016 § 38, § 41, § 42 ja § 44 päättänyt periä sopimussakon Kivistön asuntomessualueen tontinostajilta. Kaupunki on 24.11.2017 siirtynyt asiassa oikeudellisiin perintätoimiin kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti ja nostanut asiassa kanteita Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa.

Kantajan vaatimukset Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa asioissa diaarinumerot L 17/20619, L 17/20620, L 17/20621 ja L 17/20622 ovat Vantaan kaupungin tahtotilan mukaisia. Asianajaja Tuomelalle on 10.1.2019 annettu asian hoitamiseksi Vantaan kaupunginhallituksen avoin asianajovaltakirja, jonka perusteella hänellä on toimivalta edustaa Vantaan kaupunkia vireillä olevissa ja tulevissa oikeudenkäynneissä kaikissa eri oikeusasteissa.

Vantaan kaupunginhallitus on jättänyt valittajan oikaisuvaatimuksen tutkimatta. Kaupunginjohtajan päätöksellä ei ole oikeudenkäynnin vastaajia sitovalla tavalla ratkaistu kysymystä siitä, onko valittajien suoritettava kaupungille sen vastaajilta vaatima yksityisoikeudellinen sopimussakko. Päätös on siten rinnastettavissa kuntalain 136 §:ssä tarkoitettuun valmistelua koskevaan päätökseen. Päätös ei sisällä sellaista ratkaisua, josta saa tehdä oikaisuvaatimuksen.

Valituksessa esitetyt vaatimukset

Kaupunginhallituksen päätös on kumottava. Oikaisuvaatimus on palautettava kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Perusteet

Kaupunginjohtajan päätös on ollut sen kohteena olleissa asioissa lopulliseksi tarkoitettu ratkaisu ja siten muutoksenhakukelpoinen päätös.

Kaupunginhallituksen päätöstä ei ole perusteltu hallintolain 45 §:ssä säädetyn oikeusturvan edellyttämällä tavalla.

Kaupunginjohtajan tarkoituksena on ollut Vantaan kaupungin sitominen osalliseksi ilman asianosaistoimivaltaa vireille pantujen kanteiden oikeuskäsittelyyn sekä nimetä asianajaja Heikki Tuomela oikeudenkäynnissä kaupungin puhevaltaa käyttäväksi lailliseksi edustajaksi.

Kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksellä kaupunki sitoutuu kantamaan ulkopuolisen puolesta riskin oikeudenkäynteihin liittyvistä taloudellisista menetyksistä. Päätös pitää sisällään laajaa tarkoituksenmukaisuusharkintaa, minkä lisäksi päätöksen tekeminen edellyttäisi myös toimivaltaa käyttää kaupungin puhevaltaa oikeudenkäynneissä. Kaupunginjohtajan päätös on lopulliseksi tarkoitettu oikeustoimeen tai sopimukseen verrattava ratkaisu vireillä olevaan oikeudenkäyntiin sitoutumisesta.

Päätöksessä on päätetty asianajajan valtuuttamisesta kaupungin edustajaksi. Päätöksessä ei ole tuotu esiin, että valtuutuksen edellyttämä palveluhankinta olisi kilpailutettu. Päätöksessä hankintaa ei ole myöskään kuvattu tai perusteltu mitenkään. Koska valtuutuksen edellyttämä hankintamenettely on laiminlyöty, päätös on katsottavaksi valtuutuksen lisäksi myös tosiasialliseksi palveluhankintaa koskevaksi päätökseksi, joskin varsin puutteelliseksi sellaiseksi. Hankintapäätös on asian lopullinen ratkaisu ja siten myös muutoksenhakukelpoinen päätös.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Kuntalain 136 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Asiassa on kysymys siitä, onko kaupunginjohtajan päätös 8.1.2020 § 3 sellainen vain valmistelua koskeva päätös, josta ei saa tehdä oikaisuvaatimusta.

Vantaan kaupunginhallitus oli päättänyt päätöksillä 20.6.2016 § 38, § 41, § 42 ja § 44 periä tontinostajilta heidän ja kaupungin välillä allekirjoitettujen kauppakirjojen ehdon 6.4 noudattamatta jättämisestä sopimussakkoa edellyttäen, etteivät he ole allekirjoittaneet Kivistön Putkijäte Oy:n liityntäsopimusta kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun edellä mainittu kaupunginhallituksen päätös on tullut lainvoimaiseksi.

Kaupunki on kaupunginjohtajan päätöksen 8.1.2020 § 3 mukaan 24.11.2017 siirtynyt asiassa oikeudellisiin perintätoimiin kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti ja nostanut asiassa kanteita Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa.

Hallinto-oikeus katsoo, että kaupunginjohtajan päätöksessä 8.1.2020 § 3 käräjäoikeudessa vireillä olevien kanteiden, tahdonilmaisujen ja toimenpiteiden hyväksymisessä kaupunkia sitovaksi sekä asianajaja Tuomelan valtuuttamisessa edustamaan kaupunkia edellä mainittuja sopimussakkoja koskevissa riita-asioissa on kyse kaupungin ja tontinostajien välisiin yksityisoikeudellisiin sopimuksiin liittyvistä toimenpiteistä. Päätöksellä ei ole valittajia sitovalla tavalla ratkaistu yksityisoikeudellisen sopimussakon suorittamista koskevaa kysymystä, ja päätöksessä on siten kyse vain valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevasta päätöksestä. Hallinto-oikeus katsoo julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain säännökset huomioon ottaen, ettei päätöstä ole asianajajan valtuutusta koskevin osin pidettävä valittajan esittämillä perusteilla myöskään hankintapäätöksenä.

Kaupunginjohtajan päätös on siten asiasisällöltään rinnastettavissa kuntalain 136 §:ssä tarkoitettuun vain valmistelua tai täytäntöönpanoa koskevaan päätökseen. Päätös ei siten sisällä sellaista ratkaisua, josta saa tehdä oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen. Näin ollen kaupunginhallituksen on tullut valituksenalaisella päätöksellään 9.3.2020 § 17 jättää valittajan oikaisuvaatimus tutkimatta. Päätös on riittävällä tavalla perusteltu.

Valitus on siten hylättävä.

Sovelletut oikeusohjeet

Kuntalaki 135 §
Hallintolaki 45 § 1 mom
Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 9 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (HOL kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet
Tuula Pääkkönen, Eve Juuriala (t) ja Josefiina Alarova.

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Esittelijäjäsen Josefiina Alarova

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu ja tulostettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmästä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös	Valittajalle saantitodistuksin
	Oikeudenkäyntimaksu 260 euroa
	Tiedote oikeudenkäyntimaksusta korkeimmassa hallinto-oikeudessa
Jäljennös	Vantaan kaupunginhallitus
	Päätöksestä on julkaistava ilmoitus kuntalain 142 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla.
	Vantaan kaupunginjohtaja

VALITUSOSOITUS **Liite hallinto-oikeuden päätökseen**

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:
1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.
Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika ja tiedoksisaantipäivä

Valitus on tehtävä kirjallisesti **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.
Jos päätöksestä valitetaan kunnan jäsenelle taikka kuntayhtymän jäsenkunnalle tai sen jäsenelle kuuluvan valitusoikeuden nojalla, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jolloin ilmoitus päätöksestä on julkaistu kunnan, kuntayhtymän tai asianomaisten kuntien yleisessä tietoverkossa.
Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista.
-Kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetty päätös katsotaan tiedoksi saaduksi seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta.
-Tavallisessa sähköisessä tiedoksiannossa (sähköpostiviesti) päätös katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.
-Kirjeitse todisteellisena tiedoksiantona lähetetty päätös katsotaan tiedoksi saaduksi tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamana päivänä.
-Todisteellisessa sähköisessä tiedoksiannossa (asiointipalvelu) päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun päätös on noudettu asiointipalvelusta.
Käytettäessä sijaistiedoksiantoa, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.
Päätöksen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituksen toimittaminen

Valitus liitteineen on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valitusasiakirjojen tulee olla perillä myös sähköistä asiointipalvelua käytettäessä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- päätös, johon haetaan muutosta
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi katsotaan, että valitusluvan myöntämiseen on edellä tarkoitettu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot.
Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä
- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valitukseen valtakirja, jollei oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:n 2 momentista muuta johdu.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite:	Käyntiosoite:	Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi, Faksi: 029 56 40382
PL 180	Fabianinkatu 15	Asiointipalvelu: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
00131 HELSINKI	Helsinki	

HOL kunnallisvalitus

BESVÄRSANVISNING **Bilaga till förvaltningsdomstolens beslut**

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom skriftliga besvär hos **högsta förvaltningsdomstolen**, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Grunder för beviljande av besvärstillstånd

Enligt 111 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden ska besvärstillstånd beviljas om
1) det med avseende på lagens tillämpning i andra liknande fall eller för en enhetlig rättspraxis är viktigt att ärendet avgörs av högsta förvaltningsdomstolen,
2) det finns särskilda skäl för högsta förvaltningsdomstolen att avgöra ärendet på grund av att det i ärendet skett ett uppenbart fel, eller
3) det finns något annat vägande skäl för att bevilja besvärstillstånd.
Besvärstillstånd kan också beviljas i fråga om endast en del av förvaltningsdomstolens överklagade beslut.

Besvärstid och delgivningsdag

Besvär ska anföras skriftligen **inom 30 dagar från dagen för delfåendet av förvaltningsdomstolens beslut**, denna dag inte medräknad.
Om besvär anförs med stöd av den besvärsrätt som tillkommer kommunmedlem, samkommuns medlemskommuner eller deras kommunmedlemmar räknas besvärstiden från den dag, då tillkännagivandet om beslutet publicerats i kommunens, samkommunens eller behöriga kommuners allmänna datanät.
Om beslutet har delgetts en part separat, räknas besvärstiden dock från delfåendet.
-Ett beslut som sänts per brev som vanlig delgivning anses ha delgivits den sjunde dagen efter det att beslutet sändes, om inte mottagaren visar att delfåendet skett vid en senare tidpunkt. Beslutet har sänts samma dag som det givits, vilket datum framgår av beslutets första sida.
-Vid vanlig elektronisk delgivning (e-postmeddelande) anses beslutet ha blivit delgivet den tredje dagen efter att meddelandet sändes, om inte något annat visas.
-Ett beslut som sänts per brev som bevislig delgivning anses ha delgivits den dag som anges på delgivnings- eller mottagningsbeviset.
-Vid bevislig elektronisk delgivning (e-tjänsten) anses beslutet ha delgivits när beslutet har hämtats från e-tjänsten.
Vid mellanhandsdelgivning anses beslutet ha blivit delgivet den tredje dagen efter den dag som anges på delgivningsbeviset. Beslutet anses ha kommit till en myndighets kännedom på ankomstdagen.

Inlämnande av besvär

Besvären inklusive bilagor ska inom besvärstiden lämnas **till högsta förvaltningsdomstolen.** Besvärshandlingarna ska även vid användning av e-tjänsten vara framme senast den sista dagen av besvärstiden före utgången av ämbetsverkets öppettid.

Besvärens innehåll

I besvären, som ska innehålla en ansökan om besvärstillstånd, ska anges
- ändringssökandens namn och kontaktuppgifter
- den postadress och eventuell annan adress till vilken handlingar som hänför sig till rättegången kan sändas.
- det beslut i vilket ändring söks
- de grunder på vilka besvärstillstånd begärs samt de skäl på vilka grunden för meddelande av besvärstillstånd anses föreligga
- till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas
- grunderna för yrkandena.

Om talan förs av ändringssökandens lagliga företrädare eller ombud ska dennes kontaktuppgifter anges i besvären.
Högsta förvaltningsdomstolen ska utan dröjsmål underrättas om ändringar i kontaktuppgifterna.

Bilagor till besvären

Till besvären ska fogas
- förvaltningsdomstolens beslut med besvärsanvisning
- utredning om när ändringssökanden har fått del av beslutet, eller annan utredning om när besvärstiden börjat löpa
- de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till myndigheten.

Ett ombud ska foga en fullmakt till besvären om det inte av 32 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden framgår annat.

Högsta förvaltningsdomstolens kontaktuppgifter

Postadress:	Besöksadress:	E-post: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi, Fax: 029 56 40382
PB 180	Fabiansgatan 15	E-tjänst: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
00131 HELSINGFORS	Helsingfors	

FRL kommunalbesvär

10 § Lausunto ympäristöministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätöksestä kiertotalouden strategiseksi ohjelmaksi

VD/1494/00.04.03/2021
RV/HP/JV/MP/KN/KR/HY-L

Ympäristöministeriö on pyytänyt Vantaan kaupungilta lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi kiertotalouden strategisesta ohjelmasta. Hallitusohjelmassa ”Osallistava ja osaava Suomi – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta” todetaan, että hallituskaudella toteutetaan poikkihallinnollinen, strateginen kiertotalouden edistämisohjelma mittareineen. Ohjelmassa asetetaan tavoitteet, määritellään toimenpiteet ja varataan tarvittavat resurssit kiertotalouden edistämiseksi Suomessa.

Luonnos hallituksen esitykseksi sekä lausuntopyyntö ovat luettavissa lausuntopalvelu.fi -palvelussa https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=1fcdb585-63c3-4d8e-bd46-2cecce815e01. Lausunnot on pyydetty toimittamaan viimeistään 8.3.2021 vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Vantaan kaupunki on saanut Ympäristöministeriöltä lisäaikaa lausunnon toimittamiseen 10.3.2021 saakka.

Kiertotalouden strategista ohjelmaa valmistelemaan ympäristöministeriö asetti toimikaudeksi 1.1.–31.12.2020 ohjausryhmän, jonka puheenjohtajana oli työelämäprofessori Reijo Karhinen. Ohjausryhmässä olivat mukana keskeiset ministeriöt, Business Finland, Sitra sekä tutkimuslaitoksista Luonnonvarakeskus, Suomen ympäristökeskus, Valtion taloudellinen tutkimuslaitos ja Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy. Kiertotalousohjelman valmistelua tuki neljä teemaryhmää, kansalaisraati sekä touko-marraskuun ajan verkkoaivoriihi, jossa toteutettiin useita kyselyjä uusien ideoiden keräämiseksi.

Ympäristöministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö julkistivat 13.1.2021 ohjausryhmän ehdotuksen ”Uusi suunta – Ehdotus kiertotalouden strategiseksi ohjelmaksi”. Ohjelmaehdotuksen suositusten ja ehdotusten pohjalta on valmisteltu luonnos valtioneuvoston periaatepäätökseksi, jossa linjataan keskeiset tavoitteet sekä eri ministeriöiden ja hallinnonalojen toimet ohjelman kiertotalousohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Luonnos viimeistellään lausuntokierroksella saatavan palautteen pohjalta ja siitä annetaan valtioneuvoston periaatepäätös keväällä 2021.

Vantaan kaupungin lausunto on valmisteltu kaupunkiympäristön toimialan ympäristökeskuksessa ja kaupunkistrategian ja johdon toimialan elinkeinopalveluissa.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 9 § 1 kohdan 2 mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin puhevallan käyttämisestä sekä esitysten ja lausuntojen antamisesta ulkopuolisille.

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa ympäristöministeriölle liitteenä oleva Vantaan kaupungin lausunto.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Käsittely:
Asian käsittelyn aikana kaupunginjohtaja muutti esitystään seuraavasti:

”Lisäämme vähähiilisiä kiertotalousratkaisuja mm. julkisen sektorin rakentamisessa, energia- ja infrastruktuurihankkeissa sekä palveluiden hankinnoissa. ” -otsikon alla oleva lausunnon toinen kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti:

Vantaan kaupunki kannattaa tätä asiaa~~, mutta esitetty aikataulu on liian nopea~~. *Hankaluutta aiheuttaa, että* vähähiilisen rakentamisen käsite ja kriteerit eivät ole vielä täysin vakiintuneet ~~ja osaaminen on puutteellista~~. *Tarvitaan valtakunnalliset kriteerit ja ohjeistukset vähähiiliselle rakentamiselle.* ~~Kriteerien soveltamiselle ja liittämiselle kaikkiin kaupungin rakennushankkeisiin hallitulla tavalla tarvitaan enemmän aikaa. Riskinä liian nopealla kriteereiden käyttöönotolla voi olla rakennushankkeiden viivästyminen sekä tilaajien että palveluntarjoajien osaamisvajeen takia.~~ Vantaan kaupunki ehdottaa kriteereiden pilotointia aluksi merkittävissä julkisissa rakennushankkeissa ja niiden täysimittaista käyttöönottoa *viimeistään* vuodesta 2024 lähtien. Lisäksi kaupunki ehdottaa sen toteuttamista vapaaehtoissopimusten, esimerkiksi toimenpiteessäkin mainitun green deal -sopimuksen kautta.

Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätöksestä Kiertotalouden strategiseksi ohjelmaksi, kh 8.3.2021
- Lausuntopyyntö / Valtioneuvoston periaatepäätös Kiertotalouden strategisesta ohjelmasta

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
ympäristöpäällikkö Jari Viinanen, puh. 040 723 8353, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

Vantaan kaupungin lausunto valtioneuvoston periaatepäätöksestä Kiertotalouden strategiseksi ohjelmaksi

Viitaten Ympäristöministeriön 5.2.2021 päivättyyn lausuntopyyntöön VN/13551/2019 Vantaan kaupunki toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Vantaan kaupunki katsoo, että esitys Kiertotalouden strategiseksi ohjelmaksi tukee Suomen ja Vantaan hiilineutraalisuustavoitteita. Vantaalla tavoite on asetettu vuoteen 2030. Ehdotettu ohjelma tukee hyvin myös Vantaan kaupungin ympäristö- ja ilmastotavoitteita toteuttavaa resurssiviisauden tiekarttaa ja sen sisällä olevia tavoitteita uuden kiertotalousliiketoiminnan synnyttämiseksi, rakentamisen kiertotalouden edistämiseksi, kiertotaloutta tukevien hankintakäytäntöjen edistämiseksi sekä jakamistalouden ratkaisujen lisäämiseksi.

Periaatepäätöksessä on useita toimenpiteitä, jotka koskevat kuntia ja niiden päätöksentekoa. Näiltä osin yhteistyötä niin kuntien kesken kuin kuntien ja valtion välillä tulisi selkeyttää, jotta kuntien rooli ja resurssoinnin tarve tulisi näkyväksi.

Ehdotettujen toimenpiteiden osalta Vantaan kaupunki lausuu lisäksi seuraavaa:

”Kehitämme taloudellisia kannusteita, jotka tukevat luonnonvarojen säästeliästä käyttöä, vähentävät hiilidioksidipäästöjä sekä edistävät kiertotalouden palvelumallien yleistymistä.”

Toimenpiteessä on lueteltu useita merkittäviä keinoja kuten kiertotalouden edistäminen kestävän verotuksen avulla, jaettujen liikkumispalvelujen taloudellinen ohjaus, kiertotalouden palvelujen taloudellinen kannusteet, vapaaehtoiset sopimukset, informaatio-ohjaus ja rakennuskohteiden päästöjen hinnoittelu.

Nämä keinot olisi hyvä avata tarkemmin ja selvittää, millaista taloudellista kannustetta ne sisältävät ja kenelle ne kohdistuvat. Toimenpiteissä tulisi selvittää näihin liittyvien tuotteiden, palvelujen ja rakennusten elinkaarenaikaisia hiilidioksidipäästöjä ja rakentaa taloudelliset kannustimet sekä niiden pohjana olevat mittarit ja laskentaperiaatteet tukemaan päästöjen vähentämisen elinkaarinäkökulmaa.

Lisäksi tarvitaan tukipolitiikkaa, kuten taloudelliset kannustimet maankäytössä tilaa vaativalle kiertotaloustoiminnalle. Logistiikan ja raskaan liikenteen merkityksen huomioiminen olisi nykyistä tärkeämpää kiertotalouden suurivolyymisissa materiaalivirroissa. Huomioitavia seikkoja ovat esimerkiksi toiminnan ja liikenteen vähähiilisyystoimenpiteet sekä niiden aiheuttama tilan tarve, ilmanlaatu- ja meluhaitat.

”Lisäämme vähähiilisiä kiertotalousratkaisuja mm. julkisen sektorin rakentamisessa, energia- ja infrastruktuurihankkeissa sekä palveluiden hankinnoissa. ”

Vantaan kaupunki, Vanda stad
Kirjaamo, Registraturen
PL 1100, PB 1100
01030 Vantaan kaupunki, Vanda stad

Puhelin (vaihde), Telefon 09 83911
kirjaamo[at]vantaa.fi
www.vantaa.fi

Toimiala, Verksamhetsområde
Matkapuhelin, Mobiltelefon
Y-tunnus, FO-nummer 01246109
ID 2150377

Toimenpiteessä on todettu, että kiertotaloutta tukevat vähähiilisen rakentamisen hankintakriteerit sisällytetään kaikkiin julkisten rakennuttajien talo- ja infrarakentamisen hankkeisiin vuodesta 2022 lähtien.

Vantaan kaupunki kannattaa tätä asiaa. Hankaluutta aiheuttaa, että vähähiilisen rakentamisen käsite ja kriteerit eivät ole vielä täysin vakiintuneet. Tarvitaan valtakunnalliset kriteerit ja ohjeistukset vähähiiliselle rakentamiselle. Vantaan kaupunki ehdottaa kriteereiden pilotointia aluksi merkittävissä julkisissa rakennushankkeissa ja niiden täysimittaista käyttöönottoa viimeistään vuodesta 2024 lähtien. Lisäksi kaupunki ehdottaa sen toteuttamista vapaaehtoissopimusten, esimerkiksi toimenpiteessäkin mainitun green deal -sopimuksen kautta.

”Edistämme kiertotaloutta tukevia digitaalisia ratkaisuja”

Toimenpiteessä on todettu, että määritellään, kerätään ja avataan kiertotaloudelle tärkeä data käynnissä olevien alustatalоutta kehittävien ohjelmien tukemana.

Vantaan kaupunki korostaa kuinka tärkeää nyt ja erityisesti tulevaisuudessa on käytännön datan systemaattinen kerääminen keskitetysti ja tämän saattaminen hyödynnettäväksi kansallisesti ja alueellisesti. Lisäksi tarvitaan sen mahdollistava lainsäädäntö ja selkeät toimintamallit.

”Kehitämme viranomaisten yhteistyötä kiertotaloushankkeissa”

Toimenpiteessä esitetään pilotoitavaksi toimintamallia, jossa eri luvista ja muista lakisääteisistä menettelyistä (rakennuslupa, kaavoitus, ympäristölupa, YVA, kemikaaliturvallisuuslupa yms.) vastaavat paikalliset viranomaiset muodostavat kiertotaloushankkeita tukevan verkoston.

Vantaan kaupunki toteaa, että verkostoa perustettaessa on hyvä ottaa huomioon jo nykyiset verkostot kuten rakennusvalvontojen verkosto ja niiden hyödyntäminen. Luvat perustuvat eri lakeihin, jotka eivät ihan täydellisesti kommunikoi keskenään, ja tarvitaan toimivampaa tapaa toimia esimerkiksi kaavoituksen ja lupien osalle. Tärkeää olisi myös esimerkiksi lupa- ja valitusmenettelyjen rakenteen saaminen suunnitteluvaihepainotteisemmiksi, jotta aikaa ja vaivaa vaativilta oikeusprosesseilta säästyttäisiin.

Edistämme kierrätysmateriaalien markkinoiden vahvistumista

Vantaan kaupunki toteaa, että kiertotalousmateriaalien hyväksyminen käyttöön on tärkeää, mutta vastaavaa hyväksyntää tarvitaan myös prosessien ja toimintatapojen osalta.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS

Ympäristöministeriö

Lausuntopyyntö

05.02.2021 VN/13551/2019

Valtioneuvoston periaatepäätös Kiertotalouden strategisesta ohjelmasta

Johdanto

Ympäristöministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö pyytävät lausuntoa valtioneuvoston periaatepäätöksestä Kiertotalouden edistämiseksi.

Tausta

Hallitusohjelmassa ”Osallistava ja osaava Suomi – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta” todetaan, että hallituskaudella toteutetaan poikkihallinnollinen, strateginen kiertotalouden edistämisohjelma mittareineen. Ohjelmassa asetetaan tavoitteet, määritellään toimenpiteet ja varataan tarvittavat resurssit kiertotalouden edistämiseksi Suomessa.

Kiertotalouden strategista ohjelmaa valmistelemaan ympäristöministeriö asetti toimikaudeksi 1.1.-31.12.2020 ohjausryhmän, jonka puheenjohtajana oli työelämäprofessori Reijo Karhinen. Ohjausryhmässä olivat mukana keskeiset ministeriöt, Business Finland, Sitra sekä tutkimuslaitoksista Luonnonvarakeskus, Suomen ympäristökeskus, Valtion taloudellinen tutkimuslaitos ja Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy. Kiertotalousohjelman valmistelua tuki neljä teemaryhmää, kansalaisraati sekä touko-marraskuun ajan verkkoaivoriihi, jossa toteutettiin useita kyselyjä uusien ideoiden keräämiseksi.

Ympäristöministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö julkistivat 13.1.2021 ohjausryhmän ehdotuksen ”Uusi suunta – Ehdotus kiertotalouden strategiseksi ohjelmaksi”.

Ohjelmaehdotuksen suositusten ja ehdotusten pohjalta on valmisteltu luonnos valtioneuvoston periaatepäätökseksi, jossa linjataan keskeiset tavoittee sekä eri ministeriöiden ja hallinnonalojen toimet ohjelman kiertotalousohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Luonnos viimeistellään lausuntokierroksella saatavan palautteen pohjalta ja siitä annetaan valtioneuvoston periaatepäätös keväällä 2021.

Ohjelmaehdotuksen ruotsinkielinen versio tulee Lausuntopalveluun arviolta 10.2.2021.

Tavoitteet

Periaatepäätösehdotus pohjautuu visioon, jonka mukaan hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta on Suomen talouden perusta vuonna 2035.

Vision toteutuminen edellyttää luonnonvarojen kestävää ja tehokasta käyttöä. Uusiutumattomien luonnonvarojen kulutus vähenee, ja uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttö voi kasvaa siten, että kotimaan primääriraaka-aineiden kokonaiskulutus ei 2035 ylitä vuoden 2015 tasoa. Vientituotteiden valmistukseen käytetyt luonnonvarat eivät kuulu tavoitteen piiriin. Resurssien tuottavuuden tulee kaksinkertaistua vuoden 2015 tilanteesta vuoteen 2035 mennessä. Lisäksi materiaalien kiertotalousasteen täytyy kaksinkertaistua vuoteen 2035 mennessä.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet.

Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi. Jos lausunnon toimittaminen lausuntopalvelu.fi- sivuston kautta ei onnistu, lausunnon voi toimittaa myös ympäristöministeriön kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo@ym.fi.

Lausunnoissa pyydetään käyttämään viitteenä diaarinumeroa VN/13551/2019.

Lausuntoja voivat antaa muutkin kuin jakelussa mainitut. Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunto pyydetään toimittamaan viimeistään 8.3.2021 klo 16 mennessä.

Ohjelmaehdotuksen ruotsinkielinen versio tulee Lausuntopalveluun arviolta 10.2.2021.

Valmistelijat

Ympäristöministeriö:
neuvotteleva virkamies Taina Nikula, p. 029 525 0202, taina.nikula@ym.fi
erityisasiantuntija Heikki Sorasahi, p. 029 525 0165, heikki.sorasahi@ym.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö:
erityisasiantuntija Sari Tasa p. 029 504 8242, sari.tasa@ym.fi

Linkit

https://hankeikkuna.vnv.fi/app#/strategia/45125/kuvaukset - Hankeikkuna Kiertotalouden strateginen ohjelma

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162654 - Uusi suunta: Ehdotus kiertotalouden strategiseksi ohjelmaksi

Liitteet:

VNP Kiertotalousohjelmasta (Luonnos 3.2.2021).docx - Luonnos Valtioneuvoston periaatepäätökseksi Kiertotalouden strategisesta ohjelmasta

Kiertotalouden edistämisohjelman arvio 12012021_final.pdf - Kiertotalouden strategisen edistämisohjelman arvio

Jakelu:

Aleksi Lumijärvi
Aleksi Randell
Anne Kaiser
Anne Vehvilainen
Anne-Maria Flanagan
Anni Huhtala
Anter Vartia
Antti Kerppola
Anu Kaukovirta
Ari Alatossava
Arto Arvola
Arttu Saarinen
Birgitta Vainio-Mattila
Eemil Rauma
Elina Puotila
Esa Nikunen
Hanna Malinen
Harri Auvinen
Helena Soimakallio
Henna Helander
Iida Miettinen
Iina Oilinki
Ilkka Tomperi
Ilmasri Absetz
Inka Orko
Isa-Maria Bergman

Ismo Tiittanenm
Jani Pieksemä
Janne Poranen
Jari Tuovinen
Jari Viinanen
Juha Kaskinen
Juha Kostiainen
Juha Laurila
Juha Lemström
Juha Luhanka
Juha Pinomaa
Juha-Matti Katajajuuri
Jukka Heikkila
Jukka Kajan
Jukka Viitanen
Jussi Aho
Jussi Hattula
Jussi Manninen
Juudit Ottelin
Jyri Arponen
Jyri Seppälä
Jyrki Laurikainen
Kari Herlevi
Kari Tuutti
Karoliina Tuukkanen
Kati Tuominen
Katja Lehtonen
Kirsi Rabina
Krista Huhtala-Jenks
Laura Eiro
Laura Jarvinen
Lauri Reuter
Leena Aarikka-Stenroos
Leena Arola
Liisa Lahti
Lotta Pakarinen
Manu Setala
Mari Carlson
Maria Mustonen
Markku Hedman
Markku Mäkiaho
Marko Forsblom
Matti Mikkola
Merja Sandell
Mia Andelin
Miia Suomela
Miira Riipinen
Mikko Nousiainen
Mikko Somersalmi
Minna Arve
Minna-Mari Kaila

Moona Pohjola
Nani Pajunen
Nora Haatainen
Okko-Pekka Salmimies
Outi Laikko
Outi Luukkio
Pasi Vainikka
Paula Eskola
Pekka Pohjanne
Pekka Vuorinen
Perttu Ketola
Petr Hradil
Petri Pylsy
Petri Roininen
Petrus Kautto
Petteri Repo
Pirita Lindell
Pirita Lindell
Pirkko Melville
Reetta Leivo
Riikka Kinnunen
Riikka Leskinen
Risto Poutiainen
Risto Veivo
Saara Reinimäki
Saara Tamminen
Saara Vauramo
Sakari Ermala
Sami Marttinen
Sami Niinimaki
Samuli Patala
Sari Luostarinen
Satu Huuhka
Satu Lähteenoja
Satumaija Mäki
Seppo Junnila
Seppo Sierla
Sini Ilmonen
Susanna Horn
Suvi Holm
Taina Eckstein
Teemu Lehtinen
Teija Lahti-Nuuttila
Tero Luoma
Tero Ylönen
Thomas Luther
Tiina Kaho
Timo Aarvala
Timo Reina
Tuomo Joensuu
Tuomo Joutsenoja

Tuuli Kaskinen
Tuuli Myllymaa
Tuuli Ojala
Tytti Bruce-Hyrkäs
Vesa Humalisto
Vesa Silfver
Ville Immonen
Ville Immonen

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Nikula Taina
Ympäristöministeriö

Nikula Taina
Ympäristöministeriö

11 § **Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinnin purkaminen**

VD/9353/00.01.00.01/2019

RV/K-ML/RK-K/OL/AH

Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinti (jäljempänä myös yhtiö) on kaupungin kokonaan omistama yhtiö, jonka toimialana on yhtiöjärjestyksen mukaan omistaa, hallita ja ylläpitää pysäköintilaitoksia ja -alueita Vantaalla. Yhtiön varsinainen liiketoiminta on lakannut marraskuussa 2018.

Kaupungin omistus	100 %;
Yhtiön toimiala	Yhtiöjärjestyksen mukaan omistaa, hallita ja ylläpitää pysäköintilaitoksia ja -alueita Vantaalla.
Hallitus	3 varsinaista jäsentä, toimikausi on 2 vuotta (nykyinen valittu 17.6.2020);
Hallitus 2020–2021	3 jäsentä, Henry Westlin (pj), Janne Juntunen ja Teemu Jääskeläinen;
Tilintarkastaja 2020	BDO Audiator Oy;
Toimitusjohtaja	Pasi Salo
Henkilöstömäärä	-

Yhtiö omisti aiemmin 1980-luvun lopussa valmistuneen pysäköintilaitoksen, joka oli osa Tikkurilan korttelin 61204 Unikkoparkki-nimistä pysäköintilaitoskokonaisuutta.

Vantaan seurakuntayhtymä haki 1.10.2014 asemakaavamuutosta Tikkurilan kirkon purkamiseksi ja uuden kirkon rakentamiseksi sekä samalla tontilla sijaitsevan virastotalon purkamiseksi ja asuin- sekä muiden rakennusten rakentamisen mahdollistamiseksi tontille. Kaupunki ja seurakuntayhtymä neuvottelivat asemakaavan muutoshakemuksen johdosta, jolloin todettiin, että mikäli kaavoitukseen ryhdytään, olisi kokonaisuuden kannalta perusteltua liittää kaavamuutostyöhön myös kaupungin tontti.

Unikkoparkki sijaitsi asemakaavamuutoksen alueella. Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinti oli vuokrannut Vantaan kaupungin omistaman tontin ja omisti vuokra-alueella sijaitsevat rakennukset ja rakennelmat. Asemakaavamuutoksen ja alueesta järjestetyn tontinluovutuskilpailun arvioitiin todennäköisesti johtavan alueen pysäköintilaitoskokonaisuuden purkamiseen.

Osana tilanteen edellyttämiä Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinnin omaisuuden järjestelyjä kaupunginhallitus päätti 28.5.2018 (§ 11), että Vantaan kaupunki ostaa Kiinteistö Oy Tikkurilan Terveysasemalta 50 Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinnin B-sarjan osaketta 434 482,76 euron kauppahinnalla. Ko. kaupan jälkeen Vantaan kaupunki on omistanut koko Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinnin osakekannan. Kaupunginhallitus totesi, että osakekaupan jälkeen kaupunki hankkii yhtiöltä pysäköintilaitoksen suoraan omistukseensa siten, että suoritettava kauppahinta sisältää korvauksen myös vuokraoikeuden ennenaikaisesta päättämisestä ja että tämän jälkeen kaupunki voi luovuttaa osuutensa tontinluovutuskilpailun perusteella valitulle toteuttajalle kilpailussa vahvistetuilla ehdoilla.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti pysäköintilaitoksen ostamisesta 11.6.2018 (§ 26). Yhtiön omistamat rakennukset ja rakennelmat ostettiin Vantaan kaupungille 1 milj. euron kauppahinnalla 1.11.2018. Samalla kaupungin ja yhtiön välinen maanvuokrasopimus päättyi. Yhtiöllä ei ole tämän jälkeen ollut varsinaista liiketoimintaa. Kaupunginhallitus hyväksyi 11.1.2021 (§ 8) Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköintiä koskevat yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset, joiden mukaan yhtiölle ei sellaisenaan ole käyttötarvetta ja se on tarkoituksenmukaista purkaa selvitysmenettelyllä.

Yhtiön varallisuus koostuu pääosin konsernitilillä olevista varoista, 31.12.2020 noin 1 425 000 euroa. Muiden varallisuuserien tasearvot 31.12.2020 ovat yhteensä noin 18 000 euroa. Yhtiöllä on vierasta pääomaa 31.12.2020 yhteensä alle 1 000 euroa.

Yhtiön purkaminen on yksi osakeyhtiölain mukaisista varojenjakotavoista, ja se pitää tehdä osakeyhtiölain mukaisessa selvitysmenettelyssä. Osakeyhtiö asetetaan selvitystilaan yhtiökokouksen päätöksellä tai osakeyhtiölain 5 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisella osakkeenomistajien yksimielisellä päätöksellä. Yhtiökokouksessa tai osakkeenomistajan päätöksellä päätetään yhtiön asettamisesta selvitystilaan sekä selvitysmiehen valitsemisesta hallituksen ja toimitusjohtajan sijaan. Yhtiön hallituksen kanssa on sovittu, ettei hallitus kutsu koolle ylimääräistä yhtiökokousta, vaan yhtiö asetetaan selvitystilaan osakkeenomistajan päätöksellä.

Osakeyhtiölain 20 luvussa tarkoitetun selvitysmenettelyn tarkoituksena on yhtiön varallisuusaseman selvittäminen, tarpeellisen omaisuusmäärän muuttaminen rahaksi, velkojen maksaminen ja lopulta ylijäämän eli jako-osuuden suorittaminen osakkeenomistajille. Varsinainen yhtiön purkautuminen tapahtuu lopputilityksen vahvistamisesta päättävän yhtiökokouksen jälkeen.

Konserniohjauksen ja -valvonnan yksikkö on tehnyt pienhankinnan hintatiedustelun selvitysmiehen toimeksiannosta kolmelle asianajotoimistolle. Selvitysmieheksi valitaan selvitystilan asettamista koskevassa osakkeenomistajan päätöksessä edullisimman tarjouksen jättänyt.

Hallintosäännön 9 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää konsernijaoston esityksestä muun muassa tytäryhteisön purkamisesta.

Hallintosäännön 9 luvun 4 §:n mukaan konsernijaosto päättää menettelyohjeiden antamisesta yhtiöiden yhtiökokouksissa päätettävistä asioista. Hallintosäännön 3 luvun 3 §:n mukaan henkilöstö- ja konsernijohtaja tai hänen määräämänsä päättää kiireellisissä tapauksissa menettelyohjeen antamisesta ja kaupungin edustajan määräämisestä yhteisöjen kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava ja sen mielipidettä kuultava.

Mikäli kaupunginhallitus päättää konsernijaoston esityksestä, että Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinti puretaan selvitystilan kautta, menettelyohjeet selvitystilaan asettamisesta tehtävään osakkeenomistajan päätökseen ja lopputilityksen vahvistamisesta päättävään yhtiökokoukseen annetaan voimassa olevan hallintosäännön mukaisesti.

Konsernijaosto 15.2.2021 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus
a) päättää Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinnin asettamisesta selvitystilaan yhtiön purkamiseksi, ja
b) toteaa, että menettelyohjeiden antaminen selvitystilaan asettamisesta tehtävään osakkeenomistajan päätökseen ja lopputilityksen vahvistamisesta päättävään yhtiökokoukseen tapahtuu voimassa olevan hallintosäännön mukaisesti.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) asettaa Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinti selvitystilaan yhtiön purkamiseksi, ja
b) todeta, että menettelyohjeiden antaminen selvitystilaan asettamisesta tehtävään osakkeenomistajan päätökseen ja lopputilityksen vahvistamisesta päättävään yhtiökokoukseen tapahtuu voimassa olevan hallintosäännön mukaisesti.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta, ilmoitus yhtiölle

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
lakimies Otto Lehto, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

12 § **Korson päiväkodin tarveselvityksen hyväksyminen**

VD/8917/02.08.00.00/2020

HP/PW/EK/SK/RV/MR/IK/KVi/AH

Korson päiväkoti rakentuu Korson kaupunginosaan vastaamaan lähialueen tilatarpeen lisäksi Korson suuralueen varhaiskasvatuspalveluverkon tilatarpeisiin. Hanke liittyy Korso-Koivukylän päiväkotiselvitykseen, joka valmistui vuonna 2019. Uudishankkeen kustannusennuste on 8 000 000 euroa (alv 0 %).

Korson suuralueen varhaiskasvatusikäisten määrän ennustetaan Vantaan virallisen väestöennusteen 2020–2030 mukaan vähenevän ennusteen ennustekaudella -88 lapsella. Korson ja Metsolan kaupunginosissa lasten määrä vähenee ennustekaudella -59 ja -21 lapsella.

Korson päiväkodin 27.10.2020 päivätty tarveselvitys on tehty yhteistyössä kasvatuksen ja oppimisen toimialan, kaupunkiympäristön, asemakaavoituksen ja tilakeskuksen kanssa. Uudishankkeella korvataan Korson vanha päiväkotirakennus. Korson päiväkodin toiminta on siirtynyt syksyllä 2019 päiväkotipaviljonkiin nykyisen päiväkotirakennuksen huonokuntoisuuden vuoksi.

Korson päiväkotiin tulee kuusi kotialuetta, yhteensä 168 tilapaikkaa. Päiväkodissa on hoito- ja kasvatus- ja muuta henkilökuntaa 32 henkilöä.

Tilat ovat uuden oppimisympäristön mukaiset ja joustavat erilaisiin toiminnallisiin tarpeisiin. Päiväkodissa on yhteistiloja, jotka päiväkodin piha-alueen kanssa ovat asukkaiden käytössä varhaiskasvatuksen aktiivisen toiminta-ajan ulkopuolella. Tilakeskus on kehittänyt yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa päiväkotikonseptia. Ratkaisumallia toteutetaan useassa päiväkotihankkeessa ajalla 2020–2022. Korsoon rakennettava Korson päiväkoti on yksi päiväkotikonseptilla toteutettavista hankkeista.

Teknisessä lautakunnassa 9.9.2020 hyväksytyssä ja kaupunginvaltuuston 16.11.2020 hyväksymässä vuosien 2021–2030 investointiohjelmassa Korson päiväkoti on esitetty valmistuvaksi vuonna 2023 VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeena. Omistajapoliittisten linjausten mukaisesti hanke pyritään sovittamaan seuraavan talousarvioesityksen uudisrakennusohjelmaan kaupungin omana hankkeena.

Tilakeskuksen hankevalmistelussa on laskettu uudisrakennuspäiväkodille kustannusennuste 8 000 000 euroa (alv 0 %). Mikäli uudisrakennus toteutetaan puurunkoisena, mahdollinen sprinklerijärjestelmä lisää kustannuksia 125 000 euroa.

Opetuslautakunta 7.12.2020 § 11

Päätetään esittää tekniselle lautakunnalle hyväksyttäväksi VTK Kiinteistöt Oy:n toteuttava Korson päiväkodin 27.10.2020 päivätty tarveselvitys ja sille kustannusennuste 8 M€ (alv 0 %).

Tekninen lautakunta 17.2.2021 § 8

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi Korson päiväkodin 27.10.2020 päivätty tarveselvitys ja sen kustannusennuste 8 000 000 euroa (alv 0 %).

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 9 § 1 kohdan 33 mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin yli 3 000 000 euroa (alv 0 %) maksavien toimitilainvestointihankkeiden tarveselvitysten (kustannusennusteineen) hyväksymisestä.

Talous- ja strategiajohtaja toteaa, että Korson päiväkoti on Vantaan kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2018–2027 mukainen hanke. Kaupunginvaltuuston hyväksymässä investointiohjelmassa 2021–2030 Korson päiväkoti on esitetty valmistuvaksi vuonna 2023 VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeena. Hanke pyritään sovittamaan seuraavan talousarvioesityksen uudisrakennusohjelmaan kaupungin omana hankkeena omistajapoliittisten linjausten mukaisesti. Tilakeskuksen hankevalmistelussa on päiväkodille laskettu kustannusennuste 8,0 milj. € (alv 0 %). Tilakeskus huomioi määrärahatarpeen taloussuunnitelman 2022–2025 valmistelussa.

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä Korson päiväkodin 27.10.2020 päivätty tarveselvitys ja sen kustannusennuste 8 000 000 euroa (alv 0 %).
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Lisäksi merkittiin seuraava kaupunginhallitusryhmien yhteinen pöytäkirjalausuma:

”Pihan suunnittelun yhteydessä tulee huolehtia riittävästä melun torjunnasta.”

Liite:
- Korson päiväkodin 27.10.2020 päivätty tarveselvitys (II)

Täytäntöönpano: Tilakeskus

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
rakennuttaja-arkkitehti Sini Koskinen, puh. 0400 702483, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KORSON PÄIVÄKOTI

Merikotkantie 8, Vantaa

uudisrakennus

TARVESELVITYS

Sisällys

1 Tarvetietokortti ... 4
2 Perustelut tarpeelle ... 5
2.1 Varhaiskasvatuksen palvelustrategiset linjaukset ... 5
2.2 Väestöennuste ja liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan ... 5
2.3 Liittyminen toimitilaverkkosuunnitelmaan ... 6
3 Mitoitusperusteet ja tavoitteet ... 6
3.1 Yleistä ... 6
3.2 Päiväkodin pedagogisen toiminnan ja toiminnallisuuden tavoitteet ... 6
3.3 Lasten osallistaminen ja osallisuuden toteutuminen hankkeessa ... 7
3.4 Päiväkodin tunnusluvut ja tilaohjelma ... 7
3.5 Ateriahuollon tilatarpeiden tavoitteet ... 7
3.6 Puhtauspalvelujen tavoitteet ... 8
3.7 Piha ... 8
3.7.1 Lasten leikkipihan tavoitteet ... 8
3.7.2 Jätehuollon tavoitteet ... 9
3.7.3 Arkkitehtoniset tavoitteet ... 9
3.7.4 Suunnitteluohjeet ja yleiset rakennustekniset tavoitteet ... 9
3.7.5 Tekniset järjestelmät ... 10
3.7.6 Elinkaari- ja energiatehokkuustavoitteet, muunneltavuus ... 11
4 Tontti ja rakennuspaikka ... 12
4.1 Sijainti ... 12
4.2 Kaava- ja kiinteistötiedot, hallinta, rasitteet ... 12
4.2.1 Omistus ja hallintaoikeudet ... 12
4.2.2 Asemakaava ... 13
4.3 Tontin rakennettavuus ja pohjaolosuhteet ... 14
4.3.1 Rakennettavuus maaperän suhteen ... 14
4.4 Liikenne, pysäköinti, kadut ja kunnallistekniikka ... 15
4.5 Vesihuolto ... 15
4.5.1 Vesi- ja jätevesi ... 15
4.5.2 Hulevedet ... 15
4.6 Rakentamisrajoitteet, ympäristö, melu ... 16
4.6.1 Korkeusrajoitusalue ... 16
4.6.2 Melu ... 16
4.7 Väestönsuoja ... 16
4.8 Liittyvät hankkeet ... 16
4.9 Mitoitusperusteet, tilaohjelma ja huonekortit ... 16
4.9.1 Päiväkodin toiminnallinen henkilömitoitus ... 16
4.9.2 Tilaohjelma ja tehokkuustavoitteet ... 17
5 Väistötilantarve ... 17
6 Rahoitus ja aikataulu ... 17
7 Kustannukset ... 17
7.1 Kustannusennuste ... 17
7.2 Pääomakustannukset ja ylläpitokustannukset ... 17
7.3 Toimintakustannukset hallintokunnalle ... 17
7.4 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannukset ... 17
7.5 Investointi €/hoitopaikka ja oppilaspaikka ... 18
8 Riskit ... 18
8.1 Aikatauluun liittyvät riskit ... 18
8.2 Työturvallisuustehtävät ... 18
8.3 Rakennuksen perustamiseen liittyvät riskit ... 18

9 Vastuuhenkilöt / työryhmä 18

Liitteet:

- Liite 1 Kaavaote ja -määräykset, rasitteet, melukartta ja johtokartat
- Liite 2 Tilaohjelma
- Liite 3 Havat-riskikartta
- Liite 4 Kustannusennuste

1 Tarvetietokortti

Kohteen nimi:

Korson uusi päiväkoti

Korson päiväkoti tarvitaan korvaamaan Korson nykyinen, huonokuntoinen päiväkotirakennus

Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin:
Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2018 - 2027,
Korson suuralueen päiväkotiselvitys, päiväkotikiinteistöjen investointitarpeiden ja aikataulun tarkastelu, tilakeskus 2019

Tarpeen perustelut:
Korson suuralueen varhaiskasvatusikäisten määrän ennustetaan Vantaan virallisen väestöennusteen 2020 - 2030 mukaan vähenevän ennustekaudella -88 lapsella. Korson päiväkoti tarvitaan korvaamaan Korson vanhan päiväkodin tilat. Korson päiväkodin rakennuksen huonon kunnon vuoksi Korson päiväkoti on toiminut syksystä 2019 alkaen väistötilapaviljongissa.

Käyttäjähallintokunta:
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala

Kaupunginosa:	**Kiinteistötunnus:**	**Tontin pinta-ala:**
KORSO 81	92-81-100-1	4969 m2
Osoite ja tontti:	**Kaavatiedot:**	**Rakennusoikeus:**
Merikotkantie 8 01450 Vantaa	Asemakaava 810300, lainvoimainen 3.11.1975 Y yleisten rakennusten korttelialue, I.	800 k-m^2, kaavamuutos vireillä Tontti on rakennettu, vanha puretaan

Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0 %)	**brm^2**	**htm^2**	**hym^2**	**Investointikustannusennuste** hintataso KL101,7		
				€	**€ / brm^2**	**€ / htm^2**
Päiväkoti	1922	1508	1335	8 000 000	4162,33	5305,04
Päiväkodin tilapaikkamäärä				168 tilapaikkaa		

Väistötilan tarve:
Korson päiväkodin rakennuksen huonon kunnon vuoksi Korson päiväkoti on toiminut syksystä 2019 alkaen väistötilapaviljongissa. Väistötilantarve jatkuu uuden päiväkodin valmistumiseen asti.

Määrärahavaraus investointiohjelmassa:
Vuoden 2020 investointiesityksessä vuosien 2020 - 2023 taloussuunnitelmassa on vuosien 2020 - 2029 investointiohjelmaan merkitty Korson päiväkoti VTK Kiinteistöt Oy:lle vuodelle 2023.

Hankkeen toteutusaikataulu:
2020 - 2023 (rakentamisvaihe 2022 - 2023)

Ylläpitokustannukset:
92 156 € / vuosi

Toimintakustannukset hallintokunnalle:
Toiminnan vuosittaiset kulut sisältäen henkilöstö- ateria- ja toimintakulut ovat noin 900 000 €. Kuluissa on huomioitu korvattavan Korson vanhan päiväkodin toimintakulut

Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen:
112 000 €

Vuokra-arvio käyttäjäkunnalle (pääomakustannukset ja ylläpitokustannukset yhteensä):

Vuokravaikutus	51 130 € / kk	613 560 € / v
Vuokravaikutus / tilapaikka	3652 € / vuosi	304 € / kk

Laatija(t):	**Päivämäärä:**
Sini Koskinen, Janne Myllylä	11.2.2021

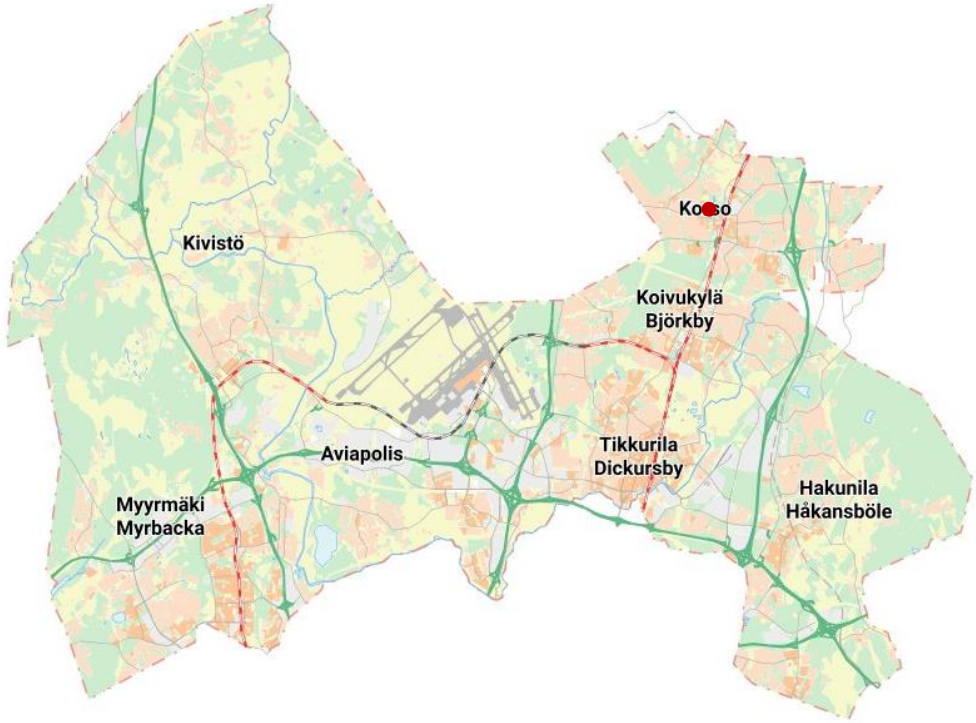

Kuva 1: Päiväkodin sijainti, Merikotkantie 8, Korso, Itä-Vantaa

2 Perustelut tarpeelle

2.1 Varhaiskasvatuksen palvelustrategiset linjaukset

Keskeisten palveluverkkolinjausten (Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2018–2027) mukaan varhaiskasvatus järjestetään lähipalveluna myös uusilla asuinalueilla. Kunnallista palveluverkkoa tukevat yksityiset päiväkodit. Varhaiskasvatuksen strategiana on lisätä yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta maltillisesti.

Palveluverkkoa kehitetään uudishankkeilla, joiden optimikoko on noin 160–192 tilapaikkaa. Mahdollisuuksien mukaan rakennetaan optimikokoa suurempiakin päiväkoteja. Tilat ovat uuden oppimisympäristön mukaiset ja joustavat erilaisiin toiminnallisiin tarpeisiin. Osassa tiloista huomioidaan mahdollisuus tarjota niitä organisaation ulkopuolisille käyttäjille varhaiskasvatuksen aktiivisen toiminta-ajan ulkopuolella.

Kohteen suunnittelussa noudatetaan tilakeskuksen yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa kehittämään päiväkotikonseptia.

2.2 Väestöennuste ja liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan

Korson suuralueen varhaiskasvatusikäisten määrän ennustetaan Vantaan virallisen väestöennusteen 2020 - 2030 mukaan vähenevän ennustekaudella -88 lapsella. Korson ja Metsolan kaupunginosissa lasten määrä vähenee ennustekaudella -59 ja -21 lapsella.

Taulukko1. Korson suuralueen, Korson ja Metsolan kaupunginosien varhaiskasvatusikäisten lasten määrän kehitys Vantaan virallisen väestöennusteen 2020-2030 mukaan.

		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Muutos 2020-2030
Korson suuralue	10kk-6v	2210	2114	2071	2036	1985	2006	2026	2081	2114	2124	2122	-88
Korson kaupunginosa	10kk-6v	497	464	446	432	405	411	417	419	426	433	438	-59
Metsälän kaupunginosa	10 kk-6v	404	407	407	402	392	390	378	382	383	383	383	-21

Korson päiväkoti rakentuu Korson kaupunginosaan vastaamaan lähialueen tilatarpeen lisäksi Korson suuralueen varhaiskasvatuspalveluverkon tilatarpeisiin. Uudishankkeella korvataan Korson vanha päiväkotirakennus. Päiväkodin toiminta on siirtynyt syksyllä 2019 päiväkotipaviljonkiin varsinaisen päiväkotirakennuksen huonokuntoisuuden vuoksi.

Korson päiväkotien palveluverkko on syntynyt 1980-luvulla ja 1990-luvun alussa. Osassa vanhoja tiloja on tarve vähentää lapsi- ja henkilökuntamäärää ilmanvaihdon riittävyyden vuoksi tai korvata niitä kokonaan uusilla tiloilla. Tarvittavien varhaiskasvatuspaikkojen määrään vaikuttaa lisäksi se, että varhaiskasvatuspalveluiden piirissä olevien lasten osuus varhaiskasvatusikäisistä lapsista odotetaan kasvavan Korson suuralueella.

2.3 Liittyminen toimitilaverkkosuunnitelmaan

Korson suuralueen päiväkotikiinteistöjen tarpeita on selvitetty 2019 valmistuneessa alueellisessa päiväkotiselvityksessä (tilakeskus). Korson alueilla ei ole kiinteistöjä, joita voisi hyödyntää riittäviksi päiväkotitiloiksi.

3 Mitoitusperusteet ja tavoitteet

3.1 Yleistä

Korson päiväkotiin tulee kuusi kotialuetta, yhteensä 168 tilapaikkaa. Päiväkodin tavoitevalmistumisaika on kesäkuussa 2023.

Päiväkodissa on hoito- ja kasvatushenkilökuntaa 24 henkilöä. Lisäksi päiväkodissa työskentelevät päiväkodin johtajat sekä puhtaus- ja ateriapalveluiden henkilökuntaa sekä vuosittain vaihtuvia opiskelijoita ja tilapäistä avustavaa henkilökuntaa, yhteensä noin 6 henkilöä. Henkilökunnan määrä yhteensä on 32 henkilöä.

3.2 Päiväkodin pedagogisen toiminnan ja toiminnallisuuden tavoitteet

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuslain mukaan päiväkodin oppimisympäristö on kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä ja kehitys huomioon ottava. Oppimisympäristö tukee lasten luontaista uteliaisuutta ja oppimisen halua sekä ohjaa leikkiin, fyysiseen aktiivisuuteen, tutkimiseen sekä taiteelliseen ilmaisuun ja kokemiseen. Esteettinen ja viihtyisä oppimisympäristö vaikuttaa myönteisesti oppimiseen ja henkiseen hyvinvointiin.

Päiväkodin tilasuunnittelun tehtävänä on tukea Vantaan varhaiskasvatuksen toimintaperiaatteita. Suunnittelulla mahdollistetaan päiväkodin oppimisympäristön muokkaaminen lapsiryhmän tarpeiden mukaiseksi. Joustavat ja muunneltavat oppimisympäristöt tarjoavat lapsille haasteita sekä antavat tilaisuuksia lasten omaehtoiseen pohdintaan, tutkimiseen, ongelmien ratkaisemiseen ja kokeiluun. Varhaiskasvatuksen toiminnassa oppimisympäristöjä rakennetaan yhdessä lasten kanssa. Esillä olevat lasten työt, rakennelmat ja leikit ovat osa oppimisympäristöä ja yksi pedagogisen dokumentoinnin väline.

Lapsiryhmä koostuu kahden kasvattajan muodostamasta ryhmästä, jossa tilamitoituksellinen tilapaikkamäärä on lasten iästä riippuen minimissään seitsemän ja maksimissaan neljätoista (14). Ryhmissä voi olla lapsia, jotka tarvitsevat kasvun ja kehityksen tukea. Kaksi lapsiryhmää muodostavat kotialueen, jossa he tekevät toiminnallista yhteistyötä ja käyttävät yhteisesti osaa tiloista. Pienimpien lasten kotialueet pyritään saamaan maan tasolle.

Päiväkodin sydämen muodostavat ruokailutila, kotikeittiö ja sali. Tavoitteena on, että ne ovat yhdistettävissä. Päiväkodissa järjestetään myös koko päiväkodin yhteisiä tapahtumia lapsille ja perheille. Päiväkodissa on rauhallisia tiloja keskusteluihin perheiden ja yhteiskumppaneiden kanssa sekä henkilökunnan kirjalliseen työskentelyyn.

Sydänalue ja yksi kotialue ovat myös asukkaiden monipuolisessa käytössä päiväkodin käyttöajan ulkopuolella. Tilat tulee rajata päiväkodin muista tiloista ja Iltakäytön sisäänkäynti nimetään suunnitteluvaiheessa.

Pihaan liittyvät tavoitteet on esitetty kohdassa 3.7 Piha

3.3 Lasten osallistaminen ja osallisuuden toteutuminen hankkeessa

Osallisuuden suunnittelussa ja menetelmien valinnassa lasten lisäksi huomioidaan päiväkodin henkilöstö, lasten huoltajat ja lähialueen asukkaat sekä mahdolliset muut päiväkodin lähiympäristön toimijat.

3.4 Päiväkodin tunnusluvut ja tilaohjelma

Päiväkoti toteutetaan osana tilakeskuksen ja varhaiskasvatuksen kehittämää päiväkotikonseptia. Tilamitoitus perustuu Vantaan kaupungin päiväkotien tilasuunnittelun kehityshankkeen myötä kehitettyyn tilaohjelmamalliin ja päiväkotien yleisiin suunnitteluohjeisiin sekä päiväkotien RT-ohjekorttiin.

Päiväkodin huonetilaohjelma on liitteessä 2.

3.5 Ateriahuollon tilatarpeiden tavoitteet

Päiväkodin keittiö on palvelukeittiö/kuumennuskeittiö (Cook and Chill vastaanottava). Keittiössä valmistetaan vain energialisukkeet, erikoisruokavalioannokset ja välipalat. Pääruoka-annokset tuodaan päiväkotiin ulkopuolisen palveluntuottajan toimesta. Aterioiden kuljetukseen varataan verkkovirralla toimivat kevytrakenteiset hygieniamuoviset kylmä/lämpökuljetusvaunut, tai ruoka toimiteen lämpökuljetuslaatikoissa.

Huomioitavat ateriahuollon tilatarpeita suunnitellessa:

- Keittiön sijainti on oltava hyvän huoltoyhteyden päässä.
- Keittiölle oltava oma sisäänkäynti ja tuulikaappi.

- Jätehuolto ja rullakko/laatikko varaston oltava riittävän suuret ja kohtuullisen matkan päässä keittiöstä.
- Varattava hygieeninen tila kuljetuslaatikoille/vaunuille.
- Pääruokasalinpuolella keittiöseinän vieressä tulee olla ateriabuffet (ei avaudu keittiötiloihin).
- Päiväkärryjä käytetään pienten lasten aterioiden kuljetukseen kerroksissa ja alakerran tiloissa. Ryhmien määrä ja sijainti selviävät myöhemmin.
- Sekä ruokasaliin että kerroksien aulatiloihin asennetaan käsipesualtaat, valokennohanoilla.
- Kerroksiin asennetaan lavuaaripöytä, alla tilaa jäteastioille ja pöydänalus-jääkaapille.
- ruokasalin kotikeittiön yhteyteen varataan kotitalouskylmäkaappi välipalojen säilytystä varten.

3.6 Puhtauspalvelujen tavoitteet

Puhtaat tilat luovat puitteet terveelliselle ja turvalliselle varhaiskasvatukselle. Puhtaanapidolla ylläpidetään rakennuksen hygieenisyyttä, siellä työskentelevien henkilöiden työturvallisuutta, viihtyisyyttä ja rakennuksen edustavuutta.

Puhtauspalvelujen tavoitteena on aikaan saada puhtaita ja sisäilmaongelmattomia tiloja, joiden pinnat on helppo pitää puhtaana. Yläpölyjen kerääntymistä on suunnitteluratkaisuissa vältettävä.

Tavoitteena on yhtenäistää materiaalivalintoja. Kaikki käytettävät materiaalit ja tilaratkaisut toteutetaan mahdollisimman kestävistä, tehokkaista ja edullisesti ylläpidettävistä tuotteista. Materiaalien tulee olla kaikilta osin helposti puhtaana pidettäviä ja julkisen tilan kulutusta kestäviä. Lattiapintojen vahauksille ei tule olla tarvetta.

3.7 Piha

3.7.1 Lasten leikkipihan tavoitteet

Päiväkodin piha-alueen tavoitemitoitus on noin 20 m^2 / tilapaikka. Tämän kohteen tavoitteellinen piha-alueen koko on siten 3360 m^2.

Lasten leikkipiha suunnitellaan virikkeiseksi, monipuoliseksi oppimisympäristöksi, joka tukee pedagogisten tavoitteiden toteutumista. Päiväkodin pihassa korostuvat suojaisuus, turvallisuus ja toiminnallisuus. Liikkumisen ohjaukseen sekä valvottavuuteen ja ilkivaltaan ehkäiseviin tekijöihin kiinnitetään erityistä huomiota.

Pihalle suunnitellaan yhtenäisiä kasvillisuusalueita ja istutettaviksi kasveiksi valitaan lajikkeita, jotka viihtyvät tontin olosuhteissa. Piha toteutetaan Vantaan kaupungin pihakortin mukaisesti sekä otetaan ohjeellisena huomioon pihaan kohdistuvat kaavamääräykset. Tonttivedet imeytetään oman tontin alueella Vantaan kaupungin hulevesiohjeen mukaisesti.

Pihalle sijoitetaan Vantaan kaupungin tilakeskuksen ”piha”-huonekortin mukaiset rakennukset, jotka voivat sijaita myös osana päiväkotirakennusta: pihavarastot (leikki- ja ulkoiluvälineet), vaunuvarastot, sadekatos/aurinkosuoja. Piha vaatii selkeästi merkityt ja turvalliset tilat pyörien säilytykseen.

3.7.2 Jätehuollon tavoitteet

Tontinkäyttöselvityksessä päiväkodin jätteille on varattava jätetila huoltopihan yhteyteen. Jätehuolto toteutetaan syväkeräyssäiliöin; sekajätteelle, biojätteelle, kartonkijätteelle ja puolitettu säiliö muovi- ja metallijätteelle.
Jätepisteiden tulee sijaita lähellä keittiötä. Kiinteistön käyttäjien kulku jätepisteelle sisätilojen kautta.

3.7.3 Arkkitehtoniset tavoitteet

Uudisrakennuksen tulee noudattaa Vantaan arkkitehtuuriohjelman periaatteita ja sen tavoitetta laadukkaasta ja ilmaisuvoimaisesta arkkitehtuurista: ”*Luomme ilmaisuvoimaisella ja kekseliäällä arkkitehtuurilla vantaalaista identiteettiä. Anonyymin modernismin sijaan tavoittelemme erilaisuutta ja elämyksiä sekä luomme paikkoja ja tiloja, joissa viihdytään ja jotka palvelevat sosiaalista integroitumista. Luomme arkkitehtuuria teknisesti koetelluin ratkaisuin.*” Päiväkodin tulee olla luonteeltaan julkinen rakennus, ja arkkitehtuuriltaan ohjelman periaatteen mukainen.

Päiväkodin arkkitehtuurin tulee olla korkeatasoista. Sekä rakennuksen että päiväkodin piha-aidan sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin. Julkisivusommittelun tulee olla pienimittakaavaista ja kävelymiljöötä korostavaa. Pihavarastot tulee tehdä viherkattoisina. Piharakennukset ja sääsuojat tulee suunnitella osin kivi- tai massiivipuuaineisina ja arkkitehtuurilta korkealuokkaisina, samoin huoltoalueen rajaukset.

3.7.4 Suunnitteluohjeet ja yleiset rakennustekniset tavoitteet

Päiväkodin suunnittelussa noudatetaan Vantaan kaupungin tilakeskuksen Ohjetta suunnittelijoille sekä moduulipäiväkotikonseptin suunnitteluohjetta.

Uudisrakennuksen suunniteltu käyttöikä on perustusten ja rungon osalta 100 vuotta, täydentäviltä osien osilta 50 vuotta ja järjestelmien osalta 25–35 vuotta. Rakennus on kaksikerroksinen.

Ympäristöministeriön asetus uuden rakennuksen energiatehokkuudesta (1010/2017); Opetusrakennus ja päiväkoti (luokka 6) mukaan päiväkodin energiatehokkuuden vertailuluku saa olla enintään 100 kWh_E /(m² a). Rakennuksen tavoitteellinen laskennallinen energiatehokkuuden vertailuluku (E-luku) on 85 kWh_E /(m^2a). Energiatehokkuuden suunnittelu edellyttää kaikkien suunnittelualojen saumatonta yhteistyötä.

Rakennus varustetaan rakennukseen integroitavilla tai vesikatolle asennettavilla aurinkopaneeleilla, joilla tuotetaan rakennuksen kesäaikaisen peruskulutuksen mukaan mitoitettu sähköenergiamäärä.

Piharakennusten ja -rakennelmien katot toteutetaan viherkattoisina.

Rakennus tulee suunnitella siten, että tilajako on mahdollista toteuttaa useammalla kuin yhdellä periaatteella sekä siten, ettei tilajaon muuttaminen aiheuta kohtuuttomia muutostöitä teknisiin järjestelmiin.

Päiväkodin ryhmätiloja tulee voida yhdistää siirtoseinin.

Lisäksi päiväkodin tiloja jaetaan esim. akustisilla kevyillä jakoseinillä tai kalusteilla pienemmiksi ja/tai rauhallisemmiksi työskentelytiloiksi.

3.7.5 Tekniset järjestelmät

LVIA-tekniset tavoitteet

LVIA-teknisten järjestelmien tavoitteena on tuottaa rakennukseen hyvät toimintaolosuhteet; lämmityksen, sisäilman laadun, sekä vesi- ja viemäritoimintojen osalta. Olosuhteet luodaan energiatehokkaalla tavalla. Tavoite huomioidaan suunnittelussa, sekä laite- ja järjestelmähankinnoissa ja -asennuksissa. Automaatiojärjestelmä mahdollistaa järjestelmien hyvän hallittavuuden, sekä energian ja veden käytön etäseurannan.

Suunnittelu- ja toteutustyössä noudatetaan Vantaan kaupungin tilakeskuksen Ohjeita suunnittelijoille sekä Vantaan päiväkotikonsepti -suunnitteluohjeita (esitetty yksityiskohtaisemmat ohjeet ja energiatavoitteet).

Rakennus liitetään Vantaan Energian kaukolämpöverkoston piiriin. Leikki ja lepohuoneiden lämmönjako lattialämmitysratkaisuna. Rakennus liitetään kunnallisen vesi- ja viemärijärjestelmän piiriin. Rakennus varustetaan koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla. Ilmanvaihtokoneet varustetaan tehokkailla lämmöntalteenottolaitteilla ja suunnitteluohjeessa esitetyillä energiatehokkailla puhaltimilla.

Automaatio, toiminnot, lvi-tekniikan laitteet, varusteet ja ohjelmat suunnitellaan ja rakennetaan Vantaan kaupungin käytössä oleviin järjestelmiin ja toimintoihin yhteensopiviksi.

Sähkötekniset tavoitteet

Yleistä
Sähköteknisten laitteiden valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatehokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta. Laitevalinnoissa tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita ja käyttämään tunnettuja laitetoimittajia.

Johtoreittien ja sähkölaitteiden asennuksissa huomioidaan muuntojoustavuus.

Aluesähköistys ja liittymät
Rakennus liitetään sähkölaitoksen pienjännitejakeluverkkoon ja teleoperaattorin tietoliikenneverkkoon valokuidulla. Kiinteistöautomaatio liitetään Vantaan kaupungin kaukovalvontajärjestelmään. Videovalvonta liitetään Vantaan kaupungin videovalvontaverkkoon.

Piha-alueiden valaistus toteutetaan valaisinpylväillä sekä rakennukseen asennettavilla seinä- ja katosvalaisimilla.

Sähköjärjestelmät (400V)
Rakennus varustetaan sähkökeskuksilla, jotka palvelevat valaistusta, pistorasioita, LVIA-laitteita kiinteistön laitteita sekä tele- ja turvajärjestelmiä.

Energian kulutuksen seurantaa varten sähkökeskuksiin asennetaan alamittareita, joilla tavoitellaan rakennuksen käytönaikaista energian kulutuksen optimointia mm. seuraamalla mittaustulosten poikkeamia esim. vikatapauksissa.

Valaistusjärjestelmät

Optimaaliseen energiatehokkuuteen tulee pyrkiä valitsemalla energiatehokkaat valaisimet sekä niihin energiatehokkaat valolähteet (kuten Led). Valaisimet tulee pyrkiä sijoittamaan siten, että valoa saadaan sinne missä sitä tarvitaan ja tarpeenmukaisella valaistusvoimakkuudella.

Energiatehokkuus tulee huomioida myös valaistusohjauksissa. Valaistusohjaukset voidaan toteuttaa mm. soveltaen kiinteistöautomaation aikaohjauksia, valoisuusantureita, läsnäolotunnistimia sekä himmennyksillä.

Ulkovalaistus toteutetaan energiatehokkailla valaisimilla. Käytettäessä heti syttyviä ja mahdollisesti säädettäviä Led-lamppuvalaisimia, voidaan syttymistä ohjata osittain liiketunnistimilla ja/tai valoisuusantureilla huomioon ottamalla katuvalaistus sekä lähiseudun asutus.

Tele- ja turvajärjestelmät
Rakennus varustetaan yleiskaapelointijärjestelmällä, joka palvelee puhelimia, videovalvontaa sekä tietoliikenneyhteyksiä. Lisäksi rakennukseen asennetaan keskuskellojärjestelmä, ovikellot kaikkiin sisäänkäyntioviin, kuvallinen ovipuhelin pääoveen ja yhteen toimistohuoneeseen sisäänpyyntöjärjestelmä (ns. liikennevalot).

Rakennus varustetaan rikosilmoitin-, videovalvonta-, merkki- ja turvavalaistus- sekä paloilmoitinjärjestelmillä.
Lisäksi rakennus varustetaan sprinkleri- ja/tai savunpoistojärjestelmällä mikäli lupaehdot sitä edellyttävät.

Sali varustetaan paikallisella AV-järjestelmällä, joka palvelee mm. juhlatilaisuuksia. Äänilähteet sijoitetaan pyörillä varustettuun tehdasvalmisteiseen AV-vaunuun.

Muut järjestelmät
Rakennus varustetaan aurinkosähköjärjestelmällä. Järjestelmän mitoitetaan siten, että energian tuotto käytetään kokonaisuudessaan rakennuksessa.

3.7.6 Elinkaari- ja energiatehokkuustavoitteet, muunneltavuus

Päiväkodin suunnittelussa noudatetaan Vantaan kaupungin tilakeskuksen Ohjetta suunnittelijoille sekä moduulipäiväkotikonseptin suunnitteluohjetta.

Rakennus tulee suunnitella siten, että tilajako on mahdollista toteuttaa useammalla kuin yhdellä periaatteella sekä siten, ettei tilajaon muuttaminen aiheuta kohtuuttomia muutostöitä teknisiin järjestelmiin.

Päiväkodin ryhmätiloja tulee voida yhdistää siirtoseinin.

Lisäksi päiväkodin tiloja jaetaan esim. akustisilla kevyillä jakoseinillä tai kalusteilla pienemmiksi ja/tai rauhallisemmiksi työskentelytiloiksi.

4 Tontti ja rakennuspaikka

4.1 Sijainti

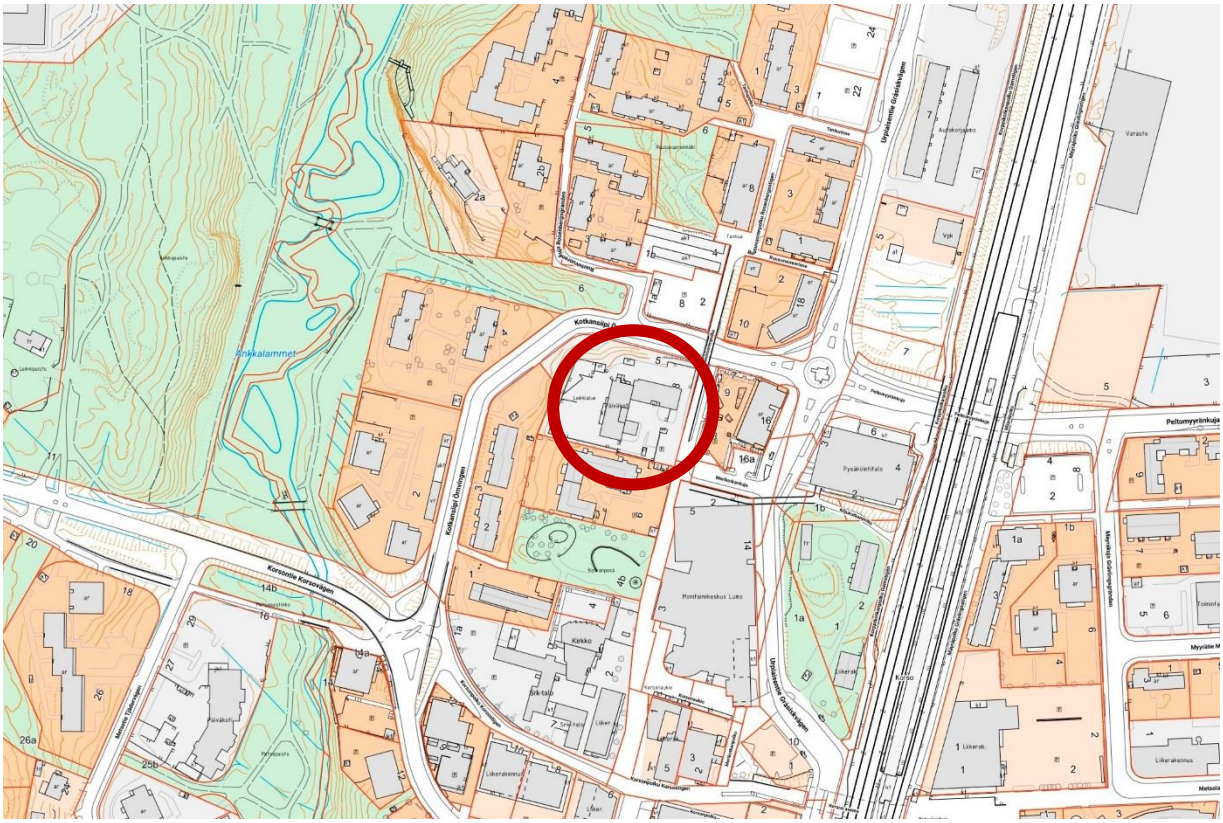

Kuva 1. Kaupunkikartta. Tontti sijaitsee Korsossa osoitteessa Merikotkantie 8. Vampatti 21.9.2020

Päiväkodin tonttia ympäröivä olemassa oleva rakennuskanta käsittää sekalaisia kerros- ja toimitilarakennuksia.

4.2 Kaava- ja kiinteistötiedot, hallinta, rasitteet

4.2.1 Omistus ja hallintaoikeudet

Merikotkantie 8, kiinteistötunnus 92-81-100-1-1, tontti on kaupungin omistuksessa oleva Y-tontti, yleisten rakennusten korttelialue.
Tontti on Vantaan kaupungin omistuksessa.
Vuoden 2020 investointiesityksessä vuosien 2020 - 2023 taloussuunnitelmassa on vuosien 2020 - 2029 investointiohjelmaan merkitty Korson päiväkoti VTK Kiinteistöt Oy:lle vuodelle 2023.
Tontilla on tyhjillään olemassa oleva päiväkoti joka puretaan.

Kuva 1. Tontilla sijaitsee tyhjillään, olemassa oleva päiväkoti.
Lähde Googlemaps 22.9.2020.

4.2.2 Asemakaava

Alueella on voimassa lainvoimainen asemakaava vuodelta 1975. Asemakaavassa tontti on varattu yleisten rakennusten korttelialueeksi (Y), jolle saa rakentaa päiväkodin. Kaava sallii yksikerroksisen rakentamisen. Tontin voimassa oleva rakennusoikeus on määritetty siten että se on maksimissaan 800k-m^2. Vaatii kaavamuutoksen. Kaavamuutos on 2021 vuoden kaavoitusohjelmassa ja OAS on valmistusvaiheessa.

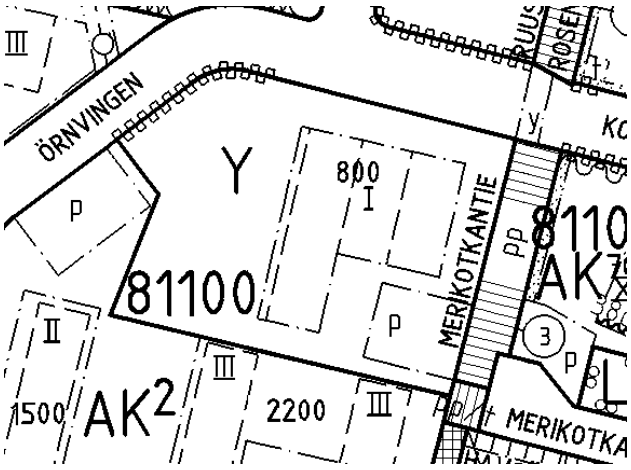

4.3 Tontin rakennettavuus ja pohjaolosuhteet

Kuva 3. Maalajikartta. Päiväkodin sijoituspaikka merkitty punaisella. Vampatti 21.9.2020.

Tontti on täytemaata

4.3.1 Rakennettavuus maaperän suhteen

Tontilla on käytöstä poistunut päiväkotirakennus, rakennus piharakennelmineen puretaan. Purettava rakennus on perustettu maanvaraisesti murskeen varaan lukuun ottamatta länsi-pohjoiskulman katosta, joka on paalutettu.

Vanhojen pohjatutkimusten mukaan:
Tontin päällimmäisenä kerroksena on täytemaakerros. Täytemaakerroksen alla on hiekkaa, hiekkamoreenia, soraista hiekkaa tai silttistä hiekkamoreenia. Täytemaakerroksen alla on aiemmin tehdyt kairaukset päätyneet kiveen tai kallioon. Nykyisen rakennuksen pohjoispuolelle täytemaakerroksen alla on hiekkamoreenikerros. Hiekkamoreenikerroksen alapuolella on laihaa savea ja savista silttiä. Pohjoispuolen kairaukset ovat päättyneet noin 3, 5 metrin syvyydessä kiveen tai kallioon.

Alustavasti rakennuksen perustamistapa on murskekerroksen välityksellä luonnollisen tai louhitun kallion varaan ja tontin länsi-pohjoisosissa paalutus. Lopullinen perustamistapa tarkentuu ja saadaan selville rakennuspaikkakohtaisilla pohjatutkimuksilla.

Alapohjat tehdään ryömintätilallisina ja koneellisella ilmanvaihdolla varustettuna.

Rakennukset salaojitetaan. Radonpitoisuus on otettava huomioon alapohjaratkaisuissa.

Perustusrakenteet routasuojataan.

Perustamisolosuhdetiedot on tilattu.

4.4 Liikenne, pysäköinti, kadut ja kunnallistekniikka

Päiväkodin saattoliikenne on tähän asti kulkenut Ruusuvuorenpolkua pitkin. Kaavoittajan mielestä olisi parempi tutkia parkkialueen siirto Kotkansiipi-tien varteen, jolloin ylimääräinen liikenne kevyenliikenteenväylänä toimivalla Ruusuvuorenpolulla saataisiin loppumaan. Tätä mahdollisuutta tutkintaan enemmän hankesuunnitteluvaiheessa.

Päiväkodin huoltoliikenteen ohjaaminen tontille täytyy tutkia tarkemmin suunnitteluvaiheessa.

Joukkoliikenteen lähimmät pysäkit sijaitsevat noin 100 metrin päässä Lumon ja Korson aseman pysäkeillä. Korson rautatieasemalle on matkaa noin 200-300 metriä.

Kunnallistekniset liittymät sijaitsevat Ruusuvuorenpolulla ja Kotkansiipi-tiellä. Kestävän kehityksen mukaisia, lämmitysmuotoja tulee harkita suunnitteluvaiheessa.

4.5 Vesihuolto

4.5.1 Vesi- ja jätevesi

Suunnittelualue kuuluu rakennetun vesihuoltoverkoston piiriin. Kotkansiiven katurakenteessa kulkee vesijohto (d225M) ja jätevesiviemäri (d250M)

Alue kuuluu Korson painepiiriin ja alueen vesisäiliönä on Korson vesitorni. Korsossa sijaitsevan vesitornin tilavuus on 4000 m³, HW = +94m N2000 ja NW = +87m N2000. Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin +86m ja ylin noin +101m.

Korson painepiiri saa vetensä Pitkäkosken vedenottamolta, josta vesi johdetaan Ylästön ja Ala-Tikkurilan paineenkorottamojen kautta Tikkurilan painepiiriin, josta vesi ohjataan edelleen Koivukylän paineenkorottamon kautta alueelle.

Alueen jätevedet kerätään Kotkan siiven jätevesiviemärin kautta Korso-Koivukylän d1000 siirtoviemäriin. Alueen jätevedet johdetaan edelleen Koivukylän Haapatien jätevedenmittauspisteen kautta meriviemäriin. Kaikki jätevedet käsitellään Viikinmäen keskuspuhdistamolla.

4.5.2 Hulevedet

Alueen lähikatujen kuivatus perustuu hulevesiviemäröintiin. Kotkansiiven katurakenteessa on hulevesiviemäri (d400B). Alueelta muodostuvat hulevedet johdetaan pääasiassa tonttien omien järjestelmien kautta hulevesiviemäriin, joka laskee Rekolanojaan Korson Ankkalampien kohdalla.

Kaikessa rakentamisessa noudatetaan Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamallia, jonka periaatteiden mukaisesti hulevesiä viivytetään tontilla.

Tontilla muodostuvia hulevesiä tulee imeyttää tai viivyttää ennen vesien johtamista yleiseen verkostoon siltä osin, kun tontilla tehdään kaavamuutoksesta johtuvia muutostöitä. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tonttien tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tulvatilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille.

Rakennusluvan yhteydessä tulee tehdä tarkemmat hulevesisuunnitelmat, jotka hyväksytetään kaupungilla rakennusluvan yhteydessä.

4.6 Rakentamisrajoitteet, ympäristö, melu

4.6.1 Korkeusrajoitusalue

Tontti sijaitsee korkeusrajoitusten alueella.

4.6.2 Melu

Päiväkotitontille kantautuu rautatiemelua 55-60dB ja tiemelua 60-65dB. Melukartat on esitetty liitteenä asiakirjan lopussa.

4.7 Väestönsuoja

Päiväkodin laajuus ylittää pelastuslain 71 § määritellyn väestönsuojan rakentamisvelvoitteen 1200 k-m2. Tilakeskus hakee vapautusta väestönsuojan rakentamisvelvoitteesta. Päiväkodin suojatilatarpeen (2 % kerrosalasta, suoja-alatarve < 30 m2) katsotaan täyttyvän Vantaalla jo olemassa olevissa väestönsuojissa. Väestönsuojan rakentamisvelvoitteesta haetaan rakennusvalvonnalta vapautusta rakennuslupaprosessin yhteydessä.

4.8 Liittyvät hankkeet

Korson vanhan päiväkodin purku

4.9 Mitoitusperusteet, tilaohjelma ja huonekortit

4.9.1 Päiväkodin toiminnallinen henkilömitoitus

Varhaiskasvatuslain asetuksen (2020) mukaan yhtä hoito- ja kasvatushenkilöä kohden saa olla lapsia:

- alle 3-vuotiaita enintään 4 lasta / 1 hoito- ja kasvatustehtävässä oleva henkilö
- ja 3 vuotta täyttäneitä enintään 7 lasta / 1 hoito- ja kasvatustehtävässä oleva henkilö.

Korson päiväkotiin tulee 168 tilapaikkaa. Lasten määrä vaihtelee sen mukaan, ovatko he alle vai yli 3-vuotiaita. Päiväkodissa toimintaa järjestetään 1-vuotiaista 6-vuotiaisiin saakka.

Tilapaikkoja yhteensä 168, jotka jakautuvat kuuteen kotialueeseen:

- Yhden kotialueen (kaksi ryhmää) 28 tilapaikkaa
- yhteensä 6 x 28 = 168 tilapaikkaa.

Päiväkodissa on hoito- ja kasvatushenkilökuntaa 24 henkilöä. Lisäksi päiväkodissa työskentelevät päiväkodin johtaja sekä puhtaus- ja ateriapalveluiden henkilökuntaa sekä vuosittain vaihtuvia opiskelijoita ja tilapäistä avustavaa henkilökuntaa yhteensä noin 6 henkilöä. Henkilökunnan määrä yhteensä on 32 henkilöä.

Päiväkoti toteutetaan osana tilakeskuksen ja varhaiskasvatuksen kehittämää päiväkotikonseptia. Tilamitoitus perustuu Vantaan kaupungin päiväkotikonseptin myötä kehitettyyn tilaohjelmamalliin ja päiväkotien yleisiin suunnitteluohjeisiin sekä päivitettävänä olevaan päiväkotien RT-ohjekorttiin.

4.9.2 Tilaohjelma ja tehokkuustavoitteet

Päiväkodin tilat perustuvat päiväkotikonseptin mukaiseen 168-paikkaisen päiväkodin tilamitoitukseen.

- Päiväkodin huoneistoalatavoite on huonetilaohjelman mukaisesti 8,98 htm^2/tilapaikka = 1508 htm^2.
- Päiväkodin bruttoalatavoite 1922 brm^2.

Päiväkodin huonetilaohjelma on liitteessä 3.

5 Väistötilantarve

Korson päiväkodin rakennuksen huonon kunnon vuoksi Korson päiväkoti on toiminut syksystä 2019 alkaen väistötilapaviljongissa. Väistötilantarve jatkuu uuden päiväkotirakennuksen valmistumiseen asti.

6 Rahoitus ja aikataulu

Hanke sisältyy Vantaan kaupungin investointiohjelmaan 2020-2029 nimellä Korson päiväkoti.

Vuoden 2020 investointiesityksessä vuosien 2020 - 2023 taloussuunnitelmassa on vuosien 2020 - 2029 investointiohjelmaan merkitty Korson päiväkoti VTK Kiinteistöt Oy:lle vuodelle 2023.

7 Kustannukset

7.1 Kustannusennuste

Tilakeskuksen kustannusarvio Korson päiväkodista on noin 8 M€.

7.2 Pääomakustannukset ja ylläpitokustannukset

Pääomakustannukset ~ 480 000 € /vuosi
Ylläpitokustannukset ~ 92 156 € /vuosi

Yhteensä: ~ 613 560 € /vuosi
Vuokravaikutus tilapaikkaa kohden on ~ 3652 euroa/vuosi.

7.3 Toimintakustannukset hallintokunnalle

Toiminnan vuosittaiset kulut sisältäen henkilöstö- ateria- ja toimintakulut ovat noin 900 000 €. Kuluissa on huomioitu korvattavan Korson vanhan päiväkodin toimintakulut.

7.4 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannukset

Perustamisvuodelle kohdentuvat irtaimiston hankintakulut ovat noin 112 000 €.

7.5 Investointi €/hoitopaikka ja oppilaspaikka

Kustannusennusteen mukainen investointikustannus tilapaikkaa kohti on 47 619 €.

8 Riskit

8.1 Aikatauluun liittyvät riskit

Hankkeen viivästyminen voi aiheuttaa väistötilojen lisätarpeen.
Keskeneräinen kaavamuutosprosessi saattaa hidastaa hanketta

8.2 Työturvallisuustehtävät

Suunnitteluvaiheen turvallisuuskoordinaattorina toimii rakenneinsinööri Jukka Tuhkanen. Työturvallisuustehtävien tarkistuslista on käyty läpi. Hankkeesta on laadittu Havat-riskikartta, liite 3.

Rakentamisvaiheessa toteuttaja ja rakennuttaja huolehtivat kohteen työturvallisuustehtävistä. Suunnitteluvaiheessa täytetään Vantaan kaupungin tilakeskuksen turvallisuusohjeiden mukaisesti tarvittavat asiakirjat.

8.3 Rakennuksen perustamiseen liittyvät riskit

Ei riskejä.

9 Vastuuhenkilöt / työryhmä

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala:

Janne Myllylä, palveluverkkoasiantuntija
Mikael Kokljuschkin, varhaiskasvatuspäällikkö, pohjoisen alueen varhaiskasvatuspalvelut

Kaupunkiympäristön palvelualue, Kiinteistöt ja tilat:
Tilakeskus, Rakennuttaminen:

Sini Koskinen, rakennuttaja-arkkitehti
Jukka Tuhkanen, rakenneinsinööri
Katri Onnela, LVI-insinööri
Jonna Rosenblad, sähköinsinööri
Ifa Kytösaho, hankesuunnittelupäällikkö

Kaupunkiympäristön palvelualue, Kiinteistöt ja tilat:
Tilakeskus, Hankevalmistelu:

Olga Jefimkina, kustannusasiantuntija
Tarja Aaltola, keittiöasiantuntija

Kaupunkiympäristön palvelualue, Kiinteistöt ja tilat:
Tilakeskus, Kunnossapito:

Anne Valkeapää, puhtauspalveluasiantuntija

Kaupunkiympäristön palvelualue, Kiinteistöt ja tilat:
Tilakeskus, Tilahallinta:

Pasi Salo, toimitilapäällikkö
Pasi Simola, isännöitsijä

VTK Kiinteistöt Oy

Rakennuttajapäällikkö Kari Laine

Kaupunkisuunnittelu:

Vesa Karisalo, aluearkkitehti
Noora Koskivaara, asemakaava-arkkitehti
Mikel Aizpuru, asemakaava-arkkitehti

Kadut ja puistot:

Antti Auvinen, vesihuolto, suunnitteluinsinööri
Anna-Leena Karhunen, geotekniikka, suunnitteluinsinööri

Tietohallinto:

Kirsi Lehto, asiakkuuspäällikkö Kasvatus ja oppiminen

Työsuojeluvaltuutetut:

Työsuojeluvaltuutettu Matti Nurmi, puh. 0400 760 984

Liite 1 Kartat

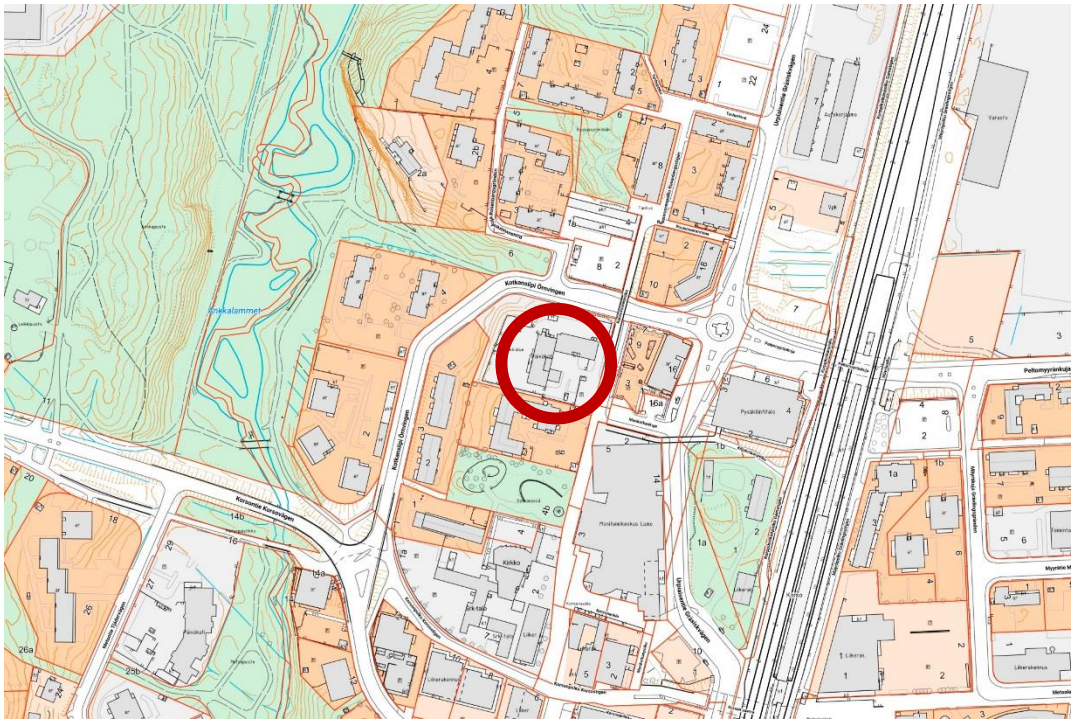
Korsontie
Korsontie
Kotikonsiljo Ömvägen
Kotikonsiljo Ömvägen
Uppsalantie
Uppsalantie
Kirkko
Kirkko
Hyvinkäänkatu
Hyvinkäänkatu
Myyrmäentie
Myyrmäentie
Pelkomyyränkuja
Pelkomyyränkuja
Metsola
Metsola
Lähiranta
Lähiranta
Lähiranta

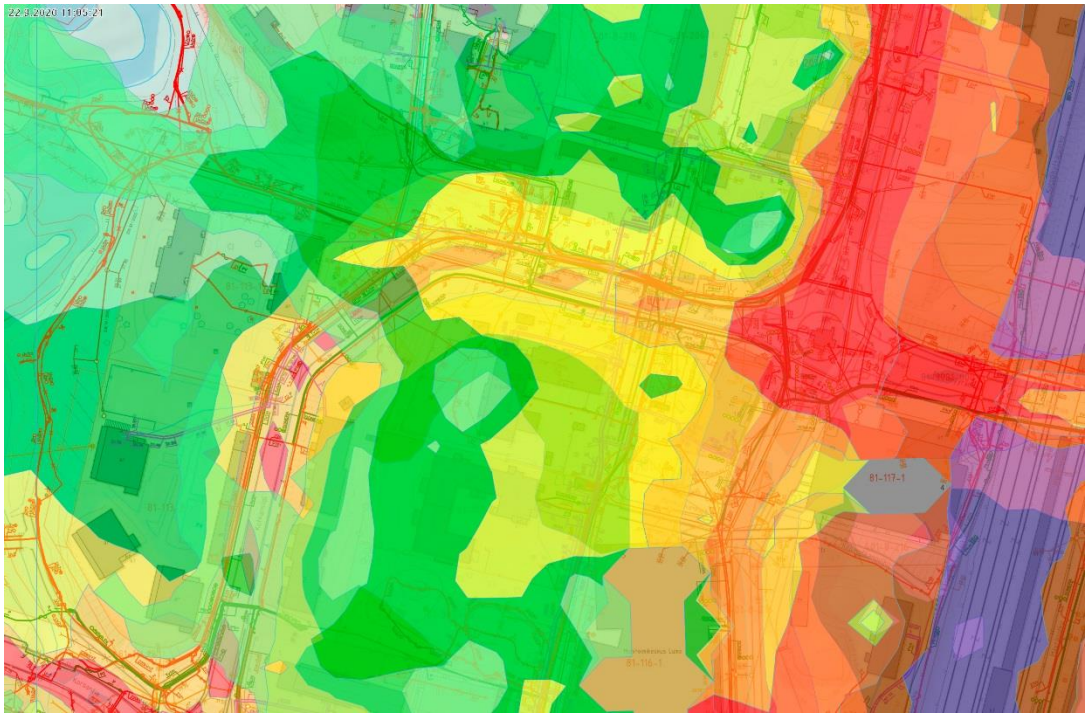

Kuva 3. Päiväkotitontille kantautuu rautatiemelua 55-60dB ja tiemelua 60-65dB. Vampatti 24.9.2020.

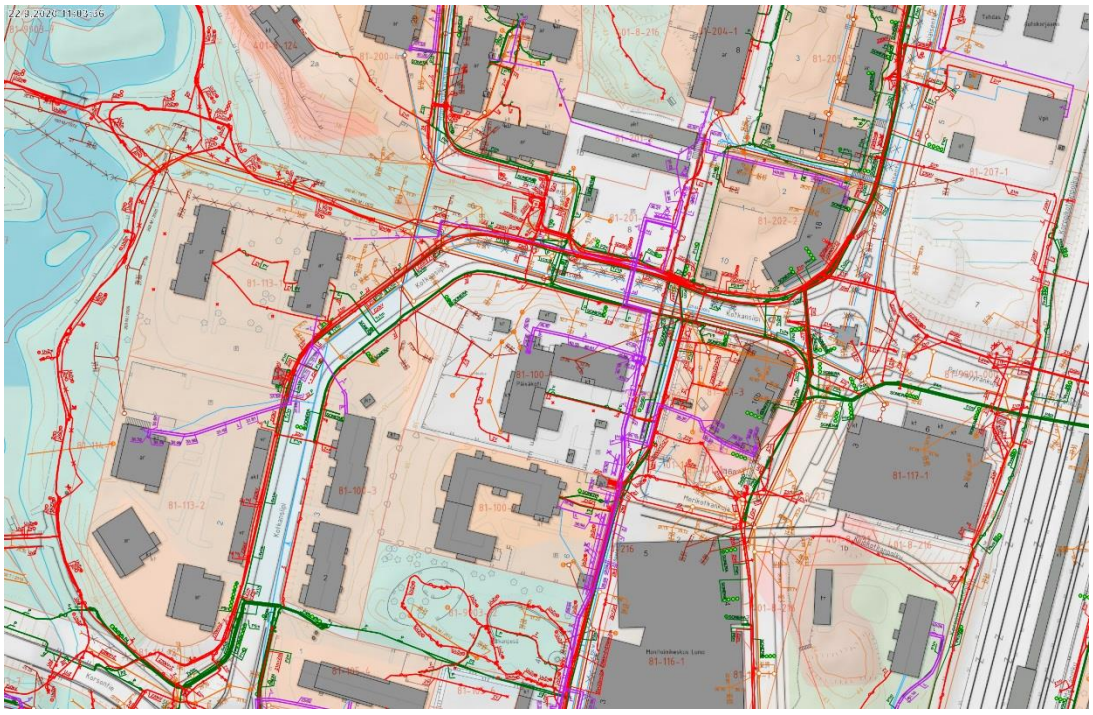

Kuva 4. Johtokarttaote tontilta. Vampatti 24.9.2020.

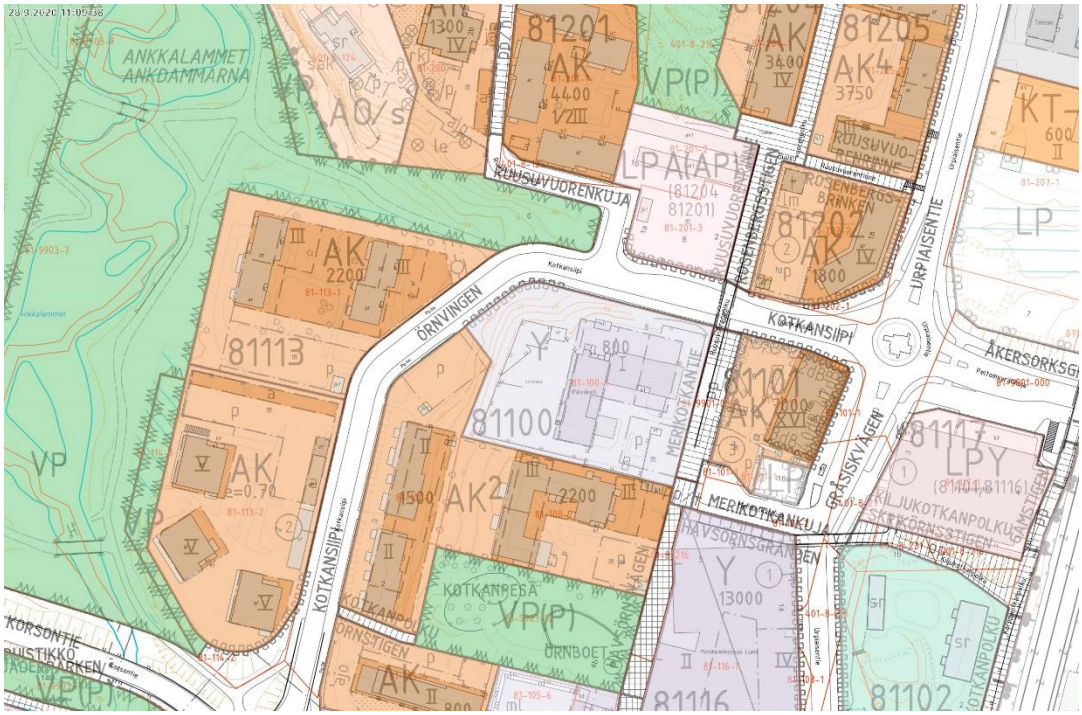

Kuva 5. Kaavamerkinnät ajantasa-asemakaavakartta. Lähde Vampatti 24.9.2020.

SM 3.11.1975 x

Vantaan kaupunki

Metsola 83, Korso 81 ja Matari 80. kaupunginosa

KORSON KESKUSTA

Korttelit: 80000–80001 81100–81115, 81200–81210, 83100–83111, 83113–83120

Asemakaava 1:2000

870300

Vanda stad

Skogsbrinken 83, Korso 81 och Matar 80. stadsdel

KORSO CENTRUM

Kvarteren: 80000–80001, 81100–81115, 81200–81210, 83100–83111, 83113–83120

Stadsplan 1:2000

MERKKIEN SELITYKSET JA ASEMAKAAVAMÄÄRÄYKSET:

- 3 m sen kaava-alueen alkupuolella oleva viiva, jota vahvistaminen koskee
- Eri kaavamääräysten alaiston alueen osien välinen raja
- Kaupunginosan raja
- Korttelin, korttelinosan ja alueen raja
- Ohjeellinen rakennusalan sekä liikenne-, katu- tai puistoalueen osan raja
- MAT 80 — Kaupunginosan nimi
- 80000 — Kaupunginosan numero
- Korttelin numero
- MAAKOTKANT — Kadun tai alueen nimi
- Katuaukio tai tori
- Yleiselle jalankululle varattu katualue
- Yleiselle jalankululle varatun katualueen osa, jolla huoltoajo on sallittu
- Yleiselle jalankululle varattu korttelinosa
- Yleiselle jalankululle varattu katualue, jonka alapuolelle saa rakentaa pientoimisautotilan. Luku ilmaisee jalankulkualan korkeusaseman
- Istutettävä tontin osa
- Maanalaisia johtoja varten varattava alue
- Liittymä liikennealueeseen
- Liittymä kielletty
- Alueen alittava liikennetunneli
- Alueen ylittävä liikennesilta
- II — Rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurin sallittu kerrosluku
- V₂ II — Muutoksen roomalainen numeroo edessä osoittaa kellarikerroksessa sallitun, kerrosalaan lasoittavan rakennusoikeuden
- e=15 — Tonttitehokkuusluku eli tontin kerrosalan suhde tontin pinta-alaan
- 1500 — Suurin sallittu kerrosala neliömetreinä
- Rakennusala
- Asumista palvelevien huolto- ja liiketilojen rakennusala
- Autosuilytyspaikan tai autokatoksen rakennusala
- Pysäköintipaikka
- Pysäköintipaikka, jossa kadunpuoleiselle rajalle tehtävät autopaikat on sijoitettava autokatoksiin tai -katoksiin, jotka kadun puolella on yhtenäinen seinä
- Myymälän, tai liikkeen rakennusala. Luku ilmoittaa myymälän tai liikkeen lattiapinnan korkeusaseman
- Kioskin rakennusala
- Ohjeellinen korttelin yhteinen leikkipaikka
- Ohjeellinen pelloilu- tai leikkikenttä
- Asuin- ja liikerakennusten korttelialue
- A^1 — Asuinrakennusten korttelialue. Jokaisella asunnolla on oltava tarkoituksenmukaisesti sijoitettu suuntaan liittyvä ulkoilualue, jonka lyhimmän sivun on oltava vähintään 3 m
- AK — Asuntokerrostalojen korttelialue
- AK^2 — Asuntokerrostalojen korttelialue, jossa rakennuksissa ei saa olla asunpäällistä kellarikerrosta
- AK^4 — Asuntokerrostalojen korttelialue, jolle saa varsinaisen kerrosalan lisäksi sijoittaa enintään 20 % kokoontumis- ja harrastustiloja
- AR — Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue
- AL — Liikerakennusten korttelialue
- AL^1 — Konttori- ja pientoollisuusrakennusten korttelialue, jolle saa rakentaa vain konttoreihin liittyviä ympärivuotisilla haitaa tuottamattomia pientoollisuus- ja varastotiloja enintään 60 % kerrosalasta
- AL^2 — Konttori- ja pientoollisuusrakennusten korttelialue, jolle saa rakentaa vain konttoreihin liittyviä ympärivuotisilla haitaa tuottamattomia pientoollisuus- ja varastotiloja enintään 30 % kerrosalasta
- AL^3 — Liikerakennusten korttelialue, jossa liike- ja työhuonetiloja saa sijoittaa kellarikerokseen
- ALK^6 — Yhdistettyjen liike- ja asuntokerrostalojen korttelialue, jossa liike- ja työhuonetiloja saa sijoittaa kellarikerrokseen
- ALK^7 — Yhdistettyjen liike- ja asuntokerrostalojen korttelialue, jossa ensimmäinen kerros on varattava liike- ja muita palvelutiloja varten. Korttelialueelle voidaan rakentaa myös pelkkiä liiketiloja
- $AL^{1/T1}$ — Yhdistettyjen liike- ja pientoollisuusrakennusten korttelialue, jossa ensimmäinen kerros tulee varata pientoollisuus- ja toinen kerros liiketiloja varten
- AM — Moottoriajoneuvojen huoltoaseman korttelialue
- AP^{80114} — Autopaikkojen korttelialue, lukuarvo ilmoittaa korttelit, joiden autopaikkoja tulee sijoittaa korttelialueelle
- Y — Yleisten rakennusten korttelialue
- Y^2 — Kunnallisteknillisten rakennusten ja laitosten korttelialue
- T — Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue
- $T^{1/2}$ — Konttori-, teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue

Korttelialueelle ei saa sijoittaa laitoista, joka kipinöi, tekee, noen, savun, lämmön, löyhän, kaasujen, höyryjen, tärinän, melun tai raskaan liikenteen vuoksi tai muusta syystä aiheuttaa haitallisia ympäristölle. Ulkovarastojen rakentamiseksi on rakennettava riittävä korkea aita.

- Puistoalue
- Liikennealue
- LE — Enustakuilu-, sisäänajo- ja ohitustie tie-, vieriä suoja- ja näkemäalueineen
- LP — Pysäköimisalue. Alueille saa rakentaa moottoriajoneuvojen huoltoa palvelevia tiloja enintään 10 % alueen pinta-alasta
- LS^1 — Bensatieselue, jolle sijoitetaan autopaikkoja
- LS^2 — Bensatieselue, jolle kortteleiden 83126, 83101, 83100, 83111, 83110 ja 80000 kohdalla on sijoitettava rasutaten suuntaisen jalavalluntaa

Asuntokerrostalojen korttelialueille on rakennukset pihaantäräystäslyiheen suunniteltava korttelieittain yhtenäisesti ja pihat istutuksineen pyritävä toteuttamaan samanaikaisesti rakennusten kanssa. Asuntokerrostaloissa tulee jokaisessa porrashuoneessa olla vähintä alkokäynti olekkelu- ja leikkialueeksi määrätylle alueelle, jonka on koskaan oltava vähintään 30 % kerrosalasta

Korttelialueelle tulee istuttaa vähintään 3 metrin nittaisit puita niin, että tällaisten puiden määrä on vähintään viisi kappaletta kutakin tontin tuhetta neliömetriä kohti

Autopaikkojen vähimmäismäärät ovat:

Asunnot: pientalotontteilla 1,5 autopaikka asuntoa kohti
kerrostalotontteilla 1 autopaikka kerrosalan 100 m^2 kohti
Liikehuoneistot, ravintolat: 1 autopaikka kerrosalan 50 m^2 kohti
Toimistot: 1 autopaikka kerrosalan 100 m^2 kohti
Oppi- ja hoitolaitokset: 1 autopaikka 5 toimihenkilöä kohti sekä 1 lisäksi 1 autopaikka jokaista viittä 18 vuotta täyttänyttä opiskelijaa kohti
Kokoushuoneet: 1 autopaikka 6 istumapaikkaa kohti
Autohuoltoasemat: 3 autopaikkaa huoltopaikkaa kohti ja 1 autopaikka 1,5 työntekijää kohti
Teollisuus: autopaikkoja on varattava 60 % kahden suurimman työvuoron yhteenlaskutusta työntekijöiden määrästä
Vapaa-ajantilat: 1 autopaikka 5 henkilöä kohti laskettuna vahvistetusta henkilömäärästä

Autopaikoista on 60 % rakennettava heti. Järjestysmiskeus voi rakennuslupaa myöntäessään antaa autopaikkojen rakentamiseen muilta osin lykkäystä enintään 5 vuotta kerrallaan

Autopaikat on sijoitettava mahdollisimman lähelle katualuetta ja ajoyhteys muuten pitä-tilavuus istutuksin tai rakennelmin. Kun autopaikat sijaitsevat 15 metrin lähempänä asuinrakennuksen ikkunaniviä, on näiden autopaikkojen ylimän rasenkerkeuden oltava vähintään metrin alempana kuin alin asuinan laisikorkeus

Autopaikat tulee merkitä ja varustaa pysäköintikiilvellä

Tikkurilassa 22. päivänä toukokuuta 1974
Tarkistettu 5.8.1974.
Vantaan kaupungin kaavoitus- ja kiinteistötoimisto, kaavoitusosasto

Pekka Hesanus, kaavoitusarkkitehti

Pohjakartta täyttää kaavoitusmittausketa ja kaavojen pohjakartoista 4.2.1960 annetun asetuksen (91/60) vaatimukset. Kartoituksen on suorittanut vuosina 1964 – 1965 Oy Kunnallistekniikka Ab.

Karttaa on täydennetty Vantaan kaupungin mittausosaston toimesta

Tikkurilassa 21. päivänä elokuuta 1974

Martti Tanskanen, kaupunginsihteeri

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 26.8.1974

Vahvistettu sisäasiainministeriössä 3.11.1975

FÖRKLARING AV BETECKNINGARNA OCH STADSPLANEBESTÄMMELSERNA:

- Linje 3 m utanför det planeområde fastställelsen syser
- Gräns mellan deler av område, för vilka olika planebestämmelser är gällande
- Gräns för stadsdel
- Gräns för kvarter, del av kvarter och område
- Instruktiv gräns för byggnadsyta och del av trafik-, gatu- eller parkområde
- Stadsdels namn
- Stadsdels nummer
- Kvartersnummer
- Namn på gata eller område
- Öppen plats eller torg
- För allmän gångtrafik reserverat gatuområde
- Del av för allmän gångtrafik reserverat gatuområde, på vilket servicetrafik är tillåten
- För allmän gångtrafik reserverad kvartersdel
- För allmän gångtrafik reserverat gatuområde, under vilket får byggas småindustrutrymmen. Talet anger gångstens höjdläge
- Tunnel, som bör planteras
- Område, som bör reserveras för underjordiska ledningar
- Anslutning till trafikområde
- Anslutning förbjuden
- Trafikled under område
- Trafikled över område
- Största tillåtna våningsantal i byggnader eller del därav
- Det brutna talet framför den romerska siffran anger i källarvåningen tillåten byggnadsrätt, som inräknas i våningsytan
- Tomteffektivitetstal, dvs. tomtens våningsytas förhållande till tomtarealen
- Största tillåtna våningsyta i kvadratmeter
- Byggnadsareal
- Byggnadsareal för service- och affärsutrymmen som betjänar bosättning
- Byggnadsareal för garage eller bilskjul
- Parkeringsplats
- Parkeringsplats, där bilplatserna vid gatugränsen skall förläggas i garage eller bilskjul, som har enhetlig vägg mot gatan
- Byggnadsareal för butik eller annan affärsrörelse. Talet anger hutikens eller affärsrörelsens golvytas höjdnivå
- Byggnadsyta för kiosk
- Instruktiv gemensam lekplats för kvarteret
- Instruktiv boll- eller lekplan
- Kvartersområde för bostads- och affärsbyggnader
- A^1 — Kvartersområde för bostadsbyggnader. Varje bostad bör ha till bostaden hörande mot insyn tryggad enskild skyddat utrymme för utomhusvistelse. Vare kortaste sida bör vara minst 3 m
- AK — Kvartersområde för bostadshöghus
- AK^2 — Kvartersområde för bostadshöghus, i vilka ej får finnas över markytan belägen källarvåning för servicelutrymmen
- AK^4 — Kvartersområde för bostadshöghus, på vilket får placeras samlings- och hobbylutrymmen, högst till 20 % av byggnadsrätten tillika den egentliga våningsytan
- AR — Kvartersområde för radhus och andra kopplade byggnader
- AL — Kvartersområde för affärsbyggnader
- AL^1 — Kvartersområde för kontors- och småindustribyggnader där endast till kontoren anslutande småindustri- och lagerutrymmen, som inte föroreskar olägenheter för omgivningen, får byggas till högst 60 % av våningsytan
- AL^2 — Kvartersområde för kontors- och småindustribyggnader där endast till kontoren anslutande småindustri- och lagerutrymmen, som inte föroreskar olägenheter för omgivningen, får byggas till högst 30 % av våningsytan
- AL^3 — Kvartersområde för affärsbyggnader, där affärs- och arbetsutrymmen får placeras i källarvåningen
- ALK^6 — Kvartersområde för kombinerade affärs- och bostadshöghus, där affärs- och arbetsutrymmen får placeras i källarvåningen
- ALK^7 — Kvartersområde för kombinerade affärs- och bostadshöghus, där första våningen bör reserveras för affärs- och andra servicelutrymmen. På kvartersområdet kan också byggas enbart affärsutrymmen
- $AL^{1/T1}$ — Kvartersområde för kombinerade affärs- och småindustribyggnader, där första våningen bör reserveras för småindustri- och andra våningen för affärsutrymmen
- AM — Kvartersområde för servicestationer för motorfordon
- AP^{80114} — Kvartersområde för bilplatser; nummerserien anger kvarteren, vilkas bilplatser bör förläggas inom kvarteresområdet

Kvartersområde för allmänna byggnader

- Y — Kvartersområde för kommunaltekniska byggnader och inrättningar
- Y^2

Kvartersområde för industri- och lagerbyggnader

- $T^{1/2}$ — Kvartersområde för kontors-, industri- och lagerbyggnader

På kvartersområde får icke placeras sådan anläggning, som genom gaster, aska, rök, värme, stänk, gas, ånga, vibration, buller eller tung trafik eller av andra skäl förorsakar betydande olägenhet åt omgivningen. Att utomhusplatsen bör byggas ett tillräckligt högt staket som utsiktsskydd

- Parkområde
- Trafikområde
- Genomfarts-, infarts- och omfartsväg jämte väg-, sido-, skydds- och friskytsområden
- Parkeringsområde. Inom området får byggas utrymmen för service av motorfordon till högst 10 % av områdets areal
- Järnvägsområde, på vilket bilplatser får placeras
- Järnvägsområde, inom vilket vid kvarteren 83126, 83101, 83100, 83111, 83110 och 80000 skall anläggas gångväg parallellt med järnvägen

Inom kvartersområdena för bostadshöghus bör byggnaderna och gårdsplanerna planeras enhetligt kvartersvis och gårdarna anläggas och planteras om möjligt samtidigt med byggnaderna. I bostadshöghusen bör varje trapphus ha emedelbar utgång till det för visteline och lek bestämda området vara yta skall vara minst 30 % av våningsytan

På kvartersområdena bör planteras minst 3 meter höga träd så att antalet dylika träd är minst fem stycken per tusen kvadratmeter tomtyta

Minimiantalet bilplatser utgör:

Bostäder: småhustomterna 1,5 bilplats per bostad
höghustomterna 1 bilplats per 100 m^2 våningsyta

Affärslokaler, restauranger: 1 bilplats per 50 m^2 våningsyta

Kontor: 1 bilplats per 100 m^2 våningsyta

Läro- och vårdanstalter: 1 bilplats per 5 hnställda samt dessutom 1 bilplats per fem 18 år fyllda studerande

Konferensrum: 1 bilplats per 6 sittplatser
Bilservicestationer: 5 bilplatser per serviceplats och 1 bilplats per 1,5 anställda
Industri: bilplatser bör reserveras 60 % av de anställdas sammanlagda antal i de två största arbetsskiftena
Fritidsutrymmen: 1 bilplats per 5 personer av den fastställda personmängdens antal

60 % av bilplatserna skall byggas omedelbart. Ordningsrätten kan vid utförandet av byggnadslov bevilja uppskov med högst 5 år per våku för byggandet av återstående bilplatser

Bilplatserna bör placeras så nära gatuområdet som möjligt och åtskiljas från den övriga gårdsplanen med planteringar eller byggnader, på bilplatserna ligger närmare än 15 m från bostadsbyggnads fönsterfasad bör bilplatserna höjsta nivå ligga minst 1 meter lägre än lägsta golvnivå i bostad

Bilplatserna bör utmärkas och förses med parkeringsskylt

Dickursby den 22. maj 1974
Komplalerad 5.8.1974.
Vanda stads plane- och fastighetskontor, planeavdelningen

Pekka Hesanus, planearkitekt

Baskartan uppfyller fordringarna i 4.2.1960 given förordning (91/60) om planeläggning och planernas baskartor. Kartläggningen har under åren 1964 – 1965 utförts av Oy Kunnallistekniikka Ab.

Kartan har kompletterats på Vanda stads mätningsavdelnings försorg

Dickursby den 21. augusti 1974

Martti Tanskanen, stadsgeodet

Godkänd av stadsfullmäktige 26.8.1974.

Fastställd av ministeriet för inrikesärendena 3.11.1975

LIITE: Kaupunginhallitus 08.03.2021 / 12 §

KORSON PÄIVÄKOTI		TILAOHJELMA, 6 kotialuetta
28.9.2020		
kotialueet A,B,C,D,E ja F		2 X 14 tilapaikan ryhmää = 28 tilapaikkaa / kotialue
yhteensä 168 tilapaikkaa		Huonekortit täydentävät tilaohjelmaa
		Tilaohjelma noudattaa Vantaan päiväkotikonseptia
Kotialue A1 + A2, 28 tilapaikka	**hym2**	**muuta**
märkäeteinen, yhteinen	12,0	yhteinen kahdelle ryhmälle, 28 lapselle
eteistilat A1, A2	19	osana toimintatilaa
WC- pesutilat A1.A2	15	**yleisesti wc-tiloihin:** 3-4 wc-istuinta wc-tilaa kohden, eriöt, etuhuoneellinen pesutila
toimintatilat / suljettava rauhallinen tila /suljettavaa pienryhmätilaa / varastotilat A1, A2	114	Sisältää:
		-2 rauhallista tilaa, joita käytetään myös lepotilana, kooltaan 30 m² (min 2 m2 / 14 tilapaikkaa)
		-2 toimintatilaa
		-varastotilaa 2m2/ryhmä = 4m2 (kaapistoja tai yksittäinen varasto)
kotialue A1 + A2	**160**	
wc	2	yhdellä kotialueella, helposti ulkoa saavutettavissa
Kotialuetilat yhteensä:	**963**	6 x kotialue + wc 2 m2
Yhteiset tilat:		
kotikeittiö (sisältyy neuvottelutilan m2)	0	neuvottelutilan yhteydessä kotikeittiövarustelu, toimii henkilökunnan neuvottelu- ja taukotilana, lasten tilana, yhteiskäytössä asukkaiden kanssa, salin läheisyyteen.
työpaja	16	huom. hiekanerotuskaivo
pienryhmä 10m2 / kerros	20	(2-kerroksinen ratkaisu)
liikuntasali ja väline/patjavarasto	90	toimii myös henkilökunnan koulutustilana, lasten lepotilana, varasto 10m2, syvyys n.2m, yhteiskäytössä asukkaiden kanssa
ruokailutila	54	yhteiskäytössä asukkaiden kanssa, erillinen sis.käynti asukkaille liikuntasaliin ja ruokailutilaan
ruuanjakelulinjaston vaatima tila	6	
inva-wc(1 inva-wc /krs.) 6m2x2	12	alakerran inva-wc ruokasalin yhteyteen
Yhteiset tilat. yhteensä:	**198**	
Lasten toiminta-tilat yhteensä:	**1161**	
	81	

KORSON PÄIVÄKOTI		TILAOHJELMA, 6 kotialuetta
	1242	
lasten toimintatilla hym2 / tilapaikka	7,39	RT 7,0-8,0 hym2/tilapaikka
Henkilökunnan tilat, työ- ja sos.tilat		
toimisto / johtaja	12	
neuvottelutila 15m2	15	kotikeittiön (6m2) yhteydessä
henkilökunnan työhuone 12m2	12	
perhe- ja konsultaatiotila / työhuone / neuvottelu	10	sijoitetaan johtajan huoneen viereen
henk.kunnan wc:t 2kpl	4	1 kpl wc/kerros, miehille ja naisille
henk.kunnan suihkutila	3	yhteinen (mahduttava pukeutumaan)
henk.kunnan pukutila, 32h x 0,8m2= 25m2	26	miehille ja naisille erikseen
Toimintatilat tilat yhteensä:	**81,6**	
Huoltotilat		
kuumennuskeittiö aputiloineen	66	Sisältää:tuulikaappi, keittiön wc,
		keittiö aputiloineen
		Poislukien rullakoiden ja kuljetuslaatikoiden
		säilytystilat. Keittiölle lastauslaituri
keittiön wc-tila	1,5	sisältyy keittiön neliöihin
siivouskeskus ja vaatelhuoltotila	16	yhdistetty tila, huomioitava likainen ja puhdas puoli
siivouskomero	3	eri kerrokseen kuin siivouskeskus
keskusvarasto	7	
Huoltotilat yhteensä	**92**	
Hyötyalat ilman teknisiä tiloja:	**1335**	
hyötyalasta bruttoalaksi kerroin	1,44	
Bruttoala yhteensä	**1922**	
Huoneistoala (1,13 X hyötyala)	**1508**	
htm2 / tilapaikka =	8,979	

Rakennushankkeen turvallisuusriskit, HAVAT Riskikartta

KOHDE: Korson päiväkoti/ Merikotkantie 8

PÄIVÄYS: 22.9.2020

LAATIJAT: Sini Koskinen, Jukka Tuhkanen

Rakennushankkeen ominaisuudet

- ☐ Koko
- ☐ Muoto
- ☐ Suuruus
- ☐ Mitat
- ☐ Poikkeuksellisuus
- ☐ Ainutkertaisuus
- ☐ Materiaalivalinnat
- ☐ Tekniset ratkaisut
- ☐ Runkoratkaisu
- ☐ Ajankohta
- ☐ Suunnitteluratkaisut
- ☐ Vaativuus
- ☐ Rakennuksen kunto
- ☐ Talotekniikka
- ☒ Muu, tontilla on rakennus, joka puretaan, tontin keskeneräinen kaavamuutosprosessi

Työturvallisuutta ja terveyttä koskevat tiedot

- ☐ Mikrobit (Home)
- ☐ Pöly
- ☒ Kaasut, liikennepakokaasut
- ☐ Muut ilman epäpuhtaudet
- ☒ Melu, tärinä, liikennemelu (ajoneuvo, junanrata)
- ☐ Kuumuus/kylmyys
- ☐ Säteily
- ☐ Häikäisy
- ☐ Happipitoisuus, hapen puute
- ☐ Myrkyt
- ☐ Vaaralliset aineet
- ☐ Altistuminen
- ☐ Ergonomia, hankalat työasennot
- ☐ Vaaralliset työt
- ☐ Räjähdys
- ☐ Syttyminen
- ☐ Muu

Rakennushankkeen luonne

- ☐ Työmaan johtamisen erityispiirteet
- ☐ Yhteensovittamisen erityispiirteet
- ☐ Aikataulu
- ☐ Urakoitsijoiden määrä
- ☐ Urakkarajat
- ☐ Erillistoimitukset
- ☐ Töiden läheisyys/peräkkäisyys
- ☐ Töiden päällekkäisyys
- ☒ Tiedonkulun erityispiirteet, tiedotus työmaan etenemisestä työmaan viereisille kiinteistöille
- ☐ Työmenetelmien reunaehdot
- ☐ Muu

Rakennushankkeen olosuhteet

- ☒ Varottavat rakenteet, viereinen kiinteistö
- ☐ Vaaralliset johdot
- ☐ Varottavat toiminnot
- ☐ Asukkaat, asiakkaat, tilaajan henkilöstö, vuokralaiset, käyttäjät
- ☐ Liikenne, liikennemuodot
- ☐ Työkoneiden käyttö
- ☐ Työvälineiden käyttö
- ☐ Materiaalit ja aineet
- ☐ Vaaralliset jätteet
- ☐ Teollinen toiminta lähellä, prosessit
- ☐ Tilojen rakennusaikainen käyttö
- ☐ Muu toiminta
- ☐ Herkät laitteet ja laitteistot
- ☐ Muut ympäristötekijät
- ☐ Purettavat rakenteet
- ☐ Sähkökaapelit/kaasuputket
- ☐ Muu

Työhön liittyviä vaaroja

- ☐ **Arvioitava aina VNp629/94 liitteen 2 mukaista erityistä vaaraa sisältävät työt**
- ☐ Rakennusratkaisuihin liittyvät vaarat

VANTAAN KAUPUNKI	**Kustannusennuste**
TILAKESKUS	**Tarveselvitys**
Hankevalmistelu	**23.10.2020**

KORSON PÄIVÄKOTI, UUDISRAKENNUS
Merikotkantie 8, Vantaa

Laajuustiedot :

bruttoala	1 922	brm2
hyötyala	1 335	hym2
tilavuus	6 227	rm3
tehokkuusluku	1,44	

Rakennuskustannukset		**Yht.€**	**€/brm2**	**€/hym2**	**€/rm3**
Rakennuttajan kulut		1 026 000	533,82	768,54	164,77
suunnittelu	498 000				
rakennuttaminen	372 000				
liittymismaksut	156 000				
Rakennustekniset työt		5 429 000	2 824,66	4 066,67	871,85
rakennusteknilliset työt					
- sis.pihatyöt					
LVI-työt		647 000	336,63	484,64	103,90
LVV-työt	271 000				
IV-työt	260 000				
Säätölaitteet	57 000				
Sähkötyöt		407 000	211,76	304,87	65,36
Erillishankinnat		80 000	41,62	59,93	12,85
Muutos- ja lisätyövaraus		411 000	213,84	307,87	66,00
KUSTANNUSENNUSTE (alv 0%)		8 000 000	4 162,33	5 992,51	1 284,73
KUSTANNUSENNUSTE (ALV 24%)		9 920 000	5 161,29	7 430,71	1 593,06

Hintataso KL 101,7 (10/2020)

Hankevalmistelu 23.10.2020

Olga Jefimkina
kustannuslaskennan asiantuntija

13 § Elmon uimahallin hankesuunnitelman ja tavoitehinnan hyväksyminen

VD/2331/10.03.02.01/2020

HP/PW/IK/LO/RV/MR/IK/KVi/AH

Elmon uimahallin toteuttaminen sisältyy voimassa olevan Vantaan liikuntapaikkasuunnitelmaan. Uimahalli on ensimmäinen rakennus, joka toteutetaan Elmon urheilupuistoon. Uimahalli sijaitsee uuden urheilupuiston kaupunkikuvallisesti keskeisimmällä paikalla ja se määrittää suurelta osin alueen tulevan rakentamisen suuntalinjoja. Pääsisäänkäynti ja rakennuksen pääjulkisivu avautuvat Elmon aukiolle, joka tulee olemaan alueen keskus. Tavoite on moderni kaikkia kuntalaisia ja eri käyttäjäryhmiä monipuolisesti palveleva esteetön uimahalli. Hankkeelle laskettu tavoitehinta on 36 milj. euroa (alv 0 %, KL 101,4). Rakentaminen ajoittuu vuosille 2022–2025.

Vantaalla yhtä uimahallia kohden on yli 45 600 asukasta, allaspinta-alaa kohden 78 asukasta /m^2, Suomessa keskimäärin 52/m^2 asukasta kohden. Korson ja Koivukylän suuralueilla on tällä hetkellä n. 59 440 asukasta, vuonna 2029 asukkaita on väestöennusteen mukaan n. 64 640. Elmon uimahallilla on merkittävä rooli alueellisena Koillis-Vantaata palvelevana uimahallina. Kävijämääräennuste on 300 000–350 000 kävijää vuodessa, keskimäärin n. 1000 päivässä.

Hankkeen aikaisemmin tehdyssä sijaintiselvityksessä valikoitui Elmon urheilupuisto sijaintipaikaksi uimahallille. Elmon uimahallin hankesuunnittelu on osin edennyt rinnan Elmon urheilupuiston yleissuunnittelun kanssa, jonka yhteydessä uimahallin rakennuspaikaksi vahvistui tarveselvitysvaiheessa esitetty rakennuspaikka korttelin 72210 eteläisin rakennusala (Elmonaukio 2, kiinteistötunnus 92-407-13-7). Perusteena sijoitukselle on voimassa oleva asemakaava, joka sallii uimahallin rakentamisen kyseiselle paikalle. Rakennuspaikan pohjoispuolelle varataan alue mahdollista tulevaa maauimalaa varten Elmon urheilupuiston yleissuunnitelman yhteydessä.

Hankesuunnitelman viitesuunnitelman lähtökohtana on Elmon uimahallin tarveselvitys, vaihtoehto b, jaloteräsaltailla, jossa pääallas on 50 m 10-ratainen liikkuvalla kaksiosaisella kannaksella jaettava teräsallas ilman katsomoa. Muut altaat ovat terapia-allas omassa tilassa, erillinen opetusallas osin erotettu muusta allastilasta, erillinen hyppyallas, kahluuallas, lastenallas ja kylmäallas sekä vesiliukumäki. Uimahalliin tulee tilava aula kahviolla ja lipunmyynnillä, liikuntatiloja (n. 300 m^2 kuntosali, n. 200 m^2 voimistelusali ja 50 m^2 uinnin oheisharjoittelutila), puku- ja pesutiloja tavallisilla- ja höyrysaunoilla, ryhmäpukutiloja, le-pukukoppeja ja -erityissaunatiloja puku-pesutiloilla, toimisto-, kokous- ja henkilökunnan tauko- ja sosiaalitiloja. Viitesuunnitelman tarkennetut pinta-alat ovat; bruttoala on n. 9 250 brm^2, hyötyala n. 5 350 hym^2, kerrosala n. 5820 kem^2 ja tilavuus n. 60900 m^3.

Rakennuksessa pyritään käyttämään mahdollisimman paljon puuta siellä missä se on rakenteellisesti mahdollista ja järkevää. Ensimmäisen kerroksen ulkoseinät ja pilarit ovat pääosin massiivipuurakenteita ja myös pääosa julkisivuverhouksesta on puuta. Allastilan pääkannattajat ovat liimapuupalkkeja ja yläpohja tehdään puurakenteisista kattoelementeistä. Myös sisäverhouksissa käytetään puisia akustoivia verhouksia. Kellarin seinät, välipohjat ja pääosa kantavista väliseinistä, sekä osa pilareista tehdään betonirakenteisina. Tarkemmat selvitykset puurakentamisen mahdollisuuksista tehdään suunnittelun aikana ja materiaalivalintoja koskevat päätökset suunnitelmien hyväksymisen yhteydessä. Lisäksi varaudutaan osassa rakennusta viherkattoihin.

Uimahalli varustetaan modernilla kalvosuodatinjärjestelmällä allasvesien käsittelyyn. Uimahalli liitetään kaukolämpöverkkoon, ja varaudutaan lauhdelämmön talteenottoon mahdollisesta jäähallista sekä maalämpöön. Allas- ja suihkuvesistä otetaan lämpö talteen.

Elmon uimahallin hankesuunnitelma ja siihen liittyvä viitesuunnitelma on laadittu tilakeskuksessa yhteistyössä liikuntatoimen asiantuntijoiden ja tilakeskuksen hankevalmistelun asiantuntijoiden ja ulkopuolisten konsulttien kanssa sekä vapa-ajan lautakunnan nimeämän Elmon uimahallin suunnittelua seuraavan työryhmän kanssa. Alueelliset ja kaupunkikuvalliset asiat on käsitelty Elmon urheilupuiston yleissuunnittelun työryhmän kanssa.

Elmon uimahallin hankesuunnitelman viitesuunnitelmaan perustuva tavoitehinta on 36 milj. euroa (alv 0 %) hintataso KL 101,4.

Hankkeesta tehty Elmon uimahallin tarveselvitys VD/9938/10.03.02.01/2019 on käsitelty lautakunnissa ja kaupungin hallituksessa seuraavasti: Kaupunginhallitus 6.4.2020 § 12, Tekninen lautakunta 18.3.2020 § 8, Vapaa-ajan lautakunta 17.3.2020 § 15. Tarveselvityksen kustannusennuste oli 35,9 milj. euroa (alv 0 %).

Hankkeesta on aiemmin tehty sijaintiselvitys VD/2159/10.03.02.01/2019, joka on käsitelty lautakunnissa ja kaupunginhallituksessa seuraavasti: Kaupunginhallitus 20.5.2019 § 6, Tekninen lautakunta 7.5.2019 § 6, Kaupunkisuunnittelulautakunta 23.4.2019 § 6, Vapaa-ajan lautakunta 16.4.2019 § 20

Vapaa-ajan lautakunta 19.1.2021 § 23

Päätetään esittää tekniselle lautakunnalle hyväksyttäväksi Elmon uimahallin 4.1.2021 päivätty hankesuunnitelma ja tavoitehinta 36 milj. euroa (alv 0 %, KL 101,4).

Tekninen lautakunta 17.2.2021 § 6

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi Elmon uimahallin hankesuunnitelma, päivätty 2021-01-04, ja tavoitehinta 36 milj. euroa (alv 0 %, KL 101,4).

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 9 § 1 kohdan 34 mukaan kaupunginhallitus päättää useampaa kuin yhtä toimialaa koskevien ja kaupunkitasoista linjausta vaativien investointihankkeiden hankesuunnitelmien (tavoitehintoineen) ja kustannusarvioiden hyväksymisestä lukuun ottamatta teknisten perusparannusten tai alle 1 000 000 euroa (alv 0 %) maksavien hankkeiden hankesuunnitelmia.

Talous- ja strategiajohtaja toteaa, että hanke on Vantaan kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2018–2027 mukainen ja kaupunginvaltuuston hyväksymässä investointiohjelmassa 2021–2030 määräraha Elmon uimahallille on vuosille 2021–2026 yhteensä 35,9 milj. € (alv 0 %). Elmon uimahallin 4.1.2021 päivätyn hankesuunnitelman mukainen tavoitehinta on 36 milj. euroa (alv 0 %, KL 101,4). Tilakeskus huomioi määrärahatarpeen taloussuunnitelman 2022–2025 valmistelussa.

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä Elmon uimahallin hankesuunnitelma, päivätty 2021-01-04, ja tavoitehinta 36 milj. euroa (alv 0 %, KL 101,4).

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Hankesuunnitelma 2021-01-04 (II)

Täytäntöönpano: Tilakeskus

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
rakennuttaja-arkkitehti Lars Ollonqvist, puh. 050 314 5086, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNKI
KIINTESTÖ JA TILAT
HANKEVALMISTELU

2021-01-04

ELMON UIMAHALLI – HANKESUUNNITELMA

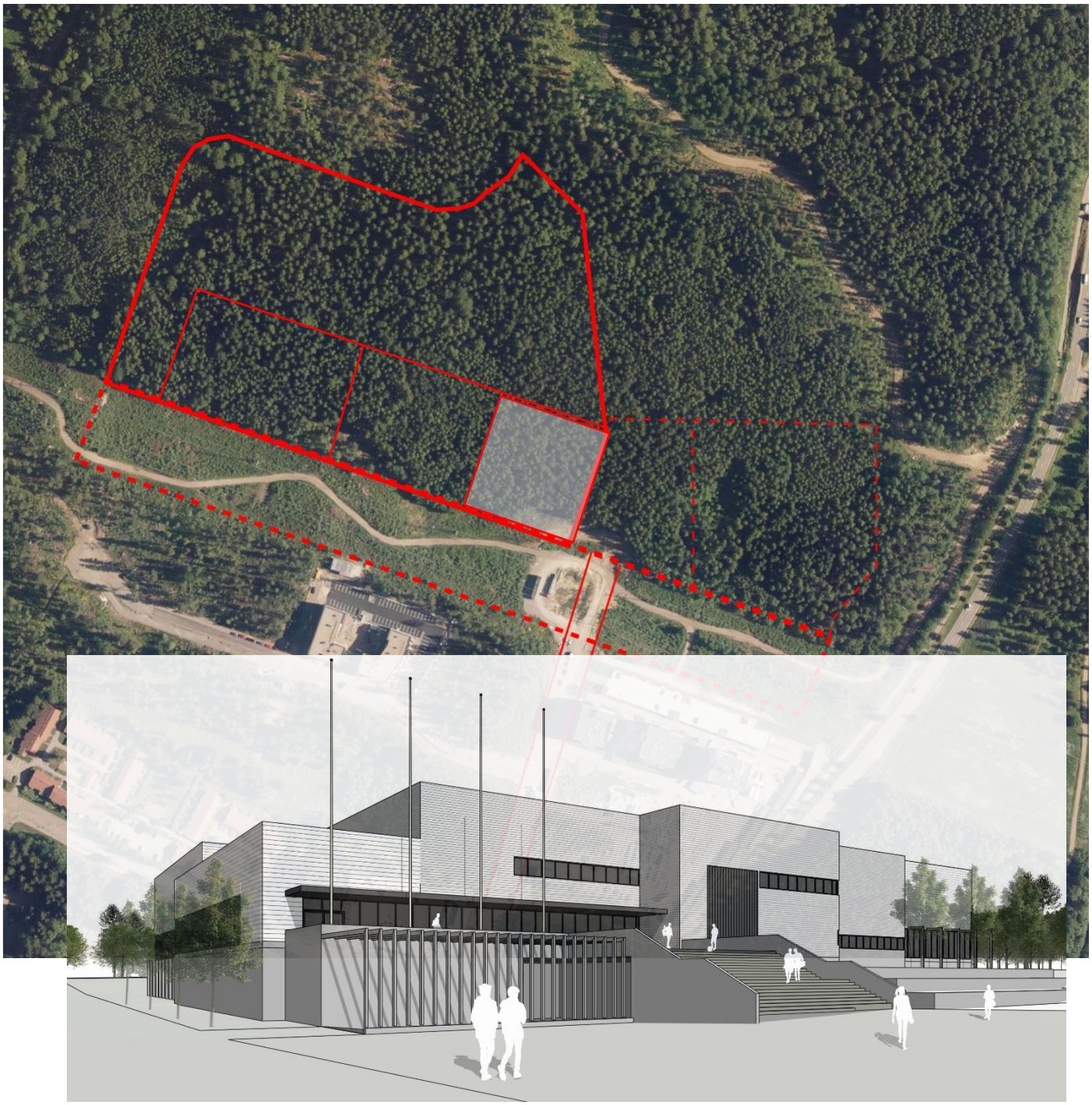

SISÄLLYSLUETTELO

1. Hanketietokortti 5

2. Yhteenveto 7

3. Hankkeesta aiemmin tehdyt selvitykset ja päätökset 8

4. Perustelut hankkeelle 8

Yleistä 8

Hankkeen liittyminen palveluverkkoon 9

5. Tavoitteet, mitoitusperusteet ja tilaohjelma 9

Yleiset tavoitteet 9

Tilat, toiminnot, materiaalit ja ominaisuudet 9

Julkisivut ja massoittelu 10

Rakenteet 10

Uima-altaat 11

Elmon uimahallin viitesuunnitelma 11

Tilaohjelma 12
Yleistä 12
Liikuntatilat 14
Pukeutumis- ja saunatilat 14
Kassa-, aula-, sosiaali- ja työtilat 14
Kahvio 14
Viitesuunnitelman mukaiset kokonaispinta-alat ja tilavuus: 14

6. Tontti ja rakennuspaikka 14

Asemakaava 15

Rakennuspaikka 16

7. Tekniset järjestelmät 18

Tavoitteet kaupungin toimitilojen kestävälle rakentamiselle 18

LVIA-tekniset tavoitteet 20
Yleistä 20
Vesi- ja viemärijärjestelmät 20
Lämmitysjärjestelmät 20
Ilmanvaihtojärjestelmät 21
Rakennusautomaatio 21

Vedenkäsittelyjärjestelmä 21

Sähkötekniset tavoitteet 22
Yleistä 22
Aluesähköistys ja liittymät 22
Sähköjärjestelmät (20 kV ja 400V) 22
Telejärjestelmät 23
Sähköiset turvajärjestelmät 23
Muut järjestelmät 23

8. Kustannukset **23**

Yleistä *23*

Kustannusarvio *24*

Pääomakustannukset ja ylläpitokustannukset *24*

Toimintakustannukset hallintokunnalle *24*

9. Rahoitus ja aikataulu **24**

10. Riskit **24**

Työryhmät *26*
Hankesuunnittelutyöryhmä 26
Suunnittelua seuraava työryhmä 26

Hankesuunnitelman liitteet:

Kustannusennuste, liitesivu
Huonetilaohjelma ja vertailu, liitesivu

Lisämateriaali:

Elmon uimahallin viitesuunnitelma

Oheismateriaali:
Elmon urheilupuiston yleissuunnitelma luonnos 2020
Vantaan vesiliikunnan olosuhdeselvitys 2017

1. Hanketietokortti

Kohteen nimi:
Elmon uimahalli

Tarpeen kuvaus:
Vantaalla yhtä uimahallia kohden on yli 45 600 asukasta, allaspinta-alaa kohden 78 asukasta /m2, Suomessa keskimäärin 52/m2 asukasta kohden. Korson ja Koivukylän suuralueilla on tällä hetkellä n. 59 440 asukasta, vuonna 2029 asukkaita on väestöennusteen mukaan n. 64 640. Elmon uimahallilla on merkittävä rooli alueellisena Koillis-Vantaata palvelevana uimahallina. Kävijämääräennuste on 300 000-350 000 kävijää vuodessa, keskimäärin n. 1000 päivässä

Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin:
Elmon uimahallin Tarveselvitys 04.03.2020.
Elmon urheilupuiston käynnissä olevaan yleissuunnitelmaan.
Koillis-Vantaan uimahallisijainti kohdeanalyysi 07.03.2019.
Vantaan vesiliikunnan olosuhdeselvitys 2017.
Elmon Urheilupuisto asemakaava 22.11.2010.

Tarpeen perustelut:
Vantaalla on viisi uimahallia. Yhtä uimahallia kohden on 45 633 asukasta. Suomessa keskimäärin yhtä uimahallia kohden on 28 048 asukasta. Vantaalla on allaspinta-alaa kohden Suomen kolmanneksi eniten asukkaita, 78/m^2 (Suomen keskiarvo 52/m^2). Uimahallien palveluverkkoa kehitetään uuden uimahallin toteuttamisella Koillis-Vantaalle.

Käyttäjähallintokunta:
Liikuntatoimi

Kaupunginosa:	**Kiinteistötunnus:**			**Rakennusalan / tontin pinta-ala:**		
72 Asola	92-407-13-7			6 000 m^2		
Osoite ja tontti: **Elmonaukio 2**	**Kaavatiedot:** Kaava-alueen nro 720900			**Rakennusoikeus:** 7 000 m^2		
Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0%)	**brm²**	**htm²**	**hym²**	**Investointikustannus**		
				€	**€ / brm²**	**€ / htm²**
Uudisrakennus, 50 m teräsallas	***9 250***	***5 350***	***5 070***	36 M€	3 892	6 729
Hankkeen kävijämäärä ja palveluajat				300 000-350 000 käyntikertaa / vuosi, n. 1 000 / päivä		
Investointikustannus käyttäjää kohden (€)				n. 580 €/asukas, n. 110 €/kävijä		

Väistötilan tarve:
Ei ole

Määrärahavaraus investointiohjelmassa:
(2021-2030) 35,9 M€.

Hankkeen toteutusaikataulu:
2020 - 2025

Pääomakustannukset € / v:
2 160 000 € / v (alv0%)

Rakennuksen ylläpitokustannukset € / v (pois lukien toimintakustannuksiin sisältyvät siivouskustannukset):
449 400 € / v (alv 0%)

Hallintokunnan/kuntien toimintakustannukset € / v:
600 000 € / v + sisäiset vuokrat (alv 0%)

Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen: €		
Vuokra-arvio käyttäjäkunnalle (pääomakustannukset ja ylläpitokustannukset yhteensä):		
Vuokravaikutus	217 450 € / kk 41 € / htm^2	2 609 400 € / vuosi 488 € / htm^2 / kk
Laatija(t): Lars Ollonqvist, Olga Jefimkina, Petri Kokkonen, Anu Jokela, Jari Lärka		**Päivämäärä:** 2021-01-04

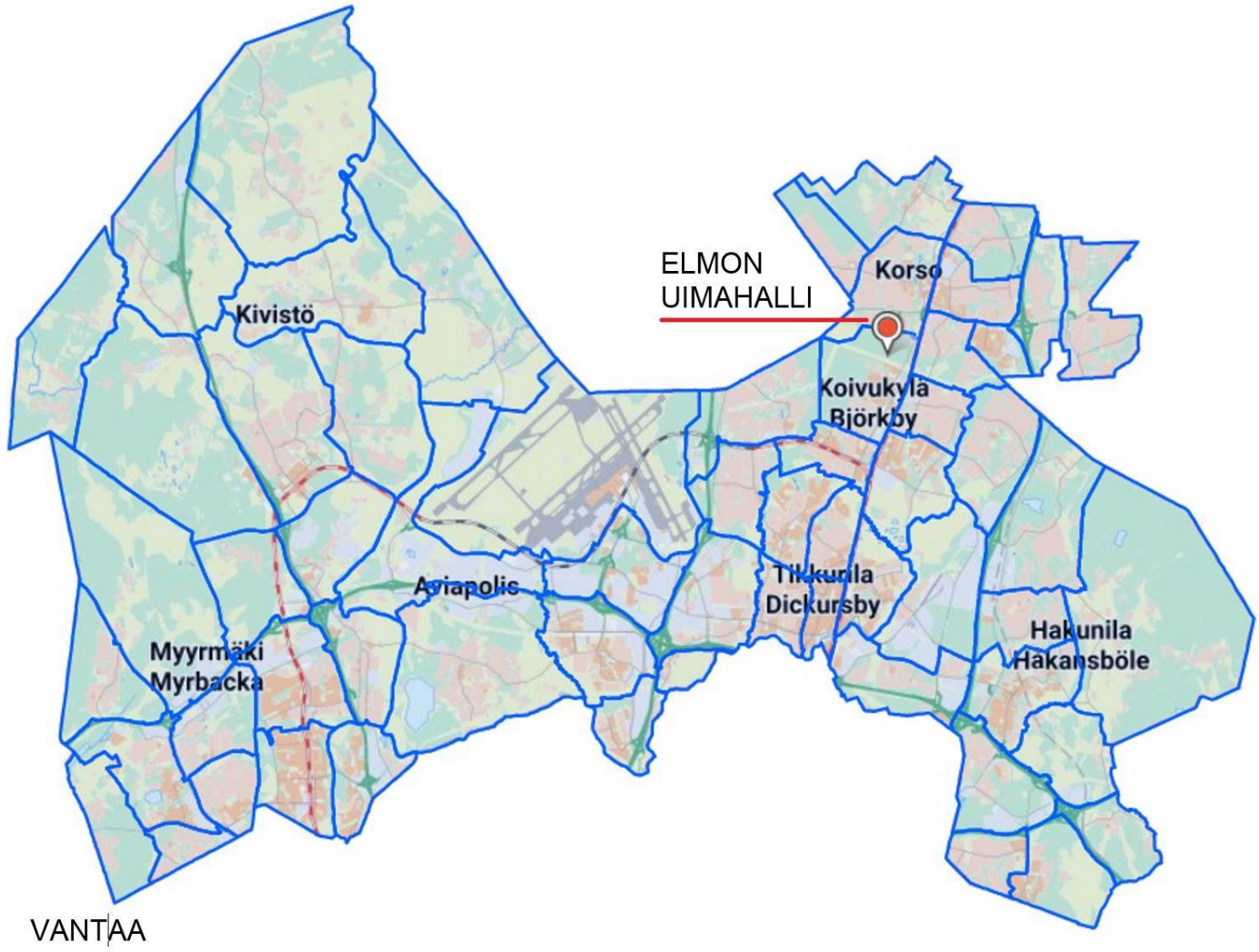

2. Yhteenveto

Hankesuunnitelman lähtökohtana on Elmon uimahallin Tarveselvityksen vaihtoehto b, jossa on 50 m 10-ratainen liikkuvalla kaksiosaisella kannaksella jaettava teräsallas ilman varsinaista katsomoa. Vaihtoehto b oli tarveselvitystyöryhmän Elmon uimahallille asettamien tavoitteiden mukainen. Vaihtoehdon kustannusennuste on 35,9 milj. €.

Kaupunginhallitus hyväksyi Elmon uimahallin 4.3.2020 päivätyn tarveselvityksen ja sille kustannusennusteen 35,9 milj. € (Kaupunginhallitus 6.4.2020 § 12).

Hankkeen aikaisemmin tehdyssä sijaintiselvityksessä valikoitui Elmon urheilupuisto sijaintipaikaksi uimahallille. Elmon uimahallin Hankesuunnittelu on osin edennyt rinnan Elmon urheilupuiston yleissuunnittelun kanssa, jonka yhteydessä uimahallin rakennuspaikaksi harkittiin muutamia vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja. Suunnittelun edetessä vahvistui kuitenkin korttelin 72210 eteläisin rakennusala, rakennuspaikaksi Elmonaukion kyljessä kuten jo tarveselvityksessä. Perusteena sijoitukselle on voimassa oleva kaava, joka sallii uimahallin rakentamisen kyseiselle paikalle. Rakennuspaikan pohjoispuolelle varataan alue mahdollista tulevaa maauimalaa varten Elmon urheilupuiston yleissuunnitelman yhteydessä.

Elmon uimahalli on ensimmäinen rakennus, joka toteutetaan Elmon urheilupuistoon. Uimahalli sijaitsee uuden urheilupuiston kaupunkikuvallisesti keskeisimmällä paikalla ja se määrittää suurelta osin alueen tulevan rakentamisen suuntalinjoja. Pääsisäänkäynti ja rakennuksen pääjulkisivu avautuvat Elmon aukiolle, joka tulee olemaan alueen keskus. Tavoite on moderni kaikkia kuntalaisia ja eri käyttäjäryhmiä monipuolisesti palveleva esteetön uimahalli.

Hankesuunnitelmaa varten on tarveselvityksen vaihtoehto b:n pohjalta laadittu Elmon uimahallin viitesuunnitelma kustannusarviota ja huonetilaohjelman koestamista varten.

Viitesuunnitelmalla on tutkittu huonetilaohjelman toimivuutta valitulle rakennuspaikalle. Samalla on pyritty havaitsemaan mahdollisia puutteita tilaohjelmassa, tarkentaa tilaohjelmaa, toimintoja, teknisiä määritteitä tavoitteita ja laatutasoa.

Rakennus sijoittuu rinteeseen ja pääkerroksen korkoasema on suhteutettu siihen niin, että kulkuyhteydet pääkerrokseen ja kellariin, sekä maauimalanvarauksen suuntaan ovat mahdollisimman hyvät.

Rakennuksessa käytetään mahdollisimman paljon puuta siellä missä se on rakenteellisesti mahdollista ja järkevää. Ensimmäisen kerroksen ulkoseinät ja pilarit ovat pääosin massiivipuurakenteita ja myös pääosa julkisivuverhouksesta on puuta. Allastilan pääkannattajat ovat liimapuupalkkeja ja yläpohja tehdään puurakenteisista kattoelementeistä. Myös sisäverhouksissa käytetään puisia akustoivia verhouksia. Kellarin seinät, välipohjat ja pääosa kantavista väliseinistä, sekä osa pilareista tehdään betonirakenteisina.

Allastilan ja altaiden suunnittelun lähtökohtana on jaloteräsaltaat elinkaarikustannusten, helpon huollettavuuden ja korjattavuuden takia. Altaat ovat osin itsekantavia teräsaltaita betonilaatan päällä ja / tai tuettuja betonisiin pystyrakenteisiin teräsallasvalmistajasta riippuen. Syvä hyppyallas asennetaan betonirakenteisen kaukaloon, jossa teräallas toimii pintarakenteena ja vesieristeenä.

Tarveselvitysvaiheen huonetilaohjelmaa on hankesuunnitteluvaiheen uimahallin viitesuunnitelman myötä tarkennettu ja täydennetty, mutta lähinnä vain apu- ja teknisten tilojen osilta. Allasvalikoima on sama kuin tarveselvityksessä, samoin uimahallin kaikki toiminnot ja palvelut.

Elmon uimahallin viitesuunnitelman on tarkoitus toimia jatkosuunnittelun (ehdotus-, luonnos-, yleis- ja toteutussuunnittelun) tukena ja referenssinä.

3. Hankkeesta aiemmin tehdyt selvitykset ja päätökset

Hankkeesta tehty Elmon uimahallin tarveselvitys VD/9938/10.03.02.01/2019 on käsitelty lautakunnissa ja kaupungin hallituksessa seuraavasti:

- Kaupunginhallitus 6.4.2020 § 12
- Tekninen lautakunta 18.3.2020 § 8
- Vapaa-ajan lautakunta 17.3.2020 § 15

Hankkeesta on aiemmin tehty sijaintiselvitys VD/2159/10.03.02.01/2019, joka on käsitelty lautakunnissa ja kaupunginhallituksessa seuraavasti:

- Kaupunginhallitus 20.5.2019 § 6
- Tekninen lautakunta 7.5.2019 § 6
- Kaupunkisuunnittelulautakunta 23.4.2019 § 6
- Vapaa-ajan lautakunta 16.4.2019 § 20

Kaupunginhallitus on päättänyt hyväksyä 10.10.2017 § 19 "Korson koulua korvaavat tilat" nimisen tarveselvityksen.
Kaupunginvaltuusto on päättänyt hyväksyä 24.9.2018 § 5 Vantaan kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman vuosille 2018 - 2027.
Liikuntapalvelut on laatinut "Vantaan vesiliikunnan olosuhdeselvitys 2017" nimisen selvityksen, jossa on arvioitu uimahallipalvelujen riittävyyttä, nykyisen uimahalliverkoston kattavuutta ja käyttäjäprofiilia sekä tulevia tarpeita.

4. Perustelut hankkeelle

Yleistä

Vantaalla on viisi uimahallia: Hakunilan, Korson, Martinlaakson, Myyrmäen ja Tikkurilan uimahallit. Yhtä uimahallia kohden on yli 45 600 asukasta. Suomessa keskimäärin yhtä uimahallia kohden on 28 048 asukasta. Vantaalla on allaspinta-alaa kohden Suomen kolmanneksi eniten asukkaita, 78/m^2 (Suomen keskiarvo 52/m^2). Korson ja Koivukylän suuralueilla on tällä hetkellä n. 59 440 asukasta, vuonna 2029 asukkaita on väestöennusteen mukaan n. 64 640.

Uimahallit ovat avoinna seitsemän päivää viikossa, ja ne palvelevat laajasti eri ikä- ja käyttäjäryhmiä, niin yksittäisiä liikkujia ja liikunnan harrastajia, ohjattuun toimintaan kuin liikuntaseurojen harrastus- ja kilpailutoimintaan osallistuviakin.

Hankkeen liittyminen palveluverkkoon

Elmon uimahallin toteuttaminen sisältyy voimassa olevan Vantaan liikuntapaikkasuunnitelmaan. Suunnitelmassa esitellään liikunnan tavoitteellinen palveluverkko, nykyisten liikuntapaikkojen kehittämiskohteet sekä uudet liikunnan rakentamistarpeet ja -hankkeet. Uimahallit ovat alueellisia, laajoille asiakasryhmille monipuolisia liikuntapalveluita tarjoavia paikkoja. Elmon uimahallilla on merkittävä rooli alueellisena Koillis-Vantaata palvelevana uimahallina ja oleellinen osa Elmon urheilupuistoa, sen kehittämistä ja tulevaisuutta.

Vuonna 2018 valmistuneessa Vantaan vesiliikunnan olosuhteita koskevassa selvityksessä arvioitiin tarkemmin uimahallipalveluiden riittävyyttä, nykyisen uimahalliverkoston kattavuutta ja käyttäjäprofiilia sekä tulevia tarpeita.

5. Tavoitteet, mitoitusperusteet ja tilaohjelma

Katso Viitesuunnitelma

Yleiset tavoitteet

Tavoitteena on rakentaa arkkitehtonisesti ja toiminnallisesti laadukas ja viihtyisä sekä esteetön uimahalli kaikille käyttäjäryhmille. Vuosittainen käyntikertojen ennuste on 300 000–350 000 kävijää.

Tavoite on moderni ensisijaisesti tavallisia kuntalaisia, mutta myös muita eri käyttäjäryhmiä monipuolisesti palveleva esteetön uimahalli.
Kaikki toimintatilat, allastilat, liikuntatilat, puku- ja pesutilat, yleisö- ja aulatilat pääsisäänkäynteineen pyritään mahdollisuuksien mukaan sijoittamaan samaan kerrokseen.

Allastekniseen tilaan pyritään järjestämään pääsy jakeluautolla, joko suoraan huoltopihalta tai luiskan välityksellä. Jos tämä ei onnistu allastekniikkatila varustetaan kiinteällä nostimella.

Elmon uimahallista on hankesuunnitelman osana laadittu viitesuunnitelma.
Viitesuunnitelman lähtökohtana on Elmon uimahallin tarveselvitys vaihtoehto b huonetilaohjelmineen. Viitesuunnitelman laadinnan yhteydessä huonetilaohjelmaa on tarkennettu.

Tilat, toiminnot, materiaalit ja ominaisuudet

Tavoitteena on tilaratkaisultaan selkeä allastila, joka on helppo orientoitavuuden ja valvonnan kannalta. Eri toiminnot tulisi sijoittaa siten että ne eivät häiritse toinen toisiaan, esimerkiksi terapia-allas vesihierontapisteineen ja uimaopetus tulisivat olla tilallisesti omia alueita ja osin muista tiloista erotettuja ja akustoituja.

Lämpimät altaat (terapia-allas, vauvauinti) erotetaan iv-teknisesti muista allastiloista, kun taas kahluu-/lastenallas tulee sijoittaa lähelle opetusallasta ja liukumäkeä.

Yleisötiloissa (kuten allas- ja aulatiloissa, puku- ja pesutiloissa) käytetään värejä ja värikontrasteja siten että materiaali- ja värivalinnat ovat rauhallisia ja harmonisia ja muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden.
Tasoerojen kohdilla, portaiden etureunoissa, luiskissa, altaiden reunoissa ja vastaavissa paikoissa käytetään kontrasteja heikkonäköisiä ajatellen. Lisäksi kaikissa portaissa on askelmien etureunoissa selkeästi erottuvat turvaraidat.

Allastiloissa käytetään pääosin kannellisia linjakaivoja tai/ja muotolaatoilla laatoitettuja matalia avokouruja. Suihkutiloissa käytetään seinän vieressä olevia linjakaivoja.

Julkisivut ja massoittelu

Kaava edellyttää arkkitehtonisesti korkealuokkaista rakentamista. Kaava-alueen urheilurakennusten julkisivumateriaalien tulee olla korkealuokkaisia, yhteneväiset ja avautua siten että rakennusksiin pääsee luonnonvaloa.

Julkisivuja jäsennellään eri julkisivumateriaaleilla, aukotuksilla ja massoittelulla. Julkisivuissa voidaan käyttää puuta, korkealuokkaisia rakennuslevyjä, metallia, betoni ym.

Suunnitteluvaiheessa tutkitaan mahdollisuuksia tehdä osa uimahallin vesikatoista viherkattoina.

Rakenteet

Kaikkien rakennusmateriaalien tulee olla laadukkaita ja käyttötarkoitukseensa soveltuvia.

Ensimmäisen kerroksen ulkoseinät ja pilarit ovat pääosin massiivipuurakenteita ja myös pääosa julkisivuverhouksesta on puuta. Allastilan pääkannattajat ovat liimapuupalkkeja ja yläpohja tehdään puurakenteisista kattoelementeistä. Kellarin seinät, välipohjat ja pääosa kantavista väliseinistä, sekä osa pilareista tehdään betonirakenteisina.

Allastiloissa ja niihin liittyvissä liitännäis- ja aputiloissa käytetään allastiloihin tarkoitettuja luokiteltuja laattoja (kuten esim. liukastumisen esto). Puku-, pesu-, ja wc-tiloissa käytetään vastaavanlaisia käyttötarkoituksen ja ko. olosuhteisiin tarkoitettuja laattoja. Kaikissa märkätilojen nurkissa, ulkokulmissa, reunoissa, yms. käytetään pyöristettyjä muotolaattoja.

Kaikki märkätilat vesieristetään. Vesieristystöissä käytetään käyttökohteen mukaisia kaupallisia tuoteperhekokonaisuuksia.

Uima-altaat

Lähtökohtana on, että pääallas, terapia-, opetus- ja hyppyaltaat ovat jaloteräsaltaita. Muiden altaiden materiaali päätetään yleissuunnitteluvaiheessa. Teräsaltaiden osalta allasvalmistaja/-toimittaja tulisi kilpailuttaa ja valita ennen toteutussuunnittelun aloitusta.

Pääaltaan kokonaispituudessa huomioidaan altaan jakaminen liikkuvalla kannaksella kahteen tai kolmeen osaan, 25 m + 25 m ja 50 m pituisiin osiin (altaan kokonaispituus on 51,5 m, kannaksen ollessa 1,5 m). Allas tulee 8-rataisena mitoitukseltaan (pituus) täyttää kansainvälisten sääntöjen mukaiset vaatimukset.

Tasoeroissa kuten portaissa on kontrastiero.

Teräsrakenteiset altaat

Teräsaltaat ovat osin itsekantavia tehdasvalmisteisia altaita.
Jaloteräsaltaat ovat pinnoittamattomia ja uimahallikäyttöön soveltuvaa terästä.
Työmaalla teräsaltaat kootaan esivalmistetuista osista hitsaamalla teräsallasvalmistajan toimesta.
Kaikki sisä- ja ulkonurkat ja kulmat ovat pyöristetyt.
Käveltävät teräspinnat, joissa on liukastumisen vaara, ovat kohokuvioitu (esim. nystyröillä) liukastumisen estämiseksi.
Ratamerkinnät on etsattu (tai vastaavalla tekniikalla toteutettu) altaan pohjaan.

Betonirakenteiset altaat

Laatoitettavissa altaissa käytetään erityisiä allaslaatta-tuoteperhekokonaisuuksia muotokappaleineen, kuten esim. pyöristettyjä nurkka-, kulma- ja reunalaattoja.
Betonialtaat vesieristetään. Vesieristystöissä käytetään valmistajan tuotetakuulla varustettuja julkisiin uima-altaisiin tarkoitettuja kaupallisia tuoteperhekokonaisuuksia.

Elmon uimahallin viitesuunnitelma

Katso erillinen liite.
Elmon uimahallin viitesuunnitelma on ensisijaisesti laadittu kustannusarviota varten, mutta sen on tarkoitus myös toimia jatkosuunnittelun tukena ja referenssinä.

Yleistä

Elmon uimahalli on ensimmäinen rakennus, joka toteutetaan Elmon urheilupuistoon. Uimahalli sijaitsee uuden urheilupuiston kaupunkikuvallisesti keskeisimmällä paikalla ja se määrittää suurelta osin alueen tulevan rakentamisen suuntalinjoja.

Pääsisäänkäynti ja rakennuksen pääjulkisivu avautuvat Elmon aukiolle, joka tulee olemaan alueen keskus. Rakennus sijoittuu rinteeseen ja pääkerroksen korkoasema on suhteutettu siihen niin, että kulkuyhteydet pääkerrokseen ja kellariin, sekä maauimalanvarauksen suuntaan ovat mahdollisimman hyvät.

Rinnetontti ja se tosiasia, että huonetilaohjelman kaikki toimintatilat eivät mahdu yhteen kerrokseen rakennukselle varatulle rakennusalalle edellyttävät henkilönostimia.

Aukion reunaa rajaava leveä ulkoporras johtaa hallin pääsisäänkäynnille ensimmäiseen kerrokseen. Portaan vieressä maantasossa on lisäksi esteetön sisäänkäynti hissiyhteyksineen kaikkiin uimahallin kerroksiin. Ensimmäisessä kerroksessa sijaitsevat aula- ja kahvilatilat tarjoilu- ja kassapisteineen. Myös kaikki allastilat ja niitä palvelevat puku- ja pesutiloineen ovat tässä pääkerroksessa. Toisessa kerroksessa on voimistelu ja kuntosalitiloja puku- ja pesuhuoneineen, sekä teknisiä tiloja.
Yleisön käytössä olevat tilat aukeavat urheilupuistoon suurien ikkunoiden kautta. Tilat ovat valoisia ja laajat puupinnat luovat viihtyisyyttä.
Kellarissa, jonne on pysäköintialueelta suora ajoramppi huoltoautoille, sijaitsevat allastekniikalle ja muulle tekniikalle varatut tilat.

Rakennuksessa on käytetty mahdollisimman paljon puuta siellä missä se on rakenteellisesti ollut mahdollista ja järkevää. Ensimmäisen kerroksen ulkoseinät ja pilarit ovat pääosin massiivipuurakenteita ja myös pääosa julkisivuverhouksesta on puuta. Allastilan pääkannattajat ovat liimapuupalkkeja ja yläpohja tehdään puurakenteisista kattoelementeistä. Myös sisäverhouksissa käytetään puisia akustoivia verhouksia. Kellarin seinät, välipohjat ja pääosa kantavista väliseinistä, sekä osa pilareista tehdään betonirakenteisina.

Tilaohjelma

Yleistä

Tilaohjelmassa on kuvattu uimahallin tilat ja ominaisuudet.
Tässä, jäljempänä esitetyt pinta-alat ovat ohjeelliset tai suuntaa antavat. Erillisessä tilaohjelmassa (liite) on toimintoja ja huonetiloja sekä pinta-aloja tarkennettu. Liitteenä olevassa tilaohjelmassa on laajemmin huomioitu tarvittavia aputiloja, teknisiä tiloja ja vaaka- ja pystyliikenteen tarvitsema pinta-ala ilmenee tarkemmin viitesuunnitelmassa kuten myös altaiden loivat portaat ja luiskat.
Kustannusarvio perustuu viitesuunnitelman tarkennettuun huonetilaohjelmaan.

Katso Viitesuunnitelma / huonetilaohjelma / vertailu viitesuunnitelma*
**viitesuunnitelman huonetilaohjelmaa on täydennetty, pinta-alat tavoitteellisia / ohjeellisia*

Altaat

- Iso allas 51,5 m, 10 rataa (2,5m/rata) 4 osaan jaettava 2 osaisella liikkuvalla kannaksella. Allas varustetaan lisäksi luiskalla tai matalilla luiskamaisilla portailla 0,8-0,9 m syvyyteen. Pinta-ala n. 1310 m^2, syvyys 1,20-2 m, lämpötila 27 C°.
- allas mahdollistaa samanaikaiset käyttäjäryhmät: kuntouinti (hitaat ja nopeat), vesijuoksu, uinnin opetus, muut koululaisryhmät, ohjattu liikunta, uintiurheilu esim. kilpauinti, harrasteuinti
- portaat altaan molemmissa päissä tikkaiden lisäksi (luiska ja portaat lisäävät altaan pinta-alaa)

- ison altaan yhteyteen varaudutaan katsomoon (voi olla myös kokoontaitettava katsomo) joka on mahdollisuuksien mukaan aulatiloista saavutettava (ns. likainen alue).
- Opetusallas, syvyys 0,4-0,8 m, lämpötila 28-29 C°, n. 100 m^2
- erillinen opetusallas mahdollistaa opetuksen järjestämisen koululaisten uinnin opetukseen päivisin ja kaupungin tarjoamaan seurojen kanssa yhteistyössä toteutettavaan uimakoulutoimintaan sekä seuratoimintaan iltaisin ja viikonloppuisin. Erillinen opetusallas mahdollistaa myös uimahallin aukioloaikojen laajentamisen, kun opetustoiminta voidaan järjestää erillisessä altaassa muiden altaiden ollessa yleisökäytössä
- Lastenallas ja erillinen kahluuallas (jaettu), syvyys 0-0,8 m, lämpötila 30 C°, n. 100 m^2, pieni liukumäki, vettä suihkuttavia suuttimia eläinhahmoissa tai vastaavissa. Erillinen lastenallas mahdollistaa yleisökäytön uimahallin aukioloaikana. Lasten allas on yleisön käytössä vapaasti uimahallin aukioloaikoina
- Hyppyallas 1 m ja 3 m ponnahduslaudoille, syvyys 4 m, lämpötila 27C°, 10 m x10 m = 100 m^2, huonekorkeus 8 m
- mahdollistaa uimahallikävijöiden ja seurojen uimahyppytoiminnan lisäksi myös vesijuoksun, taitouinnin, opetustoiminnan (mm. hengenpelastus, sukellusharjoitteet), ohjatun ryhmäliikunnan (mm. syvänvedenjumpat)
- Liukumäki, pituus 50 – 70 m, liukumäen alastuloallas (ns. jarruallas, osa liukumäkeä), 10 m^2, syvyys n. 0,4m, lämpötila 27 C°.
- hyppyaltaan edellyttämän huonekorkeuden hyödyntäminen
- viihtyvyyden ja toiminnallisuuden lisääminen, iloa lapsille, nuorille ja aikuisille
- Kylmävesiallas, syvyys 1,1m, lämpötila 7-10 C°, n. 4 m^2
- terveysvaikutukset ja palautuminen
- Terapia-allas (lämmin vesi), syvyys 1,1-1,4 m, lämpötila 30-32 C°, 120m2
- luiska tai luiskamaiset portaat
- tikkaiden lisäksi portaat
- hyvinvointi ja kuntoutus, erityisryhmien liikunta, ohjattu ryhmäliikunta, vauvauinti
- vesihieronta niska, selkä, jalkapohjat

Allashuone

- allashuone, altaat sisältyvät pinta-alaan, n. 3000 m (n. 2 x vesipinta-ala)
- Allastiloihin riittävän väljät kulkuväylät
- Valvomo, n 8 m^2
- Ensiapu/lepohuone, n. 7 m^2
- Allasvälinevarastot, eri kokoisia, n. 110 m^2, voi myös olla allastilassa sermien takana ja/tai syvennyksissä
- Huolto- ja siivoustilat, n. 16 m^2 (allasrobotin vaatima tila 2 m^2)

Liikuntatilat

Uimahallin allas- ja liikuntatilat luovat toiminnallisen kokonaisuuden. Kuntosalin tuotot ovat noin kolmasosan koko uimahallin tuotoista

- Kuntosali ja voimailutila, 300 m^2
- Uintiurheilun oheisharjoittelutila, 50 m^2
- Voimistelusali, 200 m2 + 20 m^2 varastotila
- Liikunta- ja kuntosalien erilliset suihku- ja pukeutumistilat n. 120 henkilölle
- mahdollistaa liikunta- ja kuntosalien pidemmät uimahallin aukioloajoista erilliset aukioloajat

Pukeutumis- ja saunatilat

Tilojen mitoitus kävijämääräennusteen mukaan 300 000-350 000 käyntikertaa / vuosi, n. 1 000 / päivä

- 2 lukittavaa ryhmäpukuhuonetta, 2x 25 m^2
- Saunatiloissa tavalliset + höyrysaunat
- Kaksi inva-saunayksikköä, 2x 50 m^2

Kassa-, aula-, sosiaali- ja työtilat

- Kassatila, 15 m^2
- Henkilökunnan pukeutumis-, suihku-, tauko- ja toimistotila + varastotilaa n. 20 henkilölle, 100 m^2
- Kokoustila 20 henkilölle, 30 m^2
- Aulatila riittävä esim. isoille koululaisryhmille, 200 m^2

Kahvio

- Keittiö, varastot, purku, n. 35 m^2
- kahvio/myynti n. 16 m^2
- Siivous n. 2 m^2
- Asiakastila 60 m m^2
- Sosiaali- ja taukotilat n. 25 m^2

Viitesuunnitelman mukaiset kokonaispinta-alat ja tilavuus:

- Bruttoala 9220 brm^2
- Huoneistoala 5350 htm^2
- Kerrosala 5817 kem^2
- Tilavuus 60900 m^3

6. Tontti ja rakennuspaikka

Katso Viitesuunnitelma / Rakennettavuusselvitys

Asemakaava

Elmon urheilupuiston alueella on voimassa oleva asemakaava, joka mahdollistaa uimahallin ja maauimalan rakentamisen.

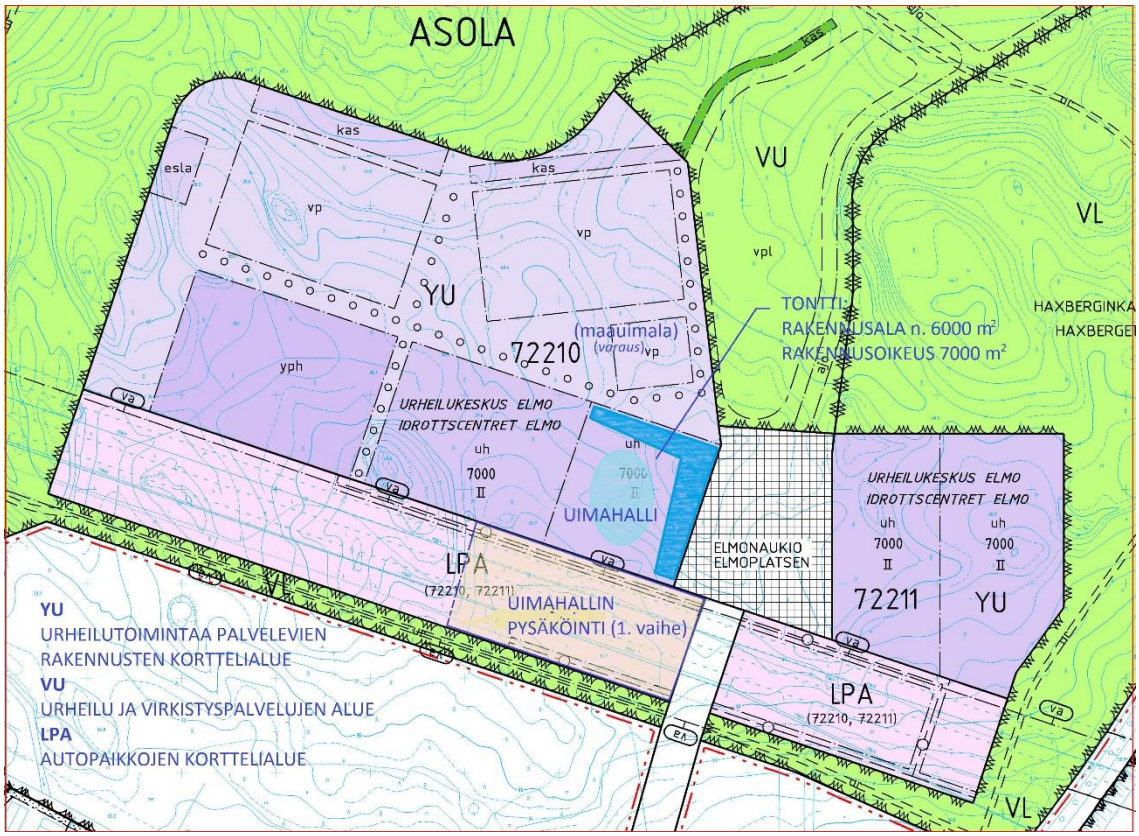

0 100m ASEMAKAAVAOTE ELMON URHEILUPUISTO

Uimahalli on sijoitettu kortteliin 72210 idänpuoleiselle rakennusalalle, joka on Elmon aukion vieressä. Kortteli on Vantaan kaupungin omistuksessa ja uimahallin sijoittaminen ks. rakennusalalle tai tontille on kaavan mukainen eikä näin ollen vaadi kaavamuutosta.

Kaavassa on varattu urheilutoimintaa palveleville rakennuksille rakennusoikeutta yhteensä 14 000 kem^2, 7 000 kem^2 kullekin, kaavamerkinnällä ”uh” varustetulle rakennusalalle. Tontille on sallittu rakentaa enintään kaksikerroksisia rakennuksia. Läntisin rakennusala merkinnällä ”yph” on varattu kuplahallille. Elmon aukion itäpuolella on myös urheilurakennuksille varattu kortteli 72211 jossa on rakennusoikeutta 2 x 7000 m^2.

Korttelin 72210 rakennusalojen, uh alueet, ovat pinta-alaltaan yhteensä noin 13 760 m^2. Rakennuspaikan, johon uimahalli on tässä esitetty, rakennusala on n. 5760 m^2. Tilaohjelman mukaan uimahalli peittää lähes koko rakennusalan. Rakennusalan pohjoispuolelle varataan tilaa mahdolliselle maauimalalle. Alueelle sijoitetaan myös maalämpökaivot.

Osana Elmon urheilupuiston suunnittelua ja rakentamista toteutetaan pysäköintialueen rakentaminen LPA-alueella (voimalinjan alueelle). Korttelin 72210 kohdalla on tilaa n. 360 - 400 autopaikalle, joista suoraan uimahallin kohdalle mahtuu n. 100 - 150 autopaikkaa muotoilusta ja ratkaisumallista riippuen.

Rakennuspaikka

Elmon urheilupuiston alue on kallioista kumpuilevaa metsämaastoa, jossa on varsin suuriakin korkeuseroja. Alue on rakentamatonta.

Alueella on geologisesti merkittäviä irtolohkareita, mutta kartta-aineiston perusteella ei korttelialueen 72210 eikä 72211 rakennusaloilla. Alueen koillisosassa on ”Haxbergin lohkareet ja luola” joka on suojeltu geologinen luontokohde.

Rakennuspaikalla on humuspitoisen pintamaakerroksen alla hienoainespitoista ja hiekkaista moreenia. Maaperä on hyvin kivistä ja lohkareista. Alue ei sijaitse pohjavesialueella.

Maaperätutkimusten ja -karttojen perusteella pohjamaa koostuu ohuista siltti- ja hiekkakerroksista. Kova moreenipohja on 0,5…5 m syvyydessä.

Tiedossa ei ole, että alueella olisi pilaantuneita maita. Nykytilassa urheilupuiston alue on metsää ja ollut sitä myös aikaisemmin.

Rakennuspaikka vaatii raivausta ja maanpinnat korkeuserojen tasaamisen uimahallin, viereisen rakennusalan, Elmon aukion ja pysäköintialueen (LPA-alue) korkeuserojen hallitsemiseksi.

Perustamistapa on maan tai kallionvarainen murskepatjan varaan.

Piha-alueet tehdään mahdollisimman esteettömiksi, turvallisiksi ja viihtyisiksi.

Alustavana perustamistapana maanvarainen perustaminen ja n. 0,5…2 m perustusten alle ulottuva massanvaihto.

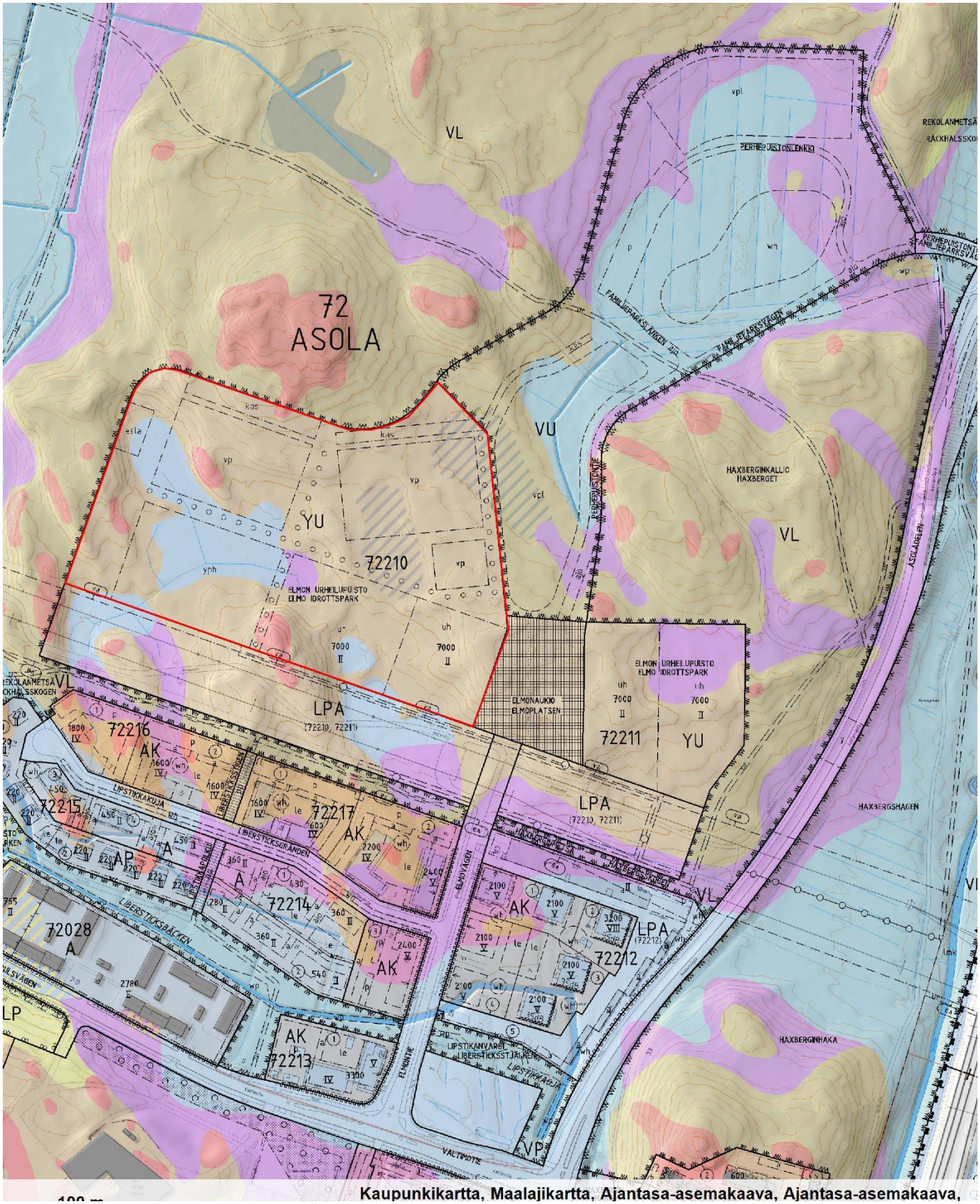

Kaupunkikartta, Maalajikartta, Ajantasa-asemakaava, Ajantasa-asemakaava,

7. Tekniset järjestelmät

Tavoitteet kaupungin toimitilojen kestävälle rakentamiselle

Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita vuoteen 2030 määrittää kaupungin resurssiviisauden tiekartta. Sen avulla tavoitellaan hiilineutraalia ja jätteetöntä tulevaisuuden kaupunkia, jossa luonnonvaroja käytetään säästeliäästi ja

samalla luodaan edellytyksiä kestävälle hyvinvoinnille.

Vantaan kaupunki on sitoutunut kuntien energiatehokkuussopimuksen 7,5 % energiansäästötavoitteeseen (KETS-sopimus vuosille 2017-2025) vuoden 2015 kokonaisenergiankulutukseen verrattuna.
Vantaan kaupungin resurssiviisauden tiekartan tavoitteiden toteuttamiseksi on laadittu toteutussuunnitelma vuosille 2018-21. Sen mukaisesti kaupungin toimitilat rakennetaan kestävästi.
Uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeet toteutetaan mahdollisimman energiatehokkaina ja uusiutuvan energian omatuotantoa mahdollisuuksien mukaan hyödyntäen.
Omatuotannon mahdollisuudet, aurinkoenergian, geotermisen lämmön ja alueelle rakennettavien urheilurakennusten (varsinkin jäähallin) lauhdevesien hyödyntäminen uimahallin lämmityksessä tullaan suunnitteluvaiheessa selvittämään tässä hankkeessa.
Alueellisten lämmitysratkaisujen yhteydessä on hyvä tarkastella myös alueellisten jäähdytysratkaisujen toteutusmahdollisuuksia. Hukkaenergian osalta kannattaa selvittää, voidaanko rakennuksen tuottamaa hukkalämpöä hyödyntää kustannustehokkaasti ympäröivissä rakennuksissa, mikäli sitä ei itse rakennuksen prosessissa ole hyödynnettävissä. Geotermisen tai alueellisen maalämpöratkaisun toteutusta voivat haastaa maanalaiset tunneli-, viemäröinti- tai kaukolämpöputkistot sekä sähköjohdotukset. Näiden sijainnit sekä mahdolliset rajoitukset selvitetään yleissuunnitteluvaiheessa.

Elmon uimahallin energiaratkaisuista

Rakennuksen katoille asennetaan aurinkosähköpaneeleita.
Sähköautojen lataus voidaan yhdistää myös aurinkosähkön tuotantoon.
Aurinkosähkön uimahalleissa tyypillinen järjestelmäkoko voisi olla 100 kWp.

Rakennustasolla hyödynnetään älykkäitä ratkaisuja rakennusautomaatiosovelluksia hyödyntäen. Tutkitaan sähkön- ja lämmön kysyntäjoustomahdollisuudet sekä energian varastointimahdollisuudet rakennuksissa

Viherkattojen toteuttaminen sekä huleveden imeyttäminen selvitetään.

Käytetään LED-valaistusta sekä sen tarkoituksenomaista ohjausta ja valaistustehokkuusvaatimus asetetaan esim. 7 W/m2.

Hyödynnetään IV-koneiden tarkoituksenmukaista käyttöä automaation aikaohjelmien avulla.

Allas- ja suihkuvesien lämpö otetaan talteen.

Em. ehdotusten selvittämiseksi tehdään energia- ja elinkaarilaskelmat juuri tämän kohteen kustannustehokkaimman energiaratkaisun löytämiseksi.

Energia- ja elinkaarilaskelmien perusteella asetetaan myös rakennuksen E-lukuvaatimus (Uimahalleilla A luokka saavutetaan E-luvulla, joka on pienempi kuin 90 kWh E/m^2, vuosi.)

Uimahallin hiilijalanjälki lasketaan siinä vaiheessa, kun rakennuksen massatietoa alkaa olla laskentaa varten suunnitelmista saatavissa.

Lisäksi tutkitaan yleiset yhteistyömahdollisuudet tulevien eri toimijoiden kanssa energia- ja kustannustehokkuuden aikaansaamiseksi sekä mahdollisten innovaatioiden löytämiseksi.

LVIA-tekniset tavoitteet

Yleistä

Katso Viitesuunnitelma, LVIA-tekniset tavoitteet LIITE

LVIA-järjestelmät tulee rakentaa tämän päivän vaatimuksia vastaavat järjestelmät. LVIA-tekniikan tavoitteena on luoda terveelliset ja hygieeniset olosuhteet. LVIA-tekniikalla on estettävä kosteuskuormitusten ja lämpökuormitusten aiheuttamien rakennusvaurioiden syntyminen.

Uimahallin LVIA-järjestelmissä huomioidaan käytön asettamat erityisvaatimukset. Tavoitteena on, että saavutetaan hyvä energiatehokkuus, käytettävyys ja huolettavuus. Huolto- ja tekniikkatiloissa huomioidaan kustannusvaikutukset sekä käyttömahdollisuudet koko elinkaaren ajan. LVIA-laitteiden suunnittelussa tulee pyrkiä vettä säästäviin ja sähkö- ja energiatehokkaisiin ratkaisuihin.

LVIA-järjestelmät varustetaan lämmön talteenotolla. Samalla varaudutaan mahdollisesti tulevan jäähallin ja muiden urheilurakennusten lauhdevesien hyödyntämiseen. Tavoitteena on myös liittää rakennus maalämpöjärjestelmään.

Vesi- ja viemärijärjestelmät

Elmon urheilupuistoon rakennetaan vesijohdot, jätevesiviemärit ja sadevesiviemäröinti. Vesijohdot ja viemärit yhdistetään Elmontielle rakennettuihin vesi- ja viemärijohtoihin.

Vesikalusteina on käytettävä vähän vettä kuluttavia ja kulutusta kestäviä sekä uimahallikäyttöön soveltuvia vesikalusteita ja -laitteita. Käytetään elektronisia vesikalusteita ja niiden virtalähteinä verkkovirtamuuntajia Vesijärjestelmien putkistojen materiaalit, eristeet ja pinnoitteet suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu haittaa.

LVI-tekniikan liittymät ovat liitettävissä olemassa oleviin sade- ja jätevesiverkostoihin sekä vesijohto- ja kaukolämpöverkostoihin. Verkostoja on laajennettava lähemmäksi tulevaa rakennuspaikkaa. Tulevien LV-liittymien riittävyys on tarkistettava suunnitteluvaiheessa.

Lämmitysjärjestelmät

Lämmitysjärjestelmän materiaalit on valittava siten, että ne kestävät uimahalliolosuhteita. Tilojen lämmitys tulee suunnitella siten, että sisäilmaluokan S2

minimitavoitteet saavutetaan. Rakennus liitetään kaukolämpöön. Maalämpöjärjestelmän käyttömahdollisuutta selvitetään suunnitteluvaiheessa.

Pääasiallinen lämmitys on vesikiertoinen patterilämmitys. Pesu- ja pukutilat ja näihin tiloihin liittyvät wc-tilat varustetaan vesikiertoisella lattialämmityksellä. Allastiloissa lämmitys hoidetaan ilmalämmityksellä pääosin puhaltamalla ylöspäin lattian alta lasipintoja ja osin myös seinäpintoja pitkin.

Ilmanvaihtojärjestelmät

Ilmanvaihto tulee suunnitella siten, että se on uimahallikäyttöön sopiva. Ilmanvaihdon eri käyttöalueita on ainakin eri uimahallitilat, pesu- ja pukuhuonetilat, allastekniikan tilat, yleiset tilat, henkilökuntatilat, keittiötilat ja kuntosalitilat.

Ilmanvaihtoratkaisujen tulee olla sellaisia, että ne takaavat puhtaan ja terveellisen sisäilmaston kaikissa käyttötilanteissa. Ilmanvaihtoratkaisun tulee olla riittävä ja kaikkiin erilaisiin käyttötilanteisiin mukautuva.

Rakennusautomaatio

Rakennusautomaatio on toteutettava DDC-pohjaisella automaatiojärjestelmällä. Vedenkäsittelyn prosessiautomaatio suunnitellaan erikseen yhdessä vedenkäsittelytekniikan kanssa, automaatiojärjestelmät ovat selainpohjaisia ja ovat liitettävissä Vantaan kaupungin tietoverkkoon etäkäyttöä varten.

LVIAS-tekniikoiden ja vedenkäsittelytekniikan tiedot on yhdistettävä siten, että niitä voidaan seurata kellariin sijoitetusta teknisestä valvomosta.

Vedenkäsittelyjärjestelmä

Katso Viitesuunnitelma / vedenkäsittelyjärjestelmä / rakennustapaselostus

Vedenkäsittelyn tavoitteena on pitää veden laatu jatkuvasti moitteettomana ja terveydelliset vaatimukset täyttävänä. Vedestä ei saa aiheutua sairauksia tai muuta terveydellistä haittaa.

Tavoitteena on moderni vedenkäsittelyjärjestelmä, jossa käytetään kalvosuodattimia hiekkasuodatuksen tilalle. Tilantarve on pienempi, jolloin kellaritiloihin saadaan tarvittaessa myös sopimaan mahdollisen maauimalan vedenkäsittelylaitteisto. Kylmävesialtaan suodatus toteutetaan kuitenkin hiekkasuodatuksella. Kalvosuodatuslaitteiston automaatiokeskukselle on varattava riittävästi tilaa.

Tasausaltaat sijoitetaan mahdollisimman lähelle niitä uima-altaita, joita ne palvelevat.

Vedenkäsittelylaitteiden huoltamiseen on varattava riittävästi tilaa siten että esimerkiksi painesuodattimet ovat helposti huolettavissa tai vaihdettavissa. Huoltotilat tulee olla helppokulkuiset ja selkeät. Altaiden vedenkierto pyritään

järjestämään siten että vikatilanteissa käyttökatkokset olisivat mahdollisimman lyhyitä eikä uimahallia tai altaita tarvitsisi sulkea.

Sähkötekniset tavoitteet

Yleistä

Katso Viitesuunnitelma /Sähkötekniset järjestelmät / Rakennustapaselostus.

Sähköteknisten laitteiden valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatehokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta. Laitevalinnoissa tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita ja käyttämään tunnettuja laitetoimittajia. Laitevalinnoissa tulee huomioida uimahallin asettamat erityisvaatimukset korroosionkestolle.

Aluesähköistys ja liittymät

Rakennus liitetään sähkölaitoksen keskijännitejakeluverkkoon ja teleoperaattorin tietoliikenneverkkoon. Kiinteistöautomaatio liitetään Vantaan kaupungin kaukovalvontajärjestelmään. Videovalvonta liitetään Vantaan kaupungin videovalvontaverkkoon.

Piha-alueiden valaistus toteutetaan valaisinpylväillä, valonheittimillä sekä rakennukseen asennettavilla seinä- ja katosvalaisimilla.

Autojen paikoitusalueelle asennetaan autolämmityspistorasiat neljälle autopaikalle sekä sähköautojen latausasemat kuudelle autopaikalle. Lisäksi sähköautojen latausasemille asennetaan varaputkitusta mahdollisia sisäyksiä varten. Lopullinen latausasemien määrä tarkistetaan suunnitteluvaiheessa, kun asetusten edellyttämät vaatimukset ovat tiedossa.

Sähköjärjestelmät (20 kV ja 400V)

Rakennukseen asennetaan sähkökeskuksia (pääkeskus hankitaan kennokeskuksena, ryhmäkeskukset, ohjauskeskukset, pistorasiakeskukset, yms.), jotka palvelevat valaistusta, pistorasioita, LVIA- laitteita, kiinteistön laitteita, vedenkäsittelylaitteita, maalämpöä sekä tele- ja turvajärjestelmiä.

Energian kulutuksen seurantaa varten sähkökeskuksiin asennetaan alamittareita, joilla tavoitellaan rakennuksen käytönaikaista energian kulutuksen optimointia mm. seuraamalla mittaustulosten poikkeamia esim. vikatapauksissa.

Sisätilojen ja valaistussuunnitelmissa noudatetaan pääsääntöisesti standardin SFS-EN 12464-1 suosituksia. Valaistuksessa huomioidaan päivänvalo. Yleisvalaistuksen lisäksi altaisiin asennetaan erilliset allasvalot.

Telejärjestelmät

Rakennus varustetaan yleiskaapelointi-, yhteisantenni-, info-TV-, keskusradio-, keskuskello sekä merkinantojärjestelmillä. Neuvottelu- ja liikuntatilat sekä kahvio varustetaan tilakohtaisella AV/äänijärjestelmillä.

Mobiililaitteiden Virve- ja tukiasemaverkon lisääminen rakennukseen tarvittavin osin. Tarve todennetaan kuuluvuusmittauksin.

Sähköiset turvajärjestelmät

Rakennus varustetaan murtoilmaisu-, videovalvonta-, kulunvalvonta-, paloilmoitin-, Virve- sekä merkki- ja turvavalaistusjärjestelmillä.

Lisäksi rakennus varustetaan sprinkleri- ja/tai savunpoistojärjestelmällä mikäli rakennusluvan ehdot sitä edellyttävät.

Muut järjestelmät

Puku- ja pesutilat varustetaan lattialämmityksellä (mukavuuslämpö, kuivatus). Lämmitysmuodon valinta tarkastellaan kokonaisuutena suunnitteluvaiheessa. Sisääntulo luiskien, räystäiden ja syöksytorvien lämmitystarve selvitetään suunnitteluvaiheessa.

Saunat varustetaan laadukkailla ja kestävillä julkisiin tiloihin tarkoitetuilla kiukailla sekä niiden ohjausautomatiikalla.

50 m allas varustetaan ajanottojärjestelmällä. Hankesuunnitteluvaiheessa selvitetään tarvetta näyttö- ja kuulutusjärjestelmille myös huomioiden kuulurajoitteiset.

Rakennus varustetaan aurinkosähköjärjestelmällä. Järjestelmä mitoitetaan siten, että energian tuotto käytetään kokonaisuudessaan rakennuksessa.

8. Kustannukset

Yleistä

Hankesuunnitelman kustannuslaskennan lähtökohtana on Kaupungin hallituksen hyväksymä tarveselvitys vaihtoehto b) joka oli tarveselvitystyöryhmän Elmon uimahallille asettamien tavoitteiden mukainen, 50 metrin 10 ratainen kannaksella jaettava teräsallas ilman katsomoa, jonka kustannusennuste on 35,9 milj.€.

Uimahallin kustannuslaskelmissa on käytetty Elmon uimahallin viitesuunnitelmaa, joka koostuu arkkitehti, rakenne, LVIA, vedenkäsittely ja sähkö- ja telejärjestelmien suunnitelmista. Viitesuunnitelman yhteydessä on täydennetty tarveselvityksen tilaohjelma.

Kustannusarvio

50 metrin 10 ratainen kannaksella jaettava jaloteräsallas ilman katsomoa, jonka kustannusarvio on 36 milj.€ (alv 0%)

Kaikki luvut on pyöristetty, (alv0%).

Pääomakustannukset ja ylläpitokustannukset

Pääomakustannukset hankkeelle on ~2 160 000 €/vuosi.
Ylläpitokustannukset ovat ~449 400 €/vuosi.
Pääoma- ja ylläpitokustannukset yhteensä ~2 609 400 €/vuosi

Toimintakustannukset hallintokunnalle

Toiminnan vuosittaiset kulut sisältäen henkilöstö-, ateria-, ja toimintakulut ovat noin 600 000 €.

9. Rahoitus ja aikataulu

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Vantaan talousarvion 2019 ja taloussuunnitelman 2019-2022, jonka investointiosan uudisrakentamisen suunnittelukaudella 2020-2022 aloitettavana ja rakenteilla olevana rakennushankkeena mainitaan Koillis-Vantaan uimahalli. Teknisessä lautakunnassa 9.9.2020 hyväksytyssä uudisrakentamisen investointiohjelmassa vuosille 2021-2030 Elmon (Koillis-Vantaan) uimahallille on osoitettu määrärahaa yhteensä 35,900 M€.

10. Riskit

- Elmon urheilupuiston alueella on suojeltuja harvinaisia kasveja kuten, Lahokaviosammal. Alueella on myös geologisesti merkittäviä irtolohkareita ja koillisosassa on suojeltu geologinen luontokohde. Luontoselvitysten mukaan uimahallin rakennuspaikalla ei kuitenkaan ole arvokkaita luontokohteita.
- Rakennuspaikan esirakentaminen ja ympäröivien alueiden, Elmonaukio, maauimalalle varattava alue ja urheilurakennukselle varattu rakennusalan maanpinnan tasaus sekä pysäköintialueen toteutuminen.
- Perustaminen, isot irtolohkareet.
- Käyttökohteen mukaiset oikeat materiaalivalinnat, uimahalli korroosiota aiheuttava ympäristö. Kaikkien käytettävien materiaalien soveltuvuus ks. käyttötarkoitukseen ja olosuhteisiin sekä käytettävien kemiallisten tuotteiden yhteen sopiminen (samaa tuoteperhettä).
- Höyrypaineen ja kosteuden hallitseminen.
- Tiiviiden ja lähes tiiviiden alakattojen yläpuolet ja muiden vastaavien rakenteiden ”onkaloiden” tuuletuksesta huolehtiminen.
- Jaloteräsaltaiden teräslaatu, valinta ja todentaminen. Mahdollisten betonialtaiden vedeneristys (esim. lasten allas).
- Jaloteräsaltaiden asennus työmaalla oikeilla työmenetelmillä ja työkaluilla. Hitsaussaumat ja hitsaustyön oikea suorittaminen kriittiset.

- Piiloon jäävien rakenteiden korroosiosuojaus, ja/tai materiaalin valinta (esim. alakattojen ripustimet).
- Laattavalinnat ja laattojen luokitukset ja (kuten liukastumisen eston todentaminen) ja ominaisuudet käyttökohteen mukaan, laatoitus- ja saumaustyön ohjeiden mukainen työn suoritus, sekä liikuntasaumojen oikea jako ja toteutus.
- Lattiakallistusten toteutus ja hallinta (tätä helpottamaan peruslähtökohtana linjakaivot allas- ja pesutiloissa).

Työryhmät

Hankesuunnittelutyöryhmä

Lars Ollonqvist,	toimitilajohtaminen, rakennuttaja-arkkitehti
Heidi Burjam,	kuntatekniikan keskus
Veli-Matti Kallislahti,	liikuntapalvelut
Jari Lärka,	liikuntapalvelut
Anu Jokela,	liikuntapalvelut
Annakaisa Kaartinen,	liikuntapalvelut
Vesa Karisalo,	kaupunkisuunnittelu / aluearkkitehti
Ari Hällström,	toimitilajohtaminen, LVIA
Yrjö Jaakkola,	toimitilajohtaminen, sähköasiantuntija
Olga Jefimkina,	toimitilajohtaminen, kustannusasiantuntija
Sirpa Eskelinen,	toimitilajohtaminen, energia-asiantuntija

Suunnittelijat

Jouni Pohto	arkkitehti, ps	Siren Arkkitehdit
Jukka Siren	arkkitehti	Siren Arkkitehdit
Timo Helminen	arkkitehti	Siren Arkkitehdit
Teemu Nyyssönen	rakennesuun.	Ramboll
Tiina Ärväs-Tuovinen	geosuun.	A-insinööit
Pekka Orava	vedenkäsittely	Suomen Kylpyläsuun. Oy
Kalevi Hämäläinen	sähkösuunni.	Stacon Oy
Jari Salmi	kustannuslask.	Granlund Consulting Oy

Suunnittelua seuraava työryhmä

Sirkka-Liisa Kähärä,	vapaa-ajan lautakunta, puheenjohtaja
Loviisa Kaartokallio,	vapaa-ajan lautakunta
Salla Lindblad-Palo,	vapaa-ajan lautakunta
Eve Rämö,	vapaa-ajan lautakunta
Funda Demiri,	vapaa-ajan lautakunta
Jouni Herranen,	vapaa-ajan lautakunta
Patrik Karlsson,	vapaa-ajan lautakunta
Taruanne Lindevall-Vanhala,	vapaa-ajan lautakunta
Lars Norres,	vapaa-ajan lautakunta

VANTAAN KAUPUNKI	**Tavoitehinta**
TILAKESKUS	**Hankesuunnitelma**
Hankevalmistelu	**07.01.2021**

ELMON UIMAHALLI, UUDISRAKENNUS
01400 VANTAA

Laajuustiedot :

bruttoala	9 250	brm2
hyötyala	5 350	hym2
tilavuus	54 112	rm3
tehokkuusluku	1,73	

Rakennuskustannukset		**Yht.€**	**€/brm2**	**€/hym2**	**€/rm3**
Rakennuttajan kulut		4 682 000	506,16	875,14	86,52
suunnittelu	2 670 000				
rakennuttaminen	1 646 000				
liittymismaksut	366 000				
Rakennustekniset työt		21 850 000	2 362,16	4 084,11	403,79
rakennusteknilliset työt					
- sis.pihatyöt					
LVI-työt		4 111 000	444,43	768,41	75,97
LVV-työt	2 367 000				
IV-työt	1 604 000				
Säätölaitteet	140 000				
Sähkötyöt		2 552 000	275,89	477,01	47,16
Erillishankinnat		1 000 000	108,11	186,92	18,48
Muutos- ja lisätyövaraus		1 805 000	195,14	337,38	33,36
TAVOITEHINTA (alv 0%)		36 000 000	3 891,89	6 728,97	665,29
TAVOITEHINTA (ALV 24%)		44 640 000	4 825,95	8 343,93	824,96

Hintataso KL 101,4 (11/20)

Suunnittelu ja hankepalvelut 07.01.2021

Olga Jefimkina
kustannuslaskennan asiantuntija

07.01.2021

ELMON UIMAHALLI, UUDISRAKENNUS			
Hankkeen huoneistoala		**5 350**	**htm2**
Hankkeen jälleenhankinta-arvo		**36 000 000**	**€**
-hankkeen kustannukset (talousarviohinta)	**36 000 000**		
-rakentamisen yksikköhinta huoneisto-m2	**6 729**		

ALUSTAVA VUOKRAKUSTANNUSLASKELMA ALV 0%

		€/a	€/htm2/a	€/htm2/kk
0	Yhteistehtävät	22470,00	4,20	0,35
1	Kiinteistönhoito ja valvonta sekä ulkoalueen hoito	93732,00	17,52	1,46
2	Lämpöhuolto	29532,00	5,52	0,46
3	Sähköhuolto	33384,00	6,24	0,52
4	Vesihuolto	29532,00	5,52	0,46
5	Erityislaitehuolto	4494,00	0,84	0,07
6	Siivous	0,00	0,00	0,00
7	Jätehuolto	22470,00	4,20	0,35
9	Kunnossapito	74472,00	13,92	1,16
0-9	**Yhteensä**	**310 086**	**57,96**	**4,83**
	Pääomakustannukset:			
	Korjausvastike 3	1 080 000	201,87	16,82
	Korko % 3	1 080 000	201,87	16,82
	Pääomakustannukset yhteensä	**2 160 000**	**403,75**	**33,64**
	Tontin vuokra	139314,00	26,04	2,17
	Pääoma- ja ylläpitokustannukset yhteensä	**2 609 400**	**487,75**	**40,64**

Lopullinen vuokra määräytyy toteutuneiden kustannusten mukaan

SUUNNITELMAN PINTA-ALAT 2021-01-06

ALTAAT

PÄÄALLAS	1287,5 m²
pääaltaan portaat	18 m²
LASTEN- + KAHLUUALLAS	100 m²
OPETUSALLAS	100 m²
HYPPYALLAS	90 m²
TERAPIA-ALLAS	120 m²
terapia-altaan portaat	8 m²
KYLMÄVESIALLAS	5 m²
LIUKUMÄKIALLAS	10 m²
	1738,5 m²

TILAOHJELMALUONNOS 2020-02-24, tarveselvityksen mukan

ALTAAT

pääallas, 51,5 m x 10 rataa	1310 m²
pääaltaan portaat	0 m²
lastenallas + kahluuallas	100 m²
opetusallas	100 m²
hyppyallas	100 m²
terapia-allas	120 m²
terapia-altaan portaat	10 m²
kylmävesiallas	5 m²
liukumäki (allas)	10 m²
Vesipinta-ala yhteensä	**1755 m²**

SUUNNITELMAN PINTA-ALAT 2021-01-06

TILAT

ALLASTILAT	
ALLASTILA	2464,0 m²
ALLASTILA	436,0 m²
VARASTO	69,0 m²
VARASTO	32,0 m²
VARASTO	4,0 m²
VARASTO	4,0 m²
HUOLTO JA SIIVOUS	18,0 m²
VALVOMO	10,0 m²
ENSIAPU	7,0 m²
PUKUH./200 KAAPPIA	184,0 m²
ERIÖ	4,5 m²
ERIÖ	4,5 m²
WC	3,0 m²
WC/LE	6,5 m²
PUKUH./200 KAAPPIA	184,0 m²
ERIÖ	4,5 m²
ERIÖ	4,5 m²
WC	3,0 m²
WC/LE	6,5 m²
RYHMÄPUKUH./36 KAAPPIA	25 m²
RYHMÄPUKUH./36 KAAPPIA	25 m²
PESUHUONE	68,0 m²
PESUHUONE	68,0 m²
SAUNA	19,0 m²
SAUNA	14,0 m²
SAUNA	19,0 m²
SAUNA	14,0 m²
HÖYRYSAUNA	12,0 m²
HÖYRYSAUNA	12,0 m²
SAUNA/LE	6,0 m²
PUKUHUONE/LE	9,0 m²
PUKUHUONE	6,0 m²
PESUHUONE/LE	10,0 m²
WC/LE	6,0 m²
SAUNA/LE	6,0 m²
PUKUHUONE/LE	9,0 m²
PUKUHUONE	6,0 m²
WC/LE	6,0 m²
PESUHUONE/LE	10,0 m²
VARASTO (rollaattorit)	7,0 m²
VARASTO (opaskoira + rollaattorit)	7,0 m²
WC	8,0 m²
WC	12,0 m²
WC/LE	5,5 m²
WC/LE	5,5 m²
WC	3,5 m²
WC	3,5 m²
WC	3,5 m²
	3854,5 m²

TILAOHJELMALUONNOS 2020-02-24, tarveselvityksen mukan

TILAT

ALLASTILAT		
Allashuone	3510 m²	(n. vesipinta-ala x 2) 8 m vapaa korkeus. Tilassa pieni katsomo-alue
Allasvälinevarasto	110 m²	1-2 tilaa, lattiakaivo
huolto ja siivous	16 m²	allastilan siivoushuone, lattiakone, allasrobotti 2 m2, lataus ja pesu, hiekanerotuskaivo
valvomo	8 m²	allastilassa, hyvä näkyvyys altaisiin
Ensiapu	7 m²	RT minimi
Pukuhuone M	200 m²	mitoitus; keskipenkki, 200 kaappia => 4,1 x 0,3 x m2 x 25 + 2 x 1,2 x 4,1 =>
Pukuhuone N	200 m²	50 kaapin ryhmissä läpikulku + käytävät => 41 m2 x 4 = 164 m2 + eriöt 2 x 4,5m2
Ryhmäpukuhuone 1	25 m²	lukittava
Ryhmäpukuhuone 2	25 m²	lukittava
Pesuhuone M	66 m²	suihkuja 8% kaapeista (06m2/hlö mitoitus huippupäivän hlö/h mukaan)
Pesuhuone N	66 m²	suihkuja 8% kaapeista (06m2/hlö mitoitus huippupäivän hlö/h mukaan)
Sauna M 1	18 m²	le soveltuva
Sauna M 2, pieni	14 m²	le soveltuva
Sauna N 1	18 m²	le soveltuva
Sauna N 2, pieni	14 m²	le soveltuva
Höyrysauna M	14 m²	le soveltuva sisältää höyrylaitteisto
Höyrysauna N	14 m²	le soveltuva sisältää höyrylaitteisto
Le saunayksikkö 1	50 m²	Sauna, pukutila, pesutila, wc, + pukutila saattajalle, perhesauna
Le saunayksikkö 2	50 m²	Sauna, pukutila, pesutila, wc, + pukutila saattajalle, perhesauna
WC pesutiloissa M	18 m²	4 kpl (1 le-wc), 1 wc/alkava 40 kaappia 120 asti, sen jälkeen 1/alkava 100
WC pesutiloissa N	26 m²	6 kpl (1 le-wc), 1/20 kaappia 100 asti, 1/alkava 100
Le-wc allastilassa M	6 m²	lastenhoitopöytä
Le-wc allastilassa N	6 m²	lastenhoitopöytä
Wc allastilassa M	3 m²	
Wc allastilassa N	3 m²	
Lasten wc allastilassa	5 m²	lähellä lasten allasta
	4492 m²	

AULAN TILAT			AULAN TILAT			
TK, PÄÄSISÄÄNKÄYNTI	15,0	m²	Tuulikaappi	16	m²	pääsisäänkäynti
TK, KÄYTÄVÄ	3,5	m²				
TK, PORRASHUONE	4,5	m²				
TK, HISSI	4,5	m²				
AULATILA	145,0	m²	Aulatila	200	m²	isot koululaisryhmät
KASSATILA	12,5	m²	Kassatila/Lipunmyynti	15	m²	lipunmyynti ja kahviomyynti samassa
KAHVIO	55,0	m²	Kahvio, asiakastila	60	m²	voi levittäytyä aulatilaan, tarkentuu HS-vaiheessa
TARJOILU- JA KASSA-ALUE	56,0	m²				
TARJOILUTILA	19,0	m²				
KEITTIÖ	20,0	m²	Kahvion keittiö	20	m²	tarkentuu HS-vaiheessa
WC/ST	4,5	m²	keittiön wc	4	m²	
VARASTO	15,0	m²	Keittiö varasto, purku	15	m²	lastaus, jäte (RT minimi)
SOS.TILA	12,5	m²	Kahvio sos-tila	15	m²	puku, suihku, wc, varastotila, tsto, wc / sos-tilat (RT minimi)
KOKOUSTILA	31,5					
VAATETILA	8,5					
WC/LE	6,0	m²	Le-WC-aulatilat M & N	6	m²	lastenhoitopöytä
WC	3,5	m²	WC-aulatilat M	4	m²	
WC	3,5	m²	WC-aulatilat N	4	m²	
	420,0	**m²**		**359**	**m²**	

TOIMISTOTILAT			TOIMISTOTILAT			
TOIMISTOTILA	90,0	m²	Toimisto	100	m²	20 hlö, sos, tauko, toimisto, varasto, wc-tila
VARASTO	6,5	m²				
WC	1,5	m²				
SOS.TILA	13,5	m²	henkilöstötilat M+N	30	m²	(15 + 15) m2
SOS.TILA	13,5	m²				
TAUKOTILA	26,5	m²				
			Kokoustila	30	m²	20 hlö
ETEINEN	8,5	m²	Vaatesäilytys, eteinen	6	m²	
	160,0	**m²**		**166**	**m²**	

MUUT TILAT			MUUT TILAT			
AULA, 2. kerros	27,0	m²				
KUNTOSALI JA VOIMAILU	315,0	m²	Kuntosali ja voimailu	300	m²	poikkeavat aukioloajat suhteessa uimahalliin
VOIMISTELU (uinti oheisharjoittelu)	54,0	m²	Uinti oheisharjoittelu	50	m²	vss-tilassa?
VARASTO (uinti oheisharjoittelu)	8,5	m²				
VOIMISTELUSALI	195,0	m²	Voimistelusali	200	m²	poikkeavat aukioloajat suhteessa uimahalliin, koko seinäpeili
VARASTO	21,0	m²	Varasto	20	m²	voimistelusalin varasto
PUKUH./76 KAAPPIA	55,0	m²	Pukutilat M	60	m²	Liikunta ja kuntosalien omat, 60 hlö. Suihku 2 kpl
WC/LE	5,0	m²	Wc M	5	m²	
PESUH.	7,0	m²				
PUKUH./60 KAAPPIA	48,0	m²	Pukutilat N	60	m²	Liikunta ja kuntosalien omat, 60 hlö. Suihku 2 kpl
WC/LE	5,0	m²	Wc N	5	m²	
PESUH.	6,5	m²				
KATSOMO	115,0	m²				
	862,0	**m²**		**700**	**m²**	

HUOLTOTILAT			HUOLTOTILAT			
TEKN.TOIMISTO	8,0	m²	Tekninen toimisto	8	m²	
VARASTO	16,0	m²	Välinevarasto	15	m²	
SIIVOUSKESKUS	20,0	m²	Siivouskeskus	20	m²	Lattianhoitokoneet, hiekanerotuskaivo, lataus, 2 pesukonetta (toinen uima-asuille)
SIIV.KOM.	3,5	m²	Siivouskomerot	8	m²	
KORJAUSTILA	14,5	m²	Korjaustila	10	m²	
JÄTEHUONE	16,0	m²				
LASTAUSALUE	485,0	m²				
VARASTO, kellarikerros	22,0	m²				
	585,0	**m²**		**61**	**m²**	
VSS / VARASTO, kellarikerros	72,0	m²	Väestönsuoja		m²	1% kerrosalasta, suojahuone = ~66,5 m2 , oheisharjottelu, varasto? Selvitys Hs-vaiheessa

TEKNISET TILAT			TEKNISET TILAT			
ALTAIDEN TEKNIIKKATILA, KELLARIKERROS	1525,0	m²	Tekniset tilat	1185	m²	66,5 % suodattimille, kork 4 m, muu tekninen k 3,5 m. Teknisessä tilassa tasausaltaat, vedenphdistus, kemikaalivarasto (oma tila ~100 m2),
			Altaiden alustilat	1755	m²	hätäsuihkut ym. osin matalaa tilaa
IV-KONEHUONE, kellarikerros	258,0	m²	IV-koneh + sähkötilat	400	m²	IV-koneh. ~30-40% vesipinta-alasta
IV-KONEHUONE, 2. kerros	300,0	m²				
IV-KONEHUONE, 2. kerros	88,0	m²				
SÄHKÖPÄÄKESKUS, kellarikerros	30,0	m²				
TEKNIIKKA (LJH), kellarikerros	10,0	m²				
ATK/ICT-PÄÄJAKAMO, kellarikerros	13,5	m²				
TELE- JA TURVALAITETILA, kellarikerr	13,5	m²				
HAPPOVARASTO, kellarikerros	45,0	m²				
KLOORI / KEMIKAALI, kellarikerros	70,0	m²				
TEKN.VALVOMO, kellarikerros	15,0	m²	Tekninen valvomo	15	m²	RT minimi
	2368,0	**m²**		**3355**	**m²**	
LIIKENNETILAT			**LIIKENNETILAT**			
			Nostin	5	m²	nostolava tekniseen tilaan
HISSI	4,0	m²				
PORRASHUONE, kellarikerros	46,5	m²	Porrashuone	25	m²	
PORRASHUONE, 1. kerros	18,5	m²				
PORRASHUONE, 2. kerros	15,0	m²				
PORRAS, kellarikerros	25,0	m²				
PORRAS, 1. kerros	22,0	m²				
PORRAS, 2. kerros	9,0	m²				
KÄYTÄVÄ, kellarikerros	11,0	m²	Vaakaliikenne, käytävät	300	m²	
KÄYTÄVÄ, 1. kerros, allastila	21,0	m²				
KÄYTÄVÄ, 1. kerros	8,0	m²				
KÄYTÄVÄ, 1. kerros	93,5	m²				
KÄYTÄVÄ, 2. kerros	6,5	m²				
	280,0	**m²**		**330**	**m²**	
Tekn + liikenne	3233,0	m²	Tekn + liikenne	3746	m²	
Nettoala yhteensä	**5385,0**	**m²**	**Nettoala yhteensä**	**5717**	**m²**	
Bruttoala, tilat yhteensä	**8601,5**	**m²**	**Bruttoala, tilat yhteensä**	**9402**	**m²**	
Bruttoala rakenteineen	**9220,0**	**m²**	Bruttoala rakenteineen	**10342**	**m²**	
Kerrosala (arvio)	5817,0	m²	Kerrosala (arvio)	6719	m²	

14 § Erityiset ennakkoäänestyspaikat vuoden 2021 kuntavaaleissa

VD/500/00.00.00.00/2021

NK/AH

Vaalilain 9 §:n mukaan ennakkoäänestyspaikkoja ovat kunnan alueella olevat sairaalat, ympärivuorokautista hoitoa antavat ja muut kunnanhallituksen määräämät sosiaalihuollon toimintayksiköt sekä rangaistuslaitokset. Näissä laitoksissa voivat äänestää niissä hoidettavina olevat tai niihin otetut äänioikeutetut.

Suoraan lain nojalla ns. laitosäänestys on järjestettävä sairaalassa ja sosiaalihuollon toimintayksikössä, jossa annetaan ympärivuorokautista hoitoa sekä rangaistuslaitoksessa. Kaupunginhallituksella on oikeus harkintansa mukaan päättää laitosäänestys toimitettavaksi myös sellaisissa sosiaalihuollon toimintayksiköissä, joissa ei anneta ympärivuorokautista hoitoa. Toimintayksiköt voivat olla yksityisiä, kunnallisia tai valtion ylläpitämiä.

Liitteenä olevaan luetteloon on aiempaa päätöksentekokäytäntöä noudattaen listattu ne laitokset, joissa lain mukaan on järjestettävä ennakkoäänestys ja sellaiset laitokset, joihin on toivottu laitosäänestystä. Laitoksia on yhteensä 49, viisi enemmän kuin vuoden 2019 eduskuntavaaleissa ja europarlamenttivaaleissa.

Keskusvaalilautakunta 17.2.2021 § 4

Keskusvaalilautakunnan sihteerin esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että se määrää erityisiksi ennakkoäänestyspaikoiksi liitteessä mainitut laitokset.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 14

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään määrätä erityisiksi ennakkoäänestyspaikoiksi liitteessä mainitut laitokset.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Laitosluettelo

Täytäntöönpano: Vaalitoimisto

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
keskusvaalilautakunnan sihteeri Niina Kolju, puh. 040 5149558, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan erityiset ennakkoäänestyspaikat vuoden 2021 kuntavaaleissa

Kaupungin, valtion ja HUS:n laitokset:

1. Simonkylän vanhustenkeskus, Simontie 5, 01300 Vantaa
2. Myyrmäen vanhustenkeskus, Myyrinkoti, Ruukkukuja 5 ja 7, 01600 Vantaa
3. Malminiityn asumis- ja toimintakeskus, Uusiniityntie 3 ja 4, 01350 Vantaa
4. Korson vanhustenkeskus, Korson kuntoutus- ja arviointiyksikkö ja Hoivakoti, Metsontie 23 ja 24, 01450 Vantaa
5. Heporinteen palvelutalo, Heporinne 1 B, 01200 Vantaa
6. Koivukylän palvelutalo, Karsikkokuja 13, 01360 Vantaa
7. Metsotien palvelutalo, Metsotie 25, 01450 Vantaa
8. Pähkinärinteen palvelutalo ja ryhmäkoti, Kastanjakuja 1 A, 01710 Vantaa
9. Suopursun palvelutalo ja kotiutusryhmäasunto, Kielotie 25, 01300 Vantaa
10. Keltamokoti, Savikkatie 13, 01300 Vantaa
11. Koivukoti, Kuriiritie 24, 01510 Vantaa
12. **Kerokuja, Kerokuja 7, 01280 Vantaa**
13. Martinlaakson asumisyksikkö, Martinlaaksonkuja 2b A1, Vantaa
14. **Ruusuhaka, Koskelanpolku 2, 01400 Vantaa**
15. Katriinan sairaala, Katriinankuja 4, 01760 Vantaa
16. Peijaksen sairaala, Sairaalakatu 1, 01400 Vantaa
17. HUS, hengityshalvausyksikkö (Peijas), Merjantie 10, 01400 Vantaa
18. Poliisivankila, Kielotie 21, 01300 Vantaa
19. Vantaan vankila, Siltaniitynkuja 2, 01260 Vantaa

Yksityiset laitokset:

1. Aspa-koti Muratti, Punamultapolku 1 B 35, 01600
2. Attendo Aviapolis, Perintökuja 14, 01510 Vantaa
3. Attendo Jaspis, Jaspiskuja 12, 01700 Vantaa
4. Attendo Jokikartano, Sorvatie 15, 01480 Vantaa
5. Attendo Kivistö, Savikiventie 1, 01700 Vantaa
6. Attendo Koivukylä, Karsikkokuja 13, 01360 Vantaa

7. Attendo Leinikki, Leinikkitie 28, 01350 Vantaa
8. Attendo Lustikulla, Perintökuja 14, 01510 Vantaa
9. Attendo Vantaanhelmi, Metsolantie 4, 01450 Vantaa
10. Attendo Varisto, Varistontie 1 B, 01660 Vantaa
11. **Autismisäätiö, Askiston ryhmäkoti, Kalliotie 1, 01680 Vantaa**
12. Betesda-säätiö/ Palvelukoti Hopea, Korutie 1, 01600 Vantaa
13. Eteva kuntayhtymä/ Vallinojan ryhmäkoti, Lehmustontie 61 F, 01450 Vantaa
14. Foibe Oy / Foibekartano, Palvelukeskus Foibe, / Foibekoti 1, Sairaalakatu 11, Foibekoti 2, Sairaalakatu 5, Foibekoti 3, Valtimotie 2a, 01400 Vantaa
15. Folkhälsan/ Folkhälsänhuset i Vanda, Unikkotie 28, 01300 Vantaa
16. Marjatta-säätiö / Havukosken palvelukeskus, Havukoti ja Mäntykoti, Paimenentie 2, Leenakoti, Paimenentie 4 / Eteläinen Rastitie 12, 01360 Vantaa
17. Mehiläinen / Omakoti Oiva, Louhelantie 10, 01600 Vantaa
18. Mehiläinen / Mainiokoti Aino ja Antti, Asolantie 14 B, 01400 Vantaa
19. Mehiläinen / Mainiokoti Tanhu, Tanhurinne 4, 01450 Vantaa
20. Mehiläinen / Villa Atzalea, Vanha Kaarelantie 26, 01610 Vantaa
21. Mehiläinen / Ykköskoti Aurinkorinne, Kielorinne ja Tähtirinne, Louhelantie 10, 01600 Vantaa
22. Mereo Martinlaakso, Raappavuorenpolku 1, 01620 Vantaa
23. Mereo Myyrmäki, Vaskivuorentie 12 C, 01600 Vantaa
24. **Nuorten ystävät Villa Vantaa, Mesikukantie 15, 01300 Vantaa**
25. Palvelukoti Vantaan Kerttuli, Laurintie 28, 01420 Vantaa
26. **Rinnekoti-säätiö / Rinnekoti Kehäkukka, Vapaalantie 7, 01650 Vantaa**
27. **Rinnekoti-säätiö / Rinnekoti Lastutie, Lastutie 1, 01650 Vantaa**
28. Rinnekoti-säätiö / Rinnekoti Piikuja, Piikuja 7, 01600 Vantaa
29. **Rinnekoti-säätiö / Rinnekoti Vapaalankoti, Ilpolankuja 2, 01650 Vantaa**
30. Uudenmaan seniorikodit/ Kuninkaanhovi, Kolohongankuja 2, 01260 Vantaa

15 § Keskusvaalilautakunnan uusien varavaltuutettujen määräämistä koskevat päätökset

VD/513/00.00.01.00/2018

RV/NK/AH

Vantaan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Antti Lindtman on kirjeellään 12.8.2020, 19.10.2020 sekä 22.1.2021 ilmoittanut valtuuston varavaltuutettujen määrän jääneen vajaaksi seuraavasti:

Kansallinen Kokoomus r.p. – Samlingspartiet r.p.
Keskusvaalilautakunta on 18.11.2020 § 5 määrännyt **Timo Karénin** tilalle Kansallinen Kokoomus r.p.:n uudeksi varavaltuutetuksi **Sara Anttilan** kaupunginvaltuuston jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Tämän jälkeen on ilmennyt, että Anttila ei ole asunut Vantaalla 1.2.2019 lukien, eikä näin ollen täytä vaalikelpoisuutta valtuutetun tehtävään.

Kuntavaalien 2017 tuloksen mukaisesti Kansallinen Kokoomus r.p. – Samlingspartiet r.p.:n seuraavana oleva valitsematta jäänyt ehdokas Sara Anttilan jälkeen on **Vesa Pajula** (vertausluku 587,324).

Perussuomalaiset r.p. – Sannfinländarna r.p.
Kirsi Mäkilaineen tilalle on paikkakunnalta poismuuton vuoksi nimettävä uusi valtuutettu.

Kuntavaalien 2017 tuloksen mukaisesti Perussuomalaiset r.p. – Sannfinländarna r.p.:n seuraavana oleva valitsematta jäänyt ehdokas on **Eija Liinakoski** (vertausluku 1101,600).

Suomen Keskusta r.p. – Centern i Finland r.p
Edesmenneen kaupunginvaltuutettu **Irja Ansalehto-Salmen** tilalle kaupunginvaltuutetuksi on 10.8.2020 päivätyllä kaupunginvaltuuston puheenjohtajan kirjeellä kutsuttu Suomen Keskusta r.p.:n ensimmäinen varavaltuutettu **Pentti Hakulinen**.

Kuntavaalien 2017 tuloksen mukaisesti Suomen Keskusta r.p. – Centern i Finland r.p.:n seuraavana oleva valitsematta jäänyt ehdokas on **Jasi Kuokkanen** (vertausluku 546,571).

Vihreä liitto r.p. – Gröna förbundet r.p.
Emil Bulut on 13.8.2020 saapuneella kirjeellään pyytänyt eroa luottamustehtävistään Vantaan kaupungilla paikkakunnalta poismuuton vuoksi. Kaupunginvaltuusto on myöntänyt 21.9.2020 § 5 Bulutille eron varavaltuutetun tehtävästä.

Kuntavaalien 2017 tuloksen mukaisesti Vihreä liitto r.p. – Gröna förbundet r.p.:n seuraavana oleva valitsematta jäänyt ehdokas on **Korpela Eeva-Liisa** (vertausluku 588,185).

Vaalilain 93 §:n mukaan kunnan keskusvaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja kuntalain 11 §:n (kuntalaki 410/2015 17 §) mukaisesti, jos valtuuston toimikauden aikana varavaltuutettujen määrä jää vajaaksi. Keskusvaalilautakunnan on määrättävä uusiksi varavaltuutetuiksi ne henkilöt, joiden vertausluvut vaalilain mukaisesti ovat seuraavaksi suurimmat
niiden henkilöiden vertauslukujen jälkeen, jotka on valittu varavaltuutetuiksi.

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 15

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi keskusvaalilautakunnan uusien varavaltuutettujen määräämistä koskevat päätökset 23.9.2020 § 5, 18.11.2020 § 5, 17.2.2021 § 9, 17.2.2021 § 10 tiedoksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
keskusvaalilautakunnan sihteeri Niina Kolju, puh. 0405149558, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

16 § **Vantaan hyvinvointikertomus 2020**

VD/2168/00.01.02.01/2021

RV/VM-R/AP/MM/HY-L

Hyvinvointiraportointi on osa kunnan strategista toiminnan suunnittelua ja kehittämistä. Terveydenhuoltolain (1326/2010, § 12) mukaisesti Vantaalla tehdään kerran valtuustokaudessa laaja hyvinvointikertomus ja välivuosina kertomusta suppeampi hyvinvointikatsaus.

Vantaan laaja hyvinvointikertomus 2020 on toimialojen yhteisen hyvinvointiraportointityöryhmän laatima tietopaketti vantaalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niihin vaikuttavista tekijöistä. Monialaisen työryhmän työskentelystä vastasi tutkimuspäällikkö Henrik Lönnqvist. Kertomuksen kokoamista ohjasi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiajohtoryhmä, puheenjohtajana kehittämispäällikkö Marjo-Riitta Valkonen sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalta.

Vuoden 2020 hyvinvointikertomuksessa (Liite 1) pääpaino on vantaalaisten hyvinvoinnin kuvaamisessa ja katsauksen sisältö on päivitetty vastaamaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ehdotusta kuntien hyvinvointikertomuksen minimitietosisällöstä. Kunnan hyvinvointitoimet raportoidaan erikseen osana hyvinvointiohjelman 2018–2022 väliraporttia ja toimitetaan näin ollen hyvinvointikertomuksen mukana omana liitetiedostonaan (Liite 2). Hyvinvointiraportoinnin työryhmä nosti katsauksen pohjalta viisi asukkaiden elintapoihin ja hyvinvointiin liittyvää huomiota:

I Työtä terveellisten elintapojen tukemiseen tarvitaan edelleen ja erityistä huomiota tulisi kiinnittää arkiaktiivisuuden ja terveellisen ravitsemuksen tukemiseen. Vantaalaisista lapsista ja nuorista vain pieni osa liikkuu liikuntasuosituksiin nähden riittävästi ja keskimäärin joka toinen ei syö koululounasta päivittäin. Aikuisista jopa neljäsosa ei harrasta liikuntaa vapaa-ajallaan ja erityisesti iäkkäimpien naisten vapaa-ajan liikunnan harrastamattomuus on yleistä. Vantaalaisista aikuisista vain alle puolet syö kasviksia ja hedelmiä ravitsemussuositusten mukaisesti.

II Psyykkisen hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen on tärkeää kaikissa ikäryhmissä. Psyykkisen terveyden ongelmat nuorilla näkyvät erityisesti tytöillä, joilla koettu ahdistuneisuus ja koulu-uupumus oli huolestuttavan yleistä. Lisäksi työikäisten mielenterveysperusteiset sairauspoissaolot ovat lisääntyneet viime vuosina. Työhyvinvointiin liittyvät ongelmat heijastuvat myös koettuun työkykyyn, sillä vantaalaisista työikäisistä noin joka neljäs kokee työkykynsä heikentyneeksi ja arvioi, että ei todennäköisesti jaksa työskennellä eläkeikään saakka. Myös iäkkään väestönosan mielen hyvinvointiin tulee kiinnittää huomiota.

III Alueellisten ja asukkaiden välisten hyvinvointierojen kaventamiseen tähtäävien toimenpiteiden jatkaminen ja tukeminen on tärkeää. Sairastavuusindeksillä mitattuna vantaalaisten terveydentila on parempi kuin suomalaisilla keskimäärin, mutta alueelliset erot kaupungin sisällä ovat kuitenkin suuria. Alueellisia eroja on nähtävissä myös koulutustasossa ja työllisyydessä.

IV Heikossa sosioekonomisessa asemassa olevien terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Alhaisen sosioekonomisen aseman on osoitettu olevan yhteydessä huonompiin elintapoihin ja heikompaan terveydentilaan. Esimerkiksi vantaalaisilla työikäisillä matala koulutus oli yhteydessä heikompaan koettuun terveyteen ja epäterveellisiin elintapoihin.

V Ulkomaalaistaustaisten työllisyyttä ja koulutusta tukevat toimet ovat jatkossakin tärkeitä.
Ulkomaalaistaustaisilla työttömyys on noin kaksi kertaa yleisempää kuin kantaväestöllä. Lisäksi työn ja koulutuksen ulkopuolelle jäävien nuorten osuus on ulkomaalaistaustaisilla huolestuttavan suuri. Ulkomaalaistaustaisten vantaalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista tulisi kerätä laadukasta tietoa tutkimuksen ja päätöksenteon pohjaksi.

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 16

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle Vantaan hyvinvointikertomus 2020 tiedoksi merkittäväksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Vantaan hyvinvointikertomus 2020
- Vantaan hyvinvointiohjelman 2018–2022 väliarviointi

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kehittämispäällikkö Marjo-Riitta Valkonen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
erityisasiantuntija Ada Pentinmikko, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
tutkija Minna Mänty, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

HYVINVOINTIKERTOMUS 2020

LIITE: Kaupunginhallitus 08.03.2021 / 16 §

Julkaisija: Vantaan kaupunki, Strategia ja tutkimus
Kannen kuva: Sakari Manninen, Vantaan kaupungin aineistopankki

Vantaan kaupunki. Tietopalvelu C1 : 2021
ISSN-L 1799-7011
ISSN 1799-7569 (verkkojulkaisu)
ISBN 978-952-443-644-1

Sisällys

Johdanto 1
1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet Vantaalla 3
2 Hyvinvoinnin tila Vantaalla 5
2.1 Terveys ja hyvinvointi 6
2.1.1 Fyysinen terveys ja hyvinvointi 10
2.1.2 Psyykkinen terveys ja hyvinvointi 15
2.1.3 Sosiaalinen terveys ja hyvinvointi 19
2.1.4 Työkyky 22
2.1.5 Tapaturmat ja turvallisuus 25
2.2 Elintavat 32
2.3 Koulutus ja jatkuva oppiminen 36
2.4 Työllisyys ja toimeentulo 40
2.5 Elinympäristö 44
2.5.1 Ympäristö 44
2.5.2 Asuminen 50
3 Yhdenvertaisuusnäkökulmia 53
4 COVID-19 pandemian vaikutukset hyvinvointiin 55

Liite 1. Kertomuksessa käytetyt kysely- ja seurantatutkimukset
Liite 2. Kertomuksessa käytetyt tietokannat ja rekisterit
Liite 3. Kertomuksessa käytettyjen mittareiden kuvaukset

Johdanto

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan tärkeimpiä tehtäviä. Vantaan kaupungissa hyvinvoinnin edistämisellä eli hyvinvointityöllä tarkoitetaan ensisijaisesti kaupungin tietoista voimavarojen kohdentamista asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen yhteistyössä asukkaiden, kolmannen sektorin ja yritysten kanssa. Kunnalla on myös perustuslain 9 §:n, kuntalain 1 §:n, terveydenhuoltolain 12 §:n sekä sosiaalihuoltolain 7 §:n mukaan lakisääteinen tehtävä edistää kunnan asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia. Tietoinen voimavarojen kohdentaminen vaatii taakseen laajan tietopohjan sekä kuntalaisista että ajankohtaista tietoa kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta.

Tämän hyvinvointikertomuksen tarkoitus on tarjota katsaus kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä sekä koota laajasta tietopohjasta helposti lähestyttävä, sekä määrällisillä että laadullisilla osoittimilla tiivistetty kuvaus hyvinvoinnista. Terveydenhuoltolain (1326/2010, § 12) mukaisesti Vantaalla tehdään kerran valtuustokaudessa laaja hyvinvointikertomus ja välivuosina kertomusta suppeampi hyvinvointikatsaus. Vuosittaisen raportoinnin lisäksi vuonna 2018 Vantaan kaupunki kokosi Miehet ja naiset Vantaalla -julkaisun, joka on vertaileva katsaus miesten ja naisten elinolosuhteisiin ja yhteiskunnalliseen asemaan. Julkaisu oli samalla Vantaan tasa-arvoteko 100 tasa-arvotekoa -kampanjaan. Vuonna 2018 Liikunnasta hyvinvointia -raportti toimi syventävänä katsauksena vantaalaisten liikkumiseen hyvinvointiraportoinnin yhteydessä.

Tämän vuoden laajaan hyvinvointikertomukseen on kerätty monipuolisesti erilaisia hyvinvointia ja terveyttä kuvaavia tunnuslukuja eli indikaattoreita. Ne perustuvat pääosin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen julkaisemaan ehdotukseen kuntien hyvinvointikertomuksen minimitietosisällöstä. Minimitietosisältö auttaa kuntia valikoimaan lukuisista indikaattoreista ne, joilla voi riittävällä tarkkuudella seurata asukkaiden hyvinvoinnin tilaa. Hyvin valitut tunnusluvut auttavat ohjaamaan resursseja sekä seuraamaan, onko tehdyillä toimilla ollut vaikutuksia. Suurin osa tämän katsauksen indikaattoreista on minimitietosisällöstä, mutta joitain osa-alueita, kuten työikäisten hyvinvointia, on vahvistettu myös muilla tärkeillä tunnusluvuilla. Vantaa on yksi Suomen kuudesta väkiluvultaan suurimmasta kaupungista ja tässä katsauksessa Vantaan tietoja on mahdollisuuksien mukaan pyritty vertaamaan näihin niin sanottuihin kuutoskaupunkeihin koko maan keskiarvojen ohella. Lisäksi koulutustasoon perustuvia sosioekonomisia terveyseroja on esitetty niiden indikaattoreiden kohdalla, joista tieto oli saatavissa.

Tämän kertomuksen painotus on kuntalaisten hyvinvoinnin tilan kuvaamisessa ja kunnan hyvinvointitoimet raportoidaan erikseen osana hyvinvointiohjelman 2018–2022 väliraporttia. Tässä kertomuksessa hyödynnetyt lähdeaineistot on esitetty *liitteissä 1 ja 2*, ja indikaattoreiden tarkemmat kuvaukset *liitteessä 3*. Hyvinvointikertomuksen 2020 on työstänyt monialainen työryhmä, jonka työskentelystä on vastannut strategia- ja tutkimuspäällikkö Henrik Lönnqvist. Aineiston kokoamisen ja katsauksen valmiiksi saattamisen ovat tehneet strategia ja tutkimusyksikön korkeakouluharjoittelija Heikki Vehmas ja tutkija Minna Mänty. Muut hyvinvointiraportoijat ovat olleet erityisasiantuntija Ada Pentinmikko sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalta, asumisen erityisasiantuntija Vilma Toljander kaupunkiympäristön toimialalta, lasten ja nuorten palvelujen koordinaattori Tia Ristimäki kasvatuksen ja oppimisen toimialalta, kehittämispäällikkö Ritva Nyberg kaupunkikulttuurin toimialalta sekä hallintoasiantuntija Meija Tuominen ja monikulttuurisuusasiainpäällikkö Hannele Lautiola kaupunkistrategian ja johdon toimialalta.

Hyvinvointiraportoinnin työryhmä haluaa nostaa esiin tämän katsauksen pohjalta seuraavat asukkaiden elintapoihin ja hyvinvointiin liittyvät huomiot.

Työtä terveellisten elintapojen tukemiseen tarvitaan edelleen. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää arkiaktiivisuuden ja terveellisen ravitsemuksen tukemiseen.

Vantaalaisista lapsista ja nuorista vain pieni osa liikkuu liikuntasuosituksiin nähden riittävästi ja keskimäärin vain joka toinen syö koululounasta päivittäin. Aikuisista jopa neljäsosa ei harrasta liikuntaa vapaa-ajallaan ja erityisesti iäkkäimpien naisten vapaa-ajan liikunnan harrastamattomuus on yleistä. Vantaalaisista aikuisista vain alle puolet syö kasviksia ja hedelmiä ravitsemussuositusten mukaisesti. Elintavoilla on tärkeä rooli keskeisten kansantautien ja niiden riskitekijöiden, kuten ylipainon, ehkäisyssä.

Psyykkisen hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen on tärkeää kaikissa ikäryhmissä.

Psyykkisen terveyden ongelmat nuorilla näkyvät erityisesti tytöillä, joilla koettu ahdistuneisuus ja koulu-uupumus oli huolestuttavan yleistä. Lisäksi työikäisten mielenterveysperusteiset sairauspoissaolot ovat lisääntyneet viime vuosina. Työhyvinvointiin liittyvät ongelmat heijastuvat myös koettuun työkykyyn, sillä vantaalaisista työikäisistä noin joka neljäs kokee työkykynsä heikentyneeksi ja arvioi, että ei todennäköisesti jaksa työskennellä eläkeikään saakka. Myös iäkkään väestönosan mielen hyvinvointiin tulee kiinnittää huomiota. Esimerkiksi noin joka kahdeksas 65 vuotta täyttänyt vantaalainen käyttää masennuslääkkeitä.

Alueellisten ja asukkaiden välisten hyvinvointierojen kaventamiseen tähtäävien toimenpiteiden jatkaminen ja tukeminen on tärkeää.

Sairastavuusindeksillä mitattuna vantaalaisten terveydentila on parempi kuin suomalaisilla keskimäärin, mutta alueelliset erot kaupungin sisällä ovat kuitenkin suuria. Alueellisia eroja on nähtävissä myös koulutustasossa ja työllisyydessä.

Heikossa sosioekonomisessa asemassa olevien terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Alhaisen sosioekonomisen aseman on osoitettu olevan yhteydessä huonompiin elintapoihin ja heikompaan terveydentilaan. Esimerkiksi vantaalaisilla työikäisillä matala koulutus oli yhteydessä heikompaan koettuun terveyteen, elämänlaatuun ja työkykyyn sekä epäterveellisiin elintapoihin.

Ulkomaalaistaustaisten työllisyyttä ja koulutusta tukevat toimet ovat jatkossakin tärkeitä.

Ulkomaalaistaustaisilla työttömyys on noin kaksi kertaa yleisempää kuin kantaväestöllä. Lisäksi työn ja koulutuksen ulkopuolelle jäävien nuorten osuus on ulkomaalaistaustaisilla huolestuttavan suuri. Ulkomaalaistaustaisten vantaalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista tulisi kerätä laadukasta tietoa tutkimuksen ja päätöksenteon pohjaksi.

1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet Vantaalla

Vantaalaisten asukkaiden hyvinvointi on tärkeä asia, minkä seurauksena hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on yksi kaupungin strateginen painopistealue. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisellä tarkoitetaan ensisijaisesti kaupungin tietoista voimavarojen kohdentamista hyvinvointityöhön yhteistyössä asukkaiden, kolmannen sektorin ja yritysten kanssa. Kunnalla on hyvinvointityöhön lakisääteinen velvollisuus (terveydenhuoltolaki 19§, sosiaalihuoltolaki 7§, kuntalaki 1§ ja perustuslaki 19§). Kunnan tulee kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi nimetä vastuutahot, lisäksi tavoitteiden saavuttamiseksi kunnan toimialojen on tehtävä yhteistyötä sekä keskenään että muiden kunnassa toimivien julkisten tahojen, yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.

Vantaan kaupungin hyvinvointityötä johtaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiajohtoryhmä. Se on ylisektorinen asukkaiden hyvinvointia edistävä työryhmä, jonka tehtävänä on tukea toimialojen omaa ja yhteistä työtä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Strategiajohtoryhmän puheenjohtajuus on kiertävä. Kaudella 2020–2022 puheenjohtajana toimii kehittämispäällikkö ja sihteerinä erityisasiantuntija sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalta. Heidän lisäkseen johtoryhmän jäseninä ovat 1–3 palvelualuejohtajaa toimialaa kohden.

Kaupunkitasoiset tavoitteet ovat koottuina hyvinvointiohjelmaan sekä sitä täydentävään myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmaa (MEK). Vantaan kaupungin *hyvinvointiohjelma* valtuustokaudelle 2018–2022 sisältää kolme lakisääteistä suunnitelmaa: lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman, ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman sekä monikulttuurisuussuunnitelman. Hyvinvointi-ohjelman seuranta ja arviointi toteutetaan valtuustokauden strategian arviointiaikataulun mukaisesti eli väliarviointi tehtiin keväällä 2020 ja loppuarviointi keväällä 2022. *Myönteisen erityiskohtelun ohjelman 2019–2021* avulla kaupunki haluaa tasapainottaa alueiden hyvinvointieroja. Toimintaohjelmaa toteutetaan kohdentamalla ja kehittämällä toimintamalleja alueellisesti.

Valtuustokauden strategiassa hyvinvointia edistetään erilaisin tavoittein. Tavoitteita ovat vantaalaisten terveyden ja hyvinvoinnin vahvistuminen terveellisten elintapojen myötä, hyvinvointierojen väheneminen sekä kotouttamisen hoitaminen parhaiten Suomen monikulttuurisimmassa kaupungissa. Kyselyjen perusteella lähiluonto on vantaalaisille tärkeä, joten kaupunkirakenteen tiivistämistä tehdään lähiluontoa vaalien. Kaupungin elinvoimaisuuden kannalta työttömyyden vähentäminen on keskeistä. Valtuustokauden tavoitteita toteutetaan talousarvion vuosittaisten sitovien tavoitteiden sekä toimialojen ja palvelualueiden tuloskorttien kautta.

Kuntalaisten hyvinvointia edistävät myös Vantaan vaikuttamistoimielimet, kuten vanhusneuvosto, vammaisneuvosto, nuorisovaltuusto, monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta ja alueelliset kehittämistoimikunnat. Ruotsinkielisen väestön hyvinvointia ja osallisuutta edistää Svenska kommittén. Vantaan kaupunki on myös Terve Kunta -verkoston jäsen. Verkoston tavoitteena on väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä sairauksien ehkäisy. Terve Kunta -verkosto kuuluu eurooppalaiseen WHO:n Healthy Cities -verkostoon ja toteuttaa sen ohjelman tavoitteita.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen vuonna 2015 teettämän tutkimuksen (TEA viisari -kysely) mukaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyö on kehittynyt viimeisten vuosien aikana myönteiseen suuntaan. Positiivinen kehitys on näkynyt myös Vantaalla. Uudet TEA -viisaritulokset saadaan joidenkin osa-alueiden (perusterveydenhuollon, liikunnan, ammatillisten oppilaitosten ja lukioiden tiedonkeruut) kohdalta vuoden 2021/2022 vaihteessa.

Vuoden 2020 syksyllä strategiajohtoryhmän edustajia on kokoontunut hyvinvointijohtamisen työpajoihin, joissa on työstetty johtamisen rakenteiden ja prosessien kaupunkitasoista mallia. Yhtä mieltä ollaan siitä, että hyvinvointia edistävän työn lähtökohtana on mahdollistaa kuntalaisille kaupunki, jossa on hyvä elää. Kunnalta vaaditaan valmiutta puuttua hyvinvointia vaarantaviin tekijöihin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, tarjota oikea-aikaisia palveluja sekä pyrkiä vähentämään sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia. Oman lisänsä tulevaisuuden hyvinvointityöskentelyyn tuo mahdollinen sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistus, joka tämänhetkisen valmistelun perusteella siirtäisi tehtävät hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen.

Hyvinvointiin liittyvää päätöksentekoa ei olisi suotavaa alati muuttuvan yhteiskunnallisen maaston takia typistää pelkäksi kulueräksi. Päätöksenteon yhtenä ongelmana on nähty, että viranhaltija tietoisesti tai tiedostamattaan välittää päätöksentekijöille puutteellista ja yksipuolista informaatiota tai tietomäärä on liian suuri hallittavaksi (Pulkkinen 2003; Sinisalmi 2003, 194). Kuntaorganisaatioissa tarvitaan muutosvalmiutta vastata ajankohtaisiin haasteisiin sekä ilmiöihin. Lisäksi tarvitaan kykyä yhdistää arviointi osaksi päätöksentekorakenteita. Hyvinvoinnin lisäämiseksi toimialoilla tulisi olla toimivat rakenteet palautteen, seurannan ja tavoitteiden muodostamiseksi. Jos näitä ennakkoarviointia tukevia rakenteita ei ole olemassa, ennakkoarviointien tekeminen hyvinvoinnin osalta vaikeutuu. (Kauppinen 2011.) Hyvinvoinnin edistämisen lähtökohtana ovatkin yhteiset tavoitteet, toimialojen välinen vuorovaikutus, luottamus ja sitoutuminen, konkreettiset teot ja niistä saatavat hyödyt sekä toiminnan selkeys ja koordinointi (Majava 2017). Tämä on suunta, johon myös Vantaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamista ollaan parhaillaan kehittämässä.

Lähteet

Kauppinen, T. (2011). Kuntien tulevaisuus haltuun: Ennakkoarvioinnin soveltamiseen vaikuttavat tekijät lautakuntapäätöksissä. Tutkimus / Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL): 67/2011. http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201205085147

Majava J. (2017). Kuntien poliittiset johtamis- ja päätöksentekojärjestelmät muutoksessa. Uutta ARTTU2-ohjelmasta nro 8/2017. Suomen Kuntaliitto, Helsinki. https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2017/1847-kuntien-poliittiset-johtamis-ja-paatoksentekojarjestelmat-muutoksessa-arttu2

Pulkkinen L. (2003). Tietämyshallinta ja julkisorganisaatio: knowledge management-käsite julkisorganisaatiossa. Tampereen yliopisto, Hallintotieteen laitos, Tampere.

Sinisalmi M. (2003). Rationaalisesta suunnittelusta strategiseen johtamiseen. Tapaustutkimus toiminta-ajatuksen ja kestävän kehityksen periaatteen toimeenpanosta Porissa. Suomen Kuntaliitto, Helsinki.

2 Hyvinvoinnin tila Vantaalla

Tämän kertomuksen yleisenä viitekehyksenä toimii Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) määritelmä hyvinvoinnista ja terveydestä (THL 2020a), joka on linjassa Vantaan kaupungin hyvinvointiohjelmassa (2018) esitetyn hyvinvoinnin määritelmän kanssa. Määritelmän mukaan hyvinvoinnin osatekijät voidaan jakaa kolmeen ulottuvuuteen: *terveyteen, koettuun hyvinvointiin tai elämänlaatuun sekä materiaaliseen hyvinvointiin* (THL 2020a).

Terveys-käsite sisältää sekä fyysisen, sosiaalisen että henkisen hyvinvoinnin tilan. Terveydellä on laajempi merkitys kuin pelkkä sairauden tai vaivan puute. Terveys ymmärretään voimavarana, jonka avulla monet muut hyvinvoinnin osatekijät voivat toteutua. Terveys on inhimillinen perusarvo ja välttämätön sosiaaliselle ja taloudelliselle kehitykselle. *Hyvinvointi-käsitteellä* puolestaan viitataan sekä yksilölliseen että yhteisötason hyvinvointiin. Yksilöllisen hyvinvoinnin ulottuvuuksia ovat sosiaaliset suhteet, itsensä toteuttaminen, onnellisuus ja sosiaalinen pääoma. Yhteisötason hyvinvoinnin osatekijöiksi taasen luetaan muun muassa elinolot, työllisyys ja työolot. *Materiaalisen hyvinvoinnin* indikaattoreita ovat esimerkiksi toimeentulo, asuminen, palvelut ja ympäristö. (THL 2020a.)

Terveyseroille ei ole vain yhtä syytä, vaan ne syntyvät monien tekijöiden yhteisvaikutuksesta. Materiaalinen niukkuus voi vaikuttaa esimerkiksi terveellisen ruoan, turvallisen asuinpaikan ja terveyspalvelujen saatavuuteen. Niukkuus itsessään, mutta myös koettu huono-osaisuus suhteessa muihin sekä vähäisiksi koetut vaikutusmahdollisuudet synnyttävät stressiä. Pitkäkestoinen stressi voi itsessään heikentää terveyttä, tai se voi altistaa terveyden kannalta riskialttiille käyttäytymiselle ja elintavoille. Myös elintapoihin liittyviä valintoja ohjaavat omat ja lapsuudenperheen sosioekonomiseen asemaan liittyvät arvot, tavat, asenteet ja normit.

Tässä hyvinvointikertomuksessa terveyden ja hyvinvoinnin eri osa-alueita tarkastellaan pääosin kuntien hyvinvointikertomuksen minimitietosisällöksi ehdotettujen indikaattoreiden valossa (THL 2020b), mutta joitain osa-alueita, kuten työikäisten hyvinvointia, on vahvistettu myös muilla tärkeillä indikaattoreilla.

Lähteet

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020a. Hyvinvointi- ja terveyserot. Keskeisiä käsitteitä. https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/keskeisia-kasitteita. Viitattu 16.10.2020.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020b. Hyvinvointikertomusten minimitietosisältö. https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/tiedon-hyodyntaminen/hyvinvointikertomusten-minimitietosisalto. Viitattu 16.10.2019.

Vantaan kaupunki. 2018. Vantaan hyvinvointiohjelma 2018–2022. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/140382_Hyvinvointiohjelma_2018-web-0607-kaikkiosiot.pdf . Viitattu 16.10.2020.

2.1 Terveys ja hyvinvointi

Terveys käsitteenä sisältää fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin tilan. Terveys nähdään voimavarana, jonka avulla myös monet muut hyvinvoinnin osatekijät ja hyvä elämä ylipäänsä voivat toteutua. Terveys on inhimillinen perusarvo ja välttämätön sosiaaliselle ja taloudelliselle kehitykselle. *Koetulla terveydellä* tarkoitetaan henkilön ilmaisemaa kokemusta omasta yleisestä terveydentilastaan. Koettu terveys ennustaa kuolleisuutta, toimintakykyä ja terveyspalvelujen käyttöä väestössä. *Sosioekonomisilla terveyseroilla* puolestaan tarkoitetaan sosiaalisen aseman mukaisia systemaattisia eroja terveydentilassa, sairastavuudessa ja kuolleisuudessa. Tärkeimmät sosiaalista asemaa määrittävät ulottuvuudet ovat koulutus, työmarkkina-asema, ammattiin perustuva sosiaaliluokka sekä tulot ja varallisuus. Terveyserot läpäisevät koko sosiaalisen hierarkian: keskimääräinen terveydentila paranee asteittain sosiaalisen aseman myötä. (THL 2020a.)

Tässä hyvinvointikertomuksessa vantaalaisten terveyttä tarkastellaan fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin, työkyvyn sekä tapaturmien ja turvallisuuden näkökulmista omissa luvuissaan (luvut 2.1.1–2.1.5). Seuraavassa esitellään yleistä terveydentilaa koululaisten, työikäisten ja ikäihmisten kokeman terveydentilan, elämään tyytyväisyyden ja elämänlaadun näkökulmista. Sosioekonomisia eroja näissä indikaattoreissa tarkastellaan aikuisväestön koulutustason mukaan. Indikaattoreiden tarkemmat kuvaukset on esitetty *liitteessä 3.*

Tyytyväisyys elämään

Suurin osa Kouluterveyskyselyyn vuonna 2019 vastanneista vantaalaisista lapsista ja nuorista oli tyytyväisiä elämäänsä (THL 2020b). Perusopetuksen 4. ja 5. luokkalaisista noin 90 prosenttia raportoi olevansa erittäin tai melko tyytyväisiä elämäänsä eikä suuria eroavaisuuksia ollut nähtävissä tyttöjen ja poikien välillä. Muilla oppiasteilla vähintään 65 prosenttia vastanneista oppilaista oli tyytyväisiä elämäänsä ja pojat selvästi tyttöjä enemmän. Esimerkiksi 65 prosenttia peruskoulun 8. ja 9. luokan tytöistä raportoi olevansa tyytyväisiä elämäänsä, kun vastaava luku pojilla oli 83 prosenttia. Edelliseen Kouluterveyskyselyn kierrokseen (2017) verrattuna tuloksissa ei havaittu merkittävää muutosta ja vantaalaisten oppilaiden tulokset olivat samansuuntaiset koko maan tulosten kanssa. (THL 2020b.)

Tyytyväinen elämäänsä (Kouluterveyskysely 2019):

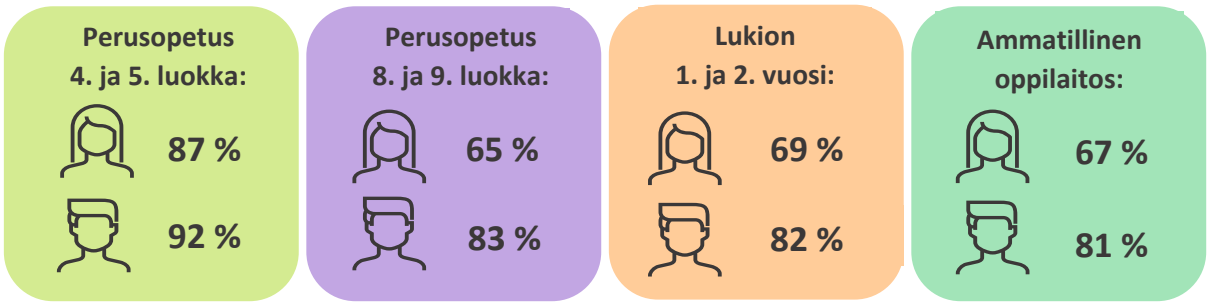

Koettu elämänlaatu

Koetusta elämänlaadusta ei ole olemassa yhtä määritelmää, mutta aikaisemmassa kirjallisuudessa siihen sisällytetään samantyyppisiä tekijöitä: aineellinen hyvinvointi, läheissuhteet, terveys ja toimintakyky, psyykkinen, emotionaalinen ja kognitiivinen hyvinvointi sekä käsitys itsestä (Pieper, Karvonen & Vaarama 2019). FinSote-tutkimukseen vuonna 2018 vastanneista vantaalaisista aikuisista keskimäärin kaksi kolmannesta raportoi kokevansa elämänlaatunsa hyväksi (THL 2020c). Alle 65-vuotiaat naiset raportoivat vastaavan ikäisiä miehiä useammin elämänlaatunsa hyväksi. Sen sijaan yli 75-vuotiaat naiset kokivat elämänlaatunsa hyväksi nuorempia ikäryhmiä ja vastaavan ikäisiä miehiä harvemmin (kuvio 1). Vantaan tulokset eivät eronneet koko maan tuloksista, esimerkiksi kaikista FinSote-tutkimukseen osallistuneiden kuntien vastaajista 60 prosenttia koki elämänlaatunsa hyväksi. (THL 2020c.)

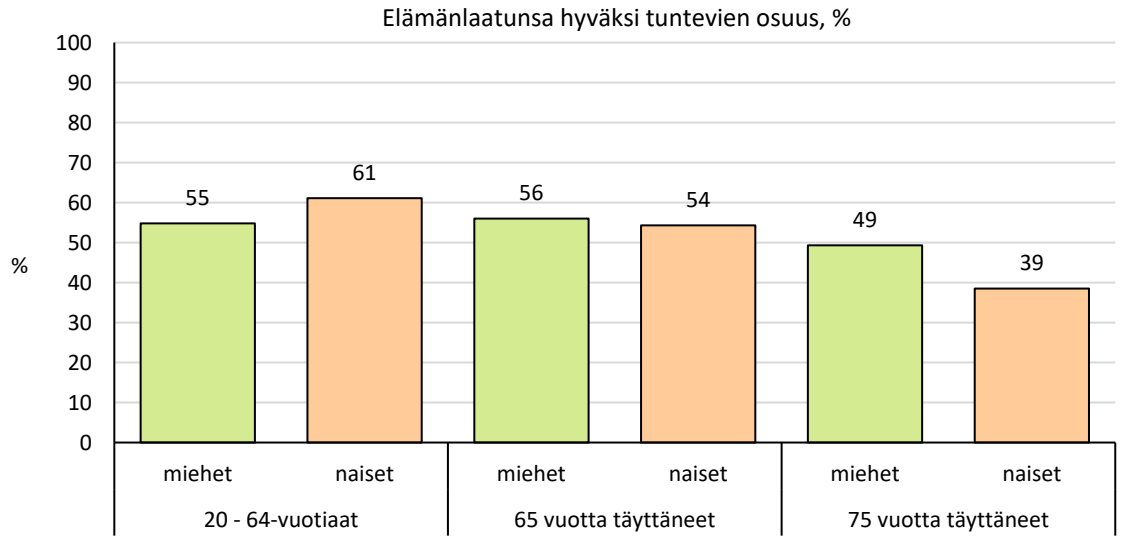

Kuvio 1. Elämänlaatunsa keskimäärin hyväksi tuntevien osuus (%) vastaavan ikäisestä väestöstä. Lähde: FinSote 2018, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL 2020c).

Koettu elämänlaatu on aikaisemman tutkimuksen perusteella vahvasti yhteydessä henkilön koulutukseen - mitä korkeampi koulutus, sitä paremmaksi oma elämänlaatu yleensä koetaan. Tämä näkyi myös vantaalaisten FinSote-tutkimukseen osallistuneiden aikuisten vastauksissa, sillä korkeasti koulutetuista 35 % koki elämänlaatunsa keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi, kun vastaava osuus matalasti koulutetuilla oli lähes 50 %.

- Koettu elämänlaatu koulutustason mukaan (FinSote-tutkimus 2018):

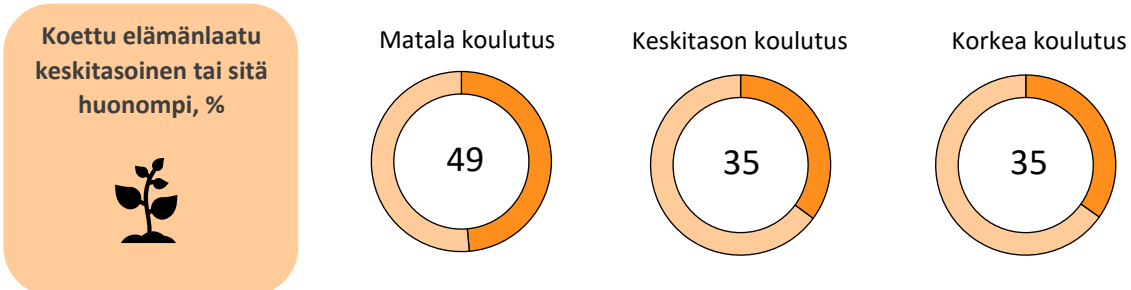

Koettu terveys

Kouluterveyskyselyyn (2019) vastanneet pojat kokivat terveytensä paremmaksi kuin tytöt. Reilu kuudennes yläkoulussa, lukiossa ja ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevista pojista kokee terveytensä huonoksi tai keskinkertaiseksi, kun tytöillä vastaava osuus on noin kolmannes. Osuudet olivat hieman kasvaneet vuoden 2017 kouluterveyskyselystä. Vastaavasti FinSote-tutkimukseen vastanneista työikäisistä ja iäkkäistä vantaalaisista keskimäärin joka kolmas koki terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi (THL 2020c). Osuus näyttäisi kasvavan iän myötä ja esimerkiksi 75 vuotta täyttäneistä naisista 60 prosenttia koki terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi.

- Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien oppilaiden osuudet (Kouluterveyskysely 2019):

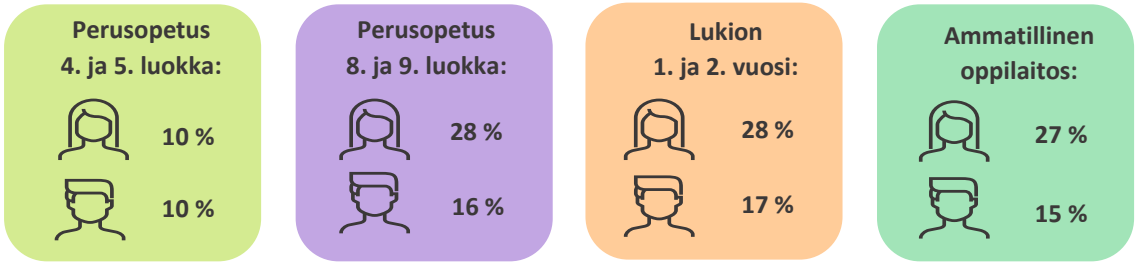

- Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien työikäisten ja iäkkäiden osuudet (FinSote-tutkimus 2018):

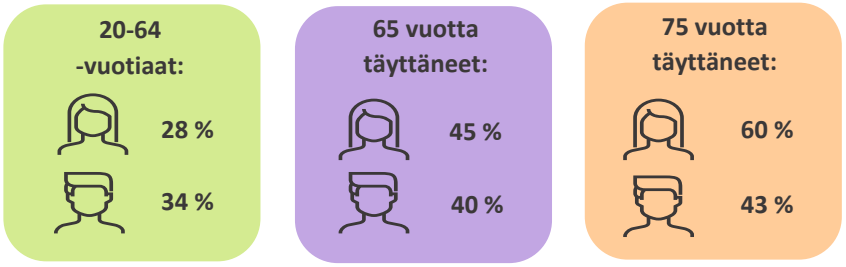

Kuten elämänlaatu, myös koettu terveys on aikaisemman tutkimuksen perusteella vahvasti yhteydessä henkilön koulutukseen - mitä korkeampi koulutus, sitä paremmaksi oma terveys yleensä koetaan. Tämä näkyi myös vantaalaisten FinSote-tutkimukseen osallistuneiden aikuisten vastauksissa, sillä korkeasti koulutetuista 26 % koki terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi, kun vastaava osuus matalasti koulutetuilla oli lähes 37 %.

- Koettu terveys koulutustason mukaan (FinSote-tutkimus 2018):

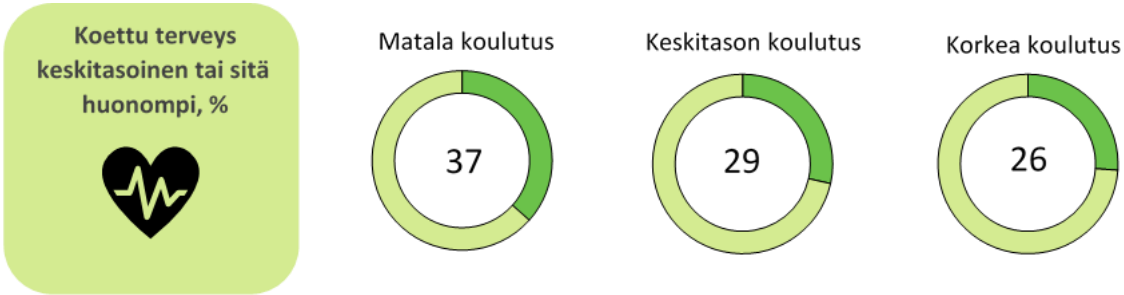

Syntyperän vaikutuksista lasten ja nuorten terveyteen tiedetään hyvin vähän. Kuviosta 2 nähdään kuvailevaa tietoa kouluterveyskyselyyn vuonna 2019 osallistuneiden vantaalaisten peruskoululaisten koetusta terveydestä syntyperän mukaan. Tarkastelun perusteella hieman suurempi osa ulkomailla syntyneistä ulkomaalaistaustaisista näyttäisi kokevan terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi verrattuna muihin ryhmiin (kuvio 2). Nämä erot eivät kuitenkaan olleet tilastollisesti merkitseviä ja tarkemmat analyysit antoivat viitteitä siitä, että syntyperää vahvemmin nuorten terveyttä selittävät muun muassa vapaa-ajan liikunta tai nuoren kokemus perheen taloudellisesta tilanteesta (Salow 2020).

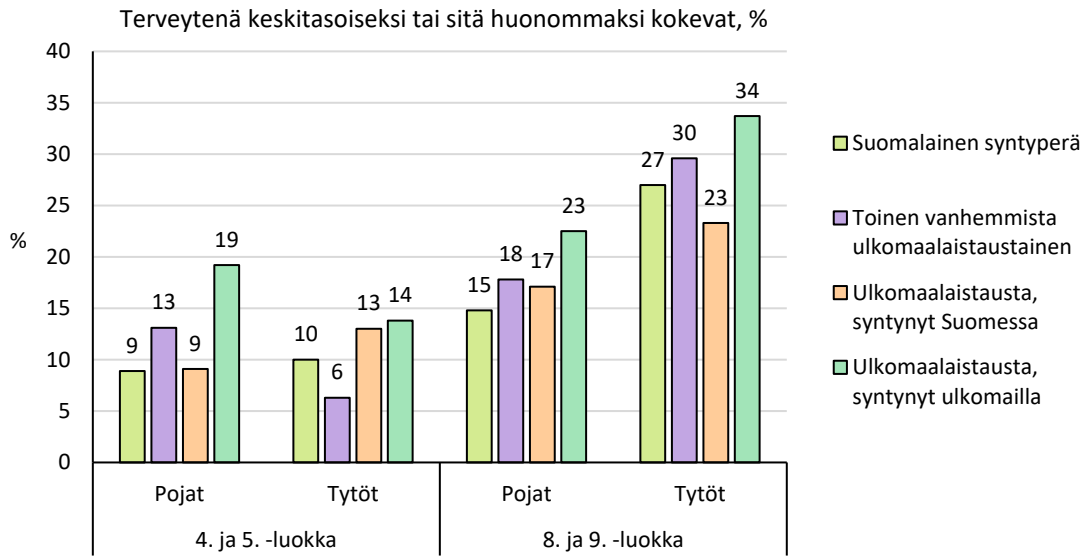

Kuvio 2. Vantaalaisten peruskoululaisten koettu terveys syntyperän ja sukupuolen mukaan. Lähde: Kouluterveyskysely 2019 (THL 2020c).

Lähteet

Pieper, R., Karvonen, S. & Vaarama, M. The SOLA Model: A Theory-Based Approach to Social Quality and Social Sustainability. Soc Indic Res 146, 553–580 (2019). https://doi.org/10.1007/s11205-019-02127-7 . Viitattu 20.1.2021.

Salow, Olga. Vantaalaisten nuorten koettu terveys syntyperän, perhetekijöiden ja elintapojen valossa. Vantaan kaupunki. Strategia ja tutkimus. Tilastokatsaus 3:2020. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/153443_Tilastokatsaus_3_2020_Vantaalaisten_nuorten_koettu_terveys.pdf . Viitattu 20.1.2021.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020a. Hyvinvointi- ja terveyserot. Keskeisiä käsitteitä. https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/keskeisia-kasitteita. Viitattu 16.10.2020.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020b. Kouluterveyskysely. https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely . Aineistolähde: Sotkanet.fi (16.10.2020).

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020c. FinSote -tutkimus. https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/finsote-tutkimus . Aineistolähde: Sotkanet.fi (16.10.2020).

2.1.1 Fyysinen terveys ja hyvinvointi

Fyysinen terveys on psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin ohella yksi kolmesta terveyden ja hyvinvoinnin osa-alueesta. Fyysinen terveys viittaa kehon hyvinvointiin. Tässä katsauksessa fyysistä terveyttä ja hyvinvointia tarkastellaan sairastavuuden ja ylipainon näkökulmista. Indikaattoreiden tarkemmat kuvaukset on esitetty kertomuksen lopussa, *liitteessä 3.*

Sairastavuus- ja kansantauti-indeksi

Sairastavuuden tarkastelussa käytetään Kansaneläkelaitoksen rekisteritietojen avulla laskettua sairastavuusindeksiä, joka kertoo miten tervettä tai sairasta väestö on suhteessa koko maan keskiarvoon, joka on 100 (Kela 2020a). Näistä luvuista on poistettu väestön ikä- ja sukupuolirakenteesta johtuvat erot vakioimalla indeksiluvut iän ja sukupuolen mukaan. Vakioitu indeksi kertoo, mikä olisi Vantaan sairastavuusindeksi, jos kunnan ikä- ja sukupuolirakenne olisi samanlainen kuin vertailukohteessa eli koko maassa. Sairastavuusindeksi Kelan laskemana on mahdollista saada vuoteen 2018 saakka. (Kela 2020a.)

Sairastavuusindeksi perustuu kolmeen eri rekisterimuuttujaan. Kuolleiden osuus väestöstä lasketaan kolmen peräkkäisen vuoden keskiarvona *(kuolleisuusindeksi)*, työkyvyttömyyseläkkeellä olevien osuus työikäisistä eli 16–64-vuotiaista *(työkyvyttömyysindeksi)* sekä erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen osuus väestöstä *(lääkekorvausindeksi)*. Kukin muuttujista on suhteutettu erikseen maan väestön keskiarvoon. Sairastavuusindeksi on näiden kolmen indeksin eli kuolleisuusindeksin, lääkekorvausindeksin ja työkyvyttömyysindeksin keskiarvo. (Kela 2020a.)

Vantaalaisten sairastavuusindeksillä mitattu terveydentila oli vuonna 2018 parempi (eli matalampi) kuin suomalaisten keskimäärin (kuvio 3). Kuusikkokuntiin verrattuna Vantaan sairastavuusindeksi (88,2) oli vuonna 2018 Oulun (107,8), Turun (98,7) ja Tampereen (97,3) indeksejä pienempi, mutta Espoon (76,4) indeksiä suurempi. Suurimmat erot kuusikkokuntien välillä oli havaittavissa työkyvyttömyysindeksissä (kuvio 3). Edellisen kymmenen vuoden aikana (2009–2018) Vantaan sairastavuusindeksi on laskenut 0,9 prosenttia (Kela 2020b), mikä viittaa positiiviseen kehitykseen vantaalaisten terveydentilassa suhteessa koko maan keskiarvoon.

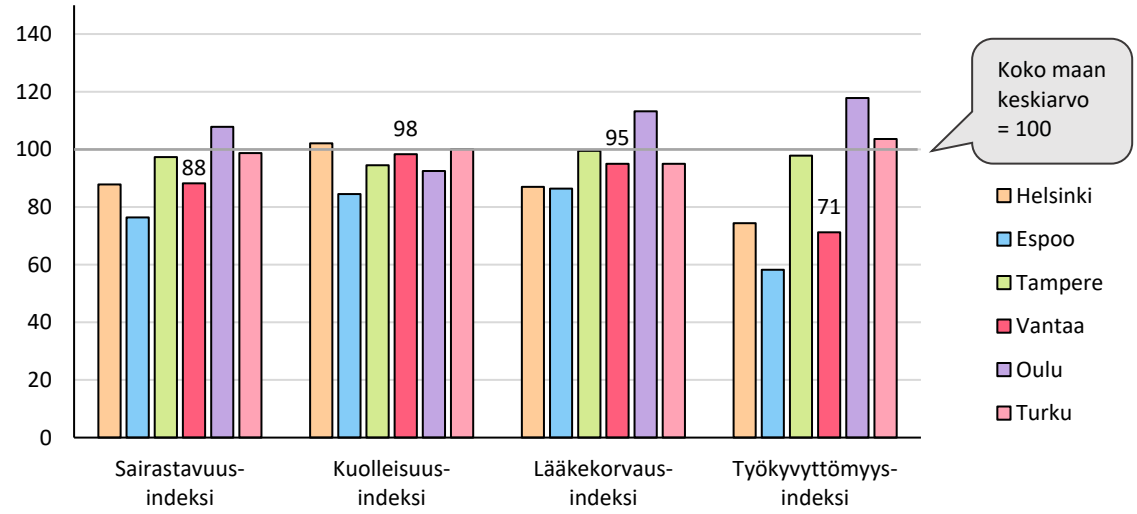

Kuvio 3. Vuoden 2018 sairastavuusindeksi ja sen laskennassa käytettävät osaindeksit (kuolleisuus-, lääkekorvaus- ja työkyvyttömyysindeksi) kuusikkokunnissa. Lähteet: Kansaneläkelaitos, Terveyspuntarin sairastavuusindeksi (Kela 2020b).

Kuviossa 4 esitetään Kelan kansantauti-indeksi kuutoskunnissa. Indeksi kuvaa kansantautien esiintymistä alueen väestössä suhteessa koko maan väestön keskiarvoon, joka on 100 (Kela 2020c). Indeksiin lasketaan mukaan seitsemän suurinta erityiskorvattavaan lääkehoitoon oikeuttavaa kansantautia: *astma, verenpainetauti, sepelvaltimotauti, diabetes, psykoosit, sydämen vajaatoiminta ja nivelreuma.* Näille jokaiselle on laskettu indeksi ja suhteutettu se koko maan keskiarvoon. *Kansantauti-indeksi* on näiden seitsemän indeksin keskiarvo. (Kela 2020a.)

Vantaalaisten kansantauti-indeksillä mitattu terveydentila oli vuonna 2018 parempi (eli matalampi) kuin suomalaisten keskimäärin (Kela 2020c, kuvio 4). Kuuden suurimman kunnan vertailussa diabeteksen esiintyvyyttä kuvaava indeksi oli kuitenkin Vantaalla korkein (kuvio 4b) ja arvo oli myös koko maan keskiarvoa korkeampi. Kaikki muut kansantauti-indeksit olivat korkeimmat Oulussa, ja Vantaan keskiarvot olivat keskimäärin kolmanneksi korkeimmat Oulun ja Tampereen jälkeen muiden paitsi astman ja psykoosien osalta. (kuvio 4.)

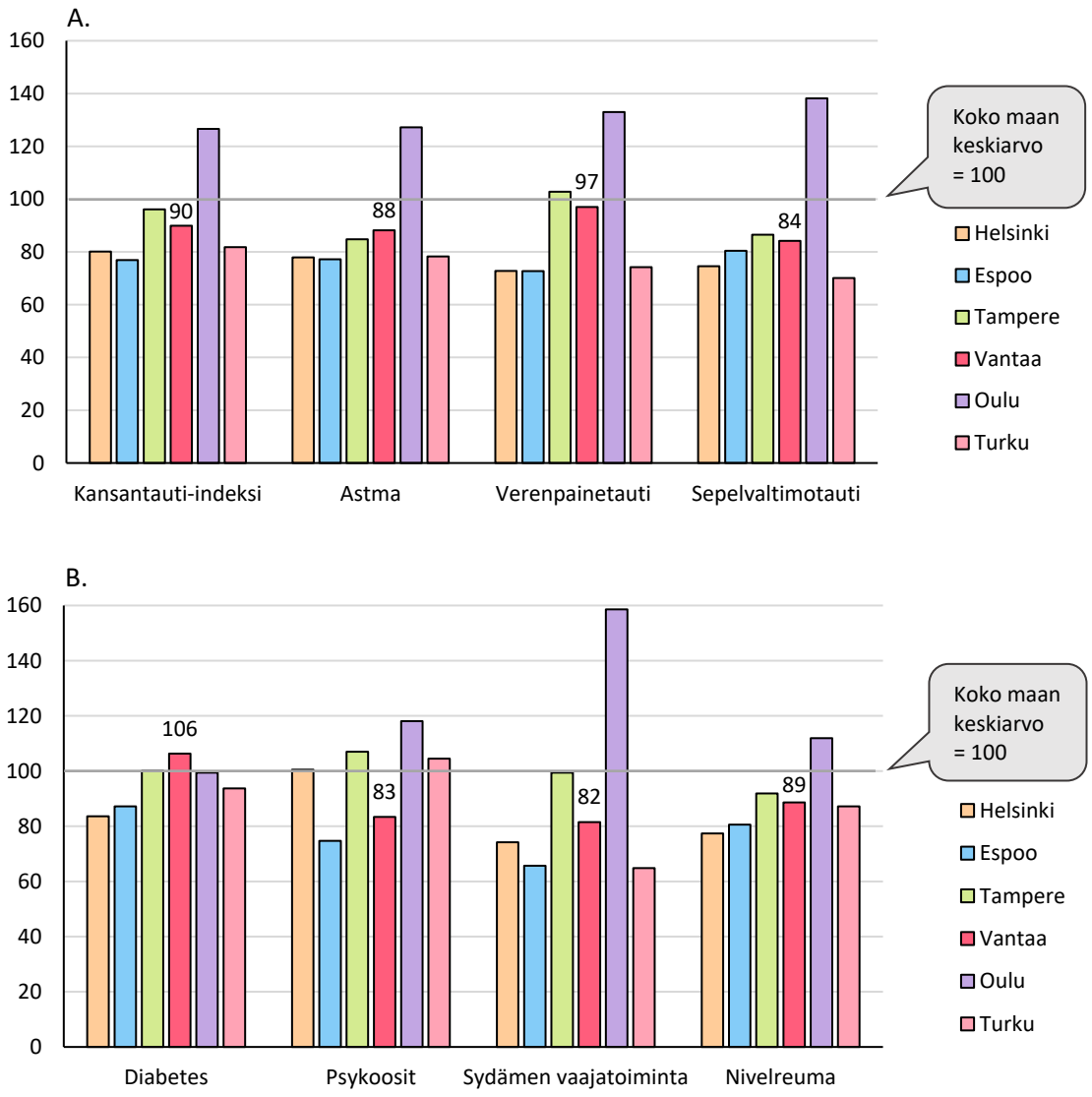

Kuvio 4. Vuoden 2018 kansantauti-indeksi (A) ja sen laskennassa käytettävät osaindeksit (A-B): A. astma, verenpainetauti ja sepelvaltimotauti, B. diabetes, psykoosit, sydämen vajaatoiminta ja nivelreuma. Lähteet: Kansaneläkelaitos, Terveyspuntarin kansantauti-indeksi (Kela 2020c).

Vantaan sisäisten terveyserojen tutkimiseksi sairastavuus- ja kansantauti-indeksit on laskettu vuoden 2017 osalta erikseen jokaiselle suuralueelle sekä 26:lle yksittäisiä kaupunginosia yhdistävälle alueelle (Korvanen 2019). Kaupunginosittainen tarkastelu ei ole mahdollista liian pienen väestöpohjan vuoksi.

Vantaan suuralueista sairastavuusindeksillä mitattuna tervein väestö asui Aviapoliksen suuralueella, jossa indeksiarvo oli 68,9. Kivistö oli seuraavaksi tervein suuralue arvolla 72,5. Korkein indeksiluku 92 oli Koivukylän suuralueella, mutta sekin oli kuitenkin alle maan keskitason. Sairastavuusindeksissä on nähtävissä huomattavia eroja Vantaan eri alueiden välillä, esimerkiksi korkein arvo (113,1) oli Havukoskella ja matalin puolestaan Luoteis-Vantaalla (67,4). (Korvanen 2019.)

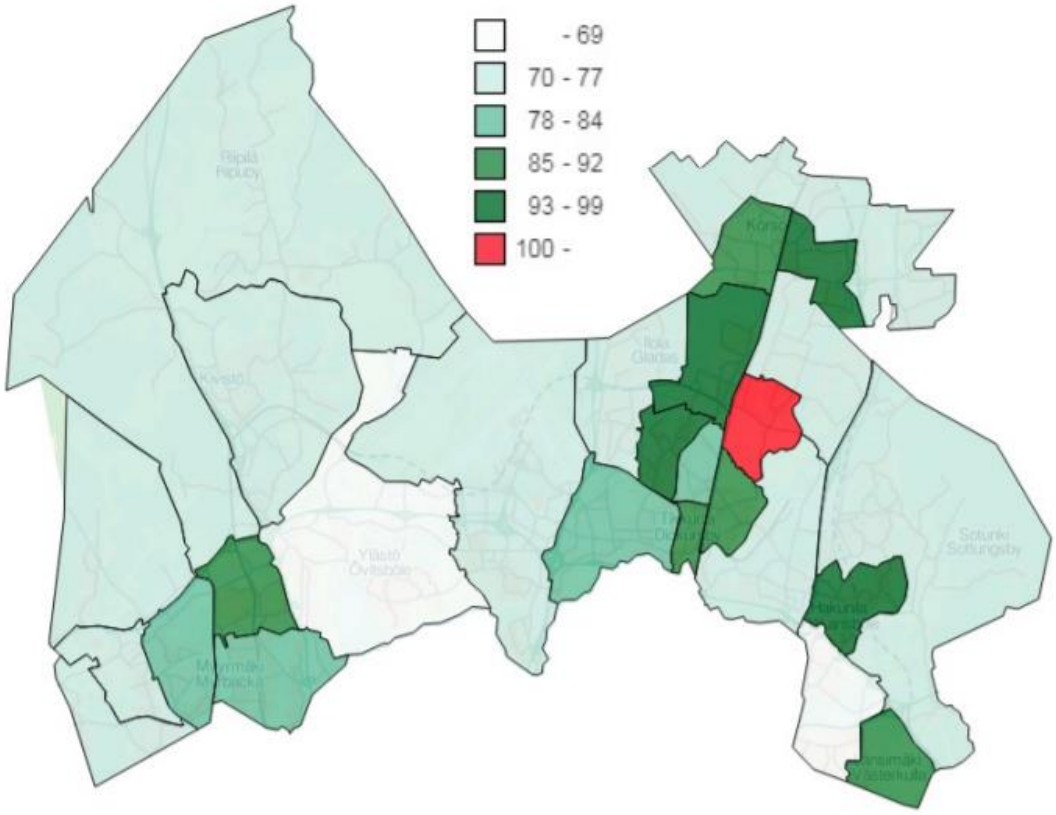

Kuva 1. Sairastavuusindeksi Vantaan osa-alueilla vuonna 2017 (Korvanen 2019).

Ylipaino

Ylipaino (kehon painoindeksi ≥ 25 kg/m^2) ja lihavuus (kehon painoindeksi ≥ 30 kg/m^2) ovat keskeisiä kansantautien, kuten sydän- ja verisuonitautien, tyypin 2 diabeteksen, tuki- ja liikuntaelinsairauksien ja useiden syöpien riskitekijöitä. Ylipainoisuus ja lihavuus ovat yleisiä Suomessa, vaikka yleistyminen näyttää hidastuneen viimeisten vuosien aikana. Yli puolet suomalaisista työikäisistä aikuisista on ylipainoisia. Erityisen huolestuttavaa on, että lasten ja nuorten ylipainoisuus on yleistynyt. (THL 2020a.)

Kuviosta 5 nähdään ylipainoisten lasten ja nuorten osuudet eri ikäryhmissä Vantaalla vuosina 2016 ja 2019. FinLapset-seurantatutkimuksen mukaan vantaalaisista tytöistä 14–21 prosenttia ja pojista 24–30 prosenttia oli ylipainoisia vuonna 2019. Ylipainoisten osuudet näyttäisivät hieman kasvaneen kaikissa lasten ja nuorten ikäluokissa vuosien 2016–2019 välillä. (kuvio 5.) Esitetyt osuudet eivät juurikaan eroa koko Suomen keskitasosta. (THL 2020b.)

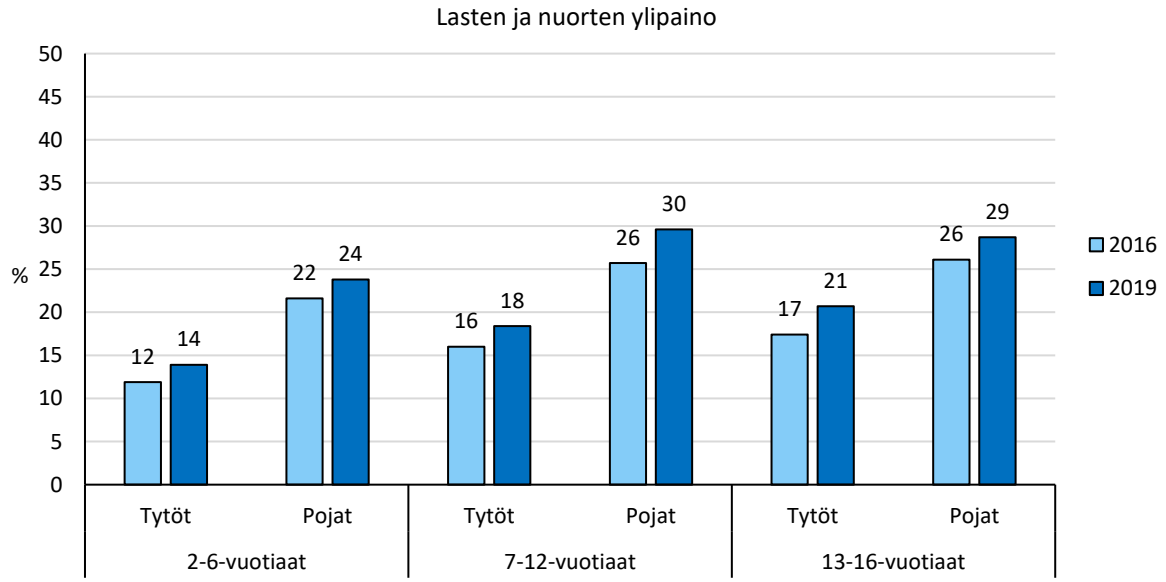

Kuvio 5. Ylipainoisten (painoindeksi, BMI ≥ 25) osuus (%) eri ikäryhmissä Vantaalla. Lähteet: FinLapset-lasten ja nuorten terveys- ja hyvinvointiseuranta (THL 2020b), ja FinSote-tutkimus (THL 2020c).

Ylipaino lisääntyy iän myötä ja esimerkiksi vuoden 2018 FinSote-tutkimukseen vastanneista 20 vuotta täyttäneistä vantaalaisista yli puolet (55 %) oli ylipainoisia. Ylipainoisten osuus oli 20–54-vuotiailla 51 prosenttia, 55–74-vuotiailla 63 prosenttia ja 75 vuotta täyttäneillä 56 prosenttia. Ylipaino oli 20–74-vuotiailla miehillä naisia yleisempää, sillä naisista 49 prosenttia ja miehistä 63 prosenttia oli ylipainoisia. 75 vuotta täyttäneillä ylipainoisten osuus oli puolestaan suurempi naisilla (61 %) kuin miehillä (49 %). (THL 2020c.)

Aikuisväestön tuloksissa oli nähtävissä myös koulutustason mukaisia eroja. Ylipainoisten osuus oli suurin matalan koulutuksen saaneilla, joista noin kaksi kolmannesta oli ylipainoisia, kun taas keskitason tai korkean koulutuksen saaneista noin puolet oli ylipainoisia. Vastaavat erot olivat nähtävissä myös koko maan tuloksissa. (THL 2020c.)

- Vantaalaisen aikuisväestön ylipaino koulutustason mukaan (FinSote-tutkimus 2018):

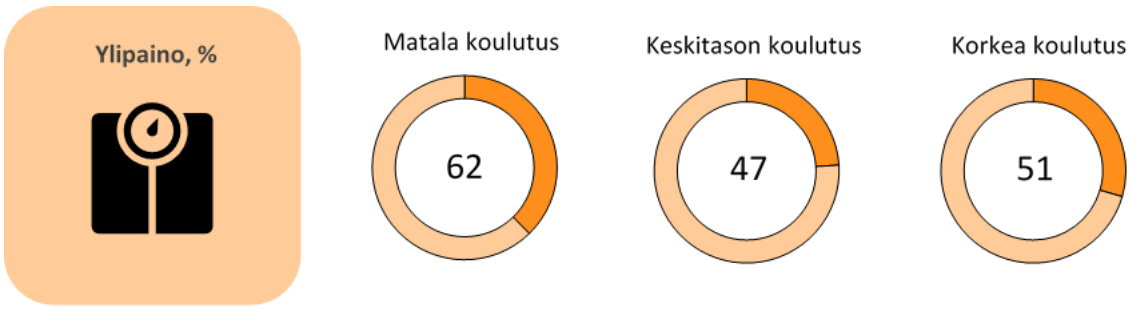

Lähteet

Kansaneläkelaitos (Kela). 2020a. Miten sairastavuusindeksi lasketaan. Aineistolähde: https://www.kela.fi/terveyspuntari . Viitattu 25.10.2020.

Kansaneläkelaitos (Kela). 2020b. Terveyspuntarin sairastavuusindeksi. Aineistolähde: http://raportit.kela.fi/ibi_apps/WFServlet?IBIF_ex=nit079al (25.10.2020).

Kansaneläkelaitos (Kela). 2020c. Terveyspuntarin kansantaudit. Aineistolähde: http://raportit.kela.fi/ibi_apps/WFServlet?IBIF_ex=nit083al (29.11.2020).

Korvanen K. Sairastavuusindeksi Vantaalla 2017. Vantaan kaupunki. Tietopalvelut B1:2019. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/143661_Tilastokatsaus_1_2019_Sairastavuusindeksi_Vantaalla_2017.pdf . Viitattu 20.1.2021.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020a. Lihavuus. https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/terveys/lihavuus. Viitattu 25.10.2020.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020b. FinLapset-Lasten ja nuorten terveys- ja hyvinvointiseuranta. https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/finlapset. Aineistolähde: Sotkanet.fi (17.2.2021).

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020c. FinSote -tutkimus. https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/finsote-tutkimus. Aineistolähde: Sotkanet.fi (16.10.2020).

2.1.2 Psyykkinen terveys ja hyvinvointi

Mielenterveys on voimavara ja osa terveyttä. Se on myös tärkeää yksilön hyvinvoinnille ja toimintakyvylle. Tässä katsauksessa psyykkistä terveyttä ja hyvinvointia tarkastellaan koululaisten kokeman ahdistuneisuuden ja koulu-uupumuksen sekä työikäisten mielenterveysperusteisen työkyvyttömyyden sekä masennuslääkkeiden käytön näkökulmista. Indikaattoreiden tarkemmat kuvaukset on esitetty kertomuksen lopussa, *liitteessä 3.*

Ahdistuneisuus

Ahdistuneisuus on tunnetila, johon voi liittyä muun muassa jännitystä, pelkoa, levottomuutta sekä huolestuneisuutta. Ohimenevä ahdistuksen tunnetila on osa nuoren normaalia elämää. Ahdistuneisuushäiriöissä ahdistuneisuus on voimakasta, pitkäkestoista ja heikentää usein toimintakykyä ja elämänlaatua. Ahdistuneisuus altistaa myös masennuksen ja mahdollisesti päihdehäiriön synnylle, jotka saattavat vaikeuttaa myöhempää työelämään pääsyä tai siitä suoriutumista. Turvallinen ja iänmukaisia haasteita ja onnistumisen kokemuksia mahdollistava arki tukee nuoren tasapainoista kehitystä. (Strandholm ja Ranta 2013, Mielenterveystalo 2019.) Vuoden 2019 kouluterveyskyselyyn osallistuneet vantaalaiset tytöt raportoivat kokevansa poikia enemmän ahdistuneisuutta, esimerkiksi perusopetuksen 8. ja 9. luokkalaisista tytöistä noin joka neljäs ja toisen asteen opiskelijatytöistä noin joka viides raportoi kokevansa ahdistuneisuutta, kun pojista näin teki alle kymmenesosa (THL 2020).

Koulu-uupumus

Koulu-uupumus kehittyy jatkuvan koulunkäyntiin liittyvän stressin seurauksena. Jatkuessaan se voi johtaa masentuneisuuteen. Koulu-uupumukseen vaikuttavat toisaalta motivaatioon liittyvät asiat ja toisaalta sosiaalinen ympäristö. Vuoden 2019 kouluterveyskyselyyn osallistuneet vantaalaiset tytöt raportoivat kokevansa poikia enemmän koulu-uupumusta, esimerkiksi perusopetuksen 8. ja 9. luokkalaisista tytöistä lähes joka neljäs raportoi kokevansa koulu-uupumusta, kun vastaava osuus pojilla oli noin joka kymmenes (THL 2020).

- Kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta kokevat (%), Kouluterveyskysely 2019:

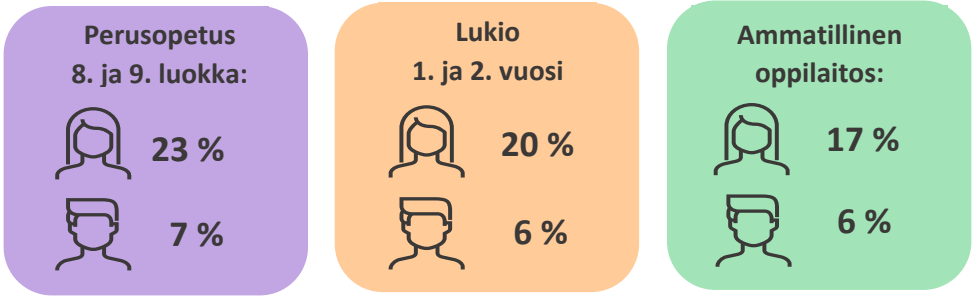

- Koulu-uupumusta kokevat (%), Kouluterveyskysely 2019:

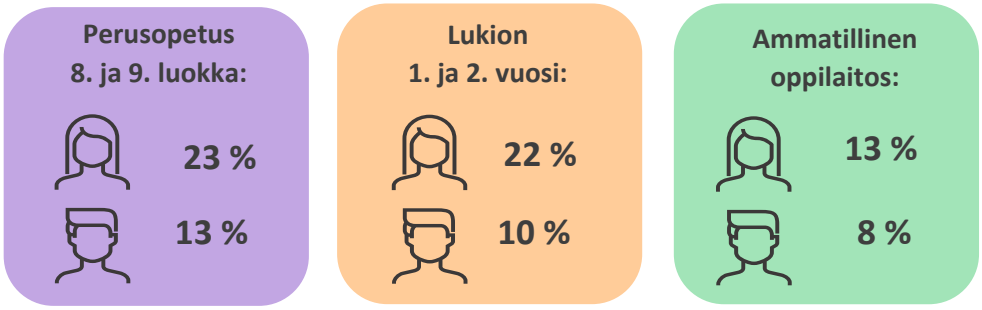

Mielenterveysperusteiset sairauspoissaolot

Mielenterveyden häiriöiden vuoksi sairauspäivärahaa saaneiden 25–64-vuotiaiden osuutta koko maassa ja kuutoskaupungeissa vuosina 2016–2019 esitetään kuviossa 6 A ja B (Kela 2020a). Indikaattori kuvaa niiden työntekijöiden määrää, joilla on yli 10 arkipäivää kestäneitä sairauspoissaoloja. Tarkastelussa olevan neljävuotiskauden aikana mielenterveysperusteisesti päivärahaa saaneiden osuus näyttäisi lisääntyneen hieman koko maassa. Kuutoskaupunkeja tarkasteltaessa, korvausta saaneiden osuus oli Vantaalla hieman korkeampi kuin Helsingissä ja Espoossa, mutta kuitenkin koko maan keskiarvoa ja muita kuutoskuntia alhaisempi. Mielenterveysperusteisen sairausloman yleisyys oli suurempaa naisilla kuin miehillä. (kuvio 6.)

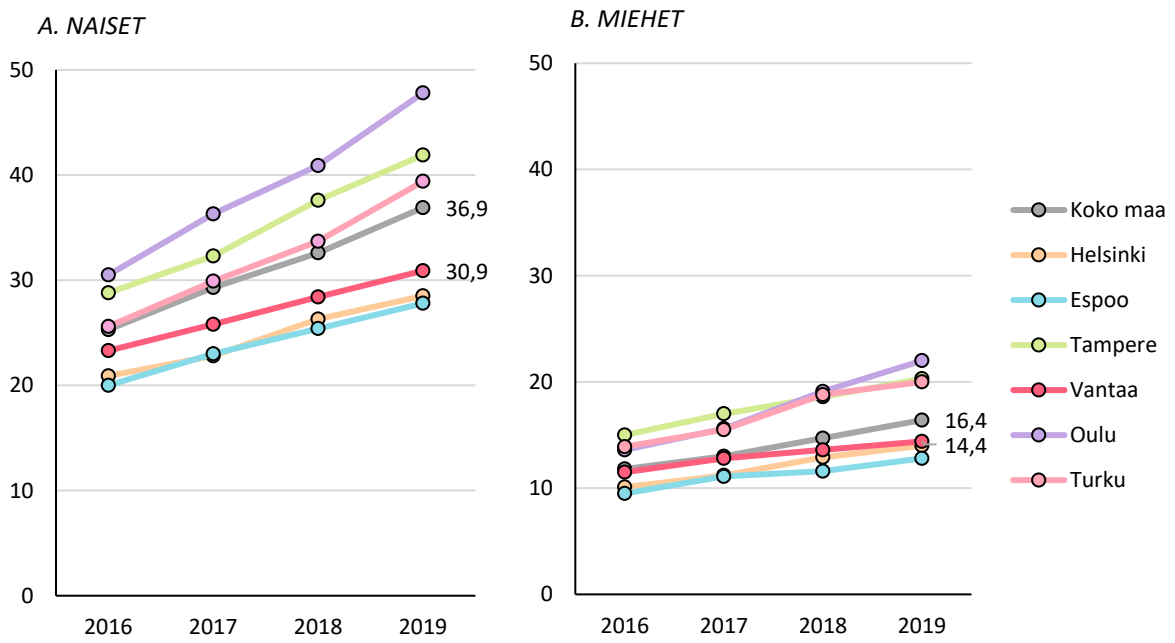

Kuvio 6. Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25–64-vuotiaat A. naiset ja B. miehet vuosina 2016–2019 (per 1 000 vastaavan ikäistä). Sairauspäivärahaa saaneet kuvaa yli 10 arkipäivää kestäneitä sairauspoissaoloja. Lähde: Kela 2020a.

Mielenterveysperusteiset työkyvyttömyyseläkkeet

Mielenterveyden häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saaneiden 25–64-vuotiaiden määrissä ei ole suuria muutoksia, kun tarkastellaan koko maan ja kuutoskuntien osuuksia vuosien 2016–2019 aikana (ETK 2020, kuvio 7 A ja B). Vantaalla osuus on hieman Espoota suurempi, mutta koko maan osuutta ja muita kuutoskuntia alhaisempi. Sukupuolten välillä oli hyvin pieni ero: esimerkiksi vuonna 2019 2,1 prosenttia 25–64-vuotiaista miehistä ja 2,3 prosenttia naisista sai mielenterveysperusteista työkyvyttömyyseläkettä. (kuvio 7.)

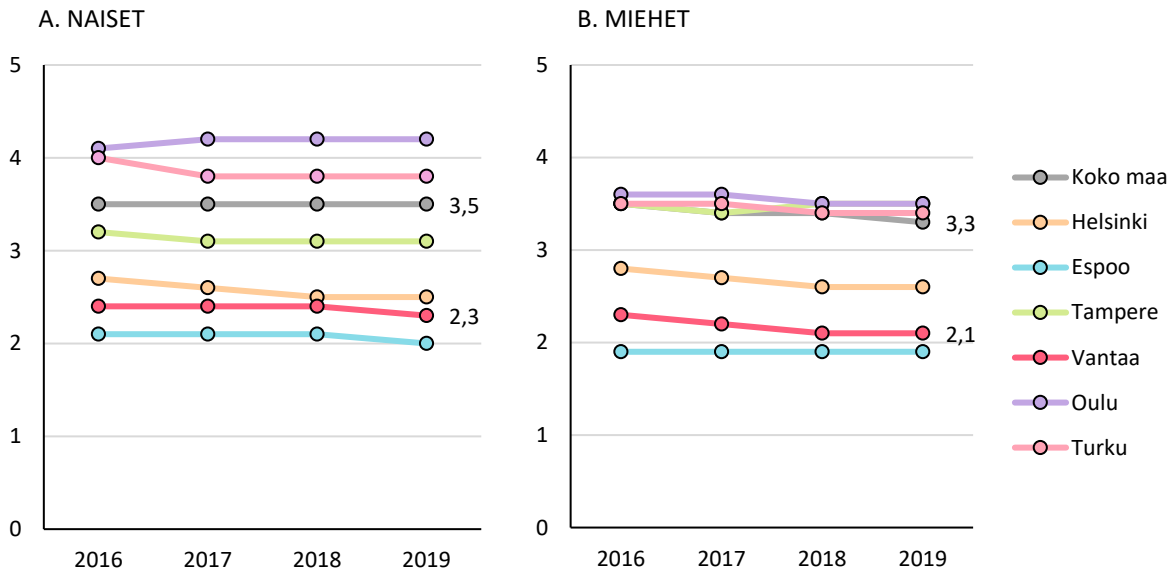

Kuvio 7. Mielenterveysperusteisesti työkyvyttömyyseläkettä saaneet 25–64-vuotiaat A. naiset ja B. miehet vuosina 2016–2019 (% vastaavanikäisestä väestöstä). Lähde: Eläketurvakeskus 2020.

Masennuslääkkeiden käyttö

Kuviosta 8 nähdään depressiolääkkeistä korvausta saaneiden vantaalaisten osuudet eri ikäryhmissä. Masennuslääkkeitä käyttävien osuudet kasvavat selvästi iän lisääntyessä ja lääkkeiden käyttö näyttäisi olevan jonkin verran yleisempää naisilla kuin miehillä. Esimerkiksi 18–24-vuotiaista nuorista miehistä noin 3 prosenttia ja naisista hieman reilu 8 prosenttia oli saanut korvausta depressiolääkkeistä vuonna 2019. Vastaavat osuudet 65 vuotta täyttäneillä naisilla oli yli 14 prosenttia ja miehillä noin 9 prosenttia. Vuosien 2016–2019 aikana ei ole nähtävissä suuria muutoksia vantaalaisten masennuslääkkeiden käytössä vaikkakin osuudet näyttäisivät olevan hieman kasvusuunnassa. (kuvio 8, Kela 2020b.)

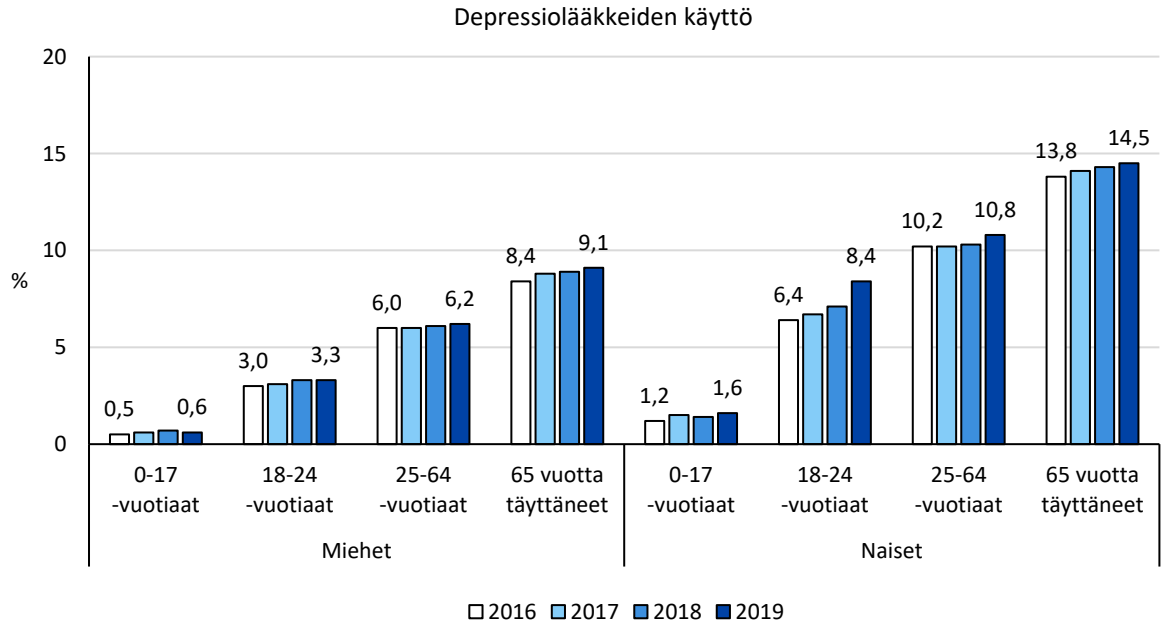

Kuvio 8. Depressiolääkkeistä korvausta saaneet vantaalaiset vuosina 2016–2019, % vastaavanikäisestä väestöstä. Lähde: Tilasto sairaanhoitokorvauksista, Kela 2020b.

Lähteet

Eläketurvakeskus (ETK). 2020. Eläketilastot. Aineistolähde: Sotkanet.fi (17.10.2020).

Kansaneläkelaitos (Kela). 2020a. Tilasto sairauspäivärahasta. Aineistolähde: Sotkanet.fi (16.10.2020).

Kansaneläkelaitos (Kela). 2020b. Tilasto sairaanhoitokorvauksista. Aineistolähde: Sotkanet.fi (16.10.2020).

Mielenterveystalo. 2020. Ahdistuneisuushäiriöt. https://www.mielenterveystalo.fi (25.10.2020).

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020. Kouluterveyskysely. https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely . Aineistolähde: Sotkanet.fi (16.10.2020).

Strandholm, Thea ja Ranta, Klaus. 2013. Ahdistus ja ahdistuneisuushäiriöt. Kirjassa: Mauri Marttunen, Taina Huurre, Thea Strandholm, Riitta Viialainen. Opas nuorten parissa työskenteleville aikuisille. https://www.julkari.fi/handle/10024/110484 . Viitattu 20.1.2021.

2.1.3 Sosiaalinen terveys ja hyvinvointi

Yhteisöllisyys on yksi tärkeistä sosiaalisen terveyden ja hyvinvoinnin osa-alueista. Yhteisöllisyys pitää sisällään ihmissuhteet, vapaa-ajan toiminnan, katsomuksellisuuden, osallisuuden sekä mahdollisuuden vaikuttaa (Vantaan kaupunki 2018). Osallisuuden subjektiivisuuden vuoksi osallisuuden kokemuksen mittaaminen ja arvioiminen on haastavaa. Tässä luvussa tarkastellaan sosiaalista hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä keskusteluyhteyden, yksinäisyyden ja äänestysaktiivisuuden näkökulmista. Indikaattoreiden tarkemmat kuvaukset on esitetty *liitteessä 3.*

Keskusteluyhteys vanhempien kanssa

Avoin vuorovaikutus nuoren ja vanhemman välillä on tärkeää nuoren hyvinvoinnin edistämisen kannalta. Nuorilla, joilla on hyvä suhde vanhempiinsa, esiintyy vähemmän muun muassa mielenterveyden ja hyvinvoinnin haasteita. (Halme ym. 2018, Hiilamo, Merikukka & Haataja 2018.) Vanhemmuuden tuki on lapsen ja nuoren hyvinvoinnin varhaista tukemista ja eriarvoisuuden vähentämistä, joka on kuntien keskeinen tehtävä. Vanhemmuuden tukemiselle löytyy myös lakisääteinen perusta. Lapsen oikeuksien sopimus edellyttää, että vanhempia tuetaan kasvatustehtävässään (Yleissopimus lapsen oikeuksista 1989).

Kouluterveyskyselyyn vuonna 2019 vastanneista vantaalaislapsista ja nuorista keskimäärin joka toinen raportoi kokevansa keskusteluyhteyden vanhempien kanssa hyväksi (THL 2020a). Verrattuna vuoden 2017 kouluterveyskyselyn tuloksiin, keskusteluyhteyden hyväksi kokevien osuus oli hieman suurempi vuonna 2019 (kuvio 9). Esimerkiksi vuonna 2017 kyselyyn vastanneista peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisista 39 prosenttia raportoi keskusteluyhteyden vanhempien kanssa hyväksi, kun se vuonna 2019 oli 49 prosenttia. Suurempi osa pojista kuin tytöistä koki, että keskusteluyhteys vanhempiin oli hyvä. Erot tyttöjen ja poikien osuuksissa eri oppiasteilla vuoden 2019 kyselyssä olivat 10–15 prosenttiyksikköä. Koko maahan verrattaessa vantaalaisten oppilaiden tulokset ovat samansuuntaisia. (THL 2020a.)

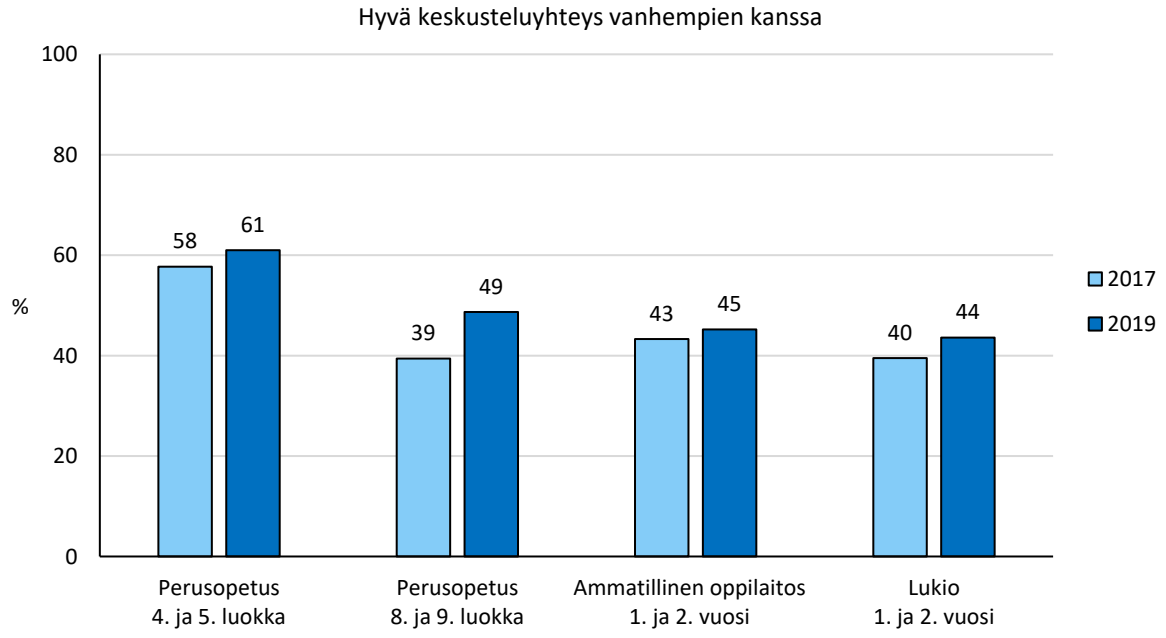

Kuvio 9. Keskusteluyhteyden vanhempien kanssa hyväksi raportoivien vantaalaislasten ja nuorten osuudet (%) vuosien 2017 ja 2019 kouluterveyskyselyissä. Lähde: Kouluterveyskysely (THL 2020a).

Yksinäisyys

Yksinäisyydellä ja sen kokemuksilla on sekä fyysistä että psyykkistä terveyttä heikentävä vaikutus. Pitkään jatkuneella yksinäisyydellä on negatiivisia vaikutuksia myös emotionaalisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin kannalta. Jatkuva yksinäisyyden kierre nostattaa riskiä sairastua erilaisiin mielenterveydellisiin ongelmiin, kuten masennukseen ja ahdistuneisuushäiriöihin. Pitkään kestänyt yksinäisyys voi heikentää itseluottamusta sekä lisätä psykososiaalista huonovointisuutta ja syrjäytymisriskiä. Nuorena alkanut yksinäisyys voi jatkua pitkälle aikuisuuteen ja sillä voi olla vakavia seurauksia niin yksilötason hyvinvoinnille kuin kansanterveydellekin. (Mieli, Suomen Mielenterveysseura ry. 2020)

Vuonna 2019 kouluterveyskyselyyn vastanneista pojista alle kymmenen prosenttia raportoi tuntevansa itsensä yksinäiseksi usein tai jatkuvasti. Tytöillä vastaava osuus oli jonkin verran korkeampi ja vaihteli oppiasteittain 5–17 prosentin välillä. Vuodesta 2017 yksinäisyyttä kokevien osuudet olivat kasvaneet pari prosenttiyksikköä (THL 2020a.) FinSote-tutkimukseen osallistuneista aikuisista keskimäärin alle 10 prosenttia raportoi tuntevansa yksinäisyyttä. Kyselyyn vastanneista eri ikäisistä naisista 5–10 prosenttia ja miehistä 2–8 prosenttia kokivat yksinäisyyttä. (THL 2019b.)

- Itsensä yksinäiseksi tuntevien oppilaiden osuudet (Kouluterveyskysely 2019):

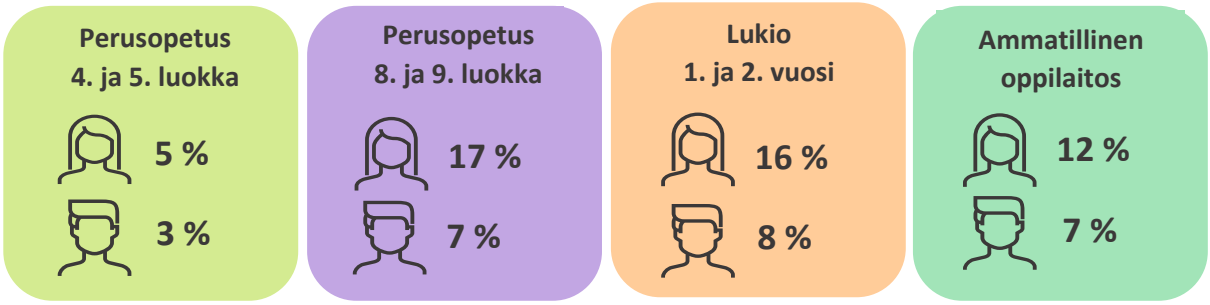

- Itsensä yksinäiseksi tuntevien työikäisten ja iäkkäiden osuudet (FinSote-tutkimus 2018):

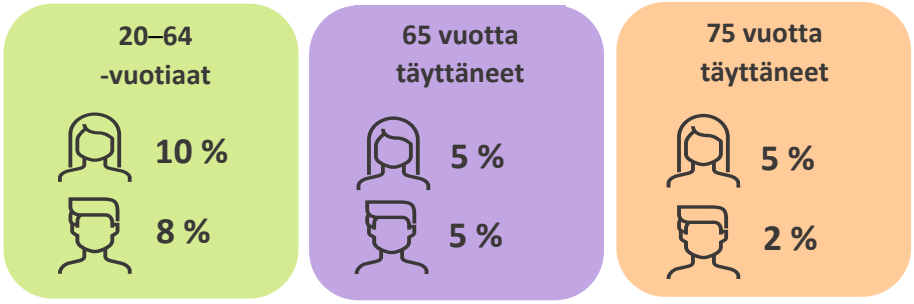

Äänestysaktiivisuus

Äänestysaktiivisuus kertoo kuntalaisten yhteiskunnallisesta osallisuudesta, sillä jokaisella äänioikeutetulla on mahdollisuus vaikuttaa äänestämällä. Monenlaiset syyt voivat kuitenkin vaikuttaa siihen, äänestääkö yksittäinen ihminen vaaleissa. Äänestämisaktiivisuudessa on eroja muun muassa iän, sukupuolen ja asuinalueen mukaan. Äänestämättömyys on niin ikään sidoksissa huono-osaisuuteen ja syrjäytymiseen.

Suomessa järjestettiin vuonna 2019 eduskuntavaalit ja europarlamenttivaalit. Eduskuntavaaleissa äänestysvilkkaus Vantaalla nousi 70,4 prosenttiin, mikä on 0,5 prosenttiyksikköä edellisiä eduskuntavaaleja enemmän (Piiroinen 2019a). Myös valtakunnallisesti äänestettiin aktiivisemmin, sillä koko maassa äänestysprosentti nousi 72,1 prosenttiin, kun se vuonna 2015 oli 70,1 prosenttia. Eduskuntavaaleissa vantaalaisista naisista äänesti 71,8 prosenttia ja miehistä 68,9 prosenttia. Äänestysaktiivisuus vaihteli huomattavasti äänestysalueittain. Kevään 2019 eduskuntavaaleissa korkein äänestysprosentti oli Hämevaaran (82,1) ja alin Estepuiston (57,6) äänestysalueella. (Piiroinen 2019a.) Europarlamenttivaaleissa Vantaan äänestysprosentiksi muodostui 41,5 ja äänestysaktiivisuus nousi tässä vaalissa Vantaalla 0,2 prosenttiyksikköä (Piiroinen 2019b).

Lähteet

Halme N, Hedman L, Ikonen R, Rajala R. Lasten ja nuorten hyvinvointi 2017. Kouluterveyskyselyn tuloksia. Helsinki, 2018. ISBN 978-952-343-115-7. http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-115-7. Viitattu 20.1.2021.

Hiilamo, H, Marko M & Anita H (2018). Long-Term Educational Outcomes of Child Care Arrangements in Finland. SAGE Open 8:2:2158244018774823.

Mieli, Suomen Mielenterveysseura ry. https://mieli.fi/fi/kehitt%C3%A4mistoiminta/mielenterveysosaaminen/nuoren-mielen-ensiapu/lasten-ja-nuorten-yksin%C3%A4isyys . Viitattu 28.10.2020.

Piiroinen J. 2019a Eduskuntavaalit Vantaalla 2019. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/145378_Eduskuntavaalit_2019_Vantaalla.pdf. Vantaan kaupunki. Tietopalvelu C3: 2019. Viitattu 12.11.2020.

Piiroinen J. 2019b. Eurovaalit Vantaalla 2019. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/145726_Eurovaalit_Vantaalla_2019.pdf. Vantaan kaupunki. Tietopalvelu C4: 2019. Viitattu 12.11.2020.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020a. Kouluterveyskysely. https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely . Aineistolähde: Sotkanet.fi (16.10.2020).

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020b. FinSote -tutkimus. https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/finsote-tutkimus . Aineistolähde: Sotkanet.fi (16.10.2020).

Vantaan kaupunki. 2018. Vantaan hyvinvointiohjelma 2018–2022. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/140382_Hyvinvointiohjelma_2018-web-0607-kaikkiosiot.pdf . Viitattu 16.10.2020.

Yleissopimus lapsen oikeuksista 1989. http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1991/19910060/19910060_2 . Viitattu 15.10.2020.

2.1.4 Työkyky

Työkyky tarkoittaa työntekijän edellytysten sekä tehtävän asettamien vaatimusten ja mahdollisuuksien tasapainoa. Työkykyyn vaikuttavat terveys ja toimintakyky, osaaminen, arvot, asenteet ja motivaatio, johtaminen, työyhteisö ja työolot, yhteiskunta sekä lähiyhteisö. (Työterveyslaitos 2020.) Näiden lisäksi työkykyyn vaikuttaa teknologiset muutokset, jotka vääjäämättä muuttavat myös tulevaisuuden työympäristöjä ja työhyvinvointia. Aikaisempien tutkimusten mukaan sosioekonomiset erot työhyvinvoinnissa ja työssä jaksamisessa eivät ole pienentyneet, vaan korkeasti koulutetut kokevat itsensä edelleen työkykyisemmiksi kuin matalasti koulutetut (Koskinen & Sainio (2018). Tässä katsauksessa vantaalaisten työkykyä tarkastellaan koetun työkyvyn sekä sairauspoissaolojen ja työkyvyttömyyseläkkeiden näkökulmista. Indikaattoreiden tarkemmat kuvaukset on esitetty *liitteessä 3.*

Koettu työkyky

FinSote-tutkimukseen vastanneista vantaalaisista työikäisistä noin joka neljäs arvioi työkykynsä heikentyneeksi (THL 2020) ja noin neljännes arvioi, että he eivät todennäköisesti jaksa työskennellä eläkeikään saakka. Nämä osuudet vastasivat Finsote-tutkimukseen osallistuneiden kuntien keskiarvoa, mutta olivat hieman korkeammat kuin Helsingissä tai Espoossa. (THL 2020.) Matalasti koulutetuista vantaalaisista vastaajista 28 prosenttia arvioi työkykynsä heikentyneeksi, kun vastaava osuus korkeasti koulutetuilla oli 19 prosenttia. Samankaltainen trendi on havaittavissa koulutuksen osalta heidän kohdallaan, jotka eivät usko jaksavansa työskennellä vanhuuseläkeikään asti. Matalasti koulutetuista vantaalaisista vastaajista 31 prosenttia ei usko, että jaksaa työskennellä vanhuuseläkeikään asti, kun taas korkeasti koulutetuilla vastaava osuus on 13 prosenttia.

- Koettu työkyky koulutustason mukaan (FinSote-tutkimus 2018):

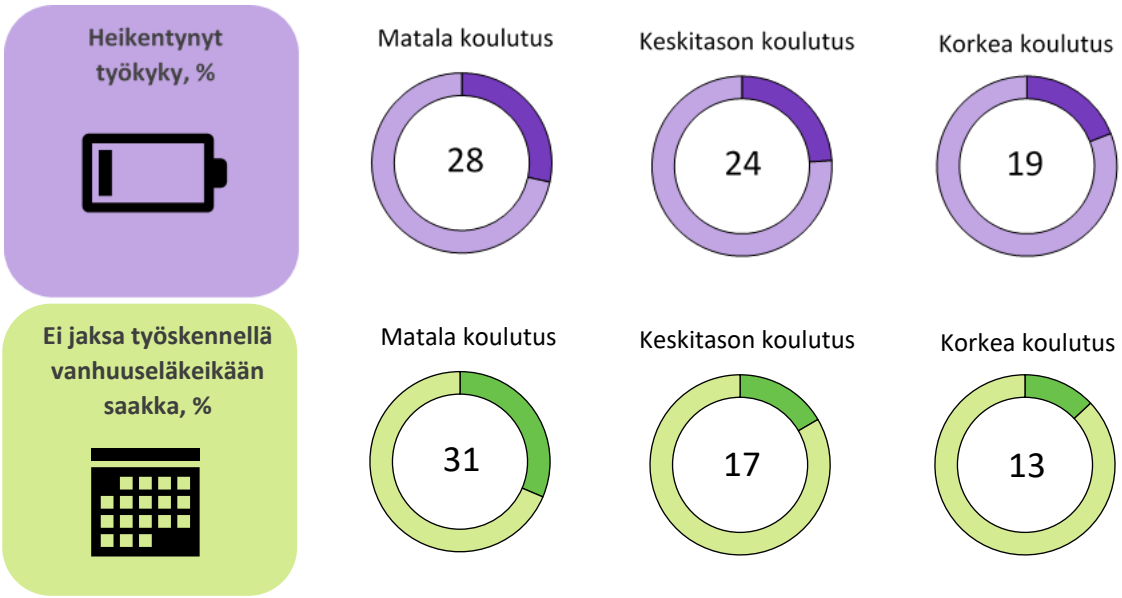

Sairauspoissaolot

Sairauspäivärahaa saaneiden 25–64-vuotiaiden osuutta koko maassa ja kuutoskaupungeissa vuosina 2016–2019 esitetään kuviossa 10 A ja B (Kela 2020). Indikaattori kuvaa niiden työntekijöiden määrää, joilla on yli 10 arkipäivää kestäneitä sairauspoissaoloja. Tarkastelussa olevan neljävuotiskauden aikana päivärahaa saaneiden osuus näyttäisi lisääntyneen hieman koko maassa. Kuutoskaupunkeja tarkasteltaessa, korvausta saaneiden osuus oli Vantaalla hieman korkeampi kuin Helsingissä ja Espoossa, mutta kuitenkin koko maan keskiarvoa ja muita kuutoskuntia alhaisempi. Suurempi osa naisista kuin miehistä oli ollut yli 10 päivää kestävällä sairaslomalla. (kuvio 10 A ja B.)

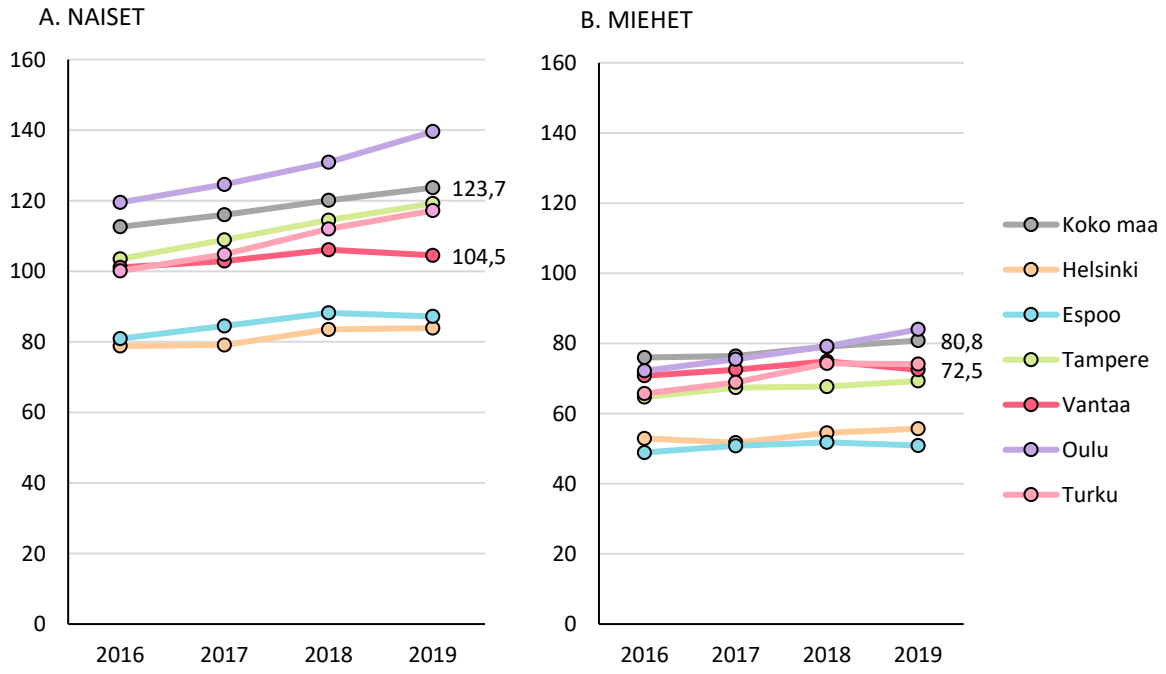

Kuvio 10. Sairauspäivärahaa saaneet 25–64-vuotiaat A. naiset ja B. miehet vuosina 2016–2019 (per 1 000 vastaavan ikäistä). Sairauspäivärahaa saaneet kuvaa yli 10 arkipäivää kestäneitä sairauspoissaoloja. Lähde: Kela 2020.

Työkyvyttömyyseläkkeet

Työkyvyttömyyseläkettä saaneiden 25–64-vuotiaiden osuutta koko maassa ja kuutoskaupungeissa vuosina 2016–2019 esitetään kuviossa 11 A ja B (ETK 2020). Tarkastelussa olevan kauden aikana työkyvyttömyyseläkettä saaneiden osuus näyttäisi hieman vähentyneen koko maassa. Vantaalla osuus on hieman Espoota suurempi, mutta koko maan keskiarvoa ja muita kuutoskaupunkeja alhaisempi. Vuonna 2019 noin neljä prosenttia 25–64-vuotiaista vantaalaisista sai työkyvyttömyyseläkettä. Yleisimmät perusteet työkyvyttömyyseläkkeelle olivat mielenterveyden häiriöt (2 % vastaavanikäisestä väestöstä) ja tuki- ja liikuntaelimistön sairaudet (0,5 % vastaavanikäisestä väestöstä). Naisten ja miesten välillä ei ollut havaittavissa suuria eroja työkyvyttömyyseläkettä saaneiden osuuksissa. (ETK 2020.)

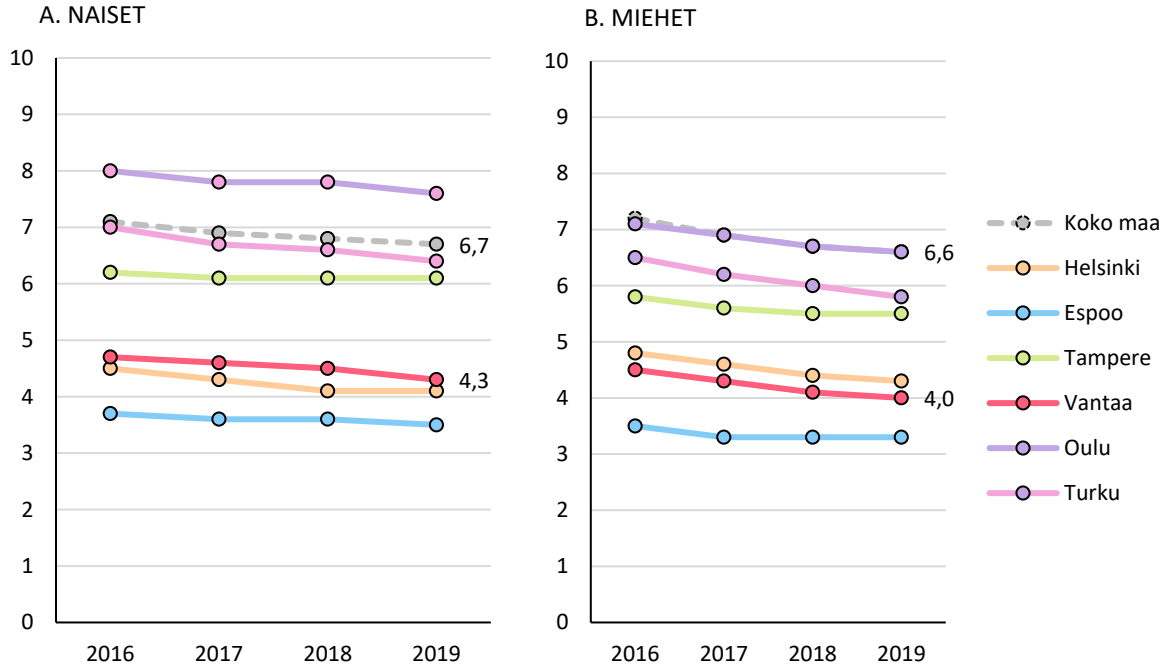

Kuvio 11. Työkyvyttömyyseläkettä saaneet 25–64-vuotiaat A. naiset ja B. miehet vuosina 2016–2019 (% vastaavanikäisestä väestöstä). Lähde: Eläketurvakeskus 2020.

Lähteet

Eläketurvakeskus (ETK). 2020. Eläketilastot. Aineistolähde: Sotkanet.fi (17.10.2020)

Kansaneläkelaitos (Kela). 2020. Tilasto sairauspäivärahasta. Aineistolähde: Sotkanet.fi (16.10.2020)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020. FinSote -tutkimus. https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/finsote-tutkimus . Aineistolähde: Sotkanet.fi (16.10.2020).

Työterveyslaitos (TTL). 2020. Mitä työhyvinvointi on? https://www.ttl.fi/perehdytys-tyohyvinvointiintyoterveyteen-ja-tyoturvallisuuteen/tyohyvinvointi-yhteinen-asia/. Viitattu 17.10.2020.

Koskinen, Seppo & Päivi Sainio (2018). Työkyky. Teoksessa: Koponen, Päivikki ym. (toim.): Terveys, toimintakyky ja hyvinvointi Suomessa. FinTerveys 2017 -tutkimus. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

2.1.5 Tapaturmat ja turvallisuus

Tässä luvussa tarkastellaan koulussa ja liikenteessä tapahtuvia vahinkoja ja tapaturmia, rikollisuutta sekä iäkkäiden henkilöiden kaatumistapaturmia. Lisäksi arvioidaan vantaalaisten lasten ja nuorten elinympäristön turvallisuutta koulukiusaamisen sekä nuorten rikosten ja päihdekiinniottojen näkökulmista. Indikaattoreiden tarkemmat kuvaukset on esitetty *liitteessä 3.*

Tapaturma on odottamaton tapahtuma, jonka yhteydessä ihminen loukkaantuu tai menehtyy. Tapaturman yleinen tunnusmerkki on eriasteinen ruumiillinen vamma (THL 2020a). Tapaturmien ehkäisy on turvallisuuden edistämistä, joka sisältyy myös osaksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. (THL 2020a.)

Tapaturmat koulussa ja koulumatkalla

Kouluterveyskyselyyn vuonna 2019 vastanneista perusopetuksen 8. ja 9. luokkalaisista noin joka kuudes raportoi, että hänelle oli sattunut koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana vähintään yksi tapaturma, joka oli vaatinut terveydenhuollon vastaanotolla käyntiä (THL 2020b). Vastaavasti kyselyyn vastanneista lukion ja ammatillisen oppilaitoksen oppilaista joka kymmenes ilmoitti koulussa tai koulumatkalla hänelle tapahtuneesta tapaturmasta. Koko maan keskiarvoon ja vuoden 2017 kouluterveyskyselyn tuloksiin verrattuna erot olivat pieniä. (THL 2020b.)

- Sattunut tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana (Kouluterveyskysely 2019):

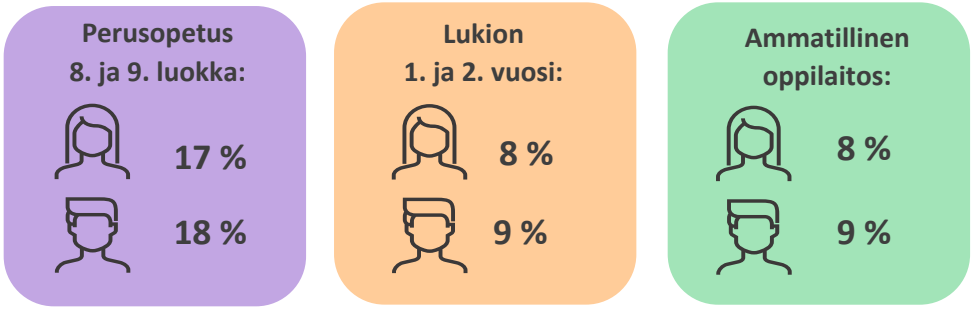

Koulukiusaaminen

Jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus turvalliseen lähiympäristöön ilman kiusaamisen ja syrjinnän pelkoa. Oikeuden tulisi toteutua yhdenvertaisesti kaikilla nuorilla esimerkiksi sukupuoleen, syntyperään, ikään, vammaisuuteen tai seksuaaliseen suuntautumiseen katsomatta. Kiusaaminen voidaan ymmärtää monella tavalla ja ilmiöstä on olemassa erilaisia määritelmiä. Tutkimuksissa kiusaaminen määritellään usein seuraavasti: ”Kiusaamista on se, kun yhdelle ja samalle oppilaalle aiheutetaan toistuvasti vahinkoa ja/tai pahaa mieltä. Tekijöinä on joku tai jotkut, joita vastaan kiusatun on vaikea puolustautua.” (Salmivalli 2010.)

Kouluterveyskyselyyn vastanneista perusopetuksen 4. ja 5. luokkalaisista lapsista noin 8 prosenttia vastasi kokeneensa koulukiusaamista koulussa vähintään kerran viikossa lukukauden aikana (THL 2020b). Siirryttäessä toiselle asteelle näyttäisi kiusaaminen vähenevän vastanneiden keskuudessa. Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista kiusaamista on kokenut enää vain noin 2 prosenttia. Koko maan keskiarvoon ja vuoden 2017 kouluterveyskyselyn tuloksiin verrattuna erot olivat pieniä. (THL 2020b.)

- Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa (Kouluterveyskysely 2017 ja 2019):

Perusopetus 4. ja 5. luokka	Perusopetus 8. ja 9. luokka	Lukion 1. ja 2. vuosi	Ammatillinen oppilaitos
2017: 8 % 2019: 8 %	2017: 6 % 2019: 5 %	2017: 2 % 2019: 2 %	2017: 3 % 2019: 4 %

Nuorten rikokset ja päihdekiinniotot

Nuoruus on rikosten tekemisen kannalta aktiivista aikaa, mutta suurin osa nuorista rikoksen tekijöistä päätyy rikoksettomaan aikuisuuteen. Kuitenkin lähes kaikki toistuvasti rikoksia tekevät aikuiset ovat jo nuorena joutuneet rikoskierteeseen. Rikoslain 3. luvun 4 § mukaan rangaistusvastuun edellytyksenä on, että tekijä on teon hetkellä täyttänyt viisitoista vuotta ja on syyntakeinen (RL19.12.1889/39). Esitutkintalain 3. luvun 5 § mukaan, kun alle 15-vuotiaan epäillään syyllistyneen rikolliseen tekoon, toimitetaan tarvittaessa esitutkinta kunkin epäillyn osalta esitutkintalain 1. luvun 2 §:ssä tarkoitetut seikat. Suomessa alle 15-vuotiaat eivät joudu oikeuteen eikä heitä rangaista. Sen sijaan heidät voidaan tuomita vahingonkorvaukseen, he voivat saada merkinnän poliisiasiain tietojärjestelmään ja lastensuojelu voi puuttua asiaan. (EL22.7.2011/805.)

Poliisin tulostietojärjestelmän perusteella vantaalaisten 15–29-vuotiaiden nuorten rikoksista selkeästi yleisempiä ovat olleet omaisuus- ja liikennerikokset (kuvio 12). Edellisten vuosien aikana omaisuus- ja huumausainerikoksiin osallistuneiden nuorten määrät näyttäisivät hieman lisääntyneen (Kuvio 12). Vantaalla tapahtui 695 nuorten, 15–29-vuotiaiden päihdekiinniottoa vuonna 2019. Nuorten päihdekiinniottojen määrä oli aiempia vuosia pienempi, sillä vuonna 2017 niiden määrä oli Vantaalla vielä lähes 900. (PolStat 2020.)

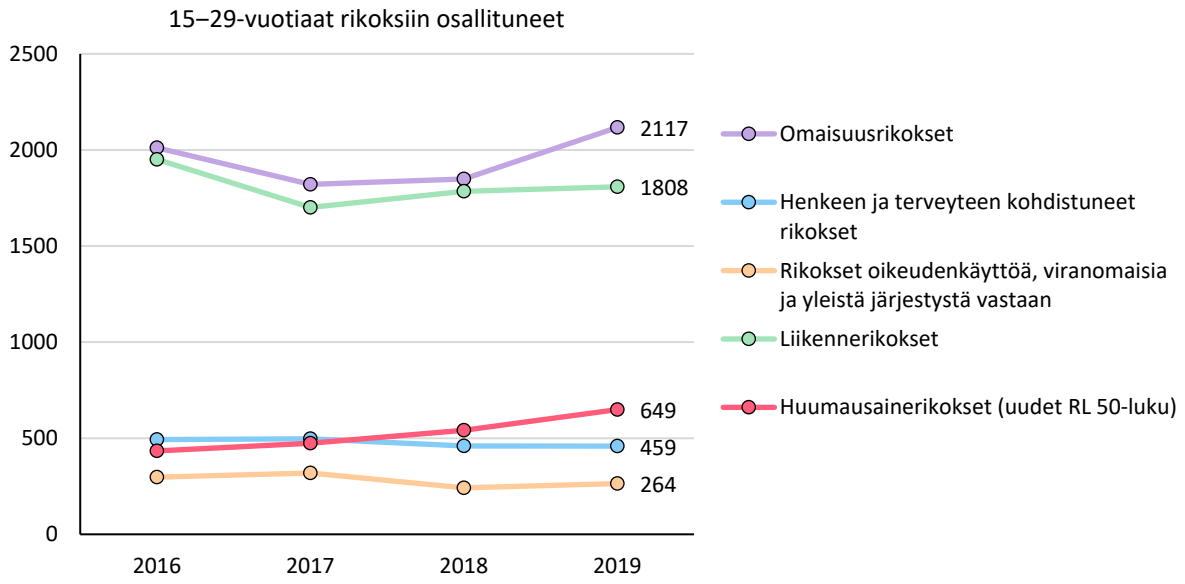

Kuvio 12. Rikoksiin osallistuneiden vantaalaisten 15–29-vuotiaiden nuorten lukumäärät vuosina 2016–2019. Kuvassa on esitetty ikäryhmän viisi yleisintä rikosluokkaa. Lähde: Poliisi (PolStat)

Huumeiden hankkiminen

Vuonna 2019 kouluterveyskyselyyn vastanneista lapsista ja nuorista yli puolet vastasi, että omalla paikkakunnalla on omanikäisen helppo hankkia huumeita. Osuus oli kaikilla oppiasteilla suurempi kuin vuonna 2017. Esimerkiksi vuonna 2017 vastanneista ammatillisen oppilaitoksen ja lukion oppilaista noin 60 prosenttia vastasi, että huumeiden hankkiminen on helppoa, kun vastaava osuus vuoden 2019 vastaajista oli lähes 70 prosenttia. (kuvio 13.)

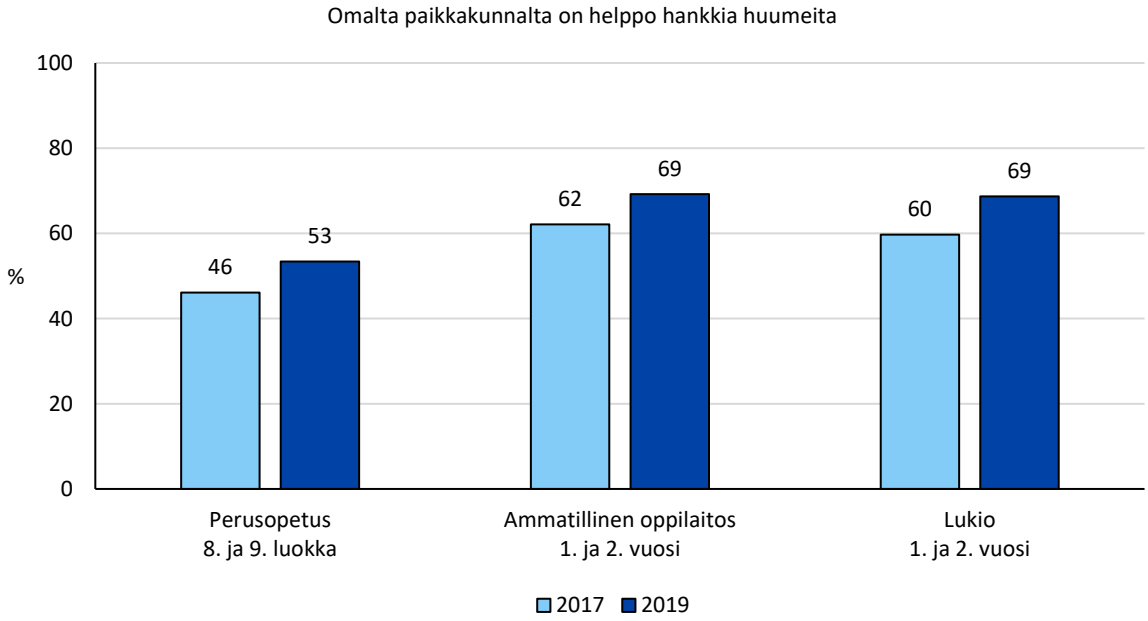

Kuvio 13. Lasten ja nuorten osuudet (%), jotka arvioivat, että omalta paikkakunnalta omanikäisen on melko tai erittäin helppoa hankkia huumeita, esimerkiksi marihuanaa tai kannabista. Lähde: Kouluterveyskysely 2017 ja 2019 (THL).

Liikennevahingot

Liikenteen turvallisuutta kuvaavana indikaattorina on tähän raporttiin nostettu Onnettomuustietoinstituutin (OTI) keräämiä tietoja liikennevahingoista vuosilta 2016–2018. Näihin tilastoihin on koottu kaikki vakuutusyhtiöiden korvaamat liikennevahingot, joiden johdosta on maksettu korvausta henkilö- tai omaisuusvahingosta tai joista on aiheutunut järjestely- tai oikeuskuluja. (OTI 2020.)

Vantaalla sattui vuoden 2019 aikana 4 515 vakuutusyhtiöiden korvaamaa liikennevahinkoa, mikä on 19,5 vahinkoa 1 000 asukasta kohden. Uhreja, eli liikennevahingoista vammautuneita tai kuolleita oli 773 eli 3,3 henkilöä 1 000 asukasta kohden. Asukaslukuun suhteutettu uhrilukumäärä oli Vantaalla kuusikkokunnista kolmanneksi alhaisin vuonna 2019, vaikka määrä on ollut kasvusuunnassa erityisesti vuosina 2016–2018 (kuvio 14, OTI 2021.)

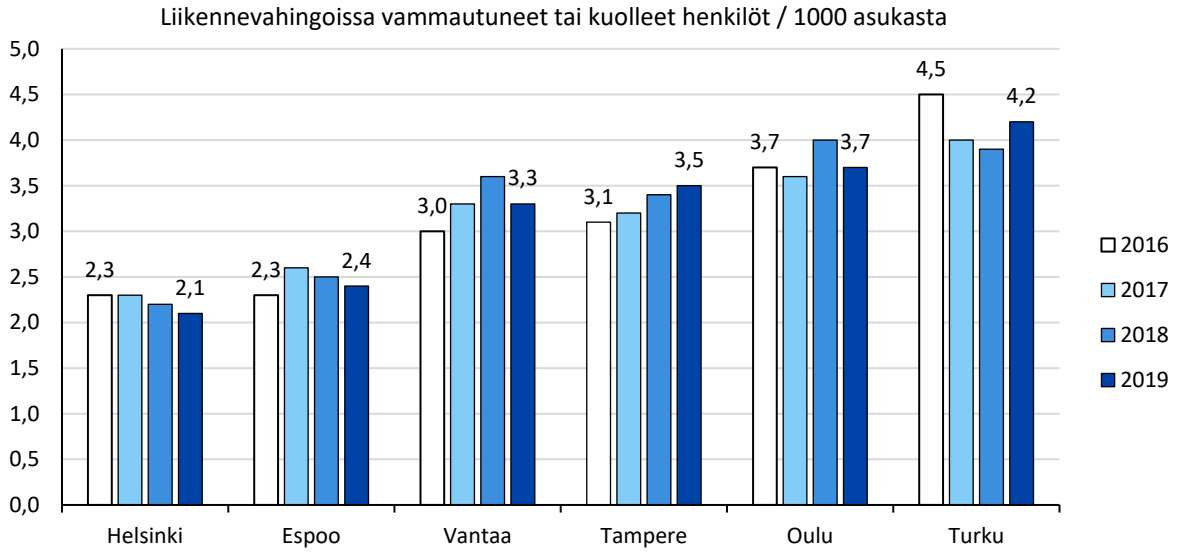

Kuvio 14. Liikennevahingoissa vammautuneet tai kuolleet henkilöt / 1 000 asukasta kohden kuusikkokunnissa 2016–2019. Lähde: Onnettomuustietoinstituutti (OTI).

Rikollisuus

Asuinympäristöllä on merkittävä rooli yksilön turvallisuuden tunteeseen. Pelko rikollisuudesta sekä siitä johtuva turvattomuuden kokemus aiheuttavat seurauksia niin yksilölle kuin kunnallekin. Pelko rikoksen uhriksi joutumisesta riistää primitiivisellä tavalla ihmisen hyvinvointiin liittyvää turvallisuuden tunnetta. Turvallisuuden tunne on yksi tärkeimpiä asioita, joita ihminen tarvitsee onnelliseen ja hyvinvoivaan elämään. Turvallisuus sekä turvattomuuden kokemus ovat subjektiivisia seikkoja, jotka usein ovat sidoksissa ikään, sukupuoleen sekä sosioekonomiseen asemaan.

Kuviossa 15 on esitelty poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset 1 000 asukasta kohti. Omaisuusrikoksiksi lasketaan mm. varkaus, ryöstö, kavallus ja luvaton käyttö. Kuviosta nähdään, että Vantaalla tehtiin omaisuusrikoksia koko maan tasoa enemmän koko seurantajaksolla 2010–2019. Esimerkiksi vuonna 2019 Vantaalla tehtiin keskimäärin 55 omaisuusrikosta 1 000 henkilöä kohden, kun koko maassa vastaava luku oli 39.

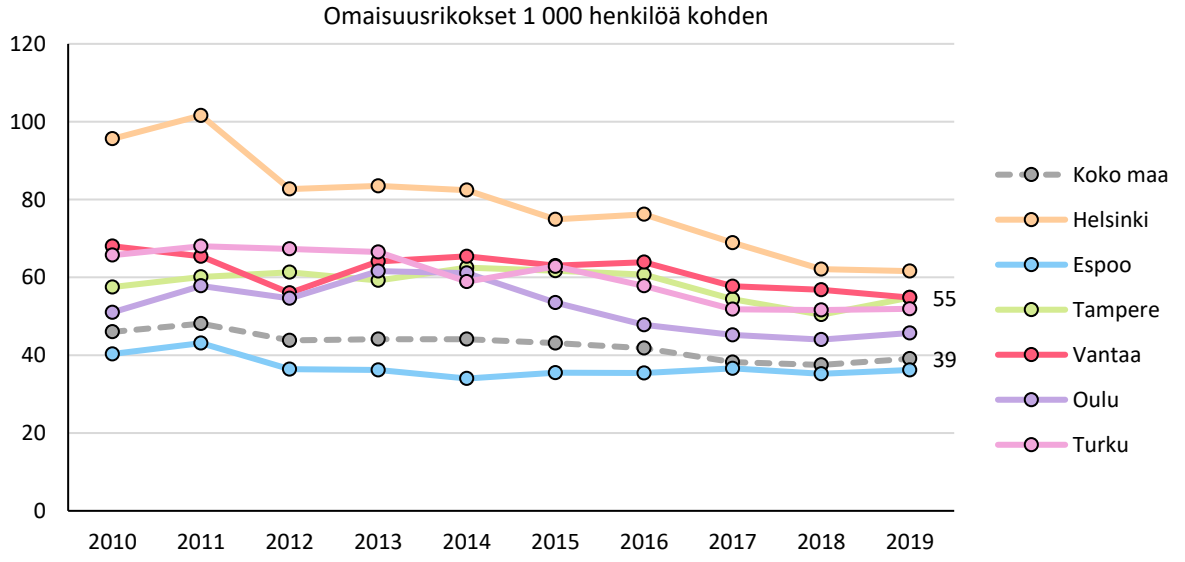

Kuvio 15. Omaisuusrikokset kuusikkokunnissa ja koko maassa 1000 henkilöä kohti vuosien 2010 ja 2019 välillä. Lähde: Tilastokeskus.

Kuviossa 16 on puolestaan esitetty poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset 1 000 asukasta kohti kuusikkokunnissa vuosina 2010–2019. Henkeen ja terveyteen kohdistuneiksi rikoksiksi lasketaan mm. tappo, murha, pahoinpitely ja kuolemantuottamus. Vuonna 2019 koko maassa tapahtui keskimäärin 7 henkeen ja terveyteen kohdistunutta rikosta 1 000 asukasta kohden. Vantaalla vastaava luku oli 8.

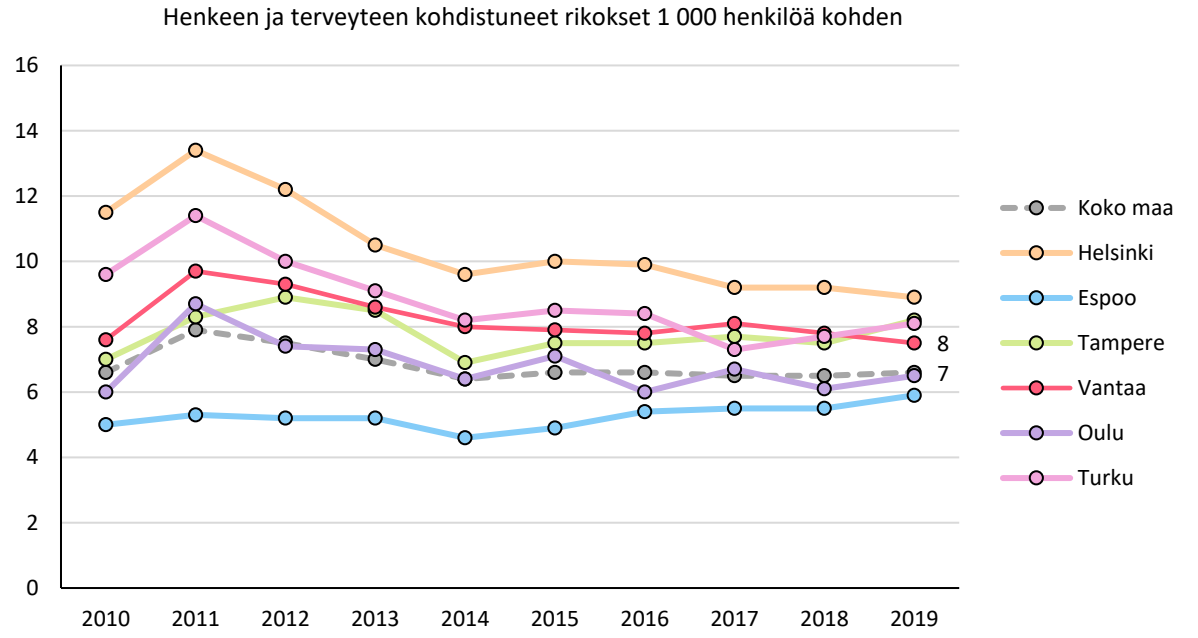

Kuvio 16. Henkeen- ja terveyteen kohdistuneet rikokset 1000 henkilöä kohden kuusikkokunnissa ja koko maassa vuosien 2010 ja 2019 välillä. Lähde: Tilastokeskus.

Iäkkäiden henkilöiden kaatumistapaturmat

Valtaosa iäkkäiden tapaturmista aiheutuu kaatumisista ja kaatumisten seuraukset ovat vakavampia kuin nuoremmilla ikäryhmillä. Suomessa kuolee vuosittain noin tuhat henkilöä kaatumisen seurauksena. Kaatumisesta voi tulla erilaisia vammoja, esimerkiksi lonkkamurtuma, joita on viime vuosina ollut kuitenkin aiempaa vähemmän. (THL 2020c.)

Kuviosta 17 nähdään kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä kuutoskaupungeissa vuosina 2010–2019. Vantaalla hoitojaksojen määrä oli tarkastelujakson aikana alhaisimmillaan vuonna 2017, jolloin 65 vuotta täyttäneille vantaalaisille tapahtui keskimäärin 153 kaatumisiin ja putoamisiin liittyvää hoitojaksoa 10 000 vastaavanikäistä kohden. Vantaalla hoitojaksojen määrä oli muihin kuusikkokuntiin ja koko maahan verrattuna alhaisin vuosina 2016–2018 ja Espoon jälkeen toiseksi alhaisin vuonna 2019. Naisilla hoitojaksoja oli miehiä enemmän koko tarkastelujakson ajan, vaikka sukupuolien välinen ero näyttäisi hieman kaventuneen viime vuosien aikana. Esimerkiksi vuonna 2008 vantaalaisilla 65 vuotta täyttäneillä naisilla oli kaatumisiin ja putoamisiin liittyviä hoitojaksoja yhteensä 293 ja miehillä 149 (10 000 vastaavanikäistä kohden), kun vastaava luku vuonna 2019 oli naisilla 212 ja miehillä 160 (THL 2020e).

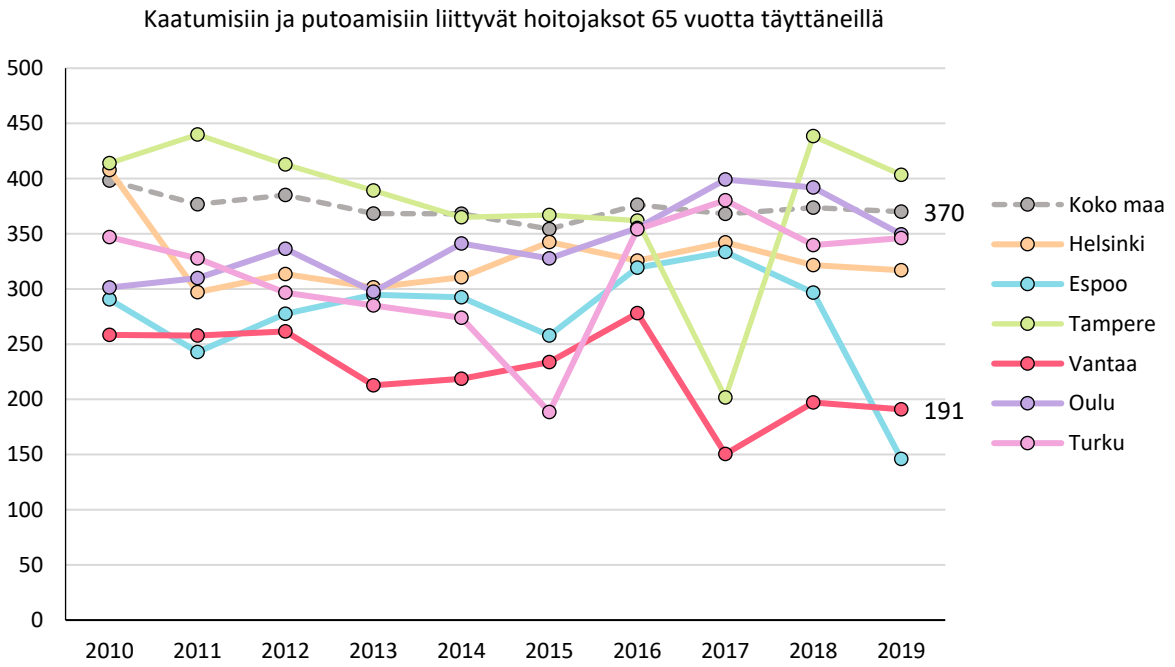

Kuvio 17. Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä kuutoskunnissa vuosina 2010–2019 (lkm/10 000 vastaavanikäistä). Lähde: Perusterveydenhuolto- ja Erikoissairaanhoitotilastot (THL).

Lonkkamurtumat

Lonkkamurtumat kuvaavat vakavampien kaatumistapaturmien määrää. Kuviosta 18 nähdään, että Vantaalla tapahtuu hieman maan keskitasoa vähemmän lonkkamurtumia: vuonna 2018 lonkkamurtumia tapahtui keskimäärin 0,5 prosentille 65 vuotta täyttäneistä. Lonkkamurtumien määrissä ei Vantaan osalta ole havaittavissa suurta ajallista muutosta, mutta naisilla lonkkamurtuman saaneiden osuus oli miehiä suurempi. Esimerkiksi vuonna 2018 65 vuotta täyttäneistä naisista 0,6 prosenttia ja miehistä 0,3 prosenttia sai lonkkamurtuman (kuvio 18, THL 2020d).

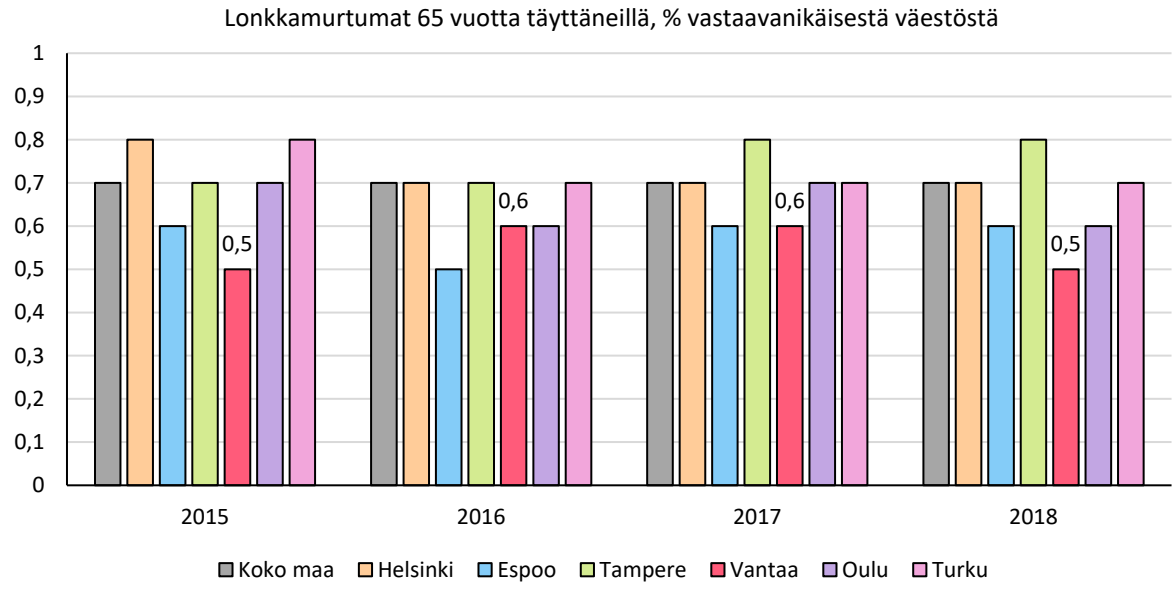

Kuvio 18. Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä kuutoskunnissa vuosina 2015–2018.
Lähde: Perusterveydenhuolto- ja erikoissairaanhoitotilastot (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos).

Lähteet

EL22.7.2011/805. Esitutkintalaki. Säädös säädöstietopankki. http://www.finlex.fi . Viitattu 6.11.2020.

Onnettomuustietoinstituutti (OTI): OTI:n vakuutusyhtiöiden liikennevahinkotilasto. Viitattu 22.2.2021.

Poliisin tulostietojärjestelmä (PolStat). Nuorten tekemät rikokset ja päihdekiinniotot. Erillinen tietopyyntö. Viitattu 12.1.2021.

RL19.12.1889/39. Rikoslaki. Säädös säädöstietopankki. http://www.finlex.fi . Viitattu 6.11.2020.

Salmivalli, C. 2010. Koulukiusaamiseen puuttuminen. Kohti tehokkaita toimintamalleja. Jyväskylä: PS – kustannus.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020a. Tapaturmien ehkäisy. https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/turvallisuuden-edistaminen/tapaturmien-ehkaisy . Viitattu 31.10.2020.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020b. Kouluterveyskysely. https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely . Aineistolähde: Sotkanet.fi (16.10.2020).

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020c. Iäkkäiden tapaturmat. https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/turvallisuuden-edistaminen/tapaturmien-ehkaisy/iakkaiden-tapaturmat . Viitattu 31.10.2020.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020d. Erikoissairaanhoitotilasto ja perusterveydenhuoltotilasto. Aineistolähde: Sotkanet.fi (31.10.2020).

2.2 Elintavat

Elintavoilla eli terveyskäyttäytymisellä tarkoitetaan yleisimmin alkoholinkäyttöä, liikuntaa, ruokatottumuksia ja tupakointia. Nämä elintavat ovat keskeisiä suomalaisten kansantautien riski- ja suojatekijöitä. Esimerkiksi tupakointi lisää sydän- ja verisuonisairauksien, kroonisten keuhkosairauksien, muistisairauksien ja syöpien riskiä. Liikunta taas pienentää lähes kaikkien kansantautien riskiä. (THL2020a.) Näihin riski- ja suojatekijöihin voidaan kuitenkin usein vaikuttaa ja siten ehkäistä kansantauteja (THL2020b).

Terveyskäyttäytyminen ja elintapojen valinta ei synny tyhjästä, vaan niillä on sosiaalinen, taloudellinen ja kulttuurinen kasvualustansa. Myös perinteet, arvot ja asenteet ohjaavat käyttäytymistä eri tavoin eri sosioekonomisissa ryhmissä. Hyvään sosioekonomiseen asemaan liittyy tiedollisia, taloudellisia ja sosiaalisia resursseja, jotka mahdollistavat terveellisten elintapojen valinnan. Tämä johtaa osaltaan parempaan terveydentilaan ja vähäisempään sairastuvuuteen. Elintapojen merkitys korostuu myös eri sukupolvissa, sillä terveelliset elintavat opitaan yleisesti jo varhaislapsuudessa, joten vanhempien elintavoilla on merkitystä koko perheen hyvinvoinnille. (THL2020a.)

Lasten ja nuorten elintavat

Nuorten elintapoja kuvataan neljän elintapaindikaattorin valossa: koululounaan syönti, liikunta, alkoholi ja tupakointi (kuvio 19). Esitetyt tulokset perustuvat vuoden 2019 kouluterveyskyselyyn osallistuneiden vantaalaisten lasten ja nuorten vastauksiin (THL 2020c). Suurin osa elintapakysymyksistä *kysyttiin perusopetuksen 4. ja 5. luokan oppilailta eri tavoin* kuin muilla luokilla ja oppiasteilla, minkä vuoksi heidän vastauksensa näkyvät ainoastaan samalla tavoin kysytyn liikunnan osalta. Indikaattoreiden tarkemmat kuvaukset on esitetty *liitteessä 3.*

Kyselyyn vastanneiden vantaalaisten tyttöjen ja poikien tulokset olivat saman suuntaiset. *Liikunta* oli osa päivittäistä elämää vain pienellä osalla vastanneista lapsista ja nuorista, sillä alle puolet oppilaista ilmoitti liikkuvansa vähintään tunnin päivässä. Osuus oli erityisen alhainen lukiolaisilla, joista ainoastaan noin joka seitsemäs kyselyyn vastanneista ilmoitti liikkuvansa tunnin tai enemmän päivässä. (kuvio 19.)

Huomattavan suuri osa perusopetuksen ja toisen asteen pojista ja tytöistä ilmoitti, että he eivät syö *koululounasta* päivittäin. Esimerkiksi keskimäärin noin 60 prosenttia perusopetuksen 8. ja 9. luokkalaisista ja toiseen asteen oppilaista vastasi, että he eivät syö päivittäin koululounasta. Lukiolaisilla vastaajilla vastaava osuus oli vajaa 50 prosenttia. Humalahakuinen *alkoholinkäyttö* oli vastanneiden keskuudessa yleisintä ammattikoulun oppilailla, joista noin joka neljäs pojista ja joka viides tytöistä vastasi olleensa tosi humalassa kerran kuukaudessa. Vastaavasti päivittäin *tupakkatuotteita* tai sähkösavukkeita käyttävien osuus oli suurin kyselyyn vastanneilla ammattikoulun oppilailla. (kuvio 19, THL 2020c.)

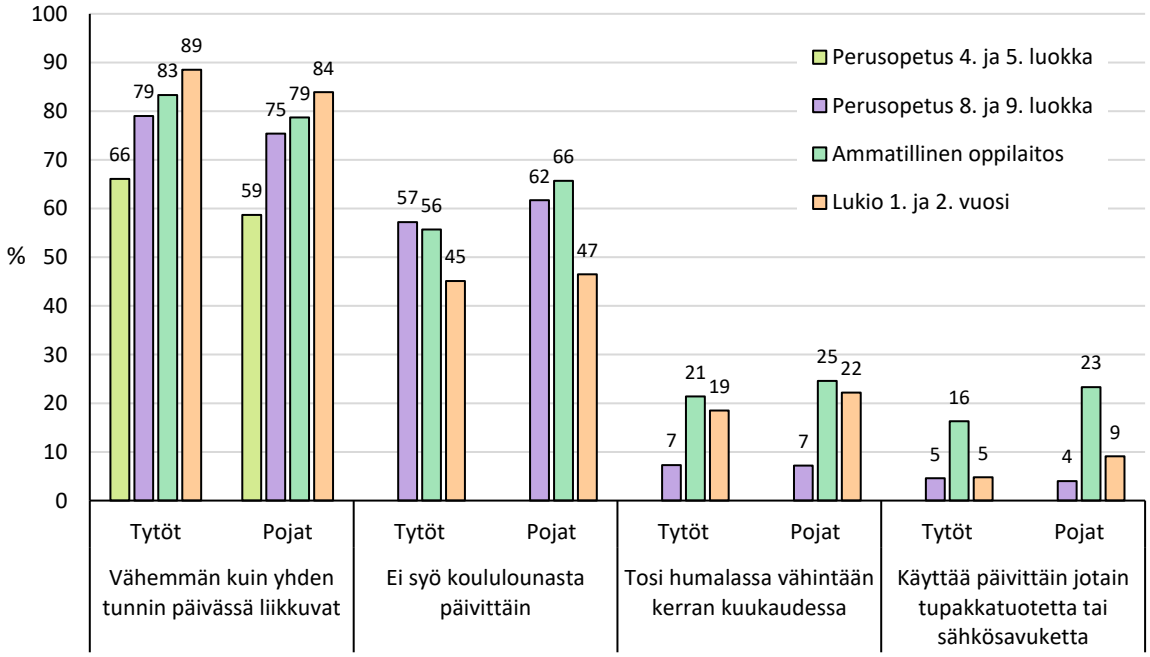

Kuvio 19. Vantaalaisten nuorten elintavat. Osuus (%) pojista ja tytöistä, jotka eivät syö koululounasta viitenä päivänä koulussa, jotka harrastavat vähemmän kuin tunnin liikuntaa päivässä, jotka juovat itsensä tosi humalaan vähintään kerran kuukaudessa, jotka käyttävät päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta. Lähde: Kouluterveyskysely, 2019 (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos).

Lasten ja nuorten suun terveydestä huolehtiminen

Yksinkertaisin ja vaikuttavin tapa huolehtia suun terveydestä on pestä hampaat kahdesti päivässä. Lisäksi ruokailutottumukset ja nuuskan tai tupakkatuotteiden käyttö vaikuttavat suun terveyteen. Kuviosta 20 nähdään, että pojat harjaavat hampaitaan tyttöjä harvemmin. Esimerkiksi kouluterveyskyselyyn vuonna 2019 osallistuneista vantaalaisista ammatillisen oppilaitoksen pojista jopa 56 prosenttia vastasi harjaavansa hampaat harvemmin kuin kaksi kertaa päivässä, kun vastaava osuus tytöillä oli 33 prosenttia (kuvio 20).

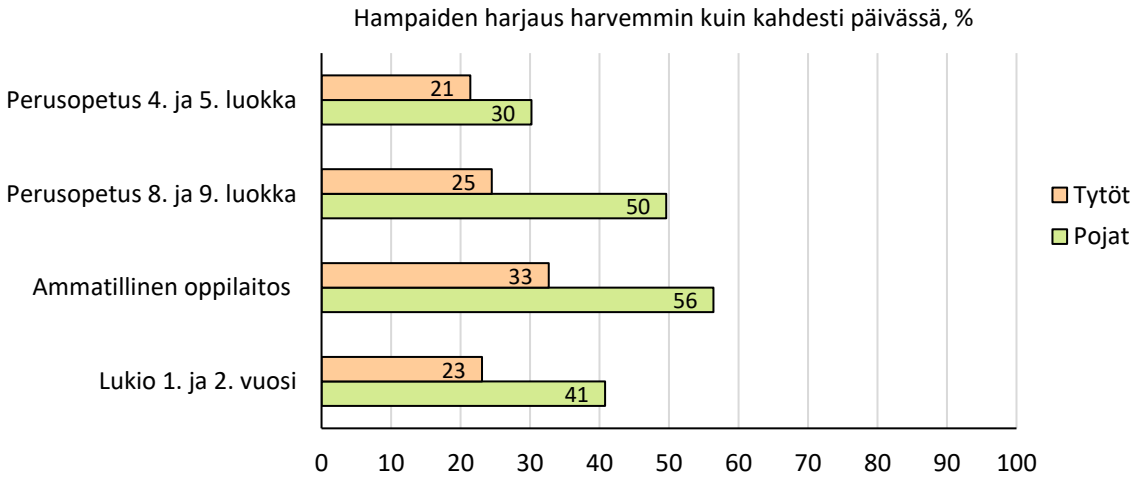

Kuvio 20. Vantaalaisten lasten ja nuorten hampaiden harjaus. Osuudet (%) harvemmin kuin kahdesti harjaavista. Lähde: Kouluterveyskysely 2019 (THL).

Aikuisten elintavat

Aikuisten elintapoja tarkastellaan kasvisten ja hedelmien käytön, vapaa-ajan liikunnan, alkoholin käytön ja tupakoinnin näkökulmista (THL 2020d). Indikaattoreiden tarkemmat kuvaukset on esitetty *liitteessä 3.*

Keskimäärin joka neljäs kyselyyn vastannut vantaalainen ilmoitti, että ei harrasta *liikuntaa* vapaa-ajallaan. (kuvio 21, THL 2020d.) Miehillä liikuntaa harrastamattomia oli eniten 20–64-vuotiaiden ikäryhmässä, josta noin joka kolmas vastasi, että ei harrasta liikuntaa vapaa-ajallaan (kuvio 21). Naisilla vastaava osuus oli selkeästi suurin 75 vuotta täyttäneiden ikäryhmässä, jossa lähes joka toinen ilmoitti, että ei harrasta vapaa-ajan liikuntaa. *Kasviksia ja hedelmiä* ravitsemussuositusten mukaisesti käytti alle puolet kyselyyn vastanneista miehistä ja naisista; pienin osuus miehillä oli 20–64-vuotiaiden ikäryhmässä (20 prosenttia) ja naisilla 75 vuotta täyttäneiden ikäryhmässä (35 prosenttia). (kuvio 21).

Alkoholia liikaa käyttävien osuus oli miehillä naisia suurempi (kuvio 21). Noin kolmasosa vastanneista 20–64 vuotiaista ja noin joka toinen 65 vuotta täyttäneistä miehistä raportoi käyttävän alkoholia määrän, jonka katsotaan olevan terveydelle haitallista. Naisilla vastaavat osuudet olivat huomattavasti pienemmät. Noin joka seitsemäs 20–64-vuotiaista miehistä ja joka kymmenes naisista raportoi *tupakoivansa päivittäin*. Yli 75-vuotialla tupakoivien osuudet olivat alle 5 %. (kuvio 21.)

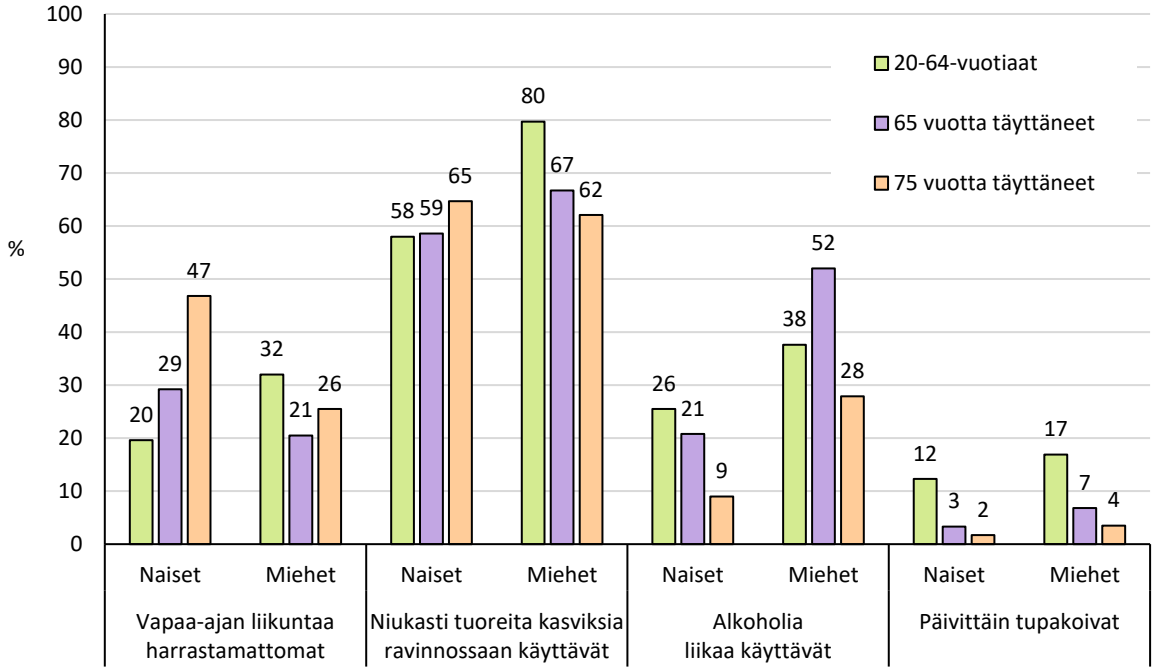

Kuvio 21. Vantaalaisen aikuisväestön elintavat. Vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomien osuus (%), kasviksia ja hedelmiä niukasti käyttävien osuus (%), vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomien osuus (%), alkoholia liika käyttävien osuus (AUDIT-C) (%) ja päivittäin tupakoivien osuus (%). Lähde: FinSote-tutkimus 2018 (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos).

Elintapojen tiedetään olevan vahvasti yhteydessä henkilön koulutustasoon - mitä korkeampi koulutus, sitä terveellisemmät elintavat yleensä ovat. Tämä näkyi myös vantaalaisten FinSote-tutkimukseen osallistuneiden aikuisten liikuntaan, ravitsemukseen, alkoholin käyttöön ja tupakointiin liittyvissä vastauksissa.

- Vantaalaisen aikuisväestön elintavat koulutustason mukaan (FinSote-tutkimus 2018):

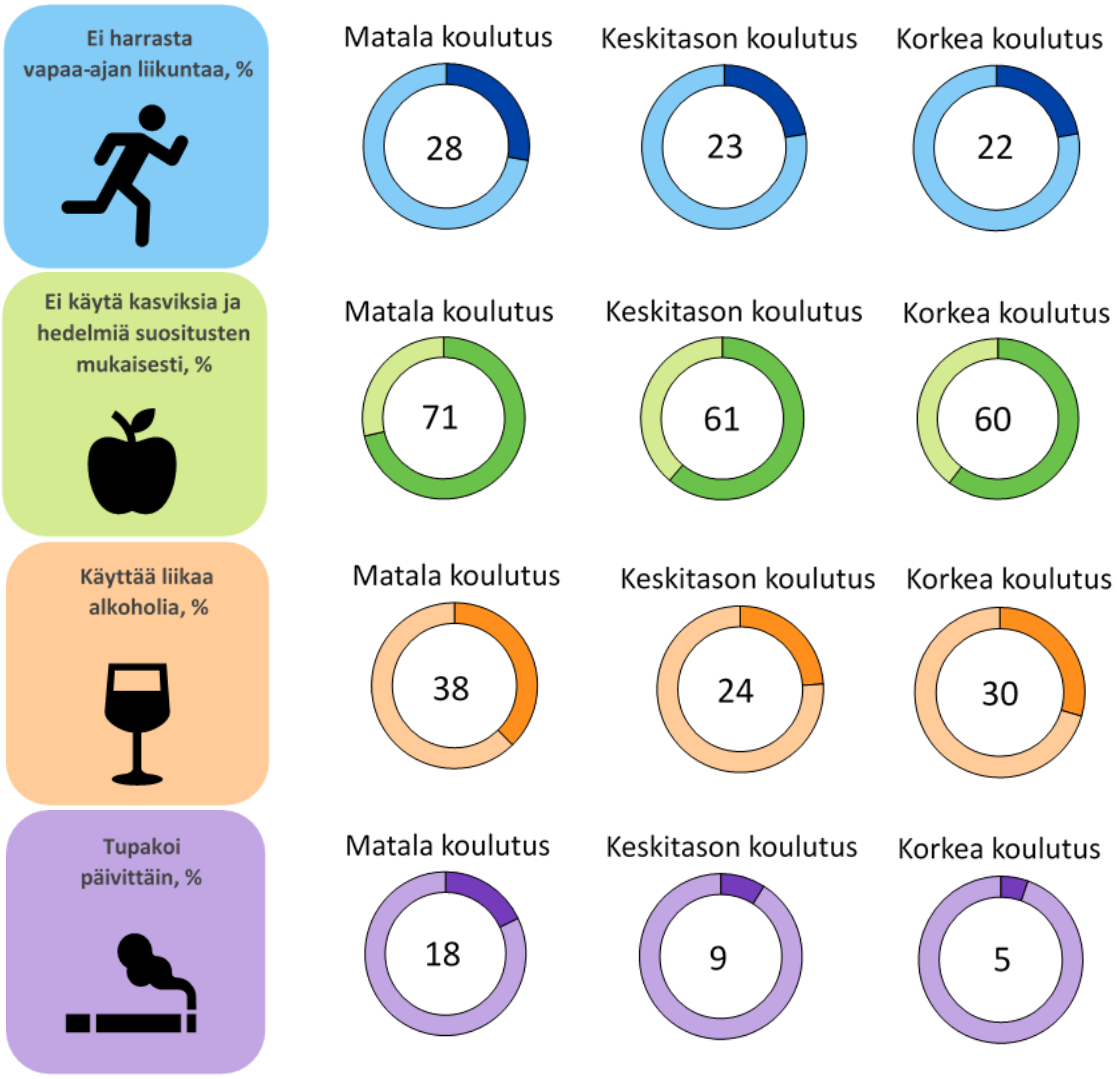

Lähteet

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020a. Elintavat. https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/elintavat. Viitattu 12.11.2020.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020b. Kansantaudit. https://thl.fi/fi/web/kansantaudit/yleistietoa-kansantaudeista. Viitattu 12.11.2020.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020c. Kouluterveyskysely. https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely. Aineistolähde: Sotkanet.fi (4.11.2019).

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020d. FinSote -tutkimus. https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/finsote-tutkimus. Aineistolähde: Sotkanet.fi (16.10.2019).

2.3 Koulutus ja jatkuva oppiminen

Tässä kappaleessa tarkastellaan varhaiskasvatukseen osallistumista, väestön koulutusrakennetta sekä koulutuksen ulkopuolelle jääneiden että koulutuksen ja työn ulkopuolelle jääneiden nuorten osuuksia. Indikaattoreiden tarkemmat kuvaukset on esitetty *liitteessä 3.*

Koulutuksen merkitys yksilön hyvinvoinnille on suuri. Koulutustaustan myötä näkyvät erot hyvinvoinnissa sekä terveydessä ja tiedetään, että terveysongelmat ovat huomattavasti yleisempiä alemmin koulutetuilla. Erot hyvinvoinnissa ja terveydessä näkyvät muun muassa elintapojen, erilaisten ammattien terveysriskien sekä koulutuksen myötä määräytyvän tulo- ja varallisuustason kautta. (THL 2020.)

Elintapojen kautta heijastuvia terveyseroja selittää osaltaan esimerkiksi erot tupakoinnissa, joka on huomattavasti yleisempää vähemmän koulutetuilla. Myös vanhempien sosioekonominen tausta heijastuu lasten ja nuorten hyvinvointiin, vaikka terveyserot lapsuudessa ovat vielä suhteellisen vähäisiä. Koulutuksen kautta määräytyy merkittävästi myös tulo- ja varallisuustaso, joilla on vaikutus siihen, millaisia valinnan mahdollisuuksia henkilöllä on terveyteen ja hyvinvointiin liittyen. Koulutuksen yhteys työttömyysriskin suuruuteen on myös merkittävä. (THL 2020.)

Kunnan kustantamaan varhaiskasvatukseen osallistuneet

Kunnan kustantamalla varhaiskasvatuksella tarkoitetaan niiden palveluiden määrää, jotka kunta on kustantanut asukkailleen. Kunnan kustantamissa palveluissa on omasta tuotannosta vähennetty myynnit ja lisätty ostot. Vantaalla osuus on hieman koko maan tasoa korkeampi (kuvio 22). Vuonna 2019 noin 66 prosenttia vantaalaisista 1–6-vuotiaista osallistui varhaiskasvatukseen, kun vastaava osuus koko maassa oli 63 prosenttia. Vuodesta 2016 osuus on Vantaalla ollut nousujohteinen (kuvio 22).

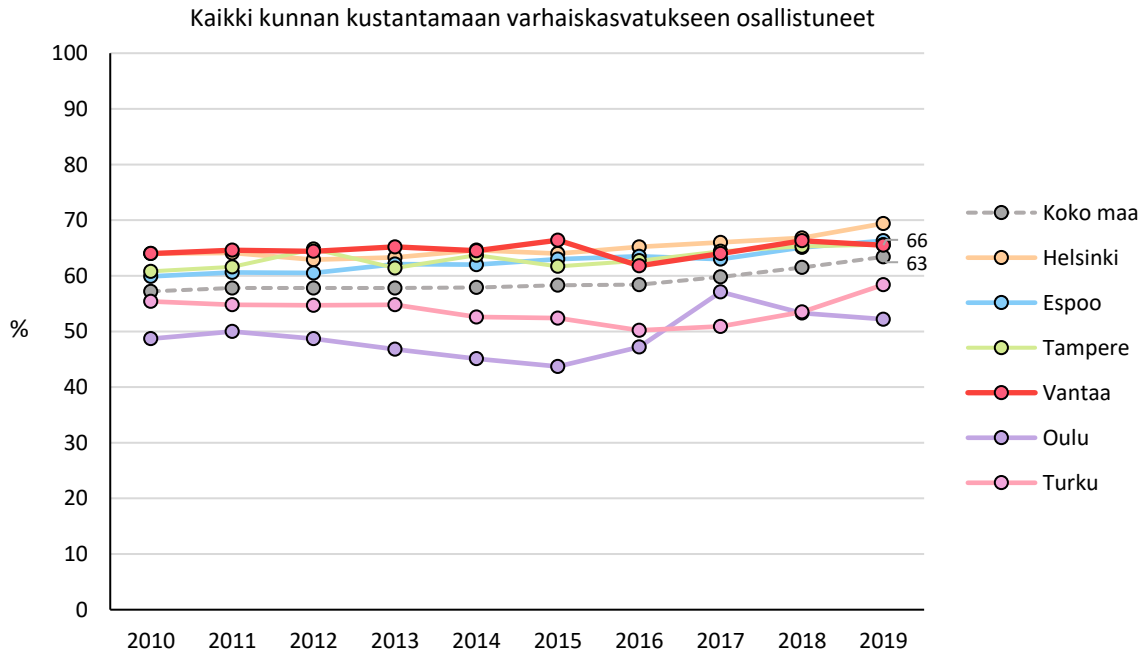

Kuvio 22. Kaikki kunnan kustantamaan varhaiskasvatukseen osallistuneet (%), 1–6-vuotiaista kuusikkokunnissa ja koko maassa vuosien 2010 ja 2019 välillä. Lähde: Sosiaalipalvelujen toimintatilasto (THL).

Väestön koulutusrakenne

Koulutusrakenne kertoo työmarkkinoiden käytettävissä olevan työvoiman koulutuksesta ja osaamisesta. Koulutustason nousu on koko maassa hidastunut. Valtakunnallisten arvioiden perusteella koulutustason nousu on nuorissa ikäluokissa pysähtynyt ja aikuisikäluokissa näin on tapahtumassa 2020-luvun alkuvuosina. Näillä näkymin koulutetuimmaksi ikäluokaksi on jäämässä 1970-luvun lopulla syntynyt sukupolvi.

Vantaan koulutusrakenteessa on eroja sukupuolen mukaan. Naisten koulutustaso on ohittanut miesten koulutustason ja samalla pelkän peruskoulutasoisen koulutuksen varassa olevien osuus on laskenut selvästi (kuvio 23). Vuoden 2019 lopussa naisissa oli enemmän korkea-asteen suorittaneita (41 %) kuin toisen asteen suorittaneita (38 %), kun miehissä oli selvästi enemmän toisen asteen (44 %) kuin korkea-asteen (32 %) suorittaneita (Tilastokeskus 2021a, kuvio 23).

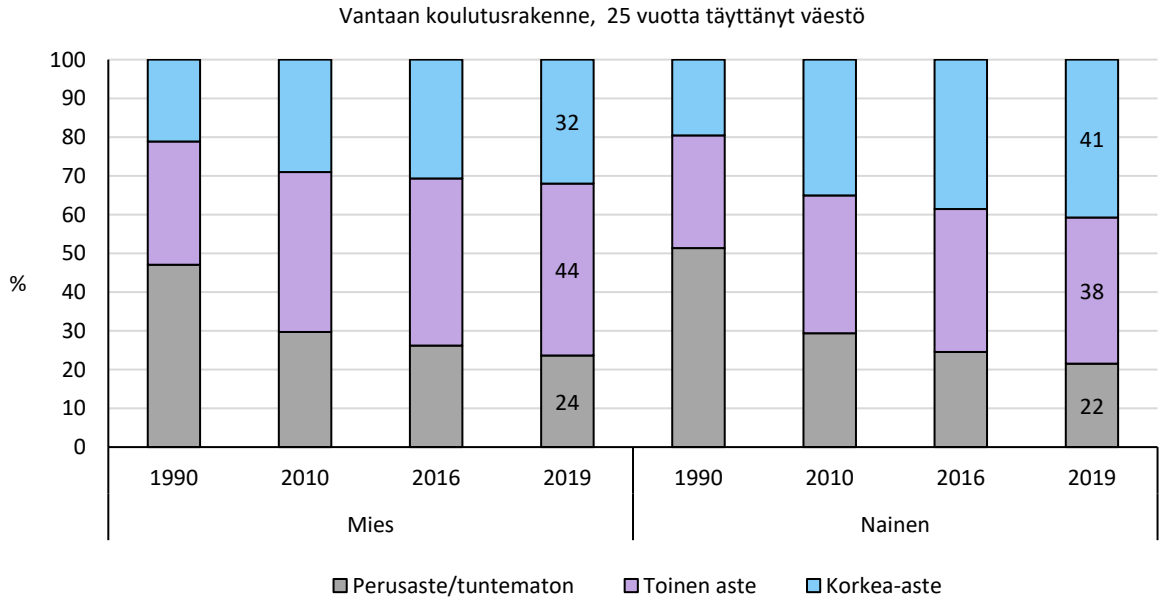

Kuvio 23. Vantaan 25 vuotta täyttänyt väestö koulutuksen ja sukupuolen mukaan 1990–2019 (31.12). Lähde: Tilastokeskus.

Vantaan suuralueet eroavat jonkin verran koulutustason mukaan (Parviainen 2019). Esimerkiksi Aviapoliksen suuralueella enintään perusasteen suorittaneiden osuus oli vuonna 2017 alhaisin (20 %) ja korkea-asteen suorittaneiden osuus korkein (47 %). Hakunilan suuralueella tilanne oli päinvastainen eli perusasteen suorittaneiden osuus oli korkein (32 %) ja korkea-asteen suorittaneiden osuus alhaisin (29 %). Vantaan kaupunginosista eniten tutkinnon suorittaneita oli Helsingin pitäjän kirjonkylässä ja Ylästössä (86–87 %), kun taas alhaisin osuus oli Veromiehessä (54 %). Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus oli puolestaan suurin Linnaisissa (61 %) ja Ylästössä (58 %) ja nämä kaupunginosat olivat kärjessä myös silloin, kun tarkasteltiin ylemmän korkeakouluasteen suorittaneiden osuutta (22–24 %). (Parviainen 2019.)

Yhteiskuntaan ja työelämään kiinnittyminen on vaikeampaa niille nuorille, jotka eivät ole peruskoulun jälkeen suorittaneet toisen asteen koulutusta eli he ovat koulutuksen ulkopuolella. Tiedetään, että näillä nuorilla on enemmän ongelmia esimerkiksi toimeentulon kanssa. Koulutuksen ulkopuolelle jääneillä nuorilla tarkoitetaan tässä siis 17–24-vuotiaita henkilöitä, jotka eivät ole opiskelijoita tai joilla ei ole tutkintokoodia eli ei perusasteen jälkeistä koulutusta kyseisenä vuonna.

Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten osuus on pienentynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana koko maassa ja kaikissa kuutoskunnissa (kuvio 24). Koko maassa osuus oli vuonna 2019 noin 8 prosenttia, kun se vuonna 2010 oli hieman yli 11 prosenttia. Vantaalla koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten osuus on edellisen kymmenen vuoden aikana ollut kaikkia kuutoskuntia ja koko maan keskiarvoa suurempi. Vuonna 2019 noin 12 prosenttia 17–24-vuotiaista vantaalaisista oli jäänyt koulutuksen ulkopuolelle. (kuvio 24.) Miesten osuudet olivat kaikissa tarkastelluissa kunnissa naisten osuuksia suuremmat. Vantaalla noin 13 prosenttia 17–24-vuotiaista miehistä oli jäänyt koulutuksen ulkopuolelle vuonna 2019, kun vastaava osuus naisilla oli noin 10 prosenttia. Koko maassa vastaavat osuudet olivat 9 ja 6 prosenttia. (Tilastokeskus 2021a.)

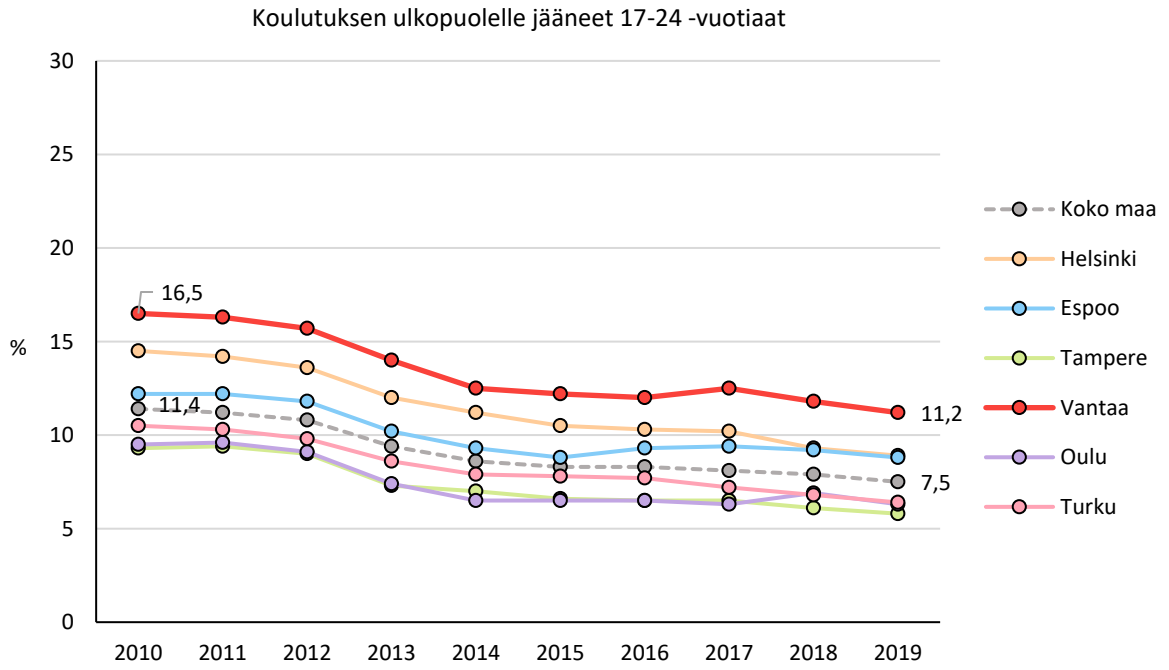

Kuvio 24. Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat vuosina 2010–2019 kuusikkokunnissa sekä koko maassa (% vastaavanikäisestä väestöstä). Lähde: Tilastokeskus.

NEET-nuoret

Kuviossa 25 on kuvattuna työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat suomalaistaustaiset ja Suomessa syntyneet ulkomaalaistaustaiset sekä ulkomailla syntyneet ulkomaalaistaustaiset 18–24-vuotiaat vuonna 2018 Vantaalla, Espoossa ja Helsingissä. Nuori ei siis kyseisenä ajankohtana ole opiskelija, työssäkäyvä eikä suorittamassa varusmiespalvelusta (NEET-nuori). Vantaalla NEET-nuorten osuus suomalaistaustaisilla ja Suomessa syntyneillä ulkomaalaistaustaisilla miehillä oli vuonna 2018 noin 15 prosenttia ja naisilla 9 prosenttia. Ulkomailla syntyneillä ulkomaalaistaustaisilla NEET-nuorten osuudet olivat huomattavasti suuremmat, ollen lähes 26 prosenttia miehillä ja 20 prosenttia naisilla. (kuvio 25, Tilastokeskus 2021b) Ulkomaalaistaustaisilla nuorilla koulutuksen varhainen keskeyttäminen ja työttömyys onkin selkeästi yleisempää suomalaistaustaisiin nuoriin verrattuna (Myrskylä 2009).

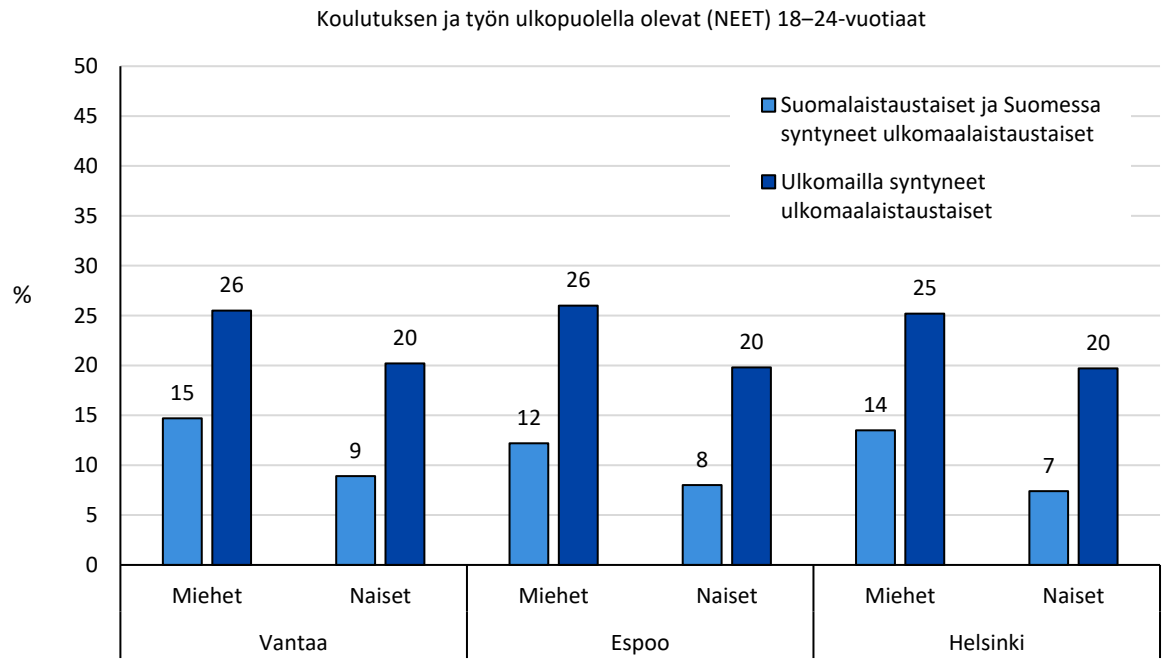

Kuvio 25. Koulutuksen ja työn ulkopuolella olevat (NEET) 18–24-vuotiaat nuoret vuonna 2018 (% vastaavanikäisestä väestöstä). Lähde: Tilastokeskus.

Työmarkkinoilla perusasteen koulutuksen työpaikat vähenevät kaiken aikaa (Myrskylä 2009), joten nuorten tulevaisuuden kannalta on tärkeää tukea heitä kouluttautumisessa. Työn ja koulutuksen ulkopuolelle jäämisen on havaittu olevan yhteydessä sosiaalisiin ja mielenterveyden ongelmiin (Holte ym. 2019), joten kyseessä on nuorten henkilökohtainen hyvinvointi. Myös syrjäytyneiden nuorten kustannukset yhteiskunnalle ovat moninkertaiset työssä tai koulutuksessa oleviin nuoriin verrattuna (Holte ym. 2019). Koulutuksen ulkopuolelle jääminen on useiden tutkimusten mukaan syrjäytymisen riskitekijä. Heikko menestyminen peruskoulussa johtaa helposti toisen asteen koulutuksesta karsiutumiseen ja tämä puolestaan epävarmaan työmarkkina-asemaan. (THL 2020.)

Lähteet

Holte, Björn Halsten, Ignatius Swart & Heikki Hiilamo (2019). The NEET Concept in Comparative Youth Research: The Nordic Countries and South Africa. Journal of Youth Studies 22:2;256–272.

Myrskylä, Pekka. Koulutus periytyy edelleen. Hyvinvointikatsaus 1 (2009), s. 1–8. Tilastokeskus. https://www.stat.fi/artikkelit/2009/art_2009-03-16_002.html . Viitattu 19.11.2020.

Parviainen E. Väestön koulutusrakenne Vantaalla. Vantaan kaupunki. Tilastokatsaus 2:2019. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/144222_Tilastokatsaus_2_2019_Vaeston_koulutusrakenne_Vantaalla.pdf . Viitattu 19.11.2020.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020. Hyvinvointi ja koulutus. https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi/koulutus . Viitattu 19.11.2020.

Tilastokeskus (TK). 2021a. Tutkintorekisteri. Aineistolähde: Sotkanet.fi (18.2.2021).

Tilastokeskus (TK). 2021b. Työssäkäynti. Aineistolähde: Kotouttaminen.fi (19.2.2021).

2.4 Työllisyys ja toimeentulo

Tässä kappaleessa tarkastellaan ensin työllisyyttä ja sen jälkeen toimeentuloa. Työllisyyttä tarkastellaan työttömien ja nuorisotyöttömien osuuksien näkökulmasta, ja toimeentuloa pienituloisuusasteen sekä pitkäaikaisen toimeentulotuen saajien ja omaishoidon tuella hoidettavien yli 75-vuotiaiden osuuksien näkökulmista. *COVID-19 pandemian vaikutuksia* työttömyyteen ja toimeentuloon on esitetty *kappaleessa 4* ja indikaattoreiden tarkemmat kuvaukset *liitteessä 3*

Valtakunnallisella tasolla Vantaalla työllisyysaste on selkeästi korkeampi ja vastaavasti työttömyysaste on matalampi. Silti Vantaalla oli vuodenvaihteessa 2019–2020 lähes 10 500 työtöntä. (TK 2020a.) Tiedetään, että työttömyys vaikuttaa sekä terveyteen että hyvinvointiin siten, työttömät ovat keskimäärin sairaampia kuin työlliset. Lisäksi työttömillä ei ole mahdollisuutta päästä työterveyshuollon piiriin, joka on tarjolla työntekijöille ja on usein perusterveydenhuoltoon verrattuna paremmin saatavilla oleva sekä työntekijälle ilmainen palvelu. Toisaalta taas heikko terveys vaikuttaa yksilön työkykykyyn ja voi siten olla työpaikan menettämisen taustalla tai jopa esteenä työpaikan saannille. Selkein vaikutus työttömyydellä on kuitenkin yksilön toimeentuloon. Työttömyys vaikuttaa toimeentuloon heikentävästi ja lisää siten yksilön köyhyysriskiä. (THL 2020a.)

Työurien keskimääräisestä pidentymisestä ja työttömyyden laskusta huolimatta väestössä on ryhmiä, joiden työurissa nähdään haasteita. Esimerkiksi perusasteen koulutuksen varaan jäävistä on muodostumassa ryhmä, jonka työuria leimaa runsas työttömyys ja korkea työkyvyttömyysriski. Myös työkyvyltään heikentyneet ovat yksi ryhmä, jolle kertyy sekä työkyvyttömyyttä että työttömyysjaksoja. Työttömyyteen liittyvän taloudellisen rasitteen onkin nähty toimivan välittävänä tekijänä, ja siten selittävän hyvinvointieroja työttömien ja työllisten välillä. (Sipilä ym. 2011.) Aiemmissa tutkimuksissa on havaittu, että työttömillä ja työllisillä heikentynyt työkyky on yleisempää niillä, joilla on lyhyempi koulutus, huono koettu terveys, jotka elävät yksin tai kokevat toimeentulovaikeuksia. Kaikilla edellä mainituilla muuttujilla tarkasteltuna työttömät arvioivat työkykynsä heikentyneen huomattavasti useammin kuin työlliset. (Kauhanen 2017.)

Työttömyys

Työttömyys vaihtelee talouden suhdannekehityksen myötä. Vuodesta 2016 alkaen työttömyys on laskenut huomattavasti vuoteen 2019 tultaessa (kuvio 26 ja kuvio 27, TEM 2020). Kuuden suurimman kaupungin joukossa Vantaan työttömyysaste oli vuonna 2019 toiseksi alin (8,5 prosenttia). Työttömien osuus oli miehillä hieman naisia suurempi. Esimerkiksi koko maassa vuonna 2019 työttömien osuus oli miehillä 10,2 prosenttia ja naisilla 8,1 prosenttia. Vantaalla vastaavat luvut olivat 9,0 ja 8,0 prosenttia. (kuvio 26.) COVID-19 pandemian vaikutuksia työttömyyteen on esitetty kappaleessa 4.

Työttömyys vaihtelee myös väestöryhmittäin merkittävästi. Nuorisotyöttömyyden osalta Vantaa oli suurten kaupunkien keskijoukkoa (kuvio 27). Taloudellisten suhdanteiden parantumisen myötä myös nuorisotyöttömyys on laskenut muutaman viime vuoden aikana merkittävästi, mutta se on edelleen selkeästi korkeammalla tasolla kuin mitä se oli ennen talouden taantumaa vuonna 2008. Myös 50 vuotta täyttäneiden työttömyys on ollut laskusuunnassa viime vuosina. Miesten työttömyysaste on systemaattisesti naisten työttömyysastetta korkeampi. Ulkomaalaistaustaisilla työttömyys on noin kaksi kertaa yleisempää kuin kantaväestöllä. (TEM 2020.) Myös alueelliset erot työttömyydessä näkyvät selvästi Vantaalla. Esimerkiksi tarkasteltaessa Vantaan yli 100 asukkaan kaupunginosissa oli työttömyysaste vuonna 2018 korkein Veromiehen kaupunginosassa (16,3 prosenttia) ja alin Sotungin kaupunginosassa (2,4 prosenttia). (TK 2020a.)

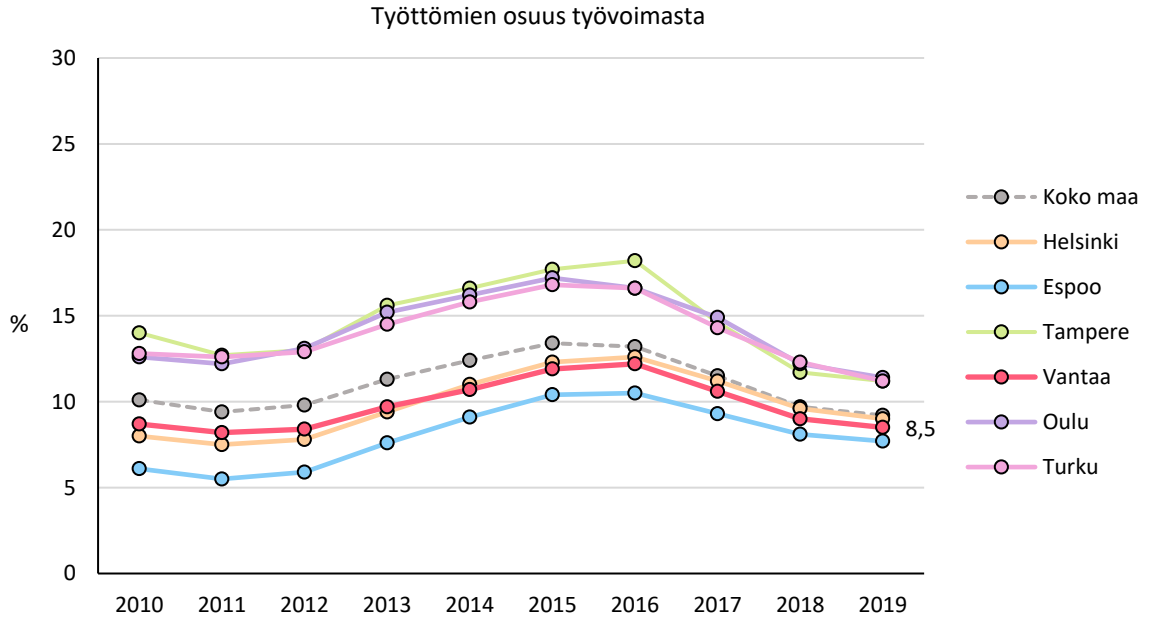

Kuvio 26. Työttömien osuus (%) työvoimasta vuodesta 2010 vuoteen 2019. Lähde: Työnvälitystilasto, Työ- ja elinkeinoministeriö (Sotkanet.fi 2020).

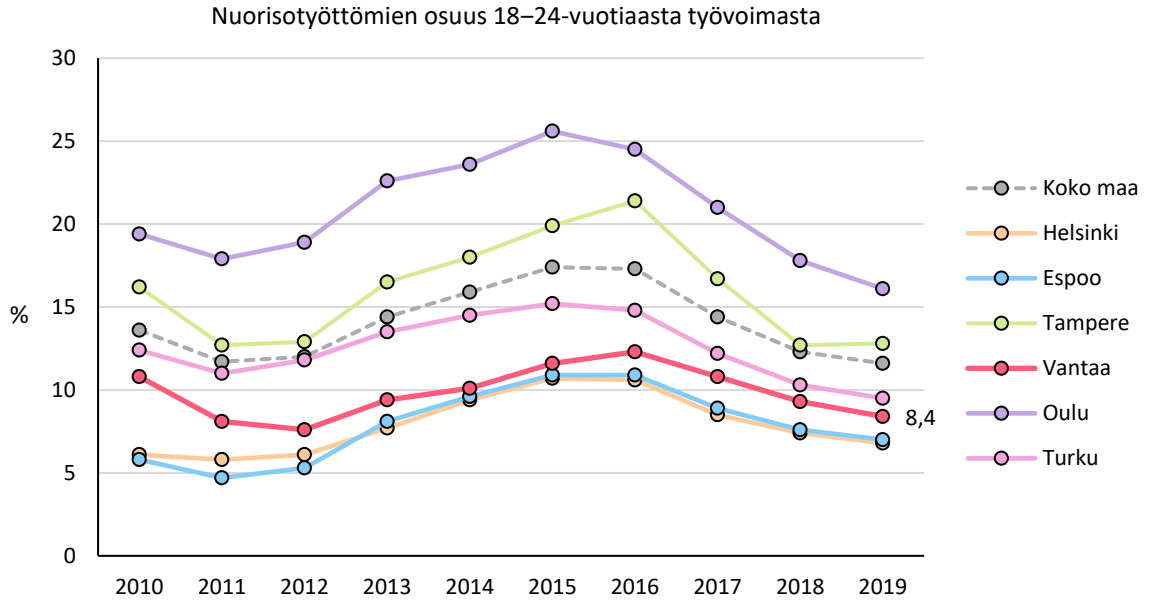

Kuvio 27. Nuorisotyöttömien osuus (%) 18–24-vuotiaasta työvoimasta vuodesta 2010 vuoteen 2019. Lähde: Työnvälitystilasto, Työ- ja elinkeinoministeriö (Sotkanet.fi 2020).

Toimeentulo

Tulot jakautuvat suomalaisessa yhteiskunnassa voimakkaasti esimerkiksi koulutuksen, työmarkkina-aseman, iän ja kotitalouden elinvaiheen mukaan. Toimeentulon vaikutus terveyteen ja hyvinvointiin on suuri. (THL 2020b.) Vantaalla palkkatulojen keskiarvo vuonna 2019 oli noin 41 000 euroa. Vantaan keskimääräinen tulotaso oli noin 7 prosenttia suurempi verrattuna valtakunnalliseen tasoon. Kuuden suurimman kaupungin vertailussa Vantaan keskimääräinen tulotaso oli kolmanneksi suurinta Espoon ja Helsingin jälkeen. (TK 2020b.)

Alimpiin tuloluokkiin kuuluvien henkilöiden osuus väestöstä oli Vantaalla suurten kaupunkien pienimpiä vuonna 2019. Pienituloisuusaste on kuitenkin noussut hieman tultaessa vuoteen 2019, jolloin se oli 10 prosenttia. Pienituloisten kotitalouksien osuus kaikista kotitalouksista eli pienituloisuusaste oli Vantaalla likimain samalla tasolla kuin Espoossa, mutta Helsingin sekä koko maan tasoa alempi vuosina 2016–2019. Lasten pienituloisuusaste oli Vantaalla hieman korkeampi kuin Espoossa, mutta Helsingin sekä koko maan tasoa alempi vuosina 2016–2018. (TK 2020b.) Suomessa ei ole virallista köyhyysrajaa, mutta toisinaan sellaisena pidetään Tilastokeskuksen pienituloisuusrajaa.

- Asuntoväestön pienituloisuusaste (Tulonjakotilasto, Tilastokeskus):

Vantaa	Espoo	Helsinki	Koko maa
2016: 8.9 % **2019: 10.0 %**	2016: 8.7 % **2019: 9.6 %**	2016: 11.6 % **2019: 12.0 %**	2016: 12.7 % **2019: 13.4 %**

- Lasten pienituloisuusaste (Tulonjakotilasto, Tilastokeskus):

Vantaa	Espoo	Helsinki	Koko maa
2016: 10.8 % **2019: 11.8 %**	2016: 8.5 % **2019: 9.5 %**	2016: 11.7 % **2019: 12.7 %**	2016: 11.7 % **2019: 12.4 %**

Seuraavan sivun kuviossa 28 on kuvattuna pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden lapsiperheiden osuus kaikista lapsiperheistä, kuuden suurimman kaupungin ja koko maan osalta vuodesta 2016 vuoteen 2019. Kuviosta nähdään, että Vantaalla pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden lapsiperheiden osuus on vähentynyt viimeisen kolmen vuoden aikana ja vuonna 2019 osuus oli 5,6 prosenttia. Osuus oli kuitenkin edelleen kuusikkokuntien ja koko maan tasoon verrattuna korkein. Koko maassa osuus oli 3,1 prosenttia, Helsingissä 5,0 prosenttia ja Espoossa 4,0 prosenttia vuonna 2019. (kuvio 28, THL 2020c.) *COVID-19* pandemian vaikutuksia toimeentuloon on esitetty kappaleessa 4.

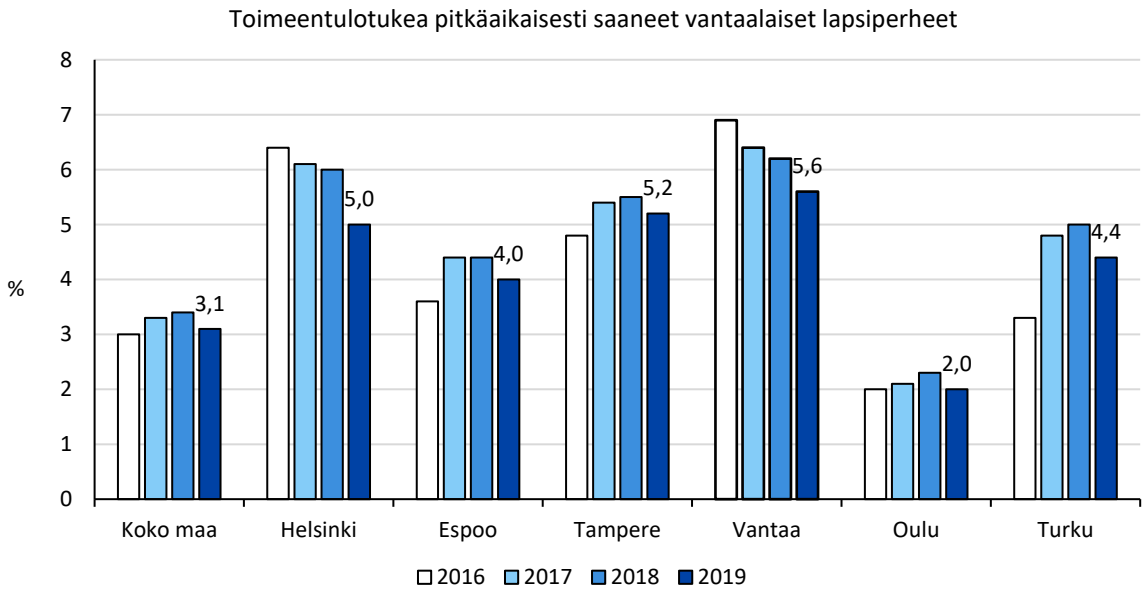

Kuvio 28. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden lapsiperheiden osuus kaikista lapsiperheistä. Lähde: Toimeentulotukirekisteri (THL).

Omaishoidon tuki

Omaishoidolla tarkoitetaan ikääntyneen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotioloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Omaishoidon tuki muodostuu hoidettavalle annettavista, hänen tarvitsemistaan palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista. Kunta myöntää harkinnanvaraisesti omaishoidon tukea, kun hoivan ja avun tarve on lisääntynyt vaativaksi ja sitovaksi ja omaisen antama hoito on sairastuneen edun mukaista. Tukea voi hakea oman kunnan sosiaalitoimesta.

Omaishoitajuudesta laaditaan omaishoitajan ja kunnan välille sopimus, jonka liitteenä on hoito- ja palvelusuunnitelma. Vuonna 2019 3,3 prosenttia 75 vuotta täyttäneistä vantaalaisista hoidettiin kotona omaishoidon tuella. Helsingissä vastaava osuus oli 3,1 prosenttia ja Espoossa 3,3 prosenttia. Omaishoidon tuesta sopimuksen tehneitä hoitajia oli vantaalla vuonna 2019 yhteensä 1 060, joista 667 oli 65 vuotta täyttäneitä. (THL2020c.)

Lähteet

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020a. Hyvinvointi ja työllisyys. https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi/tyollisyys . Viitattu 19.11.2020.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020b. Toimeentulo. https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi/toimeentulo . Viitattu 19.11.2020.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020c. Toimeentulotukirekisteri. Aineistolähde: Sotkanet.fi (31.10.2020)

Tilastokeskus (TK). 2020a. Työssäkäyntitilasto. (12.1.2021).

Tilastokeskus (TK). 2020b. Tulonjakotilasto. (12.1.2020).

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM). 2020. Työnvälitystilasto. Aineistolähde: Sotkanet.fi (31.10.2020)

Sipilä, N., Kestilä, L. & Martikainen, P. (2011). Koulutuksen yhteys nuorten työttömyyteen. Mihin peruskoulututkinto riittää 2000-luvun alussa? Yhteiskuntapolitiikka 76:2, ss. 121–134.

Kauhanen, M. (2017). Työllisyys ja työttömyys–miten suomalaiset työmarkkinat ovat muuttuneet. Teoksessa: H. Taimio (toim.) Tuotannon tekijät–palkan saajien Suomi 100, ss. 152–189.

2.5 Elinympäristö

Elinympäristö on hyvinvoinnin ja terveyden perusedellytys. Kunnissa ja kaupungeissa elinympäristöstä vastaavat tekninen, ympäristö- ja maankäytön sektori. Elinympäristö ja sen viihtyisyys sekä turvallisuus vaikuttavat keskeisesti ihmisen hyvinvointiin. Hyvän elinympäristön perustana on kaupunki, jossa palvelut ja arjen eri toiminnot sujuvat mutkattomasti. Asukkaiden viihtyvyyden kannalta ensiarvoisen tärkeää on suunnitella ja toteuttaa asuin- ja työpaikka-alueita, jotka ovat eri-ikäisille ja erilaisia tarpeita omaaville ihmiselle terveellisiä ja turvallisia. Liikenneyhteyksien solmukohdassa Vantaan haasteena on huomioida asuinalueiden suunnittelussa lento-, raide- ja autoliikenteen melu sekä pienhiukkaset (Vantaan kaupunki 2019a). Alueen sijainti ja sen liikenneyhteydet ovat keskeisiä alueiden kehitykseen vaikuttavia tekijöitä. Elinvoimainen ja kestävä kaupunki syntyy, kun liikkuminen eri alueilla ja niiden välillä on sujuvaa ja helppoa (Vantaan kaupunki 2019b).

Elinympäristössä korostuu elämäntyylit ja yksilöllisyys. Esimerkiksi ristiriita asunnon tai asuinalueen ja omien asumismieltymysten välillä voi johtaa hyvinvoinnin heikkenemiseen. Näin ollen asuminen palvelee muitakin yksilötason hyvinvointiin liittyviä ulottuvuuksia kuin pelkästään turvallisuuden ja suojan tarpeita. Tässä luvussa elinympäristöä tarkastellaan ympäristöön ja asumiseen liittyvistä näkökulmista. Ympäristöä arvioidaan palveluiden saavutettavuuden, viheralueiden, ympäristön melun, ilmanlaadun sekä kouluympäristön kautta. Asumista puolestaan käsitellään asuntojen hallintamuotojen, yksin asuvien iäkkäiden, asunnottomien sekä ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien avulla. (THL 2020a.)

2.5.1 Ympäristö

Luonto ja virkistysalueet

Luonnolla ja viheralueilla on todettu olevan suuria myönteisiä terveysvaikutuksia ihmisille. Luonto ja viheralueet ovat myös tärkeitä vantaalaisille. Vuonna 2017 toteutetun Vantaan tulevaisuuskuvat -kyselytutkimuksen perusteella 88 prosenttia vastaajista piti toivottavana, että vihreys lisääntyy kaupunkiympäristössä (Vantaan kaupunki 2017a). Tulevaisuuskuvien sekä Asukasbarometri 2018:n mukaan vantaalaiset kokevat vihreyden sekä virkistys- ja ulkoilualueiden merkityksen lähiympäristössään todella tärkeäksi (Vantaan kaupunki 2018). Vantaalaisten toiveisiin ympäröivästä vihreydestä on jo nyt onnistuttu vastaamaan hyvin, sillä 96 prosenttia kaupungin asukkaista asuu alle 300 metrin päässä lähivirkistysalueesta (Liiteri 2020). Voimassa olevista asemakaavoista yli neljännes on osoitettu virkistysalueeksi (Vantaan kaupunki 2019c). Seuraavan sivun kartassa on esitelty tulevan yleiskaavan yleistila, johon Vantaalla tähdätään (kuva 2).

- Virkistysalueet Vantaalla (Ympäristövastuu-raportti 2018–2019, Liiteri 2020):

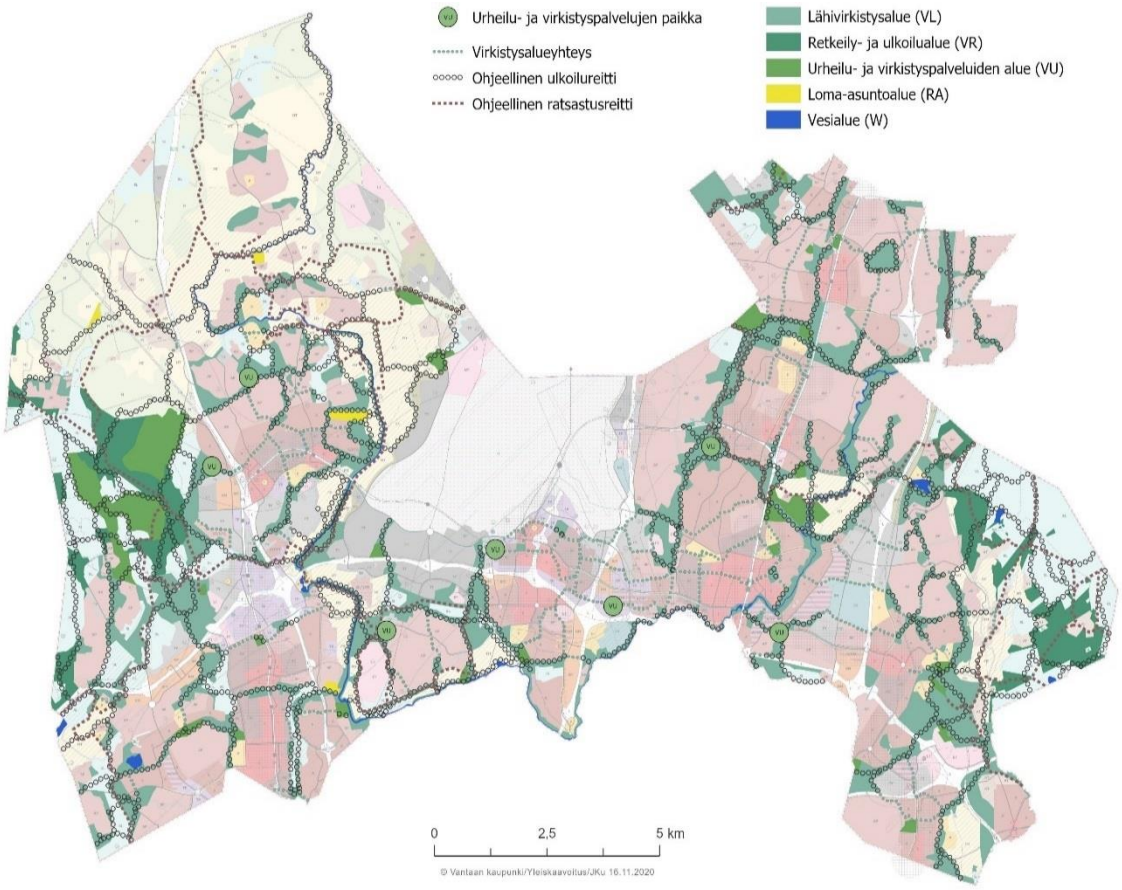

Kuva 2. Vantaan kaupungin tulevan yleiskaavan yleistila.

Päivittäisten palveluiden saavutettavuus

Vantaalla palveluiden saavutettavuus on Suomen mittakaavassa huippuluokkaa. Alle puolen kilometrin säteellä päivittäistavarakaupasta tai marketista asuu yli puolet vantaalaisista ja seniori-ikäisistä kaupunkilaisista yli 60 prosenttia. Vantaalla satunnaisotoksella tehdyn Asukasbarometri 2018 -tutkimuksen mukaan vantaalaisista yli 80 prosenttia on tyytyväisiä tai melko tyytyväisiä lähikauppojen, peruskoulupalveluiden ja päivähoitopalveluiden saavutettavuuteen (Vantaan kaupunki 2018). Tyytyväisyyttä saavutettavuuteen saattaa selittää se, että lähin päiväkoti sijaitsee 90 prosentilla ja alakoulu yli puolella palvelujen kohderyhmään kuuluvista vantaalaisista alle 700 metrin päässä kodista. Julkisen liikenteen yhteydet ovat myös erittäin hyvät: kaikilla vantaalaisilla sijaitsee joukkoliikenteen pysäkki alle 700 metrin päässä kotiovesta. Asukasbarometrin vastausten mukaan asukkaista yli 80 prosenttia on tyytyväisiä tai melko tyytyväisiä asuinalueensa joukkoliikenneyhteyksiin (Vantaan kaupunki 2018).

- Päivittäistavarakauppojen saavutettavuus 500 metrin etäisyydellä (Vantaan rakennustasoinen väestö 2018 ja A.C. Nielsen Finland Oy:n Myymälärekisteri):

Yli 65-vuotiaat	Yli 75-vuotiaat	Kaikki vantaalaiset
63 %	65 %	57 %

- Palveluiden saavutettavuus 700 metrin etäisyydellä palveluiden kohderyhmästä, (Ympäristövastuuraportti 2018–2019):

Päiväkoti	Alakoulu	Päivittäis-tavarakauppa
90 %	53 %	77 %

Esimerkkejä kulttuuripalveluiden saavutettavuudesta

Kulttuuripalveluiden käyttäminen lisää tutkitusti terveyttä ja hyvinvointia. Tässä esitetään muutamia tunnuslukuja kulttuuripalvelujen saatavuuteen ja käyttöön liittyen. Alle kolmen kilometrin säteellä kirjastosta asuu 85 prosenttia vantaalaisista. Lisäksi noin 40 prosentilla on museo ja/tai elokuvateatteri vähintään kolmen kilometrin etäisyydellä. Lähes kaikki vantaalaiset asuvat alle 10 kilometrin säteellä näistä palveluista (Tilastokeskus 2021, Kirjastot.fi 2021).

Kirjastoja vantaalla on 10 ja lisäksi kuntalaisia palvelee 2 kirjastoautoa, joilla on yhteensä 112 pysäkkiä. Vuonna 2019 lainaajia oli yhteensä lähes 70 000 ja lainauksia keskimäärin 11 kappaletta asukasta kohden. Vuonna 2019 vantaan kirjastot järjestivät myös paljon tapahtumia, joihin osallistui yli 21 000 henkilöä (Kirjastot.fi 2021).

- Kulttuuripalveluiden saavutettavuus Vantaalla: etäisyys asuinpaikasta vuonna 2018, % asukkaista, (Tilastokeskus ja Museovirasto):

Kirjasto	Museo	Elokuva -teatteri
1.5 km: 60 % 3 km: 85 % 10 km: 99 %	1.5 km: 18 % 3 km: 37 % 10 km: 99 %	1.5 km: 21 % 3 km: 40 % 10 km: 97 %

- Kirjastopalvelut Vantaalla vuonna 2019 (Suomen yleisten kirjastojen tilastot):

Kirjaston toimipisteet	Kirjaston käyttö	Kirjaston tapahtumat
Pääkirjastoja 1 kpl Sivukirjastoja 9 kpl Kirjastoautoja 2 kpl	Lainaajia 69 564 Lainauksia yht. 2 561 410 Lainaus / Asukas 11,2 kpl	Tapahtumia 1 720, joissa osallistujia yht. 21 408 Näyttelyitä 33

Melun vaikutus hyvinvointiin

Melu on keskeinen kaupunkiympäristön terveys- ja viihtyvyyshaittojen aiheuttaja. Suurimmat melunlähteet Vantaalla ovat tie- ja katuliikenne, lentoliikenne sekä raideliikenne. Myös esimerkiksi kivenmurskaamot ja rakennustyömaat aiheuttavat melua. Liikenteen kasvun ja kaupunkirakenteen tiivistymisen ennakoidaan lisäävän melulle altistumista. Melualueille ja niiden lähelle rakennettaessa kuitenkin vaaditaan rakennuksilta hyvää ääneneristävyyttä ja piha-alueiden melusuojausta, joten uuden maankäytön lisäämät asukkaat saadaan suojattua melulta. (THL 2020a, Vantaan kaupunki 2020.)

Vantaalla EU-meluselvityksen (Vantaan kaupunki 2017b) mukaan päivällä tie- ja katumelualueet (NPM, $L_{Aeq,(7-22)} \geq 55$ dB) kattavat yhteensä noin 54,6 km² eli noin 23 prosenttia kaupungin pinta-alasta ja niillä asuu noin 54 000 asukasta (Vantaan kaupunki 2019g). Edellisen vuonna 2012 valmistuneen EU-meluselvityksen mukaan päiväajan melualueen pinta-ala oli 57,9 km², jolla asui noin 52 000 asukasta (Vantaan kaupunki 2012). Yhteispohjoismaisella melulaskentamallilla laskettuna päiväajan tie- ja katuliikenteen melulle altistuvien asukkaiden lukumäärä on kasvanut vuodesta 2012 vuoteen 2017 noin 3 prosenttia (Vantaan kaupunki 2012 ja 2017b)

Vuoden 2017 EU-meluselvityksen mukaan rautateiden (NPM, $L_{Aeq,(7-22)} \geq 55$ dB) melualueet ovat laajuudeltaan noin 4,2 km^2 eli noin 1,7 prosenttia kaupungin pinta-alasta ja niillä asuu noin 8 300 asukasta. Selvityksen mukaan vuonna 2017 rautatieliikenteen melulle altistujia on noin 65 prosenttia enemmän kuin vuoden 2012 tilanteessa (Vantaan kaupunki 2012 ja 2017b). Pääradalla liikennemäärät ovat kasvaneet ja melun kannalta suurimpina muutoksena ovat kehäradan käyttöönotto sekä kaukoliikenteen nopeustason nousu läntisillä raiteilla, joissa nopeus on muuttunut 140/160 km/h nopeudesta 200 km/h nopeuteen (Vantaan kaupunki 2017b).

Finavian Oyj:n lentomeluselvityksen 2019 (Finavia Oyj 2020) mukaan Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokoneiden kokonaisoperaatiomäärä, eli nousut ja laskut, oli noin 192 000, eli noin 526 operaatiota vuorokaudessa. Eniten lentoonlähtöjä on aamuisin kello 7–9 ja iltapäivisin kello 16–18. Laskeutumisen vilkkaimmat ajat ovat kello 14–16 ja kello 22–23. Iltapäivän vilkkaimpina tunteina operaatioita on ollut noin 45 tunnissa. Vuoden 2019 lentokonemeluselvityksen mukaan Helsinki-Vantaan lentoaseman L_{DEN} >55 dB lentomelualueen pinta-ala oli 72 km^2. Helsinki-Vantaan lentoaseman L_{DEN} >55 dB lentomelualueen koko asukasmäärä seudulla vuonna 2019 oli 24 400. Toteutunut melutilanne vaihtelee vuosittain, ja siihen vaikuttavat muun muassa sääolosuhteet, joiden mukaan kiitoteitä käytetään. (Finavia Oyj 2020.)

Ilmanlaatu

Vantaalla Tikkurilassa vuonna 2019 ilmanlaatu oli hyvä tai tyydyttävä yli 90 % mitatusta ajasta. Ilmanlaatu oli huono 49 tuntia viime vuodesta, ja se johtui pääasiassa katupölystä. Ilmansaasteiden merkittävimmät päästölähteet pääkaupunkiseudulla ovat autoliikenne, energiantuotanto sekä puunpoltto tulisijoissa. Pääkaupunkiseudulla toteutetut toimet katupölyn vähentämiseksi ovat tuottaneet tulosta. Vuosipitoisuudet ovat pitkällä aikavälillä laskeneet ja pölyisten päivien määrä on useilla mittausasemilla vähentynyt. (HSY 2020.)

Kouluympäristö

Koulujen hyvä sisäilma on tärkeää lapsille, nuorille, perheille, työntekijöille ja koko Vantaan kaupungille. Toimenpiteiden painopisteenä ovat olleet koulujen ja päiväkotien vuoden 2019 sisäilmaoireilukyselytutkimuksessa olosuhteiltaan heikommiksi koetut kohteet (Vantaan kaupunki 2019d). Akuuttien toimenpiteiden jälkeen rakennuksia on tutkittu tarkemmin ja korjaustöitä toteutettu useissa kohteissa. Tilojen käyttäjiltä saadun palautteen ja terveysseurannan mukaan tilanne on parantanut korjaustoimien ansioista. Korjausten onnistumisen arviointiin liittyvät kohdekohtaiset sisäilmakyselyt koulujen henkilöstölle käynnistettiin vuoden lopulla.

Vantaalla koulujen sisäilmaoireilusta kärsivien oppilaiden saamaa tukea on kehitetty. Oireilevan oppilaan tilannetta pystytään auttamaan perheen, koulun ja terveydenhoidon yhteistyönä entistä paremmin. Sisäilma-asioihin nimetyn kouluterveydenhoitajan palvelut ovat suoraan oppilaiden ja perheiden saatavilla. Kun rehtori vastaa koulun toiminnasta, terveydenhoitaja puolestaan keskittyy oppilaiden hyvinvoinnin tukemiseen.

Vantaalle valmistui helmikuussa 2020 erillinen sisäympäristöpaviljonki vaikeimmin oireileville. Puhdasta ilmaa tarkasti vaalivaan tilaan siirrytään, jos muut tilanvaihdot eivät auta. Ensin kuitenkin yritetään auttaa tilannetta omassa koulussa tai jossain toisessa tavanomaisessa koulussa. Sisäympäristöpaviljongissa koulunkäynti on hyvin erilaista kuin muualla, jolloin oppilas perheineen joutuu rajoittamaan muutakin elämäänsä. Paviljonki kuitenkin varmistaa, että Vantaan kaupunki voi tarjota kaikille sisäilmaoireista kärsiville oppilailleen sopivan koulutilan.

Kouluympäristöä koskevaa sisäilmaviestintää kehitetään jatkuvasti kattavammaksi eri toimialojen yhteistyönä. Toimitilojen käyttäjille on julkaistu verkossa entistä selkeämmät ohjeet kaupungin tilojen sisäilmahaittojen ilmoittamisesta ja oireiden mukaiseen hoitoon hakeutumisesta. Viestintä tuottaa kaupungin toimitilojen käyttäjille tiedotteet sisäilmatutkimusten alkamisesta, tuloksista ja sisäilmakorjauksista. Tiedotteita on tehty vuodesta 2018 alkaen 294 kappaletta kaikkiaan 120 eri kohteeseen, joista suuri osa koskee kouluja. Toimitilojen käytöstä vastaava esimies jakaa tiedotteet tilojen käyttäjille ja koulut julkaisevat ne Wilma-sivuillaan.

Lähteet

A.C. Nielsen Finland Oy. Myymälärekisteri. Päivittäistavarakauppojen saavutettavuus.

Finavia Oyj. 2020: Helsinki-Vantaan lentoasema, lentokonemeluselvitys, toteutunut tilanne vuonna 2019. https://www.finavia.fi/sites/default/files/documents/EFHK_meluselvitys_2019_Final_Optimized.pdf . Viitattu 12.1.2021.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY). 2020: Ilmanlaatu pääkaupunkiseudulla vuonna 2019 Vuosiraportti: https://julkaisu.hsy.fi/ilmanlaatu-paakaupunkiseudulla-vuonna-2019-1.html#tiivistelma_fi . Viitattu 12.1.2021.

Kirjastot.fi. 2021. Suomen yleisten kirjastojen tilastot. https://tilastot.kirjastot.fi (8.2.2021).

Liiteri - Elinympäristön tietopalvelu. 2020. https://liiteri.ymparisto.fi/ (19.11.2020).

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020a. Elinympäristö hyvinvointikertomuksessa. https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/kunnan-hyvinvointikertomus/ketka-tekevat/elinymparisto-hyvinvointikertomuksessa . Viitattu 19.11.2020.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020a. Melu. https://thl.fi/fi/web/ymparistoterveys/melu . Viitattu 31.10.2020.

Tilastokeskus (TK). 2021. Kulttuurin alueellinen saavutettavuus. https://pxhopea2.stat.fi/sahkoiset_julkaisut/kulttuuritilasto/html/suom0012.htm (8.2.2021).

Vantaan kaupunki. 2012. Vantaan kaupungin ympäristömeludirektiivin mukainen meluselvitys 2012. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/119063_vantaan_kaupungin_meluselvitys_2012.pdf . Viitattu 14.11.2020.

Vantaan kaupunki. 2017a. Vantaan tulevaisuuskuvat -kyselytutkimus 2017. https://www.vantaa.fi/asuminen_ja_ymparisto/kaavoitus_ja_maankaytto/ohjelmat_ja_projektit/vantaan_tulevaisuuskuvat . Viitattu 19.11.2020.

Vantaan kaupunki. 2017b. Vantaan Liikennemelu 2017 - Ympäristömeludirektiivin mukainen selvitys. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/134247_vantaan_meluselvitys_2017.pdf . Viitattu 14.11.2020.

Vantaan kaupunki. 2018. Asukasbarometri 2018. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/147302_VantaanAsukasbarometri2018-16092019.pdf . Viitattu 19.11.2020.

Vantaan kaupunki. 2019a. Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset Kaupunginvaltuusto 18.6.2018. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/140106_Vantaan_maa-ja_asuntopoliittiset_linjaukset_18.6.2018_web.pdf . Viitattu 19.11.2020.

Vantaan kaupunki. 2019b. Vantaan liikennepoliittinen ohjelma 2016. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/130108_Vantaan_liikennepoliittinen_ohjelma_VALO_120516.pdf . Viitattu 19.11.2020.

Vantaan kaupunki. 2019c. Ympäristövastuu raportti 2018-2019. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/145069_Ymparistoraportti_2018-2019_web.pdf . Viitattu 19.11.2020.

Vantaan kaupunki. 2019d. Vantaan kaupungin sisäilmaoirekysely päiväkotien, ala- ja yläkoulujen oppilaille,ammatti-instituutti Varian opiskelijoille sekä oppilaitosten henkilöstölle. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/145211_Loppuraportti_Vantaa_05042019.pdf . Viitattu 19.11.2020.

Vantaan kaupunki. 2020. Yleiskaava 2020, melu- ja ilmanlaatuvaikutusten arviointi. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/147454_Asia6_Melu_ilmanlaatuvaikutusten_arviointi_27092019.pdf . Viitattu 14.11.2020.

2.5.2 Asuminen

Oma koti on ihmisille yksi tärkeimmistä hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksistä. Vantaan tavoitteena on, että kaupungista löytyy erilaisia asumisen vaihtoehtoja, jotta jokaiselle löytyisi omaa elämäntilannetta ja maksukykyä vastaava koti. Asukkaiden hyvinvoinnin kannalta on tärkeää huolehtia myös siitä, että kaupungin eri alueilla on tarjolla monipuolisesti asumisen vaihtoehtoja hallintamuodon, huoneistotyyppien ja talotyyppien osalta. Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten mukaisesti lisätään omistusasumista, asumisoikeusasumista tai osaomistukseen perustuvia asumisratkaisuja kaupunginosissa, joissa vuokra-asumisen osuus on suuri. Näin varmistetaan, että samalla asuinalueella voi jatkaa asumista elämäntilanteen ja asunnontarpeen muuttuessa.

Vantaan tavoitteena Helsingin seudun MAL-sopimuskaudella 2016–2019 oli, että kaupunkiin valmistuisi vuosittain 2 400 uutta asuntoa. MAL-sopimuksen ja Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten mukaisesti tavoitteena on, että kaupungin asuntotuotannosta olisi 50 prosenttia omistusasuntotuotantoa, 20 prosenttia pitkäaikaista kohtuuhintaista vuokra-asumista ja 10 prosenttia asumisoikeustuotantoa. Vuosina 2016–2019 Vantaan tavoitteet asuntotuotannon osalta toteutui erinomaisesti, sillä yhteensä valmistui lähes 16 000 asuntoa. Valmistuneista asunnoista oli noin 8 900 vapaarahoitteista omistusasuntoja, lähes 1200 valtion tukemaan pitkän korkotuen vuokra-asuntoja ja noin 1000 asumisoikeusasuntoja. (HSY 2020.) Kuviosta 30 nähdään, että vuonna 2019 Vantaan asuntokannasta 15 prosenttia oli arava- tai korkotukivuokra-asuntoja ja noin neljäsosa muita vuokra-asuntoja (Tilastokeskus 2020a).

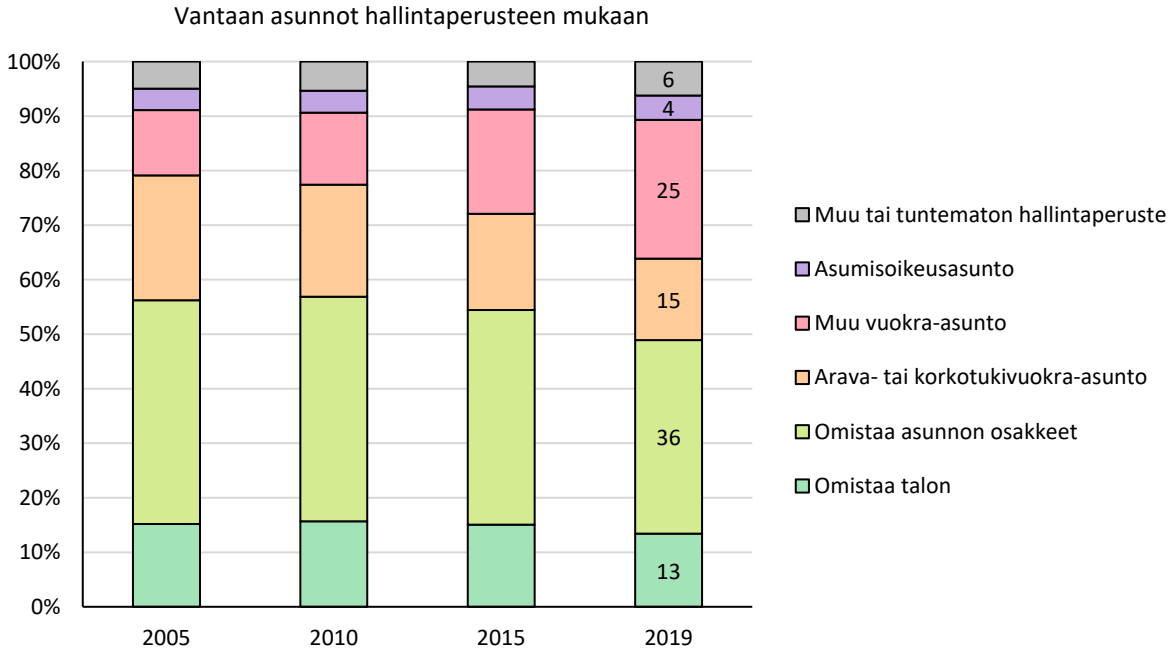

Kuvio 30. Vantaan asunnot hallintaperusteen mukaan 2005–2019. Lähde: Tilastokeskus.

Yksin asuvat iäkkäät

75 vuotta täyttäneistä vantaalaisista noin 55 prosenttia asui yhden hengen taloudessa vuonna 2019 (Tilastokeskus 2020a). Tutkimusten perusteella ikääntyneiden yksin asuminen voi lisätä riskiä joutua laitoshoitoon ja suositusten mukaan on selvitettävä millaisin palveluin ja toimenpitein yksin asuvien ikääntyneiden kotona asumista voidaan tukea ja ennaltaehkäistä laitoshoitoon joutumista (Kauppinen ym. 2014).

- **75 vuotta täyttäneiden yhden hengen asuntokuntia vastaavan ikäisistä asuntokunnista, Asuntokunnat ja asuinolot, Tilastokeskus:**

Vantaa	Espoo	Helsinki	Koko maa
55 %	53 %	63 %	58 %

Asunnottomuus Vantaalla

Vantaa on ollut mukana valtakunnallisessa Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn kuntastrategiat -varhainen välittäminen, osallisuus ja asumisen tuki (AKU) -hankkeessa, jonka hallinnoinnista vastasi Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA. AKU-hanke oli osa valtakunnallista Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn toimenpideohjelmaa (AUNE). Hanketta on toteutettu kuudessa kaupungissa (Espoo, Jyväskylä, Kuopio, Lahti, Tampere ja Vantaa). Hanke toimi keväästä 2016 asti ja se jatkui jatkorahoituksella vuoden 2019 loppuun.

Asunnottomuus kohdistuu eniten Varsinais-Suomen ja Uudenmaan maakuntiin. Uusimman raportin mukaan (ARA 2020) yksinelävien asunnottomuus vähentyi pääkaupunkiseudulla 217:llä vuodesta 2019. Vantaalla vähennystä oli 45 henkilöä. Myös pitkäaikaisasunnottomuus vähentyi edellisvuodesta esimerkiksi Helsingissä ja Espoossa, mutta lisääntyi hieman Vantaalla ja koko maassa. Vantaalla lisäystä oli 19 ja koko maassa 93 henkilöä. (ARA 2020.)

- Yksinelävien asunnottomien määrä vuosina 2019 ja 2020, ARA 2020:

Vantaa	Espoo	Helsinki	Koko maa
2019: 272 **2020: 227**	2019: 457 **2020: 429**	2019: 1 678 **2020: 1 534**	2019: 4 600 **2020: 4 341**

- Pitkäaikaisasunnottomien määrä vuosina 2019 ja 2020, ARA 2020.

Vantaa	Espoo	Helsinki	Koko maa
2019: 14 **2020: 33**	2019: 169 **2020: 145**	2019: 325 **2020: 257**	2019: 961 **2020: 1 054**

Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat

Lapsiasuntokunnaksi luetaan asuntokunta, jossa on vähintään yksi alle 18-vuotias henkilö. Tilastokeskuksen määritelmän mukaan asunto on ahtaasti asuttu, jos siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti siten, ettei keittiötä lasketa huonelukuun (TK 2020b). Vantaalla noin kolmannes lapsiasuntokunnista asuu ahtaasti. Tämä lukema on pysynyt jokseenkin samana jo useiden vuosien ajan. (TK 2020a.)

Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat vuonna 2019, Tilastokeskus ja THL 2020.

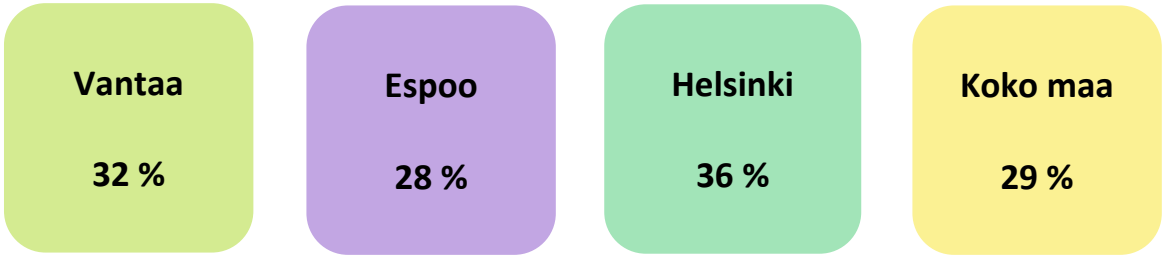

Lähteet

Asumisen rahoitus ja kehittämiskeskus (ARA). 2020. Asunnottomat 2020. https://www.ara.fi/fi-FI/Tietopankki/Tilastot_ja_selvitykset/Asunnottomuus/Asunnottomat_2020(59753) . Viitattu 8.2.2021.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY). MAL-seuranta. https://www.hsy.fi/ilmanlaatu-ja-ilmasto/mal-seuranta/ . Viitattu 19.11.2020.

Kauppinen, TM, Martelin, T, Hannikainen-Ingman, K. & Virtala, E. 2014. Yksin asuvien hyvinvointi. Mitä tällä hetkellä tiedetään? https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/116768/URN_ISBN_978-952-302-266-9.pdf . Viitattu 19.11.2020.

Tilastokeskus (TK). 2020a. Asuntokunnat ja asuinolot. Aineistolähteet: Aluesarjat.fi ja Sotkanet.fi (19.11.2020).

Tilastokeskus (TK). 2020b. Asunnot ja asuinolot tilaston käsitteet ja määritelmät. https://www.stat.fi/til/asas/kas.html . Viitattu 19.11.2020.

3 Yhdenvertaisuusnäkökulmia

Hyvinvoinnin mahdollistajina pidetään usein vakaita yhteiskunnallisia oloja, demokratiaa, työllisyyttä, terveydenhoitoa, koulutusta ja vaurautta. Samojen ryhmien ihmiset jakavat yhteisiä piirteitä ja käyttäytymismalleja, ja heillä on mahdollisuus saada samankaltainen resurssien taso, esimerkiksi koulutuksessa tai tuloissa. Sosioekonomista asemaa voidaankin määritellä asemaksi, joka mahdollistaa pääsyn erimuotoisiin resursseihin, jotka taas jossain määrin lisäävät hyvinvointia.

Vantaan kaupunki on sitoutunut tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen toiminnassaan ja päätöksenteossaan. Tämä velvoite on ilmaistu yksiselitteisesti Vantaan arvojen yhteydessä. Konkreettisin osoitus sitoutumisesta on tasa-arvolakiin ja yhdenvertaisuuslakiin perustuva tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Sen avulla kaupungin palveluissa ja päätöksenteossa tavoitellaan sukupuolten tasa-arvoa ja kaikkien ihmisten yhdenvertaisuutta muun muassa iän, alkuperän, perhesuhteiden ja terveydentilan pohjalta. Lait vaativat, että meidän tulee olla syrjimättömiä, mutta sen lisäksi meidän pitää edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta kaikessa toiminnassamme. Asukkaidemme hyvinvointi tai esimerkiksi huono-osaisuuden tai syrjäytymisen ehkäiseminen eivät kuulu suoraan tasa-arvolain ja yhdenvertaisuuslain suunnitteluvelvoitteiden piiriin, mutta hyvinvointityössämme meillä on velvollisuus ottaa huomioon sukupuolen ja useiden muiden henkilöön liittyvien perusteiden merkitys.

Tässä hyvinvointikatsauksessa tuodaan esiin sukupuolten välisiä eroja fyysisessä, psyykkisessä ja sosiaalisessa terveydessä, koetussa hyvinvoinnissa ja elämänlaadussa sekä materiaalisessa hyvinvoinnissa. Myös tässä katsauksessa esitetyissä indikaattoreissa havaittiin eroja: esimerkiksi teini-ikäiset pojat ovat elämäänsä tyytyväisempiä kuin samanikäiset tytöt ja tytöt kokevat ahdistuneisuutta enemmän kuin pojat. Muiden tutkimusten pohjalta tiedämme, että pojilla puolestaan on tyttöjä useammin ja enemmän ongelmia muun muassa koulunkäynnissä tai vaikka sen, että muunsukupuolisiin nuoriin kohdistetaan paljon häirintää. Hyvinvointityön tulee huomioida kaikkien sukupuolten hyvinvointivajeet eikä valikoida niistä vain joitakin. Esimerkiksi koulujen ja oppilaitosten lakisääteiset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat voisivat olla tärkeä kehittämiskohde tässä asiassa.

Sukupuolen lisäksi tämä hyvinvointikertomus tuo näkyviin iän, syntyperän, terveydentilan, perhesuhteiden ja koulutuksen kaltaisten asioiden yhteyksiä hyvinvointiin. Usein on vaikea arvioida mikä vaikuttaa yksilöiden tai ihmisryhmien koettuun hyvinvointiin eniten tai mitkä seikat kulkevat niin sanotusti käsi kädessä tarkastelun kohteena olevalla alueella. Esimerkiksi sosioekonomista asemaa voidaankin määritellä asemaksi, joka mahdollistaa pääsyn erimuotoisiin resursseihin. Resurssit voidaan luokitella sosiaalisiin, kulttuurisiin, psykologisiin, taloudellisiin sekä inhimillisiin resursseihin. Terveyserot viittaavat systemaattisiin terveyseroihin sosioekonomisissa ryhmissä. Esimerkiksi eriarvoisuus elinajanodotteessa, itsearvioitu terveys, terveyskäyttäytyminen ja terveydenhuollon käytön on todettu vaihtelevan systemaattisesti riippuen sosioekonomisesta asemasta (Marmot 2015, Lahelma 2017, Mackenbach 2019).

Väestörakenteessa ilmenee myös kehityskulkuja, jotka ovat merkittäviä hyvinvoinnin ja terveyden kannalta. Ulkomaalaistaustaisen väestön määrä on kasvanut Vantaalla tasaisesti viimeisten vuosien aikana. Työperäisen maahanmuuton lisäksi ihmisten liikkuvuus sota- ja kriisialueilta sekä ilmastopakolaisuus lisääntyvät. Koska luonnollinen väestönkasvu on hidasta ja syntyvyys on ollut laskusuunnassa, on maahanmuutolla yhä tärkeämpi rooli väestönkasvussa. Tästä syystä maahanmuuttajien kotoutumiseen ja koulutukseen on panostettava, jotta he eivät eriydy

valtaväestöstä Vantaalla. Esimerkiksi pääkaupunkiseudulla ns. NEET-nuorten osuus on suurta Vantaalla. Ulkomaalaistaustaisen väestön osuuden kasvu edellyttää tämän lisäksi palvelujärjestelmän kehitystä, koska monimuotoinen maahanmuuttajaväestö tarvitsee jossain määrin toisenlaisia palveluja kuin kantaväestö.

Toisen sukupolven maahanmuuttajien tilanteen katsotaan heijastavan kotouttamispolitiikan onnistumista. Kun vanhempien koulutustaso ja maahanmuuttajataustaisten heikommat kouluarvosanat vakioidaan, maahanmuuttajataustaisten nuorten kouluttautuminen ei poikkea useimmissa etnisissä ryhmissä valtaväestöstä. Toisaalta se ei välttämättä tarkoita, etteikö hyvinvointi kasautuisi tietyille ryhmittymille. Väestöryhmien välillä on kuitenkin terveyteen, toimintakykyyn, hyvinvointiin ja elintapoihin liittyviä eroja, jotka heijastavat sosiaalisia olosuhteita. Eroja nähdään muun muassa sukupuolen, siviilisäädyn, äidinkielen, sosioekonomisen aseman sekä asuinalueen muodostamien väestöryhmien välillä. Erot ovat erityisen suuret sosioekonomisten ryhmien välillä: korkeammin koulutettujen ja parempituloisten terveys ja toimintakyky ovat aikaisempien tutkimusten perusteella keskimäärin paremmat ja kuolleisuus pienempää kuin heikommassa sosiaalisessa asemassa olevilla.

Huolestuttavana havaintona raportissa on se, että huumeiden saatavuus on nuorten arvioiden mukaan parantunut Vantaalla vuosien 2017 ja 2019 välillä. Vuonna 2019 kouluterveyskyselyyn vastanneista lapsista ja nuorista yli puolet arvioi, että omalla paikkakunnalla on omanikäisen helppo hankkia huumeita. Osuus oli kaikilla oppiasteilla suurempi kuin vuonna 2017. Tilastojen mukaan myös huumausainerikoksiin osallistuneiden vantaalaisten nuorten määrät ovat viime vuosina lisääntyneet. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tekemä jätevesitutkimus tuo lisäksi ilmi, että huumeiden käyttö on huolestuttavasti kasvussa Suomessa. Etenkin amfetamiinia käytetään jätevesitutkimuksen perusteella Suomessa enemmän kuin ennen. Ehkäisevä päihdetyö edistää osaltaan kunnan asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä. Ehkäisevällä päihdetyöllä on yhteisiä alueita ehkäisevän mielenterveystyön kanssa. Osittain samoilla keinoilla voidaan ehkäistä sekä mielenterveys- että päihdeongelmia.

Ihmisoikeuksien ja yhdenvertaisuuden on toteuduttava kaikkien osalta. Huumeiden käyttäjät, toipujat ja heidän läheisensä kohtaavat arjessaan eriarvoisuutta arkisissa palveluissa, kuten asumisessa. Heitä kohdellaan usein epäoikeudenmukaisesti ja syrjivästi. Siksi yksi päämäärä on päästä irti huumeiden käyttöön liittyvästä häpeästä. Vanhempia on tuettava kasvatustyössä ja huumehaittojen kasvun ehkäisyssä. Yhdenvertaisuuden toteutuminen vaatii yhteiskunnallista keskustelua, jotta päihteiden käyttäjät saavat tarpeellisen tuen sekä voimia käytön lopettamiseen. Väestöryhmien erilaiset elämänolosuhteet ja tarpeet heijastuvat erilaisina turvallisuusriskeinä ja turvallisuuspalveluiden tarpeina. Turvallisuuden toteutumista ja siihen vaikuttavia tekijöitä on selvitettävä eri väestöryhmien näkökulmasta.

Lähteet

Lahelma E. (2017). Sosioekonomiset terveyserot 100-vuotiaassa Suomessa. Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti, 54(1). https://journal.fi/sla/article/view/60619 . Viitattu 13.2.2021.

Mackenbach, JP. (2019). Health inequalities: Persistence and change in Europeannwelfare states. United Kingdom: Oxford University Press. ISBN-13: 9780198831419.

Marmot, M. (2015). The Health Gap: The Challenges of an Unequal World. London: Bloomsbury.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020. Jätevesitutkimus: väestötason huumeiden käyttö. https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/jatevesitutkimus . Viitattu 19.11.2020.

4 COVID-19 pandemian vaikutukset hyvinvointiin

Vuosi 2020 on jäänyt muistiimme maailmanlaajuisen COVID-19 pandemian vuotena. Kuviossa 31. nähdään COVID-19-tartuntojen tilanne Vantaalla ja kuusikkokunnissa alkuvuonna 2021. Vantaalla on väestöön suhteutettuna ollut muita suuria kuntia enemmän tartuntoja.

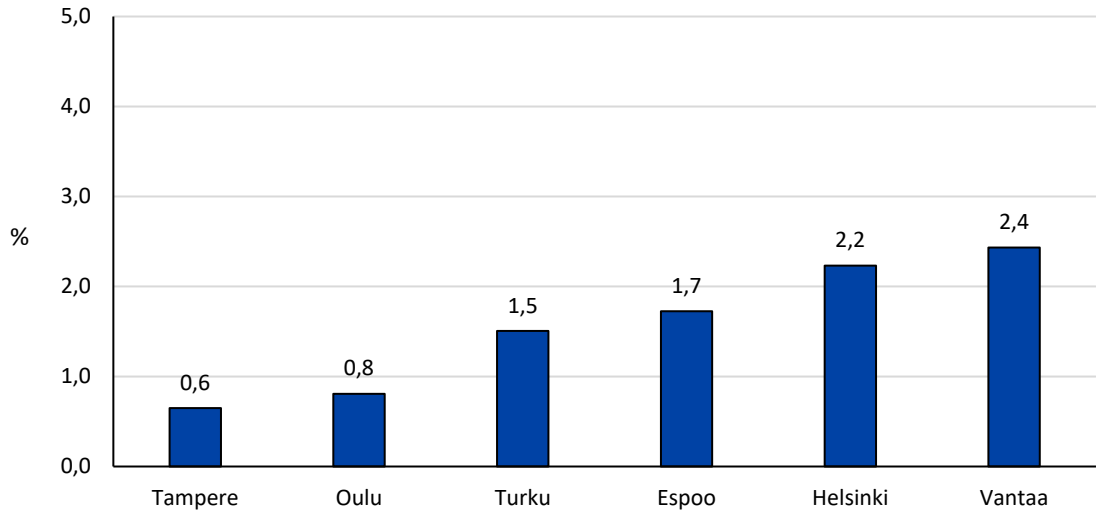

Kuvio 31. COVID-19 tapausten suhteellinen osuus (%) väestöstä kuusikkokunnissa. Osuus on laskettu 16.2.2021 mennessä todettujen tapausten ja ajankohdan asukasmäärän perusteella. Lähde: Tartuntatautirekisteri, THL.

Kriisin vaikutus kuntiin ulottuu suoria taloudellisia vaikutuksia syvemmälle. Koulujen ja yliopistojen sulkeminen, matkustamisen rajoitukset, kiireettömän terveydenhoidon lykkääminen sekä harrastustoiminnan ja kirjasto- ja kulttuuripalvelujen lähes täydellinen puuttuminen ovat väistämättä vaikuttaneet suuresti ihmisten arkipäivään ja hyvinvointiin. (Laatikainen ym. 2020.) Kaikilla näillä sektoreilla koronakriisin pitkäaikaisia ja pysyviä vaikutuksia on vaikea ennakoida vielä tässä vaiheessa. Arviointityöhön on kuitenkin ryhdytty.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on julkaissut useita raportteja koronapandemian vaikutuksista hyvinvointiin. Syksyllä 2020 julkaistun asiantuntija-arvion mukaan epäsuotuisat vaikutukset ovat merkittäviä (Kestilä ym. 2020). Etätyön, sosiaalisten rajoitusten ja lomautusten vaikutukset näkyvät esimerkiksi yksinäisyyden kokemuksena, elintapojen muutoksena sekä toimeentulon ongelmina. Raportissa todetaan, että vaikutukset ovat olleet merkittäviä niiden henkilöiden hyvinvointiin ja toimeentuloon, jotka ovat olleet jo ennen epidemiaa vaikeassa sosiaalisessa asemassa (vähävaraiset, mielenterveys- ja päihdekuntoutujat, asunnottomat ja ulkomaalaistaustaiset työikäiset). Moni riskiryhmään luettava kuntalainen jäi todennäköisesti henkilökohtaisen palvelun ulkopuolelle niihin kohdistuneiden rajoitusten aikana. Ikääntyneet ja esimerkiksi yksin asuvat vammaiset ovat olleet erityisen haastavassa tilanteessa, kun rajoitustoimet ovat keskeyttäneet sosiaaliset suhteet tai harrastustoiminnan.

Lisäksi kansallisesti ikäviä merkkejä on ollut palvelutarpeen kasaantumisena esimerkiksi lähisuhdeväkivallan uhrien tuen ja turvakotipalvelujen tai lastensuojelun tarpeen kohdalla. Kiireettömän hoidon alasajo keväällä 2020 on väistämättä kerryttänyt hoitovelkaa, joka ei välttämättä näy vielä jonoissa. Kiireellistä palvelutarvetta voi olla jonojen ulkopuolella. (Kestilä ym. 2020.) On siis oletettavaa, että hyvinvointia ja terveyttä turvaavien palvelujen tarve näkyy Vantaankin palveluissa

vielä pitkään. Kuten useimmissa kunnissa, myös Vantaan perusterveydenhuollossa jouduttiin priorisoimaan palvelumuotoja pahimman alasajon kohdalla. Keväällä 2020 yleisimpiin kansantauteihin (esim. verenpainetauti) liittyvät käyntisyyt laskivat huomattavasti, mutta kriisitilanteen vuoksi mielenterveyteen liittyvät hoitajatapaamiset pyrittiin ylläpitämään tavanomaisella tasolla (Väyrynen 2020). Koronavuoden erilaiset ilmiöt näkyvät useissa palvelutuotannon tilastoissa. Kuviossa 32 näkyy, kuinka esimerkiksi Vantaan lastensuojelun palveluissa nähtiin lukumääräinen kasvu lastensuojeluilmoitusten määrissä edellisvuosien vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Kasvu ilmoituksissa näkyy erityisesti oppilaitosten ja varhaiskasvatuksen käynnistyttyä syksyllä.

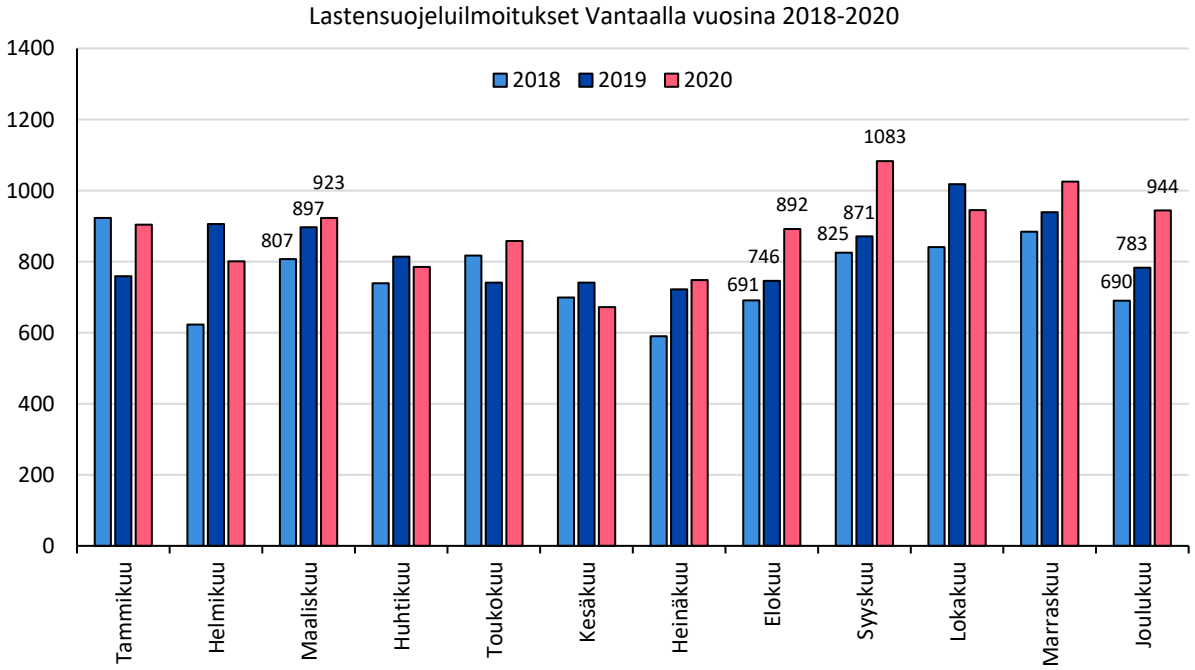

Kuvio 32. Vantaan lastensuojelun tilasto vastaanotetuista lastensuojeluilmoituksista vuosina 2018–2020.

Valtioneuvoston (2021) Lapset, nuoret ja koronakriisi -julkaisussa todetaankin, että lasten ja nuorten tilanteisiin ja tarpeisiin on kiinnitettävä erityistä huomiota koronakriisiin vastaamisessa ja sen jälkihoidossa. Pitkittyvä kriisi vaikuttaa syvästi jo valmiiksi heikommassa asemassa olevien lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin. Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin turvaamiseen on kunnissakin nyt varmistettava riittävät voimavarat. On tehtävä riittävän pitkäkestoisia toimia, jotta lapsiin ja nuoriin kohdistuva eriarvoistumiskehitys voidaan torjua. Koronakriisi on myös osoittanut erityisesti, että oppiminen ja hyvinvointi kulkevat käsi kädessä. Lisäksi huoli on kasvanut nuorisotyöttömyyden kohdalla. Nuorten työelämän ulkopuolelle jääminen lisää riskiä myöhemmille vaikeuksille, joten työllistymisen tukemiseen tulisikin satsata vielä aikaisempaakin enemmän. (Valtioneuvosto 2021.)

Koronapandemia on nostanut esiin uusia eriarvoisuuksia työelämässä. Esimerkiksi niiden välillä, joiden työpaikkoja voi ja ei voi tehdä kotoa. Nuoremmat työntekijät ja pienituloiset ovat paljon todennäköisemmin menettäneet työpaikkansa ja kokeneet tulojensa vähenemisen työsulun aikana. Myös itsenäiset ammatinharjoittajat ja työntekijät, joilla on vähemmän turvalliset työjärjestelyt, ovat todennäköisemmin koronakriisin kielteisten vaikutusten kohteena. (Dalton ym. 2020.) Pandemian myötä työttömyysluvut kasvoivat vuonna 2020 voimakkaasti myös Vantaalla (kuvio 33 ja 34), niin irtisanomisten kuin lomautustenkin kautta. Kaupungin työttömyysaste nousi helmikuun 2020 8,6

prosentista toukokuuhun mennessä 19,2 prosenttiin. Työttömiä työnhakijoita oli tuolloin noin 23 300 henkeä, näistä lomautettuja noin 10 800. Elokuuhun mennessä työttömyysaste laski Vantaalla, kuten muissakin suurissa kaupungeissa selvästi, alle 15 prosentin tason. Tämän jälkeen lasku on kuitenkin ollut verrattain hidasta. Vantaa työttömyysaste oli marraskuussa 13,9 prosenttia, mutta nousi uudelleen joulukuussa 15,3 prosenttiin (kuvio 33). Lomautettujen osuus työttömistä työnhakijoista oli Vantaalla joulukuussa 27 prosenttia, kun se Espoossa oli 21 prosenttia ja Helsingissä 22 prosenttia. On syytä huomata, että osa työttömäksi jääneistä on saattanut siirtyä kokonaan pois työmarkkinoilta eikä siten näy työttömyysluvuissa lainkaan.

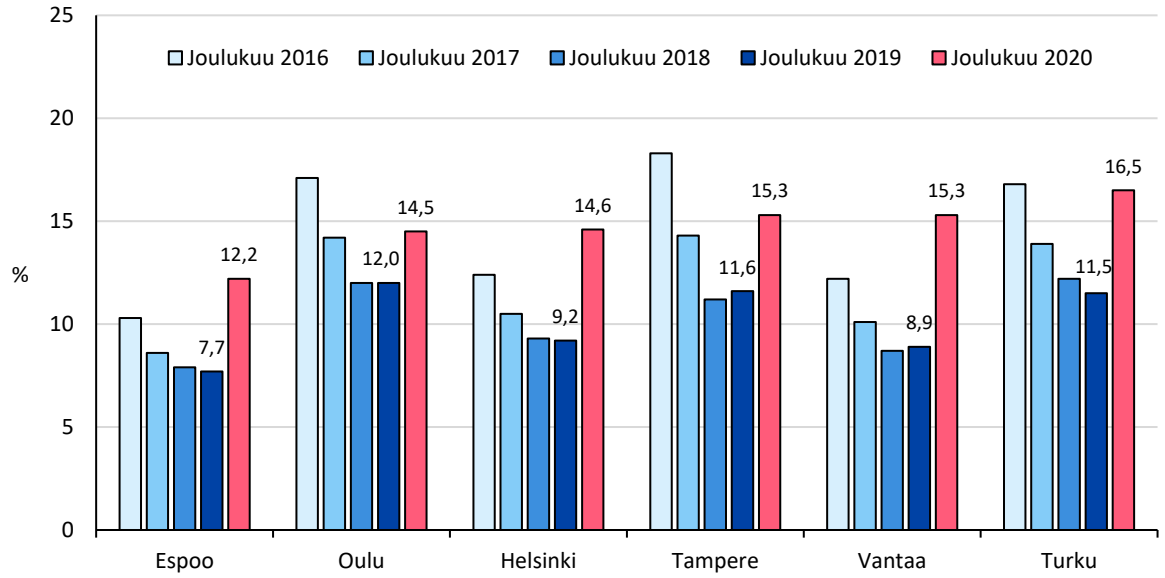

Kuvio 33. Työttömyysasteet suurimmissa kaupungeissa, joulukuussa 2016–2020. Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto.

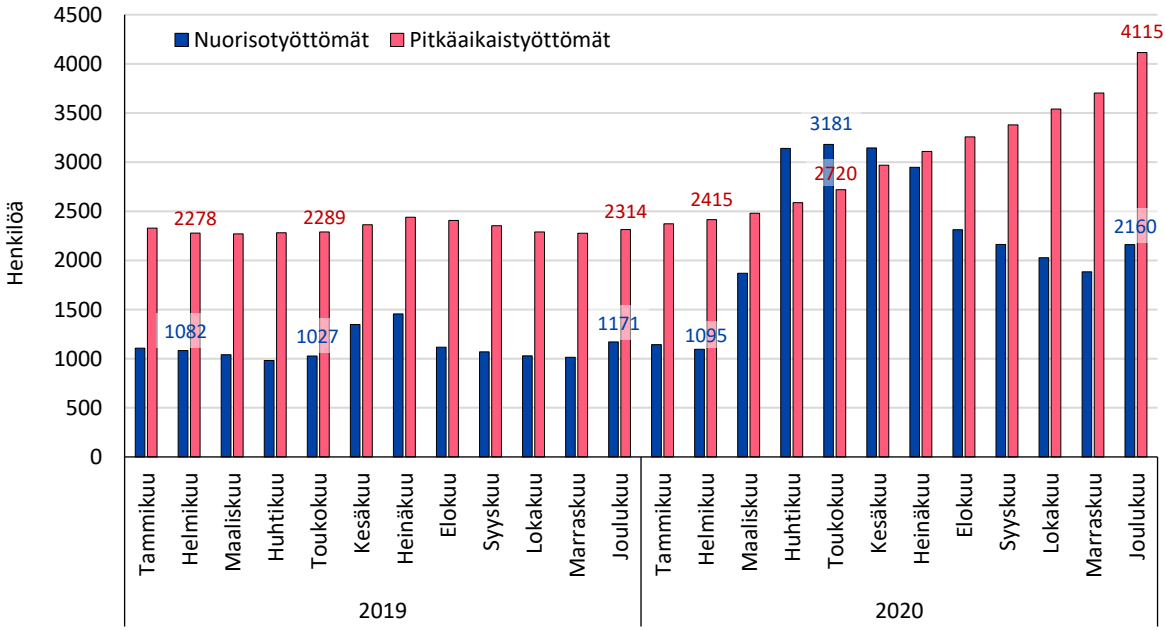

Kuvio 34. Pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys (< 25-vuotiaat) Vantaalla vuosina 2019 ja 2020. Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto.

Työttömyyden yleisen kasvun myötä myös nuorisotyöttömien määrä kasvoi nopeasti (kuvio 34), ensivaiheessa kolminkertaistui. Vaikka nuorisotyöttömyys on syksyllä laskenut, oli joulukuussa 2020 nuorisotyöttömiä kuitenkin 84 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Pitkäaikaistyöttömyys on ollut keväästä alkaen kasvusuunnassa. Pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut 78 prosenttia vuotta aiempaan verrattuna ja joulukuussa heitä oli runsaat 4100 henkeä. (kuvio 34.) Ulkomaan kansalaisia oli joulukuussa työttömänä runsaat 4600 henkeä, 70 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Kaikkiaan noin 18600 työttömästä työnhakijasta naisia oli lähes 8600.

Työttömyyden ja vähävaraisuuden vaikutukset ihmisen ja hänen lähipiirinsä hyvinvointiin ovat tunnettuja. Kansaneläkelaitoksen tilastoista on nähtävissä koronavuoden vaikutus myös vantaalaisten perustoimeentulotuen piiriin siirtyneiden lukumäärän kasvuna. Esimerkiksi kesäkuussa 2020 toimeentulotukea saaneita vantaalaisia oli noin 2 600 enemmän kuin vuonna 2019 vastaavana aikana ja joulukuussa 2020 ero oli noin 2 000 henkilöä. (kuvio 35.) Kela maksoi epidemiakorvausta perustoimeentulotuen saajakotitalouksille loppuvuodesta 2020. Tulonsiirtojen lisäksi kunnalle jää kuitenkin monta tehtävää löytää tapoja tukea pienituloisia tai toimeentulotuen varassa eläviä kotitalouksia tässä haastavassa yhteiskunnallisessa tilanteessa.

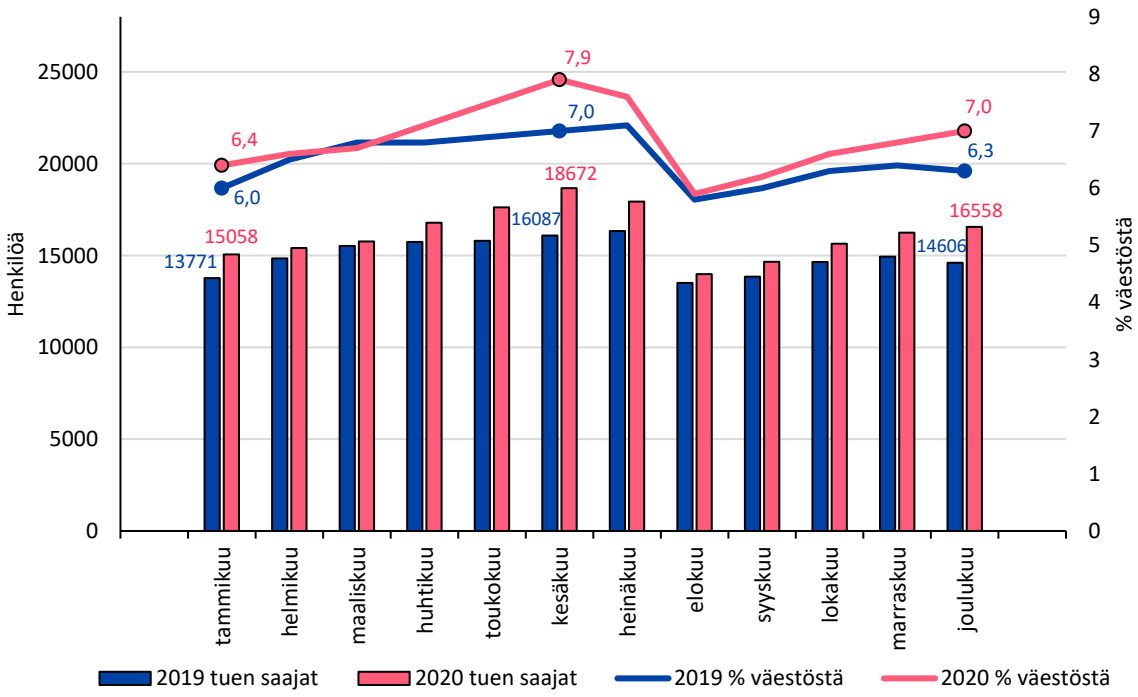

Kuvio 35. Toimeentulotukea saaneet henkilöt sekä saajien %-osuus väestöstä Vantaalla 2019–2020. Lähde: Kansaneläkelaitos.

Koronapandemia ei ole vielä ohi tätä katsausta kirjoitettaessa. Pandemian vaikutuksista vantaalaisten hyvinvointiin tulee seurata tiiviisti ja parempia arvioita saamme vuonna 2021 toteutuvista kansallisista hyvinvointiin ja terveyteen liittyvistä tiedonkeruista (esim. pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely ja kouluterveyskysely). Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta Vantaan kaupungin toimijat ovat pyrkineet toimimaan kriittisessä tilanteessa siten, että kuntalaisten ensisijaiset palvelutarpeet, haavoittuvassa asemassa olevien psykososiaalinen tuki ja kriisiapu ovat mahdollistuneet. Moni palvelu mukautui vuonna 2020 rajoitusten vuoksi ja etsi uusia tapoja tukea vantaalaisten hyvinvointia ja terveyttä kriisin aikana. Kuntalaisia tuettiin esimerkiksi jalkautuvan työotteen, digitaalisten toimintaympäristöjen tai etävastaanottojen kautta. Kuluva vuosi näyttää, mitä toimia voimme edelleen tehdä hyvinvointia edistävästä tai sen turvaavasta näkökulmasta.

Lähteet

Dalton L., Rapa E., & Stein A. (2020). Protecting the psychological health of children through effective communication about COVID-19. Lancet Child Adolesc Health May; 4(5):346–347.

Kansaneläkelaitos. Perustoimeentulotuen saajat. Tietolähde: Kelasto.fi (20.2.2021).

Kestilä L., Härmä V. & Rissannen P. (toim.) (2020) COVID-19-epidemian vaikutukset hyvinvointiin, palvelujärjestelmään ja kansantalouteen. Asiantuntija-arvio, syksy 2020. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. ISBN 978-952-343-578-0. http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-578-0 . Viitattu 19.2.2021.

Laatikainen T. (2020). Vakavan COVID-19-tautimuodon riskiryhmien määrittely. Suomen Lääkärilehti 75 (17–18):1066–68.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Tartuntatautirekisteri. Tietolähde: https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/epirapo/covid19case (16.2.2021).

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM). Työnvälitystilasto. Aineistolähde: StatFin-tilastotietokanta (16.2.2021).

Valtioneuvosto (2021). Lapset, nuoret ja koronakriisi – Lapsistrategian koronatyöryhmän arvio ja esitykset lapsen oikeuksien toteutumiseksi. Valtioneuvoston julkaisuja 2021. http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-674-7 . Viitattu 19.2.2021.

Väyrynen, H. (2020). Korona vähensi infektiokäyntejä vantaalla. Suomen Lääkärilehti 75 (35):1661. https://www.laakarilehti.fi/ajassa/ajankohtaista/koronaepidemia-vahensi-infektiokaynteja-vantaalla/ . Viitattu 19.2.2021.

Liite 1. Kertomuksessa käytetyt kysely- ja seurantatutkimukset

FinSote-tutkimus, 2018:

- Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tutkimus
- Kansallinen terveys- hyvinvointi- ja palvelututkimus
- Posti- ja verkkokysely
- Tutkimus toteutettiin satunnaisotoksella, jossa oli 3 390 vantaalaista ja joista 35,7 % vastasi
    - 20–54-vuotiaita vastasi 450 henkilöä
    - 55–74-vuotiaita vastasi 476 henkilöä
    - Yli 75-vuotiaita vastasi 286 henkilöä

Kouluterveyskysely, 2019:

- Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimus
- Kerätään maakunnallista ja paikallista seurantatietoa eri ikäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saamisesta ja palveluiden tarpeisiin vastaamisesta.
- Paperi- tai verkkokysely
- Kysely on kokonaistutkimus eli kohdejoukkona oli koko kyseisen vuosiluokan kaikki oppilaat tai opiskelijat.
    - 4. ja 5. luokkalaisista vastasi 4 083 oppilasta eli 76 % kohdejoukosta
    - 8. ja 9. luokkalaisista vastasi 2 975 oppilasta eli 61 % kohdejoukosta
    - Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista vastasi 1 717 eli 74 % kohdejoukosta
    - Ammatillisista oppilaitoksista vastasi 551 eli noin 18 % kohdejoukosta

FinLapset -lasten ja nuorten terveys- ja hyvinvointiseuranta 2018:

- Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimus
- Kerätään tietoa lasten, nuorten ja lapsiperheiden terveydestä ja hyvinvoinnista
- Tietolähteenä lastenneuvoloiden ja kouluterveydenhuollon määräaikaiset terveystarkastukset, joita täydennetään rekisteritiedoilla.
- Tietojen kattavuus Vantaalla 2018:
    - 2–6-vuotiaita 79 % kohdejoukosta
    - 7–12-vuotiaita 79 % kohdejoukosta
    - 13–16-vuotiaita 76 % kohdejoukosta

Liite 2 Kertomuksessa käytetyt tietokannat ja rekisterit

Eläketurvakeskuksen Tilastotietokanta
- Eläketilastot

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet
- Erikoissairaanhoitotilasto
- FinSote-tutkimuksen ja kouluterveyskyselyn tulokset
- Perusterveydenhuoltotilasto
- Sosiaalipalvelujen toimintatilasto
- Toimeentulotukirekisteri

Tilastokeskuksen StatFin-tilastotietokanta
- Asunnot ja asuinolot -tilasto
- Asuntokunnat ja asuinolot -tilasto
- Tutkintorekisteri
- Tulonjaon kokonaistilasto

Kansaneläkelaitoksen tilastotietokanta Kelasto
- Terveyspuntari: kansantauti- ja sairastavuusindeksit
- Tilasto sairauspäivärahasta

Työ- ja elinkeinoministeriö
- Työnvälitystilasto

Onnettomuustietoinstituutti (OTI)
Poliisin tulostietojärjestelmä (PolStat)

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA)
Elinympäristön tietopalvelu Liiteri
Suomen yleisten kirjastojen tilastot (Kirjastot.fi)

Liite 3. Kertomuksessa käytettyjen mittareiden kuvaukset

***Kysely-tutkimuksiin liittyvät rajoitukset**:* Tulosten varmuuteen vaikuttaa se, että aineisto on tuotettu otostutkimusaineistosta, jossa esiintyy vastauskatoa. Vastauskatoa on korjattu tuloksista painokertoimien avulla. Tulosten tulkinnassa täytyy ottaa huomioon, että kyseessä on vastaajan itse ilmoittamat tiedot. Yksilökohtaiset tiedot ovat salassa pidettäviä. Alle 4 tapauksen kuntakohtaisia tietoja ei tietosuojan vuoksi julkaista.

Terveys ja hyvinvointi

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, %. Indikaattori ilmaisee niiden osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, jotka ovat erittäin tai melko tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä. Elämään tyytyväisyyden mittaamisen yhdellä kysymyksellä on todettu väestötasolla yhtä luotettavaksi kuin useilla kysymyksillä mittaamisen. *Lähde: Kouluterveyskysely (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, THL).*

***Elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus ikäluokan mukaan* (%).** Indikaattori ilmaisee elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuuden ikäluokituksen mukaan. Elämänlaatuindikaattori muodostettiin WHO8-EUROHIS- mittarin sisältämien kahdeksan kysymyksen pohjalta. Ensimmäisenä oli yleiskysymys "Millaiseksi arvioitte elämänlaatunne?". Vastausvaihtoehdoiksi esitettiin 1) erittäin huono, 2) huono, 3) ei hyvä eikä huono 4) hyvä 5) erittäin hyvä. "Miten tyytyväinen olette" -kysymyssarja jakaantui viiteen alakysymykseen: 'terveyteenne', 'kykyynne selviytyä päivittäisistä toimistanne', 'itseenne', 'ihmissuhteisiinne' ja 'asuinalueen olosuhteisiin'. Vastausvaihtoehtoina esitettiin 1) erittäin tyytymätön, 2) tyytymätön, 3) en tyytyväinen enkä tyytymätön, 4) tyytyväinen, 5) erittäin tyytyväinen. "Onko teillä:" -kysymyssarja sisältää kaksi alakysymystä: 'riittävästi tarmoa arkipäivän elämäänne varten' ja 'tarpeeksi rahaa tarpeisiinne nähden'. Vastausvaihtoehtoina esitettiin 1) ei lainkaan 2) vähän 3) kohtuullisesti 4) lähes riittävästi 5) täysin riittävästi. Kysymykset mittaavat elämänlaatua psyykkisellä, fyysisellä, sosiaalisella ja ympäristöulottuvuudella. Elämänlaatunsa keskimäärin hyväksi tunteviksi määriteltiin ne henkilöt, joiden WHO8-EUROHIS -mittarin kahdeksan kysymyksen keskiarvo on vähintään neljä. Esitetyt osuudet on laskettu käyttäen katoa korvaavia painokertoimia. *Lähde: FinSote-tutkimus (THL).*

Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien osuus (%). Indikaattori ilmaisee terveytensä enintään keskitasoiseksi kokevien prosenttiosuuden. Laskeminen: Perustuu kysymykseen "Onko terveydentilanne mielestänne nykyisin:" Vastausvaihtoehtoina esitettiin: 1) hyvä, 2) melko hyvä, 3) keskitasoinen, 4) melko huono ja 5) huono. Tarkastelussa on vastausvaihtoehtoihin 3) keskitasoinen, 4) melko huono ja 5) huono vastanneiden osuus. *Lähde: FinSote-tutkimus (THL) ja Kouluterveyskysely (THL).*

Fyysinen terveys ja hyvinvointi

Sairastavuusindeksi. Indikaattori ilmaisee jokaiselle Suomen kunnalle lasketun indeksin avulla miten tervettä tai sairasta väestö on suhteessa koko maan väestön keskiarvoon (= 100). Luku on laskettu ikävakioituna. Kelan Sairastavuusindeksi perustuu kolmeen tilastomuuttujaan: kuolleisuuteen, työkyvyttömyyseläkkeellä olevien osuuteen työikäisistä (16 - 64-vuotiaat) sekä lääkkeiden ja ravintovalmisteiden korvausoikeuksien haltijoiden osuuteen väestöstä. Kukin muuttujista on suhteutettu erikseen maan väestön keskiarvoon, jota merkitään luvulla 100. Lopullinen indeksi on kolmen osaindeksin keskiarvo. Sairastavuusindeksi Kelan laskemana on mahdollista saada vuoteen 2018 saakka. *Lähde: Kansaneläkelaitos (Kela).*

Kansantauti-indeksi. Indeksi kuvaa kansantautien esiintymistä suhteessa koko maan väestön keskiarvoon. Kansantauti-indeksiin lukeutuvat taudit ovat diabetes, psykoosit, sydämen vajaatoiminta, nivelreuma, astma, verenpainetauti ja sepelvaltimotauti. Kansantauti-indeksi on näiden seitsemän indeksin keskiarvo. Mitä suurempi indikaattorin arvo on, sitä suurempi on kunnan kansantautien esiintymisaste. Koko maan väestön kansantautien esiintymisen keskiarvo on 100. Kansantauti-indeksi Kelan laskemana on mahdollista saada vuoteen 2018 saakka. *Lähde: Kela.*

Ylipainoisten osuus, % vastaavanikäisestä väestöstä. Indikaattori ilmaisee ylipainoisten osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Ylipainoisuuden määritelmä: BMI (painoindeksi) on yli 25. Painoindeksi saadaan, kun paino (kg) jaetaan pituuden (m) neliöllä. *Lähde: FinLapset -rekisteriseuranta (THL) ja FinSote-tutkimus (THL).*

Psyykkinen terveys ja hyvinvointi

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, %. Indikaattori ilmaisee kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta kokeneiden osuuden (%) kussakin ikäluokassa. Ahdistuneisuuden tunnetta mitattiin seitsenkohtaisella GAD 7 -mittarilla. Menetelmä on kehitetty yleistyneen ahdistuneisuushäiriön (GAD) seulontaan ja seurantaan, erityisesti perusterveydenhuoltoon soveltuvaksi. Mittari seuloo myös muita ahdistuneisuushäiriöitä kuten paniikkihäiriö, sosiaalisten tilanteiden pelko ja PTSD. Mittarissa kysytään kuinka usein seuraavat ongelmat ovat vaivanneet sinua lomakkeen täyttöä edeltäneen kahden viikon aikana: 1. Hermostuneisuuden, ahdistuneisuuden tai kireyden tunne, 2. Kyvyttömyys lopettaa huolehtiminen tai pitää se kurissa, 3. Liiallinen huolestuneisuus erilaisista asioista, 4. Vaikeus rentoutua, 5. Niin levoton olo, että on vaikea pysyä aloillaan, 6.Taipumus harmistua tai ärsyyntyä helposti, 7. Pelko siitä, että jotakin kauheaa saattaisi tapahtua. Vastausvaihtoehdot ovat: Ei lainkaan = 0; Useana päivänä = 1; Suurimpana osana päivistä = 2; Lähes joka päivä = 3. Kukin kysymys pisteytetään arvolla 0-3. GAD-7 pistemäärä voi vaihdella välillä 0-21 seuraavasti: 0-4: Vähäinen ahdistuneisuus, 5-9: Lievä ahdistuneisuus, 10-15: Kohtalainen ahdistuneisuus, 16-21: Vaikea ahdistuneisuus. ≥10 pistettä on asetettu raja-arvoksi mahdolliselle GAD-diagnoosille. Indikaattorissa ovat mukana 10-21 pistettä saaneet vastaajat. *Lähde: Kouluterveyskysely (THL).*

Koulu-uupumus, %. Indikaattori ilmaisee koulu-uupumusta kokevien osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. Koulu-uupumusta mitataan kolmella Katariina Salmela-Aron ja Petri Näätäsen Nuorten koulu-uupumusmittari BBI-10:een perustuvalla väittämällä, jota kartoittavat uupumusasteista väsymystä, kyynistä asennetta työhön ja opintojen merkityksen vähentymistä sekä kyvyttömyyttä ja riittämättömyyden tunnetta opiskelijana. Mittarissa kysytään, oletko kokenut seuraavanlaisia tunteita koulutyöhösi liittyen: 1. Tunnen hukkuvani koulutyöhön, 2. Tuntuu, ettei opinnoillani ole enää merkitystä, 3. Minulla on riittämättömyyden tunteita opinnoissani. Vastausvaihtoehdot ovat: En juuri koskaan = 0; Muutaman kerran kuussa = 0; Muutamana päivänä viikossa = 1; Lähes päivittäin = 2. Indikaattorissa on mukana 3 - 6 pistettä saaneet vastaajat. *Lähde: Kouluterveyskysely (THL).*

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25–64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä. Indikaattori ilmaisee mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25–64-vuotiaiden osuuden vastaavanikäisestä väestöstä. Väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä. *Lähde: Tilasto sairauspäivärahasta (Kela).*

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä. Indikaattori ilmaisee mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden (F00 - F99) vuoksi työ- ja/tai kansaneläkejärjestelmästä työkyvyttömyyseläkettä saaneiden osuuden prosentteina 25–64-vuotiaasta väestöstä tilastovuoden lopussa. Työkyvyttömyyseläkkeet käsittävät toistaiseksi myönnetyt eläkkeet ja määräaikaiset kuntoutustuet. *Lähde: Eläketilastot (Eläketurvakeskus, ETK).*

Depressiolääkkeistä korvausta saaneet, % vastaavanikäisestä väestöstä. Indikaattori ilmaisee vuoden aikana depressiolääkkeistä korvausta saaneiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä. *Lähde: Tilasto sairaanhoitokorvauksista (Kela).*

Sosiaalinen terveys ja hyvinvointi

Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa, %. Indikaattori tuottaa tietoa niiden nuorten osuudesta (%), jotka pystyvät usein keskustelemaan vanhempiensa kanssa omista asioistaan. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Pystytkö keskustelemaan vanhempiesi kanssa omista asioistasi?". Vastausvaihtoehdot: 1) en juuri koskaan, 2) silloin tällöin, 3) melko usein, 4) usein. Tarkastelussa ovat vastaajat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 4. *Lähde: Kouluterveyskysely (THL).*

Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (%). Indikaattori ilmaisee prosenttiosuuden heistä, jotka tuntevat itsensä yksinäiseksi melko usein tai jatkuvasti. Perustuu kysymykseen: "Tunnetteko itsenne yksinäiseksi:" Vastausvaihtoehtoina esitettiin 1) en koskaan, 2) hyvin harvoin, 3) joskus, 4) melko usein ja 5) jatkuvasti. Tarkastelussa ovat 4) melko usein tai 5) jatkuvasti vastanneiden osuus. Esitetyt osuudet on laskettu käyttäen katoa korvaavia painokertoimia. *Lähde: Kouluterveyskysely (THL) ja FinSote-tutkimus (THL).*

Äänestysaktiivisuus. Äänestysprosentti Eduskunta- ja Eurovaaleissa. *Lähde: Piiroinen J. 2019 erillisraportit.*

Työkyky

Työkykynsä heikentyneeksi arvioivien osuus (%). Indikaattori ilmaisee prosenttiosuuden heistä, jotka tuntevat työkykynsä heikentyneeksi. Laskeminen: Perustuu kysymykseen: "Oletetaan, että työkykynne on parhaimmillaan saanut 10 pistettä. Minkä pistemäärän antaisitte nykyiselle työkyvyllenne asteikolla 0-10? 0 tarkoittaa, ettette pystyisi nykyisin lainkaan työhön." Tarkastelussa on enintään 7 pistettä työkyvykseen arvioineiden osuus. Kysymys on osa Työkykyindeksiä ja siitä on tehty mittarisuositus TOIMIA-hankkeessa. *Lähde: FinSote-tutkimus (THL).*

Niiden osuus, jotka uskovat, että todennäköisesti eivät jaksa työskennellä vanhuuseläkeikään saakka (%). Indikaattori ilmaisee prosenttiosuuden 20 vuotta täyttäneistä työikäisistä, jotka eivät usko jaksavansa työskennellä vanhuuseläkeikään saakka. Perustuu kysymykseen: "Uskotteko, että terveytenne puolesta pystytte työskentelemään ammatissanne vanhuuseläkeikään saakka / pystyisitte työskentelemään viimeisimmässä ammatissanne vanhuuseläkeikään saakka". Vastausvaihtoehtoina esitettiin 1) en, 2) todennäköisesti en, 3) todennäköisesti kyllä, 4) kyllä ja 5) olen eläkkeellä. Tarkastelussa ovat vaihtoehtoihin 1) en tai 2) todennäköisesti en vastanneiden osuus. *Lähde: FinSote-tutkimus (THL).*

***Sairauspäivärahaa saaneet 25–64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä*.** Indikaattori ilmaisee Sairausvakuutuslain mukaista päivärahakorvausta vuoden aikana vähintään yhdeltä päivältä saaneiden 25–64-vuotiaiden osuuden tuhatta vastaavanikäistä kohti. Väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä. Sairauspäivärahatilastot eivät kuvaa sellaisia sairaustapauksia, jotka päättyvät sairauspäivärahan karenssin aikana (sairastumispäivä ja 9 sitä seuraavaa arkipäivää). Mittarista on huomattava, että jakajaväestössä ovat mukana myös eläkkeensaajat, joilla yleensä ei ole mahdollisuutta saada sairauspäivärahaa. *Lähde: Tilasto sairauspäivärahasta (Kela).*

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä. Indikaattori ilmaisee työkyvyttömyyseläkettä vuoden lopussa saaneiden 25–64-vuotiaiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä. Yksilölliset varhaiseläkkeet sisältyvät työkyvyttömyyseläkkeisiin. Tilastossa ovat mukana henkilöt, jotka saivat työkyvyttömyyseläkettä joko työeläke- tai kansaneläkejärjestelmästä tai molemmista järjestelmistä. *Lähde: Eläketilastot (ETK).*

Tapaturmat ja turvallisuus

Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, %. Indikaattori ilmaisee osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, joille on sattunut koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana vähintään yksi tapaturma, joka on vaatinut terveydenhuollon vastaanotolla käyntiä. Indikaattori perustuu kysymykseen: onko sinulle tämän lukuvuoden aikana tapahtunut koulussa tai koulumatkalla tapaturma, jonka vuoksi olet käynyt lääkärillä, terveydenhoitajalla tai sairaanhoitajalla? Vastausvaihtoehdot: 1) välitunnilla, 2) liikuntatunnilla, 3) muulla tunnilla ja 4) koulumatkalla (pisteytys: ei kertaakaan = 0, kerran, kaksi kertaa tai useammin = 1). Indikaatorissa ovat mukana 1 - 4 pistettä saaneet vastaajat. *Lähde: Kouluterveyskysely (THL).*

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, %. Indikaattori ilmaisee koulukiusaamisen kohteeksi kerran viikossa tai useammin lukukauden aikana joutuneiden osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. *Lähde: Kouluterveyskysely (THL).*

Nuorten rikokset ja päihdekiinniotot. *Vantaalla tehdyt rikoslakirikokset luokittain ja päihtyneenä kiinniotetut. Ikäryhmä 15–29-vuotiaat. Lähde: Poliisin tulostietojärjestelmä (PolStat).*

Omalla paikkakunnalla helppo hankkia huumeita, %. Indikaattori tuottaa tietoa niiden nuorten osuudesta (%), jotka arvioivat, että omalta paikkakunnalta omanikäisen on melko tai erittäin helppoa hankkia huumeita, esimerkiksi marihuanaa tai kannabista. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Millaisiksi arvioisit ikäisesi mahdollisuudet hankkia huumeita, esimerkiksi marihuanaa tai hasista (kannabista), omalta paikkakunnaltasi?" Vastausvaihtoehdot: 1) erittäin helppoa, 2) melko helppoa, 3) melko vaikeaa, 4) erittäin vaikeaa, 5) en tiedä. Tarkastelussa ovat mukana vastaajat, jotka ovat valinneet vaihtoehdon 1 tai 2. *Lähde: Kouluterveyskysely (THL).*

Liikennevahingoissa vammautuneet tai kuolleet henkilöt / 1 000 asukasta kohden. *Lähde: Vakuutusyhtiöiden liikennevahinkotilasto (Onnettomuusinstituutti, OTI).*

Omaisuusrikokset / 1 000 asukasta kohden. Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden omaisuusrikosten osuuden tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Kyseessä ovat sellaiset omaisuusrikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Suuri osa rikoksista ei tule poliisin tietoon. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan. Omaisuusrikoksia ovat mm. varkaudet, ryöstöt, petokset ja maksuvälinepetokset. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja. *Lähde: Rikos- ja pakkokeinotilastot (Tilastokeskus) ja THL.*

***Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta kohden*.** Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden väkivaltarikosten eli henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten osuuden tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Kyseessä ovat sellaiset väkivaltarikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Suuri osa rikoksista ei tule poliisin tietoon. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan. Väkivaltarikoksiin sisältyvät murhat ja tapot sekä henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja. *Lähde: Oikeus- ja rikostilastot (Tilastokeskus) ja THL.*

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavanikäistä. Indikaattori ilmaisee vuoden aikana kaatumisen tai putoamisen vuoksi sairaanhoitoa saaneiden 65 vuotta täyttäneiden potilaiden hoitojaksojen lukumäärän kymmentä tuhatta vastaavanikäistä asukasta kohti. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Sairaalahoito sisältää sekä julkisen sektorin (kunnat, kuntayhtymät ja valtio) että yksityisen sektorin järjestämän sairaalahoidon. Ulkoinen syy: W00-W1999 (kaatumiset ja putoamiset) ja päädiagnoosi: S00-T9899. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja. *Lähteet: Erikoissairaanhoitotilasto (THL) ja Perusterveydenhoitotilasto (THL).*

Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavanikäisestä väestöstä. Indikaattori ilmaisee kaikkien vuoden aikana 65 vuotta täyttäneille sattuneiden ja sairaalassa hoidettujen lonkkamurtumien (sivu- tai päädiagnoosi S72) lukumäärän prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Sairaaloihin kuuluvat sekä julkisen sektorin (kunnat, kuntayhtymät ja valtio) että yksityisen sektorin sairaalat. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja. *Lähteet: Erikoissairaanhoitotilasto (THL) ja Perusterveydenhoitotilasto (THL).*

Elintavat – lapset ja nuoret

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, %. Indikaattori ilmaisee vähintään tunnin päivässä liikkuvien osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. *Lähde: Kouluterveyskysely (THL).*

Ei syö koululounasta päivittäin, %. Indikaattori ilmaisee koululounaan vähintään yhtenä päivänä kouluviikon aikana syömättä jättävien osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. *Lähde: Kouluterveyskysely (THL).*

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, %. Indikaattori ilmaisee alkoholia tosi humalaan asti vähintään kerran kuukaudessa käyttävien osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. *Lähde: Kouluterveyskysely (THL).*

Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, %. Indikaattori ilmaisee osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, jotka tupakoivat, nuuskaavat tai käyttävät vesipiippua tai sähkösavuketta päivittäin. *Lähde: Kouluterveyskysely (THL).*

Hampaiden harjaus harvemmin kuin kahdesti päivässä, %. Indikaattori ilmaisee osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, jotka harjaavat hampaansa harvemmin kuin kaksi kertaa päivässä. *Lähde: Kouluterveyskysely (THL).*

Elintavat - aikuisväestö

Vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomien osuus, (%). Indikaattori ilmaisee prosenttiosuuden heistä, jotka eivät harrasta liikuntaa vapaa-aikana. Perustuu kysymykseen. "Kuinka paljon liikutte ja rasitatte itseänne ruumiillisesti vapaa-aikana? Älkää laskeko mukaan työmatkaliikuntaa." Vastausvaihtoehtoina esitettiin 1) luen, katselen televisiota ja teen askareita, jotka eivät juuri rasita ruumiillisesti, 2) kävelen, pyöräilen, tai teen kevyttä koti- ja pihatyötä yms. useita tunteja viikossa ja 3) harrastan varsinaista kuntoliikuntaa tai urheilua kuten juoksua, hiihtoa, uintia, tai pallopelejä useita tunteja viikossa. Tarkastelussa ovat vastausvaihtoehdon 1) luen, katselen televisiota ja teen askareita, jotka eivät juuri rasita ruumiillisesti vastanneiden osuus. *Lähde: FinSote-tutkimus (THL).*

Niukasti sekä tuoreita että kypsennettyjä kasviksia käyttävien osuus, (%). Indikaattori ilmaisee prosenttiosuuden heistä, jotka käyttävät niukasti kasviksia ravinnossaan. Laskeminen: "Kuinka usein olette käyttänyt seuraavia ruokia ja juomia 7 viime päivän aikana?". Kysymyspatterin alakysymyksinä esitettiin erilaisia vaihtoehtoja mm. "tuoreita kasviksia tai kasvissalaattia" ja "kypsennettyjä kasviksia (ei perunaa)". Vastausvaihtoehtoina esitettiin 1) en kertaakaan, 2) 1-2 päivänä, 3) 3-5 päivänä ja 4) 6-7 päivänä. Tarkastelussa ovat vastausvaihtoehtoon "tuoreita kasviksia tai kasvissalaattia" ja "kypsennettyjä kasviksia" vaihtoehdot 1) en kertaakaan tai 2) 1-2 päivänä vastanneiden osuus. *Lähde: FinSote-tutkimus (THL).*

Alkoholia liikaa käyttävien osuus (%). Perustuu AUDIT-C:n kolmeen kysymykseen: "Kuinka usein juotte olutta, viiniä tai muita alkoholijuomia? Ottakaa mukaan myös ne kerrat, jolloin nautitte vain pieniä määriä, esim. pullon keskiolutta tai tilkan viiniä. Valitkaa se vaihtoehto, joka lähinnä vastaa omaa tilannettanne." Vastausvaihtoehtoina esitettiin 1) en koskaan, 2) noin kerran kuukaudessa tai harvemmin, 3) 2-4 kertaa kuukaudessa, 4) 2-3 kertaa viikossa ja 5) 4 kertaa viikossa tai useammin. "Kuinka monta annosta alkoholia yleensä olette ottanut niinä päivinä, jolloin käytitte alkoholia? Katsokaa oheista laatikkoa." Vastausvaihtoehtoina olivat 1) 1-2 annosta, 2) 3-4 annosta, 3) 5-6 annosta, 4) 7-9 annosta ja 5) 10 tai enemmän. "Kuinka usein olette juonut kerralla kuusi tai useampia annoksia?" Vastausvaihtoehtoina olivat 1) en koskaan, 2) harvemmin kuin kerran kuukaudessa, 3) kerran kuukaudessa, 4) kerran viikossa ja 5) päivittäin tai lähes päivittäin. Kukin kysymys pisteytettiin 0-4 ja pisteet laskettiin yhteen, jolloin kokonaispistemääräksi voi saada 0-12. Tarkastelussa liikakäytön pisterajoina on 20-64 -vuotiailla miehillä vähintään 6 pistettä, 20-64 -vuotiailla naisilla vähintään 5 pistettä, ja 65 vuotta täyttäneillä miehillä ja naisilla vähintään 4 pistettä. *Lähde: FinSote-tutkimus (THL).*

Päivittäin tupakoivien osuus, (%). Tupakointia kartoitettiin kysymällä vastaajilta: "Tupakoitteko nykyisin (savukkeita, sikareita tai piippua)?". Vastausvaihtoehtoina esitettiin 1) kyllä, päivittäin, 2) satunnaisesti ja 3) en lainkaan. Tarkastelussa otettiin huomioon vastausvaihtoehdon 1 valinneiden osuus. *Lähde: FinSote-tutkimus.*

Koulutus ja jatkuva oppiminen

***Kaikki kunnan kustantamaan varhaiskasvatukseen osallistuneet, % 1–6-vuotiaista*.** Indikaattori ilmaisee kunnan kustantamaan varhaiskasvatukseen vuoden lopussa osallistuneiden kaikkien lasten osuuden prosentteina väestön 1–6-vuotiaista. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja. Indikaattorin lukuihin eivät sisälly varhaiskasvatuksen palveluseteleitä käyttäneet lapset eivätkä lapset, jotka ovat saaneet Kelan yksityisen hoidon tukea. Kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen luokitellaan varhaiskasvatus (pl. esiopetus), joka kestää yli 5 tuntia päivässä tai yli 107,5 tuntia kuukaudessa. Osa-aikaiseen varhaiskasvatukseen luetaan 5 tuntia tai sen alle kestävä päivittäinen varhaiskasvatus tai 107,5 tuntia kuukaudessa tai sen alle kestävä osa-aikainen varhaiskasvatus. Kunnan kustantamalla varhaiskasvatuksella tarkoitetaan niiden palveluiden määrää, jotka kunta on kustantanut asukkailleen. Kunnan kustantamissa palveluissa on omasta tuotannosta vähennetty myynnit ja lisätty ostot. *Lähde: Sosiaalipalvelujen toimintatilasto (THL).*

Väestön koulutusrakenne, 25 vuotta täyttänyt väestö. Koulutusrakennetilasto kuvaa 15 vuotta täyttäneen väestön peruskoulun, keskikoulun tai kansakoulun jälkeen suorittamia tutkintoja. Tutkinnon suorittaneet on luokiteltu koulutusasteittain korkeimman/viimeksi suoritetun ammatillisen tutkinnon mukaan. Tässä julkaisussa koulutusrakenne tarkasteluun on otettu mukaan 25 vuotta täyttänyt väestö, koska sitä nuoremmilla koulutus on usein kesken. Koulutusaste jakautuu seitsemään luokkaan: perusaste, toinen aste (ent. keskiaste), erikoisammattikoulutusaste, alin korkea-aste, alempi korkeakouluaste, ylempi korkeakouluaste sekä tutkijakoulutus. *Perusasteen suorittaneet* ovat käyneet esimerkiksi kansa-, keski- tai peruskoulun. Tässä

julkaisussa perusasteeseen on yhdistetty koulutukseltaan tuntemattomat. *Toisen asteen* suorittaneita ovat esimerkiksi lukion (ylioppilastutkinnon) ja ammatillisen peruskoulutuksen suorittaneet. Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot ovat ammatillista lisäkoulutusta, jotka on tässä katsauksessa yhdistetty toiseen asteeseen. *Korkea-aste:* Alin korkea-aste sisältää opistoasteen ja alimman korkea-asteen koulutuksen. Alimman korkea-asteen koulutuksiksi luetaan mm. teknikon, agrologin, hortonomin, artenomin ja sairaanhoitajan tutkinnot, jotka eivät ole ammattikorkeakoulututkintoja. Alempaan korkeakouluasteeseen luetaan ammattikorkeakoulututkinnot ja alemmat korkeakoulututkinnot sekä mm. insinööri, metsätalousinsinööri ja merikapteeni. Alemman korkeakouluasteen tutkinnon suorittaminen antaa kelpoisuuden siirtyä ylemmälle korkeakouluasteelle, mutta ei tieteelliseen jatkokoulutukseen. Ylempään korkeakouluasteeseen luetaan ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot ja yliopistojen ylemmät korkeakoulututkinnot (maisteritutkinnot) sekä lääkäreiden erikoistumistutkinnot. Tutkinnon suorittaminen antaa valmiudet tieteelliseen jatkokoulutukseen tutkijakoulutusasteella. Tutkijakoulutus pitää sisällään lisensiaatin ja tohtorin tutkinnot. Tässä julkaisussa tutkijakoulutus on yhdistetty ylempään korkeakouluasteeseen. *Lähde: Tilastokeskus.*

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä. Indikaattori ilmaisee koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17–24-vuotiaiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Koulutuksen ulkopuolelle jääneillä tarkoitetaan henkilöitä, jotka ko. vuonna eivät ole opiskelijoita tai joilla ei ole tutkintokoodia eli ei perusasteen jälkeistä koulutusta. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. *Lähde: Tutkintorekisteri (Tilastokeskus) ja THL.*

***Koulutuksen ja työn ulkopuolella olevat (NEET) 18–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä*.** NEET-nuoriksi (Not in Employment, Education or Training) määritellään ne 18–24-vuotiaat, jotka ovat työn tai koulutuksen ulkopuolella. *Lähde: Tilastokeskus.*

Koulutustaso. FinSote-tutkimustulosten yhteydessä on käytetty Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen laskemaa suhteellista koulutustasoa: matala, keskitaso ja korkea. Kolmiluokkainen koulutustaso perustuu vastaajan itse ilmoittamaan koulutusvuosien lukumäärään ja luokkarajoina on koulutusvuosista lasketut tertiilit. Koulutusvuositertiilit on laskettu erikseen sukupuolittain ja 10-vuotisikäryhmittäin. *Lähde: FinSote-tutkimus (THL).*

Työllisyys ja toimeentulo

Työttömät, % työvoimasta. Indikaattori ilmaisee työttömien osuuden prosentteina työvoimasta. Työttömänä pidetään työnhakijaa, joka ei ole työsuhteessa eikä työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitetulla tavalla työllisty päätoimisesti yritystoiminnassa tai omassa työssään ja joka ei ole työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitettu päätoiminen opiskelija. Työttömänä pidetään myös työsuhteessa olevaa, joka on kokonaan lomautettu (03) tai jonka säännöllinen viikoittainen työskentelyaika on alle 4 tuntia. Vuoden 2013 alussa tapahtuneen lakimuutoksen myötä työttömillä työnhakijoilla ei enää ole ikärajoja, joten minkä ikäinen henkilö vain on voinut olla työtön työnhakija vuoden 2013 alusta lähtien. Päätoimisia koululaisia ja opiskelijoita ei lueta työttömiksi myöskään lomien aikana. Yhteensä työttömät keskimäärin vuoden aikana ilmoitetaan jokaisen kuukauden viimeisen päivän työttömien työnhakijoiden (työttömät ja kokoaikaisesti lomautetut, joiden työhakemus on laskentapäivänä voimassa) määristä laskettuna keskiarvona. Tiedot ilmoitetaan joka kuukausi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksittain, sukupuolen mukaan. Työllinen on henkilö, joka tutkimusajankohtana teki vähintään yhtenä päivänä työtä palkkaa tai voittoa saadakseen tai työskenteli avustavana perheenjäsenenä vähintään kolmanneksen alan normaalista työajasta tai oli työpaikastaan tilapäisesti poissa. Työvoimaan luetaan kaikki henkilöt, jotka tutkimusajankohtana olivat työllisiä tai työttömiä. Työvoiman määrä saadaan vasta noin kaksi vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastosta. Sitä käytetään työttömyystietojen suhteuttajana. *Lähde: Työssäkäyntitilasto (Tilastokeskus), Työnvälitystilasto (TEM) ja THL.*

***Nuorisotyöttömien osuus 18–24-vuotiaasta työvoimasta*.** Indikaattori ilmaisee 15–24-vuotiaiden työttömien osuuden prosentteina 18–24-vuotiaasta työvoimasta. Nuorisotyötön on 15–24-vuotias työtön. Työttömänä pidetään työnhakijaa, joka ei ole työsuhteessa eikä työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitetulla tavalla työllisty päätoimisesti yritystoiminnassa tai omassa työssään ja joka ei ole työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitettu päätoiminen opiskelija. Työttömänä pidetään myös työsuhteessa olevaa, joka on kokonaan lomautettu (03) tai

jonka säännöllinen viikoittainen työskentelyaika on alle 4 tuntia. Päätoimisia koululaisia ja opiskelijoita ei lueta työttömiksi myöskään lomien aikana. *Lähde: Työssäkäyntitilasto (Tilastokeskus), Työnvälitystilasto (TEM) ja THL.*

Pitkäaikaistyötön. Pitkäaikaistyötön on henkilö, joka tutkimusajankohtana on ollut yhtäjaksoisesti työttömänä 12 kuukautta tai pidemmän ajan. *Lähde: Työnvälistystilasto (TEM).*

Kunnan yleinen pienituloisuusaste. Indikaattori ilmaisee pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista henkilöistä. Pienituloisuuden rajana käytetään 60 % suomalaisten kotitalouksien käytettävissä olevan ekvivalentin rahatulon (uudistetulla OECD-skaalalla laskien) mediaanista kunakin vuonna. Käytettävissä olevat rahatulot lasketaan summaamalla palkka-, yrittäjä- ja pääomatulot sekä saadut tulonsiirrot ja vähentämällä summasta maksetut tulonsiirrot. Ekvivalentti tulo lasketaan suhteuttamalla kotitalouden kaikkien jäsenten käytettävissä olevien tulojen summa kotitalouden kulutusyksiköiden summaan. Kotitalouden kulutusyksikköasteikkona on käytetty uudistettua OECD-skaalaa, jossa kotitalouden ensimmäinen aikuinen saa painon 1, muut 14 vuotta täyttäneet kotitalouden jäsenet painon 0,5 ja kotitalouden alle 14-vuotiaat lapset painon 0,3. *Lähde: Tulonjakotilasto (Tilastokeskus).*

***Lasten pienituloisuusaste*.** Indikaattori ilmaisee pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien alle 18-vuotiaitten henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista alle 18-vuotiaista henkilöistä. Pienituloisuuden rajana käytetään 60 % suomalaisten kotitalouksien käytettävissä olevan ekvivalentin rahatulon (uudistetulla OECD-skaalalla laskien) mediaanista kunakin vuonna. Käytettävissä olevat rahatulot lasketaan summaamalla palkka-, yrittäjä- ja pääomatulot sekä saadut tulonsiirrot ja vähentämällä summasta maksetut tulonsiirrot. Ekvivalentti tulo lasketaan suhteuttamalla kotitalouden kaikkien jäsenten käytettävissä olevien tulojen summa kotitalouden kulutusyksiköiden summaan. Kotitalouden kulutusyksikköasteikkona on käytetty uudistettua OECD-skaalaa, jossa kotitalouden ensimmäinen aikuinen saa painon 1, muut 14 vuotta täyttäneet kotitalouden jäsenet painon 0,5 ja kotitalouden alle 14-vuotiaat lapset painon 0,3. *Lähde: Tulonjakotilasto (Tilastokeskus).*

***Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä*.** Indikaattori ilmaisee kalenterivuoden aikana toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden lapsiperheiden osuuden koko väestön lapsiperheistä. Lapsiperhe on perhe, jossa huoltajia on joko yksi tai kaksi ja ainakin yksi lapsista on alaikäinen (alle 18-vuotias). Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja. *Lähde: Toimeentulotukirekisteri (THL).*

Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä. *I*ndikaattori ilmaisee vuoden aikana omaishoidon tukea saaneiden 75 vuotta täyttäneiden hoidettavien osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Omaishoidolla tarkoitetaan ikääntyneen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotioloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Omaishoidon tuki muodostuu hoidettavalle annettavista, hänen tarvitsemistaan palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista. Kunta ja hoitaja tekevät omaishoidon järjestämisestä toimeksiantosopimuksen. Väestötietoina käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja. *Lähde: Sosiaalipalvelujen toimintatilasto (THL).*

Omaishoidon tuesta sopimuksen tehneitä hoitajia vuoden aikana yhteensä, kunnan kustantamat palvelut. Indikaattori ilmaisee omaishoidon tuesta sopimuksen tehneiden hoitajien määrän vuoden aikana. Luvussa mukana on kaikki sopimuksen tehneet hoitajat, joilla sopimus on ollut voimassa koko vuoden tai vain osan vuotta. Omaishoidolla tarkoitetaan ikääntyneen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotioloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Omaishoidon tuki muodostuu hoidettavalle annettavista, hänen tarvitsemistaan palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista. Kunta ja hoitaja tekevät omaishoidon järjestämisestä toimeksiantosopimuksen. Tiedot sisältävät kunnan itse tuottamat ja muilta kunnilta, kuntayhtymiltä, valtiolta tai yksityisiltä palveluntuottajilta ostamat palvelut. *Lähde: Sosiaalipalvelujen toimintatilasto (THL).*

Omaishoidon tuesta sopimuksen tehneitä 65 vuotta täyttäneitä hoitajia vuoden aikana yhteensä, kunnan kustantamat palvelut. Indikaattori ilmaisee omaishoidon tuesta sopimuksen tehneiden 65 vuotta täyttäneiden hoitajien määrän vuoden aikana. Luvussa mukana on kaikki sopimuksen tehneet hoitajat, joilla sopimus on ollut voimassa koko vuoden tai vain osan vuotta. *Lähde: Sosiaalipalvelujen toimintatilasto (THL).*

Asuminen

Asunnot hallintaperusteen mukaan. Asunnot ryhmitellään hallintaperusteen mukaan seuraavasti: omistusasunto (asunnon haltija omistaa talon, asunnon haltija omistaa asunto-osakkeet), vuokra-asunto (aravavuokra-asunto, korkotukivuokra-asunto, muu vuokra-asunto), asumisoikeusasunto, muu hallintaperuste (esim. syytinki, sukulaisuus), hallintaperuste tuntematon. Asuntokantatilastoissa hallintaperuste on määritelty pääasiassa vain vakinaisesti asutuille asunnoille. *Lähde: Asunnot ja asuinolot, Tilastokeskus.*

75 vuotta täyttäneiden yhden hengen asuntokunnat, % vastaavanikäisten asuntokunnista. Indikaattori ilmaisee 75 vuotta täyttäneiden yhden hengen asuntokuntien osuuden prosentteina vastaavanikäisten asuntokunnista. Asuntokunnan muodostavat kaikki samassa asunnossa vakinaisesti asuvat henkilöt. Asuntokunnat ja asuinolot -tilaston perusjoukon muodostavat vakinaisesti varsinaisissa asunnoissa asuvat henkilöt eli ns. asuntoväestö. Henkilöitä, jotka ovat Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmän mukaan kirjoilla laitoksissa, asunnottomia, ulkomailla ja tietymättömissä olevia, ei lueta asuntoväestöön. Asuntolarakennuksiksi luokitelluissa rakennuksissa asuvat henkilöt, joiden asunto ei täytä asuinhuoneiston määritelmää, eivät myöskään muodosta asuntokuntaa. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja. *Lähde: Asunnot ja asuinolot (Tilastokeskus) ja THL.*

Yksinelävät asunnottomat. Indikaattori ilmaisee asunnottomien yksinasuvien määrän. Asunnottomiksi luetaan ulkona, tilapäissuojissa, yömajoissa yms. asuvat, erilaisissa laitoksissa asunnon puutteen vuoksi asuvat sekä tilapäisesti tuttavien ja sukulaisten luona asuvat. Lapsuudenkodissaan asuvia nuoria ei lasketa asunnottomiksi. *Lähde: Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus.*

Pitkäaikaisasunnottomat. Pitkäaikaisasunnottomalla on asumista olennaisesti vaikeuttava sosiaalinen tai terveydellinen ongelma, kuten velka-, päihde- tai mielenterveysongelma, ja jonka asunnottomuus on pitkittynyt tai uhkaa pitkittyä tavanomaisten asumisratkaisujen toimimattomuuden ja sopivien tukipalvelujen puuttumisen vuoksi. Asunnottomuus on pitkäaikaista, kun se on kestänyt vähintään yhden vuoden tai henkilö on ollut toistuvasti asunnottomana viimeisen kolmen vuoden aikana. Pitkäaikaisasunnottomuudessa korostuu avun ja hoidon tarve – ajallinen kesto on toissijaista. *Lähde: Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus.*

Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat. Indikaattori ilmaisee ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien osuuden prosentteina kaikista lapsiasuntokunnista. Lapsiasuntokunta on asuntokunta, jossa on vähintään yksi alle 18-vuotias henkilö. Asunto on ahtaasti asuttu, jos siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa huonelukuun (määritelmä vuodesta 1990 lähtien). Asuntokunnat ja asuinolot -tilaston perusjoukon muodostavat vakinaisesti varsinaisissa asunnoissa asuvat henkilöt eli ns. asuntoväestö. Henkilöitä, jotka ovat Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmän mukaan kirjoilla laitoksissa, asunnottomia, ulkomailla ja tietymättömissä olevia, ei lueta asuntoväestöön. Asuntolarakennuksiksi luokitelluissa rakennuksissa asuvat henkilöt, joiden asunto ei täytä asuinhuoneiston määritelmää, eivät myöskään muodosta asuntokuntaa. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja. *Lähde: Asunnot ja asuinolot (Tilastokeskus) ja THL.*

Strategia ja tutkimus
p. 839 11 (vaihde)
Asematie 7,
01300 Vantaa

Hyvinvointiohjelman 2018-2022 väliarviointi

Vantaa

VÄLIRAPORTTI

Hyvinvointiohjelman 2018–2022 toteutuminen Vantaan kaupungin palvelualueilla

SISÄLLYS

JOHDANTO 1
NOSTOT HYVINVOINTISUUNNITELMIEN TEKOJEN TOTEUTUKSESTA 2
1. Hyvinvointisuunnitelmien tekojen toteutuminen Vantaan kaupungissa 2
2. Kehittämisehdotuksia hyvinvointisuunnitelmien tekojen toteuttamiseksi 2
3. Huomioita hyvinvointisuunnitelmien jalkautumisesta 2
LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMA 3
1. Päämäärä: liikunnallinen elämäntapa ja liikunnan harrastaminen lisääntyvät 3
2. Päämäärä: Tupakointi ja alkoholin käyttö vähenevät 4
3. Päämäärä: Alueiden väliset hyvinvointierot vähenevät 4
4. Päämäärä: Asukkaiden väliset hyvinvointierot vähenevät 4
4.1. Harrastukset 4
4.2. Kohtaaminen ja vuorovaikutus 5
4.3. Kiusaaminen ja väkivalta 5
4.4. Apua tarvitsevien tunnistaminen 6
4.5. Vanhempien hyvinvointi ja vanhemmuus 6
5. Yhteenveto lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tekojen toteuttaminen 7
IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTISUUNNITELMA 9
1. Päämäärä: liikunnallinen elämäntapa ja liikunnan harrastaminen lisääntyvät 9
2. Päämäärä: Tupakointi ja alkoholin käyttö vähenevät 9
3. Päämäärä: Alueiden väliset hyvinvointierot vähenevät 9
4. Päämäärä: Asukkaiden väliset hyvinvointierot vähenevät 10
5. Yhteenveto ikääntyvien hyvinvointisuunnitelman tekojen toteuttaminen 10
MONIKULTTUURISUUSSUUNNITELMA 12
1. Päämäärä: Kotouttaminen onnistuu aikaisempaa paremmin 12
2. Yhteenveto monikulttuurisuussuunnitelman tekojen toteuttaminen 13
KEHITTÄMISEHDOTUKSIA HYVINVOINTIOHJELMATYÖSKENTELYYN 14
LIITTEET .....

1. Taulukko lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmien tekojen toteutuminen
2. Taulukko ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelmien tekojen toteutuminen
3. Taulukko monikulttuurisuussuunnitelman tekojen toteutuminen
4. Selvitys lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tekojen toteutuksesta
5. Selvitys ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman tekojen toteutuksesta
6. Selvitys monikulttuurisuussuunnitelman tekojen toteutuksesta

JOHDANTO

Vantaan kaupunki on laatinut Hyvinvointiohjelman vuosille 2018–2022, joka tähtää asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen. Ohjelma jakautuu kolmeen osaan:

- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
- Ikääntyneen väestön Hyvinvointisuunnitelma ja
- Monikulttuurisuussuunnitelma.

Hyvinvointiohjelmassa on määritelty tavoitteet kaupungin hyvinvointityölle, joita seurataan mm. kaupungin vuosittaisella hyvinvointiraportoinnilla. Tämän lisäksi hyvinvointiohjelmaan on kirjattu, että hyvinvointisuunnitelmissa tekojen toteutumista seurataan vuosittain. Tämä väliraportti kuvaa nyt ensimmäistä kertaa hyvinvointiohjelmakaudella tekojen toteutumista kaupungin toiminnassa. Raportti kokoaa yhteen tekojen toteutumisen tilanteen Vantaan palvelualueilla vuonna 2019 lasten ja nuorten sekä ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelmien osalta. Monikulttuurisuussuunnitelman tekojen toteutumista on arvioitu vuoden 2020 lopun tilanteena.

Kahden suunnitelman raportointi perustuu tiedonkeruuseen, joka jalkautettiin toimialoilla alkuvuodesta 2020. Monikulttuurisuussuunnitelman tiedonkeruu toteutui poikkeuksellisesti vasta vuoden 2021 alussa. Hyvinvointiohjelmassa tekojen toteuttajiksi on palvelualueiden lisäksi nimettynä yhteistyötahoja, kuten järjestöt tai seurakunta, mutta heiltä ei ole suoraan kerätty tietoja tähän selvitykseen. Koska strategisissa tavoitteissa ei ole myöskään määriteltyä mittaristoa, on tekojen toteutumisastetta arvioitu asiantuntijoiden yhteisenä näkemyksenä. Tämä väliarvio sisältää myös joitain ehdotuksia tekojen toteuttamiseksi ohjelmakauden kahden viimeisen vuoden aikana.

Tässä selvityksessä ilmi tulleet asiat on viety laajalti tiedoksi kaupunkiorganisaatiossa. Hyvinvointiohjelman seurannasta raportoidaan tiiviisti muun muassa Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiateeman johtoryhmälle. Väliarviointi on raportoitu myös toimialojen johtoryhmille sekä kaupungin vaikuttamistoimielimille. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tekojen toteumaa raportoidaan myös laajan hyvinvointikertomuksen liitteenä valtuustokauden päättyessä 2021. Lisäksi tekoja ja hyvinvointiohjelman jalkauttamista kaupunkitasoisesti edistetään mm. viestinnällisin toimenpitein.

Selvityksen tiedonkeruussa ja kerättyjen tietojen tiivistämisessä ovat olleet mukana Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveyspalveluiden erityisasiantuntija Mervi Tulppo, lasten ja nuorten palvelujen koordinaattori Tia Ristimäki ja Terveyden edistämishankkeen ”Hyvinvointityön tavoitteista toimintaan” projektiasiantuntija Marianna Suonpää, joka toimi myös tämän raportin kirjoittajana. Väliarvion toimittamistyöhön on sen toisessa vaiheessa osallistunut myös sosiaali- ja terveyspalvelujen erityisasiantuntija Ada Pentinmikko.

Vantaalla 23.2.2021

NOSTOT HYVINVOINTISUUNNITELMIEN TEKOJEN TOTEUTUKSESTA

Tästä raportista halutaan nostaa esiin seuraavat huomiot hyvinvointiohjelman tekojen toteutumiseksi ja ohjelman päämäärien saavuttamiseksi ohjelmakaudella 2018–2022.

1. Hyvinvointisuunnitelmien tekojen toteutuminen Vantaan kaupungissa

Palvelualueilta saadut tiedot ovat koottuina selvityksissä, joista ilmeni, että lasten ja nuorten (liite 4), ikääntyneiden (liite 5) hyvinvointisuunnitelmiin ja Monikulttuurisuussuunnitelmaan (liite 6) kirjattuja tekoja on toteutettu vaihtelevasti eri palvelualueilla.

Lasten ja nuorten suunnitelmien teot (41 kpl) arvioidaan toteutuneeksi seuraavasti:

- vahvasti toteutuksessa: 2 tekoa
- osittain toteutunut: 29 tekoa
- toteuttamista vailla olevat: 10 tekoa.

Taulukko lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tekojen toteutumisesta (liite 1).

Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman teot (18 kpl) arvioidaan toteutuneeksi seuraavasti:

- vahvasti toteutuksessa: 0 tekoa
- osittain toteutunut: 15 tekoa
- toteuttamista vailla olevat: 3 tekoa.

Taulukko ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman tekojen toteutumisesta (liite 2).

Monikulttuurisuussuunnitelman teot (15 kpl) arvioidaan toteutuneeksi seuraavasti:

- vahvasti toteutuksessa: 4 tekoa
- osittain toteutunut: 9 tekoa
- toteuttamista vailla olevat: 2 tekoa.

Taulukko monikulttuurisuussuunnitelman tekojen toteutumisesta (liite 3).

2. Kehittämisehdotuksia hyvinvointisuunnitelmien tekojen toteuttamiseksi

Vantaan kaupungilla on monenlaista eri ikäryhmille suunnattua toimintaa, jossa palvelualojen välistä yhteistyötä on lisätty. Edelleen yhteistyötä tulisi lisätä ja kehittää kaikkien kaupungin toimijoiden kesken, jotta toiminnot tukevat toisiaan ja niillä tavoitetaan kuntalaiset paremmin. Hyvinvointia tukevien toimintojen kokonaiskoordinaatiota ja toiminnan seurantaa sekä arviointia tulisi edistää, jotta tunnistetaan toiminnalla aikaansaadut tulokset ja vaikutukset kuntalaisten terveyteen ja hyvinvointiin. Kuntalaisten osallistamista toimintojen suunnitteluun, ja viestintää hyvinvointia tukevista toiminnoista on syytä kehittää, jotta toiminta tavoittaa sitä eniten tarvitsevia ja sillä vastataan asukkaiden tarpeisiin.

3. Huomioita hyvinvointisuunnitelmien jalkautumisesta

Kaupungin hyvinvointi- ja terveyden edistämistyö on lakisääteisesti määritelty tehtävä, jota Vantaalla ohjaa strategia ja siitä johdettu Hyvinvointiohjelma. Nykyisissä hyvinvointisuunnitelmissa on määritelty monitahoisesti tavoitteet, päämäärät, toimenpiteet ja teot kaupungin hyvinvointityölle, mutta tarkempaa toiminnan toteuttamista, sen vastuutahoja, toiminnan seurantaa, arviointia ja raportointia ei ole määritelty kovin vahvasti. Tällä hetkellä näyttää siltä, että Vantaan hyvinvointiohjelman jalkautuminen käytännön työhön on puutteellista: hyvinvointiohjelmaa ei tunneta kovin hyvin ja hyvinvointityö ohjelman mukaisesti toteutuu osittain ohjelmakauden ollessa puolivälissä. Tämän vuoksi hyvinvointiohjelman jalkauttamista ja hyvinvointityön kehittämistä edistetään kaupunkitasoisesti vuosina 2020–2021 Hyvinvointityön tavoitteista toimintaan -hankkeen myötä.

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMA

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma tähtää hyvinvoinnin ja terveyden vahvistumiseen terveellisten elintapojen myötä sekä hyvinvointierojen vähenemiseen. Erityisesti elintapojen suhteen tavoitellaan liikunnallisen elämäntavan ja liikunnan harrastamisen lisääntymistä sekä tupakoinnin ja alkoholin käytön vähentymistä. Hyvinvointierojen vähenemisessä erotetaan alueiden ja asukkaiden välisten hyvinvointierojen vähentyminen. Näiden päämäärien saavuttamisen teoista Vantaan kaupungin palvelualueet ovat raportoineet ensimmäistä kertaa ja tieto on koottu tähän selvitykseen.

1. Päämäärä: liikunnallinen elämäntapa ja liikunnan harrastaminen lisääntyvät

Liikunnallisen elämäntavan ja liikunnan harrastamisen lisääntymiseksi Vantaan kaupungin toimialojen välillä on lisätty yhteistyötä, jonka seurauksena mm. liikunnallinen kerhotoiminta koulupäivien yhteydessä ja sen jälkeen on lisääntynyt. Vantaan päiväkoti-, koulu- ja opiskeluympäristöt ovat liikkumiseen kannustavia ja niissä järjestetään erilaista liikunnallista toimintaa. Leikkien liikkumaan - ja Liikkuva koulu -toimintamallit ovat vakiinnutettuja toimintoja ja vastaavanlaista toimintaa on lisätty toiselle asteelle Liikkuva Opiskelu -hankkeen myötä.

Päiväkoti-, koulu- ja opiskeluympäristössä huomioidaan vähän liikkuvia lapsia ja nuoria, joiden kanssa esimerkiksi ohjaavan keskustelun ja lapselle/nuorelle annettavan Sporttikaverin keinoin pyritään lisäämään liikkumista. Toimialarajat ylittävässä Terveyden edistämishankkeessa kehitetään elintapaohjausmallia, joka pyrkii lisäämään mm. raskaana olevien naisten ja ammattikoulussa opiskelevien poikien liikkumista. Vantaalla on kehitetty Hobihobi.fi-sivusto, jonka kautta kuntalaisen on mahdollista kartoittaa Vantaan harrastusmahdollisuuksia. Osa liikuntaseuroista tarjoaa matalan kynnyksen toimintaa, jota kaupunki tukee harrasteliikunnan ohjaajatuen muodossa. Yksi merkittävä matalan kynnyksen liikuntatoiminnan tarjoaja Vantaalla on Sporttia kaikille ry, joka tekee tiivistä yhteistyötä kaupungin ja eri yhdistysten kanssa.

Vantaalla liikkumista edistävät monet palvelualueet, liikuntaseurat sekä yhdistykset. Tästä huolimatta yhteistyötä, toiminnan kokonaiskoordinointia ja viestintää toiminnoista on syytä kehittää, jotta myös vähän liikkuvien on helpompi löytää toimintaan. Liikkumisen edistäminen on koko kaupungin tehtävä ja sen edistämisessä on hyvä huomioida, että liikunta ei ole pelkästään organisoitua tai tietyssä paikassa tapahtuvaa toimintaa. Arkiliikkuminen on tärkeässä roolissa terveyden edistämisessä, joten tekoja tulisi painottaa myös sen edistämiseen. Lisäksi on hyvä huomioida kuntalaisten mielipide ja osallisuus toimintojen suunnittelussa. Järjestettyä liikuntatoimintaa on paljon, mutta selvitystä vaille jää, tavoittaako toiminta erityisesti vähän liikkuvia henkilöitä ja lisääkö se heidän liikkumistaan. Seurantatietoa toimenpiteistä ja niiden tuloksista sekä vaikutuksista olisi hyvä kerätä nykyistä enemmän.

Lasten ja nuorten liikunnan ja liikkumisen edistämiseksi tulee tehdä vielä töitä hyvinvointisuunnitelman tekojen toteuttamiseksi ja päämäärän saavuttamiseksi, sillä teoista arvioidaan täysin toteutuneeksi yksi teko. Osittain toteutuneita tekoja arvioidaan olevan seitsemän ja vielä toteuttamista vailla olevia kaksi tekoa. Puuttuvia tekoja ohjelmakaudella ovat vielä erityisesti erilaisten kohderyhmien ja yksilöllisten tavoitteiden huomiointi suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa, sekä Sporttia kaikille -toiminnan vakiinnuttaminen. Mikäli nämä katsotaan tarpeellisiksi teoiksi ohjelmakaudella, tulisi määritellä tarkemmin niiden toteuttamistavat ja vastuutahot.

2. Päämäärä: Tupakointi ja alkoholin käyttö vähenevät

Vantaalla tupakoinnin ja alkoholin käytön vähentämiseksi kouluissa ja oppilaitoksissa järjestetään päihdeaiheisia tunteja. Asiakaskäynneillä mm. Opiskeluhuollossa, Nuorisopalveluissa, Maahanmuuttajapalveluissa ja Suun terveydenhuollossa otetaan esille tupakoinnin ja alkoholin käyttö. Terveyden edistämishankkeen elintapaohjauksessa kehitetään yleisesti elintapojen puheeksiottoa ja motivoivan haastattelun keinoja asiakkaiden elintapojen kehittämiseksi. Kaupungin tupakkavieroituksessa käy säännöllisesti raskaana olevia naisia tai pienten lasten vanhempia.

Tupakoinnin lopettamistyötä tehdään kaupungissa - käytänteet ja toimintamallit näyttävät kuitenkin eroavan toimijoiden välillä. Tekojen toteutumisen näkökulmasta neljä tekoa näyttää toteutuneen osittain ja yksi teko on vielä toteuttamista vailla: varsinaisesti nuorille tai lapsiperheiden vanhemmille suunnattuja tupakoinnin lopettamista tukevia ryhmiä ei raportoitu kaupungin toiminnassa. Ohjelmakaudella on syytä tarkastella, olisiko tällaisia tarpeellista järjestää ja kuka olisi järjestävä taho.

Puheeksioton ja motivoivan haastattelun käyttöä sekä muita vaikuttavia toimintatapoja osana kaikkea kaupungin toimintaa on syytä kehittää. Hyvien toimintamallien jakamista, yhteistyön kehittämistä, toiminnan kokonaiskoordinointia, viestintää sekä esimerkiksi järjestöjen hyödyntämistä on syytä pohtia päämäärän saavuttamiseksi.

3. Päämäärä: Alueiden väliset hyvinvointierot vähenevät

Vantaan alueellista hyvinvointitietopohjaa on kehitetty Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmassa. Resursseja ja toimintaa on lisätty sen perusteella saatavilla olevan aluetiedon mukaisesti. Esimerkiksi varhaiskasvatuksessa toimii nykyään kuraattoreita sekä lapsi- ja perheohjaajia, esi- ja alkuopetuksen tueksi on kohdennettu erityis- ja tsempparіopettajien työtä, ja Variaan on saatu erityisnuorisotyöntekijöitä. Maahanmuuttajaäideille ja kotivanhemmille on järjestetty hyvinvointia ja kotouttamista tukevaa toimintaa eri toimijoiden yhteistyönä.

Lapsiperheköyhyyttä pyritään vähentämään kaupungissa mm. koulutuksella, johon opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalvelujen työntekijät ovat osallistuneet. Lapsiperheille kerrotaan olemassa olevista tukimuodoista ja heitä ohjataan hyvinvointia tukeviin toimintoihin, kuten kesäajan puistoruokailuun ja harrastuksiin. Alueiden välisten hyvinvointierojen vähentämiseksi Vantaalla toimii lapset ja nuoret ympäristönsä rakentajina -osallistamismalli, jonka avulla lapsia ja nuoria osallistetaan opiskeluja asuinalueiden suunnitteluun.

Vantaalla on tehty toimenpiteitä alueellisten hyvinvointierojen vähenemiseksi. Tekojen aikaansaamista tuloksista ja vaikutuksista olisi hyvä saada tietoa. Tässä selvityksessä tekojen toteutumisen suhteen arvioidaan neljän teon toteutuneen osittain. Epäselväksi selvityksessä jäi turvallisuuden toimenpidesuunnitelman toteutus, johon on tarkoitus kirjata alueellisen turvallisuustyön teot. Mikäli tekoa ei ole vielä lähdetty toteuttamaan, tulisi päättää sen tarpeellisuudesta ja toteuttajatahosta.

4. Päämäärä: Asukkaiden väliset hyvinvointierot vähenevät

4.1. Harrastukset

Vantaalla on tehty erinäisiä toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on kehittää harrastusmahdollisuuksia niin, että yhä useammalla lapsella ja nuorella olisi mahdollisuus harrastaa. Kaupungissa on monenlaista maksutonta ja edullista harrastustoimintaa, jota on kerätty yhteen Hobihobi.fi -sivustolle. Lisäksi Aikuisopistolla on oma ilmonet.fi -sivusto.

Selvityksestä ilmeni, että kaupungin toiminnoissa kiinnitetään jonkin verran huomiota erilaisiin kohderyhmiin sekä niihin lapsiin ja nuoriin, joilla ei ole mieluista harrastusta. Esimerkiksi Opiskeluhuollossa ja Perhepalveluissa asiakkaita tuetaan yksilöllisesti mielekkään harrastuksen löytymisessä. Kehitetty Hobihobi.fi -palvelu saattaa auttaa hahmottamaan kaupungin monipuolisen harrastustoiminnan ja viestimään siitä eteenpäin. Kokonaisuudessaan laajempi yhteistyö eri toimijoiden välillä ja näkyvämpi viestiminen harrastuksista voi auttaa siihen, että kuntalaiset ja kaupungin toimijat tiedostavat monipuolisen harrastustarjonnan ja kuntalaisten harrastaminen lisääntyy.

Harrastusten suhteen hyvinvointisuunnitelman neljä tekoa ovat toteutuneet osittain. Tämän selvityksen perusteella toimijoiden välistä yhteistyötä voisi lisätä, sillä nyt yhteistoiminnallisesti kehitettyjä harrastuksia ei näytä olevan kovin paljoa Vantaalla. Lisäksi on hyvä pohtia erilaisten kohderyhmien huomioimista ja kuntalaisten osallistamista harrastusten suunnitteluun. Mallia nuorten osallistamiseen voi saada esimerkiksi Varian ja Nuorisopalveluiden toiminnasta, joissa harrastusmahdollisuuksia on kehitetty nuorten toiveiden ja tarpeiden pohjalta.

Harrastamattomuuden syiden kartoitus näyttää olevan vielä alkuvaiheessa kaupungissa. Tähän mennessä on kartoitettu yksittäisten toimintojen avulla lasten ja nuorten harrastamattomuuden syitä, vaikka syitä tiedostamalla ja niihin puuttumalla voisi olla mahdollista vaikuttaa positiivisesti kuntalaisten harrastamiseen. Kaupungissa onkin perustettu keväällä 2020 Harrastustakuu-työryhmä, joka voisi toiminnassaan edistää myös tätä asiaa.

4.2. Kohtaaminen ja vuorovaikutus

Vantaan kaupunkisuunnittelu luo eri ryhmille kohtaamispaikkoja, kuten kylätaloja, kerhotiloja ja muita yhteistiloja. Omaehtoista yhteistä toimintaa tuetaan mm. kyläjuhlien, puistoruokailujen, perhekeskustoiminnan, alueellisen lastenkulttuurin ja avoimien kohtaamispaikkojen kautta. Kotivanhempien suomen kielen ryhmät (KOTVA) pääsevät kokoontumaan varhaiskasvatuksen avoimissa toimipaikoissa ja nuorten kohtaamisia mahdollistetaan oppilaitoksissa mm. yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön avulla. Ruotsinkieliselle väestölle on mm. ruotsinkielisiä kulttuuritapahtumia.

Selvityksen mukaan kaupunki järjestää jonkin verran toimintaa yhteistyössä järjestöjen ja seurakuntien kanssa. Kaupungilla toimii järjestöyhteistyöryhmä, minkä lisäksi Mek-alueryhmät (Myönteinen erityiskohtelu) tuovat yhteen eri toimijoita. Järjestöyhteistyön kehittämistä on varmasti tarpeellista pohtia, sillä järjestöillä voi olla sellaista osaamista, toimintaa ja asiakkaita, joita kunnan palveluista ei löydy. Tämän vuoksi esimerkiksi vantaalaisten järjestöjen ja heidän toimintansa kartoitus sekä kaikkien toimijoiden yhteisen foorumin kehittäminen voisi olla paikallaan.

Kohtaamisia mahdollistavaa toimintaa löytyy Vantaalta, mutta siinä näyttää olevan vielä kehitettävää. Kokonaisuudessaan teoista toteutuneiksi arvioitiin kolme kappaletta ja vielä toteuttamista vaille olevaksi yksi teko: ruotsinkielisen väestön kohtaamisten kehittäminen Svenska Rum -toiminnalla. Yleisesti pohdittavaksi jää, onko kohtaamisia mahdollistavia tiloja ja toimintaa riittävästi, onko se kuntalaisille mielekästä ja tavoittaako se eniten kohtaamisia ja vuorovaikutusta kaipaavat henkilöt.

4.3. Kiusaaminen ja väkivalta

Vantaan päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa sekä nuorisotyössä on tehty monenlaisia toimenpiteitä sosiaalisten tunnetaitojen vahvistamiseksi ja kiusaamisen ennaltaehkäisemiseksi. Kaikissa Vantaan varhaiskasvatuksen toimintayksiköissä laaditaan kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelmat, joissa määritellään kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan käsite, sekä kuvataan toimintayksikkökohtaiset toimintamallit kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäisyyn, siihen puuttumiseen ja tilanteiden jatkokäsittelyyn. Perusopetuksen kouluissa, lukioissa ja ammattiopisto Variassa on hyvinvointikansio tai -suunnitelma, joka sisältää suunnitelman oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta,

kiusaamiselta ja häirinnältä. Tämän lisäksi kaikilla kouluilla on suunnitelma sosiaalisten ja tunnetaitojen vahvistamiseksi. Jo päiväkodeissa harjoitellaan aktiivisesti tunne- ja kaveritaitoja ja näiden taitojen harjoittelu jatkuu aina toisen asteen koulutuksen loppuun saakka. Myös nuorisotyössä ehkäisevät ja puuttumistoimenpiteet löytyvät kirjattuina nuorisotyön käsikirjasta.

Syrjäytymiseen johtaviin yksittäisiin ilmiöihin, kuten lähisuhdeväkivaltaan ja lasten neuropsykologiseen oireiluun, on puututtu Vantaalla ja käynnissä on SIB (Social Impact Bond, vaikuttavuusinvestointi) -hanke. Lisäksi meneillään on lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisemiseen keskittyvä toimintamalli, joka on hyvinvointisuunnitelman teon mukaisesti päivitetty. Vantaalla on olemassa lisäksi Väkivallaton Vantaa -hanke ja suunnitteilla on Väkivallaton lapsuus -toimintasuunnitelma.

Suunnitelmia ja toimintaa kiusaamisen ja väkivallan kitkemiseksi näyttää siis olevan Vantaalla, silti päämäärän saavuttamiseksi toiminnassa on kehitettävää. Esimerkiksi hyvinvointisuunnitelmaan yhtenä kiusaamisen ehkäisemisen tekona on määritelty lasten ja nuorten osallistuminen ja toimiminen asiantuntijoina toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa, mitä selvityksen mukaan osa kaupungin toimijoista toteuttaa. Näyttää kuitenkin siltä, että toiminnan arviointiin lapsia ja nuoria osallistetaan hieman vähemmän kuin suunnitteluun ja toteuttamiseen. Kiusaamisen ja väkivallan ehkäisyn toimenpiteitä sekä lasten ja nuorten osallistamista olisi tärkeää sisällyttää vahvemmin palvelualueiden, kuten lasten ja nuorten vapaa-ajan toimintoihin, jotta päämäärä saavutetaan.

4.4. Apua tarvitsevien tunnistaminen

Selvityksen perusteella näyttää siltä, että koulutuksen loppuun suorittamiseen on tarjolla monenlaista tukea peruskoulussa ja toisella asteella. Koulutustakuu varmistaa kaikille peruskoulun päättäneille jatkopaikan ja opiskeluhuollossa tarjotaan apua niille nuorille, jotka ovat eroamassa oppilaitoksesta. Selvityksessä ei saatu tietoa siitä, miten kaupunki tarjoaa apua nuorille, jotka ovat kokonaan opiskelu- tai työpaikan ulkopuolella, joten asiaa on syytä selvittää tarkemmin ohjelmakaudella.

Vantaalla tarjotaan lapsiperheille tukea vanhemmuuteen Mek-päiväkodeissa ja esiopetuksessa mm. ryhmätoiminnalla. Tsemppari-opettajamallilla tuetaan esi- ja alkuopetuksen nivelvaiheessa sekä ala- ja yläkoulun siirtymävaiheessa olevia lapsia ja heidän perheitään. Osana SIB Vantaa -ohjelmaa toteutetaan Perhekumppani-toimintaa, jota tukee kohderyhmän kuuluvia perheitä yhteistyökumppaneiden kanssa. Perhepalvelut pyrkivät löytämään varhaisen tuen perheitä tiivistetyn yhteistyön ja Koivukylän uuden avoimen kohtaamispaikan kautta. Erilaisia toimenpiteitä siis näyttää olevan, pohdittavaksi kuitenkin jää, onko varhaisen tuen ja haavoittuvassa asemassa olevien perheiden tuen määrä riittävä. Kehittämiskohteina on syytä pohtia myös yhteistyön kehittämistä ja toiminnan kokonaiskoordinointia, jotta apua tarvitsevat tunnistettaisiin paremmin.

Vantaalla lapsia, nuoria ja heidän vanhempiaan/ huoltajiaan on otettu jonkin verran mukaan palvelujen ja toiminnan kehittämiseen erinäisillä toimenpiteillä. Tässä olisi kuitenkin kehitettävää, jotta erityisesti saataisiin mukaan niitä lapsia ja nuoria, jotka eivät muutoin osallistu kehittämistyöhön. Lisäksi lasten ja nuorten näkökulman huomioimisen tarpeellisuutta osana vaikutusten ennakkoarviointia ei tällä hetkellä ilmeisesti juurikaan tehdä, joten tämän toteutumista tulee selvittää tarkemmin. Perhepalvelut on aloittanut lapsivaikutusten arvioinnin mallintamisen, joten sen edistymistä ja mahdollisia muita toimenpiteitä teon edistymiseksi tulee ohjelmakaudella tarkastella.

4.5. Vanhempien hyvinvointi ja vanhemmuus

Vantaalla on tarjolla vanhemmuuden tukemiseen erilaisia toimintoja. Perhepalvelut on koordinoinut työtä järjestöjen ja seurakunnan kanssa tehtävän yhteistyön kautta. Selvityksestä jää kuitenkin epäselväksi, onko selkeää palvelukokonaisuutta vanhemmuuden, parisuhteen sekä eroperheiden

tukemiseen muodostettu. Koordinoitu työ ja vastuutahon selvittäminen kyseisen teon kohdalla olisi tärkeä määrittää, jotta se valmistuisi ohjelmakaudella.

KOTVA-toiminta aloitetaan syksyllä 2020 kymmenessä päiväkodissa, mutta lastenhoidon varmistaminen oli vielä vaiheessa vuoden 2019 lopussa. Tämän etenemistä tulisi seurata ohjelmakaudella, mikäli halutaan edetä hyvinvointisuunnitelman mukaisesti.

Vantaalla on arjen tukipalveluita, joita toteutetaan esimerkiksi järjestöjen kanssa yhteistyössä: lastenhoitokurssi, perhekumppanipalvelu ja perhementori. Pohdittavaksi kuitenkin jää, ovatko kyseiset palvelut riittäviä ja mikäli ei, tarvitaan selkeät suunnitelmat, mitä arjen tukipalveluita on vielä tarpeellista kehittää ja kuka on vastuussa näiden kehittämisestä.

5. Yhteenveto lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tekojen toteuttaminen

Kokonaisuudessaan näyttää siltä, että Vantaalla on monipuolisesti erilaista lasten ja nuorten sekä lapsiperheiden hyvinvointia tukevaa toimintaa. Erityistä kiitosta saavat Leikkien liikkumaan – ja Liikkuva koulu -toimintamallien vakiinnuttaminen osaksi perustoimintaa ja toiminnan laajentaminen toiselle asteelle. Lisäksi lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyn toimenpidesuunnitelma on suunnitelman mukaisesti päivitetty. Täysin toteutuneita tekoja voidaan siis katsoa olevan kaksi.

Muut hyvinvointiohjelman teot ovat laajoja ja niiden toteutumisen arviointi on osittain haastavaa. Tässä selvityksessä arvioitiin kuitenkin, että 29 tekoa on toteutunut osittain ja 10 tekoa on vielä toteuttamatta. Selvityksen perusteella näyttää siltä, että toiminta lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämiseksi on jokseenkin palvelualuekeskeistä eikä yhteistyötä toimijoiden välillä ole kovinkaan paljoa. Yhteistyön kehittämistä sekä kaupungin sisällä että kumppaneiden kanssa on syytä pohtia. Lasten ja nuorten toiminnan kokonaiskoordinointia sekä sen tarkempaa seurantaa tulisi tehdä, jotta toiminta on vaikuttavaa ja vältetään päällekkäisyys. Viestimistä lasten ja nuorten toiminnoista sekä kohderyhmän osallistamista toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin on syytä kehittää.

Konkreettisia hyvinvointisuunnitelman tekoja, joihin ei selvityksen mukaan ole vielä tartuttu, löytyi suunnitelmasta kymmenen kappaletta:

1. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi tulee tarkastella laajemmin erilaisten kohderyhmien ja yksilöllisten tavoitteiden huomiointia liikuntatoiminnassa. Teon tarkempi määrittely ja sen vastuutahot tulisi pohtia, jotta teko toteutuu.

2. Sporttia kaikille -toiminnan vakiinnuttamiseksi tulee määritellä tarkemmin mitä vakiinnuttamisella tarkoitetaan ja miten se tehdään.

3. Tupakoinnin ja alkoholin käytön suhteen ohjelmakaudella on syytä pohtia nuorten, lapsiperheiden vanhempien ja/ tai raskaana olevien naisten tupakoinnin lopettamista tukevien ryhmien järjestämisen tarpeellisuutta.

4. Tässä selvityksessä epäselväksi jäi, onko kaupungissa aloitettu tekemään erillistä turvallisuuden toimenpidesuunnitelmaa, johon olisi kirjattu alueellisen turvallisuustyön teot. Mikäli tämä nähdään tarpeelliseksi, tulisi määritellä toimet sen edistämiseksi.

5. Harrastamattomuuden syiden kartoitusta koordinoidusti ei selvityksen mukaan ole kaupungissa juurikaan tehty, joten sen toteutusta tulisi pohtia esimerkiksi osana uuden harratustakuu-työryhmän toimintaa.

6. Ohjelmakaudella tulee tarkastella ruotsinkielisille henkilöille luotuja mahdollisuuksia kohtaamiselle ja verkostoitumiselle Svenska-Rum -toiminnalla ja sitä, tulisiko näitä kehittää.

7. Lasten ja nuorten näkökulmien huomioimisen lisäämisestä vaikutusten ennakkoarviointien teossa ei saatu tässä selvityksessä kovin paljoa viitettä, joten tarkempi vastuutaho ja toimet sen edistämiseksi tulisi päättää.

8. Vanhemmuuden ja parisuhteen sekä eroperheiden tukemiseksi on kaupungilla toimintaa, mutta selkeää palvelukokonaisuutta ei näytä vielä olevan muodostettu. Tarkempi vastuutaho ja toimet asian edistämiseksi tulisi päättää.

9. Lastenhoitoa ei ole vielä varmistettu maahanmuuttaja-kotivanhempien suomen kielen opetuksen aikana. Ohjelmakaudella on syytä pohtia, miten asia voitaisiin toteuttaa.

10. Vantaalla on tarjolla arjen tukipalveluita, mutta niiden kehittämisestä ei saatu viitettä. Teon tarkempi määrittely ja kehittämistoimenpiteet tulisi pohtia ohjelmakaudella.

Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma tähtää hyvinvoinnin ja terveyden vahvistumiseen terveellisten elintapojen myötä sekä hyvinvointierojen vähenemiseen. Erityisesti elintapojen suhteen tavoitellaan liikunnallisen elämäntavan ja liikunnan harrastamisen lisääntymistä sekä tupakoinnin ja alkoholin käytön vähentymistä. Hyvinvointierojen vähenemisessä erotetaan alueiden ja asukkaiden välisten hyvinvointierojen kaventuminen. Näiden päämäärien saavuttamisen teoista Vantaan kaupungin palvelualueet ovat raportoineet ensimmäistä kertaa ja tieto on koottu tähän selvitykseen.

1. Päämäärä: liikunnallinen elämäntapa ja liikunnan harrastaminen lisääntyvät

Ikäihmisten paremman ja turvallisen liikkumisen edistämiseksi kaupungissa tehdään erilaisia tekoja. Alueiden kehittämisessä huomioidaan ikäihmisten erityistarpeet, kuten riittävä valaistus, esteetön ja turvallinen ympäristö. Lisäksi kaupungissa järjestetään tarvittaessa turvallisuuskävelyitä eri alueilla ja erillisiä tilaisuuksia koskien keskustojen kehittämistä. Arkipäivän liikkumiseen ikäihmiset saavat neuvontaa Vantaa-infoista ja Seniorineuvonnasta.

Ikäihmisille tarjotaan päiväaikaan eritasoisia liikuntaryhmiä. Kuntoutuksen palveluita on tarjolla laajaalaisesti Vantaalla ja niiden tarkoituksena on motivoida asiakkaat liikkumaan itsenäisesti. Erityisasumisessa, sairaalan kuntoutumisessa ja kotoutumisessa sekä kotona asumisen tuessa korostetaan liikunnan ja arkiliikkumisen merkitystä.

Tässä selvityksessä määritellyt teot (2 kpl) arvioitiin toteutuneen osittain, sillä ikäihmisten huomiointia ja heille suunnattua toimintaa on, mutta tarkempaa tietoa niiden vaikutuksista ei saatu. Lisäselvitystä vaille jää, ovatko teot riittäviä ja lisäävätkö ne ikääntyneiden liikkumista. Toiminnan järjestämisen yhteydessä olisi hyvä toteuttaa tarkempaa seurantaa ja arviointia. Toiminnan kehittämisen kannalta on tärkeää pohtia, tavoitetaanko juuri niitä ikäihmisiä, jotka eniten hyötyisivät liikunnasta ja liikkumisesta. Lisäksi pohdittavaksi jää, olisiko tarpeellista osallistaa kohderyhmää enemmän toiminnan kehittämiseen. Minkälaista yhteistyötä kaupungilla on esimerkiksi Vanhusneuvoston ja järjestöjen kanssa ikääntyneiden liikkumisen lisäämiseksi?

2. Päämäärä: Tupakointi ja alkoholin käyttö vähenevät

Tupakoinnin ja alkoholin käytön lopettamistyötä tehdään kaupungissa, erityisesti ikääntyneiden kohdalla erityisasumisessa, sairaalassa ja kotona asumisen tuen palveluissa. Yhtenäistä toimintatapaa tupakoinnin ja alkoholin käytön vähentämiseen ei selvityksessä tullut ilmi, vaan käytänteet ja toimintamuodot näyttävät olevan moninaisia. Tämän vuoksi tässä raportissa teoista (2 kpl) yhden arvioitiin toteutuneen osittain ja toisen olevan alkuvaiheessa: asiakaskontakteissa ei mainittu itsearviointimenetelmiä, joilla ikäihminen voisi arvioida päihteiden käyttöään.

Puheeksioton ja motivoivan haastattelun käyttöä sekä muita vaikuttavia toimintatapoja osana kaikkea kaupungin toimintaa on syytä pohtia. Hyvien toimintamallien jakamista, yhteistyön kehittämistä, toiminnan kokonaiskoordinointia, asiasta ja palveluista viestimistä sekä esimerkiksi järjestöjen hyödyntämistä on syytä pohtia päämäärän saavuttamiseksi.

3. Päämäärä: Alueiden väliset hyvinvointierot vähenevät

Vantaalla on tarjolla yhteisöllistä toimintaa, tapahtumia ja tiloja, jotka mahdollistavat ikääntyneiden kohtaamisen ja vuorovaikutuksen. Ikäihmisille suunnattuja harrastusmahdollisuuksia ja vapaa-ajan toimintaa järjestetään hyväkuntoisille ikääntyneille ja myös erityisasumisen, sairaalan ja kotona asumisen tuen palveluissa. Toiminnot järjestetään usein yhden toimijan, kuten palvelualueen toimesta.

Yhteistyössä järjestettäviä toimintoja voisi olla syytä kehittää ja pohtia samalla niiden kokonaiskoordinaatiota sekä toiminnoista viestintää.

Vantaalla on tarjolla ikäihmisille suunnattuja palveluita eri kaupunginosissa ja esimerkiksi uusia asukastiloja on perustettu kolmeen eri toimipisteeseen. Palvelujen kohdentamisessa ikäihmisten alueille saattaa silti olla kehittämisen varaa, sillä selvityksestä ei tullut ilmi, millä tavoin kaupungissa tarkastellaan ikäihmisten ja vammaisten palvelujen tarvetta ja millä periaattein palveluja kohdennetaan tietyille alueille.

Alueiden välisten hyvinvointierojen vähentämiseksi voisi olla tärkeää selvittää, onko ikääntyneille suunnattua yhteisöllistä toimintaa, harrastuksia tai muuta toimintaa tarjolla ympäri Vantaata, ja olisiko sitä tarpeellista lisätä joillekin alueille. Tilaisuuksien ja toimintojen järjestämisessä eri alueilla sekä ikäihmisten tarpeiden huomioimisessa näyttää olevan selvityksen mukaan kehittämistä, jotta erityisesti aikaisemmin toimintaan osallistumattomat henkilöt saadaan mukaan ja alueilla viihdytään sekä koetaan turvallisuuden tunnetta.

4. Päämäärä: Asukkaiden väliset hyvinvointierot vähenevät

Tekojen toteuttamisen näkökulmasta kaikki, lukuun ottamatta yhtä, asukkaiden hyvinvointierojen vähentämiseen tähtäävät teot on arvioitu osittain toteutuneeksi. Vantaalaisille ikääntyneille on tarjolla tietoa ja tukea päivittäiseen elämään. Vantaa-infoissa on ikääntyneille suunnattuja matalan kynnyksen neuvontapalveluita ja infotilaisuuksia, joissa kerrotaan mm. asumisesta ja tukimuodoista. Maahanmuuttajataustaisia ikääntyneitä tavoitetaan järjestöjen ja verkostojen kautta, minkä ansiosta heille voidaan tiedottaa erilaisia asioita. Seniorineuvonta tekee yhteistyötä järjestöjen, yritysten ja yhteisöjen kanssa ja on tehnyt viranomaistahojen kanssa huoli-ilmoitusten jatkotoimenpiteistä yhteisen työskentelymallin. Etsivässä vanhustyössä käynnistetään vuonna 2020 pilotti, jonka tavoitteena on löytää syrjään jääneet tai yksinäisyyttä kokevat ikääntyneet, ja lisätä heidän hyvinvointiaan. Vantaalla on tehty Yksinäiset vanhukset -selvitys, jonka toimenpiteet ovat työn alla.

Kaupunki järjestää digitukea, jonka tarkoituksena on helpottaa ikääntyneiden pääsyä sähköisiin palveluihin. Lisäksi useat kaupungin tiedotteet ovat saatavilla digiversion lisäksi painotuotteena, mikä helpottaa digitalisaation haasteita. Selvityksestä ei käynyt ilmi, kuinka digitukea tai painotuotteita hyödynnetään tai olisiko näille suurempaa tarvetta. Epäselvyyttä on myös siinä, tarjoaako kaupunki ruotsinkieliselle ikääntyvälle väestölle toimintaa ja olisiko tälle tarvetta.

Vanhus- ja vammaisneuvostot ovat kokouksissaan käsitelleet kaupungin palvelujen kehittämiseen liittyviä kysymyksiä. Seniorijärjestöjen mukana olo palvelujen kehittämisessä ei selvityksestä selviä, sillä kaupungin toimijat eivät tätä raportoineet. Selvitettäväksi jääkin, onko neuvostoilla ja järjestöillä halua tiiviimpään yhteistyöhön kaupungin kanssa ja miten tämä voitaisiin toteuttaa. Tällä hetkellä kaupunki jakaa järjestöille ikääntyneiden toimintakyvyn ja yhteisöllisyyden edistämiseksi avustuksia, joilla tehdään kaupungin strategian mukaista työtä. Kaupunki ei toteuta avustusten kohdalla tarkempaa seurantaa, joten järjestöjen toteuttamasta työstä ei ole kovin tarkkaa tietoa. Järjestöt voivat kuitenkin toiminnallaan tavoittaa laajasti esimerkiksi ikäihmisiä, joten yhteistyön kehittämistä ja toiminnan seurantaa voisi olla syytä tarkastella päämäärän saavuttamiseksi.

5. Yhteenveto ikääntyvien hyvinvointisuunnitelman tekojen toteuttaminen

Ikäihmisille näyttää olevan tarjolla erilaista toimintaa hyvinvoinnin edistämiseksi Vantaalla. Toimintaa on eri kuntoisille henkilöille ja sitä toteutetaan jokseenkin eri puolilla kaupunkia. Järjestetyn toiminnan tai toimenpiteiden tarkemmista tuloksista tai vaikutuksista ei saatu tässä selvityksessä tietoa, joten

tarkempaa seurantaa niistä olisi hyvä toteuttaa. Näyttää siltä, että ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämiseksi tekojen toteuttamisessa voisi tehdä enemmän yhteistyötä. Varmuutta ei ole siitä, onko nykyinen toiminta riittävää ja tavoitetaanko sillä ikäihmiset ja eniten apua tai tukea kaipaavat henkilöt. Tämän vuoksi toiminnan kokonaiskoordinaatiota ja olemassa olevista palveluista viestintää, etsivän vanhustyön lisäämistä sekä itse kohderyhmän osallistamista on tarpeellista pohtia.

Hyvinvointisuunnitelman teoista täysin toteutuneiksi ei arvioitu yhtään tekoa ja osittain toteutuneeksi 15 tekoa. Konkreettisia ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman tekoja, joita ei näytä vielä olevan kovinkaan paljon edistetty, löytyi selvityksessä kolme kappaletta:

1. Asiakaskontakteissa päihteiden käytön huomioinnista ja itsearviointimenetelmien käytön lisäyksestä ei saatu kovin paljon viitettä. Käytänteitä voisi olla syytä kehittää kaupunkitasoisesti vaikuttavammiksi.

2. Palvelujen kohdentamisessa tehtävä ikäihmisten ja vammaisten palvelujen tarpeen tarkastelu ja palvelujen kohdentaminen niille alueille, joissa asuu paljon kohderyhmän asiakkaita, ei näytä toteutuvan kovin vahvasti. Ohjelmakaudella olisi syytä määritellä tarkemmin, kuka on vastuussa teosta ja miten se tulisi toteuttaa.

3. Ohjelmakaudella tulee tarkastella ikääntyneiden ruotsinkielisille henkilöille luotuja mahdollisuuksia kohtaamiselle ja verkostoitumiselle Svenska-Rum -toiminnalla ja sitä, tulisiko näitä kehittää.

MONIKULTTUURISUUSSUUNNITELMA

Monikulttuurisuussuunnitelma yhdessä hyvinvointiohjelman muiden suunnitelmien kanssa vastaa lain velvoitteeseen kotouttamisohjelmasta. Suunnitelma tähtää kotouttamisen onnistumiseen aikaisempaa paremmin, laajentamaan kotoutumista tukevien palveluiden saatavuutta kaikille maahan muuttaneille ja huolehtimaan kansainvälistä suojelua saavien ja erityistä tukea tarvitsevien kotoutumisesta. Näiden päämäärien saavuttamisen teoista Vantaan kaupungin palvelualueet ovat raportoineet ensimmäistä kertaa vuoden 2020 lopun tilanteen osalta ja tieto on koottu tähän selvitykseen.

1. Päämäärä: Kotouttaminen onnistuu aikaisempaa paremmin

Väestösuhteiden edistämiseksi Yhteisöpalveluiden asukastilaverkostossa ja Yhteisessä pöydässä rakennetaan viikoittain tuhansia vantaalaisia tavoittavaa jatkuvasti kehittyvää tukiverkostoa. Yhteisöpalvelut tukevat yhteisöjä järjestäen esimerkiksi alueellisia yhteisökahveja, kuljettamalla hävikkiruokaa toimintoihin, järjestämällä yhteisöruokailuja ja ohjaamalla asukkaita monikulttuurisiin palveluihin.

Vantaalla on järjestetty kohtaamistapahtumia yhteistyössä järjestöjen ja asukkaiden kanssa. Palvelualueiden raportoimia tapahtumia vuonna 2020 olivat mm. vuosittainen dialogitapahtuma, liikuntavälinelainaamo-tapahtuma ja Yökoris-turnaukset. Kulttuuripalveluiden koordinoima vuosittainen mahdollisuuksien tori peruttiin koronatilanteen vuoksi, mutta monikulttuurinen itsenäisyyspäiväjuhla järjestettiin striimattuna. Kirjastossa on järjestetty monikielisiä lapsille ja perheille suunnattuja perhetapahtumia satakielikuukautena. Maahanmuuttajapalvelujen yksikkö on järjestänyt tapahtumia mm. Eläkeläiset ry:n, Vantaan seurakuntayhtymän ja asukastoiminnan kanssa. Tapahtumien lisäksi avoimet kohtaamispaikat, kesäruokailut ja muut yhteisölliset paikat ovat mahdollistaneet kohtaamisia.

Vantaalla on venäjänkielisille suunnattu Digituki arkeen -hanke, jossa heitä opastetaan digitaalisessa asioinnissa. Lisäksi Vantaalla on Monikielinen ja monikulttuurinen kirjasto –hanke (2020–2021), jossa selvitetään maahanmuuttajataustaisten länsimäkeläisten tarpeita ja luodaan uudenlainen toimintamalli kirjastolle. Toiminnan tavoitteena on tukea suomen kielen oppimista ja oman kielen kehitystä, sekä tuoda yhteen kantasuomalaisia ja maahanmuuttajataustaisia alueen asukkaita.

Vantaalla on erillinen turvallisuussuunnittelun ohjausryhmä, jonka tarkoituksena on tiivistää yhteistyötä turvallisuussuunnittelun ja maahanmuuttajayhteisöjen välillä. Turvallisuussuunnittelun ohjausryhmä ja etnisten konfliktien vastainen työryhmä on yhdistetty. Vantaalla toimii Tsempataan -malli, joka on kasvanut kolmeksi hankkeeksi kehittäen toimintamallia eteenpäin. Selvityksessä ei saatu tarkempaa tietoa Meidän Vantaa -verkoston vapaaehtoistyön toimintasuunnitelmasta tai uusista tavoista osallistaa maahanmuuttajataustaisia asukkaita maankäytön ja tilojen suunnitteluun.

Vantaalla toimii Vanhemmat mukaan kouluun ja työelämään -hanke, joka mahdollistaa maahanmuuttajataustaisten vanhempien osallistumisen kouluilla järjestettävään suomen kielen opetukseen. Maahanmuuttajapalvelut, varhaiskasvatus, Aikuisopisto ja Vantaan Lasten liitto järjestävät kotivanhemmille suomen kielen opetusta ja ohjausta KOTVA-ryhmissä. Aikuisopisto tarjoaa suomen kielen kursseja ja lukutaitokoulutusta sekä aikuisten perusopetusta. Kirjastot järjestävät yhteistyökumppaneiden kanssa suomen kielen opetusta ja kielikahvilatoimintaa sekä kirjastoissa että etänä. Lisäksi kirjasto tarjoaa mahdollisuuden opetella suomea omaan tahtiin tarjoamalla laajan valikoiman suomen kielen oppimateriaaleja sekä kirjastossa että verkossa.

Vantaalla traumojen ja väkivallan tunnistamista, puuttumista ja ohjaamista toteuttaa muun muassa Perhepalvelut lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön hankkeessa. Toiminnassa toteutetaan

puheeksiottokoulutuksia ja avainhenkilötoimintaa. Koulutuksen yhtenä sisältönä on kunniaan liittyvä väkivalta, jota aihepiirinä on käsitelty myös lähisuhdeväkivallan ehkäisyfoorumissa. Vuosittain järjestettävä lähisuhdeväkivallan ehkäisyfoorumi on avoin kaikille keskeisille verkostoille.

Vantaalla hyödynnetään järjestöjen erityisosaamista useissa toiminnoissa. Vantaalaisten järjestöjen kotoutumista tukevan toiminnan jatkuvuutta varmistetaan mm. Perhe- ja sosiaalipalveluiden yhteistyöllä järjestöjen ja hankkeiden kanssa. Maahanmuuttajapalvelut sekä Perhe- ja sosiaalipalvelut ohjaavat asiakkaitaan järjestöjen toimintaan. Neuvova Vantaa -hankkeessa tehdään järjestöjen erityisosaamista tutuksi varhaiskasvatuksen henkilöstölle, ja Kulttuurin palvelualue hyödyntää järjestöjen erityisosaamista tapahtumien suunnittelussa ja toteutuksessa.

Kulttuuripalveluissa Kulttuurikaruselli-harrastuksissa mahdollistetaan erityistarpeisten lasten osallistuminen toimintaan palkkaamalla tarpeellinen määrä avustajia. Viestinnässä käytetään mahdollisuuksien mukaan sekä selkokieltä että monia eri kotikieliä. Harrastustoimintaa on suunnattu erityisesti niille alueille, joilla on vähän harrastusmahdollisuuksia muuten.

Perusopetuksessa on aloittanut lokakuussa 2020 yhteensä 22 monikielistä ohjaajaa (albania, arabia, somali, venäjä ja viro), jotka neuvovat oppilaita ja heidän huoltajiaan kouluun, vapaa-aikaan ja palveluverkostoon liittyvissä kysymyksissä. Toiminnassa tehdään yhteistyötä Neuvova Vantaa-hankkeen, Niceheartsin ja Hakunilan kansainvälisen yhdistyksen kanssa.

Vantaalla erityistä tukea tarvitsevilla henkilöillä on omatyöntekijät, jotka ovat sosiaalityöntekijöitä sosiaalihuoltolain mukaisesti. Palvelutarpeen arvioinnin perusteella asiakkaille hankitaan tarvittavia palveluja, kuten tuettua asumista, kotiin vietävää tukea ja tukihenkilötoimintaa. Ihmiskaupan uhreille, erityisesti seksuaalisen hyväksikäytön uhreille, tarjotaan systemaattisesti terapiapalvelua. Vantaalla on hyödynnetty Paloma-toimintamallia ja kehitetty maahanmuuttajapalveluista polku HUSin järjestämään ostopalvelupsykoterapiaan.

2. Yhteenveto monikulttuurisuussuunnitelman tekojen toteuttaminen

Monikulttuurisuussuunnitelmaan liittyvää työtä tehdään Vantaalla eri palvelualueiden toteuttamana. Saatujen tietojen perusteella näyttää siltä, että suunnitelman toteuttaminen on käynnistynyt ja edennyt monilta osin. Suunnitelman tekoja toteutetaan monipuolisesti yhteistyössä eri järjestöjen kanssa. Varmuutta tässä selvityksessä ei saatu siitä, kuinka kattavasti eri puolilla Vantaata palveluita on mahdollista saada. Osa suunnitelman tavoitteista vaatii vielä työtä toteutuakseen suunnitelman mukaisesti. Nykyisellä ohjelmakaudella on siis vielä tehtävää. Konkreettisia Monikulttuurisuussuunnitelman tekoja, joiden toteutumisesta ei saatu tässä selvityksessä juurikaan tietoa, olivat seuraavat:

1. Luodaan tukirakenne järjestöjen vahvistamiseksi ja hyvien väestösuhteiden edistämiseksi.

2. Tiivistetään yhteistyötä turvallisuussuunnittelun ja maahanmuuttajayhteisöjen välillä.

3. Päivitetään etnisten konfliktien malli yhdessä turvallisuussuunnittelun kanssa vuoden 2018 aikana.

4. Jatketaan Meidän Vantaa -verkoston toimintaa.

5. Mallinnetaan Meidän Vantaa -verkoston kanssa Vantaan vapaaehtoistyön yhteinen toimintasuunnitelma.

6. Kehitetään uusia tapoja tavoittaa maahanmuuttajataustaisia asukkaita osallistumaan maankäytön ja tilojen suunnitteluun.

KEHITTÄMISEHDOTUKSIA HYVINVOINTIOHJELMATYÖSKENTELYYN

Tässä selvityksessä tarkasteltiin ensimmäistä kertaa Vantaan kaupungissa hyvinvointiohjelman suunnitelmiin kirjattuja tekoja. Tekojen toteuttamisen arviointia on syytä jatkaa vuosittain ohjelmakauden loppuun asti.

Tämän selvityksen teossa tuli ilmi, että hyvinvointisuunnitelmien teot eivät näyttäneet jalkautuneen kovin vahvasti eri toimijoiden työhön vielä vuoden 2020 alkupuolella, sillä tiedonkeruun myötä osa toimijoista tutustui kaupungin hyvinvointiohjelmaan ensimmäistä kertaa. Lisäksi selvisi, että käytänteet hyvinvointiohjelman ja -suunnitelmien sisällön käsittelystä vaihtelevat eri toimi- ja palvelualueiden keskuudessa: hyvinvointiohjelmaan kirjatusta määritelmästä - vuosittaiset toimenpiteet sovitaan tuloskorttien laadinnan yhteydessä - ei saatu kaikilta toimijoilta viitteitä. Haastetta hyvinvointisuunnitelmien tekojen toteuttamiseen saattoi aiheuttaa se, että suunnitelmat ovat monitahoisia ja määritellyt teot ovat suurilinjaisia. Lisäksi tekojen toteuttajiksi on määritelty useita tahoja. Näin käytännön työssä saattaa ollakin epäselvää, miten suunnitelmaa ja sen tekoja toteutetaan, kuka teoista vastaa ja toteutetaanko niiden seurantaa matkan varrella.

Seuraavan ohjelmatyön arviointia on syytä kehittää ja määrittää sen aikataulu, toteuttajataho ja tarkasteltavat tahot tarkemmin. Tekojen toteuttamisraportin yhteyttä kaupungin muun hyvinvointiraportoinnin kanssa on syytä arvioida. Jatkokehitysehdotuksena tärkeää olisi huomioida kaikki suunnitelmien toteuttajiksi määritellyt toimijat ja toteuttaa seurantaa yhtäaikaisesti kaikista kolmesta hyvinvointisuunnitelmasta, tällä kertaa muista poiketen monikulttuurisuussuunnitelma arvioitiin eri ajankohtana.

Kehittämisehdotuksina hyvinvointityötä määrittelevään ohjelmatyöhön on kerätä ajankohtaista tietoa kuntalaisten hyvinvoinnista paitsi valtakunnallisista tietolähteistä, myös muista lähteistä. Ajantasaisen ja tutkitun tiedon lisäksi kaupungissa meneillään olevat toiminnot ja niissä havaitut kehittämiskohteet voivat toimia hyvinvointityön ja -ohjelman laatimisen pohjana. Hyvinvointisuunnitelmien tavoitteet, toimenpiteet ja teot olisi syytä perustaa laajemmin vaikuttaviksi todetuille toimenpiteille, joilla hyvinvointiin ja terveyteen voidaan vaikuttaa.

Hyvinvointiohjelmaa valmistelevaan työryhmään on jatkossakin hyvä sisällyttää mahdollisimman kirjava joukko toimijoita. Näin myös yhteistyökumppaneiden ja kuntalaisten näkemykset tulevat esille, tehtävä työ on selkeää sekä kaikkien ymmärtämää. Jatkossa Hyvinvointiohjelma ja -suunnitelmat tulee jalkauttaa tarkemmin jokaisen toimijan arkeen. Tämän varmistamiseksi suunnitelmien seuranta, mittaaminen ja vastuutahot tulisi olla tarkemmin määriteltyinä. Ohjelmakauden lopussa ohjelman toteutumisesta tiedotetaan laajasti kaupungin toimijoille, järjestöille ja myös kuntalaisille.

Vantaan hyvinvointityö tähtää kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen, joka on kaupungin keskeinen tehtävä. Tätä yhteistä työtä tulee kehittää koko kaupungin voimin. Tässä raportissa esille tulleita asioita käsiteltiin syksyllä 2020 Hyvinvointijohtamisen kehittämistyöpajoissa ja kaupungin toimialojen johtoryhmissä sekä vaikuttamistoimielimissä. Hyvinvointiohjelmaa jalkautetaan käytännön toiminnan tasolle ohjelmakaudella mm. viestinnällisin toimenpitein Hyvinvointityön tavoitteista toimintaan -hankkeen kautta.

LIITE 1.

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMA: Tekojen toteutuminen vuonna 2019		
Päämäärä: liikunnallinen elämäntapa ja liikunnan harrastaminen lisääntyvät		**Teon toteuma***
1.	Tehdään liikunta helpoksi.	**2**
2.	Lisätään liikunnallista toimintaa lasten ja nuorten arjessa.	**2**
3.	Vakiinnutetaan Leikkien liikkumaan - ja Liikkuva koulu -toimintamallit sekä laajennetaan toiminta toiselle asteelle mahdollisuuksien mukaan.	**1**
4.	Huomioidaan erilaiset kohderyhmät ja yksilölliset tavoitteet suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.	**3**
5.	Vakiinnutetaan Sporttia kaikille -toiminta.	**3**
6.	Tiivistetään lasten ja nuorten fyysiseen aktiivisuuteen kannustavien toimijoiden yhteistyötä ja vahvistetaan koordinaatiota.	**2**
7.	Tehostetaan viestintää ja liikuntamahdollisuuksien markkinointia monipuolisesti eri kanavia hyödyntäen.	**2**
8.	Kannustetaan seuroja toteuttamaan matalan kynnyksen liikuntaa.	**2**
9.	Tunnistetaan vähän liikkuvat nuoret ja lapset sekä heidän liikkumistaan rajoittavat tekijät. Huomioidaan myös erityistä tukea tarvitsevat lapset ja nuoret.	**2**
10.	Kannustetaan ja innostetaan kohdennetusti vähän liikkuvia lapsia, nuoria ja lapsiperheitä liikkumaan.	**2**
Päämäärä: Tupakointi ja alkoholin käyttö vähenevät		
11.	Kehitetään puheeksi ottoa ja motivoivaa haastattelua kaikessa toiminnassa.	**2**
12.	Tunnistetaan ja puututaan nikotiinituotteiden ja päihteiden kokeilu- ja riskikäyttöön.	**2**
13.	Järjestetään tupakoinnin lopettamista tukevia ryhmiä.	**3**
14.	Kehitetään uusia toimintamalleja lasten ja nuorten nikotiinituotteiden ja päihteiden käytön ehkäisyyn yhteistyössä lasten, nuorten, perheiden ja kumppaneiden kanssa.	**2**
15.	Kohdennetaan toimintaa: raskaana olevat ja heidän puolisonsa sekä neuvolaikäisten lasten vanhemmat, ja ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevat.	**2**
Päämäärä: Alueiden väliset hyvinvointierot vähenevät		
16.	Kehitetään alueellista hyvinvointitietopohjaa.	**2**
17.	Kohdennetaan resursseja ja toimintaa lasten, nuorten ja perheiden kanssa tehtävään työhön saatavilla olevan aluetiedon mukaisesti.	**2**
18.	Vahvistetaan lapsiperheköyhyyden tunnistamista ja tuen tarjoamista kaikessa toiminnassa.	**2**
19.	Varmistetaan lasten ja nuorten osallistuminen asuinalueiden suunnitteluun.	**2**
20.	Tehdään erillinen turvallisuuden toimenpidesuunnitelma, johon kirjataan alueellisen turvallisuustyön teot.	**3**
Päämäärä: Asukkaiden väliset hyvinvointierot vähenevät		
21.	Kartoitetaan harrastamattomuuden syitä.	**3**
22.	Tarjotaan jokaiselle lapselle ja nuorelle harrastusmahdollisuus, erityisesti niille lapsille ja nuorille, joilla ei ole mieluista harrastusta.	**2**
23.	Huomioidaan erilaiset kohderyhmät ja yksilölliset tavoitteet harrastustoiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.	**2**

LIITE 1.

24.	Kehitetään yhteistoiminnallisesti maksuttomia ja edullisia, kaikille avoimia harrastuksia (esim. Koulujen kerhotoiminta).	**2**
25.	Kootaan tiedot harrastusmahdollisuuksista helposti saavutettavaan muotoon.	**2**
26.	Tuetaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden omaehtoista yhteistä toimintaa	**2**
27.	Luodaan ruotsinkieliselle väestölle mahdollisuuksia kohtaamiselle ja verkostoitumiselle Svenska-rum-toimintaa kehittämällä.	**3**
28.	Hyödynnetään järjestöjen ja seurakuntien osaamista ja tehostetaan yhteistä työtä järjestöjen ja seurakuntien kanssa.	**2**
29.	Lisätään vertaisfoorumeita ja -ryhmiä yhteistyössä lasten, nuorten ja lapsiperheiden, kolmannen sektorin ja yritysten kanssa. Panostetaan ryhmistä tiedottamiseen.	**2**
30.	Vahvistetaan sosiaalisia ja tunnetaitoja.	**2**
31.	Vahvistetaan kiusaamisen ennaltaehkäisyn ja puuttumisen malleja kaikessa toiminnassa.	**2**
32.	Lapset ja nuoret osallistuvat ja toimivat asiantuntijoina toiminnan suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa.	**2**
33.	Päivitetään lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyn toimenpidesuunnitelma	**1**
34.	Varmistetaan, että nuori saa tarvitsemansa avun tilanteessa, jossa hänellä ei ole opiskelu- tai työpaikkaa.	**2**
35.	Vahvistetaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden varhaista tukea ja kohdennetaan tukea haavoittuvassa asemassa oleviin perheisiin.	**2**
36.	Vahvistetaan yhteistyörakenteita ja yhteistä työtä kunnan sisällä ja kumppaneiden kanssa.	**2**
37.	Otetaan mukaan lapsia, nuoria ja heidän vanhempiaan/ huoltajiaan palvelujen ja toiminnan kehittämiseen.	**2**
38.	Lisätään lasten ja nuorten näkökulman huomioimista vaikutusten ennakkoarviointeja tehtäessä.	**3**
39.	Muodostetaan selkeä palvelukokonaisuus vanhemmuuden ja parisuhteen sekä eroperheiden tukemiseen.	**3**
40.	Varmistetaan lastenhoito maahanmuuttaja -kotivanhempien suomen kielen opetuksen aikana.	**3**
41.	Kehitetään arjen tukipalveluita.	**3**

* 1= vahvasti toteutuksessa/ toteutunut, 2= toteutunut osittain, 3= ei toteutunut/ alkuvaiheessa

LIITE 2.

IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTISUUNNITELMA: Tekojen toteutuminen vuonna 2019		
Päämäärä: liikunnallinen elämäntapa ja liikunnan harrastaminen lisääntyvät		**Teon toteuma***
1.	Mahdollistetaan ikäihmisten parempi ja turvallinen liikkuminen kodissa ja kodin ulkopuolella toiminta- ja liikuntakyvyn ylläpitämiseksi.	**2**
2.	Ikäihmisille tarjotaan erilaisia ulkoilu-, liikunta- ja kuntoutuspalveluja päiväaikaan.	**2**
Päämäärä: Tupakointi ja alkoholin käyttö vähenevät		
3.	Ikäihmisten tupakointiin ja alkoholin käyttöön kiinnitetään huomiota ja tarjotaan tukea tupakoinnin ja/ tai alkoholin käytön vähentämiseen tai lopettamiseen.	**2**
4.	Asiakaskontakteissa huomioidaan tupakointi ja alkoholin käyttö, ja lisätään menetelmiä, joilla ikäihminen arvioi omaa tupakointiaan ja/tai alkoholin käyttöään.	**3**
Päämäärä: Alueiden väliset hyvinvointierot vähenevät		
5.	Palvelujen kohdentamisessa tarkastellaan ikäihmisten ja vammaisten palvelujen tarvetta, ja palveluja kohdennetaan niille alueille, joissa asuu paljon palvelun kohderyhmän asiakkaita.	**3**
6.	Alueiden kehittämisessä huomioidaan ikäihmisten ja vammaisten erityistarpeet, mm. esteetön ja turvallinen ympäristö.	**2**
Päämäärä: Asukkaiden väliset hyvinvointierot vähenevät		
7.	Ikäihmisille suunnattuja harrastusmahdollisuuksia ja vapaa-ajan toimintaa järjestetään yhteistyössä.	**2**
8.	Osana ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelmaa kaupunki tekee selvityksen kotona yksin asuvien ikäihmisten kokemasta yksinäisyydestä ja millä keinoin sitä voidaan lieventää	**2**
9.	Mahdollistetaan ikäihmisten osallistuminen yhteisölliseen toimintaan.	**2**
10.	Järjestetään ikäihmisille erilaisia tapahtumia ja kohtaamispaikkoja sekä huomioidaan heidän tarpeensa kaupunginosatapahtumien järjestämisessä.	**2**
11.	Tilaisuuksien järjestämisessä hyödynnetään ikäihmisille tuttuja kohtaamispaikkoja ja ikäihmisten tarpeet huomioidaan tapahtumien tiedottamisessa.	**2**
12.	Ikäihmisten osallistumismahdollisuuksien lisäämisessä käytetään erilaisia työmenetelmiä ja tiedotuskanavia.	**2**
13.	Luodaan ruotsinkieliselle väestölle mahdollisuuksia kohtaamiselle ja verkostoitumiselle Svenska rum -toimintaa kehittämällä.	**3**
14.	Lisätään mahdollisuuksia ilmoittaa huolesta ja lisätään asiakastyötä tekevien viranomaisten yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä lisääviä työtapoja.	**2**
15.	Ikäihmisiä (esim. vammaiset ikääntyneet, sotaveteraanit, etniset ryhmät) lähestytään heidän omien yhteisöjensä kautta ja lisätään tiedottamista esim. omaishoidon tuesta, asumistuesta ja toimeentulotuesta.	**2**
16.	Tiedottamisessa ja palvelujen käytössä huomioidaan digitalisaation haasteet.	**2**
17.	Lisätään työmenetelmiä esim. etsivään vanhustyöhön.	**2**
18.	Vanhus- ja vammaisneuvostot ja erilaiset seniorijärjestöt ovat mukana palvelujen kehittämisessä.	**2**

* 1= vahvasti toteutuksessa/ toteutunut, 2= toteutunut osittain, 3= ei toteutunut/ alkuvaiheessa

LIITE 3.

MONIKULTTUURISUUSSUUNNITELMA: Tekojen toteutumisen tilanne vuonna 2020		
Päämäärä: Kotouttaminen onnistuu aikaisempaa paremmin		**Teon toteuma***
1.	Luodaan tukirakenne järjestöjen vahvistamiseksi ja hyvien väestösuhteiden edistämiseksi.	**2**
2.	Järjestetään kohtaamistapahtumia eri puolilla Vantaata yhteistyössä järjestöjen ja asukkaiden kanssa.	**1**
3.	Tiivistetään yhteistyötä turvallisuussuunnittelun ja maahanmuuttajayhteisöjen välillä.	**2**
4.	Päivitetään etnisten konfliktien malli yhdessä turvallisuussuunnittelun kanssa vuoden 2018 aikana.	**2**
5.	Pilotoidaan Tsempataan yhdessä -kumppanuusmalli.	**1**
6.	Jatketaan Meidän Vantaa -verkoston toimintaa.	**3**
7.	Mallinnetaan Meidän Vantaa -verkoston kanssa Vantaan vapaaehtoistyön yhteinen toimintasuunnitelma.	**2**
8.	Kehitetään uusia tapoja tavoittaa maahanmuuttajataustaisia asukkaita osallistumaan maankäytön ja tilojen suunnitteluun.	**3**
9.	Varmistetaan, että kaikilla kotona lasta hoitavilla vanhemmilla on mahdollisuus osallistua suomen kielen opetukseen.	**1**
10.	Huolehditaan, että suomen kielen opetusta on saatavilla joustavasti tarpeen mukaan. Laaditaan jokaiselle siitä hyötyvälle kotoutumissuunnitelma.	**2**
11.	Varmistetaan järjestöjen kotoutumista tukevan toiminnan jatkuvuus.	**2**
12.	Koulutetaan viranomaisia ja muita toimijoita traumojen ja väkivallan tunnistamiseen, puuttumiseen ja ohjaamiseen kulttuuri- ja sukupuolisensitiivisyys huomioiden.	**2**
13.	Hyödynnetään paremmin järjestöjen erityisosaamista.	**2**
14.	Vahvistetaan erityistä tukea tarvitsevien alkuvaiheen kotouttamispalveluita.	**2**
15.	Otetaan käyttöön valtakunnallinen Paloma-toimintamalli, jonka avulla vahvistetaan kansainvälistä suojelua saavien mielenterveyspalveluita.	**1**

* 1= vahvasti toteutuksessa/ toteutunut, 2= toteutunut osittain, 3= ei toteutunut/ alkuvaiheessa

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMA:

Toteutuneet toimenpiteet eri palvelualoilla 31.12.2019 mennessä.

A. Vantaalaisten terveys ja hyvinvointi vahvistuvat terveellisempien elintapojen myötä:
- **Liikunnallinen elämäntapa ja liikunnan harrastaminen lisääntyvät.**
- **Tupakointi ja alkoholin käyttö vähenevät.**

Päämäärä: liikunnallinen elämäntapa ja liikunnan harrastaminen lisääntyvät

1. Ohjelmatasoinen toimenpide: Luodaan monipuoliset, tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset mahdollisuudet liikunnallisen elämäntavan omaksumiselle

Teko	*Tekojen toteutuminen*
1.Tehdään liikunta helpoksi. (kannustetaan omaehtoiseen liikkumiseen, liikunta-apteekki toiminta lapsiperheille, Sporttikaveri, koulujen kerhotoiminta, liikuntaläksy, mahdollisuus kokeilla uusia liikunnanmuotoja).	**Päiväkoti, koulu ja oppilaitokset:** • Kouluilla toimii n. 300 koulupäivän yhteydessä olevaa kerhoa (Perusopetus). • Kouluissa ja päiväkodeissa liikunnallista toimintaa ja niihin on hankittu kalusteita ja muita tavaroita, jotka houkuttelevat lapsia ja nuoria liikkumaan yhdenvertaisesti (Liikuntapalvelut, Perusopetus, Ruotsinkieliset palvelut, Varhaiskasvatus). • Koulupäivien yhteydessä toimii maksuttomia Sporttia kouluille -liikuntakerhoja (Liikuntapalvelut, Perusopetus, Ruotsinkieliset palvelut). • Yläkoululaisten Urhea-liikuntatoiminta on vakiintunut, sen piirissä on n. 15 % yläkouluikäisistä (Liikuntapalvelut, Ruotsinkieliset palvelut). **Lasten ja nuorten vapaa-aika:** • Tarjolla Sporttia kaikille matalan kynnyksen vapaa-ajan liikuntakerhoja viikoittain eri puolilla Vantaata (Liikuntapalvelut, Nuorisopalvelut, Sporttia kaikille ry, seurat, yhdistykset). • Jokaisella nuorisotalolla on liikuntatarjontaa vähintään kaksi tuntia viikossa (Nuorisopalvelut, alueellinen nuorisotyö). • Nuorisotalolla toimii nimetty liikuntavastaava, joka kehittää liikuntatarjontaa nuorten toivomusten mukaan (Nuorisopalvelut, alueellinen nuorisotyö).

	• Etsivässä nuorisotyössä nuoria kannustetaan liikkumaan ja heidän kanssaan liikutaan yhdessä. Elintavat otetaan puheeksi yhteisissä keskusteluissa, nuoria ohjataan ja saatetaan yli 18-vuotiaiden harrastustoimintaan, Kipinäryhmässä liikutaan yhdessä nuorten kanssa matalalla kynnyksellä (Nuorisopalvelut). • Terveyden edistämishankkeessa kehitetään elintapaohjausta pelillistetyn Amispelin avulla nuorille (Liikuntapalvelut, Nuorisopalvelut, Terveyspalvelut, Toisen asteen koulutus). • Variassa Liikkuva Opiskelu -hankkeen ja erityisnuorisotyön yhteistyöllä oppilaitokseen on hankittu liikuntavälineitä ja tarjottu matalan kynnyksen liikunnan harrastamista oppilaitoksen tiloissa, lisäksi liikuntatutorkoulutuksissa on oltu mukana (Liikuntapalvelut, Toisen asteen koulutus).
2. Lisätään liikunnallista toimintaa lasten ja nuorten arjessa.	**Päiväkoti, koulu ja oppilaitokset:** • Liikkuva koulu ja Liikkuva päiväkoti -toiminnat lisäävät liikkumismahdollisuuksia päiväkoti- ja kouluympäristöissä (Liikuntapalvelut, Perusopetus, Ruotsinkieliset palvelut ja Varhaiskasvatus). • Vuonna 2019 alkaneessa Liikkuva opiskelu –hankkeessa lisätään toisen asteen opiskelijoiden liikkumismahdollisuuksia (Liikuntapalvelut, Toisen asteen koulutus, Ruotsinkieliset palvelut). • Sporttikaveri-toiminta on laajentunut Sporttikaveri-kerhoihin kouluilla (Liikuntapalvelut, Oppilashuolto, Perusopetus). • Opiskeluhuollon yksilökäynneillä voi saada tukea liikkumiseen osana kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemista (Opiskeluhuolto). **Lasten ja nuorten vapaa-aika:** • Sporttia kaikille liikuntakerhoja on lisätty lapsille ja nuorille (Liikuntapalvelut, Nuorisopalvelut, Sporttia kaikille ry, Aikuisopisto /aikuisten perusopetus). • Nuorten työpajoilla toimii liikuntakeskiviikko (LIKE). Harrastustoiminnassa tarjotaan maksuttomia lajikokeiluja nuorille aikuisille ja ohjataan eri liikuntaharrastusten pariin (Nuorisopalvelut). • Käynnistetty matalan kynnyksen Korttelilliga-toiminta yli 15-vuotiaille (Liikuntapalvelut). • Tarjolla uutta maksutonta matalan kynnyksen seuratoimintaa lapsille ja nuorille yhdessä seurojen kanssa (Liikuntapalvelut).
3. Vakiinnutetaan Leikkien liikkumaan- ja Liikkuva koulu –toimintamallit sekä laajennetaan toiminta toiselle asteelle mahdollisuuksien mukaan.	**Päiväkoti, koulu ja oppilaitokset:** • Liikkuva koulu ja Liikkuva päiväkoti -ohjelmat on vakiinnutettu osaksi perustoimintaa (Liikuntapalvelut, Perusopetus, Ruotsinkieliset palvelut, Varhaiskasvatus). • Liikkuva Opiskelu –hanke on aloitettu Liikuntapalveluiden ja toisen asteen oppilaitosten yhteistyönä (Liikuntapalvelut, Opiskeluhuolto, Ruotsinkieliset palvelut, Toisen asteen koulutus).

4. Huomioidaan erilaiset kohderyhmät ja yksilölliset tavoitteet suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.	**Päiväkoti, koulu ja oppilaitokset:** • Sporttikaveri-toiminnassa on huomioitu erilaiset kohderyhmät luoden toimintoja mm. eri ikäryhmille ja eri tasoisille liikkujille (Liikuntapalvelut, Perusopetus)
5. Vakiinnutetaan Sporttia kaikille-toiminta.	**Lasten ja nuorten vapaa-aika:** • Toimintaa ollaan vakiinnuttamassa Sporttia kaikille ry:n ja Liikuntapalveluiden toimesta (Liikuntapalvelut, Sporttia kaikille ry).
6. Tiivistetään lasten ja nuorten fyysiseen aktiivisuuteen kannustavien toimijoiden yhteistyötä ja vahvistetaan koordinaatiota	**Päiväkoti, koulu ja oppilaitokset:** • Koulu- ja opiskelupäivän aikaisessa liikuntatoimintojen toteuttamisessa on tiivistetty yhteistyötä (Liikuntapalvelut, Nuorisopalvelut, Perusopetus, Varhaiskasvatus, Ruotsinkieliset palvelut) **Lasten ja nuorten vapaa-aika:** • Koulu- ja opiskelupäivän jälkeisissä liikuntatoimintojen toteuttamisessa on tiivistetty yhteistyötä (Liikuntapalvelut, Nuorisopalvelut, Perusopetus, Ruotsinkieliset palvelut)
7. Tehostetaan viestintää ja liikuntamahdollisuuksien markkinointia monipuolisesti eri kanavia hyödyntäen.	**Lasten ja nuorten vapaa-aika:** • Harrastusmahdollisuuksien markkinointia varten on kehitetty Hobihobi.fi -sivu, jossa monipuolisesti mainostettuna erilaisia harrastuksia (Liikuntapalvelut, Kulttuuripalvelut, Nuorisopalvelut, Aikuisopisto) • Nuorten aikuisten palveluissa käytössä monipuolisesti eri viestintäkanavia: Nuortenvantaa.fi -nettisivut, Facebook, Instagram, Whatsapp-uutiskirje, Hobihobi.fi. • Opiskeluhuollossa sosiaalista mediaa (mm. Instagram, Facebook) käytetään viestintäkanavana (Opiskeluhuolto).
8. Kannustetaan seuroja toteuttamaan matalan kynnyksen liikuntaa.	**Lasten ja nuorten vapaa-aika:** • Harrasteliikunnan ohjaajatuki mahdollistaa vuosittain n. 250 viikoittaista matalan kynnyksen liikuntaryhmää. • Sporttia kaikille -toiminnan ja matalan kynnyksen urheiluseuratoiminnan avulla seuroja kannustetaan järjestämään matalan kynnyksen liikuntaa (Liikuntapalvelut, Sporttia kaikille ry).

Päämäärä: liikunnallinen elämäntapa ja liikunnan harrastaminen lisääntyvät

2. Ohjelmatasoinen toimenpide: Vähän liikkuvia kannustetaan liikkumaan aikaisempaa enemmän.

Teko	*Tekojen toteutuminen*
9. Tunnistetaan vähän liikkuvat nuoret ja lapset sekä heidän liikkumistaan rajoittavat tekijät. Huomioidaan myös erityistä tukea tarvitsevat lapset ja nuoret	**Päiväkoti, koulu ja oppilaitokset:** • Kehityksen ja oppimisen tuen valikkoa hyödynnetään vähän liikkuvien lasten liikunnan lisäämiseksi (Varhaiskasvatus). • Sporttikaveri-toiminnassa tunnistetaan vähän liikkuvat lapset ja nuoret (Liikuntapalvelut, Perusopetus, Opiskeluhuolto). • Nuorten työpajoilla tuetaan nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Työpajaohjaajat ja tukipalveluiden henkilöstö edistävät nuorten hyvinvointia yksilö- ja ryhmävalmennuksen keinoin, myös moniammatillisesti verkostotyötä hyödyntäen (Nuorisopalvelut). • Terveyden edistämishankkeessa kehitetään elintapaohjausta pelillistetyn Amispelin avulla nuorille (Liikuntapalvelut, Nuorisopalvelut, Terveyspalvelut, Toisen asteen koulutus) • Opiskeluhuollon yksilökäynneillä tuetaan liikunnan harrastamiseen osana kokonaisvaltaista hyvinvointia (Opiskeluhuolto).
10. Kannustetaan ja innostetaan kohdennetusti vähän liikkuvia lapsia, nuoria ja lapsiperheitä liikkumaan.	**Päiväkoti, koulu ja oppilaitokset:** • Päiväkotien liikunnallisiin oppimisympäristöihin kiinnitetään huomiota ja niitä kehitetään säännöllisesti (Liikuntapalvelut, Ruotsinkieliset palvelut, Varhaiskasvatus). • Sporttikaveri-toiminnalla kannustetaan vähän liikkuvia lapsia ja nuoria liikkumaan (Liikuntapalvelut, Opiskeluhuolto, Perusopetus) **Lasten ja nuorten vapaa-aika:** • Terveyden edistämishankkeessa kehitetään hyvinvointimentorointi-toimintaa, jolla kannustetaan vähän liikkuvia nuoria ja lapsiperheitä liikkumaan (Liikuntapalvelut, Nuorisopalvelut, Terveyspalvelut, Toisen asteen koulutus). • Työpajoilla toimii liikuntakeskiviikko (LIKE), johon kaikki työpajanuoret osallistuvat. Harrastustoiminnassa tarjotaan maksuttomia lajikokeiluja nuorille aikuisille ja ohjataan eri liikuntaharrastusten pariin (Nuorisopalvelut). • Aikuisopistossa tarjotaan liikunnan perhekursseja (Aikuisopisto).

Päämäärä: Tupakointi ja alkoholin käyttö vähenevät

1. Ohjelmatasoinen toimenpide: Lisätään avointa keskustelua tupakoinnista ja alkoholin käytöstä.

Teko	*Tekojen toteutuminen*
1. Kehitetään puheeksi ottoa ja motivoivaa haastattelua kaikessa toiminnassa.	**Koulu ja oppilaitokset:** • Psykologi- ja kuraattorikäynneillä otetaan esimerkiksi motivoivan haastattelun keinoin puheeksi tupakan ja alkoholinkäytön vähentäminen osana kokonaisvaltaista hyvinvoinnin tukemista (Opiskeluhuolto). **Muu toiminta:** • Terveet elämäntavat ovat nuorisotyön yksi kantavista teemoista, johon kuuluu mm. päihteiden käytön haitoista kertominen ja nuorten päihteiden käytön ennaltaehkäisy yhteistyössä alan ammattilaisten, koulujen ja oppilaitosten sekä nuorten vanhempien/ huoltajien kanssa (Nuorisopalvelut/ alueellinen nuorisotyö). • Nuorten työpajoilla tuetaan nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia edistämällä terveitä elämäntapoja. Työpajaohjaajat ja tukipalveluiden henkilöstö edistävät nuorten hyvinvointia yksilö- ja ryhmävalmennuksen keinoin, myös moniammatillisesti verkostotyötä hyödyntäen (Nuorisopalvelut). • Terveyden edistämishankkeen hyvinvointimentoroinnissa kehitetään puheeksi ottoa ja motivoivaa haastattelua osana asiakastyötä (Liikuntapalvelut, Terveyspalvelut, Nuorisopalvelut, Toisen asteen koulutus). • Maahanmuuttajapalveluiden nuorten aikuisten, jälkihuoltonuorten ja perheryhmäkodin nuorille otetaan säännöllisin väliajoin alkoholiin, tupakointiin ja muihin päihteisiin liittyvät asiat esille sekä yksilö- että ryhmämuotoisissa keskusteluissa. • Terveydenhoitajan ja suun terveydenhuollon vastaanotoilla otetaan nuorten tupakointi ja alkoholin käyttö puheeksi, annetaan tupakoinnin lopettamiseen liittyvää materiaalia sekä kirjoitetaan lopettamista tukevia lääkkeitä. Ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa työntekijöitä koulutetaan tupakoinnin puheeksi ottoon (Terveyspalvelut, Suun terveydenhuolto).
2. Tunnistetaan ja puututaan nikotiinituotteiden ja päihteiden kokeilu- ja riskikäyttöön.	**Koulu ja oppilaitokset:** • Vantaan lukioissa toteutetaan suunnitelmaa päihteiden käytön ehkäisemiseksi ja päihteiden käyttöön puuttumiseksi, ja Variassa on päihdetyön toimintaohje, jota päivitetään säännöllisesti (Toisen asteen koulutus). • Psykologi- ja kuraattorikäynneillä tuetaan tupakan ja alkoholinkäytön kokeilu- ja riskikäytön vähentämiseen osana kokonaisvaltaista hyvinvoinnin tukemista, tehdään tarvittaessa palveluohjausta (Opiskeluhuolto). • Aikuisten perusopetuksen opiskelijahuollossa käsitellään päihteiden käyttöä (Aikuisopisto). **Muu toiminta:** • Päihteidenkäytöstä kysytään suun terveydenhuollon hoitokäynneillä ja tieto kirjataan potilastietoihin. Yhtenäisiä kirjaamiskäytäntöjä on kehitetty ja Apotti mahdollistaa päihteidenkäytön nykyistä tarkemman seurannan (Terveyspalvelut, Suun terveydenhuolto). • Nuorisopalveluissa puututaan nuorten päihteiden käyttöön. Esimerkiksi etsivän nuorisotyön yksilöohjauksessa ja nuorten työpajoilla päihteistä keskustellaan avoimesti. Starttitiimi kysyy nuorten alkukartoitusvaiheessa päihteisiin liittyvistä asioista (Nuorisopalvelut) • Terveyden edistämishankkeen hyvinvointimentoroinnissa puututaan nuorten päihteiden käyttöön (Liikuntapalvelut, Terveyspalvelut, Nuorisopalvelut, Toisen asteen koulutus).

	• Ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa kolme terveydenhoitajaa ja yksi lääkäri toimivat tupakoimattomuuden edistämisen tehtävässä (Terveyspalvelut) • Maahanmuuttajapalveluissa tarvittaessa psykologi ja MAP:ssa toimiva lääkäri ottavat yksilötapaamisissa päihteiden käytön esille (Maahanmuuttajapalvelut).
3. Järjestetään tupakoinnin lopettamista tukevia ryhmiä.	
4. Kehitetään uusia toimintamalleja lasten ja nuorten nikotiinituotteiden ja päihteiden käytön ehkäisyyn yhteistyössä lasten, nuorten, perheiden ja kumppaneiden kanssa.	**Koulu ja oppilaitokset:** • Ehkäisevä päihdetyö järjestää päihdeaiheisia tunteja ja "Valintojen stoori" koordinointia 6.-luokkalaisille yhteistyössä Nuorisopalveluiden Perusopetuksen ja Opiskeluhuollon kanssa (Nuorisopalvelut/ alueellinen nuorisotyö, Perusopetus, Opiskeluhuolto). • Ehkäisevän päihdetyön yksikkö kuuluu myönteisen erityiskohtelun aluetyöryhmiin. Ehyt ry:n toteuttamat tunnit 8.-luokkalaisille kohdennetaan ensisijaisesti näille alueille (Terveyspalvelut, Perusopetus). • Ehkäisevä päihdetyö tekee yhteistyötä Varian kanssa mm. erilaisissa kampanjoissa ja tapahtumissa (Terveyspalvelut, Perusopetus, Toisen asteen koulutus). • Suun terveydenhuolto osallistuu koulujen ja oppilaitosten hyvinvointitapahtumiin ja kannustaa nuoria päihteettömään elämään (Suun terveydenhuolto) • Music Against Drugs ry:n kanssa on tehty aiesopimus ehkäisevän päihdetyön kokonaisuuden toteuttamisesta Kilterin koulussa ja se toteutetaan syksyllä 2020 (Terveyspalvelut). **Muu toiminta:** • Nuorten aikuisten harrastustoiminnassa tarjotaan mielekästä ja päihteetöntä toimintaa sekä keskustellaan päihteistä nuorten kanssa. Kannustetaan nuoria aikuisia päihteettömyyteen yhteistyössä kotien ja koulujen kanssa (Nuorisopalvelut). • Maahanmuuttajapalveluissa hyödynnetään päihteiden käytön suhteen olemassa olevaa käännettyä materiaalia, jota on tuotettu erilaisissa valtakunnallisissa hankkeissa ja järjestöissä (Maahanmuuttajapalvelut).

Päämäärä: Tupakointi ja alkoholin käyttö vähenevät

2. Ohjelmatasoinen toimenpide: Tehostetaan kohdennettua ennaltaehkäisyä ja tukea tupakoinnin ja alkoholin käytön lopettamiseen.

Teko	*Tekojen toteutuminen*
5. Kohdennetaan toimintaa: **-raskaana olevat ja heidän puolisonsa sekä neuvolaikäisten lasten vanhemmat** **-ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevat**	• Tupakkavieroituksessa käy raskaana olevia tai pikkulasten vanhempia säännöllisesti. Lisäksi tupakkatyö on ollut mukana kehittämässä Vantaan neuvoloiden tupakkatyötä (Terveyspalvelut). • Terveyden edistämishankkeessa kehitettävä hyvinvointimentorointi kohdistuu raskaana oleviin ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoihin, joille annetaan tietoa ja tukea päihteiden käytön lopettamiseen (Liikuntapalvelut, Nuorisopalvelut, Perusopetus, Terveyspalvelut). • Suun terveydenhuolto osallistuu oppilaitosten hyvinvointitapahtumiin ja kannustaa lasten vanhempia päihteettömään elämään (Suun terveydenhuolto).

B. Hyvinvointierot vähenevät:

- **Alueiden väliset hyvinvointierot vähenevät**
- **Asukkaiden väliset hyvinvointierot vähenevät**

Päämäärä: Alueiden väliset hyvinvointierot vähenevät

1. Ohjelmatasoinen toimenpide: Lisätään alueellista kohdennettua myönteistä erityiskohtelua.

Teko	*Tekojen toteutuminen*
1. Kehitetään alueellista hyvinvointietopohjaa.	• Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmassa kehitetään alueellista hyvinvointitietopohjaa. • Perhepalvelut kehittää alueellista hyvinvointitietopohjaa yhteistyössä mm. sosiaali- ja terveystoimen kanssa.

2. Kohdennetaan resursseja ja toimintaa lasten, nuorten ja perheiden kanssa tehtävään työhön saatavilla olevan aluetiedon mukaisesti.	**Päiväkoti, koulu ja oppilaitokset:** • Varhaiskasvatuksessa kohdennetaan kehityksen ja oppimisen tukea tarveperusteisesti. Varhaiskasvatuksessa on meneillään varhaiskasvatuksen psykologi –pilotti. Lisäksi myönteisen erityiskohtelun ohjelman kautta pariksi on saatu varhaiskasvatuksen kuraattoreja (Varhaiskasvatus). • Opetushallituksen positiivisen diskriminaation rahoituksen avulla on palkattu lapsi- ja perheohjaajia, varhaiskasvatuksen resurssiopettajia ja taidepedagogeja (Varhaiskasvatus). • Laaja-alaisten erityis- ja tsempparіopettajien työpanosta on kohdennettu Opetushallituksen koulutuksellisen tasa-arvon erityisavustuksella esi- ja alkuopetuksen tueksi (Perusopetus). • Vantaan ammattiopisto Variassa työskentelee viisi erityisnuorisotyöntekijää myönteisen erityiskohtelun rahoituksella (Toisen asteen koulutus). **Muu toiminta:** • Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman avulla resursseja ja toimintaa kohdennetaan ensisijaisesti ohjelman alueille. • Maahanmuuttajapalvelujen KOTO-tiimi on yhteistyössä Sirkus antaa siivet –hankkeen kanssa toteuttanut maahanmuuttajaäideille ja heidän lapsilleen sirkuksen keinoin kehon hallintaa ja suomen kielen opetusta tavoitteena hyvinvoinnin edistäminen Myyrmäen alueella (Maahanmuuttajapalvelut). • Maahanmuuttajapalvelujen KOTO-tiimi on yhteistyössä Varhaiskasvatuksen ja Aikuisopiston kanssa toteuttanut eri varhaiskasvatuksen tiloissa (10 kpl) kotivanhemmille suunnattua kotoutumista tukevaa toimintaa (Maahanmuuttajapalvelut). • Perhepalvelut on valmistellut vuosille 2020-2021 tarjottavaksi kaikille vauvaperheille kolme maksutonta kotipalvelukäyntiä MEK-alueilla. Tavoitteena ennakoiden tukea tarvitsevat ja siitä hyötyvät perheet (vanhemmuus, jaksaminen).
3. Vahvistetaan lapsiperheköyhyyden tunnistamista ja tuen tarjoamista kaikessa toiminnassa.	**Päiväkoti, koulu ja oppilaitokset:** • Kuraattori- ja psykologipalveluista työntekijöitä on osallistunut lapsiperheköyhyyttä koskeviin koulutustilaisuuksiin, kuten Soccan oppimisverkostot (Opiskeluhuolto). **Muu toiminta:** • Kesäajan puistoruokailu, erityisnuorisotyöntekijöiden palkkaaminen yläkouluihin ja Variaan sekä varhaiskasvatuksen psykologi- ja kuraattoripalvelut (Perhepalvelut, Perusopetus, Suun terveydenhuolto, Toisen asteen koulutus, Varhaiskasvatus) • Kulttuuripalveluissa on vahvistettu lasten, nuorten ja lapsiperheiden tukea haavoittuvassa asemassa oleviin perheisiin. • Lapsiperheitä ohjataan esimerkiksi puistoruokailuun ja kerhoihin. Lisäksi lapsiperheille tarjotaan Hyvän mielen tai muun ulkoisen rahoituksen ennaltaehkäiseviä tukimuotoja (Maahanmuuttajapalvelut). • Yhtenä toimenpiteenä perhepalveluissa tuetaan lasten harrastuksia: esimerkiksi täydentävän toimeentulotuen yksikössä kerrotaan ja tiedotetaan perheitä tuetuista lomista ja leireistä ja pyritään varmistamaan, että kaikilla lapsilla on yksi kohtuuhintainen harrastus. Lisäksi neuvotaan perheitä kohtuuhintaisen harrastuksen löytämisessä ja tiedotetaan mahdollisuudesta hakea täydentävää toimeentulotukea lasten harrastusmenoihin liittyen (Perhepalvelut).

Päämäärä: Alueiden väliset hyvinvointierot vähenevät

2. Ohjelmatasoinen toimenpide: Kehitetään alueiden viihtyisyyttä ja turvallisuutta.

Teko	*Tekojen toteutuminen*
4. Varmistetaan lasten ja nuorten osallistuminen asuinalueiden suunnitteluun.	• Lapset ja nuoret ympäristönsä rakentajina -osallistamismalli eri toimialojen yhteistyönä. Osallistamismalli turvaa lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuden kaikkien koulu- ja päiväkotien pihoille rakennettavien lähiliikuntapaikkojen suunnittelussa (Kaupunkisuunnittelu, Liikuntapalvelut, Perusopetus, Varhaiskasvatus). Lisäksi osallistumismallin avulla lapset ja nuoret osallistetaan asuinalueiden suunnitteluun esimerkiksi konkreettisilla tehtävillä alueiden päivissä (Kaupunkisuunnittelu).
5. Tehdään erillinen turvallisuuden toimenpidesuunnitelma, johon kirjataan alueellisen turvallisuustyön teot.	

Päämäärä: Asukkaiden väliset hyvinvointierot vähenevät

1. Ohjelmatasoinen toimenpide: kehitetään harrastusmahdollisuuksia niin, että yhä useammalla on mahdollisuus harrastaa.

Teko	*Tekojen toteutuminen*
1. Kartoitetaan harrastamattomuuden syitä.	**Lasten ja nuorten vapaa-aika:** • Hanketoiminnassa, kuten Sporttikaveri ja YIBinSport, kartoitetaan lasten ja nuorten harrastamattomuuden syitä (Liikuntapalvelut, Nuorisopalvelut, Perusopetus, Toisen asteen koulutus). • Nuorille aikuisille on toteutettu harrastuskysely (Nuorisopalvelut). • Vuonna 2020 on perustettu Vantaan harrastustakuutyöryhmä, joka kartoittaa harrastamattomuuden syitä (useat toimialat).
2. Tarjotaan jokaiselle lapselle ja nuorelle harrastusmahdollisuus, erityisesti niille lapsille ja nuorille, joilla ei ole mieluista harrastusta.	**Päiväkoti, koulu ja oppilaitokset:** • Opiskeluhuollon yksilökäynneillä kartoitetaan asiakkaan harrastuksia ja tuetaan mielekkään harrastuksen löytämisessä (Opiskeluhuolto) **Lasten ja nuorten vapaa-aika:** • Sporttikaveri-, Sporttia kaikille ja -kouluille sekä matalan kynnyksen urheiluseuratoiminta tarjoavat matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia useita kertoja viikossa lapsille ja nuorille (Liikuntapalvelut, Opiskeluhuolto, Perusopetus, Sporttia kaikille ry).

	• Kouluilla ja Lastenkulttuurikeskuksissa järjestetään kulttuurikerhotoimintaa, minkä lisäksi monet yhdistykset järjestävät taide- ja kulttuuritoimintaa lapsille ja nuorille (Kulttuuripalvelut). • Nuorille ja nuorille aikuisille tarjotaan harrastusmahdollisuuksia ja lajikokeiluita (Nuorisopalvelut, Liikuntapalvelut, Toisen asteen koulutus). • Perhepalvelut tukevat lasten harrastuksia ja tiedottavat sekä auttavat perheitä harrastuksien löytymisessä (Perhepalvelut).
3. Huomioidaan erilaiset kohderyhmät ja yksilölliset tavoitteet harrastustoiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.	**Päiväkoti, koulu ja oppilaitokset:** • Varian erityisnuorisotyössä harrastus- ja lajikokeiluiden sekä erilaisten vapaa-ajan toimintojen suunnitteluun on osallistettu opiskelijoita Varian toimipisteissä, esim. kyselyiden ja toiminnallisten menetelmien avulla. • Opiskeluhuollon yksilökäynneillä kartoitetaan asiakkaan harrastuksia ja tuetaan mielekkään harrastuksen löytämisessä (Opiskeluhuolto). • Aikuisopisto tarjoaa laajan kurssitarjonnan (Aikuisopisto). **Lasten ja nuorten vapaa-aika:** • Yli 90 % lastenkulttuurin toiminnasta sopii erityisryhmille, minkä lisäksi heille kohdennetaan kursseja, esityksiä ja tapahtumia (Kulttuuripalvelut). • Sporttikaveri-toiminnan ja muiden matalan kynnyksen harrasteliikuntatoiminnoiden suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan erilaisia kohderyhmiä (Liikuntapalvelut, Perusopetus). • Nuorisopalveluissa on kehitetty uusia harrastamisen muotoja nuorten toiveiden ja tarpeiden pohjalta. Kasvatuksellinen pelitalotoiminta on alkanut ja toimintaa laajennetaan vuoden 2020 aikana (Nuorisopalvelut/ alueellinen nuorisotyö).
4. Kehitetään yhteistoiminnallisesti maksuttomia ja edullisia, kaikille avoimia harrastuksia (esim. Koulujen kerhotoiminta).	**Päiväkoti, koulu ja oppilaitokset:** • Koulupäivien aikaiset ja jälkeiset kerhotoiminnat ovat maksuttomia ja edullisia, kaikille avoimia (Kulttuuripalvelut, Liikuntapalvelut, Perusopetus, Varhaiskasvatus, Ruotsinkieliset palvelut). • Liikkuva Opiskelu - ja Keskeyttämisestä kohtaamiseen -hankkeiden kautta tarjotaan maksuttomia harrastusmahdollisuuksia toisen asteen koulutuksessa (Liikuntapalvelut, Toisen asteen koulutus). **Lasten ja nuorten vapaa-aika:** • Lapset ja nuoret pääsevät osallistumaan mm. taidehankkeiden, kerhojen ja ryhmien suunnitteluun ja järjestämiseen (Kulttuuripalvelut). • Kaikki nuorisopalveluiden järjestämä harrastustoiminta on nuorille maksutonta ja toimii avoimella periaatteella. Nuorisotiloilla toimii 49 kerhoa, minkä lisäksi nuoria ohjataan jo olemassa olevien harrastusten pariin (Nuorisopalvelut/ alueellinen nuorisotyö, Liikuntapalvelut, Kulttuuripalvelut).
5. Kootaan tiedot harrastusmahdollisuuksista helposti saavutettavaan muotoon.	• Koko Vantaan yhteinen Hobihobi.fi sivusto kokoaa Vantaan harrastusmahdollisuuksia samaan paikkaan (Kulttuuripalvelut, Liikuntapalvelut, Nuorisopalvelut, liikuntaseurat ja yhdistykset). • Aikuisopiston sivusto ilmonet.fi kokoaa harrastusmahdollisuudet samaan paikkaan (Aikuisopisto).

Päämäärä: Asukkaiden väliset hyvinvointierot vähenevät

2. Ohjelmatasoinen toimenpide: Lisätään mahdollisuuksia ihmisten kohtaamiselle ja vuorovaikutukselle.

Teko	*Tekojen toteutuminen*
6. Tuetaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden omaehtoista yhteistä toimintaa (esim. naapurisuhteiden vahvistamista, perhekeskustoimintaa, vanhempainyhdistykset ja kyläjuhlat).	**Päiväkoti, koulu ja oppilaitokset:** • Varian erityisnuorisotyössä on valmisteltu yhteistyössä koulutuksen järjestäjän kanssa mininuorisotiloja oppilaitokseen, jotka mahdollistavat opiskelijaryhmien välistä vuorovaikutusta ja kohtaamisia mukavan tekemisen merkeissä (Nuorisopalvelut, Toisen asteen koulutus). • Oppilaitoksissa toimii yhteisöllinen opiskeluhuoltotyö (Opiskeluhuolto). **Muu toiminta:** • Kohtaamispaikkoja, kuten kylätaloja, kerhotiloja ja muita yhteistiloja, luodaan kaupunkisuunnittelulla eri ryhmille (Kaupunkisuunnittelu). • Nuorisotilat toimivat päivisin kaiken ikäisten asukkaiden kohtaamis- ja harrastamispaikkoina (Nuorisopalvelut). • Omaehtoista yhteistä toimintaa tuetaan mm. Kyläjuhlien ja Perhekeskustoiminnan sekä avoimien kohtaamispaikkojen kautta (Pakkala, Koivukylä), joissa voi tavata muita vanhempia, osallistua ohjattuun toimintaan tai vain viettää aikaa yhdessä lapsensa kanssa. (Varhaiskasvatus, Sosiaali- ja terveystoimi, Kasvatuksen ja Oppimisen toimiala sekä järjestöt). • Kotivanhempien suomen kielen ryhmät (KOTVA) kokoontuvat varhaiskasvatuksen avoimissa toimipaikoissa (11 kpl), jossa vanhemmat saavat vertaiskontakteja muihin vanhempiin ja toimijoihin (Varhaiskasvatus). • Lapsille ja perheille tuotetaan alueellista lastenkulttuuria ja taidekasvatusta (Kulttuuripalvelut/ Lastenkulttuurikeskukset Pessi ja Toteemi) • Lapsiperheiden hyvinvointia ja yhteistä toimintaa tukeva toimenpide on mm. kesäajan puistoruokailu (Perhepalvelut). •
7. Luodaan ruotsinkieliselle väestölle mahdollisuuksia kohtaamiselle ja verkostoitumiselle Svenska-rum-toimintaa kehittämällä.	• Tuetaan kohdeavustuksilla ruotsinkielisille nuorille järjestettävää avointa toimintaa (Nuorisopalvelut, järjestöt) • RimCirkus-hanke 2018-2021 edistää ruotsin ja suomen kielen vuorovaikutuksellista oppimista taidekasvatuksen keinoin päiväkodeissa ja kouluissa (Kulttuuripalvelut/ lastenkulttuuriyksikkö). • Kulttuuripalvelut tuottaa ruotsinkielisiä kulttuuritapahtumia alueellisesti (Kulttuuripalvelut).
8. Hyödynnetään järjestöjen ja seurakuntien osaamista	**Päiväkoti, koulu ja oppilaitokset:** • Varhaiskasvatuksessa tehdään yhteistyötä eri järjestöjen kanssa. Yhteistyötä tehdään myös eri uskontokuntien ja varhaiskasvatuksen yhteisten paikallisten dialogitapahtumien järjestelyissä (Varhaiskasvatus).

ja tehostetaan yhteistä työtä järjestöjen ja seurakuntien kanssa.	• Varhaiskasvatus ja perusopetus järjestävät yhdessä kolmannen sektorin toimijan kanssa hankerahoituksella koulutusta perheille, joissa esi- tai alkuopetusikäisellä lapsella on lukivaikeusriski (Perusopetus, Varhaiskasvatus) • Opiskeluhuollon työntekijät tekevät tiivistä yhteistyötä seurakuntien ja järjestöjen kanssa sekä yksittäisten oppilaiden/opiskelijoiden että koulu-/oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin tukemisessa (Opiskeluhuolto). **Muu toiminta:** • Lastensuojeluun on saatu kokemusasiantuntijoita yhdessä Osallisuuden aika ry:n kanssa (Perhepalvelut). • Lastenkulttuuriyksikkö tekee yhteistyötä seurakunnan ja eri järjestöjen kanssa tuottamalla lapsille ja perheille suunnattuja kulttuuritapahtumia (Kulttuuripalvelut). • Järjestöjen kanssa yhteistyössä toteutetaan Kukkuu-festivaali (vauvojen ja taaperoiden kulttuuri- ja taidefestivaali), jossa yhtenä kantavana ajatuksena on koota samassa tilanteessa olevat aikuiset lasten kanssa taiteen äärelle (Kulttuuripalvelut). • Maahanmuuttajapalvelut on monin eri tavoin hyödyntänyt yhteistyötä kolmannen sektorin ja seurakunnan kanssa (Maahanmuuttajapalvelut). • Mek-alueryhmissä tehdään yhteistyötä eri järjestöjen ja seurakunnan kanssa, minkä lisäksi kaupungilla on järjestöyhteistyöryhmä. • Aikuisopistossa hyödynnetään yhteistyökumppaneita (Aikuisopisto). • Perhepalvelut toteuttaa aktiivista ja monipuolista järjestöyhteistyötä. Esim. Koivukylän avoimessa kohtaamispaikassa järjestöillä on keskeinen rooli ja toimitaan kumppanuudessa, lähisuhdeväkivallan ehkäisyhanketta toteutetaan yhteistyössä Vantaan turvakoti ry:n kanssa. Meneillään ja suunnitelmissa on useita järjestökumppanuuksia hankkeissa. Lähisuhdeväkivallan ehkäisyhanketta toteutetaan yhteistyössä Vantaan turvakoti ry:n kanssa.
9. Lisätään vertaisfoorumeita ja -ryhmiä yhteistyössä lasten, nuorten ja lapsiperheiden, kolmannen sektorin ja yritysten kanssa. Panostetaan ryhmistä tiedottamiseen.	• Avoimien kohtaamispaikkojen tiloissa on läsnä useita kaupungin toimijoita ja järjestöjen edustajia, joille voi esittää toiveita erilaisista toiminnoista ja palveluista (Varhaiskasvatus, Perusopetus, Sosiaali- ja terveystoimi sekä järjestöt). • Koivukylässä on käynnistetty avoin kohtaamispaikka (Opiskeluhuolto, Varhaiskasvatus). • Perhepalvelut ohjaavat aktiivisesti järjestöjen tarjoamiin ryhmiin ja tiedottavat niistä aktiivisesti (Perhepalvelut).

Päämäärä: Asukkaiden väliset hyvinvointierot vähenevät

3. Ohjelmatasoinen toimenpide: Ennaltaehkäistään ja puututaan kiusaamiseen ja väkivaltaan

Teko	*Tekojen toteutuminen*
10. Vahvistetaan sosiaalisia ja tunnetaitoja	**Päiväkoti, koulu ja oppilaitokset:** • Kaikilla koululla on suunnitelma, jolla vahvistetaan sosiaalisia ja tunnetaitoja. Lisäämällä vuorovaikutus- ja tunnetaitoja ennaltaehkäistään kiusaamista. Koulujen tulee noudattaa näitä lukuvuosisuunnitelmiin kirjattuja käytänteitä. Tämän myötä kouluihin on luotu arkeen sidottuja rakenteita ja menetelmiä, esim. monessa koulussa on järjestettyä välituntitoimintaa yksinäisten oppilaiden mukaan saamiseksi (Perusopetus) • Jokaisessa koulu- ja päiväkotiryhmässä harjoitellaan aktiivisesti tunne- ja kaveritaitoja. Erilaisten materiaalien lisäksi varhaiskasvatuksessa keskeinen tapa harjoitella tunne- ja kaveritaitoja on leikki (Perusopetus, Ruotsinkieliset palvelut, Varhaiskasvatus). • MIELI ry:n kanssa tehdään mielen hyvinvoinnin vahvistamisen yhteistyötä, jonka kautta on saatu mm. Sosiaalisten ja tunnetaitojen vahvistamiseen liittyviä materiaaleja päiväkoteihin ja kouluihin (Opiskeluhuolto, Perusopetus, Varhaiskasvatus). • Esi- ja alkuopetuksen opettajista 300 henkilöä on osallistunut alueellisiin Tunne- ja Taida –koulutuksiin, joiden tavoitteena oli vahvistaa opettajien osaamista tunnetaitojen ohjaamisessa. Näistä 30 opettajaa jatkoi vielä vuoden kestävään syventävään koulutukseen (Varhaiskasvatus, Perusopetus) • Perusopetuksen kouluilla oppilashuolto järjestää kohdennettuja ryhmiä lapsille ja nuorille mm. sosiaalisten taitojen ja tunnetaitojen tukemiseksi. Ryhmiä vedetään myös yhteistyössä eri toimijoiden, kuten Iehearts, kanssa (Oppilashuolto). • Toisen asteen oppilaitoksissa järjestetään mm. elämäntaitokursseja, ja sosiaalisten ja tunnetaitojen vahvistamista osana yksilökohtaista ja yhteisöllistä hyvinvointityötä (Toisen asteen koulutus). • Päiväkodeissa, esiopetuksessa ja peruskouluissa pidetään lapsille oppilashuollon toimesta sosiaalisten taitojen sekä tunne- ja kaveritaitojen vahvistamiseen keskittyviä ryhmiä osana yksilökohtaista ja yhteisöllistä hyvinvointityötä (Perusopetus, Varhaiskasvatus). • Varian erityisnuorisotyössä on toteutettu opiskeluhuollon kanssa erilaisia teemaviikkoja ja tapahtumia sekä opiskelijaryhmille kohdennettuja ryhmiä ja ryhmäytyksiä (Nuorisopalvelut, Toisen asteen koulutus). • Kulttuuripalveluiden lastenkulttuuriyksikkö on tuottanut päiväkodeille kiertävän Toiminnallinen satuseikkailu-materiaalin, jonka tavoitteena on vahvistaa lasten sosiaalisia ja tunnetaitoja taidekasvatuksen avulla (Kulttuuripalvelut, Varhaiskasvatus). • Perusopetuksen kulttuurikasvatussuunnitelman kulttuuripolkuohjelmissa vahvistetaan tunnetaitoja taidekasvatuksen keinoin (Kulttuuripalvelut, Perusopetus)

11. Vahvistetaan kiusaamisen ennaltaehkäisyn ja puuttumisen malleja kaikessa toiminnassa.	**Päiväkoti, koulu ja oppilaitokset:** • Kaikissa Vantaan varhaiskasvatuksen toimintayksiköissä laaditaan Kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma, jossa määritellään kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan käsite ja kuvataan toimintayksikkökohtaiset toimintamallit kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäisyyn, siihen puuttumiseen ja tilanteiden jatkokäsittelyyn. Lisäksi lapsiryhmän ja esiopetusryhmän toimintasuunnitelmaan kirjataan yksityiskohtaisemmin ryhmässä toteutettavia konkreettisia keinoja ja tapoja kiusaamisen ja väkivallan ehkäisyyn ja puuttumiseen (Varhaiskasvatus, Ruotsinkieliset palvelut). • Varhaiskasvatuksen työntekijät osallistuvat kiusaamiseen liittyviin erilaisiin koulutuksiin, kuten Ihmeelliset vuodet ja Nepsy-aiheiset koulutukset. • Perusopetuksen kouluissa on laadittu hyvinvointikansio, joka sisältää suunnitelman oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. • Ruotsinkielisessä perusopetuksessa on laadittu kouluille yhteinen sähköinen pohja hyvinvointikyselylle, sekä työstämällä suunnitelma, miten eri vuosiluokilla käsitellään kiusaamista, väkivaltaa ja häirintää lasten ja nuorten kehitystason mukaisella tavalla (Ruotsinkieliset palvelut). • Kaikissa Vantaan lukioissa ja ammattiopisto Variassa on hyvinvointikansio, joka sisältää suunnitelman opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä (Toisen asteen koulutus) • Variassa toteutettu kiusaamiskysely, jolla selvitetään ajankohtaista tilannetta, ja käydään sitä läpi (Toisen asteen koulutus). • M- Crew (kiusaamisen ehkäisy) toimintamallia laajennetaan useampiin kouluihin (Perusopetus, Nuorisopalvelut/ alueellinen nuoristotyö). • Opiskeluhuollossa erityisesti kuraattorit työskentelevät systemaattisesti kiusaamistapauksissa (Opiskeluhuolto). **Muu toiminta:** • Syrjäytymiseen johtaviin yksittäisiin ilmiöihin, kuten lähisuhdeväkivaltaan ja lasten neuropsykologiseen oireiluun, on puututtu ja käynnissä on SIB (Social Impact Bond, vaikuttavuusinvestointi) -hanke sekä lähisuhdeväkivallan ehkäisemiseen keskittyvä toimintamalli (Perhepalvelut). • Kaupunkitasolla on olemassa lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyn toimenpidesuunnitelma (useat toimialat). Toimintamalli on käytössä esimerkiksi alueellisessa nuorisotyössä (Nuorisopalvelut/ alueellinen nuorisotyö). • Nuorisotyössä kiusaamisen toleranssi on 0%. Ehkäisevät ja puuttumistoimenpiteet on dokumentoitu nuorisotyön käsikirjaan. Nuorten työpajojen valmennussuunnitelmassa on Huolen puheeksiotto-malli (Nuorisopalvelut). • Aikuisopistossa kiusaaminen kielletään järjestyssäännöissä, minkä lisäksi toteutetaan säännöllinen opiskelijoiden hyvinvointikysely (Aikuisopisto). • Toteutetaan Väkivallaton Vantaa -hanketta yhteistyössä Vantaan turvakoti ry:n kanssa. Hankkeessa esitetään lähisuhdeväkivallan ehkäisytyötä ja kehitetään erityisesti puheeksiottoa ja avainhenkilöstoimintamallia. Lisäksi on aloitettu valtakunnallisen Väkivallaton lapsuus -toimintasuunnitelman Vantaan toimeenpanon suunnittelu (Perhepalvelut).
12. Lapset ja nuoret osallistuvat ja toimivat asiantuntijoina toiminnan suunnittelussa,	**Päiväkoti, koulu ja oppilaitokset:** • Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma velvoittaa huomioimaan osallisuuden varhaiskasvatusta suunniteltaessa, toteuttaessa ja arvioitaessa (Varhaiskasvatus). • Toisen asteen koulutuksessa huomioidaan opiskelijoiden osallistaminen toisen asteen koulutuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

toteuttamisessa ja arvioinnissa.	**Muu toiminta:** • Kulttuuripalveluissa osallistetaan lapsia ja nuoria toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. • Nuorten osallistuminen on normaali tapa alueellisessa nuorisotyössä, aihealue on mittaroitu ja toimintaa kehitetään edelleen (Nuorisopalvelut/ alueellinen nuorisotyö). • Kokemusasiantuntijatoimintaa kehitetty yhteistyössä Osallisuuden aika ry:n kanssa, minkä lisäksi lastensuojelun kehittäjät-työryhmä toimii (Perhepalvelut).
13. Päivitetään lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyn toimenpidesuunnitelma.	• Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyn toimenpidesuunnitelma on päivitetty (eri toimialat).

Päämäärä: Asukkaiden väliset hyvinvointierot vähenevät

4. Ohjelmatasoinen toimenpide: Tunnistetaan apua tarvitsevat, tarjotaan kokonaisvaltaista tukea ja varmistetaan, että kukaan ei jää syrjään.

Teko	***Tekojen toteutuminen***
14. Varmistetaan, että nuori saa tarvitsemansa avun tilanteessa, jossa hänellä ei ole opiskelu- tai työpaikkaa.	**Koulu ja oppilaitokset:** • Koulutustakuu, kaikille peruskoulun päättäneille varmistetaan jatkopaikka. • Kaikille perusopetuksen kuudesluokkalaisille sekä oppilaanohjaajille on tarjottu käyttöön Positiivisen CV:n toimintamalli. Myös lisääntyneen ohjauksen muodossa oppilaiden vahvuusajattelua sekä elämänhallintataitoja voidaan tukea aiempaa enemmän (Perusopetus). • Nykyisin kaikissa peruskouluissa oppilas voi hakea työelämäpainotteiseen opetukseen, joka on mahdollisuus niille oppilaille, joille akateeminen kouluopiskelu tuottaa haasteita. Teppo-opiskelu on nostanut oppilaiden koulumotivaatiota ja he ovat saaneet elämässä tarvittavia työelämätaitoja uudella tavalla. Uudenlaisella tavalla suorittaa peruskoulun 8. ja 9. luokka on ollut merkittävä vaikutus oppilaiden kokonaishyvinvointiin. • Nuoriso-ohjaajat yläkouluilla ovat vahva alueellinen tuki, jolla on tuettu nuorten elämänhallintaa ja tuettu peruskoulun suorittamisessa (Nuorisopalvelut, Perusopetus). • Keskeyttämisessä kohtaamiseen –hanke kehittää Variassa tuen tarpeiden tunnistamista ja opiskelijoiden tukemista moniammatillisena yhteistyönä (Toisen asteen koulutus). • Variassa työskentelee yhdeksän erityisnuorisotyöntekijää, jotka tukevat nuorten elämänhallintaa ja tutkinnon suorittamista (Nuorisopalvelut, Toisen asteen koulutus).

	• Opiskeluhuollossa tarjotaan apua nuorille, joilla ei ole opiskelu- ja työpaikkaa (oppilaitoksesta eroavat) (Opiskeluhuolto). • Aikuisopisto: aikuisten perusopetuksen opinto-ohjaus.
15. Vahvistetaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden varhaista tukea ja kohdennetaan tukea haavoittuvassa asemassa oleviin perheisiin.	**Päiväkoti, koulu ja oppilaitokset:** • Varhaiskasvatuksessa Mek-päiväkodeissa työskentelevät kuraattorit ja psykologit järjestävät vanhemmuuden tukeen sekä lapsen ja vanhemman vuorovaikutuksen tukemiseen keskittyvää ryhmätoimintaa sekä toiminnallisia tapahtumia päiväkodeissa. • Vanhemmuuden ja parisuhteen tukemiseksi on käynnistymässä vuonna 2020 Perhepolku-pilotti, jossa 6 kuukauden ja 2 vuoden ikäisten lasten perheet osallistuvat strukturoituun ryhmämuotoistoimintaan. • Esiopetuksen oppilashuolto pitää vanhemmuuden tukeen keskittyviä ryhmiä ja erilaisia kaveri- ja tunnetaitoryhmiä lapsille. Perusopetuksen kouluilla oppilashuolto järjestää kohdennettuja ryhmiä lapsille ja nuorille mm. sosiaalisten taitojen ja tunnetaitojen tukemiseksi yhteistyössä yhdistysten kanssa (Perusopetus). • Valtion erityisavustuksilla on kehitetty tsemppari-opettajamallia esi- ja alkuopetuksen nivelvaiheeseen sekä ala- ja yläkoulun siirtymävaiheeseen. Tavoitteena on tukea sellaisia lapsia ja heidän perheitään, jotka tarvitsevat kokonaisvaltaista tukea koulunkäynnissä, mutta myös tuoda tukea arjen rakenteisiin, kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön sekä auttaa perheitä lapsen tukemisessa (Perusopetus). **Muu toiminta:** • SIB Vantaa -ohjelma, jonka vaikuttavuusinvestoinnin osana toteutetaan Perhekumppani-toimintaa. Perhekumppanit tukevat kohderyhmään kuuluvia perheitä ja työskentelevät tiiviissä yhteistyössä Vantaan sosiaali- ja kasvatusalan ammattilaisten kanssa. Perhekumppanitoiminta toteutetaan yhdessä SOS-Lapsikylän kanssa (Varhaiskasvatus, Ennaltaehkäisevä terveydenhuolto, Perhesosiaalityö), • Perhepalvelut: Lapsiperheiden kotipalvelua on vahvistettu kahdelle lähihoitajan vakanssilla. Pyritään löytämään ja kontaktoimaan varhaisen tuen perheitä tiivistämällä yhteistyötä ja Koivukylän avoimen kohtaamispaikan tarjoamien mahdollisuuksien puitteissa. • Kaikki nuoret otetaan nuorisotyön toimintaan mukaan ja tarvitsijoita ohjataan palveluiden piiriin. Syrjään pudonneista otetaan koppia. Etsivässä nuorisotyössä on tehty enemmän kotikäyntejä ja tavoitettu sitä kautta nuoria palveluiden piiriin. (Nuorisopalvelut). • Kulttuuripalveluissa on vahvistettu lasten, nuorten ja lapsiperheiden tukea haavoittuvassa asemassa oleviin perheisiin tarjoamalla lastenkulttuurin toimintaa erityisesti erityisryhmille (Kulttuuripalvelut).
16. Vahvistetaan yhteistyörakenteita ja yhteistä työtä kunnan sisällä ja kumppaneiden kanssa.	**Päiväkoti, koulu ja oppilaitokset:** • Eskarista Ekalle -nivelvaiheen prosessi (Varhaiskasvatus, Perusopetus, Oppilashuolto) • Sivistystoimen, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteistyöryhmä (Vantaatasoinen ryhmä perustettu keväällä 2019). • Opiskeluhuollon toimijoilla monia yhteistyörakenteita mm. erikoissairaanhoidon, Nupin ja sosiaalipalvelujen kanssa (Opiskeluhuolto). **Muu toiminta:** • Kulttuuripalvelut järjestävät erilaisia tapahtumia Vantaalla yhteistyössä järjestöjen ja asukkaiden kanssa (Kulttuuripalvelut) • Perhepalvelujen organisaatiota kehitetään tukemaan paremmin asiakastyötä ja parantamaan asiakasprosesseja (mm. työpariudet, konsultointi, monialainen palvelutarpeen arviointi) Lisäksi toimitaan aktiivisesti eri kumppaneiden kanssa yhteistyössä (Perhepalvelut). • Aikuisopisto toimii lukuisissa yhteistyöverkostoissa (Aikuisopisto).

17. Otetaan mukaan lapsia, nuoria ja heidän vanhempiaan /huoltajiaan palvelujen ja toiminnan kehittämiseen. Kannustetaan erityisesti niitä lapsia ja nuoria, jotka eivät muuten osallistu kehittämistyöhön.	**Päiväkoti, koulu ja oppilaitokset:** • Vanhemmuutta ja huoltajien osallisuutta tuetaan esimerkiksi päivittäisten keskustelujen ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelma -keskustelun avulla (Varhaiskasvatus). • Opiskelijoita on mukana koulujen/ oppilaitoksen yhteisöllisessä hyvinvointiryhmässä, minkä lisäksi opiskelijoita osallistetaan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen (Perusopetus, Toisen asteen koulutus). **Muu toiminta:** • Kulttuuripalveluissa lapsia ja nuoria osallistetaan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen (Kulttuuripalvelut). • Perhepalveluissa kehitetään osallisuutta ja kokemusasiantuntijuutta. Lastensuojelussa toimii kehittäjät-ryhmä, jossa mukana lastensuojelun asiakkaita (yhteistyössä Osallisuuden aika ry:n kanssa). Lisäksi perhepalveluilla on aiesopimus Kasper ry:n kanssa. Vanhempien ääni lastensuojeluun -osallisuushankkeessa (2020-2022), jossa luodaan matalan kynnyksen osallistumismahdollisuuksia lastensuojelun palveluissa asiakkaina olevien lasten vanhemmille. •
18. Lisätään lasten ja nuorten näkökulman huomioimista vaikutusten ennakkoarviointeja tehtäessä.	• Perhepalveluissa on aloitettu lapsivaikutusten arvioinnin mallintaminen tuottamalla pilotointia varten pohjapaperi.

Päämäärä: Asukkaiden väliset hyvinvointierot vähenevät

5. Ohjelmatasoinen toimenpide: Vahvistetaan vanhempien hyvinvointia ja vanhemmuutta.

Teko	***Tekojen toteutuminen***
19. Muodostetaan selkeä palvelukokonaisuus vanhemmuuden ja parisuhteen sekä eroperheiden tukemiseen.	• Aikuisopisto: ko. aihepiiriä käsittelevät luennot ja kurssit • Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen psykologien ja kuraattoreiden perustyössä painottuu vanhemmuuden tuki. • Perhepalvelut koordinoineet työtä järjestöjen ja seurakunnan kanssa tehtävän yhteistyön kautta. Kehitetty edelleen toimintatapoja, joilla turvataan asiakkaille ajantasainen palvelunsaanti esimerkkeinä eron ja parisuhteen kriisiajat/ ensiapupisteajat Itä- ja Länsi-Vantaalla sekä ostopalveluiden käyttö osana kasvatus- ja perheneuvonnan kokonaisuutta. Eroauttamisen sosiaaliohjaajan jalkautuminen Koivukylän avoimeen kohtaamispaikkaan mahdollistanut varhaista avunsaantia myös maahanmuuttajataustaisille kuntalaisille, joiden ohjautuminen palveluun voisi muuten olla vaikeaa. On panostettu ja panostetaan edelleen laadukkaaseen perheasioiden sovitteluun ja työtä kehitetään yhdessä seurakunnan kanssa
20. Varmistetaan lastenhoito	• Kotivanhempien suomen kielen ryhmätoiminta (KOTVA) tullaan aloittamaan syksyllä 2020 kymmenessä päiväkodissa. Työskennellään lastenhoidon varmistamiseksi.

maahanmuuttaja - kotivanhempien suomen kielen opetuksen aikana.	
21. Kehitetään arjen tukipalveluita (esim. perhekummi, tukihenkilö, varamummi – ja naapuriäititoiminta).	• Kulttuuripalveluissa ikäihmisten kulttuuriluotsitoiminta • Aikuisopistossa toteutettu MLL:n lastenhoitokurssi • Perhepalvelut: Lapset SIB -hankkeessa toteutetaan ohjelman kohderyhmälle kohdennettua perhekumppanipalvelua (SOS lapsikyläsäätiön toimintaa), joka on sosiaalihuoltolain mukaista palvelua. • Lisäksi lapsiperheiden varhaisen tuen yksikössä tehdään yhteistyötä HelsinkiMission kanssa ja tarjotaan perheille ”perhementoria”. Mentori on HelsinkiMission koulutettu vapaaehtoinen, jonka kanssa perhe/ vanhempi voi jutella luottamuksellisesti. Lapsiperheiden varhaisen tuen yksikössä on informoitu sosiaali- ja terveystoimijoita uusien asiakasperheiden saamiseksi mukaan. Uusia mentorisuhteita on solmittu 15.

IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTISUUNNITELMA:

Toteutuneet toimenpiteet eri palvelualueilla 31.12.2019 mennessä.

A. Vantaalaisten terveys ja hyvinvointi vahvistuvat terveellisempien elintapojen myötä:

- Liikunnallinen elämäntapa ja liikunnan harrastaminen lisääntyvät
- Tupakointi ja alkoholin käyttö vähenevät

Päämäärä: liikunnallinen elämäntapa ja liikunnan harrastaminen lisääntyvät

1. *Ohjelmatasoinen toimenpide: Luodaan monipuoliset, tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset mahdollisuudet liikunnallisen elämäntavan omaksumiselle*

Teko	***Tekojen toteutuminen***
1. Mahdollistetaan ikäihmisten parempi ja turvallinen liikkuminen kodissa ja kodin ulkopuolella toiminta- ja liikuntakyvyn ylläpitämiseksi.	**1. Hyväkuntoiset ikääntyneet** • Alueiden kehittämisessä huomioidaan ikäihmisten erityistarpeet mm. riittävä valaistus, esteetön ympäristö ja turvallinen ympäristö. Järjestetään tarvittaessa turvallisuuskävelyitä eri alueilla ja erillisiä tilaisuuksia koskien keskustojen kehittämistä (Kaupunkisuunnittelu, Kadut ja puistot). • Vantaa-infoissa on päivittäistä neuvontaa arkipäivän liikkumisesta. Lisäksi on mm. joukkoliikkeen käyttämiseen ja liikkumista tukevaan elämäntapaan liittyviä infoja ja Menokaveri-toiminnan esittelyä (Kuntalaispalvelut). • Seniorineuvonnassa annetaan ohjausta ja neuvontaa ikääntyneiden liikkumiseen (Vanhus- ja vammaispalvelut, Kotona asumisen tuki). • Kuntoutuksen palveluita tarjotaan laaja-alaisesti koko Vantaalla ja sen perusajatus on, että asiakkaat pyritään motivoimaan liikkumaan ja huolehtimaan toimintakyvystään itsenäisesti (Terveyspalvelut, Kuntoutus). **2. Kotihoidon piirissä tai ympärivuorokautisessa hoidossa olevat ikääntyneet** • Jokaisen ikäihmisen arkeen kuuluu liikunta ja liikkuminen, mm. hoivakotien kuntoilunurkkausten avulla**.** Jokaiselle erityisasumisen asiakkaalle laaditaan yksilöllinen hoito- ja palvelusuunnitelma, jonka mukaan palveluita toteutetaan ja

	arvioidaan. Erillisten kuntoutus- ja arviointiyksiköiden toiminta perustuu ikäihmisten mahdollisimman itsenäiseen kotona asumisen mahdollistamiseen (Vanhus- ja vammaispalvelut, Erityisasuminen). • Liikuntaa korostetaan Vantaan sairaalan kuntoutumisessa ja kotiutumisessa. Päiväsairaalakuntoutusta kehitetään, jonka myötä liikunta on merkittävässä roolissa toimintakyvyn ylläpitämisessä (Vanhus- ja vammaispalvelut). • Kuntouttavan päivätoiminnan ryhmissä korostetaan ulkoilua, liikuntaa ja lihaskunnon ylläpitämistä, asiakkaan mukaan annetaan kirjalliset ohjeet. (Vanhus- ja vammaispalvelut, Kotona asumisen tuki). • Osana Gerometroverkoston kuntoutuksen kehittämistavoitetta on kotihoidossa korostettu ja ohjeistettu asiakkaan arkiliikunnan merkitystä tärkeänä kotona asumista tukevana toimintana (Vanhus- ja vammaispalvelut, Kotona asumisen tuki).

2. ***Ohjelmatasoinen toimenpide:*** Vähän liikkuvia kannustetaan liikkumaan aikaisempaa enemmän.

Teko	***Tekojen toteutuminen***
2. Ikäihmisille tarjotaan erilaisia ulkoilu-, liikunta- ja kuntoutuspalveluja päiväaikaan.	**1. Hyväkuntoiset ikääntyneet** • Ikäihmisille on tarjolla monipuolisesti liikuntaryhmiä päiväaikaan. Senioreille suunnattuja vertaisryhmiä on lisätty, v. 2019 uutena lajina kävelyfutis (Liikuntapalvelut). • Korson terveysaseman tiloissa on Woimanurkka-kuntosali, jonka ohjaajatoiminta on vapaaehtoista vertaistoimintaa (Liikuntapalvelut, Terveyspalvelut). • Asukastiloilla on päivittäisiä jumppahetkiä ikäihmisille (Kuntalaispalvelut). • Aikuisopiston laaja liikuntaryhmien tarjonta sekä “Juttutupa”-kurssit afaatikoille yhteistyössä Aivoliiton kanssa (Aikuisopisto). **2. Kotihoidon piirissä tai ympärivuorokautisessa hoidossa olevat ikääntyneet** • Liikuntaa ja liikkumista tarjotaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan palveluissa (Vanhus- ja vammaispalvelut, Terveyspalvelut). • Erityisasumisen laadunvalvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota asukkaiden ulkoiluun sekä aktiivisen arjen toteutumiseen (Vanhus- ja vammaispalvelut, Ostopalvelut)

Päämäärä: Tupakointi ja alkoholin käyttö vähenevät

3. ***Ohjelmatasoinen toimenpide:*** Lisätään avointa keskustelua tupakoinnista ja alkoholin käytöstä.

Teko	***Tekojen toteutuminen***
1. Ikäihmisten tupakointiin ja alkoholin käyttöön kiinnitetään huomiota ja tarjotaan tukea tupakoinnin ja/ tai alkoholin käytön vähentämiseen tai lopettamiseen.	**1. Hyväkuntoiset ikääntyneet** • Ehkäisevän päihdetyön yksikön tupakoinnin lopettamiseen tähtäävässä työssä on ollut kaksi ryhmää päihdeasiakkaille ja heidän kanssaan työskenteleville. Tupakkatyön yksilöasiakkaista noin 30 % on yli 60-vuotiaita (Terveyspalvelut). • Senioreiden asiakasohjauksessa on yhteistyössä viranomaistahojen kanssa tehty huoli-ilmoitusten jatkotoimenpiteistä yhteinen työskentelymalli (Vanhus- ja vammaispalvelut, Kotona asumisen tuki). • Maahanmuuttajapalvelujen KOTO-tiimi yhteistyössä Jade-keskuksen kanssa on järjestänyt ikääntyvien somalimiesten ryhmässä tietoiskun tupakoinnin, alkoholin ja khatin vaikutuksista terveydelle (Maahanmuuttajapalvelut). • Suun terveydenhuollon vastaanottokäynneillä taustaterveystietona kysytään tupakointitietoa (Suun terveydenhuolto). **2. Kotihoidon piirissä tai ympärivuorokautisessa hoidossa olevat ikääntyneet** • Palveluasumisessa asuvien päihteitä käyttävien asukkaiden kohdalla noudatetaan aktiivisen puheeksioton toimintamallia ja pyritään yhdessä löytämään elämään sisältöä ilman päihteitä. Tehdään tiivistä yhteistyötä tarvittaessa päihdepalvelujen ja eri järjestötoimijoiden kanssa (Vanhus- ja vammaispalvelut, Erityisasuminen). • Puheeksiottoa on alkoholin käyttöön ja tupakointiin liittyen (Vanhus- ja vammaispalvelut, Vantaan sairaala). • Aktiivinen puheeksiotto päihteisiin liittyen (Vanhus- ja vammaispalvelut, Kotona asumisen tuki) • Suun terveydenhuollon vastaanottokäynneillä taustaterveystietona kysytään tupakointitietoa.

4. ***Ohjelmatasoinen toimenpide:*** Tehostetaan kohdennettua ennaltaehkäisyä ja tukea tupakoinnin ja alkoholin käytön lopettamiseen.

Teko	***Tekojen toteutuminen***
2. Asiakaskontakteissa huomioidaan tupakointi ja alkoholin käyttö, ja lisätään menetelmiä, joilla ikäihminen arvioi omaa tupakointiaan ja/tai alkoholin käyttöään.	**1. Hyväkuntoiset ikääntyneet** • Suun terveydenhuollon hoitokäynneillä kysytään päihteiden käytöstä ja tieto kirjataan potilastietoihin. • Maahanmuuttajapalvelujen KOTO-tiimin venäjänkielisille on ryhmätoiminnan sisällä järjestetty terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä tiedotuksia mm. alkoholista ja diabeteksesta (Maahanmuuttajapalvelut). **2. Kotihoidon piirissä tai ympärivuorokautisessa hoidossa olevat ikääntyneet** • Terveyspalveluiden ja Vanhus- ja vammaispalvelujen asiakaskontakteissa huomioidaan päihteiden käyttö (Terveyspalvelut, Vanhus- ja vammaispalvelut).

B. Hyvinvointierot vähenevät:

- **Alueiden väliset hyvinvointierot vähenevät**
- **Asukkaiden väliset hyvinvointierot vähenevät**

Päämäärä: Alueiden väliset hyvinvointierot vähenevät

5. ***Ohjelmatasoinen toimenpide:*** Lisätään alueellisesti kohdennettua myönteistä erityiskohtelua.

Teko	***Tekojen toteutuminen***
1. Palvelujen kohdentamisessa tarkastellaan ikäihmisten ja vammaisten palvelujen tarvetta, ja palveluja kohdennetaan niille alueille, joissa asuu paljon palvelun kohderyhmän asiakkaita.	**1. Hyväkuntoiset ikääntyneet** • Uusia asukastiloja on perustettu Korsoon, Mikkolaan ja Tikkurilaan (Kuntalaispalvelut). • Tikkurilaan on perustettu uusi korttelikerho vapaaehtoistoiminnan tuella (Vanhus- ja vammaispalvelut, Kotona asumisen tuki). **2. Kotihoidon piirissä tai ympärivuorokautisessa hoidossa olevat ikääntyneet** • Kotona asumisen tuen palvelut ovat lähellä asiakasta, useimmat omassa kaupunginosassa (Vanhus- ja vammaispalvelut, Kotona asumisen tuki**).**

6. ***Ohjelmatasoinen toimenpide:*** Kehitetään alueiden viihtyisyyttä ja turvallisuutta.

Teko	***Tekojen toteutuminen***
2. Alueiden kehittämisessä huomioidaan ikäihmisten ja vammaisten erityistarpeet, mm. esteetön ja turvallinen ympäristö.	**1. Hyväkuntoiset ikääntyneet** • Ikäihmisten ja vammaisten osalta huomioidaan erityistarpeita, kuten riittävä valaistus, esteetön ympäristö ja turvallinen ympäristö. Tarvittaessa järjestetään turvallisuuskävelyitä eri alueilla ja erilaisia tilaisuuksia koskien keskustojen kehittämistä (Kaupunkisuunnittelu, Kadut ja puistot). • Yleisesti palvelutuotannossa huomioidaan ikäihmiset mm. varmistamalla tilojen esteettömyys (Kuntalaispalvelut). **2. Kotihoidon piirissä tai ympärivuorokautisessa hoidossa olevat ikääntyneet** • Uudiskohteiden rakentamisessa kiinnitetään erityishuomio esteettömyyteen (Vanhus- ja vammaispalvelut, Erityisasuminen).

Päämäärä: Asukkaiden väliset hyvinvointierot vähenevät

7. Ohjelmatasoinen toimenpide: Kehitetään harrastusmahdollisuuksia niin, että yhä useammalla on mahdollisuus harrastaa.

Teko	***Tekojen toteutuminen***
3. Ikäihmisille suunnattuja harrastusmahdollisuuksia ja vapaa-ajan toimintaa järjestetään yhteistyössä.	**1. Hyväkuntoiset ikääntyneet** • Ikäihmisille suunnattuja harrastusmahdollisuuksia ja vapaa-ajan toimintaa on Vantaalla: ➢ Kulttuuripalveluilla on monipuolisesti toimintaa: esitykset, näyttelyt ja tapahtumat (Kulttuuripalvelut) ➢ Vantaan kaupunginmuseon ja Vantaan taidemuseo Artsin työpajat senioreille (Kulttuuripalvelut). ➢ Aikuisopiston laaja kurssitarjonta (Aikuisopisto). ➢ Maahanmuuttajapalvelujen KOTO-tiimin ikääntyville maahanmuuttajille suunnatut ryhmätoiminnat Havukoski, Koivukylä ja Myyrmäki alueilla. **2. Kotihoidon piirissä tai ympärivuorokautisessa hoidossa olevat ikääntyneet** • Seniorineuvonnassa on tarjolla tietoa alueiden yhteisöistä, tapahtumista ja tilaisuuksista. Yhteistyötä on kuitenkin kehitettävä muiden Vantaan kaupungin toimijoiden kanssa, jotta ikääntyneille tarjolla olevat palvelut ovat kattavasti käytössä (Vanhus- ja vammaispalvelut, Kotona asumisen tuki**)** • Erityisasumisessa vastataan asukkaiden yksilöllisiin harrastustoiveisiin omien ryhmätoimintojen ja yksilöllisten ratkaisujen turvin, joissa hyödynnetään kaikkien eri toimijoiden harrastustarjontaa ja tähän kiinnitetään erityistä huomiota myös laadunvalvonnassa (Vanhus- ja vammaispalvelut, Erityisasuminen, Ostopalvelut). • Palvelutalojen ja vanhustenkeskusten asukkaille tarjotaan taidenäyttelyitä, musiikki-, teatteri-, nukketeatteri ja tanssiesityksiä (Kulttuuripalvelut, Aikuisopisto, Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala).

8. Ohjelmatasoinen toimenpide: Lisätään mahdollisuuksia ihmisten kohtaamiselle ja vuorovaikutukselle.

Teko	***Tekojen toteutuminen***
4. Osana ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelmaa kaupunki tekee selvityksen kotona yksin asuvien ikäihmisten kokemasta yksinäisyydestä ja millä keinoin sitä voidaan lieventää, esimerkiksi vanhusten	**1. Hyväkuntoiset ikääntyneet** • Yksinäiset vanhukset Vantaalla selvitys tehty ja esille nousseet toimenpide-ehdotukset ovat työn alla (Vanhus- ja vammaispalvelut, Vanhusten päivätoiminta/ vapaaehtoistoiminta ja Hyvätyö toiminta). • Tavoitteena aloittaa syksyn 2020 aikana ikääntyville maahanmuuttajille suunnattu päivätoiminta Vanhuspalvelujen päivätoimintatiloissa Maahanmuuttajapalvelujen KOTO-tiimin vetämänä. Kohderyhmänä erityisesti venäjänkieliset ikäihmiset (Maahanmuuttajapalvelut).

lisääntyvän päivätoiminnan kautta.	
5. Mahdollistetaan ikäihmisten osallistuminen yhteisölliseen toimintaan.	**1. Hyväkuntoiset ikääntyneet** • Syrjäytymisen ehkäisyyn on pureuduttu selkeyttämällä Vantaa-infon roolia neuvonnan ja asioinnin tukena suhteessa kaupungin asiantuntijapalveluihin. Asukastilat mahdollistavat ikäihmiselle suunnattuja harrastusmahdollisuuksia ja vapaa-ajan toimintaa alueellisesti (Kuntalaispalvelut). • Kulttuuriluotsin kanssa voi lähteä tutustumaan eri kulttuurikohteisiin museoista teattereihin (Kulttuuripalvelut). • Valtaosa Aikuisopiston kurssitoiminnasta on yhteisöllistä (Aikuisopisto). **2. Kotihoidon piirissä tai ympärivuorokautisessa hoidossa olevat ikääntyneet** • Sairaalajakson aikana on tarjolla harrastusmaista osallisuutta tukevaa toimintaa. Sairaalahenkilökunnan tietoisuutta on lisätty harrastamisen mahdollisuuksista, jotta potilaita osataan ohjata kotiutumisvaiheessa harrastustoiminnan pariin. Varmistetaan kotiutumisen yhteydessä potilaan mahdollisuudet osallisuuteen ja virikkeellisyyteen yhdessä palveluohjauksen kanssa (Terveyspalvelut). • Yhteisillä ryhmäharrastustoiminnoilla lisätään yhteisöllisyyttä ja vähennetään yksinäisyyden kokemusta. Jatkossa kuntalaisille mahdollistetaan osallistuminen sähköisten palveluiden välityksellä (Vanhus- ja vammaispalvelut, Erityisasuminen). • Käynnistettiin uusi korttelikerho Tikkurilaan vapaaehtoistoiminnan tuella. Yhteensä toiminnassa oli seitsemän korttelikerhoa eri puolilla Vantaata (Vanhus- ja vammaispalvelut, Kotona asumisen tuki). • Hyödynnetty paljon uusia digitaalisia vuorovaikutuskeinoja mm. läheiskohtaamissa sekä striimatuissa virtuaalikonserteissa (Vanhus- ja vammaispalvelut, Ostopalvelut).
6. Järjestetään ikäihmisille erilaisia tapahtumia ja kohtaamispaikkoja sekä huomioidaan heidän tarpeensa kaupunginosatapahtumien järjestämisessä.	**1. Hyväkuntoiset ikääntyneet** • Luodaan kohtaamispaikkoja eri ryhmille. Asemakaavassa voidaan osoittaa esimerkiksi aukiota, pihakatuja ja yhteispihoja sekä määrittää vaadittavaa kerrosalaa kylätaloille ja muille yhteis- ja kerhotiloille. Kaupunkisuunnittelu on osallistanut eri ryhmiä suunnitteluun monin tavoin (Kaupunkisuunnittelu). • Vantaa-infoissa järjestetään monipuolisesti ikäihmisille suunnattuja infoja. Asukastilat mahdollistavat kohtaamisen ja niissä järjestetään mm. yhteisöruokailuja Tikkurilassa, Korsossa, Mikkolassa, Koivukylässä ja Myyrmäessä (Kuntalaispalvelut) • Festivaaleilla on tarjolla ikäihmisille suunnattua ohjelmaa. Esimerkiksi Tanssin viikot ja Matineaelokuvien Hopeatähtisarja. Armas-festivaali on suunnattu senioreille ja ikäihmisille (Kulttuuripalvelut).

	• Erilaisten aktiviteettien muotoilussa ja tarjonnassa huomioidaan enenevässä määrin ikääntyvän väestön monimuotoistuminen, jotta huomioidaan myös tämän kasvavan ryhmän tarpeet. Toimitaan periaatteella “Yhdessä jos mahdollista – erikseen jos tarpeen”.
7. Tilaisuuksien järjestämisessä hyödynnetään ikäihmisille tuttuja kohtaamispaikkoja ja ikäihmisten tarpeet huomioidaan tapahtumien tiedottamisessa.	**1. Hyväkuntoiset ikääntyneet** • Vantaa-infot tiedottavat kaupungin ja muiden toimijoiden tarjoamista vapaa-ajan mahdollisuuksista. Infojen omista ikäihmisille suunnatuista tapahtumista tiedotetaan esim. Seniorimenoissa ja Asukaslehdessä (Kuntalaispalvelut). • Kaksi kertaa vuodessa järjestetään asukasfoorumeja, joiden lisäksi on Alueen päiviä, jotka tavoittavat ikäihmiset hyvin. Tilaisuuksia jalkaudutaan markkinoimaan alueille (Kuntalaispalvelut). • Seniorineuvonnan työntekijä jalkautuu Vantaa-infoon kaksi kertaa viikossa (Vanhus- ja vammaispalvelut, Kotona asumisen tuki). • Aikuisopiston opinto-ohjelma on saatavissa painotuotteena. **2. Kotihoidon piirissä tai ympärivuorokautisessa hoidossa olevat ikääntyneet** • Asumisyksiköissä järjestetään tapahtumia omille asukkaille sekä lähialueen asukkaille yhteistyössä eri toimijoiden kuten seurakunnan ja 3.sektorin toimijoiden kanssa (Vanhus- ja vammaispalvelut, Ostopalvelut).
8. Ikäihmisten osallistumismahdollisuuksien lisäämisessä käytetään erilaisia työmenetelmiä ja tiedotuskanavia.	**1. Hyväkuntoiset ikääntyneet** • Aikuisopiston tiedotuskanavat: painettu opinto-opas, ilmonet.fi-palvelu, nettisivut, ilmoittautuminen ja opintoneuvonta myös henkilökohtaisesti tai puhelimitse. **2. Kotihoidon piirissä tai ympärivuorokautisessa hoidossa olevat ikääntyneet** • Hyödynnetty osallistumisen mahdollistajana digitaalisia välineitä sekä sosiaalista mediaa (Vanhus- ja vammaispalvelut, Ostopalvelut). •
9. Luodaan ruotsinkieliselle väestölle mahdollisuuksia kohtaamiselle ja verkostoitumiselle Svenska rum -toimintaa kehittämällä.	**1. Hyväkuntoiset ikääntyneet** • Aikuisopisto järjestää kysynnän mukaan ruotsinkielistä kurssitoimintaa.

9. ***Ohjelmatasoinen toimenpide:*** Ennaltaehkäistään ja puututaan kiusaamiseen ja väkivaltaan.

Teko	***Tekojen toteutuminen***
1. Lisätään mahdollisuuksia ilmoittaa huolesta ja lisätään asiakastyötä tekevien viranomaisten yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä lisääviä työtapoja.	**1. Hyväkuntoiset ikääntyneet** • Kuntalaispalveluiden valmistelemia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustuksia kohdennetaan mm. ikääntyneiden toimintakykyä ja yhteisöllisyyttä edistävään toimintaan. • Seniorineuvonnassa on yhteistyössä viranomaistahojen kanssa tehty huoli-ilmoitusten jatkotoimenpiteistä yhteinen työskentelymalli. Seniorineuvonta tekee alueellista verkostoyhteistyötä järjestöjen, yritysten ja yhteisöjen kanssa (Vanhus- ja vammaispalvelut, Kotona asumisen tuki). **2. Kotihoidon piirissä tai ympärivuorokautisessa hoidossa olevat ikääntyneet** • Potilaiden sosiaalisten tilanteiden, avun tarpeen ja tukiverkon kartoitus tehdään sairaalahoidon aikana, minkä myötä tarvittaessa ohjataan palveluiden piiriin. Sosiaaliohjauksessa priorisointi kohdistetaan yksinäisiin ja yksinäisyyttä kokeviin potilaisiin. Jatkossa: Tunnistetaan riskitekijöihin kuuluvat potilaat ja tuetaan heitä hoitojakson aikana sosiaaliohjauksen avulla (Vanhus- ja vammaispalvelut, Vantaan Sairaala).

10. ***Ohjelmatasoinen toimenpide:*** Tunnistetaan apua tarvitsevat, tarjotaan kokonaisvaltaista tukea ja varmistetaan, että kukaan ei jää syrjään.

Teko	***Tekojen toteutuminen***
2. Ikäihmisiä (esim. vammaiset ikääntyneet, sotaveteraanit, etniset ryhmät) lähestytään heidän omien yhteisöjensä kautta ja lisätään tiedottamista esim. omaishoidon tuesta, asumistuesta ja toimeentulotuesta.	**1. Hyväkuntoiset ikääntyneet** • Vantaa-infoissa päivystää matalan kynnyksen neuvontapalveluita, kuten seniorineuvontaa ja vammaisneuvontaa. Ikäihmisille on järjestetty infotilaisuuksia heille suunnatuista palveluista, kuten asumisesta, toimeentulosta ja Maisa-palvelusta (Kuntalaispalvelut, Vanhus- ja vammaispalvelut). • Maahanmuuttajapalvelujen KOTO-tiimin sähköisessä Tiedotteita-julkaisussa, jota tilaavat myös maahanmuuttajajärjestöt, on markkinoitu erilaisia tapahtumia. Ikääntyvien maahanmuuttajien ryhmätoiminnoissa on kerrottu olemassa olevasta tarjonnasta, etuisuuksista ja tuista, sekä ryhmänä on osallistuttu erilaisiin tiedotustilaisuuksiin. KOTO-tiimi on yhteistyössä somaliyhdistys Tusmo ry:n kanssa tarjonnut tiloissaan ikääntyville somalimiehille tiedotusta, virkistystä ja hyvinvointiin liittyviä aiheita (Maahanmuuttajapalvelut). • Maahanmuuttajapalvelut hyödyntää tiedotuksessa maahanmuuttajataustaisia järjestöjä ja verkostoja, jotta tavoitetaan vantaalaiset ikääntyvät maahanmuuttajat.

3. Tiedottamisessa ja palvelujen käytössä huomioidaan digitalisaation haasteet.	**1. Hyväkuntoiset ikääntyneet** • Digisyrjäytymisen ehkäisemiseksi on satsattu digitukeen, jossa annetaan tukea sähköiseen asiointiin erityisesti yhteistyökumppaneiden ja kaupungin palveluista. Yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa järjestetään digiaiheisia infoja ja digilaitteiden käytön opastusta. Asioinnin ja digituen verkoston tavoitteena on helpottaa pääsyä sähköisiin palveluihin. Kuntalaispalvelut on mukana Uudenmaan digituki-pilotissa, jonka tavoitteena on kehittää verkostotoimintaa ja luoda mallia digitukeen (Kuntalaispalvelut). • Asukastiloissa saa digitukea asiointiin ja digituen tarvetta hoidetaan osana Koivukylän Kafnetin normaalia toimintaa (Kuntalaispalvelut). • Aikuisopiston tiedotuskanavat ovat monipuoliset: painettu opinto-opas, ilmonet.fi-palvelu, nettisivut, ilmoittautuminen ja opintoneuvonta myös henkilökohtaisesti tai puhelimitse. • Liikuntapalveluilla toimii puhelinneuvonta ja ohjatun liikunnan kurssiohjelma on saatavissa painotuotteena. **2. Kotihoidon piirissä tai ympärivuorokautisessa hoidossa olevat ikääntyneet** • Puhelinneuvontana tarjotaan mm. asumisen ohjausta ikääntyneille ja vammaisille (Vanhus- ja vammaispalvelut, Ostopalvelut).
4. Lisätään työmenetelmiä esim. etsivään vanhustyöhön.	• Vuonna 2020 käynnistetään etsivän vanhustyön pilotti, jonka tavoitteena löytää syrjään jääneet ja yksinäisyyttä kokevat ikääntyneet. Heidän kanssaan on tarkoitus löytää keinoja/toimintaa, jotka lisäävät hyvinvointia ja mielekästä arkea kotona (Vanhus- ja vammaispalvelut, Vanhusten päivätoimina/ vapaaehtoistoiminta ja Hyvätyö toiminta).
5. Vanhus- ja vammaisneuvostot ja erilaiset seniorijärjestöt ovat mukana palvelujen kehittämisessä.	• Vanhusneuvoston kokouksissa on huhtikuusta 2018 lähtien käsitelty kaupungin palveluiden kehittämiseen liittyviä kysymyksiä, mm. Vantaan palveluverkkosuunnitelmaa, josta vanhusneuvosto antoi myös lausunnon, ja iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palveluiden riittävyys ja laatu -raporttia. • Vammaisneuvosto on antanut lausuntoja ja kannanottoja kaupungin palveluista (mm. kuljetuspalvelujen järjestäminen) sekä käsitellyt muuten kokouksissaan aktiivisesti eri palveluihin liittyviä aiheita, syksyllä 2019 mm. terveysasemien ruuhkaisuutta. • Vanhus- ja vammaisneuvostot toteuttivat keväällä 2019 yhdessä kyselyn taustajärjestöilleen kuljetuspalvelujen kilpailutuksesta, ja vanhus- ja vammaispalveluissa hyödynnettiin vastauksia kuljetuspalvelun palvelukuvausta kirjoitettaessa. Molemmille neuvostoille on esitelty myös Apotin asiakasportaalia Maisaa, josta neuvostot ovat antaneet palautetta.

LIITE 6

MONIKULTTUURISUUSSUUNNITELMA:

Toteutuneet toimenpiteet eri palvelualoilla 31.12.2020 mennessä.

C. Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotouttamisen parhaiten:

Päämäärä: kotouttaminen onnistuu aikaisempaa paremmin.

1. Ohjelmatasoinen toimenpide: *Työskennellään aktiivisesti hyvien väestösuhteiden edistämiseksi.*

Teko	*Tekojen toteutuminen*
1. Luodaan tukirakenne järjestöjen vahvistamiseksi ja hyvien väestösuhteiden edistämiseksi.	• Yhteisöpalveluiden arjen työssä niin asukastilaverkostossa kuin Yhteisessä pöydässä rakennetaan viikoittain tuhansia vantaalaisia tavoittavaa jatkuvasti kehittyvää ja laajenevaa tukiverkosto. (Kuntalaispalvelut) • Tsemppari-mallin työllistämishanke (Tsempataan töihin (ESR) ja Tsempataan! (STEA)) ovat vahvistaneet jalkautuvien viranomaisten ja maahanmuuttajajärjestöjen yhteistyötä. Malli on myös vahvistanut hyviä väestösuhteita koska se on rakentanut luottamusta kaupungin ja maahanmuuttajajärjestöjen välille. (Kasvupalvelut)
2. Järjestetään kohtaamistapahtumia eri puolilla Vantaata yhteistyössä järjestöjen ja asukkaiden kanssa.	• Varhaiskasvatus tekee yhteistyötä eri katsomuksellisten yhteisöjen kanssa järjestämällä mm. vuosittaisen dialogitapahtuman. (Varhaiskasvatus) • Suun terveydenhuollon MEK-hankkeessa toimittiin aktiivisesti viidellä eri alueella ja tavoitettiin eri ikäisiä monikulttuurisista taustoista tulevia kuntalaisia asukkaiden avoimissa kohtaamispaikoissa, kesäruokailussa sekä muissa yhteisöllisissä tiloissa sekä Lehtikuusen koulun hammashoitolassa. Osallistuttiin Ruukku-hankkeeseen ja Äidit mukaan -Vanhemmat mukaan kouluun -hankkeeseen. • Kirjasto järjestää monikielisiä lasten- ja perhetapahtumia esim. osana satakielikuukautta. • Digituki arkeen –hanke opastaa venäjänkielisiä vantaalaisia digitaalisessa asioinnissa mm. kirjastossa. • Yhteisöpalvelut tukee yhteisöjä, vahvistaa alueellista yhteistyötä ja lisää luottamusta vahvistavaa työtä alueellisesti, esim. kutsuen aktiivisesti alueellisille yhteisökahveille myös korona-aikana, jolloin tapaamiset järjestetty virtuaalisesti. Asukastilat ja Yhteinen pöytä tekevät alueilla yhteistyötä alueiden järjestöjen ja toimijoiden kanssa, sekä Vantaan kaupungin monikulttuurisuustyön sekä siihen liittyen hankkeiden kanssa. mm. mahdollistamalla tiloja toimijoiden toiminnalle, tarjoamalla tukea järjestöjen työlle, tarjoamalla ja kuljettamalla ilmaista hävikkiruokaa sisäänheittotuotteeksi toimintaan, tekemällä arjessa yhteistyötä ohjaamalla asukkaita tarvittaessa alueen

	monikulttuurisen ohjauksen ja palvelujen äärelle. Yhteisen pöydän ja asukastilojen yhteisötyöllä järjestetään kaikkia yhteen kutsuvia yhteisöruokailuja. (Kuntalaispalvelut) Maahanmuuttajapalvelut (perhe- ja sosiaalipalvelut) • on osallistunut kirjastossa järjestettävien tapahtumien toteutukseen. • on mm. yhteistyössä Eläkeläiset ry:n kanssa toteuttanut useita ikääntyville maahanmuuttajille kohdennettuja tapahtumia • koto-tiimi on järjestänyt luontoretkiä maahanmuuttajille yhteistyössä Vantaan seurakuntayhtymän ja Vantaan asukastoiminnan kanssa. • on osallistunut aktiivisesti yhteistyössä Yhteisen lapsemme ry:n kanssa tienoo.fi -portaalin kehittämiseen ja implementointiin. Portaalin avulla tuotetaan maahanmuuttajille tietoa mm. vantaalaisista palveluista, harrastustoiminnasta sekä yleistä tietoa yhteiskunnasta omalla kielellä ja monimuotoisesti (kuva, ääni, teksti). • on yhteistyössä HDL:n kanssa järjestänyt kummiperheitä maahanmuuttaja-jälkihuoltonuorille • Vantaan Järjestörinki on tarjonnut maahanmuuttajille ohjausta ja neuvontaa sosiaalipalvelujen tiloissa Vernissakatu 8 kahtena päivänä viikossa maaliskuuhun 2020 saakka, jonka jälkeen puhelinneuvontaa. Liikunnan palvelualue • Liikuntavälinelainaamo tapahtuma alkuvuodesta 2020 YIBinSport hankkeen toimesta yhteistyössä Sporttia kaikille ry:n, Korson kaiku ry:n, Tikkurilan taitoluistelu klubin ja Vantaan hiihtoseuran kanssa Hakunilan urheilupuistossa. • Yökoris turnaukset YIBinSport hankkeen toimesta: yhteistyössä HNMKY:n kanssa Energia Areenalla ja Hämeenkylän liikuntahallissa syksyllä 2020. Kulttuurin palvelualue • Perhetapahtuma Mahdollisuuksien tori (yhteistyössä Fingon (suomalaiset kehitysjärjestöt) jouduttiin vuonna 2020 perumaan, mutta tapahtuman suunnittelua tehtiin laajassa yhteistyössä. • Monikulttuurinen itsenäisyyspäivän juhla toteutettiin laaja-alaisen yhteistyön tuloksena, mutta juhla striimattiin yleisöttä koronasta johtuen. Kasvupalvelut • Järjestöjen ja eri toimijoiden kesken suunniteltiin maahanmuuttajien neuvontaa kehittävä Neuvova Vantaa –hanke (sai TEM-rahoitusta 1.10.2020 lähtien) • Kaupunginjohtaja on kutsunut uskonnollisia yhteisöjä ja maahanmuuttajajärjestöjä keskustelemaan Korona-tartunnoista • Eri toimijoiden yhdessä järjestämä Naistenpäiväjuhla 2020 järjestettiin Vernissan monitoimitalossa
3. Tiivistetään yhteistyötä turvallisuussuunnittelun ja maahanmuuttajayhteisöjen välillä.	• Maahanmuuttajapalvelut on osallistunut turvallisuussuunnittelun ohjausryhmään • Turvallisuussuunnittelun ohjausryhmä ja etnisten konfliktien vastainen työryhmä päätettiin yhdistää.

4. Päivitetään etnisten konfliktien malli yhdessä turvallisuussuunnittelun kanssa vuoden 2018 aikana.	• Maahanmuuttajapalvelujen edustaja on ollut mukana työssä. • Päivityksen yhteydessä päätettiin liittää yhteen turvallisuussuunnittelun ohjausryhmä ja etnisten konfliktien malli
5. Pilotoidaan Tsempataan yhdessä -kumppanuusmalli.	• Tsempataan –malli on kasvanut ja laajentunut niin, että hankkeita on nyt kolme. Tsempataan töihin (ESR) , Tsempataan! STEA-hanke ja Neuvova Vantaa –hanke jatkavat ja kehittävät eteenpäin Tsemppari-toimintamallia. • Maahanmuuttajapalvelut on tehnyt tiivistä yhteistyötä Tsemppareiden kanssa.
6. Jatketaan Meidän Vantaa -verkoston toimintaa.	
7. Mallinnetaan Meidän Vantaa -verkoston kanssa Vantaan vapaaehtoistyön yhteinen toimintasuunnitelma.	• Eurocities-koordinoimassa Values-hankkeessa kehitetään kotoutumisen ja vapaaehtoistyön koordinaatiota. Vantaan tasolla nostettiin esiin kirjastojen ja vapaaehtoistyön yhteistyö kotoutumisen edistämisessä sekä maahanmuuttajajärjestöjen ja viranomaisten yhteistyö maahanmuuttajien kotouttamisessa.
8. Kehitetään uusia tapoja tavoittaa maahanmuuttajataustaisia asukkaita osallistumaan maankäytön ja tilojen suunnitteluun.	• Länsimäen kirjaston Monikielinen ja monikulttuurinen kirjasto –hankkeessa (2020–2021) selvitetään maahanmuuttajataustaisten länsimäkeläisten tarpeita ja luodaan uudenlainen toimintamalli kirjastolle. Tavoitteena on tukea suomen kielen oppimista ja oman kielen kehitystä, sekä tuoda yhteen kantasuomalaisia ja maahanmuuttajataustaisia alueen asukkaita.

2. ***Ohjelmatasoinen toimenpide:*** *Laajennetaan kotoutumista tukevien palveluiden saatavuutta kaikille maahan muuttaneille.*

Teko	***Tekojen toteutuminen***
9. Varmistetaan, että kaikilla kotona lasta hoitavilla vanhemmilla on mahdollisuus osallistua suomen kielen opetukseen.	• Äidit mukana, Vanhemmat mukaan kouluun-hankkeet ovat saaneet jatkoa: Vanhemmat mukaan kouluun ja työelämään. OKM-rahoittama hanke toteutetaan Vantaan osaamiskeskuksen, perusopetuksen ja Careerian yhteistyönä Jokiniemen, Kaivokselan, Lehtikuusen, Mikkolan ja Rajakylän kouluilla. • Maahanmuuttajapalvelut on järjestänyt yhteistyössä varhaiskasvatuksen, Vantaan aikuisopiston ja Vantaan Lasten liiton kanssa kotivanhemmille (KOTVA) suomen kielen opetusta, ohjausta ja neuvontaa sekä lastenhoitoa. • Aikuisopisto on järjestänyt suomen kielen opetuksen ja ohjausta kotivanhemmille nk. KOTVA-ryhmissä.

10. Huolehditaan, että suomen kielen opetusta on saatavilla joustavasti tarpeen mukaan. Laaditaan jokaiselle siitä hyötyvälle kotoutumissuunnitelma.	• Kirjastot järjestävät yhdessä yhteistyökumppanien (esim. Luetaan yhdessä) kanssa kielen opetusta ja kielikahvilatoimintaa sekä kirjastotiloissa että etänä. Lisäksi kirjasto tarjoaa mahdollisuuden opetella suomea omaan tahtiin tarjoamalla laajan valikoiman suomen kielen oppimateriaaleja sekä kirjastossa että verkossa. • Aikuisopisto tarjoaa laajan valikoiman suomen kielen kursseja, erityisiä Startti-kursseja uusille vantaalaisille sekä aikuisten lukutaitokoulutusta. Lisäksi Aikuisopistossa toimii maahanmuuttajille suunnattu aikuisten perusopetus. • Aikuisten perusopetusta ei ole pystytty tarjoamaan kaikille sitä tarvitseville nuorille aikuisille, ja tästä syystä toiminnan laajentumista on ryhdytty suunnittelemaan toimialalla (Aikuisopisto)
11. Varmistetaan järjestöjen kotoutumista tukevan toiminnan jatkuvuus.	• Perhe- ja sosiaalipalveluilla on useita aiesopimuksia järjestöjen ja hankkeiden kanssa, joilla tuetaan maahanmuuttajien kotoutumista ja hyvinvointia, esim. Yhteiset lapsemme ry, HDL, R3 ry, Tusmo ry, NiceHearts, Sahan seura ry ja Hakunilan kansainvälinen yhdistys. Hankkeisiin ohjataan asiakkaita ja osallistutaan ohjausryhmätoimintaan. • Tsempataan-mallin myötä järjestöt ovat saaneet lisää ulkopuolista rahoitusta työhönsä (Vantaan venäläinen klubi, Hakunilan kansainvälinen yhdistys, Itä-Vantaan Somialikulttuuriyhdistys ja Sahan-seura) . Kaupungin ESR-hankkeen kautta saadaan projektirahoitusta ja Tsempataan!-hankkeen kautta STEA-rahoitusta kolmeksi vuodeksi.

3. Ohjelmatasoinen toimenpide: Huolehditaan kansainvälistä suojelua saavien ja erityistä tukea tarvitsevien kotoutumisesta.

Teko	*Tekojen toteutuminen*
12. Koulutetaan viranomaisia ja muita toimijoita traumojen ja väkivallan tunnistamiseen, puuttumiseen ja ohjaamiseen kulttuuri- ja sukupuolisensitiivisyys huomioiden.	• Perhepalvelut toteuttaa lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön hanketta, jossa toteutetaan puheeksiottokoulutuksia ja avainhenkilötoimintaa. Koulutuksen yhtenä sisältönä on kunniaan liittyvä väkivalta. Lisäksi lähisuhdeväkivallan ehkäisyfoorumissa on yhtenä aiheena ollut kunniaan liittyvä väkivalta (kahtena edellisenä vuonna). Vuosittain järjestettävä lähisuhdeväkivallan ehkäisyfoorumi on avoin kaikille keskeisille verkostoille.
13. Hyödynnetään paremmin järjestöjen erityisosaamista.	• Perusopetuksessa aloitti lokakuussa 2020 yhteensä 22 monikielistä ohjaajaa (albania, arabia, somali, venäjä, viro). Monikieliset ohjaajat neuvovat oppilaita ja heidän huoltajiaan kouluun, vapaa-aikaan ja palveluverkostoon liittyvissä kysymyksissä. Yhteistyötä on tehty Neuvova Vantaa-hankkeen, Niceheartsin ja Hakunilan kv-yhdistyksen kanssa. • Neuvova Vantaa -hankkeessa tehdään järjestöjen erityisosaamista tutuksi varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Maahanmuuttajaperheiden palveluohjauksessa hyödynnetään maahanmuuttajajärjestöjen osaamista (Varhaiskasvatus) • Perhe- ja sosiaalipalvelut tekevät yhteistyötä monien järjestöjen ja hankkeiden kanssa, joilla tuetaan maahanmuuttajien kotoutumista ja hyvinvointia.

	• Maahanmuuttajapalvelut sekä aikuissosiaalityö (perhe- ja sosiaalipalvelut) ovat toteuttaneet yhteistyötä Kide-säätiön hankkeessa, jossa on tarjottu neuvontaa ja tukea koronan takia vaikeassa sosiaalisessa tilanteessa oleville maahanmuuttajaperheille • Kulttuurin palvelualue on hyödyntänyt järjestöjen erityisosaamista tapahtumien suunnittelussa ja toteutuksessa.
14. Vahvistetaan erityistä tukea tarvitsevien alkuvaiheen kotouttamispalveluita.	• Maahanmuuttajapalveluissa erityistä tukea tarvitsevien omatyöntekijänä toimii sosiaalityöntekijä sosiaalihuoltolain mukaisesti. Palvelutarpeen arvioinnin perusteella hankitaan tarvittavia palveluja, mm. tuettua asumista, kotiin vietävää tukea ja tukihenkilötoimintaa. Ihmiskaupan uhreille, erityisesti seksuaalisen hyväksikäytön uhreille, tarjotaan systemaattisesti terapiapalvelua. • Kulttuuripalveluissa Kulttuurikaruselli-harrastuksissa mahdollistetaan erityistarpeisten lasten osallistuminen toimintaan palkkaamalla tarpeellinen määrä avustajia. Viestinnässä käytetään mahdollisuuksien mukaan sekä selkokieltä että monia eri kotikieliä. Harrastustoimintaa on suunnattu eritysesti niille alueille, joilla on vähän harrastusmahdollisuuksia muuten.
15. Otetaan käyttöön valtakunnallinen Paloma-toimintamalli, jonka avulla vahvistetaan kansainvälistä suojelua saavien mielenterveyspalveluita.	• Paloma-toimintamallia on hyödynnetty ja kehitetty maahanmuuttajapalveluista polku HUSin järjestämään OPS-terapiaan (psykoterapia).

17 § **Vastaus Kati Tyystjärven ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen koskien Vantaan kaupungin liittymisestä Kaikukortti-järjestelmään**

VD/7100/00.02.00.03/2020
RV/TA/RÅ/LS

Kati Tyystjärvi sekä 18 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki ottaa käyttöön Kaikukortti-järjestelmän (www.kaikukortti.fi). Järjestelmän tavoitteena on mahdollistaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien kaupunkilaisten osallistua kulttuurielämään ja harrastaa taiteen tekemistä. Koronapandemian aiheuttamassa taloudellisessa tilanteessa kortin käyttöönotto on entistäkin tärkeämpää. Kortin käyttö edellyttää kaupungille vain jaon organisoimisen, ei kulttuuripalveluiden kustannuksia. Kaikukortti edistää hyvinvointia kulttuurin keinoin. Kaikukortti on konkreettinen työkalu sosiaaliseen kuntoutukseen ja hyte-työhön (hyte = hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen).

Kaikukortteja voivat saada Kaikukortti-verkostoon kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon tai kuntien hyvinvointitoimialan toimijoiden asiakkaat, jotka ovat vähintään 16-vuotiaita ja tiukassa taloudellisessa rahatilanteessa eivätkä voi siitä syystä hankkia pääsylippuja tai kansalaisopiston kurssipaikkoja.

Kaikukortilla voi hankkia maksuttomia pääsylippuja ja kurssipaikkoja kaikkiin niihin kulttuuripalveluihin, jotka kuuluvat valtakunnalliseen Kaikukortti-verkostoon.
Kaikukortilla voi hankkia maksuttomia lippuja myös omille lapsille ja lastenlapsille samaan tilaisuuteen, johon on itsekin osallistumassa.

Kaikukortti on voimassa mm. Espoon kaupungissa. Lisää Kaikukortista löytyy sivustolta www.kaikukortti.fi”

Kaupunginvaltuusto 24.8.2020 § 19

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala ja **kaupunkikulttuurin toimiala** toteavat vastauksenaan seuraavaa:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Vantaan kaupunki ottaa käyttöön Kaikukortti-järjestelmän. Aloitteen mukaan kortin käyttö edellyttää kaupungille vain jaon organisoimisen, ei kulttuuripalveluiden kustannuksia. Kaikukortteja voivat saada Kaikukorttiverkostoon kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon tai kuntien hyvinvointitoimialan toimijoiden asiakkaat, jotka ovat vähintään 16-vuotiaita ja tiukassa taloudellisessa rahatilanteessa eivätkä voi siitä syystä hankkia pääsylippuja tai kansalaisopiston kurssipaikkoja.

Kaikukortti on Kulttuuria kaikille -hankkeessa kehitetty valtakunnallinen toimintatapa, jonka tarkoituksena on mahdollistaa kulttuurin harrastaminen taloudellisesta tilanteesta riippumatta. Kaikukortin tavoitteena on parantaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien nuorten, aikuisten ja perheiden mahdollisuuksia osallistua kulttuurielämään ja harrastaa taiteen tekemistä sekä edistää

kulttuurin saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta. Kaikukortti-toimintaan on lähtenyt hyvän tahdon eleenä laaja joukko kulttuuritoimijoita. Kaikukortti luo uudenlaisia kumppanuuksia ja rakenteita kulttuuri- ja sote-alan välille. Kaikukortti edistää hyvinvointia kulttuurin keinoin. Kaikukortti on konkreettinen työkalu sosiaaliseen kuntoutukseen ja hyte-työhön. Kaikukortti on käytössä eri puolilla Suomea joissakin kunnissa tai alueellisesti.

Aloitetta on käsitelty sosiaali- ja terveydenhuollon sekä kaupunkikulttuurin toimialoilla. Kaikukorttiin suhtaudutaan myönteisesti, mutta sen toteuttaminen vaatii huolellista ja tarkoin suunniteltua valmistelua, ja mukaan tarvitaan suuri joukko toimijoita, joiden on sitouduttava valtakunnalliseen toimintamalliin. Kortin käyttöönotto vaatii koordinointia ja nimetyt vastuuhenkilöt, jotka vastaavat yhteistyöstä ja toimintamallin ylläpitämisestä. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastyötä tekevällä henkilöstöllä on oltava riittävät tiedot ja edellytykset korttien jakamiseen. Kulttuuritoimijoiden on sitouduttava tarjoamaan tuotantoaan maksuttomasti Kaikukortin haltijoille.

Kaikukortin käyttöönottamiseksi on vielä tehtävä tarkentavaa kartoitustyötä ja selvitettävä, millä tavoin se olisi Vantaalla toteuttavissa. Vantaalaisten kulttuurialan palveluntuottajien sitoutumishalukkuutta on selvitettävä laajemmin ja yksityiskohtaisemmin ennen kuin päätös kortin käyttöönotosta voidaan tehdä. Kaikukortin käyttöönotto edellyttää sosiaali- ja terveydenhuollon sekä kaupunkikulttuurin toimialan palvelualueiden sujuvaa yhteistoimintaa ja sitoutumista sekä resurssia kummallekin toimialalle, jotka yhdessä vastaavat Kaikukortin toiminnan mahdollistamisesta. Järjestelmän käyttöönotto ja sen tarkoituksenmukainen toimivuus perustuu kaupungin oman sitoutumisen lisäksi myös useiden kaupungin ulkopuolisten tahojen sitoutumiseen.

Esitetään, että käyttöönottoon vaadittava resurssointi ja eri toimijoiden edellytykset sitoutua Kaikukortin toimintatapaan sekä konkreettinen rakenne kortin käyttöönottoon selvitetään. Tätä varten nimetään operatiivinen työryhmä, jonka selvityksen perusteella tehdään lopullinen päätös Kaikukortin käyttöönotosta.

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 17

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) antaa Kati Tyystjärvelle ja 18 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle sosiaali- ja terveydenhuollon ja kaupunkikulttuurin toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- allekirjoitettu Kati Tyystjärven ja 18 muun valtuutetun aloite Vantaan kaupungin liittymisestä Kaikukortti-järjestelmään

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kulttuurituottaja Lea Rahkola-Kauranen, kulttuurin palvelualue, puh. 050 3121969

asiantuntija Hanna Nummelin-Niemi, perhe- ja sosiaalipalvelujen palvelualue, puh. 040 8309073 etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi.

NpValtuustoaloitteen otsikko & Aloite	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Aloite Vantaan kaupungin liittymisestä Kaikukortti-järjestelmään Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki ottaa käyttöön Kaikukortti-järjestelmän (www.kaikukortti.fi). Järjestelmän tavoitteena on mahdollistaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien kaupunkilaisten osallistua kulttuurielämään ja harrastaa taiteen tekemistä. Koronapandemian aiheuttamassa taloudellisessa tilanteessa kortin käyttöönotto on entistäkin tärkeämpää. Kortin käyttö edellyttää kaupungille vain jaon organisoimisen, ei kulttuuripalveluiden kustannuksia. Kaikukortti edistää hyvinvointia kulttuurin keinoin. Kaikukortti on konkreettinen työkalu sosiaaliseen kuntoutukseen ja hyte-työhön (hyte = hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen). Kaikukortteja voivat saada Kaikukortti-verkostoon kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon tai kuntien hyvinvointitoimialan toimijoiden asiakkaat, jotka ovat vähintään 16-vuotiaita ja tiukassa taloudellisessa rahatilanteessa eivätkä voi siitä syystä hankkia pääsylippuja tai kansalaisopiston kurssipaikkoja. Kaikukortilla voi hankkia maksuttomia pääsylippuja ja kurssipaikkoja kaikkiin niihin kulttuuripalveluihin, jotka kuuluvat valtakunnalliseen Kaikukortti-verkostoon. Kaikukortilla voi hankkia maksuttomia lippuja myös omille lapsille ja lastenlapsille samaan tilaisuuteen, johon on itsekin osallistumassa. Kaikukortti on voimassa mm. Espoon kaupungissa. Lisää Kaikukortista löytyy sivustolta www.kaikukortti.fi *24.8.2020*	Aloitteen tekijän nimi: *Kati Tyystjärvi* Aloitteen allekirjoittajat: 1. *Jussi Saramo* 2. Antero Eerola 3. Jari Jääskeläinen 4. Alisa Pasanen 5. Minttu Sillanpää 6. Emmi Pajunen 7. Vaula Norrena 8. Tiina Tuomela 9. Minna Atiye 10. Sveta Silvennoinen-Hiisku 11. Juha Hirvonen 12. Jussi Vähäkangas 13. Kimmo Kiljunen 14. *Jarno Eskelinen* 15. *Eve Rämö* 16. *Minna Kuusela* 17. *Sirpa Kauppinen* 18. Faysal Abdi

18 § **Vastaus Antero Eerolan ja 14 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaalle uudet ohjeet vastuullisista hankinnoista**

VD/7095/00.02.00.03/2020

EV/TE/K-ML/RV/LS

Antero Eerola sekä 14 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Helsingin Sanomat uutisoi heinäkuussa pitkään jatkuneista ja vakavista väärinkäytöksistä useissa siivousalan yrityksissä Suomessa. Mediassa kerrottiin räikeistä työolojen rikkomuksista, joiden voi sanoa polkeneen työntekijöiden ihmisarvoa. Myös pääkaupunkiseudun kunnat Helsinki, Espoo ja Vantaa olivat ostaneet palveluita näiltä yrityksiltä, vaikka niiden ongelmat olivat olleet – tai niiden olisi pitänyt olla – kaupunkien tiedossa.

Kyse ei silti ole vain yksittäisistä yrityksistä. Vaikka mediassa esiin nousi juuri siivousala, on kyse laajemmasta yhteiskunnallisesta ongelmasta. Kun kunnilla on käytössään yhä vähemmän rahaa, kasvaa houkutus valita ulkopuolinen palveluntuottaja käytännössä vain hinnan perusteella. Tämä puolestaan luo yrityksille houkutuksen tehdä tarjouksia, joiden hinta on saatu painettua alas eettisesti kestämättömillä tavoilla.

Tämä on väärin paitsi työntekijöiden, myös rehellisten yrittäjien kannalta. Velvoitteensa hoitavat rehelliset yrittäjät eivät voi hinnassa kilpailla sellaisten yritysten kanssa, jotka karsivat kustannuksia rikkomalla näitä velvoitteita.

Kaupungilla on ostajana iso vastuu. Sen pitääkin hankinnoissaan vaatia palveluntuottajilta, että ne noudattavat toiminnassaan tiukasti yhteiskunnallisia, sosiaalisia, ekologisia sekä veroihin ja työntekijöiden työoloihin liittyviä velvoitteitaan. Edellä olevan perusteella ja Vantaan kaupungin hallintosäännön 22. luvun 1. kohtaan viitaten, me allekirjoittaneet teemme seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

* Kaupungin johto tuo kaupunginvaltuustolle tiedoksi selvityksen siitä, miten kaupunki noudattaa ulkoisissa hankinnoissaan yhteiskunnallisia, sosiaalisia, ekologisia, yhtiöiden veronmaksuun sekä työntekijöiden työoloihin liittyvä kriteerejä.

* Selvityksen pohjalta kaupungissa kootaan uusi vastuullisten hankintojen toimintaohje.”

Kaupunginvaltuusto 24.8.2020 § 17

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkijohdon ja strategian toimiala toteaa vastauksessaan seuraavaa:

Vantaan kaupunki tekee monella tasolla vastuullisuustyötä. Hankintoihin liittyvää vastuullisuutta on käsitelty muun muassa strategisten hankintojen tiekartassa ja 14.12.2020 päivitetyssä hankintaohjeessa.

Nämä ovat yleistasoisia ohjeita ja etenemislinjauksia. Konkreettisemmalla ja yksityiskohtaisemmalla tasolla vastuullisuus huomioidaan jokaisen hankinnan kohdalla erikseen.
Liitteenä on selvitys, jossa on esitelty kaikki ne dokumentit, joissa vastuullisuuteen liittyvien asioiden huomioimista hankinnoissa on ohjeistettu. Selvityksessä on myös kuvattu konkreettisesti hankintojen vastuullisuuden toimintamalli Vantaalla. Lisäksi on kuvattu Suomen kansallisen julkisten hankintojen strategiatyötä erityisesti sosiaalisen vastuun osalta, missä Vantaan hankinta on aktiivisesti mukana. Lopuksi on esitelty ne verkostot, joiden kautta hankintatoimea kehitetään jatkuvasti.

Koska hankintojen vastuullisuuden huomioon ottaminen ja käsittely hankinnoissa on jo riittävästi ohjeistettu, erillisen uuden vastuullisten hankintojen toimintaohjeen laatiminen ei ole tarpeen. Lisäksi teemme jatkuvasti työtä hankintojen vastuullisuuden kehittämiseksi. Uusi yleisluontoinen ohje olisi päällekkäinen hankintaohjeen ja strategisten hankintojen tiekartan kanssa. Jos ohjeesta haluttaisiin yksityiskohtainen erityyppisiin hankintoihin soveltuva, sisältö olisi käytännössä saman tyyppinen arviointiryhmän olemassa olevan toiminnan, työkalun sekä sopimus- ja tarjouspyyntöpohjien kanssa. Tärkeintä on koko ajan tuota vastuullisuusnäkökulmia esiin hankintojen valmistelussa, tarjouspyynnöissä ja kokonaistaloudellisuuden arvioinnissa.

Kaupungin uuden valtuustokauden strategiaan voidaan kirjata vastuullisten hankintojen tavoitteet ja rakentaa niille mittarit. Nämä tavoitteet ohjaisivat konkreettisia hankintoja kaupungin tahtotilan mukaisesti.

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 18

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Antero Eerolalle ja 14 muulle allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Selvitys vastuullisuuden huomioimisesta hankinnoissa

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
hankintajohtaja Tiina Ekholm, puh. 050 3813852, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
vastuullisuuskonsultti Eveliina Varis, puh. 043 8255458, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VALTUUSTOALOITTEET KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOUS 24.8.2020	
VANTAALLE UUDET OHJEET VASTUULLISISTA HANKINNOISTA	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Helsingin Sanomat uutisoi heinäkuussa pitkään jatkuneista ja vakavista väärinkäytöksistä useissa siivousalan yrityksissä Suomessa. Mediassa kerrottiin räikeistä työolojen rikkomuksista, joiden voi sanoa polkeneen työntekijöiden ihmisarvoa. Myös pääkaupunkiseudun kunnat Helsinki, Espoo ja Vantaa olivat ostaneet palveluita näiltä yrityksiltä, vaikka niiden ongelmat olivat olleet – tai niiden olisi pitänyt olla – kaupunkien tiedossa. Kyse ei silti ole vain yksittäisistä yrityksistä. Vaikka mediassa esiin nousi juuri siivousala, on kyse laajemmasta yhteiskunnallisesta ongelmasta. Kun kunnilla on käytössään yhä vähemmän rahaa, kasvaa houkutus valita ulkopuolinen palveluntuottaja käytännössä vain hinnan perusteella. Tämä puolestaan luo yrityksille houkutuksen tehdä tarjouksia, joiden hinta on saatu painettua alas eettisesti kestämättömillä tavoilla. Tämä on väärin paitsi työntekijöiden, myös rehellisten yrittäjien kannalta. Velvoitteensa hoitavat rehelliset yrittäjät eivät voi hinnassa kilpailla sellaisten yritysten kanssa, jotka karsivat kustannuksia rikkomalla näitä velvoitteita. Kaupungilla on ostajana iso vastuu. Sen pitääkin hankinnoissaan vaatia palveluntuottajilta, että ne noudattavat toiminnassaan tiukasti yhteiskunnallisia, sosiaalisia, ekologisia sekä veroihin ja työntekijöiden työoloihin liittyviä velvoitteitaan. Edellä olevan perusteella ja Vantaan kaupungin hallintosäännön 22. luvun 1. kohtaan viitaten, me allekirjoittaneet teemme seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:	Aloitteen tekijän nimi: *Antero Eerola (vas.)* Aloitteen allekirjoittajat: *Jussi Saramo* *Tiina Tuomela* *Kati Tyystjärvi* *Juha Malmi* *Jari Jääskeläinen* *Alisa Pasanen* *Minttu Sillanpää* *Emmi Pajunen* *Vaula Norrena* *Juha Hirvonen* *Pentti Hakulinen* *Jussi Vähäkangas* *Sveta Silvennoinen-Hiisku* *Minna Kuusela*

* Kaupungin johto tuo kaupunginvaltuustolle tiedoksi selvityksen siitä, miten kaupunki noudattaa ulkoisissa hankinnoissaan yhteiskunnallisia, sosiaalisia, ekologisia, yhtiöiden veronmaksuun sekä työntekijöiden työoloihin liittyvä kriteerejä. * Selvityksen pohjalta kaupungissa kootaan uusi vastuullisten hankintojen toimintaohje. Vantaalla 24.8.2020 Antero Eerola kaupunginvaltuutettu (vas.)	

Selvitys siitä, miten kaupunki noudattaa ulkoisissa hankinnoissaan yhteiskunnallisia, sosiaalisia, ekologisia, yhtiöiden veronmaksuun sekä työntekijöiden työoloihin liittyvä kriteerejä.

Vantaan kaupunki tekee monella tasolla vastuullisuustyötä. Hankintoihin liittyvää vastuullisuutta on käsitelty muun muassa strategisten hankintojen tiekartassa ja 14.12.2020 päivitetyssä hankintaohjeessa. Nämä ovat yleistasoisia ohjeita ja etenemislinjauksia. Konkreettisemmalla ja yksityiskohtaisemmalla tasolla vastuullisuus huomioidaan jokaisen hankinnan kohdalla erikseen.

VASTUULLISUUDEN OSA-ALUEET

Vastuullisuuden osa-alueet ovat ympäristö-, sosiaalinen ja taloudellinen vastuullisuus. Ympäristövastuun alle kuuluvat esim. ilmastovaikutukset, luonnon monimuotoisuus, päästöt, materiaali- ja energiatehokkuus, luonnonvarojen kestävä käyttö, jätteiden määrän vähentäminen. Sosiaalisen vastuun alle kuuluvat mm. työ- ja ihmisoikeudet, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, kuluttaja-asiat, työturvallisuus, käyttäjien ja asukkaiden osallistaminen. Taloudellisen vastuun alle kuuluvat mm. kustannustehokkuus, taloudellisten riskien hallinta, korruption ja harmaan talouden torjuminen.

VASTUULLISUUSTYÖN LÄPILEIKKAAVUUS VANTAAN KAUPUNGILLA

Vastuullisuuden tulee olla läpileikkaava kaikessa kaupungin toiminnassa. Vastuullisuuden eri osa-alueet painottuvat eri toimialoilla ja erilaisissa toiminnoissa eri lailla, mutta jokaisen kaupungin työntekijän olisi tärkeää tietää, mikä omassa työssä edistää vastuullisuutta ja kestävän kehityksen tavoitteita. Tähän pyritään mm. koulutuksilla ja sisällyttämällä vastuullisuusasiat esimerkiksi ohjeistuksiin kaupunkitasolta yksikkötasolle.

STRATEGIATEEMAT

Vastuullisuus on yksi kaupungin tämän hetken strategiateemoista. Strategiateeman johtoryhmässä käydään koko kaupungin kattavasti läpi vastuullisuutta eri palveluissa ja kaupungin toiminnassa, määritellään vastuullisuustavoitteita ja seurataan toimenpiteiden toteuttamista. Hankinnasta on kaksi henkilöä mukana vastuullisuuden strategiateeman johtoryhmässä (hankintajohtaja ja vastuullisuuskonsultti). Hankinta on mukana hyvien väestösuhteiden kehittämistä lukuun ottamatta kaikissa toimenpiteissä (taulukko liitteessä 1), esimerkiksi vastuulliseen hankintaan liittyviä koulutuksia järjestämässä, Reilun kaupan työssä ja vastuullisuuden round table-työssä.

Vastuullisuuskonsultti on mukana myös Hiilineutraalisuuden strategiateeman johtoryhmässä ja on esitellyt työryhmässä loppuvuodesta 2020 hankinnan vastuullisuuden toimintamallia ja strategisten hankintojen tiekarttaa.

STRATEGISTEN HANKINTOJEN TIEKARTTA

Strategisten hankintojen tiekartassa on määritelty strategisten hankintojen painopistealueet:
• Hiilineutraalisuus
• Kiertotalous
• Innovaatiot
• Ihmisoikeudet toimitusketjussa
• Yhteiskuntavastuun sosiaalinen näkökulma (työllistäminen, harmaa talous, ihmis- ja työelämäoikeudet, henkilöstöpolitiikka)
• Osallistaminen (esim. loppukäyttäjä vanhuspalveluissa) ja käyttäjän tarpeen mukaisuus
• Lainmukaisuus ja tehokkuus.
Dokumentissa on myös tunnistettu hankintojen kehittämiskohdat ja kuvattu Vantaan osallistavaa toimintatapaa ja strategisia hankintoja tukevia toimintamalleja. Tiekartan painopistealueet toimivat ohjenuorana kaikissa Vantaan kaupungin hankinnoissa.

HANKINTAOHJEET

Päivitetyissä hankintaohjeissa (vahvistettu kaupunginhallituksessa 14.12.2020) edellytetään, että vastuullisuus otetaan huomioon kaikissa Vantaan hankinnoissa. Hankintaohjeissa edellytetään, että vastuullisuusnäkökohdat tulee ottaa huomioon mahdollisimman aikaisessa vaiheessa hankintaa suunniteltaessa. Ne on huomioitava kaikissa hankintalain mukaisissa hankinnoissa. Vastuullisuusnäkökohdat tulee mahdollisuuksien mukaan huomioida myös pienhankinnoissa. Markkinoiden kartoittamisessa ja markkinavuoropuhelun käymisessä vastuullisuusnäkökohdat tulee huomioida, jotta niiden vaikutukset saadaan arvioitua hankintaa tehdessä. Hankintaohjeessa viitataan myös Kaupungin strategiaan liittyvään resurssiviisauden tiekarttaan ja siellä oleviin ympäristötavoitteisiin.

Hankintaohjeessa on myös konkreettista ohjeistusta vastuullisuusnäkökohtien huomioon ottamisesta. Esim. se että tarjouspyyntöä laadittaessa on mietittävä, mitä vastuullisuusnäkökohtia otetaan huomioon ehdottomina vaatimuksina ja mitä taas pisteytettävänä laatuna. Lisäksi Vantaalla käytössä olevassa sähköisessä hankintajärjestelmässä on myös saatavana malleja, joita voi hyödyntää vastuullisuusasioiden käsittelyssä tarjouspyyntöasiakirjoissa.

Taloudellisen vastuullisuuden osalta on noudatettava myös Vantaan kaupungin harmaan talouden torjuntaohjetta. Ohje löytyy Hankinnan intranet-sivuilta. Työllisyyden edistämisestä hankintojen avulla löytyy lisätietoa Hankinnan intranet-sivuilta. Hankintayksikössä työskentelee vastuullisuuskonsultti, jonka yhtenä tehtävänä on neuvoa ja opastaa vastuullisuusasioiden huomioon ottamisessa hankinnoissa.
Vantaan kaupunki on strategiassaan sitoutunut tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen. Kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa on lisäksi määritelty kyseisten asioiden huomioon ottaminen hankinnoissa. Hankintaohjeissa on oma kappaleensa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden huomioon ottamisesta hankinnoissa. Vantaa on yksi edelläkävijäkunnista, joka edellyttää tarjoajilta tasa-arvolain mukaista tasa-

arvosuunnitelmaa sekä yhdenvertaisuuslain edellyttämää suunnitelmaa tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi silloin kun laki näitä edellyttää.

Hankintaohjeessa ohjeistettu, miten hankinnoissa tulee toimia koskien tietoturvaa ja tietosuojaa. Tietoturvan ja tietosuojan varmistaminen on myös osaltaan vastuullista hankintaa.

HANKINTOJEN VASTUULLISUUDEN TOIMINTAMALLI

Hankintayksikössä on käytössä osana kilpailuttamisprosessia arviointiryhmätyöskentely ja arviointityökalu. Jokainen kilpailutus käsitellään valmistelun aikana arviointityöryhmässä. Vastuullisuusnäkökohdat hankinnoissa käydään läpi kunkin hankinnan osalta: ympäristövastuu, sosiaalinen vastuu ja taloudellinen vastuu. Arviointiryhmä arvioi, miten resurssiviisautta voidaan edistää hankinnassa, sopiiko käsillä olevaan hankintaan työllistämisehto, miten tietosuoja ja tietoturva-asiat turvataan kyseisessä hankinnassa, onko tarvetta markkinavuoropuhelulle tai toimintamallin muutoksille.

Hankinnalla on käytössä työkalu (ote työkalun teksteistä liitteessä 2), jossa on mukana vastuullisuuden osa-alueiden ”check-list”, jossa käydään läpi tarvittavat toimenpiteet vastuullisuusriskien hallintaan, tietenkin huomioiden hankinnan merkitys ja laajuus. Työkaluun kirjataan konkreettisesti tarvittavat toimenpiteet ja tehdyt valinnat (esim. millaisia kriteereitä tarjouspyyntöpohjaan voidaan laittaa). Koska jokainen hankinta on erilainen, ei ole mahdollista tehdä yhtä kaiken kattavaa käytännön tasolle menevää ohjetta. Arviointiryhmässä sovitut asiat viedään tarjouspyyntöpohjiin/sopimusluonnoksiin. Kunkin hankinnan osalta työkaluun (excel-muodossa) tallennetaan sovitut asiat ja näitä voidaan seuraavissa kilpailutuksissa hyödyntää ja mahdollisesti tiukentaa kriteereitä. Työkalua ollaan viemässä sähköiseen muotoon, mikä helpottaa tiedon hallintaa ja raportointia.

Toimintamallia on esitelty monissa sidosryhmätapahtumissa. Se on herättänyt kiinnostusta ja saanut hyvää palautetta mm. muiden kaupunkien vastuullisuusammattilaisilta.

TARJOUSPYYNTÖ- JA SOPIMUSPOHJAT

Tarjouspyyntö- ja sopimuspohjissa on peruskriteerit, joita käytetään kaikissa hankinnoissa. Pohjissa on perustaso, mitä kaikilta toimittajilta edellytetään, kuten esim. työehtosopimusten noudattaminen. Kilpailutusprosessissa käydään läpi myös asiat, jotka laki sallii ja edellyttää julkisen hankintayksikön tarkastavan, esimerkiksi rikosrekisteriohjeet ja verotustiedot. Lisäksi prosessissa käydään läpi kaupungin omia tavoitteita edistäviin vaatimuksiin liittyvää aineistoa: ympäristö- ja sosiaalisiin vaatimuksiin liittyvät dokumentit (esimerkiksi sertifiointidokumentit, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat). Vantaan kaupungilla on käytössään Vastuugroup.fi-Valvojapalvelu, josta tilaaja voi halutessaan tarkastaa tarjoajan/toimittajan soveltuvuusvaatimusten täyttymisen työnantajavelvoitteiden ja tilaajavastuutietojen osalta, kilpailutuksen yhteydessä sekä sopimuskauden aikana.

SUOMEN KANSALLINEN JULKISTEN HANKINTOJEN STRATEGIA

Suomessa julkaistiin 9.9.2020 ensimmäinen kansallinen julkisten hankintojen strategia. Vastuullisuus on yksi strategian pääteemoista. Strategiassa tärkeä paino on jalkauttamisella kuntatasolle ja se sisältääkin paljon käyttökelpoisia työkaluja, mm. jalkauttamisen toimeenpanon kuvaus ja strategiset vaikuttavuusmittarit.

Strategiassa (liitteenä) on kahdeksan tahtotilaa, joista kolme liittyy suoraan vastuullisuuteen sekä 25 konkreettista tahtotilaa edistävää tavoitetta, joista kahdeksan liittyy suoraan vastuullisuuteen. Tavoitteista kunnat voivat valita itselleen sopivia. Jokaisen tahtotilan alta on erikseen nostettu toimenpiteitä, joihin ryhdytään ensimmäiseksi. Esimerkiksi sosiaalisen vastuullisuuden tahtotilan alla on seuraavaa:

> ”Käynnistämme hankinnoilla työllistämisen vauhdittamisohjelman, jossa tarjotaan muun muassa osaamista kehittävää yhteistyötä sekä levitetään tietoa onnistuneista toimintamalleista. Edistämme harmaan talouden torjuntaa rakennusalalla jakamalla hyviä käytäntöjä sekä käynnistämme niihin liittyviä pilotteja. Luomme työkaluja kansallisen tason ihmisoikeusriskien tunnistamiseen ja huomioimiseen kotimaisissa hankinnoissa. Edistämme avoimen dialogin syntymistä keskustelemalla hankintayksiköiden, tarjoajien ja loppuasiakkaiden kanssa siitä, miten sosiaalinen kestävyys voidaan parhaiten huomioida kilpailutuksissa kansallisen mallin löytämiseksi.”

Kansallisessa julkisten hankintojen strategiassa yhtenä tavoitteena on: ”Edistämme hankinnoissa ihmisoikeuksien ja työelämän perusoikeuksien kunnioittamista.” Tätä tavoitetta edistetään mm. luomalla työkalut kansallisen tason ihmisoikeusriskien tunnistamiseen ja huomioimiseen kotimaisissa hankinnoissa.

Kansalliseen hankintastrategian konkreettinen toteuttaminen etenee teematyöryhmätyöskentelynä. Vantaa on Sosiaalisen kestävyyden teemaryhmän toisena vetäjänä. Vantaan hankintajohtaja vetää työryhmää yhdessä VM:n edustajan kanssa. Työ on alkanut syksyllä 2020. Konkreettisena toimenpiteenä Heuni (The European Institute for Crime Prevention and Control, affiliated with the United Nations) toteuttaa VM:n tilauksesta yhteistyössä työryhmän kanssa selvityksen julkisille hankintayksiköille. Selvityksen tavoitteena on tuottaa työkaluja ja konkreettisia keinoja, joilla työperäisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan torjumisen läpinäkyvyyttä, hallintaa ja valvontaa riskisektoreilla voidaan vahvistaa. Työ keskittyy etenkin tunnettuihin riskialoihin kuten rakennus-, siivous- ja ravintola-aloihin ja pyrkii tunnistamaan kyseisiin aloihin liittyvät riskit julkisten hankintojen kilpailutuksissa sekä sopimuksissa. Tarkoituksena on keskeisten haasteiden ja toimintaympäristöjen tunnistamisen pohjalta luoda konkreettisia työkaluja etenkin alihankinnassa tapahtuvien väärinkäytösten ja työntekijöiden hyväksikäytön estämiseksi.

YHTEISTYÖ JA VERKOSTOT

Alla on listattuna esimerkkejä yhteistyöryhmistä ja verkostoista, joissa Vantaan hankinnat-palveluyksikkö kehittää hankintojen vastuullisuutta. Olemalla mukana voidaan vaikuttaa ja lisätä omaa osaamistamme.

- Pääkaupunkiseudun vastuullisten hankintojen yhteistyöryhmä

- Yhteistyö valtuustoaloitteisiin liittyen pääkaupunkiseudun kuntien välillä: hiilijalanjäljen pienentäminen ateriapalveluissa
- Suomen osto- ja logistiikkayhdistys LOGYn vastuullisuustiimi
- Hankintojen green deal -yhteistyö ministeriöiden ja muiden sitoutuneiden kaupunkien kanssa (mm. yhteinen kriteerityö)
- Urban agenda-partnership: Innovatiiviset ja kestävät hankinnat, painopisteenä v. 2021 Green Deal
- Eurocities, ICLEI
- Vantaan kaupunki on lisäksi edustettuna oikeusministeriön koordinoimassa ihmiskauppaan liittyvässä yhteistyössä (ml. työpaja Ihmiskauppa & yritysvastuu, julkiset hankinnat ja työmarkkinajärjestöt)
- Valtioneuvoston metropolipolitiikan hiilineutraalisuus ja hankinnat työryhmä

DOKUMENTIT

Alla olevassa listauksessa luetellaan ne Vantaan dokumentit ja ohjelmat, joissa vastuullisuus ja hankinnat ovat mukana.

-Vastuullisuus strategiateeman tavoitteet ja mittarit
-Ote arviointiryhmän työkalusta -kohdat A-C
-Resurssiviisauden tiekartta
-Strategisten hankintojen tiekartta
-Harmaan talouden torjuntaohje
-Kansallinen julkisten hankintojen strategia
-Vantaan kaupungin yleiset hankintaohjeet

19 § **Perusopetuksen poikkeusjärjestelyt V**

VD/9738/00.01.01.01/2020

KK/S-AP/HY-L

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 momentin 30 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kunnan tartuntatautilain torjunnasta vastaavana toimielimenä tartuntatautilain 58 §:n mukaisista toimenpiteistä.

Tartuntatautilain 58 §:n mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi päättää toimialueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen tai vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi.

Perusopetuslakiin on määräaikaisesti lisätty 20 a §. Kyseisen pykälän nojalla, jos opetusta ei tartuntatautilain 58 §:n nojalla annettavan päätöksen johdosta voida järjestää turvallisesti lähiopetuksena koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa. Poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymistä koskeva päätös voidaan tehdä enintään yhden kuukauden ajaksi kerrallaan. Poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen aikana opetusta järjestetään osittain tai kokonaan muuna kuin lähiopetuksena etäyhteyksiä hyödyntäen.

Vantaalla on koronatartunnat jatkaneet jyrkkää kasvuaan helmikuun ja maaliskuun alun ajan. Koronatartuntojen ilmaantuvuusluku 14 vuorokauden osalta on ollut 413,6/100 000 asukasta kohden (ajanjakso 17.2. – 2.3.2021). Edellisen neljäntoista päivän seurantajaksolla ilmaantuvuus on ollut 322,2/100 000 asukasta kohden.

Vantaan kaupungin alueella epidemian tilanne huomioiden on olemassa perusteet peruskoulujen osittaiselle tai kokonaan sulkemiselle tartuntatautilain 58 §:n nojalla. Lievempänä keinoja opetuksen järjestäjä voi päättää poikkeusjärjestelyjen toteuttamisesta, jotta peruskoulujen osittaiselta tai kokonaan sulkemiselta vältyttäisiin.

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 19

Kasvatuksen ja oppimisen apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että koronaepidemian vuoksi on olemassa perusteet sille, että Vantaan kaupungin alueella sijaitsevissa peruskouluissa voidaan siirtyä perusopetuslain 20 a §:n mukaisiin poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin. Poikkeusjärjestelyihin siirtymisestä päätöksen tekee opetuksen järjestäjä.

Tämä päätös on voimassa kuukauden sen antamisesta.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Kasvatuksen ja oppimisen toimiala, Yhteiset palvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
kaupunginlakimies Sari-Anna Pennanen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

20 § Vastaus Siri Ahokkaan ja 14 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaa brändin mukaisen ulkovaatetuksen tarjoamisesta kaupungin kasvatus- ja opetushenkilöstölle työkäyttöön

VD/7097/00.02.00.03/2020

KK/AI/AH

Siri Ahokas sekä 14 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Varhaiskasvatukseen kuuluu olennaisena osana ulkoilu. Ulkoilu tapahtuu päivittäin säässä kuin säässä. Se on tärkeää sekä pedagogisesti että lasten terveyden kannalta. Varhaiskasvatuksen henkilökunta hankkii työssä välttämättömät erilliset sade- ja talvivarusteet nyt itse. Niiden puute vaikuttaa lasten ulkoilun määrään ja laatuun.

Enenevässä määrin myös perusopetuksessa ja toisella asteella opitaan muissakin kuin luokkaympäristöissä: opintoretkillä, pihalla, lähimetsissä. Osa opettajista toteuttaa erilaisia ulkona oppimisen pedagogisia muotoja viikoittain, jopa päivittäin. Myös tällöin opettajalla/avustajalla on oltava työkäytössään erilliset ulkotyöhön ja säähän soveltuvat vaatteet ja kengät.

Nyt koronapandemian vuoksi porrastaminen opetustilojen käytössä ja ulkotilojen hyödyntäminen on tullut entistä tärkeämmäksi.

Me aloitteen allekirjoittajat esitämme, että kaupunki tarjoaa varhaiskasvatuksen työntekijöille sekä työtehtävän mukaisesti perus- ja toisen asteen opetushenkilöstölle Vantaa brändin mukaiset ulkoiluvaatteet ja kengät samaan tapaan kuin puisto- ja viheralueiden kunnossapidon henkilöstöllekin. Varusteiden valinnassa on tärkeää huomioida niiden käyttäjien työnkuvan vaateet kuten materiaalien kestävyys ja joustavuus.

Vaatetuksen käyttö ei olisi työntekijöille pakollinen mutta mahdollinen niille, jotka varustusta tarvitsevat. Ulkovarustus on hyvä henkilöstöetu. Hyvin toteutuessaan se lisää intoa ulkona toimimiseen, leikkimiseen, oppimiseen sekä oppimisympäristöjen laajentamiseen.”

Kaupunginvaltuusto 24.8.2020 § 18

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala näkee ulkovaatetuksen tarjoamisen hyvänä ajatuksena, jolla voisi olla positiivisia vaikutuksia laajemminkin. Toteutuessaan ulkovaatetus olisi paitsi hyvä henkilöstöetu työntekijöille se toisi myös näkyvyyttä Vantaa-brändille jokapäiväiseen arkeen eri koulutusasteilla. Vantaa pitää tärkeänä tasa-arvonäkökulman toteutumista nais- ja miesvaltaisten alojen varustehankinnoissa.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala on tutkinut erilaisia mahdollisuuksia ulkovaatteiden hankintaan eri koulutusasteille ja hankintojen kustannusvaikutuksia.

Varhaiskasvatus
Säännöllinen ulkoilu on tärkeä osa varhaiskasvatusta ja esiopetusta. Päiväkodin piha ja lähiympäristö ovat oleellinen osa oppimisympäristöä.

Virka- ja työpuvuista ja suojavaatetuksesta on määräykset kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen VI luvun 2 §:ssä *Jos työnantaja on velvoittanut viranhaltijan/työntekijän käyttämään työssään tietyn mallista virka-/työpukua tai määriteltyä suojavaatetusta, työnantaja hankkii ja huoltaa tällaisen puvun tai vaatetuksen.* Varhaiskasvatuksen henkilöstöä ei ole velvoitettu käyttämään työssään tiettyä määriteltyä vaatetusta.
Koska sääolosuhteet vaihtuvat myös ulkovaatteita tulisi olla useita erilaisia ja koska kyseessä ovat työvaatteet tulisi, niitä myös säilyttää työpaikalla. Tämä vaatisi varastointimahdollisuuksia, mikä olisi haaste monissa yksiköissä.

Hintaesimerkkinä on käytetty puistotyöntekijöille hankittuja vaatteita ja Vantaan brändin mukaista painatusta vaatteisiin. Henkilöstössä on otettu huomioon kaikki lasten kanssa ulkoilevat henkilöryhmät; (varhaiskasvatuksen opettajat, lastenhoitajat, avustajat, varhaiskasvatuksen erityisopettajat, taidepedagogit, ryhmäperhepäivähoitajat, perhepäivähoitajat).

	Varhaiskasvatus		koko henkilöstö
		á hinta	2194 henkilöä
Talvi	Talvitakki	154,84	339 719
	Talvihousut	74,84	164 199
	Talvikengät	134,84	295 839
Kevät - syksy	Saappaat	76,84	168 587
	Sadeasu	77,84	170 781
	Kevättakki	44,23	97 041
	Matalat kengät	93,23	204 547
Yhteensä			**1 440 713**

Varhaiskasvatuksen osalta kokonaiskustannus olisi 1 440 713 euroa. Kustannusarvioissa tulee myös ottaa huomioon vaatteiden kuluminen sekä henkilöstön vaihtuvuus, tämä tarkoittaa, että vuosikustannukset olisivat arvioiltaan noin 500 000.

Perusopetus
Perusopetuksessa lähtökohdallisesti kaikki oppilaat ulkoilevat välituntisin. Välitunneilla tulee olla turvallisuuden kannalta riittävä välituntivalvonta. Yläkouluikäiset ovat myös osan välintunneista sisätiloissa. Opetussuunnitelman mukainen pedagogiikka kannustaa myös opetuksessa hyödyntämään laajasti lähiympäristöä oppimisympäristönä.

Koulujen välituntirytmitys voi vaihdella yksiköstä riippuen. Siirtymätilanteet ovat usein kiireisiä ja monessa koulussa välitunnin kesto on 15 min. Mitä pienemmistä oppilaista on kyse, sitä enemmän voi olettaa opettajan olevan oppilaiden kanssa ulkona. Liikunnan lehtorit ja muuten liikuntaa paljon opettavat opettajat ovat luonnollisesti jo oppituntien puitteissa paljon ulkona.

Maamme keliolosuhteet edellyttävät, että aloitteen mukaista vaatetusta hankittaisiin kahdet erilaiset/henkilö, toiset talvea varten ja toiset kevät-syyskelejä varten. Kustannusarviossa tulee ottaa myös huomioon vaatteiden kuluminen ja uusiminen sekä arvioida vuosittainen lisäyksen tarve.

Vuosittain aloittaa noin 100–200 uutta opettajaa. Tulisi myös ratkaista, ketkä kaikki henkilöstöryhmät ovat oikeutettuja tähän etuisuuteen ja koskeeko etu myös kaupungin omia koulunkäyntiavustajia ja sivutoimisia opettajia.

Perusopetuksen kustannusarvio lähtee takista ja jalkineista. Housuja ei ole laskennassa mukana. Housujen hinnoittelu näkyy varhaiskasvatuksen osiossa. Kustannusarvio on laskettu niin, että vaatetus hankittaisiin kaikille vakinaisille opettajille tai toinen arvio niin, että 25 % henkilöstöstä valitsisi tämän etuuden, mikäli sellainen olisi tarjolla.

		á hinta	koko henkilöstö	25 % henkilöstöstä
	Perusopetus		1 700	425
Talvi	Huomiotakki: Talvitakki, Protec, EN20471-3lk (XS 2lk)	150	255 000	63 750
	Työkengät, ICEBUG Pace2 W BUGrip GTX	155	263 228	65 807
Kevät-syksy				
	Huomiotakki: Luokan 3 tekninen, joustava softshell takki	85	145 180	36 295
	SADETAKKI 85 CM, LUOKKA 3	66	112 285	28 071
	ZENIT EVO EASYROLL 7118 S1P kengät	152	257 601	64 400
Yhteensä			**1 033 294**	**258 324**

Toinen aste
Toisella asteella ei perusopetuksesta poiketen ole välituntivalvontaa. Vaikka toisellakin asteella käytetään oppimisympäristöjä monipuolisesti, on esimerkiksi ulkona tapahtuva opetus vähäisempää kuin perusopetuksessa. Toisella asteella työskentelee noin 20 opettajaa, joilla voisi olla tarvetta ulkoiluvaatetukselle ja nämä kaikki opettajat ovat liikunnan opettajia.

Ammattiopisto Variassa työnantaja tarjoaa ulkona opettaville ammattiaineiden opettajille työvaatteet. Ammattiopisto Varian opettajien osalta on huomioitava, että ulkona opettavien ammattiaineiden opettajien työvaatteissa on huomioitava työturvallisuus. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että työvaatteiden ja kypärien tulee olla tietyn värisiä.

		á hinta	koko henkilöstö	20 hlöä
	Toinen aste			20
Talvi	Huomiotakki: Talvitakki, Protec, EN20471-3lk (XS 2lk)	150		3 000
	Työkengät, ICEBUG Pace2 W BUGrip GTX	155		3 097
	HOUSUT NÄKYVILLÄ YKSITYISKOHDILLA, TEKNIK II	73		1 450
Kevät-syksy				

	Huomiotakki: Luokan 3 tekninen, joustava softshell takki	85		1 708
	SADETAKKI 85 CM, LUOKKA 3	66		1 321
	ZENIT EVO EASYROLL 7118 S1P kengät	152		3 031
Yhteensä				**13 606**

Mikäli Vantaalla halutaan tarjota kasvatus- ja opetushenkilöstölle työvaatteita, määräraha tulisi ottaa huomioon talousarvion laadinnassa. Vuodelle 2021 ei ole talousarviossa varattu määrärahoja henkilöstön vaatetukseen.

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 20

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Siri Ahokkaalle sekä 14 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Siri Ahokkaan ja 14 muun valtuutetun aloite Vantaa brändin mukaisen ulkovaatetuksen tarjoamisesta kaupungin kasvatus- ja opetushenkilöstölle työkäyttöön

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
perusopetuksen johtaja Ilkka Kalo, 040 707 1115, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
toisen asteen johtaja Ari Ranki, 050 314 5378, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
varhaiskasvatuksen johtaja Mikko Mäkelä, 050 341 7386, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaa brändin mukaisen ulkovaatetuksen tarjoaminen kaupungin kasvatus- ja opetushenkilöstölle työkäyttöön	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Varhaiskasvatukseen kuuluu olennaisena osana ulkoilu. Ulkoilu tapahtuu päivittäin säässä kuin säässä. Se on tärkeää sekä pedagogisesti että lasten terveyden kannalta. Varhaiskasvatuksen henkilökunta hankkii työssä välttämättömät erilliset sade- ja talvivarusteet nyt itse. Niiden puute vaikuttaa lasten ulkoilun määrään ja laatuun. Enenevässä määrin myös perusopetuksessa ja toisella asteella opitaan muissakin kuin luokkaympäristöissä: opintoretkillä, pihalla, lähimetsissä. Osa opettajista toteuttaa erilaisia ulkona oppimisen pedagogisia muotoja viikoittain, jopa päivittäin. Myös tällöin opettajalla/avustajalla on oltava työkäytössään erilliset ulkotyöhön ja säähän soveltuvat vaatteet ja kengät. Nyt Koronapandemian vuoksi porrastaminen opetustilojen käytössä ja ulkotilojen hyödyntäminen on tullut entistä tärkeämmäksi. Me aloitteen allekirjoittajat esitämme, että kaupunki tarjoaa varhaiskasvatuksen työntekijöille sekä työtehtävän mukaisesti perus- ja toisen asteen opetushenkilöstölle Vantaa brändin mukaiset ulkoiluvaatteet ja kengät samaan tapaan kuin puisto- ja viheralueiden kunnossapidon henkilöstöllekin. Varusteiden valinnassa on tärkeää huomioida niiden käyttäjien työnkuvan vaateet kuten materiaalien kestävyys ja joustavuus. Vaatetuksen käyttö ei olisi työntekijöille pakollinen mutta mahdollinen niille, jotka varustusta tarvitsevat. Ulkovarustus on hyvä henkilöstöetu. Hyvin toteutuessaan se lisää intoa ulkona toimimiseen, leikkimiseen, oppimiseen sekä oppimisympäristöjen laajentamiseen. Vantaalla 24.8.2020 Siri Ahokas kaupunginvaltuutettu (Kok.)	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> *Siri Ahokas (Kok.)* <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> *1. Emmi Pajunen* *2. Tiina Tuomela* *3. Minna Atiye* *4. Jari Jääskeläinen* *5. Kai-Ari Lundell* *6. Maija Rautavaara* *7. Sveta Silvennoinen-Hiisku* *8. Juha Hirvonen* *9. Jussi Vähäkangas* *10. Jarno Eskelinen* *11. Eve Rämö* *12 Minna Kuusela* *13. Sirpa Kauppinen* *14. Faysal Abdi*

21 § Vastaus Ulla Kaukolan sekä 16 muun valtuutetun aloitteeseen jalankulkijoiden ja muun kevyen liikenteen huomioon ottamiseksi rakentamisaikana

VD/8718/00.02.00.03/2020

HP/HW/LS

Ulla Kaukola sekä 16 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Myyrmäenraitti katkaistiin yllättäen jalankulkijoilta 25.9.2020. Missään ei ollut opastusta kiertoreiteistä. Kaikki ennakkotiedottaminen sekä rakentamisesta että raitin sulkemisesta puuttui. Yhtäkkiä ihmisten edessä oli kulkemisen estävä aita, jonka läpi ei päässyt eikä kiertoreiteistä ollut tietoa.

Me allekirjoittaneet valtuutetut edellytämme, että kaupunki ottaa jalankulkijat ja muun kevyen liikenteen paremmin huomioon rakentamisaikana.

Rakentamisajan poikkeusreitit on suunniteltava niin, että ne ovat oikeasti esteettömät, turvalliset ja mahdollisimman lyhyet. Rakentamisajan poikkeusjärjestelyistä on tiedotettava ajoissa, jotta ihmiset tietävät varautua niihin. Poikkeusreitit pitäisi suunnitella mahdollisimman pysyviksi, mutta mikäli niitä joudutaan muuttamaan, on siitäkin tiedotettava ajoissa. Työmaakylttien ja opasteiden on oltava paikoillaan ennen rakentamisen aloittamista, jotta ihmiset tietävät, mitä rakennetaan ja mikä on rakentamisen aikataulu. Kaupungin pitää vaatia jo rakennuslupavaiheessa suunnitelmat kevyen liikenteen järjestelyistä ja valvoa, että ne ovat asianmukaiset ja tiedotus hoidettu ajoissa. Erityisen tärkeää kaikki tämä on kohteissa, joissa kevyelle liikenteelle aiheutuu paljon muutoksia tai/ja rakentaminen kestää kauan, kuten Myyrmäessä Paalutorin alueella.”

Kaupunginvaltuusto 19.10.2020 § 10

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Laajoissa kaupunkikehityshankkeissa, kuten Myyrmäen keskustassa, toimii samanaikaisesti useita itsenäisiä rakennusliikkeitä. Myös kaupunki yhtenä toimijana rakentaa tai rakennuttaa usein alueille kunnallistekniikkaa ja kunnallisteknisten johtojen siirtoja. Hankkeiden aikataulutuksen ja työmaa-aluevarausten yhteinen koordinointi on välttämätöntä, jotta sekä kuntalaisten turvalliset reitit kotiin ja palveluihin että eri hankkeiden työmaalogistiikka voidaan varmistaa. Myös oikea-aikainen ja ennakoiva viestintä on erittäin tärkeää kuntalaisten ja alueen yritystenkin toimintaedellytysten turvaamiseksi.

Myyrmäessä eri rakennushankkeiden yhteensovittamista varten perustettiin kaupungin edustajan vetämä koordinointiryhmä, johon osallistuu myös kaupunkiympäristön toimialan viestintähenkilö. Lisäksi rakentamisvaiheen ajaksi on yhteisesti palkattu ulkopuolinen koordinaattori eri työmaiden käytännön yhteensovittamista valvomaan.

Myyrmäenraitin katkaisi syyskuussa lopulla pysäköintilaitoksen rakentaminen, joka ulottuu kahden asuinkerrostalokorttelien pihakansien alle ja myös katualueen alle. Hankkeelle myönnettiin

rakennuslupa 15.09.2020 pidetyssä rakennuslupajaoston kokouksessa. Rakennustyönaikaisen kevyen liikenteen kiertoreittien opastussuunnitelmat oli laadittu hankkeiden toimesta hyvissä ajoin, mutta siitä huolimatta rakennustöiden aloittaminen pääsi yllättämään. Syynä tähän oli kaupungin vastuulla olleiden kiertotieopasteiden valmistuksessa tapahtunut valitettava viive.

Havaituista virheistä tulee ottaa opiksi ja katujen ja puistojen palvelualue parantaa toimintaansa jatkossa. Lyhyiden, esteettömien kiertoreittien suunnittelu ja toteuttaminen kohteissa, joissa rakennetaan asemakaavan mukaisia laajoja maanalaisia kokonaisuuksia, on erittäin haastavaa.

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 21

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään:

a) antaa Ulla Kaukolalle ja 16 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus,
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupungininsinööri Henry Westin, puh. 0400 417436, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VALTUUSTOALOITTEET **KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOUS 19.10.2020**	
Valtuustoaloitteen otsikko & **Aloite**	**Aloitteen tekijä/tekijät ja** **allekirjoitukset**
Jalankulkijoiden ja muun kevyen liikenteen ottaminen huomioon rakentamisaikana Myyrmäenraitti katkaistiin yllättäen jalankulkijoilta 25.9.2020. Missään ei ollut opastusta kiertoreiteistä. Kaikki ennakkotiedottaminen sekä rakentamisesta että raitin sulkemisesta puuttui. Yhtäkkiä ihmisten edessä oli kulkemisen estävä aita, jonka läpi ei päässyt eikä kiertoreiteistä ollut tietoa. Me allekirjoittaneet valtuutetut edellytämme, että kaupunki ottaa jalankulkijat ja muun kevyen liikenteen paremmin huomioon rakentamisaikana. Rakentamisajan poikkeusreitit on suunniteltava niin, että ne ovat oikeasti esteettömät, turvalliset ja mahdollisimman lyhyet. Rakentamisajan poikkeusjärjestelyistä on tiedotettava ajoissa, jotta ihmiset tietävät varautua niihin. Poikkeusreitit pitäisi suunnitella mahdollisimman pysyviksi, mutta mikäli niitä joudutaan muuttamaan, on siitäkin tiedotettava ajoissa. Työmaakylttien ja opasteiden on oltava paikoillaan ennen rakentamisen aloittamista, jotta ihmiset tietävät, mitä rakennetaan ja mikä on rakentamisen aikataulu. Kaupungin pitää vaatia jo rakennuslupavaiheessa suunnitelmat kevyen liikenteen järjestelyistä ja valvoa, että ne ovat asianmukaiset ja tiedotus hoidettu ajoissa. Erityisen tärkeää kaikki tämä on kohteissa, joissa kevyelle liikenteelle aiheutuu paljon muutoksia tai/ja rakentaminen kestää kauan, kuten Myyrmäessä Paalutorin alueella. *19.10.2020*	Aloitteen tekijän nimi: *Ulla Kaukola* Aloitteen allekirjoittajat: 1. *Säde Tahvanainen* 2. *Tarja Eklund* 3. *Jouko Jääskeläinen* 4. *Minna Räsänen* 5. *Chau Nguyen* 6. *Faysal Abdi* 7. *Perussuomalainen valtuustoryhmä* 8. *Antero Eerola* 9. *Pirkko Letto* 10. *Ranbir Sodhi* 11. *Jarno Eskelinen* 12. *Jari Sainio* 13. *Sirkka-Liisa Kähärä* 14. *Jaana Heiskanen* 15. *Susanna Bruun* 16. *Jari Jääskeläinen*

22 § Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Vantaan Energian vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

VD/7845/00.04.03/2020

HP/MSI/LMU/PK/MRA/KN/AH

Uudenmaan ELY-keskus pyytää YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena Vantaan kaupunginhallituksen lausuntoa Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan vaarallisen jätteen polttolaitosta koskevan hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA) selostuksesta. Lausunto pyydetään antamaan 19.3.2021 mennessä. Kaupunginhallitus antoi lausunnon arviointiohjelmasta 16.11.2020 § 29.

Vantaan Energia suunnittelee rakentavansa uuden vaarallisen jätteen polttolaitoksen, jossa kierrätyskelvottomia jätteitä poltetaan rumpu-uunissa. Hanke sijoittuu olemassa olevan jätevoimalan kanssa samalla alueella, joka on osoitettu hankkeen mukaiseen toimintaan sekä yleiskaavassa että asemakaavassa.

Suunniteltu jätteenkäsittelymäärä on noin 45 000 tonnia vuodessa. Tällä jätemäärällä voidaan tuottaa kaukolämpöä 150 GWh, eli noin 9 % Vantaan Energian kaukolämmön vuosituotannosta. Polttolaitos ja suunniteltu lämpövarastohanke muodostavat merkittävän hankekokonaisuuden, millä voidaan edistää hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamista. Lämpövarastohankkeelle laaditaan oma YVA-arviointi.

Hankkeesta on nyt laadittu YVA-arviointiselostus. YVA-selostuksessa kuvataan hankkeen toteuttamisvaihtoehdot ja YVA-menettelyn aikana selvitetyt vaikutukset. Siinä on tarkasteltu suunniteltua hanketta ja nollavaihtoehtona, ettei hanketta toteuteta. Arviointiselostus on nähtävillä 20.1.–19.3.2021 internetissä
https://www.ymparisto.fi/fi-fi/Asiointi_luvat_ja_ymparistovaikutusten_arviointi/Ymparistovaikutusten_arviointi/YVAhankkeet/Vantaan_Energia_Oyn_vaarallisen_jatteen_polttolaitos_Vantaa sekä mm. Vantaa-infossa Tikkurilassa.

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 22

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle liitteen mukainen kaupunginhallituksen lausunto Vantaan Energia Oy:n vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Vantaan Energia Oy:n vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten
- arviointiselostuksesta

- Lausuntopyyntö Vantaan Energia Oy:n vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten
- arviointiselostuksesta
- Ote ympäristölautakunnan päätöksestä 18.2.2021 § 8: Lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Vantaan Energian vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
suunnittelija Paula Kankkunen, puh. 050 3023992, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

LAUSUNTO

8.3.2021
VD/7845/00.04.03/2020

Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Vantaan Energian vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pyytää YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena Vantaan Kaupunginhallituksen lausuntoa Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan vaarallisen jätteen polttolaitosta koskevan hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Vantaan kaupunginhallitus antoi lausuntonsa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 16.11.2020. Kaupunki piti arviointiohjelman painotuksia hyvinä, ja arviointiohjelmaa riittävänä pohjana arviointien tekemiseksi. Arviointiselostus sisältää ohjelman mukaiset arvioinnit.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkasteltua hankevaihtoehtoa voidaan pitää ympäristövaikutusten kannalta toteutuskelpoisena. Hankevaihtoehdolla ei arvioida olevan sellaisia haitallisia ympäristövaikutuksia, joita ei voitaisi hyväksyä, estää tai lieventää hyväksyttävälle tasolle. Louhinnan ja muiden rakentamistoimenpiteiden suunnittelussa sekä poikkeus- ja häiriötilanteisiin varautumisessa tulee kuitenkin ottaa huomioon hankealueen alla sijaitseva rautatietunneli.

Hanketta perustellaan sillä, että vaarallista jätettä viedään ulkomaille 120 000 tonnia vuodessa ja määrästä voitaisiin uudessa polttolaitoksessa käsitellä noin 40 000 tonnia. Pelkästään Uudenmaan ELYkeskuksen alueella syntyy vuosittain 30 000–50 000 tonnia sellaista jätettä, jota voidaan hyödyntää hankkeessa. Vaarallisten jätteiden määrän arvioidaan edelleen kasvavan voimakkaasti tiukentuvan lainsäädännön seurauksena. Uusi laitos vähentää logistiikasta syntyviä päästöjä, kun jätteitä ei tarvitse viedä ulkomaille poltettavaksi.

Vantaan kaupunki toteaa, että prosessissa muodostuvat kuona- ja tuhkamäärät ovat kuitenkin huomattavan suuret vastaanotettuun jätemäärään suhteutettuna. Hyötykäyttöön päätyvää tuhkaa on arvion mukaan 44 % vastaanotetusta jätemäärästä ja loppusijoitukseen päätyvää 18 % vastaanotetusta jätemäärästä. Nykyisellä jätevoimalalla ja sen laajennuksella vastaavat prosentit ovat 20 % ja 3,6 %. Jätteen poltto ei saisikaan olla ainoa ratkaisu vaarallisesta jätteestä eroon pääsemiseksi tai poltto tulisi voida kohdentaa sellaisiin jakeisiin, joista tuhkaa muodostuu vähemmän.

Vantaan kaupunki toteaa, ettei selostuksesta käy ilmi, kuinka paljon vaarallisen jätteen polttolaitos yksistään korvaa maakaasun käyttöä eli mikä on laitoksen laskennallinen päästövaikutus Vantaan kasvihuonekaasupäästöihin. Arviota laitoksen hiilidioksidipäästöistä ei voi suoraan verrata Vantaan päästökertoimilla laskettuun laskennalliseen kasvihuonekaasupäästöön, kuten selostuksessa tehdään. Selostuksesta olisi hyvä käydä ilmi arvio tämän yksittäisen laitoksen vaikutuksesta Vantaan kaukolämmöntuotannon laskennallisiin päästöihin.

Vaarallisen jätteen polttolaitoksella ei arvioida olevan haittavaikutuksia asukkaille tai lähiseudun virkistysalueiden käyttöön. Osa ihmisistä kokee silti hankkeen kielteisenä ja hanke herättää huolta.

Vantaan kaupunki
Toimiala

Osoite
Postinumero
Etunimi.sukunimi@vantaa.fi
www.vantaa.fi

Puhelin 09 1234 1234
Matkapuhelin 040 123 1234

Asukkaiden huolia on pyrittävä vähentämään ja ehkäisemään tehokkaalla viestinnällä ja vuorovaikutuksella, kuten arviointiselostukseen on kirjattu.

Melun vähentäminen tulee ottaa suunnittelussa huomioon melulähteiden sijoittelulla, toiminta-ajoilla sekä tekniikka- ja materiaalivalinnoilla sekä apulauhduttimen sijoittamisella.

YVA-selostuksen mukaan vaarallisen jätteen polttolaitos tulee sijoittumaan jo louhitulle ja asfaltoidulle alueelle. Långmossabergetin jätevoimalan asemakaava-alueeseen suojaviheralueella (ev) on todettu esiintyvän luonnonsuojelulain 42 §:n mukaista rauhoitettua kasvilajia lahokaviosammalta, joka tulee tontin jatkokehittämisessä ottaa huomioon.

Yhteenvetona Vantaan kaupunki toteaa, että ympäristövaikutuksia on arvioitu riittävällä tarkkuudella. Jätteen polttolaitoksella vaikuttaisi olevan vähäisiä kielteisiä vaikutuksia usealla osa-alueella. Hankkeella on myös myönteisiä vaikutuksia luonnonvarojen käyttöön, sillä se vähentää tarvetta fossiilisten energianlähteiden käyttöön. Hanke on osa suurempaa kokonaisuutta, jonka avulla Vantaan Energia luopuu fossiilisten polttoaineiden käytöstä. Tämä edistää Vantaan kaupungin hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS

Vantaan kaupunki
Toimiala

Osoite
Postinumero
Etunimi.sukunimi@vantaa.fi
www.vantaa.fi

Puhelin 09 1234 1234
Matkapuhelin 040 123 1234

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

UUDELY/10363/2020

20.1.2021

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 20.1.2021
Dn:o VD/7845/00.04.03/2020

Jakelun mukaan

Lausuntopyyntö Vantaan Energia Oy:n vaarallisen jätteen polttolaitosta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue pyytää jakelussa mainituilta lausuntoa Vantaan Energia Oy:n vaarallisia jätteitä termisesti käsitelevän laitoksen rakentamista koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Lausunnot tulee toimittaa kuulutuksessa ilmoitettuna aikana, viimeistään **19.3.2021**.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue toimii hankkeessa YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena. Lisätietoja antaa ylitarkastaja Annukka Engström, p. 0295 021 112.

Arviointiselostus ja kuulutus löytyvät osoitteesta:

www.ymparisto.fi/VEvaarallisenjatteenpolttolaitosYVA

Asiakirjan on sähköisesti hyväksynyt tarkastaja Leila Laine

Toimitattehan lausuntonne saavutettavina, koska lausunnot laitetaan ympäristö.fi -sivustolle perustellun päätelmän antamisen jälkeen.

Jakelu

Vantaan kaupunki, kaupunginhallitus, kirjaamo@Vantaa.fi

Vantaan kaupunki, ympäristökeskus, ymparistotarkastajat@vantaa.fi

Vantaan kaupunki, ympäristöterveys, ymparistoterveys@vantaa.fi

Vantaan kaupunginmuseo, kirjaamo@vantaa.fi, kaupunginmuseo@vantaa.fi

UUDENMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS
0295 021 000
www.ely-keskus.fi
Y-tunnus 2296962-1
Kirjaamo
PL 36, 00521 Helsinki
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Helsingin kaupunki, kaupunginhallitus, helsinki.kirjaamo@hel.fi

Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala, kaupunkiymparisto@hel.fi

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat, kirjaamo.etela@avi.fi

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, ympäristöluvat, ymparistolu-vat.etela@avi.fi

Fingrid Oyj, kirjaamo@fingrid.fi

Helsingin seudun liikenne HSL, hsl@hsl.fi

HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, kirjaamo@hsy.fi

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, tilannekeskus@vantaa.fi

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, kirjaamo@traficom.fi

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES, kirjaamo@tukes.fi

Uudenmaan liitto, toimisto@uudenmaanliitto.fi

Väylävirasto, kirjaamo@vayla.fi

Tiedoksi

Suomen Luonnonsuojeluliitto, lausunnot@sll.fi

Vantaan Energia Oy, Matias Siponen, matias.siponen@vantaanenergia.fi

AFRY Finland Oy, Arto Heikkinen, arto.heikkinen@afry.com

Uudenmaan ELY-keskus, Annukka Engström,

annukka.engstrom@ely-keskus.fi

Tämä asiakirja UUDELY/10363/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUDELY/10363/2020 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Laine Leila 19.01.2021 17:41

SISÄLLYSLUETTELO

Ympäristölautakunta ote pöytäkirjasta 18.02.2021

Pöytäkirjan kansilehti 1

8 § Lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Vantaan Energian vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta 3

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto 10

Ympäristölautakunnan kokous

Aika 18.2.2021 klo 17.00-17.57
Paikka Teams

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	**Varajäsenet**	Läsnä
Rautavaara Maija, puheenjohtaja	x (etäyhteydellä)	Gilbert Olga	
Mölsä Jukka, varapuheenjohtaja	x (etäyhteydellä)	Suvensalmi Jouko	
Weckman Markku	x	Ellonen Antti	
Leppänen Janne	x klo 17.37-17.57 , §:t 3-9 (etäyhteydellä)	Aura Anssi	-
Ruotsalainen Susanna	x (etäyhteydellä)	Puusa-Ruohonen Hannele	
Lepistö Matti	x (etäyhteydellä)	Karhunen Anneli	
Kiljunen Kimmo	x (etäyhteydellä)	Hilden Joni	
Vesa Tiina	x (etäyhteydellä)	Pääkkönen Taru	
Salasto Riitta	x (etäyhteydellä)	Kalliokanerva Marjo	
Tuormaa Ismo	x (etäyhteydellä)	Saari Kari	
Liinakoski Eija	x (etäyhteydellä)	Parkkima Marja	
Mäkinen Marja-Vuokko	x (etäyhteydellä)	Joensuu Juho	
Jääskeläinen Jari	x (etäyhteydellä)	Tilander Liisa	
Kaupunginhallituksen edustaja		**Kaupunginhallituksen varaedustaja**	
Niikko Mika	-	Kärki Niilo	-
Nuorisovaltuuston edustaja		**Nuorisovaltuuston varaedustaja**	
Tuomainen Anni	x (etäyhteydellä)	Parkkonen Santeri	

Muut osallistujat	Läsnä
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja	-
Rautalahti Katariina, ympäristöjohtaja	x (etäyhteydellä)
Laine Tarja, kaupunkisuunnittelujohtaja, apulaiskaupunginjohtaja vs.	x (etäyhteydellä)
Hiltunen Kirsi, 1. kaupungineläinlääkäri	-
Hamari Milla, viestintäpäällikkö	x (etäyhteydellä)

Rantataro Maarit, johtava ympäristötarkastaja		x (etäyhteydellä)
Lundén Pyry, ympäristötarkastaja		x (etäyhteydellä)
Pasanen Eija, lautakunnan sihteeri, pöytäkirjanpitäjä		x (etäyhteydellä)

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Maija Rautavaara

Pöytäkirjanpitäjä Eija Pasanen

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 22.2.2021, Ympäristökeskus, Pakkalankuja 5, 01510 Vantaa

Tiina Vesa Markku Weckman

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 23.2.2021 Vantaan kaupungin internetsivuilla http://paatokset.vantaa.fi

8 § **Lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Vantaan Energian vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta**

VD/7845/00.04.03/2020

KR/KHI/MRA/AP/MV/SR/PJH

Asia
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pyytää YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena Vantaan ympäristönsuojeluviranomaisen ja terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Vantaan Energian vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Lausunnon määräaika on 19.3.2021.

Arviointiselostus on nähtävillä 20.1.2021 - 19.3.2021 internetissä https://www.ymparisto.fi/fi-fi/Asiointi_luvat_ja_ymparistovaikutusten_arviointi/Ymparistovaikutusten_arviointi/YVAhankkeet/Vantaan_Energia_Oyn_vaarallisen_jatteen_polttolaitos_Vantaa sekä mm. Vantaa-infossa Tikkurilassa. YVA-selostuksessa kuvataan hankkeen toteuttamisvaihtoehdot ja YVA-menettelyn aikana selvitetyt vaikutukset.

Asian aikaisemmat vaiheet
Vantaan ympäristölautakunta antoi lausunnon YVA-ohjelmasta 19.10.2020. Lausunnossa korostettiin erityisesti riskien huolellista arviointia ja lisäksi haluttiin tarkennuksia hankkeen perusteisiin.

Uudenmaan ELY-keskus antoi lausuntonsa arviointiohjelmasta 19.11.2020. Siinä todettiin, että ympäristövaikutusten arviointiohjelma on laadittu ja käsitelty lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Lausunnossa nostettiin esille joitakin tarkentamista vaativia näkökohtia mm. laitoksen mitoitukseen ja jätevirtojen kuvaukseen, hulevesien purkureitteihin sekä maaperä-, kallioperä- ja pohjavesivaikutusten tarkastelualueeseen. Ilmapäästöjen osalta on tärkeää varmistaa, ettei savukaasuissa ole haitallisia pitoisuuksia vaarallisia aineita. Riskien sekä onnettomuus- ja häiriötilanteiden mahdolliset vaikutukset tulee kuvata niin laitoksen alueella kuin lähialueilla ja riskitarkastelut tulee tehdä mahdollisimman laajoina. Lisäksi lausunnossa painotettiin, että ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointiin tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Arviointiselostus
Arviointiselostuksessa on kuvattu hanke, YVA-menettely, arvioitavat vaihtoehdot, hankkeen vaikutukset ja hankkeen toteuttamiskelpoisuus.

Arvioitavat vaihtoehdot
YVA-menettelyssä tarkastellaan hankevaihtoehtoa (VE1) ja nollavaihtoehtoa (VE0). Hankevaihtoehdossa vaarallisen jätteen polttolaitos rakennetaan Vantaan Långmossebergenissä sijaitsevalle jätevoimala-alueelle. Vaihtoehdossa VE0 arvioidaan hankkeen toteuttamatta jättämistä.

Hankevaihtoehdossa rakennetaan uusi rumpu-uuni ja lämmöntalteenottokattila, jotka sijoitetaan niitä varten rakennettavaan uuteen erilliseen rakennukseen. Laajennusrakennus aputiloineen on itsenäinen tuotantoyksikkö, jolla on oma jätteen vastaanotto, lämmöntuotantoyksikkö puhdistusjärjestelmineen sekä oma piippu. Laitoksen suunniteltu käsittelymäärä on noin 45 000 tonnia vuodessa. Jätemäärällä voidaan tuottaa kaukolämpöä 150 GWh, eli noin 9 % Vantaan Energian kaukolämmön vuosituotannosta.

Hanke on esisuunnitteluvaiheessa ja alustavan aikataulun mukaan uuden polttolaitoksen rakentaminen ajoittuisi vuosille 2021–2024.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen
Hankevaihtoehdon toteutus ei edellytä kaavamuutoksia eikä hankkeella ole merkittäviä vaikutuksia alueen kaavoitukseen. Hankevaihtoehdon suunnittelussa on myös huomioitu yleiskaavan uusi tieyhteys, joka kulkee Porvoonväylän ja jätevoimalan välissä.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön
Hankealue on luonteeltaan teollisuusmaisemaa, jossa hallitsevia osia ovat olemassa oleva jätevoimalarakennus, Porvoonväylän ja Kehä III:n risteys, voimajohtoreitti sekä maa-aineksen murskaustoiminta. Hankevaihtoehdolla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia alueen maisemaan tai kaupunkikuvaan, maiseman ja kulttuuriympäristön arvoihin tai arkeologiseen kulttuuriperintöön.

Vaikutukset liikenteeseen
Liikenteen lisäys on noin 20 ajoneuvoa vuorokaudessa, mikä on vähäistä verrattuna läheisten valtaväylien kokonaisliikennemääriin. Sen ei myöskään arvioida aiheuttavan liikenneverkossa parantamistarpeita.

Vaikutukset ilmanlaatuun
Leviämisselvityksen tulosten mukaan hankkeen päästöjen aiheuttamat ulkoilman epäpuhtauspitoisuudet (rikkidioksidi, typpidioksidi, hengitettävät hiukkaset) alittavat selvästi kasvillisuus- ja terveysvaikutusperusteiset ohje- ja raja-arvot. Myös muiden tarkasteltujen päästöjen aiheuttamat pitoisuudet ovat vertailuarvojen perusteella matalia. Leviämisselvityksen tulosten perusteella päästöillä ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta ilmanlaatuun ja myös vaikutus alueen laskeumiin on vähäinen.

Ilmastovaikutukset
Rakentamisen aikaiset ilmastopäästöt ovat kertaluonteinen tapahtuma ja laitoksen toimintaan liittyvät päästöt puolestaan jatkuvat useiden vuosien ajan. Suuruusluokka-arvion perusteella vaarallisen jätteen polttolaitoksen materiaalien käyttöön liittyvä kasvihuonekaasupäästö olisi noin 70 000 – 80 000 tCO_{2e}.

Polttolaitoksen toiminnasta aiheutuva fossiilinen hiilidioksidipäästö on noin 85 900 tonnia vuodessa. Hiilidioksidipäästöjen osuus on Vantaan kasvihuonekaasupäästöistä noin 8,7 % ja noin 1,8 % pääkaupunkiseudun kasvihuonekaasupäästöistä. Vaarallisen jätteen polttolaitoksen jätteiden ainoa käsittelytapa on nykyisellään polttaminen. Toiminnasta aiheutuvat kasvihuonekaasupäästöt näkyvät paikallisessa taseessa. Sen sijaan ilmastovaikutuksen kannalta päästöpaikalla ei ole merkitystä. Hankkeen toiminta ei näin ollen muuta ilmastovaikutusta verrattuna toteuttamatta jättämiseen, kun huomioidaan, että jätteet poltetaan joka tapauksessa jossakin laitoksessa.

Melu- ja tärinävaikutukset
Meluvaikutuksia arvioitiin melumallinnuksen avulla. Selvityksessä otettiin huomioon vaarallisen jätteen polttolaitoksen laitteistojen sekä voimala-alueella tapahtuvan rekkaliikenteen aiheuttama melu lähimpään liikenneympyrään asti konservatiivisen arvion mukaan. Alueen topografia edesauttaa laitoksen piha-alueen melun jäämistä piha-alueen sisäpuolelle ja hankkeen laitosgeometria sulkee itsessään melun leviämistä myös piha-alueen sisäpuolelle poispäin altistuvista kohteista. Melun ohjearvot alittuvat kaikissa altistuvissa tarkastelluissa pisteissä mallinnusepävarmuus huomioiden.

Hankkeen käyttämien tieosuuksien lähietäisyydellä ei ole häiriintyviä kohteita, joihin tärinävaikutusten voitaisiin arvioida yltävän.

Jätteiden ja sivutuotteiden käsittelyn ja loppusijoituksen vaikutukset
Vaarallisen jätteen polttolaitoksen pohjakuonaa voidaan mahdollisuuksien mukaan hyötykäyttää esimerkiksi maanrakennusaineena tai sementin valmistukseen. Lentotuhka vastaa laadultaan nykyisen jätevoimalan laatua. Hyötykäyttöön soveltumattomat tuhkat ja kuonat toimitetaan asianmukaiset luvat omaavaan käsittelylaitokseen.

Tuhkat kuljetetaan loppusijoitukseen asianmukaisesti suljetuissa kuormissa niin, ettei niiden kuljetus aiheuta pölyämistä. Tuhkien loppusijoitus ei aiheuta haju- tai pölyhaittaa eikä houkuttele haittaeläimiä. Tuhkien käsittely ja loppusijoitus toteutetaan parhaan käyttökelpoisen tekniikan sekä ajantasaisten kaatopaikkamääräysten mukaisesti niin, ettei ympäristöön aiheudu maaperän tai pohjaveden pilaantumista, pölyämistä tai terveyshaittoja.

Luonnonvarojen käyttö
Hyödyntämällä kierrätykseen kelpaamaton materiaali energiantuotannossa voidaan vähentää fossiilisten energianlähteiden käyttöä. Poltossa muodostuvien tuhkien hyötykäytöllä voidaan korvata neitseellisten materiaalien käyttöä maarakentamisessa, mikäli niiden laatu sen sallii. Hankevaihtoehdoilla arvioidaan olevan vähäisiä myönteisiä vaikutuksia luonnonvarojen hyödyntämiseen.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen sekä elinkeinoihin ja aineelliseen omaisuuteen
Ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen voivat suoraan tai välillisesti vaikuttaa mm. hajupäästöt, melutason nousu, lisääntyvä liikenne, ilmapäästöt sekä muutokset maisemassa. Hankkeessa järjestettiin pienryhmähaastatteluja, joissa huolenaiheina nousi esiin erityisesti arvioitavan hankkeen sekä alueen kaikkien toimijoiden yhdessä aiheuttamat kumulatiiviset vaikutukset. Esiin nostettiin vaikutukset pohjaveteen, pienhiukkaset ja pöly, sekä muut päästöt; vaikutukset ihmisten viihtyvyyteen, melu, liikenne, turvallisuus sekä vaikutukset kiinteistöjen arvoon.

Tehtyjen selvitysten perusteella hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Vaarallisen jätteen polttolaitos sijoittuu olemassa olevalle laitosalueelle eikä toiminnan luonne laitosalueella muutu.

Vaikutukset kasvillisuuteen, eläimiin ja suojelukohteisiin
Hanke sijoittuu olemassa olevalle voimalaitosalueelle, ilmapäästöt ovat pieniä eikä likaisia jätevesiä pureta suoraan vesistöön. Laitoksen toiminnalla ei arvioida olevan vaikutuksia tiedossa oleviin uhanalaisten lajien esiintymiin, joista lähimpänä jätteenpolttolaitosta sijaitsevat lahokaviosammalen kasvupaikat laitosalueen pohjoispuolen metsäalueella.

Hankkeen ilma- tai melupäästöillä tai mahdollisesti aiheutuvalla hiukkaslaskeumalla ei arvioida olevan suoria eikä välillisiä vaikutuksia Natura 2000-alueisiin, muihin suojelualueisiin tai arvokkaisiin luontokohteisiin. Jätteenpolttolaitoksen toiminnalla ei ole luonnon monimuotoisuutta vähentäviä vaikutuksia.

Vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pohjavesiin
Polttolaitoksen toiminnan aikaiset vaikutukset ovat rinnastettavissa jätevoimalan nykytoiminnasta aiheutuviin vaikutuksiin. Hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä normaalitoiminnan aikaisia

vaikutuksia alueen maa- ja kallioperään, pohjaveden määrälliseen tai laadulliseen tilaan laitosalueella tai Fazerilan pohjavesialueella. Myöskään hankealueen itäosassa sijaitsevaan rautatietunneliin ei arvioida aiheutuvan merkittäviä normaalitoiminnan aikaisia vaikutuksia.

Vaikutukset vesistöihin
Jätevoimala-alue ei sijaitse lähellä vesistöjä. Vaarallisen jätteen polttolaitoksesta ei pureta jätevesiä suoraan vesistöön. Puhtaat sade- ja hulevedet sekä raaka- ja lisävesisäiliöiden ylivuotovedet johdetaan Westerkullanojaan, joka virtaa mereen Porvarinlahdessa. Westerkullanojan alajuoksu virtaa Natura 2000 –verkostoon kuuluvalla Mustavuoren lehdon ja Östersundomin lintuvesien (FI0100065) alueella. Vesistöihin johdetaan vain puhtaita sadevesiä, niillä ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia vesistöihin.

Onnettomuus- ja häiriötilanteiden vaikutukset
Toiminnan aikaisten ympäristön ja terveyden kannalta haitallisten onnettomuus- ja häiriötilanteiden todennäköisyys on hyvin pieni, kun otetaan huomioon panostus häiriötilanteiden synnyn ennaltaehkäisyyn ja ympäristövaikutusten torjuntaan.

Tulipalossa syntyvien savukaasujen leviäminen laitosalueen ympäristössä vallitsevan tuulen suunnassa on mahdollista suurehkossa tulipalossa, joka ei rajaudu sisätiloihin. Savusta voi aiheutua tilapäistä hengityselinten ärsytystä. Kemikaalivuotojen, palonesteiden ja sammutusvesien leviäminen laitosalueen ulkopuolelle on hyvin epätodennäköistä.

Maaperän pilaantuminen paikallisesti laitosalueella on mahdollista, muttei kovin todennäköistä. Pohjaveden pilaantuminen laitosalueen ulkopuolella on hyvin epätodennäköistä. Puhdistamattomien prosessissa syntyvien savukaasujen pitkäkestoinen päästö ja päästöön liittyvät terveysvaikutukset ympäristössä ovat niin ikään hyvin epätodennäköisiä.

Rakentamisvaiheen vaikutukset
Hanke edellyttää maanrakennustöitä, kuten kallion louhintaa ja räjäytystä laitosalueella. Rakentamisesta ja siihen liittyvästä työmaaliikenteestä aiheutuva melu voi hetkellisesti haitata asuinviihtyvyyttä lähimmillä asuinalueilla. Tärinällä, pölyämisellä tai liikennepäästöillä ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia lähiympäristöön. Laitosalueen pohjoispuolella sijaiseville uhanalaisen lahokaviosammalen kasvupaikoille ei leviä merkittävissä määrin pölyä.

Rakentaminen muuttaa kallio- ja maaperää paikallisesti rakennettavan alueen kohdalla. Kalliopohjaveden pinnan taso rakennettavan alueen välittömässä läheisyydessä saattaa hieman laskea. Pintavesiin voi kulkeutua louhinnasta aiheutuvia typpipäästöjä, mutta niiden vaikutusten arvioidaan jäävän vähäisiksi.

Käytöstäpoiston vaikutukset
Vaarallisen jätteen polttolaitoksen elinkaaren päätyttyä laitos voidaan purkaa ja tonttia voidaan käyttää muuhun toimintaan. Rakenteiden ja rakennusten purkamisen ympäristövaikutukset ovat samankaltaisia kuin uuden polttolaitoksen rakentamisen vaikutukset, mutta purkaminen on rakentamista nopeampaa. Purkamisen eri työvaiheissa syntyy pölyä, melua ja tärinää. Vaikutukset kohdistuvat pääosin hankealueelle ja ajoittuvat päiväaikaan.

Yhteisvaikutukset
Hankealueen länsipuolella on Rudus Oy:n betoni- ja tiilimurskeen valmistuslaitos. Jätevoimalan rakenteilla olevan laajennuksen lisäksi lähialueelle on suunnitteilla itäpuolelle sijoittuva Remeo Oy:n

kierrätyslaitos sekä jätevoimala-alueen luoteispuolelle sijoittuva Ojangon linja-autovarikko. Alueen hankkeilla voi olla vähäisiä kielteisiä yhteisvaikutuksia alueen muuhun liikenteeseen ja liikenteen päästöihin.

Teollisuusmelutilanteen kasvua vaarallisen jätteen polttolaitoksen käyttötilanteessa arvioitiin melumallinnuksella. Alueen teollisuusmelun yhteismelutilanne on ohjearvolla laskennan epävarmuus huomioiden Eteläisen Sipoonkorven luonnonsuojelualueen kaakkoisreunassa ja alittaa päivä- ja yöajan ohjearvot muissa tarkastelluissa kohteissa.

Hankkeen toteuttamiskelpoisuus
Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkasteltua hankevaihtoehtoa voidaan pitää ympäristövaikutusten kannalta toteutuskelpoisena. Hankevaihtoehdolla ei arvioida olevan sellaisia haitallisia ympäristövaikutuksia, joita ei voitaisi hyväksyä, estää tai lieventää hyväksyttävälle tasolle. Louhinnan ja muiden rakentamistoimenpiteiden suunnittelussa sekä poikkeus- ja häiriötilanteisiin varautumisessa tulee kuitenkin ottaa huomioon hankealueen alla sijaitseva rautatietunneli.

Ympäristölautakunta 18.2.2021 § 8

Ympäristöjohtajan esitys:
Päätetään antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraava lausunto:

Ympäristölautakunta toimii sekä ympäristönsuojelu- että terveydensuojeluviranomaisena ja lausuu Vantaan Energian vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta seuraavaa.

Hanketta perustellaan sillä, että vaarallista jätettä viedään ulkomaille 120 000 tonnia vuodessa ja määrästä voitaisiin uudessa polttolaitoksessa käsitellä noin 40 000 tonnia. Pelkästään Uudenmaan ELY-keskuksen alueella syntyy vuosittain 30 000-50 000 tonnia sellaista jätettä, jota voidaan hyödyntää hankkeessa. Vaarallisten jätteiden määrän arvioidaan edelleen kasvavan voimakkaasti tiukentuvan lainsäädännön seurauksena.

YVA-selostuksessa on vastattu arviointiohjelmasta annetussa lausunnossa esitettyyn tarkentamispyyntöön jätteiden syntyperästä. Ympäristölautakunta voi näin ollen yhtyä YVA-selostuksen johtopäätökseen siitä, että alueelle tehtävä uusi laitos vähentää logistiikasta syntyviä päästöjä, kun jätteitä ei tarvitse viedä ulkomaille poltettavaksi.

Muodostuvat kuona- ja tuhkamäärät ovat kuitenkin huomattavan suuret vastaanotettuun jätemäärään (45 000 t) suhteutettuna. Hyötykäyttöön päätyvää tuhkaa on arvion mukaan 20 000 t eli 44 % vastaanotetusta jätemäärästä ja loppusijoitukseen päätyvää 8 080 t eli 18 % vastaanotetusta jätemäärästä. Nykyisellä jätevoimalalla ja sen laajennuksella vastaavat prosentit ovat 20 % ja 3,6 %. Jätteen poltto ei saisikaan olla ainoa ratkaisu vaarallisesta jätteestä eroon pääsemiseksi tai poltto tulisi voida kohdentaa sellaisiin jakeisiin, joista tuhkaa muodostuu vähemmän.

Selostuksesta ei käy ilmi, kuinka paljon vaarallisen jätteen polttolaitos yksistään korvaa maakaasun käyttöä eli mikä on laitoksen laskennallinen päästövaikutus Vantaan kasvihuonekaasupäästöihin. Arviota laitoksen hiilidioksidipäästöistä (ns. piipunpääpäästö) ei voi suoraan verrata Vantaan päästökertoimilla laskettuun laskennalliseen kasvihuonekaasupäästöön, kuten selostuksessa tehdään. Selostuksesta olisi

hyvä käydä ilmi arvio tämän yksittäisen laitoksen vaikutuksesta Vantaan kaukolämmöntuotannon laskennallisiin päästöihin.

Meluselvityksen mallinnustulosten mukaan yhteismelutilanteessa vaarallisen jätteen polttolaitoksen aiheuttama melutaso alittaa valtioneuvoston päätöksen mukaiset ohjearvot päivällä ja yöllä reseptoripisteissä R1 — R4 ja on ohjearvon tasalla reseptoripisteessä R5, joka sijaitsee luonnonsuojelualueen rajalla. Melun laskennallinen lisääntyminen 3.laitosyksikön johdosta on melumallinnuksen perusteella lähimmissä altistuvissa kohteissa noin +0…+2 dB ja ilman apulauhdutinyksikköä +0...+1 dB. Laitosalueen lähiympäristön melusta on tullut ympäristökeskukseen valituksia koillispuoleiselta asuinalueelta. Melun vähentäminen tulee ottaa suunnittelussa huomioon melulähteiden sijoittelulla, toiminta-ajoilla sekä tekniikka- ja materiaalivalinnoilla sekä apulauhduttimen sijoittamisella.

Vaarallisen jätteen polttolaitoksella ei arvioida olevan haittavaikutuksia asukkaille tai lähiseudun virkistysalueiden käyttöön. Osa ihmisistä kokee silti hankkeen kielteisenä ja hanke herättää huolta. Asukkaiden huolia on pyrittävä vähentämään ja ehkäisemään tehokkaalla viestinnällä ja vuorovaikutuksella, kuten arviointiselostukseen on kirjattu.

Laitoksen toiminnan mahdolliset luontovaikutukset ovat todennäköisesti välillisiä, koska YVA-selostuksen mukaan vaarallisen jätteen polttolaitos tulee sijoittumaan jo louhitulle ja asfaltoidulle alueelle. Långmossabergetin jätevoimalan asemakaava-alueeseen kuuluu kuitenkin myös osa pohjoispuolen metsäalueesta, jolla on todettu esiintyvän luonnonsuojelulain 42 §:n mukaista rauhoitettua kasvilajia lahokaviosammalta. Lahokaviosammalta voidaan pitää luontoarvoiltaan monimuotoisen metsän yhtenä indikaattorilajina. Mikäli rakentaminen laajenisi ja louhinta ulottuisi tälle metsäalueelle, olisi hankkeella myös välittömiä luontovaikutuksia uhanalaisen lajin elinolosuhteisiin, mikä tulisi ottaa jatkosuunnittelussa huomioon.

Vaarallisen jätteen polttolaitos sijoittuisi kallioon louhittuun syvennykseen, jossa maa- ja kallioperän vedenjohtavuus on pieni. Virtausyhteyttä ei ole Fazerilan pohjavesialueelle. Arviointiselostuksessa on myös tarkasteltu vuosien 2014 - 2019 pohjavesinäytteitä vuodesta 2009 kertyneeseen seuranta-aineistoon eikä pohjaveden tilassa ole havaittu merkittäviä laadullisia muutoksia. Pitoisuudet pohjavedessä ovat olleet pääosin vastaavalla tai alhaisemmalla tasolla kuin ennen jätevoimalan rakentamista otetuissa näytteissä. Pohjavesivaikutukset on arvioitu kattavasti.

Arviointiselostukseen on tarkennettu hulevesien purkureitti. Laitosalueen hulevedet johdetaan tasausaltaan kautta Westerkullanojaan, joka virtaa edelleen mereen Porvarinlahdessa. Jätevoimalan tarkkailusuunnitelman mukaisten vuosiraporttien perusteella vuosina 2014 - 2019 lähialueen ojien vedenlaadussa ei ole havaittu merkittäviä muutoksia. Pintavesivaikutukset on arvioitu kattavasti.

Arviointiselostuksessa on tunnistettu onnettomuus- ja häiriötilanteet ja kuvattu ne mahdollisine seurauksineen ja varautumisineen selkeästi taulukossa. Riskikohtia on useita ja onkin ensiarvoisen tärkeää, että vaikutusarvion tulokset otetaan huomioon jatkosuunnittelussa. Mahdollisten häiriötilanteiden mallinnuksia olisi myös voinut esittää jo arviointiselostuksessa.

Rakentamisajan vaikutuksissa on todettu, että Savio-Vuosaari –rautatietunneli otetaan huomioon laitoksen suunnittelussa eikä louhintaa tapahdu rajoitetulla alueella. Tärinävaikutukset voivat silti ulottua tunnelin alueelle, mutta niistä ei ole mainintaa kyseisessä kohdassa.

Yhteenvetona ympäristölautakunta toteaa, että vaarallisen jätteen polttolaitoksella vaikuttaa olevan vähäisiä kielteisiä vaikutuksia usealla osa-alueella. Myönteiseksi luokiteltu vaikutus kohdistuisi luonnonvarojen käyttöön, mistä osa perustuisi toiminnassa syntyvän jätteen hyötykäyttömahdollisuuksiin. Hankekokonaisuudella, johon vaarallisen jätteen polttolaitos sisältyy, voidaan Vantaan Energian laskelmien mukaan kuitenkin vähentää ilmastopäästöjä noin 30 000 CO_2 tonnia vuodessa perustuen siihen, että hankekokonaisuudella voidaan luopua fossiilisista polttoaineista.

Päätös:
Päätettiin antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ympäristöjohtajan esityksen mukainen lausunto.

Täytäntöönpano: Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle

Muutoksenhakuohje: 3. oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Maarit Rantataro, puh. 040 045 8017
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän p**äätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa**, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän **päätökseen, joka koskee hankintaoikaisua**, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

23 § Ennakkolausunto etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä kiinteistökaupassa: Määräala 92-404-1-975-M501 (Harjalinnuntie 29)

VD/2151/10.00.01.01.00/2021
HP/AK/JK/LS

Vantaan kaupungilta on pyydetty 16.2.2021 ennakkolausuntoa etuosto-oikeuden käyttämisestä seuraavassa kiinteistön kaupassa:

Myyjä:	Yksityishenkilö
Ostaja:	Uudenmaan Tonttirahasto Oy (Y: 3175343-5)
Kaupan kohde:	Kaupan kohteena on Korson (81) kaupunginosassa sijaitseva noin 4843 m^2 suuruinen määräala 92-404-1-975-M501 rakennuksineen osoitteessa Harjalinnuntie 29, 01450 Vantaa. Määräalan rakennusoikeus on 969 k-m^2 (e = 0.20).
Kauppahinta:	560 000 euroa, noin 116 € / m^2, noin 578 € / k-m^2

Kaupan kohteena oleva määräala on osoitettu asemakaavassa asuinpientalojen korttelialueeksi (AP-2). Kauppakirjan mukaan määräalalla sijaitsee purettava asuinrakennus ja kolme purettavaa muuta rakennusta. Määräala ei rajoitu kaupungin omistamiin maihin lukuun ottamatta katualueita.

Hakija on pyytänyt, että Vantaan kaupunki antaisi etuostolain 8 §:ssä tarkoitetun ennakkotiedon siitä, että Vantaan kaupunki ei tule käyttämään etuostolain mukaista etuosto-oikeuttaan edellä selostettuun kauppaan. Etuostolain mukaan kiinteistönomistajan kirjallisesta pyynnöstä kunta voi etukäteen ilmoittaa, ettei se tule käyttämään etuosto-oikeuttaan, jos kiinteistö kahden vuoden kuluessa kunnan päätöksestä myydään ilmoitetuilla ehdoilla.

Kiinteistöt ja tilat- palvelualueen mukaan kaupungilla ei ole tarvetta hankkia kyseistä kaupan kohteena olevaa asuinpientalojen korttelialueeksi osoitettua kaupan kohdetta, jolla sijaitsee purettavia rakennuksia. Kiinteistöjohtaja esittää vastattavaksi hakijalle, että Vantaan kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan kyseessä olevassa kiinteistökaupassa, mikäli kaupan kohde kahden (2) vuoden kuluessa luovutetaan ilmoitetulla tavalla.

Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus päättää etuosto-oikeuden käyttämisestä ja ennakkolausunnon antamisesta etuostoasioissa.

16.2.2021 päivätty ennakkolausuntopyyntö ja kauppakirjaluonnos ovat nähtävillä kokoussihteerillä.

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 23

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) etuostolain 8 §:n mukaisena ennakkolausuntona ilmoittaa hakijalle, että Vantaan kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan edellä esitetyssä kiinteistökaupassa, mikäli kaupan kohde kahden vuoden kuluessa kaupunginhallituksen päätöksestä luovutetaan ilmoitetulla tavalla, ja että

b) hakijalta peritään tästä lausunnosta kaupunginhallituksen 16.11.2020 § 23 päätöksen mukaisesti 300 euron korvaus.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- kartta kaupan kohteesta

Täytäntöönpano: Kiinteistöt ja tilat

Muutoksenhakuohje: 3.3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
maankäyttöinsinööri Jouni Kahila, puh. 043 826 6116, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KOHTEEN SIJAINTI

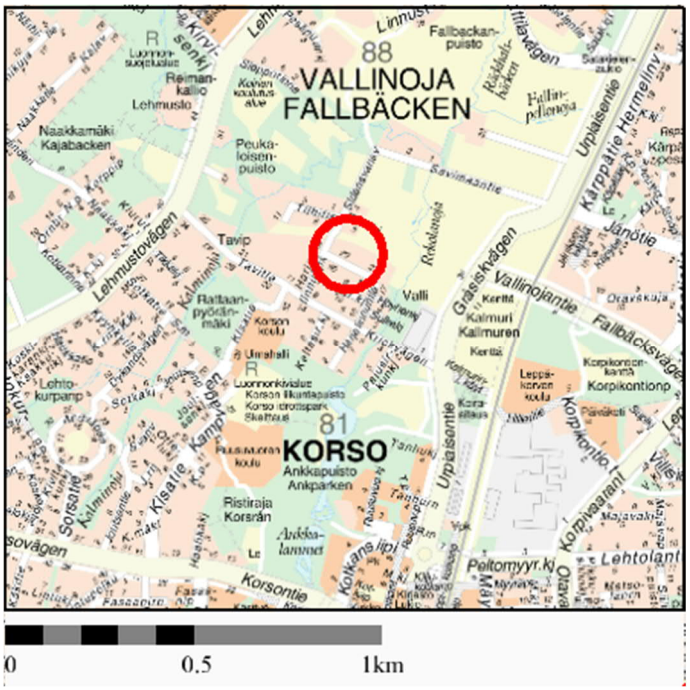

KARTTA ETUOSTON ENNAKKOLAUSUNTOA VARTEN

Kaupunginosa: KORSO (81)

Kiinteistö: 92-404-1-975-M501

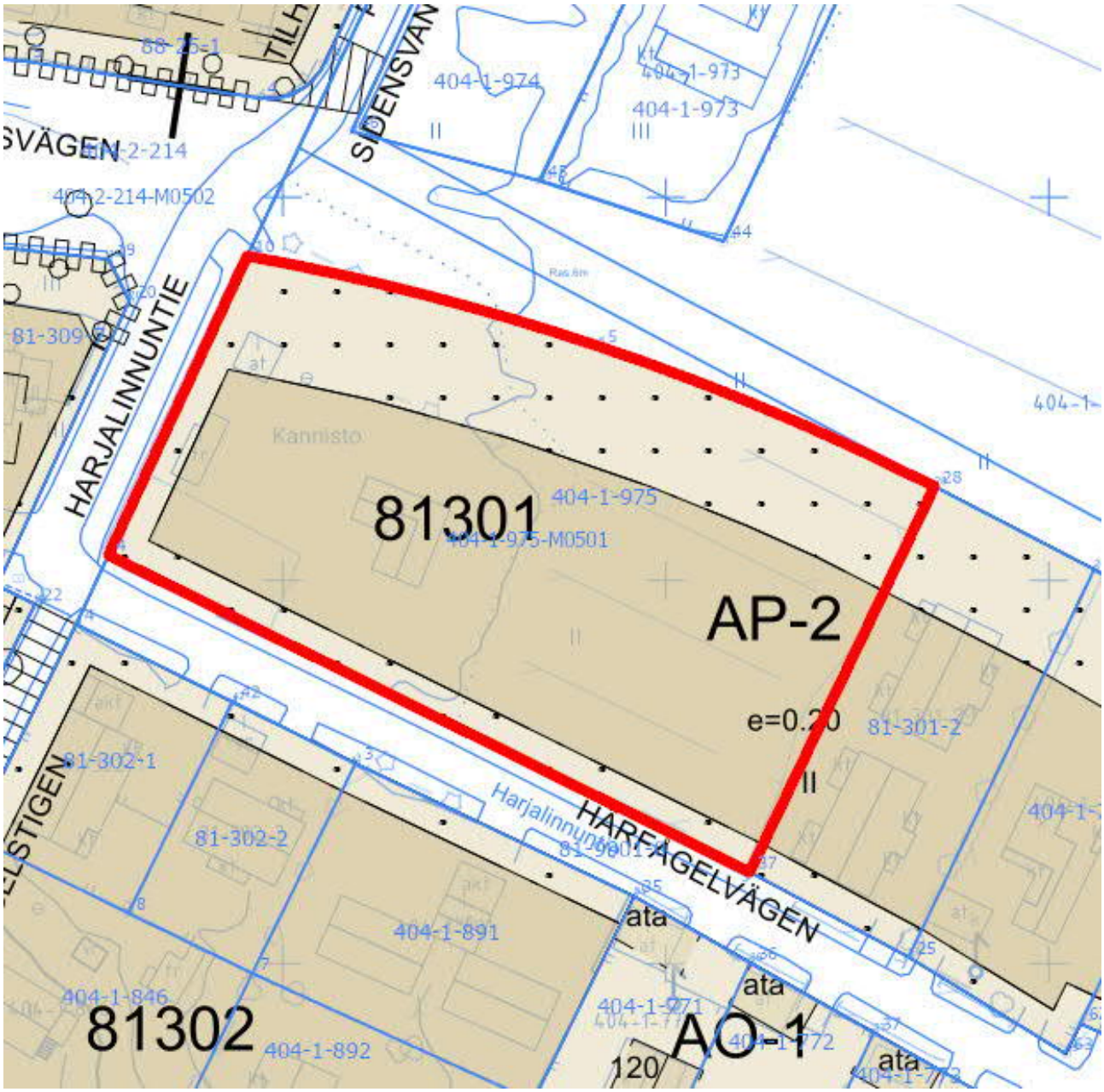

24 § Helsingin hallinto-oikeuden päätös asemakaavaa koskevasta valituksesta / Asemakaavamuutos 002288, 81 Korso, 87 Vierumäki, 88 Vallinoja/Lehmustontie

VD/9438/10.02.04.00/2015
HP/VK/EK/MY/KN/LS

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 16.12.2019 päätöksellään § 17 asemakaavamuutoksen 002288 ja tonttijaon 81 Korso, 87 Vierumäki, 88 Vallinoja / Lehmustontie. Kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksestä tehtiin kaksi valitusta Helsingin hallinto-oikeuteen. Valittajina ovat Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry, Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry sekä yksityishenkilö.

Kaupunginhallitus antoi 6.4.2020 § 24 Helsingin hallinto-oikeudelle lausunnon, jossa valituksia esitettiin hylättäviksi aiheettomina.

Helsingin hallinto-oikeus on antanut 12.2.2021 asiasta ratkaisun H486/2021. Hallinto-oikeus kumoaa Vantaan kaupunginvaltuuston päätöksen erillispientalojen korttelialueiden AO 88026 ja AO 88028 osalta pois lukien rakennetut tontit varauksen länsiosassa. Lisäksi hallinto-oikeus kumoaa valtuuston päätöksen edellä mainittujen kortteleiden välillä olevan uuden Kiurunkierto katualueen osalta. Muilta osin hallinto-oikeus hylkää valitukset.

Suurin osa koko kaava-alueesta ja myös kaupungin omistamasta maa-alueesta voi tulla voimaan, mikäli hallinto-oikeuden päätöksestä ei valiteta.

Hallinto-oikeuden päätös on perustunut lahokaviosammalten esiintymiä koskevien selvitysten puutteellisuuteen. Asemakaavan muutoksen 002288 mennessä hyväksymiskäsittelyyn ei koko Vantaata koskevan lahokavioselvityksen tuloksia ollut vielä kokonaisuudessaan käytettävissä. Koska kaupunki on Lehmustontien kaavamuutoksen hyväksymisen jälkeen teettänyt entistä laajemman selvityksen lahokaviosammaltilanteesta, ei valittaminen nyt kyseessä olevasta päätöksestä, jossa lahokaviosammalselvitys on katsottu puutteelliseksi, ole tarkoituksenmukaista.

Asemakaavasta pois rajattuja kortteleita koskeva uusi asemakaavan muutostyö voidaan käynnistää nopeammin nyt olemassa olevien selvitysten mukaisesti, jos valituslupaa ei haeta. Valitusaika hallinto-oikeuden antamaan ratkaisuun päättyy 15.3.2021.

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 24

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että kaupunki ei hae valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta Helsingin hallinto-oikeuden 12.2.2021 päätöksestä / Asemakaavan muutos 002288, 81 Korso, 87 Vierumäki, 88 Vallinoja / Lehmustontie.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Helsingin hallinto-oikeuden päätös H486/2021
- Kartta alueesta

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Vesa Karisalo, puh. 040 750 7339, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Päätös H486/2021

Antopäivä
12.2.2021

Dnro 20111/03.04.04.04.16/2020
20127/03.04.04.04.16/2020

VANTAAN KAUPUNKI
Kirjaamo
SAAPUNUT 17. 02. 2021
Dnro VO/9438/10.02.04.00/2015

Asia Asemakaavan muutosta koskevat valitukset

Valittajat 1. Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry ja Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry
2. [redacted]

Päätös, josta valitetaan

Vantaan kaupunginvaltuusto 16.12.2019 § 17

Kaupunginvaltuusto on päätöksellään hyväksynyt Lehmustontien asemakaavan muutoksen, joka koskee katualuetta kaupunginosassa 81 Korso, kortteleita 87001–87002 sekä katu- ja virkistysalueita kaupunginosassa 87 Vierumäki ja kortteleita 88026–88038 sekä katu-, virkistys ja luonnonsuojelualueita kaupunginosassa 88 Vallinoja.

Valituksessa esitetyt vaatimukset

1. Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry ja **Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry** ovat valituksessaan vaatineet, että päätös kumotaan erillispientalojen korttelialueen AO 88026 ja erillispientalojen korttelialueen AO 88028 osalta pois lukien rakennetut tontit varauksen länsiosassa. Lisäksi päätös on kumottava näihin varauksiin liittyvien uusien katualueiden osalta. (Kiurunkierto, Vilho Reiman polku). Töiden aloittaminen on kiellettävä muutoksenhaun käsittelyn ajaksi.

Lehmustontien asemakaavassa on laiminlyöty maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n edellyttämä merkittävien luontovaikutuksien selvitysvelvoite. Tämä on johtanut merkittävien luontotyyppi- ja lajistoarvojen tunnistamatta jäämiseen ja tällaisia arvoja sisältävien alueiden päätymiseen rakennusvarausten alle. Tämä ja Tussinkosken luonnonsuojelualueeseen kohdistuvat merkittävät haitat johtavat yhdessä tilanteeseen, jossa luonnonympäristöjen erityisiä arvoja heikennetään ja hävitetään asemakaavan sisältövaatimusten vastaisella tavalla.

Kaavaprosessin loppuvaiheessa on sivuutettu kaavoittajan tietoon saatettu tieto lahokaviosammalen esiintymisestä kaavan rakentamisvarauksilla, ja kaava on myös luonnonsuojelulain 47 §:n vastainen.

Lehmustontien asemakaava-alueelta puuttuu pääosa sellaisista selvityksistä, joita tällaisella metsäisellä alueella tulisi luontotyyppien ja lajiston osalta tehdä. Selvitystiedon heikkous koskee erityisesti niitä osa-alueita, joihin kaavassa osoitetaan muuttavaa maankäyttöä.

Merkittävä osa kaavaselostuksen luontotieto-osaa koskettaa jo vuonna 2017 suojelualueeksi perustettua Tussinkosken luonnonsuojelualuetta sekä kaava-alueen ulkopuolelle jäävää Vierumäen metsää. Selvitysaineistoista puuttuvat muun muassa kuviotasoiset selvitykset alueen kasvillisuudesta ja eri luontotyyppien esiintymisestä rakennettavaksi esitetyillä metsäalueilla. Tätä keskeistä puutetta eivät korvaa Vantaan yleiskaavan uusinnan yhteydessä tehty sinänsä laadukas ekologisten yhteyksien selvitys eikä kuviotietopoiminta Vantaan kaupungin omistamien maiden vanhasta, muun muassa kasvupaikkatietojen osalta virheellisestä metsätaloussuunnitelmasta.

Varsinaisiin maastoselvityksiin perustuvaa selvitysvelvoitetta ei voi kiertää myöskään tukeutumalla pohja-aineistojen laadusta täysin riippuvaiseen Zonation-analyysin tuloksiin. Sen mukaan hankealueen merkittävimmät monimuotoisuusarvot sijoittuvat jo perustetulle Tussinkosken suojelualueelle.

Lajistopuolelta selvittämättä on jätetty rakentamisalueiden osalta niin putkilokasvit, linnut, lepakot kuin kaikki lahottajalajit lahokaviosammalta lukuun ottamatta. Lahokaviosammaltiedon osalta kaava tukeutuu Olli Mannisen lahokaviosammalselvitykseen vuodelta 2017. Sen osalta ei kuitenkaan avata tarkemmin selvityksen kohdentumista. Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin kysyttyä tehdyn selvityksen kohdentumisesta Manniselta, häneltä saatiin 24.11.2019 sähköpostivastaus, jonka mukaan: ”Huuhkajamäen pohjoisrinnettä juoksin nopeasti läpi, muuta en. LKS-selvitystä ei siis ole varsinaisesti tehty mitenkään kunnolla”.

Mainittu Huuhkajamäen pohjoisrinne on kaava-alueen länsiosan luoteisreunaa, johon ei yleiskaavan virkistysaluevarauksen takia ole missään vaiheessa edes kohdistunut rakentamispainetta. Mannisen viesti vahvistaa sen, että kaavaselostuksessa mainittu lahokaviosammalselvitys on tehty vain vähäisellä osalla kaava-aluetta. Kaava-alueen ulkopuoliseen Vierumäen metsään pääosin kohdistunut lahokaviosammalselvitys on aikanaan tehty irrallaan Lehmustontien asemakaavaprosessista, mikä selittää sen, miksi lajille soveliaita asemakaavaan kaavailtuja rakentamisvarauksia ei ole selvitetty lahokaviosammalen osalta kaupungin toimesta. Tämä ei kuitenkaan oikeuta käyttämään yhdessä hankealueen nurkassa tehtyä lahokaviosammalselvitystä sellaisessa muodossa, josta osalliset ja päättäjät saavat vaikutelman siitä, että kaava-alueella on tehty koko alueen kattava selvitys. Kyseinen ongelmallinen menettelytapa on Vantaan kaupungin alueella tavallinen ja sen laillisuus on ilmeisen kyseenalainen tilanteessa, jossa maankäyttö- ja rakennuslain 9 § nimenomaan edellyttää selvitysten ja vaikutusarviointien tekemistä koko siltä alueelta, johon vaikutuksia voi kohdentua.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri sai 5.12.2019 tietoja lahokaviosammalen selvittämiseen kouluttautuneelta luontoharrastajalta. Hän oli selvittänyt 25.11.2019 tehdyllä maastokäynnillä lahokaviosammalen esiintymistilannetta niillä Lehmustontien asemakaava-alueen rakentamis-varauksilla, jotka rajoittuvat Tussinkosken suojelualueeseen.

Lajin ekologiasta saatujen lisätietojen perusteella lahokaviosammalta on nykyisin mahdollista tunnistaa jo ns. protoneemavaiheessa eli ilman lopulliseen muotoonsa kasvanutta itiöpesäkkeellistä yksilöä. Maastokäynnin tuloksena Lehmustontien kaava-alueen itäosan rakentamisvarauksilta (AO 88026, AO 88028 sekä näihin liittyvät uudet katuvaraukset) paikallistettiin peräti 16 lahokaviosammalen protoneemavaiheen esiintymää. Nämä uudet tiedot vahvistavat, että aiemmat selvitykset ovat olleet riittämättömiä.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri toimitti havaintotiedot Lehmustontien kaavoituksesta vastaavien sekä Uudenmaan ELY-keskuksen virkamiesten tietoon perjantaina 13.12 klo 11 sähköpostilla. Tässä viestissä oli tieto lajin esiintymisestä alueella sekä karttarajaus. Tätä tietopohjaa täydennettiin vielä lauantaina 14.12. viestillä, jossa oli ilmakuvapohjalla havaittujen esiintymien sijainti sekä excel-tiedostossa esiintymien tarkat koordinaatit. Mitään vastausta yhdeltäkään vastaanottajista ei saatu.

Olennaista merkitystä kaavaprosessin laillisuuden kannalta on sillä, että alueen itäosan metsien todettua merkitystä lahokaviosammalen kannalta ei kaupungin virkamiesten toimesta tuotu valtuuston tietoon. Kaavaselostukseen ja muuhun päätösaineistoon sisältyvä lahokaviosammaltematiikan käsittely on omiaan luomaan vaikutelmaa siitä, että lajin suojelu on kaavassa huomioitu asiallisesti. Tätä vaikutelmaa on luotu muun muassa lisäämällä kaava-alueen länsiosaan Huuhkajamäen virkistysalueelle pieni suojelualue lahokavio-sammalille, joka ei todellisuudessa vastaa sitä laajempaa kaavan aluetta, jolla lahokaviosammalta esiintyy merkittävästi.

Olemassa olevia suojelualueita on syytä lähtökohtaisesti pitää maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:ssä tarkoitettuina luonnonympäristön erityisinä arvoina, jolloin suojelualueen arvojen pidempiaikaista säilymistä heikentävä kaava voidaan asiaperusteilla nähdä sisältövaatimusten vastaisena. Lehmustontien kaavaprosessin yhteydessä ei ole riittävästi arvioitu kaavaratkaisun vaikutusta Tussinkosken suojelualueen luontoarvoihin.

Kaavassa esitetään rakentamista suoraan Tussinkosken luonnonsuojelu-alueeseen rajautuen. Rakennettavilla alueilla (AO 88026, AO88028) on samoja biotooppeja (melko lahopuustoisia lehtoja ja lehtomaisia kankaita), joita on myös suojelualueella. Tällaisten tärkeiden tukialueiden rakentaminen suoraan kooltaan melko pienen (15,4 hehtaaria) suojelualueen kylkeen heikentää myös suojelualueen kykyä ylläpitää lajistoon liittyviä suojeluarvoja tulevaisuudessa. Suojelualueen viereisten metsien melko kattava rakentaminen altistaa suojelualueen myös entistä laajemmin nykyisten ja tulevien asukkaiden päivittäiseen lähivirkistyskäyttöön, mikä osaltaan lisää muun muassa lehtojen kulumista ja uusien polkujen syntyä alueelle.

Kaavan itäosan rakentamisvaraukset kohdentuvat merkittäviltä osiltaan runsaslahopuustoisiin lehtoihin sekä lehtomaisiin kankaisiin. Lisäksi alueella on luontaisessa lehdottumis- ja metsittymiskehityksessä olevaa vielä puoliavointa aluetta, joka rauhaan jätettynä kehittyy muutamassa vuosikymmenessä lehtoarvoiltaan merkittäväksi. Samat lahopuustoiset lehdot ja kangasmetsät on todettu myös merkittäviksi erittäin uhanalaisen ja luonnonsuojelulain rauhoittaman lahokaviosammaleen elinalueiksi. Rakentaminen tällaisten luontotyyppi- ja lajistoarvoiltaan merkittävien metsien tilalle on asemakaavan sisältövaatimuksiin kuuluvien luontoarvojen vaalimisvelvoitteiden vastaista.

Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys on kaavamuistutuksessaan todennut ja yksilöinyt yllä mainitut merkittävät metsäluontoarvot, mutta tämä ei ole johtanut niiden selvittämiseen tai huomiointiin Vantaan kaupungin virallisessa kaavaprosessissa.

Lahokaviosammal on luokiteltu uusimmassa (v. 2019) uhanalaisarvioinnissa erittäin uhanalaiseksi (EN). Se on muun muassa luonnonsuojelulain 47 §:n ja luonnonsuojeluasetuksen liitteen 4 mukainen erityisesti suojeltava laji. Tämän lisäksi lahokaviosammal kuuluu luontodirektiivin liitteen II lajeihin, joiden merkittävien esiintymispaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain 47 § 5 momentin mukaan.

Poikkeuslupia lahokaviosammaleen erityisestä suojelutarpeesta ei valtakunnan tasolla ole täytäntöönpantu yhtäkään eikä Lehmustontien kaavaprosessissa poikkeuslupaa ole haettu Vantaan kaupungin toimesta

Päätöksessään Vantaan kaupunginvaltuusto ei ole ottanut huomioon tiedossa olevia lahokaviosammalesiintymiä alueella. Kaavan itäosan rakentamis-varaukset ovatkin tältä osin luonnonsuojelulain vastaisia.

2. [redacted] on valituksessaan vaatinut, että päätös kumotaan.

Kaavan tarkoitusta ja paikallisia olosuhteita huomioon ottavia riittäviä perus- ja vaikutusselvityksiä ole tehty, kuten maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n nojalla edellytetään, eivätkä ne näin ollen ole olleet osallisten käytettävissä sellaisessa muodossa, että osalliset olisivat voineet lausua niistä mielipiteensä maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n 1 momentin edellyttämällä tavalla.

Kaavassa esitetään rakentavaa maankäyttöä metsiin, jotka rajautuvat olemassa olevaan Tussinkosken suojelualueeseen ja maakunnallisesti luontoarvoiltaan merkittävään Vierumäen metsään ja toimivat näiden välisinä metsäekologisina yhteyksinä. Kaava-aineistoon ei kuitenkaan sisälly riittäviä perus- ja vaikutus-selvityksiä kaava-alueen metsäisten alueiden luontoarvoista, mitä ei voida pitää hyvän kaavoituskäytännön, eikä lain minimivaatimusten mukaisena menettelynä.

Kaava-alueella on myös havaittu lepakoita Kiurutien länsipuolella olevilla rakennus- ja metsäalueilla, Kiurupuistossa ja Naakkakujan pohjois- ja etelä-

puolella olevilla rakennus- ja metsäalueilla. Koska kaikki Suomessa tavattavat lepakkolajit kuuluvat EU:n luontodirektiivin liitteessä IV (a) lueteltuihin tiukkaa suojelua vaativiin lajeihin, on kaikkien lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen luonnonsuojelulain 49 §:n perusteella kielletty.

Asemakaavan suunnittelun tueksi olisi tullut laatia kaava-alueesta luonto-selvitys asemakaavan vaikutuksista ympäristöön.

Asemakaavamuutoksen kohde sijaitsee Helsinki-Vantaan lentoaseman kiitotien 22L (kiitotie 1) jatkeella noin 6 kilometrin etäisyydellä kiitotien kynnyksestä ja noin 0,5 kilometrin etäisyydellä kiitotien jatkeelta sivuun. Kaavaselostuksessa on käytetty Vantaan kaupungin voimassa olevan yleiskaavan (2007) ja valmisteilla olevan yleiskaavan (2020) lentomelun verhokäyriä. Valmisteilla olevan yleiskaavan (2020) suunnittelussa on käytetty Finavian vuoden 2008 ympäristölupahakemuksessa käyttämiä verhokäyriä. Näiden, noin 20 vuotta vanhojen lentomeluarvioiden perusteella kaava-alue sijoittuu vain osittain lentomelualueelle L_{den} 55–60 dB.

Käytännössä koko kaava-alue on kuitenkin sijoittunut jo vuosia lento-melualueelle L_{den} 55–60 dB, jolle voimassa olevan yleiskaavan (2007) mukaan ei sallita uuden asutuksen, eikä uusien sairaaloiden, hoitolaitosten, vanhainkotien, päiväkotien, oppilaitosten rakentamista tai muiden sellaisten toimintojen sijoittamista, jotka ovat herkkiä melun haitoille ja vain alueella jo olevan asutuksen ja melulle herkän muun toiminnan säilyttäminen, korjaaminen ja vähäinen täydentäminen on mahdollista. Lentomelualueelle L_{den} 50–55 dB ei voimassa olevassa yleiskaavassa (2007) ole rajoituksia.

Uuden yleiskaavaluonnoksen (2020) mukaan lentomelualueelle L_{den} 55–60 dB ei saa sijoittaa uusia asuinalueita eikä melulle herkkiä toimintoja, vain nykyisten asuinalueiden täydennysrakentaminen on sallittu ja rakennuksen ääneneristävyyden lento- ja tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 35 dB.

Rakennusteknisillä ratkaisuilla ei voida vaikuttaa lentomeluun virkistykseen käytettävillä piha- tai oleskelualueilla. Lisäksi vuodenajat, sääolosuhteet sekä yksilölliset tarpeet vaikuttavat ikkunoiden ja ovien auki- ja kiinnipitoon, jolloin rakennuksen äänieristyksellä ei ole vaikutusta sisätilojen melutasoon Sen lisäksi, että asuinympäristön melulla on kielteisiä vaikutuksia asukkaiden terveyteen ja viihtyvyyteen on asutuksen lisäämisellä lentomelualueille ja lentokoneiden nousu- sekä laskualueille rajoittavia vaikutuksia myös Finavian operatiiviseen toimintaan.

Vaikka kaavoituksia laaditaan karttojen, yleiskaavan ja maakuntakaavan perusteella, perustuvat niiden kaavamerkinnät ja -määräykset aina arvioihin ja pitkän aikavälin ennusteisiin, jolloin asemakaavaa laadittaessa kaava-alueen todelliset olosuhteet ja kaavamerkintöjen ja määräysten ajantasaisuus tulisi selvittää etenkin silloin, kun kaavan osalliset niistä perustellusti jo kaavan suunnitteluvaiheessa muistuttavat.

Asemakaavan suunnittelussa olisi tullut ajantasaisten lentomeluarvojen lisäksi selvittää myös kaava-alueen asukkaiden (osallisten) kokemus lentomelun häiritsevyydestä ja vaikutuksista ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön.

Koska asemakaavamuutosta koskevan alueen melutaso ylittää jo nyt Ympäristöministeriön rakennusten ääniympäristön asettamat enimmäisarvot, etenkin Lehmustontien vieressä, ei kaava-alueen melutasoa tulisi enää nostaa lisääntyvällä liikenteellä ja muilla tiiviiseen asumiseen liittyvillä elämisen äänillä.

Asemakaavan suunnittelussa olisi tullut ajantasaisen lentomeluselvityksen lisäksi laatia objektiivinen meluselvitys kaava-alueen melutasosta nyt ja kaavan toteutuessa, jotta suunnitelman välittömät ja välilliset vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön olisi ollut mahdollista arvioida.

Kaavan valmistelusta ei ole tiedotettu alueen maanomistajia siten kuin maankäyttö- ja rakennuslain 6 §:n, 62 §:n ja 63 §:n nojalla edellytetään, vaikka kaavamuutos tulee huomattavasti vaikuttamaan alueen osallisten asumiseen, työntekoon ja muihin olosuhteisiin. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on ilmoitettu, että kaavatyö julkaistaan kaavoituskatsauksessa, joka jaetaan jokaiseen vantaalaiseen kotiin ja että kaavoituksen vireille tulosta osallisille ilmoitetaan asiasta kirjeellä tai sähköpostilla. Kaava-alueen osallisille ei kuitenkaan ole koskaan ilmoitettu kaavoituksen vireille tulosta kirjeellä, eikä sähköpostilla, eivätkä kaava-alueen osalliset ole koskaan saaneet kaavoituskatsausta, jossa ko. kaavatyö olisi julkaistu.

Asemakaavamuutoksen selostuksessa ilmoitetaan, että asemakaavamuutoksen alkamisesta on kuulutettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa sekä kirjeitse kaava-alueen maanomistajille, joiden postialue on muu kuin Vantaa sekä ison kiinteistön maanomistajalle (9 kpl) ja viranomaisille. Tämä ei kuitenkaan vastaa maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:n 3 momentin mukaista ilmoittamista kaavoituksen vireille tulosta kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden sopivalla tavalla.

Kaavatyöstä järjestettiin myös Korson koululla 14.2.2018 asukastilaisuus, johon osallistui 11 asukasta. Kaava-alueen osallisia (55 kiinteistöä ja 130 asukasta) ei kutsuttu asukastilaisuuteen. Paikalla olleet osalliset olivat kuulleet asukastilaisuudesta sattumalta Korso Seuralta. Kaikki kaava-alueen osalliset eivät kuitenkaan kuulu Korso Seuraan, joten heillä ei ollut tietoa kaavatyöstä järjestettävästä asukastilaisuudesta.

Uusi asemakaavamuutos on alueen osallisille vaikutuksiltaan merkittävä. Nykyiset maanomistajat ovat ostaneet tai rakentaneet talonsa pientaloalueelle, jossa asuminen on väljää ja luonto lähellä. Osa kaava-alueen nykyisistä kiinteistöistä rajoittuu puistoalueeksi merkittyyn tonttiin (Korppipuisto ja Kiurupuisto). Talojen välissä on tilaa ja pieniä metsäpalstoja, jotka rauhoittavat muuten meluisaa ääniympäristöä ja joilla on tällä hetkellä rikas eläimistö ja kasvillisuus.

Asemakaavaa ei ole laadittu siten, että sillä luotaisiin edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle ja vaalittaisiin rakennettua ympäristöä siten, että ympäristön tai luonnonympäristön erityisiä arvoja ei hävitettäisi, kuten maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentissa edellytetään. Asemakaavaa ei ole laadittu siten, että se ei aiheuttaisi kenenkään elinympäristön sellaista laadun merkityksellistä heikkenemistä, joka olisi perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen, kuten maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 3 momentin mukaisesti edellytetään. Asemakaavalla myös asetetaan maanomistajille sellaisia kohtuuttomia rajoituksia ja aiheutetaan sellaista kohtuutonta haittaa, jota ei voi kaavan tavoitteita syrjäyttämättä välttää.

Lisäksi asemakaavamuutoksessa esitetty Kiurunkierto tulee sijoittumaan useiden kaava-alueen osallisten omistamille maa-alueille ja hankaloittaen kaava-alueen kiinteistöjen käyttöä. Joidenkin kiinteistöjen sisäänkäynti ja autotalli ovat esimerkiksi sijoitettu tontille nykyisten, ei uusien tie- ja kulkuyhteyksien mukaisesti. Myös suorien liikenneyhteyksien sulkeminen Lehmustontielle tulee lisäämään liikennettä etenkin kaava-alueen sisäpuolella.

Kaavaselostuksessa ei ole esitetty maankäyttö- ja rakennusasetuksen 25 §:n 1 momentissa tarkoitettuja seikkoja sillä tavalla ja siinä laajuudessa, kuin kaavan tarkoitus edellyttää, eikä siten, että kaavaselostuksella olisi luotu edellytykset vuorovaikutukseen kaavan valmistelussa, kuten maankäyttö- ja rakennuslain 62 § edellyttää.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, kaavaselostus ja kaupungin perustelut osallisten mielipiteisiin eivät noudata hyvän hallinnon oikeusperiaatteita.

Asemakaavamuutosehdotus oli nähtävillä 26.6.2019–26.8.2019 välisen ajan, jonka aikana siihen jätettiin 6 muistutusta. Vertailuraportti selostuksen 6.5.2019 ja 25.11.2019 päivitetyn selostuksen välillä kuitenkin osoittaa, että 25.11.2019 asemakaavamuutokseen ei oltu muistutusten perusteella tehty yhtäkään sellaista muutosta, jolla olisi ollut vaikutusta asemakaava-muutosehdotuksessa esitettyihin ratkaisuihin.

Sen lisäksi, että kaava-alueen asukkaiden mielipiteitä ja muistutuksia ei ollut huomioitu asemakaavamuutosehdotuksen ratkaisuissa millään tavalla, vastineissa on vain todettu asemakaavamuutoksen olevan voimassa olevan yleiskaavan (2007) mukainen tai selitetty asemakaavamuutosehdotuksen lopputuloksen kannalta merkityksettömiä seikkoja, mitä ei voida pitää hyvän hallinnon oikeusperiaatteiden mukaisena toimintana.

Vuodelta 2007 olevaa vanhaa yleiskaavaa ei voi sellaisenaan käyttää asemakaavamuutoksen vaikutusten arvioinnin perusteena. Kaavaselostukseen lisätty ja muistutuksiin annettu vastine kaava-alueen väestöennusteesta (110 henkilöä) on virheellinen.

Osa kaavaselostuksen vastineista myös perustuu väittämiin, joiden tueksi ei ole selvityksiä, eikä tutkittua tietoa, vaan ne perustuvat kaavaa laatineen viranomaisen subjektiivisiin ja tarkoitussidonnaisiin olettamiin.

Yksityisautoilu lisääntyy kaavan johdosta. Kaavaselostuksen havainnekuvat ovat harhaanjohtavia, sillä niistä puuttui osa kaavoitetuista rakennuksista. Asemakaavaselostuksessa on myös julkaistu sensitiiviseksi luokitellun lajin reviiri, mikä on julkisuuslain vastaista.

Hyvän hallintotavan oikeusperiaatteiden vastaista on myös se, että asemakaavan muutokseen liittyvät maankäyttösopimukset on allekirjoitettu jo 13.11.2019 ja 15.11.2019 ja kaupunkisuunnittelulautakunta on päättänyt saattaa kaavamuutoksen kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi ja lähettää kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä tiedon niille, jotka ovat sitä maankäyttö- ja rakennuslain 67 §:n mukaisesti pyytäneet, vaikka ylintä päätösvaltaa kaupungilla käyttävä kaupunginvaltuusto ei ollut kaavamuutosta vielä hyväksynyt.

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n mukaista asemakaavaa laadittaessa, ei ole huomioitu ympäristöministeriön ja luonnonvarakeskuksen tavoitteita, eikä IPCC:n erikoisraporttia ilmastonmuutoksesta ja maankäytöstä. Ilmasto-vaikutusten kannalta kaavamuutosalueen sijainti ei ole paras mahdollinen.

Asian käsittely ja selvittäminen

Kaupunginhallitus on antanut lausunnon, jossa on muun ohella todettu, että lahokaviosammalen suojelu alueella perustuu luonnonsuojelulain 42 §:n mukaiseen kasvilajin rauhoitukseen ja siitä johdettuun kieltoon. luonnonsuojelulain 42 §:n 2 momentin mukaan rauhoitetun kasvin tai sen osan poimiminen, kerääminen, irtileikkaaminen, juurineen ottaminen tai hävittäminen on kielletty. Luonnonsuojelulain 48 §:n 1 momentin mukaan lain 42 §:n 2 momentin kielto ei kuitenkaan estä alueen käyttämistä maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan, eikä rakennuksen tai laitteen tarkoituksenmukaista käyttämistä. Tällöin on vältettävä vahingoittamasta tai häiritsemästä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia. Luonnonsuojelulain poikkeussäännös joka tapauksessa mahdollistaa alueen käyttämisen rakennustoimintaan. Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että ehdotusvaiheessa olevan uuden yleiskaavan ratkaisut turvaavat hyvin lahokaviosammalen tärkeimpiä esiintymäalueita niin, että koko Vantaan osalta lajin suojelun tasoa voidaan suojelusuunnitelman mukaan pitää suotuisana.

Yhdistykset ovat antaneet vastaselityksen.

[redacted] on antanut vastaselityksen

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoaa Vantaan kaupunginvaltuuston päätöksen erillis-pientalojen korttelialueiden AO 88026 ja AO 88028 osalta pois lukien rakennetut tontit varauksen länsiosassa sekä kortteleiden välillä olevan uuden Kiurunkierto katualueen osalta.

Muilta osin hallinto-oikeus hylkää valitukset.

Perustelut

Sovellettavat maankäyttö- ja rakennuslain oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n 1 momentin mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Pykälän 2 momentin mukaan kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n 1 momentin mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Maankäyttö- ja rakennuslain 50 §:n mukaan alueiden käytön yksityiskohtaista järjestämistä, rakentamista ja kehittämistä varten laaditaan asemakaava, jonka tarkoituksena on osoittaa tarpeelliset alueet eri tarkoituksia varten ja ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä paikallisten olosuhteiden, kaupunki- ja maisemakuvan, hyvän rakentamistavan, olemassa olevan rakennuskannan käytön edistämisen ja kaavan muun ohjaustavoitteen edellyttämällä tavalla.

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 1 momentin mukaan asemakaavaa laadittaessa on maakuntakaava ja oikeusvaikutteinen yleiskaava otettava huomioon siten kuin siitä samassa laissa säädetään.

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentin mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 3 momentin mukaan asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

Maankäyttö- ja rakennuslain 57 §:n 1 momentin mukaan asemakaavassa voidaan antaa määräyksiä, joita kaavan tarkoitus ja sen sisällölle asetettavat vaatimukset huomioon ottaen tarvitaan asemakaava-aluetta rakennettaessa tai

muutoin käytettäessä (*asemakaavamääräykset*). Asemakaavamääräykset voivat koskea muun ohella haitallisten ympäristövaikutusten estämistä tai rajoittamista.

Maankäyttö- ja rakennuslain 57 §:n 2 momentin mukaan jos jotakin aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava, asemakaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia määräyksiä (*suojelumääräykset*). Suojelumääräysten tulee olla maanomistajalle kohtuullisia.

Maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n 1 momentin mukaan kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään *(osallinen),* on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

Maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:n 1 momentin mukaan kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Saman pykälän 3 momentin mukaan kaavoituksen vireilletulosta tulee ilmoittaa sillä tavoin, että osallisilla on mahdollisuus saada tietoja kaavoituksen lähtökohdista, suunnitellusta aikataulusta sekä osallistumis- ja arviointimenettelystä. Ilmoittaminen on järjestettävä kaavan tarkoituksen ja merkityksen kannalta sopivalla tavalla. Ilmoittaminen voi tapahtua myös kaavoituskatsauksesta tiedottamisen yhteydessä.

Maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n 1 momentin mukaan kaavaehdotus on asetettava julkisesti nähtäville. Nähtäville asettamisesta on tiedotettava kaavan tarkoituksen ja merkityksen kannalta sopivalla tavalla. Kunnan jäsenille ja osallisille on varattava tilaisuus esittää mielipiteensä asiassa (*muistutus*). Pykälän 2 momentin mukaan muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa, on ilmoitettava kunnan perusteltu kannanotto esitettyyn mielipiteeseen.

Lisäksi muita sovellettavia oikeusohjeita on selostettu jäljempänä.

Asemakaavaratkaisun pääpiirteet

Kaavaselostuksen mukaan suunnittelualueen pinta-ala on noin 49 hehtaaria. Suunnittelualue sijoittuu Vallinojan ja Vierumäen laajojen metsäalueiden läheisyyteen. Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan Lehmustontien luoteispuolella sijaitsevan Naakkamäen asuinalueen täydennysrakentaminen. Asemakaavamuutos perustuu voimassaolevaan yleiskaavaan, jossa

kaavamuutosalueen täydennettäväksi osoitettu alue on merkitty pientaloalueeksi (A3).

Asemakaavamuutosalueella on pääosin voimassa asemakaava (vanha Korso 1 rakennuskaava) vuodelta 1959, joka on kaavamuutosalueella suurilta osin toteutumaton ja toteutuskelvoton.

Asemakaavamuutoksella täydennetään jo rakennettua pientaloaluetta Lehmustontien varteen sijoittuvilla asuinrakennusten korttelialueilla (A), uuden Korkinmäentien varren asuinpientalojen korttelialueilla (AP) sekä alueen sisään jäävillä erillispientalojen korttelialueilla (AO). Päiväkodille osoitetaan paikka nykyisen Korppipuiston alueelta. Liikenne täydennettävälle alueelle järjestetään uuden rakennettavan Korkinmäentien ja aluetta kiertävän uuden Kiurunkierron kautta. Kulku Naakkamäen pohjoispuoliselle pientaloalueelle osoitetaan Korkinmäentien kautta, osan nykyisestä Naakkakujasta muuttuessa kevyen liikenteen reitiksi.

Asemakaavamuutoksessa huomioidaan muutosalueella sijaitsevat arvokkaat luontoalueet, ekologiset käytävät sekä seudulliset virkistysreitit. Suojeltaviksi merkitään Tussinkosken alue sekä Lehmuston tilan rakennuksia.

Asemakaavamuutosalueen rakennusoikeus muutoksen jälkeen on yhteensä 39 392 k-m², josta 37 392 k-m² on asumiselle. Voimassa olevaan asemakaavaan verrattuna koko kaavamuutosalueen rakennusoikeus alueella vähenee 4219 kem², kun voimassa olevan asemakaavan toteutumattomia osia muutetaan viheralueiksi ja luonnonsuojelualueeksi. Verrattuna voimassa olevan asemakaavan toteutuneiden osien rakennusoikeuteen asumiselle tarkoitettu rakennusoikeus lisääntyy kaavamuutosalueella 29 371 kem²:llä.

Kaavamuutoksessa osoitetusta kerrosalasta 6971 k-m² sijoittuu asuinrakennusten korttelialueille A, tehokkuudeltaan e= 0,30. Asuinpientalojen korttelialueille AP, tehokkuudeltaan e=0,25, sijoittuu 5548 kem². Kerrosalasta 24 653 k-em² sijoittuu erillispientalojen korttelialueille AO, tehokkuudeltaan e=0,25. Erillispientalojen korttelialueet tuottavat noin 55 uutta erillispientalon rakennuspaikkaa. A ja AP -korttelialueet sijoittuvat kokonaisuudessaan Vantaan kaupungin omistamalle tai kaavamuutoksen yhteydessä kaupungin omistukseen siirtyvälle maalle. Erillispientalojen rakennuspaikoista 30 sijaitsee kaupungin omistamalla maalla. Suurin sallittu kerroskorkeus koko alueella on kaksi.

Kaavassa huomioidaan asemakaavamuutosalueen sijoittuminen voimassa olevan yleiskaavan mukaisille L_{den} 50–55 dB ja L_{den} 55–60 dB lentomeluvyöhykkeille.

Kaavaselostuksen mukaan kaava mahdollistaa alueelle kolme uutta A-tonttia (yhteensä 2,3235 ha, e= 0,30), sekä kolme uutta AP-tonttia (yhteensä 2,219 ha, e= 0,25). Rakennusoikeus yhteensä näille korttelialueille on 12 519 kem². Asuntojen keskikoon ollessa 75 k-m², asuntoja syntyy A ja AP-alueille yhteensä noin 170, noin 300 asukkaalle. Asukkaiden määrä kaavamuutos-

alueella kaavaratkaisun toteutuessa kasvaa nykyisestä noin 130 asukkaasta reiluun 900:an asukkaaseen.

Oikeudellinen arviointi

Menettelyä ja vuorovaikutusta koskevat valitusperusteet

Kaupunginhallituksen lausunnon ja kaavaselostuksen mukaan asemakaava-muutoksen vireille tulosta on kuulutettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa ja Hufvudstadsbladetissa. Tieto on lisäksi lähetetty kirjeitse kaava-alueen maanomistajille, joiden postialue on muu kuin Vantaa sekä ison kiinteistön maanomistajalle ja viranomaisille. Tieto vireille tulosta on toimitettu kaavan tarkoituksen ja merkityksen kannalta sopivalla tavalla.

Siltä osin kuin valituksissa on vedottu siihen, ettei esitettyjä mielipiteitä ja tehtyjä muistutuksia ole otettu huomioon tai että annetut vastineet ovat olleet puutteellisia, hallinto-oikeus toteaa, että kaavoitusmenettelyyn liittyvän vuorovaikutuksen pääasiallisena tarkoituksena on mahdollistaa asiaan osallisten mielipiteiden saattaminen kaavoittajan tietoon ja turvata maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n tavoite osallistumismahdollisuudesta kaavan valmisteluun. Osallistumista ja vuorovaikutusta koskevalla sääntelyllä ei rajoiteta valtuuston toimivaltaa päättää kaavan sisällöstä maankäyttö- ja rakennuslain ja muiden lakien asettamissa rajoissa. Vuorovaikutusmenettelyllä ei myöskään sidota kaavan sisältöä kuulemisten yhteydessä esitettyihin mielipiteisiin. Se, etteivät annetut muistutukset ole johtaneet kaavaehdotuksen muuttamiseen, ei tee menettelyä lainvastaiseksi. Annettuja vastauksia on pidettävä riittävinä.

Asemakaavamuutosta varten on 7.2.2018 laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma, jota sittemmin on päivitetty useita kertoja. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta on ilmennyt muun ohella kaavoitettava alue ja kaavoituksen tavoite. Kaavaehdotus on ollut nähtävillä ja osallisilla ollut mahdollista esittää mielipide ja tehdä muistutus siitä. Valituksissa esitetyn perusteella ei voida katsoa, että kunta ei olisi maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n edellyttämällä tavalla ilmoittanut kantaansa kaavaehdotuksesta tehtyihin muistutuksiin tai että lausunnoissa olisi päätöksen lainmukaisuuden kannalta merkityksellisiä virheitä. Valituksissa ei ole esitetty muitakaan sellaisia perusteita, joiden vuoksi asemakaavamuutosta laadittaessa noudatettu menettely ei täyttäisi maankäyttö- ja rakennuslain 8 luvun edellyttämiä vuorovaikutusta koskevia vaatimuksia tai että asiassa olisi menetelty hyvän hallintotavan vastaisesti.

Siltä osin kuin yhdistysten valituksissa on katsottu, että asiassa on tapahtunut menettelyvirhe sen johdosta, että Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri on toimittanut lahokaviosammalta koskevia havaintotietoja Lehmustontien kaavoituksesta vastaavien tietoon ennen kaavan hyväksymistä perjantaina 13.12 klo 11 sähköpostilla ja tämän tiedon perusteella ei ole ryhdytty yhdistyksen tarkoituksenmukaisena pitämiin toimiin, hallinto-oikeus toteaa seuraavaa. Asiassa ei ole tapahtunut menettelyvirhettä pelkästään sen johdosta, että asemakaavan käsittelyä toimitettujen havaintotietojen perusteella

ei ole keskeytetty tai sen vuoksi, että havaintotiedoista ei ole ilmoitettu kaupunginvaltuuston jäsenille. Päätös ei liioin ole lainvastainen sen johdosta, että havaintoja koskevaan sähköpostiin ei ole vastattu. Hallinto-oikeus lausuu erikseen lahokaviosammalta koskevien selvitysten riittävyydestä.

Luontoselvityksiä ja luonnonympäristön vaalimista koskevat valitusperusteet

Yleistä

Valituksissa on lukuisilla eri perusteilla katsottu, että kaavaratkaisun yhteydessä ei riittävällä tavalla ole selvitetty tai huomioitu asemakaava-ratkaisun vaikutuksia kaava-alueen ja lähialueiden luontoarvoihin. Hallinto-oikeus toteaa yleisesti, että asemakaava-alueesta suuri osa on osoitettu lähivirkistysalueeksi (VL) tai luonnonsuojelualueeksi (SL). Näiden kaavamääräysten ja -merkintöjen on osaltaan katsottava turvaavan alueen luonnon monimuotoisuuden säilymistä asemakaava-alueella siltä osin kuin kaava-aluetta ei ole osoitettu rakentamistoimintaan.

Hallinto-oikeus on jäljempänä arvioinut kaavaratkaisun perustana olevien luontoselvitysten riittävyyttä sitä taustaa vastaan, että esimerkiksi luonnonsuojelulain 49 §:stä johtuva kielto tulee asemakaavasta riippumatta sovellettavaksi myönnettäessä alueelle rakennus- tai muita lupia, ja ottaa asiassa luonnonarvojen osalta ilmenneen pohjalta kantaa ensisijaisesti siihen, onko kaava ylipäätään toteuttavissa vai estyykö rakentaminen merkittäviltä osin luonnonarvojen esiintymisen vuoksi.

Kaavaselostuksessa on kaavahankkeen vaikutuksista luontoon ja luonnonympäristöön todettu muun ohella seuraavaa: Kaavamuutosalueella Vierumäen eteläisestä saniaiskorvesta Naakkakujan yli Tussinkosken alueelle sijoittuva arvokkaiden luontoalueiden välinen metsäinen ekologinen yhteys turvataan kaavassa. Yhteyden kapeimmalla kohdalla yhteyden kaakkois-puoleisilla rakennuspaikoilla osoitetaan kaavamerkinnöin suojeltava vyöhyke. Maanpinnan muokkaaminen ja elinvoimaisten puiden kaato on tällä suojeltavalla alueen osalla kielletty. Ekologisen yhteyden säilyminen mahdollisimman leveänä turvaa alueen herkkää lajistoa, palvelee eliölajien liikkumista ja leviämistä sekä ylläpitää luonnon ydinalueiden toimintaa ja vähentää niiden haitallista eristäytymistä.

Rakentamiselle tarkoitettu ala on osoitettu etelän puolella vähintään 65 metrin etäisyydelle Myllyniityn ojasta Myllyniitynojan kokonaisvakavuus huomioiden. Ohjeellinen puistoraitti on sijoitettu vähintään 50 metrin etäisyydelle ojasta. Kaavamääräyksen mukaisesti rakentamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin. Tällä suojellaan kaavaselostuksen mukaan Myllyniitynojan luontoarvoja.

Kaavaselostuksen mukaan kaavamuutoksella on jonkin verran vaikutuksia alueen luontoarvoihin. Osa uusille rakentamisen korttelialueille osoitetusta alueesta sijoittuu voimassa olevan asemakaavan toteutumattomille, nykyisin metsäisille alueille. Kaavamuutosalueella voimassa olevaan asemakaavaan verrattuna virkistysalueet kuitenkin lisääntyvät huomattavasti kaavamuutos-

alueella asemakaava muutoksen myötä. Kaavassa suojelu-, lähivirkistysalue- ja luo-merkinnöin turvataan luontoarvojen säilyminen alueella ja korttelialueille on asemakaavamuutosehdotuksessa esitetty vihermääräyksiä.

Lahokaviosammal

Valituksissa on katsottu, että kaupunginvaltuuston päätös on lainvastainen sen johdosta, että alueen lahokaviosammalesiintymiä ei ole huomioitu riittävästi. Tämän johdosta yhdistysten valituksessa on vaadittu erillispientalojen korttelialueiden AO 88026 ja AO 88028 kumoamista pois lukien rakennetut tontit varauksen länsiosassa sekä näihin varauksiin liittyvien uusien katualueiden (Kiurunkierto, Vilho Reiman polku) osalta. Pohjanpalon valituksessa on vaadittu koko päätöksen kumoamista. Yhdistysten valituksessa on erityisesti viitattu siihen, että ennen asemakaavan muutoksen hyväksymistä kaupungille on toimitettu tieto alueella esiintyvistä lahokaviosammal-havainnoista.

Maankäyttö- ja rakennuslain 197 §:n 1 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

Luonnonsuojelulain 42 §:n 1 momentin mukaan, jos luonnonvaraisen kasvilajin olemassaolo käy uhatuksi tai rauhoittaminen muusta syystä osoittautuu tarpeelliseksi, voidaan tällainen laji rauhoittaa asetuksella koko maassa tai jossakin osassa maata. Saman pykälän 2 momentin mukaan rauhoitetun kasvin tai sen osan poimiminen, kerääminen, irtileikkaaminen, juurineen ottaminen tai hävittäminen on kielletty. Sama koskee soveltuvin osin rauhoitetun kasvin siemeniä.

Luonnonsuojelulain 47 §:n 1 momentin mukaan asetuksella voidaan säätää erityisesti suojeltavaksi lajiksi sellainen uhanalainen eliölaji, jonka häviämisuhka on ilmeinen. Ympäristöministeriön on tarvittaessa laadittava ohjelma erityisesti suojeltavan lajin kannan tai kantojen elvyttämiseksi. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan erityisesti suojeltavan lajin säilymiselle tärkeän esiintymispaikan hävittäminen tai heikentäminen on kielletty. Mainitun pykälän 3 momentin mukaan 2 momentissa tarkoitettu kielto tulee voimaan, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt erityisesti suojeltavan lajin esiintymispaikan rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille.

Luonnonsuojelulain 48 §:n 1 momentin mukaan mitä 42 §:n 2 momentissa säädetään, ei estä alueen käyttämistä maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan eikä rakennuksen tai laitteen tarkoituksenmukaista käyttämistä. Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamasta tai häiritsemästä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia.

Lahokaviosammal (*Buxbaumia viridis*) on luonnonsuojelulain 42 §:n 1 momentin nojalla annetun luonnonsuojeluasetuksen 20 §:n liitteen 3(a) mukainen koko maassa rauhoitettu kasvilaji sekä luonnonsuojelulain 46 §:n ja

47 §:n 1 momentin nojalla annetun luonnonsuojeluasetuksen 21 §:n ja 22 §:n mukainen asetuksen liitteessä 4 mainittu uhanalainen, erityisesti suojeltava laji. Lahokaviosammal on mainittu myös luontodirektiivin 92/43/ETY liitteessä II (b) mainittu laji, jonka suotuisan suojelutason saavuttamisen tai säilyttämisen kannalta merkittävien esiintymispaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on kielletty, silloin kun esiintymispaikka on rajattu luonnonsuojelulain 47 §:n 3 momentin ja 5 momentin sekä 5 a §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella.

Kaava-asiakirjoihin sisältyy Olli Mannisen laatima Vantaan lahokaviosammalkartoitus (2017), johon kaavan selvitysaineisto lahokaviosammalen osalta perustuu. Selvitysten mukaan kaava-alueella esiintyy lahokaviosammalta. Selvityksen mukaan asemakaavamuutoksen VL-alueelle sijoittuu lahokaviosammalesiintymä ja potentiaalinen esiintymispaikka. Kaavaselostuksen mukaan lahokaviosammalta on inventoitu Vierumäen metsässä ja osin kaava-alueella vuonna 2017.

Vantaan lahokaviosammalselvityksessä on kaava-alueen ja sen lähialueiden osalta todettu seuraavaa: Yksi aivan parhaista löytyneistä lahokaviosammalmetsistä oli Vierumäen metsä Korson länsipuolella. Kohteelta löytyi yhteensä seitsemän esiintymärunkoa alueen kokoon nähden pikaisella maastokäynnillä. Esiintymiä löytyi melko kattavasti alueen eri osista ja pääosassa muistakin potentiaalisiksi arvioiduista metsistä edellytykset olivat hyvät. Vaikka alue on ahkerassa virkistyskäytössä, tapahtuu liikkuminen pääosin reittejä pitkin. Nykymuotoinen käyttö ei siis uhkaa lajin tulevaisuutta. Metsänhoitotoimenpiteet kannattanee rajoittaa lähinnä reittien avoinna pitämiseen. Osa esiintymistä oli tiheämmissä nuoremmissa kuusikoissa. Harvennukset ja muu metsänhoito tällaisissa kosteissa tiheissä kuusikoissa ovat helposti haitaksi lajille. Ydinalueen rajaus on ehkä tuollaisenaan hieman liian karkea ja laaja. Tarkempi tutkimus ehkä kuitenkin tarvittaisiin, jos sitä aiotaan tarkentaa.

Kaavakartalta ja kaavaselostuksesta ilmenee, että selvityksessä tarkoitettu alue on osoitettu lähivirkistysalueeksi (VL) ja sitä lisäksi koskee osaksi merkintä luonnon monimuotoisuuden kannalta erittäin tärkeä alue (luo).

Hallinto-oikeus toteaa, että Vantaan lahokaviosammalselvityksen (2017) yhteydessä oli selvitetty lajin esiintymistä kaava-alueella pääosin vain sen länsiosassa Huuhkajamäen alueella. Lahokaviosammalen selvittämiseen kouluttautunut luontoharrastaja oli selvittänyt 25.11.2019 tehdyllä maastokäynnillä lahokaviosammalen esiintymistilannetta niillä Lehmustontien asemakaava-alueen rakentamisvarauksilla, jotka rajoittuvat Tussinkosken suojelualueeseen. Maastokäynnin tuloksena Lehmustontien kaava-alueen itäosan rakentamisvarauksilta (AO 88026, AO 88028 sekä näihin liittyvät uudet katuvaraukset) paikallistettiin 16 lahokaviosammalen protoneemavaiheen esiintymää. Esiintymispaikat on ilmoitettu kartalla ja koordinaateilla.

Hallinto-oikeus toteaa, että sen lisäksi, että lahokaviosammal on kaupunginhallituksen lausunnossa toteamin tavoin luonnonsuojelulain 42 §:n 1 momentissa mainittu rauhoitettu kasvilaji, on se myös luonnonsuojelulain 47

§:ssä ja luontodirektiivin liitteessä II tarkoitettu erityisesti suojeltava uhanalainen eliölaji, jonka säilymiselle tärkeän esiintymispaikan hävittäminen tai heikentäminen on kielletty. Lahokaviosammaleen suojelukategoria on siten korkea. Kysymyksessä olevaa esiintymispaikkaa ei kuitenkaan ole ELY-keskuksen päätöksellä määritelty luonnonsuojelulain 47 §:n 3 momentin perusteella erityisesti suojeltavan lajin tärkeäksi esiintymispaikaksi. Siten lahokaviosammaleen esiintymispaikan hävittäminen tai heikentäminen on kielletty vain, jos kyseessä saattaisi olla erityisesti suojeltavan lajin kannalta tärkeä esiintymispaikka.

Kun kuitenkin otetaan huomioon esitetty havaintojen määrä ja yksityiskohtaisuus ja kaava-aineistoon sisältyvän lahokaviosammalselvityksen ylimalkaisuus, ei kysymyksessä olevan lajin esiintymistä ja kaavan vaikutuksia ole riittävästi selvitetty siten, että asemakaavan sisältövaatimuksena oleva luonnonympäristön erityisten arvojen hävittämiskielto olisi tullut riittävästi huomioon otetuksi maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n ja 54 §:n 2 momentin nojalla. Tämän vuoksi ja riittävän suunnittelullisen kokonaisuuden aikaansaamiseksi on kaupunginvaltuuston päätös kumottava erillispientalojen korttelialueiden AO 88026 ja AO 88028 osalta pois lukien rakennetut tontit varauksen länsiosassa sekä kortteleiden välillä olevan uuden Kiurunkierto katualueen osalta.

Hallinto-oikeus toteaa, että asemakaavan kumoaminen vaaditun Vilho Reiman polun osalta ei ole tarpeen, koska saadun selvityksen perusteella polun alueelta ei ole tehty havaintoja lahokaviosammalesta.

Muut luontoselvityksiin liittyvät valitusperusteet

Valituksissa on katsottu, että asemakaavan valmistelun yhteydessä ei ole erityisesti selvitetty kaavahankkeen vaikutuksia lepakoiden, lintujen, putkilokasvien eikä muiden lahottajalajien kuin lahokaviosammaleen osalta. Edelleen on katsottu, että selvitysaineistoista puuttuu muun muassa kuviotasoiset selvitykset alueen kasvillisuudesta ja eri luontotyyppien esiintymisestä rakennettavaksi esitetyillä metsäalueilla.

Hallinto-oikeus toteaa, että selvityksiin ei sisälly nimenomaisesti tämän kaavahankkeen näkökulmasta laadittua selvitystä kaava-alueen ja sen lähialueisiin liittyvistä luontoarvoista. Asiakirjoista ilmenee, että selvityksissä on suurelta osin nojauduttu muissa yhteyksissä laadittuihin osin vanhoihin selvityksiin. Vaikka nimenomaan tähän kaavahankkeeseen liittyvän kokonaisselvityksen laatiminen olisi mahdollistanut paremmin kaavahankkeen luontovaikutusten ja mahdollisten jatkoselvitysten tarpeen arvioinnin, ei päätös ole lainvastainen pelkästään sen perusteella, että tällaista selvitystä ei ole laadittu. Asiassa ei ole ilmennyt, että päätös olisi lainvastainen lepakoiden, lintujen, putkilokasvien eikä muiden lahottajalajien huomioimiseen liittyvillä valitusperusteilla.

Siltä osin kuin valituksissa on kysymys kaavaratkaisussa osoitetun rakentamisen vaikutuksista Tussinkosken luonnonsuojelualueeseen, hallinto-oikeus toteaa, että Tussinkosken luonnonsuojelualue on valituksenalaisessa

kaavassa osoitettu luonnonsuojelualueeksi. Asemakaavan luonnonsuojelualuevaraus on hieman laajempi kuin suojelualueen suojelupäätöksen rajaus. SL-alueeseen rajoittuvilla A- ja AO-korttelialueille on osoitettu istutettava tai suojeltava vyöhyke SL-alueen suuntaan.

Kaavaratkaisu ei ole lainvastainen pelkästään sillä perusteella, että rakentamisalueilla voi mahdollisesta olla samoja biotooppeja, kuten melko lahopuustoisia lehtoja ja lehtomaisia kankaita, kuin luonnonsuojelualueella. Asiassa ei myöskään ole ilmennyt perustetta, jonka mukaan asemakaavan mukaisen rakentamisen vaikutuksia luonnonsuojelualueeseen olisi erityisesti tullut selvittää.

Rakentaminen lentomelualueella

Siltä osin kuin asiassa on katsottu, että asemakaava on lentomeluun liittyvien näkökohtien johdosta lainvastainen, hallinto-oikeus toteaa, että voimassa olevassa yleiskaavassa asemakaavamuutosalueen rakentamiselle osoitetut alueet, lukuun ottamatta Huuhkajatien varrella olevia jo rakennettuja korttelialueita, sijaitsevat lentomeluvyöhykkeellä m3 (L_{den} 50–55 dB). Tähän kaavamääräykseen ei liity rakentamisrajoitteita. Valmisteilla olevassa Vantaan yleiskaavaluonnoksessa 2020, joka voidaan ottaa tosiasiaselvityksenä huomioon, rakentamiselle osoitetut alueet kaavamuutosalueella sijaitsevat pääosin lentomeluvyöhykkeellä L3 (L_{den} 50–55) ja osin lentomeluvyöhykkeellä L2 (L_{den} 55–60). Vantaan yleiskaavaluonnoksessa lentomeluvyöhyke L2 on aluetta, johon ei tule sijoittaa uusia asuinalueita eikä melulle herkkiä toimintoja.

Kaikille korttelialueille rakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden vaatimukseksi lento- ja tiemelua vastaan on asetettu 35 dB. Lisäksi asemakaavan merkintöihin ja määräyksiin on kaikille korttelialueille merkitty, että teknisin ratkaisuin tulee huolehtia siitä, että valtioneuvoston päätöksen 993/ 1992 mukainen melutaso ei oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla tai parvekkeilla ylity.

Hallinto-oikeus toteaa, että kaavahanke on lentomeluvyöhykkeiden osalta voimassaolevan yleiskaavan mukainen. Siltä osin kuin kaava-alue sijoittuu uudessa Vantaan yleiskaavaluonnoksessa lentomeluvyöhykkeen L2 alueelle, jonne ei kaavamääräyksen mukaan tule sijoittaa uusia asuinalueita eikä melulle herkkiä toimintoja, hallinto-oikeus toteaa, että nyt osoitetut rakentamisalueet eivät merkitse sellaisen uuden rakentamisalueen muodostumista, että kaavahanke olisi käytettävissä olevan parhaan lentomelua koskevan tiedon, jota yleiskaavaluonnos osaltaan heijastaa, mukaan lainvastainen. Kaupunginhallituksen lausunnon mukaan kaava-alueella voimassa oleva asemakaava mahdollistaa uusimman lentomeluennusteen lentomeluvyöhykkeen L_{den} 55–60 (L2) alle toteutumattomille rakennuspaikoille noin 13 000 k-m^2 asuinkerrosalaa. Lausunnon mukaan asemakaavamuutos mahdollistaa näille lentomeluvyöhykkeellä L2 sijaitseville uusille rakennuspaikoille asuinkerrosalaa yhteensä noin 3500 k-m^2. Lentomeluvyöhykkeellä L2 sijaitseva rakentamisen määrä siten supistuisi kaavahankkeen johdosta. Tämän vuoksi ja kun otetaan huomioon rakennuksen

ääneneristävyydelle kaavamääräyksissä asetetut vaatimukset, päätös ei ole lainvastainen lentomeluun liittyvillä valitusperusteilla. Lentomeluun liittyviä kysymyksiä ei ole ollut tarpeen selvittää enemmälti.

Muut valitusperusteet

Hallinto-oikeus toteaa, että kaavan sisältö ja kaavamuutosalueen sijainti huomioon ottaen kaavamuutoksen liikenteellisiä vaikutuksia on selvitetty riittävästi. Asemakaavamuutos ei ole valituksessa esitetyillä liikenteeseen liittyvillä perusteilla maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n vastainen

Päätös ei ole lainvastainen sen johdosta, että siinä ei ole huomioitu ympäristöministeriön ja luonnonvarakeskuksen tavoitteita taikka IPCC:n erikoisraporttia ilmastonmuutoksesta ja maankäytöstä.

Päätös ei ole lainvastainen sillä perusteella, että kaavaselostuksessa olisi julkisuuslain vastaisesti ilmennyt suojeltavien lajien reviirejä.

Päätös ei ole lainvastainen sen johdosta, että asemakaavan muutokseen liittyvät maankäyttösopimukset on allekirjoitettu ennen kaavan hyväksymistä.

Yhteenveto

Hallinto-oikeus voi tutkia valitusten johdosta vain sen, onko asemakaavan muutoksen hyväksymistä koskeva päätös kuntalain 135 §:ssä tarkoitetulla tavalla lainvastainen siltä osin kuin päätöksestä on valitettu. Hallinto-oikeuden toimivaltaan ei kuulu tutkia kaavapäätöksen tarkoituksenmukaisuutta koskevia valitusperusteita, kuten sitä, olisiko jokin muu maankäytöllinen ratkaisu parempi kuin tehty kaavaratkaisu tai onko kaavan muuttaminen valittajien esittämin syin tarpeetonta.

Kaupunginvaltuuston asemakaavan muutoksen hyväksymistä koskeva päätös on osaksi lainvastaisena kumottava maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n ja 54 §:n 2 momentin nojalla. Päätös ei ole valituksissa esitetyillä perusteilla muutoin lainvastainen, joten valitukset on muilta osin hylättävä.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Muutoksenhaku

Maankäyttö- ja rakennuslain 188 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Maankäyttö- ja rakennuslain 191 §:n 4 momentin mukaan muilla kuin kunnalla ei ole oikeutta hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla

hallinto-oikeus on kumonnut kunnan viranomaisen tekemän kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen.

Valitusosoitus on liitteenä (HOL julkipano).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Olli Kurkela, Jaana Moilanen (t) ja Esa Hakkola.

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Esittelijäjäsen Esa Hakkola

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu ja tulostettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmästä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös	Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry ja Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry
	Maksutta
	Tiedote oikeudenkäyntimaksusta korkeimmassa hallinto-oikeudessa
	[redacted]
	Maksutta
	Tiedote oikeudenkäyntimaksusta korkeimmassa hallinto-oikeudessa
Jäljennös	Vantaan kaupunginhallitus

VALITUSOSOITUS **Liite hallinto-oikeuden päätökseen**

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:
1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.
Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika ja tiedoksisaantipäivä

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Tämä päätös on annettu julkipanon jälkeen, jolloin päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon silloin, kun se on annettu.

Valituksen toimittaminen

Valitus liitteineen on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valitusasiakirjojen tulee olla perillä myös sähköistä asiointipalvelua käytettäessä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- päätös, johon haetaan muutosta
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi katsotaan, että valitusluvan myöntämiseen on edellä tarkoitettu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot.
Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä
- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valitukseen valtakirja, jollei oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:n 2 momentista muuta johdu.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite:	Käyntiosoite:
PL 180	Paasivuorenkatu 3
00131 HELSINKI	Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi, Faksi: 029 56 40382
Asiointipalvelu: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

HOL julkipano

BESVÄRSANVISNING **Bilaga till förvaltningsdomstolens beslut**

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom skriftliga besvär hos **högsta förvaltningsdomstolen**, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Grunder för beviljande av besvärstillstånd

Enligt 111 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden ska besvärstillstånd beviljas om
1) det med avseende på lagens tillämpning i andra liknande fall eller för en enhetlig rättspraxis är viktigt att ärendet avgörs av högsta förvaltningsdomstolen,
2) det finns särskilda skäl för högsta förvaltningsdomstolen att avgöra ärendet på grund av att det i ärendet skett ett uppenbart fel, eller
3) det finns något annat vägande skäl för att bevilja besvärstillstånd.
Besvärstillstånd kan också beviljas i fråga om endast en del av förvaltningsdomstolens överklagade beslut.

Besvärstid och delgivningsdag

Besvär skall anföras **inom 30 dagar från dagen för delfåendet av förvaltningsdomstolens beslut**, denna dag inte medräknad.

Detta beslut har meddelats efter anslag, och den som saken gäller anses därmed ha fått del av beslutet när det meddelades.

Inlämnande av besvär

Besvären inklusive bilagor ska inom besvärstiden lämnas **till högsta förvaltningsdomstolen.** Besvärshandlingarna ska även vid användning av e-tjänsten vara framme senast den sista dagen av besvärstiden före utgången av ämbetsverkets öppettid.

Besvärens innehåll

I besvären, som ska innehålla en ansökan om besvärstillstånd, ska anges
- ändringssökandens namn och kontaktuppgifter
- den postadress och eventuell annan adress till vilken handlingar som hänför sig till rättegången kan sändas.
- det beslut i vilket ändring söks
- de grunder på vilka besvärstillstånd begärs samt de skäl på vilka grunden för meddelande av besvärstillstånd anses föreligga
- till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas
- grunderna för yrkandena.

Om talan förs av ändringssökandens lagliga företrädare eller ombud ska dennes kontaktuppgifter anges i besvären.
Högsta förvaltningsdomstolen ska utan dröjsmål underrättas om ändringar i kontaktuppgifterna.

Bilagor till besvären

Till besvären ska fogas
- förvaltningsdomstolens beslut med besvärsanvisning
- de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till myndigheten.

Ett ombud ska foga en fullmakt till besvären om det inte av 32 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden framgår annat.

Högsta förvaltningsdomstolens kontaktuppgifter

Postadress:	Besöksadress:
PB 180	Paasivuorigatan 3
00131 HELSINGFORS	Helsingfors

E-post: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi, Fax: 029 56 40382
E-tjänst: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

FRL anslag

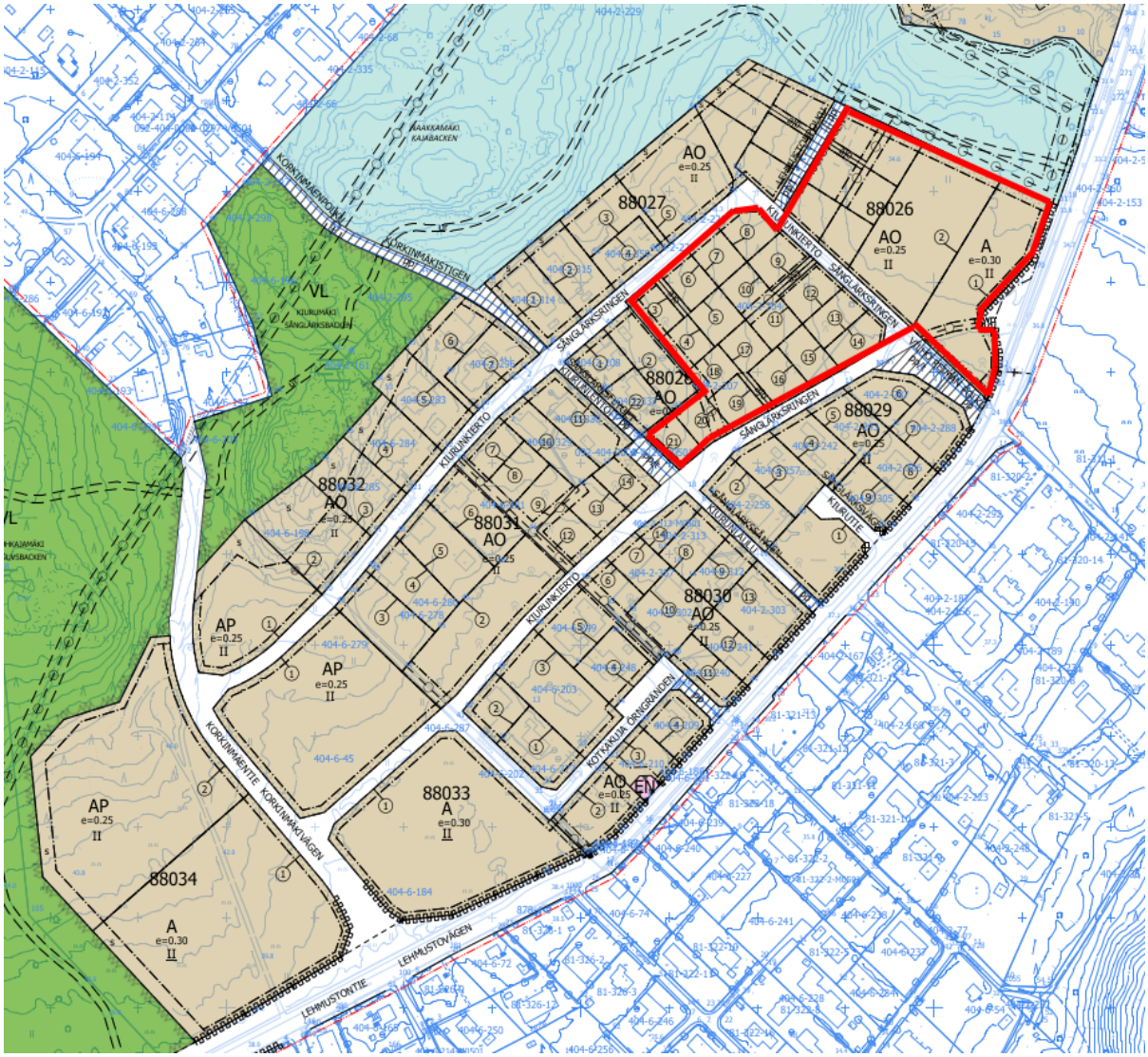

Helsingin Hallinto-oikeuden 12.2.2021 päätöksellä kumoutuvat asemakaavan 002288 alueet

25 § Teknisen virheen korjaaminen kaavakarttaan / Asemakaavan muutos 002314, 61 Tikkurila / Kielotie 38 - 44

VD/7872/10.02.04.00/2016

HP/TLA/NIS/VIK/LS

Asemakaavan muutos 002314 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 21.9.2020 § 14. Hyväksytyssä kaavakartassa on ilmennyt tietoteknisistä syistä johtuva tekninen virhe.

Osa korttelialueen reunaviivoista on pdf-tiedostoksi tallennettaessa jäänyt tulostumatta. Tietomallissa ne on esitetty, mutta tulosteessa ne ovat jääneet katualuemerkinnän alle.

Hallintolain 51 §:n mukaan viranomaisen on korjattava päätöksessään oleva kirjoitus- tai laskuvirhe taikka muu niihin verrattava selvä virhe. Hallintolain 52 §:n mukaan kirjoitusvirheen korjaaminen ei edellytä päätöksentekoa, mutta asia tuodaan kaupunginhallitukselle tiedoksi.

Asemakaavan muutokseen liittyvät kartat ovat nähtävillä kaupunginhallituksen kokouksessa.

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 25

Kaupunkiympäristön apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään merkitä tiedoksi hallintolain 51 §:n mukainen korjaus:
21.9.2020 hyväksytyn asemakaavan muutoksen 002314 kaavakarttaan lisätään puuttuvat korttelialueen reunaviivat.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Kaupunkirakenne ja ympäristö / Asemakaavoitus

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti, vs. Seppo Niva, puh. 050 3029 298, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

26 § Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen kilpailun ratkaisun käsittely

VD/8458/10.03.02.01/2017

HP/JJ/AH

Osa asian esittelystä on esityslistan liitteenä (salassa pidettävä, JulkL 621/1999, 6 § 1 mom. 8-kohta).

Kaupunginhallitus hyväksyi 11.12.2017 (§ 7) Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen 10.11.2017 päivätyn tarveselvityksen/hankesuunnitelman ja kustannusarviot sekä Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen toteuttamisen periaatteet. Lisäksi kaupunginhallitus päätti, että kaupunki sitoutuu vuokraamaan valmiit hankesuunnitelman mukaiset kaupungin käyttöön tulevat tilat pitkäaikaisella vuokrasopimuksella ja kehotti yleisjaostoa antamaan Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantalolle toimintaohjeet hankesuunnitelman mukaisen hankkeen toteuttamiseksi siten, että kilpailuohjelma ja kilpailun ratkaisu käsitellään ennen päätöksentekoa kaupunginhallituksessa.

Yleisjaosto antoi 12.3.2018 (§ 9) toimintaohjeet hankesuunnitelman mukaisen hankkeen toteuttamiseksi. Toimintaohjeiden mukaisesti toteutetussa ja 31.8.2018 rekisteröidyssä järjestelyssä Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantalo sulautui VTK Kiinteistöt Oy:öön. Järjestelyssä Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantalo lakkasi olemasta ja sen varat ja velat siirtyivät sellaisinaan VTK Kiinteistöt Oy:lle. Jatkossa VTK Kiinteistöt Oy on toiminut toimitilahankkeessa hankkeeseen ryhtyvänä.

Yleisjaosto ohjeisti edelleen VTK Kiinteistöt Oy:tä kiinteistön omistajana käynnistämään hankkeen kilpailutuksen ja solmimaan tarjouskilpailun perusteella valitun toteuttajan/ urakoitsijan kanssa toteutusta koskevan sopimuksen. Urakoitsijan tuli suunnitella ja rakentaa kohde kaupunginhallituksen 11.12.2017 hyväksymien periaatteiden sekä myöhemmin tarkentuvien suunnitelmien mukaisesti siten, että rakennushanke voi sisältää myös liike-, asunto- tai toimitiloja.

Kaupunginhallitus päätti 29.4.2019 (§ 39) asettaa nähtäville 1.4.2019 päivätyn asemakaavan muutosluonnoksen 002365, 61 Tikkurila / Kielotie 13.

Tekninen lautakunta hyväksyi 7.5.2019 (§ 19) esisopimuksen toimitilojen vuokrauksesta Kielotie 13:n toimistorakennuksesta. Päätöksen mukaan Vantaan kaupunki vuokraa valmiit hankesuunnitelman mukaiset kaupungin käyttöön tulevat tilat pitkäaikaisella vuokrasopimuksella. Esisopimus VTK Kiinteistöt Oy:n kanssa allekirjoitettiin 5.6.2019.

Kaupunginhallitus päätti 3.6.2019 (§ 16) merkitä tiedoksi 27.5.2019 päivätyn Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen toteutuskilpailun alustavan hankekuvauksen ja kilpailuohjelman sekä totesi, että kaupunginhallituksella ei ollut huomautettavaa alustavaan hankekuvaukseen ja kilpailuohjelmaan.

Kaupunginhallitus päätti 26.8.2019 (§ 16) asettaa nähtäville 19.8.2019 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen 002365, 61 Tikkurila / Kielotie 13.

Kaupunginhallitus päätti 26.8.2019 (§ 17), että kaupunki tekee ja allekirjoittaa VTK Kiinteistöt Oy:n kanssa maankäyttösopimuksen ja esisopimuksen määräalojen vaihdosta, kun asemakaavamuutosehdotus nro 002365 on ollut julkisesti nähtävillä sekä tekee ja allekirjoittaa lopullisen määräalojen vaihtokirjan, kun asemakaavanmuutos nro 002365 on tullut voimaan.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 25.1.2021 (§ 15) asemakaavan muutosehdotuksen 002365 ja tonttijaon muutosehdotuksen, 61 Tikkurila / Kielotie 13. Maankäyttösopimus ja esisopimus määräalojen vaihdosta VTK Kiinteistöt Oy:n kanssa allekirjoitettiin 22.12.2020.

Kilpailun ratkaisu
Salassa pidettävä osuus esittelystä.

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 26

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) merkitä tiedoksi Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen toteutuskilpailun ratkaisuesitys, ja
b) todeta kilpailun ratkaisuesitys käsitellyksi.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:
- Asian esittely kilpailun ratkaisua koskevin osin (salassa pidettävä, JulkL 621/1999, 6 § 1 mom. 8-kohta)

Täytäntöönpano: VTK Kiinteistöt Oy

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
projektijohtaja Janne Juntunen, puh. 040 6824287, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaa

Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen kilpailun ratkaisun käsittely (liite)

VD/8458/10.03.02.01/2017

HP/JJ

Osa asian esittelystä (JulkL 621/1999, 6 § 1 mom. 8-kohta).

Kilpailun ratkaisusta

Hankintayksikkönä on VTK Kiinteistöt Oy, joka tekee mm. tarvittavat hankintaan liittyvät päätökset.

Kilpailun tarkoituksena oli valita urakoitsija monitilatoimistorakennuksen ja koko Kielotie 13 -alueen toteuttajaksi. Kilpailualue sijaitsee keskeisellä paikalla Tikkurilassa aivan kaupungintalon vieressä. Kilpailun tavoitteena oli korkeatasoinen kilpailuehdotus kilpailualueen jatkosuunnittelun pohjaksi sekä toteuttamiseksi. Arkkitehtoniset, kaupunkikuvalliset, tekniset, toiminnalliset ja resurssiviisauden tavoitteet tuli ratkaista tasapainoisesti.

Kilpailu oli suunnattu esimerkiksi rakennuttajille ja/tai rakennusliikkeille suunnitteluryhmineen. Toimijoilla oli mahdollisuus muodostaa ryhmittymiä ja jättää yhteisiä ehdotuksia. Kilpailussa menestyminen edellytti ainakin arkkitehti-, rakenne-, maisema-, liikenne- ja muun suunnittelun sekä rakentamisen asiantuntemusta.

Kilpailu järjestettiin noudattaen lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016). Hankintamenettelynä käytettiin neuvottelumenettelyä. Hankinta on EU-kynnysarvon ylittävä hankinta.

VTK Kiinteistöt Oy:n **hallitus** hyväksyi 28.8.2019 kilpailuohjelman, jonka perusteella valmisteltiin hankintailmoitus (osallistumispyyntö) ja alustava tarjouspyyntö.

Ennen varsinaisen hankintaprosessin aloittamista julkaistiin ennakkotietoilmoitus 6.11.2019 Euroopan unionin TED-tietokannassa (2019/S 214-524642) ja Hilmassa (hankintailmoitukset.fi -palvelussa) sekä järjestettiin markkinavuoropuhelun hengessä 21.11.2019 hankkeen avoin esittelytilaisuus. Tilaisuuteen osallistui 15 yrityksestä yhteensä 27 henkilöä.

Hankintailmoitus (osallistumispyyntö) julkaistiin 13.12.2019 Euroopan unionin TED-tietokannassa (2019/S 241-590527), Hilmassa (hankintailmoitukset.fi -palvelussa) sekä tarjouspalvelu.fi -palvelussa. Osallistumishakemukset tuli jättää tarjouspalvelu.fi -palvelussa 20.1.2020 klo 12.00 mennessä.

Määräaikaan mennessä osallistumishakemuksen jätti kaksi tarjoajaehdokasta. Molemmat täyttivät osallistumispyynnössä tarjoajilta vaaditut kelpoisuusehdot. Vaatimuksia oli asetettu mm. yrityksen ammatilliselle pätevyydelle ja avainvastuuhenkilöiden kokemukselle. VTK Kiinteistöt Oy:n **hallitus** valitsi 5.2.2020 tarjoajiksi Lehto Tilat Oy:n ja Lujatalo Oy:n.

Neuvottelukutsu lähetettiin valituille tarjoajille 24.2.2020. Alustavat tarjoukset pyydettiin jättämään 15.6.2020 klo 12.00 mennessä. Neuvottelut aloitettiin saatujen alustavien tarjousten pohjalta 13.8.2020 ja neuvottelut päätettiin 13.10.2020.

VTK Kiinteistöt Oy:n **hallitus** hyväksyi 4.11.2020 neuvottelujen perusteella muokatun lopullisen tarjouspyynnön ja hankkeen sopimusluonnokset. Tarjouspyyntö julkaistiin tarjoajille 5.11.2020.

Lopulliset tarjoukset tuli jättää 11.1.2021 klo 12.00 mennessä. Tarjoukset tuli vaaditun materiaalin luonteen vuoksi jättää osin tarjouspalvelu.fi -palvelussa ja osin Vantaan kaupungin kirjaamoon. Ennen tarjousten jättämistä tarjoajilla oli mahdollisuus esittää kysymyksiä, joihin vastattiin tarjouspalvelu.fi -palvelussa.

Tarjoukset tuli jättää kahden kuoren menetelmällä niin, että tarjoussuunnitelma ja hintatarjous olivat suljettuina erillisiin kuoriin. Määräaikaan mennessä molemmat tarjoajat, Lehto Tilat Oy ja Lujatalo Oy, jättivät lopullisen tarjouksen. Saapuneet lopulliset tarjoukset avattiin ja avaustilaisuudesta laadittiin pöytäkirja.

Tarjousten valintaperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus. Laatutekijöiden maksimipisteet olivat 60 pistettä ja hintatekijöiden 40 pistettä, yhteensä maksimipisteet olivat siis 100 pistettä. Molempien tarjoajien tarjoussuunnitelmat olivat tarjouspyynnön mukaisia ja niille tehtiin laatuvertailu tarjouspyynnössä esitettyjen vertailuperusteiden mukaisesti siten, että ensin suoritettiin tarjousten laatuarviointi ja laatupisteytys. Laatupisteytyksessä huomioitiin vertailuperusteina monitilatoimistorakennuksen käytettävyys, monitilatoimistorakennuksen toteutettavuus ja tekniset ansiot, monitilatoimistorakennuksen resurssiviisaus sekä kaupunkikuva ja arkkitehtuuri.

Laatupisteytyksen jälkeen avattiin hintatarjoukset ja selvisi, että Lujatalo Oy:n hintatarjous monitilatoimistorakennuksen suunnittelu- ja toteutuskustannusten osuudesta (64,476 Meur) ylitti tarjouspyynnössä mainitun kattohinnan 60,000 Meur, jota ei saanut ylittää ilman hankintayksikön kirjallista suostumusta. Hankintayksikkö ei ole ilmoittanut suostumuksista kattohinnan ylitykseen. Lujatalo Oy:n tarjous esitetään hylättäväksi tarjouspyynnön vastaisena. Lujatalon Oy:n tarjouksen osoittauduttua hylättäväksi jäi jäljelle vain yksi tarjous, joten ei ole tarpeen suorittaa tarjousten vertailua.

Lehto Tilat Oy:n tarjous on tarjouspyynnön mukainen myös hintatarjouksen osalta, monitilatoimistorakennuksen suunnittelu- ja toteutuskustannusten osuus on 57,860 Meur. Lisäksi on tarjottu tarjouspyynnössä mainituista optioista yhteensä 1,365 Meur. Selvyyden vuoksi todetaan, että optiot eivät sisälly mainittuun kattohintaan.

Arviointiryhmän mukaan Lehto Tilat Oy:n kilpailuehdotuksen arkkitehtoninen sekä kaupunkikuvallinen laatu ja kokonaisuus, huomioiden monitilatoimistorakennus ja toteuttajan lisärakentaminen, todettiin korkeaksi. Suunnitelma tarjoaa Tikkurilan keskustan kortteleihin nykyisestä poikkeavaa muotokieltä ja omaleimaisen kokonaisuuden. Suunnitelma edustaa paikkariippumatonta kansainvälisyyttä ja näyttävyyttä sekä taitavasti toteutettua massoittelua. Suunnitelma laajentaa Tikkurilan keskustaa, lisää ja elävöittää Tikkurilan kaupunkikeskustamaista ilmettä mm. rakennuksen kutsuvan kivijalan ja pohjakerroksen ansioista sekä liittää tulevat rakennukset ja niiden toiminnot onnistuneesti Tikkurilan kävelykeskustaan.

Kilpailun ratkaisuksi tullaan esittämään Lehto Tilat Oy:n tarjouksen valitsemista.

Toimitilahankkeen etenemisen seuraavat vaiheet

VTK Kiinteistöt Oy:n hallitus tekee asiassa hankintapäätöksen. Päätöksen jälkeen VTK Kiinteistöt Oy ja toteuttaja solmivat urakkasopimuksen toimitilarakennuksen toteuttamisesta. Sen lisäksi kaupunki, VTK Kiinteistöt Oy ja toteuttaja solmivat toteutussopimuksen, joka käsitellään kaupunginhallituksen kokouksessa 8.3.2021 erillisenä asiana.

Tämän hetken alustavan tavoiteaikataulun mukaan uusi monitilatoimistorakennus olisi valmis kesällä 2025.

27 § Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennusta koskevan toteutussopimuksen ja maankäyttösopimukseen tehtävien muutosten hyväksyminen

VD/8458/10.03.02.01/2017
HP/JJ/SB/LS

Esitetään hyväksyttäväksi Tikkurilan monitilatoimistorakennusta koskeva toteutussopimus, jonka tarkoituksena on sopia hankkeen suunnittelemisesta, rakentamisesta, toteuttamisesta ja toteuttamisen periaatteista sekä lisärakentamiseen liittyvistä oikeuksista, velvoitteista ja järjestelyistä. Lisäksi kaupunginhallituksen aiemmin hyväksymään, 22.12.2020 allekirjoitettuun maankäyttösopimukseen on tarpeen lisätä uusi liite, jossa huoneistotyyppejä koskevat vaatimukset ja sopimussakon laskentaperuste muutetaan vastaamaan nyt hyväksyttäväksi esitettävää toteutussopimusta.

Taustaa

Kaupunginhallitus hyväksyi 11.12.2017 (§ 7) Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen 10.11.2017 päivätyn tarveselvityksen/ hankesuunnitelman ja kustannusarviot sekä Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen toteuttamisen periaatteet. Lisäksi kaupunginhallitus päätti, että kaupunki sitoutuu vuokraamaan valmiit hankesuunnitelman mukaiset kaupungin käyttöön tulevat tilat pitkäaikaisella vuokrasopimuksella ja kehotti yleisjaostoa antamaan Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantalolle toimintaohjeet hankesuunnitelman mukaisen hankkeen toteuttamiseksi siten, että kilpailuohjelma ja kilpailun ratkaisu käsitellään ennen päätöksentekoa kaupunginhallituksessa.

Yleisjaosto antoi 12.3.2018 (§ 9) toimintaohjeet hankesuunnitelman mukaisen hankkeen toteuttamiseksi. Toimintaohjeiden mukaisesti toteutettu sulautuminen rekisteröitiin 31.8.2018, minkä jälkeen vastaanottavana yhtiönä ollut VTK Kiinteistöt Oy on toiminut järjestelyssä purkautuneen Kiinteistö Oy Vantaan kauppalatalon sijaan hankkeessa.

Yleisjaosto antoi 12.3.2018 edelleen VTK Kiinteistöt Oy:lle ohjeet kiinteistön omistajana käynnistää hankkeen kilpailutus siten, että yhtiö solmii tarjouskilpailun perusteella valitun toteuttajan/ urakoitsijan kanssa toteutusta koskevan sopimuksen. Annettujen ohjeiden mukaan urakoitsijan tuli suunnitella ja rakentaa kohde kaupunginhallituksen 11.12.2017 hyväksymien periaatteiden sekä myöhemmin tarkentuvien suunnitelmien mukaisesti siten, että rakennushanke voi sisältää myös liike-, asunto- tai toimitiloja.

Kaupunginhallitus asetti 29.4.2019 (§ 39) nähtäville 1.4.2019 päivätyn asemakaavan muutosluonnoksen 002365, 61 Tikkurila / Kielotie 13.

Tekninen lautakunta hyväksyi 7.5.2019 (§ 19) esisopimuksen koskien toimitilojen vuokrausta Kielotie 13:n toimistorakennuksesta. Päätöksen mukaan Vantaan kaupunki vuokraa valmiit hankesuunnitelman mukaiset kaupungin käyttöön tulevat tilat pitkäaikaisella vuokrasopimuksella. Esisopimus VTK Kiinteistöt Oy:n kanssa on sittemmin allekirjoitettu 5.6.2019.

Kaupunginhallitus merkitsi 3.6.2019 (§ 16) tiedoksi 27.5.2019 päivätyn Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen toteutuskilpailun alustavan hankekuvauksen ja kilpailuohjelman sekä totesi, että kaupunginhallituksella ei ollut huomautettavaa alustavaan hankekuvaukseen ja kilpailuohjelmaan.

Kaupunginhallitus asetti 26.8.2019 (§ 16) nähtäville 19.8.2019 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen 002365, 61 Tikkurila / Kielotie 13 ja **kaupunginvaltuusto** hyväksyi 25.1.2021 (§ 15) asemakaavan muutosehdotuksen sekä tonttijaon muutosehdotuksen.

Kilpailun ratkaisu käsitellään kaupunginhallituksen kokouksessa 8.3.2021 erillisenä asiana.

Toteutussopimus koskien Kielotie 13 korttelin rakennushanketta

VTK Kiinteistöt Oy:n hallitus päätti 20.11.2019 yleisjaoston 12.3.2018 antamien toimintaohjeiden mukaisesti käynnistää Kielotie 13:n monitilatoimistorakennuksen KVR-urakkakilpailutuksen neuvottelumenettelynä ja menettelyä koskevan alustavan aikataulun sekä päätti mm. merkitä tiedoksi hanketta koskevat sopimusluonnokset.

Syksyn 2020 aikana kaupungin edustajat kävivät osana valittua hankintamenettelyä yhdessä VTK Kiinteistöt Oy:n sekä tarjoajien kanssa neuvotteluita hankkeessa solmittavien toteutus- ja urakkasopimusten sekä muiden sopimusten ehdoista.

Neuvotellun toteutussopimusluonnoksen osapuolina ovat VTK Kiinteistöt Oy, kaupunki ja tarjouskilpailun perusteella valittu toteuttaja. Sopimuksen tarkoituksena on sopia hankkeen suunnittelemisesta, rakentamisesta, toteuttamisesta ja toteuttamisen periaatteista sekä lisärakentamiseen liittyvistä oikeuksista, velvoitteista ja järjestelyistä. Sopimukseen sisältyvät tämän mukaisesti ehdot muun ohessa rakentamista edeltävistä järjestelyistä, rakennusvaiheen toteutusaikataulusta, osapuolten vastuunjaosta ja sanktioista mm. urakoiden viivästystilanteissa.

Toteuttaja on velvollinen suunnittelemaan ja rakentamaan monitilatoimistorakennuksen tekemänsä kilpailuehdotuksen ja yhteissuunnitteluvaiheessa tarkentuvien suunnitelmien mukaisesti. Toteuttaja sitoutuu noudattamaan kohteen suunnittelussa ja toteuttamisessa toteutussopimuksen, tarjouspyynnön, jättämänsä tarjouksen ja kilpailuehdotuksen, KVR-sopimusten sekä näiden liitteiden ehtoja ja niistä ilmeneviä periaatteita.

Luonnos toteutussopimukseksi on esityslistan liitteenä.

Maankäyttösopimusta koskevat muutokset

Kaupunginhallitus päätti 26.8.2019 (§ 17), että kaupunki tekee ja allekirjoittaa VTK Kiinteistöt Oy:n kanssa maankäyttösopimuksen ja esisopimuksen määräalojen vaihdosta, kun asemakaavamuutosehdotus nro 002365 on ollut julkisesti nähtävillä sekä tekee ja allekirjoittaa lopullisen määräalojen vaihtokirjan, kun asemakaavanmuutos nro 002365 on tullut voimaan. Maankäyttösopimus ja esisopimus määräalojen vaihdosta allekirjoitettiin 22.12.2020.

Maankäyttösopimuksessa on sovittu mm. asuntojen huoneistotyyppijakaumasta. Sen mukaisesti kaikissa sopimusalueelle rakennettavissa asuinrakennuksissa asuntojen kokonaismäärästä korkeintaan 30 % saa olla yksiöitä ja vähintään 30 % pitää olla kolmioita tai suurempia asuntoja.

Monitilatoimistohankkeessa syksyllä 2020 käydyissä neuvotteluissa todettiin asuinrakennuskohtaisen huoneistotyyppivaatimuksen sijaan tarkoituksenmukaiseksi hyväksyä seuraava toteutussopimusluonnokseen sisältyvä maankäyttösopimukseen nähden muutettu vaatimus:
Lisärakentamisena toteutettavassa asuinrakentamisessa asuntojen kokonaiskappalemäärästä korkeintaan 30 % saa olla yksiöitä ja vähintään 30 % pitää olla kolmioita tai tästä suurempia asuntoja.

Edelleen maankäyttösopimukseen sisältyneet ehdot sopimussakosta siinä tilanteessa, etteivät huoneistotyyppijakauman vähimmäisvaatimukset toteudu, todettiin sakon laskentaperusteen osalta epätäsmällisiksi. Maankäyttösopimuksen mukaan siinä tapauksessa, ettei hakija täytä asuntotuotannon huoneistotyyppijakaumaa, *se on velvollinen maksamaan kaupungille poikkeamasta sopimussakkoa 1 000 €/htm2 sallittujen yksiöiden määrän ylittävien ja vaadittujen kolmioiden tai suurempien asuntojen määrän alittavien huoneistoneliöiden osalta*. Koska sakon laskentaperusteena käytettyjen huoneistoneliöiden ylitys/ alitus ei ole käytännössä yksiselitteisesti osoitettavissa, todettiin ehtoa tarpeelliseksi täsmentää toteutussopimusluonnokseen seuraavasti: *Mikäli yksiöiden määrä ylittyy edellä sovitusta, huoneistoneliöiden poikkeama näiden osalta lasketaan kertomalla ylittävien yksiöiden lukumäärä toteutettujen yksiöiden huoneistoneliöiden keskipinta-alalla. Mikäli kolmioiden tai huoneistomäärältään suurempien asuntojen määrä alittuu edellä sovitusta, huoneistoneliöiden poikkeama näiden osalta lasketaan kertomalla alittavien kolmioiden ja huoneistomäärältään suurempien asuntojen lukumäärä toteutettujen kolmioiden ja huoneistomäärältään suurempien asuntojen huoneistoneliöiden keskipinta-alalla*.

Selvyyden vuoksi on todettu perustelluksi ottaa 22.12.2020 allekirjoitettuun maankäyttösopimukseen liite, jossa huoneistotyyppejä koskevat vaatimukset ja sakon laskentaperuste muutetaan vastaamaan nyt hyväksyttäväksi esitettävää toteutussopimusta.

Luonnos maankäyttösopimukseen otettavaksi liitteeksi on esityslistan liitteenä.

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 27

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) hyväksyä kaupungin osalta liitteenä oleva toteutussopimus koskien Kielotie 13 korttelin rakennushanketta,
b) oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja hyväksymään toteutussopimukseen tarpeelliset tekniset ja muut vähäiset muutokset sekä allekirjoittamaan sopimus,
c) hyväksyä liitteenä oleva asemakaavan muutosta nro 002365 koskevaan VTK Kiinteistöt Oy:n kanssa solmittuun maankäyttösopimukseen otettava liite, ja
d) valtuuttaa kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan maankäyttösopimuksen muutosliite sekä tekemään em. muutosliitteeseen teknisluonteisia tarkennuksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Luonnos toteutussopimukseksi koskien Kielotie 13 korttelin rakennushanketta
- Luonnos liitteeksi asemakaavan muutosta nro 002365 koskevaan maankäyttösopimukseen

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
projektijohtaja Janne Juntunen, puh. 040 6824287, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

___ . ___.202[●]

TOTEUTUSSOPIMUS

koskien Kielotie 13 korttelin rakennushanketta

SISÄLLYS

1 OSAPUOLET ... 3
2 SOPIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS ... 3
3 MÄÄRITELMÄT ... 4
4 SOPIMUKSEN KOHDE SEKÄ TOTEUTUS- JA KILPAILUALUEET ... 5
5 HANKKEEN KUVAUS ... 6
6 HANKKEEN TOTEUTTAMINEN ... 7
6.1 Toteuttajan päävelvoite ... 7
6.2 Lisärakentaminen ... 7
6.3 Suunnitelmat ja niiden hyväksyminen ... 8
6.4 Suunnittelu- ja toteutusvaatimukset sekä suunnittelun yleiset periaatteet ... 8
7 RAKENTAMISTA EDELTÄVÄT JÄRJESTELYT ... 9
7.1 Hankkeen toteuttamiseksi perustettavat yhtiöt ... 9
7.2 Esisopimus tonttikaupasta ... 9
7.3 Pysäköinnin järjestäminen ... 9
8 KVR-SOPIMUKSET JA URAKKASOPIMUKSET ... 10
9 YHTEISJÄRJESTELYSOPIMUS ... 11
10 MUUT SOPIMUKSET ... 12
11 ASEMAKAAVAMUUTOKSEN ETENEMINEN ... 12
12 RAKENNUSVAIHEEN TOTEUTUSAIKATAULU ... 12
12.1 Hankkeen valmistuminen ... 12
12.2 Vaiheittainen käyttöönotto ... 13
12.3 Välitavoitteet ... 13
12.4 Työnaikaisten järjestelyjen aikataulu ... 13
12.5 Poikkeaminen toteutusaikataulusta, välitavoitteista ja työnaikaisten järjestelyjen aikataulusta 14
12.6 Rakennustöiden keskeyttäminen ja aloittamisen siirtäminen ... 14
12.7 Viivästyssakot ja vahingonkorvaus viivästyksestä ... 14
13 TOTEUTTAJAN RAHOITUS-, VAKUUS- JA VAKUUTTAMISVELVOITTEET ... 15
13.1 Hankkeen rahoitus ... 15
13.2 Vakuudet ... 15
13.3 Vakuutukset ... 15
14 VTK:N JA KAUPUNGIN TOIMINTA JA VALVONTA ... 16
15 OSAPUOLTEN VASTUUNJAKO ... 16
15.1 Vastuunjako ... 16
16 SOPIMUKSEN VOIMAANTULO, VOIMASSAOLO JA PÄÄTTYMINEN ... 17

16.1 Sopimuksen allekirjoittaminen, voimaantulo ja voimassaolo 17
16.2 Sopimuksen ennenaikainen päättäminen 17
16.3 Sopimuksen päättämisen seuraamukset 18
17 SOPIMUSSAKKO 18
18 ylivoimainen este 18
19 Muut ehdot 19
19.1 Sopimusvelvoitteiden ulottuminen asunto-osakeyhtiöihin ja sijoittajiin 19
19.2 Liitteet 19
19.3 Kulut ja kustannukset 19
19.4 Sopimusehdon pätemättömyys 19
19.5 Oikeuksien käyttämättä jättäminen 19
19.6 Tiedonannot 19
19.7 Sopimuksen muuttaminen ja siirtäminen 20
19.8 Koko sopimus 20
19.9 Sovellettava laki ja riidanratkaisu 21
20 SOPIMUSKAPPALEET JA ALLEKIRJOITUKSET 21
21 LIITTEET 22
1 Kartta kilpailu- ja toteutusalueesta 22
2 Yhteisjärjestelysopimus 22
3 Asemakaavamuutosehdotus nro 002365 22
4 Suunnitteluohjeet 22
5 Lisärakentamisessa sovellettavat resurssiviisauden vaatimukset 22
6 Esisopimus kiinteistön kaupasta 22
7 Pysäköintilaitoksen omistavan kiinteistöyhtiön yhtiöjärjestys 22
8 Pysäköintilaitoksen omistavan kiinteistöyhtiön osakkeiden merkintäsopimus 22
9 KVR-sopimukset liitteineen (liitteinä mm. urakkaohjelma) 22

Tämä toteutussopimus koskien Kielotie 13 korttelin rakennushanketta (jäljempänä “**Sopimus**”) on tehty [●].[●].202[●] seuraavien osapuolten välillä:

1 OSAPUOLET

(1) **VTK Kiinteistöt Oy** (Y-tunnus 0517745-4)**,** jonka rekisteröity osoite on Elannontie 3, 01510 Vantaa **[●]** (jäljempänä ”**VTK**” ja **Rakennuttaja”**) [omasta puolestaan ja perustettavan hankeyhtiön (jäljempänä ”**Pysäköintiyhtiö**”) puolesta ja lukuun];

(2) **Vantaan kaupunki** (Y-tunnus 0124610-9)**,** jonka rekisteröity osoite on Asematie 7, 01300 Vantaa (jäljempänä ”**Kaupunki**”); ja

(3) **[●]** (Y-tunnus [●])**,** jonka rekisteröity osoite on [●] (jäljempänä ”**Toteuttaja**”) [omasta puolestaan ja/tai perustamansa/perustettavan yhtiön/yhtiöiden puolesta.]

Osapuolet 1-3 jäljempänä erikseen ”**Osapuoli**” ja kaikki tai kaksi yhdessä “**Osapuolet**”.

2 SOPIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS

(A) Vantaan kaupunginhallitus on 11.12.2017 hyväksynyt Tikkurilan keskustan Monitilatoimistorakennuksen 10.11.2017 päivätyn tarveselvitys/hankesuunnitelman sekä Hankkeen toteuttamisen periaatteet. Kaupunginhallitus on 3.6.2019 käsitellyt 27.5.2019 päivätyn alustavan hankekuvauksen ja kilpailuohjelman ja VTK Kiinteistöt Oy:n hallitus on 28.8.2019 päättänyt Hanketta koskevan toteutuskilpailun järjestämisestä.

(B) Hankkeen toteuttamiseen liittyen VTK myy Toteuttajalle Monitilatoimistorakennuksen yhteyteen toteutettavien Asuinrakennusten rakentamiseksi tontin, johon kohdistuvan rakennusoikeuden käyttämisestä Toteuttaja on esittänyt suunnitelman toteutuskilpailun yhteydessä. Tämä Toteuttajan omaan lukuunsa suorittama Lisärakentaminen on tarkoitus yhteensovittaa Hankkeeseen liittyvän muun rakentamisen kanssa siten, että kohde rakentuu yhtenä samanaikaisesti käyttöönotettavissa olevana rakennuskokonaisuutena.

(C) VTK toimii Hankkeessa hankkeeseen ryhtyvänä lukuun ottamatta Lisärakentamista, jonka osalta hankkeeseen ryhtyvän asema siirtyy Toteuttajalle tämän hankittua Lisärakentamista varten tarvitsemansa 3D-määräalan VTK:lta. Toteuttaja toimii lisäksi Hankkeessa pääurakoitsijana sekä päätoteuttajana.

(D) VTK:n omistukseen tuleva Hankkeen Toteutusalue on tarkoitus muodostaa Vantaan kaupungin kanssa toteutettavilla määräalan vaihdoilla. Näin muodostuvasta kiinteistöstä on tarkoitus edelleen muodostaa erilliset 3D-tontit pysäköintilaitosta, liike- ja toimistotiloja sekä Lisärakentamista varten.

(E) Vantaan kaupungin tekninen lautakunta on 7.5.2019 päättänyt toimitilojen vuokrausta koskevasta esisopimuksesta, jonka mukaisesti Kaupunki vuokraa valmiit hankesuunnitelman mukaiset toimitilat Kielotie 13:n toimitilarakennuksesta pitkäaikaisella vuokrasopimuksella. Monitilatoimiston maantasokerrokseen tulee lisäksi liiketiloja, jotka VTK vuokraa liiketilojen vuokralaisille.

(F) Hankinnan kohteena on Monitilatoimistorakennuksen suunnittelu ja toteuttaminen. Toteutuskilpailu järjestettiin julkisena hankintana käyttäen neuvottelumenettelyä. Toteutuskilpailua varten

laadittiin neuvottelumenettelyn lopputuloksena [●] päivätty tarjouspyyntö liitteineen, joissa Hanke on tarkemmin kuvattu. Toteuttaja on [●] esittänyt kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen ja siihen sisältyvän kilpailuehdotuksen, joiden pohjalta [●] on valittu Hankkeen Toteuttajaksi.

(G) Tämän Sopimuksen tarkoituksena on sopia Hankkeen suunnittelemisesta, rakentamisesta, toteuttamisesta ja toteuttamisen periaatteista sekä Lisärakentamiseen liittyvistä oikeuksista, velvoitteista ja järjestelyistä VTK:n, Kaupungin ja Toteuttajan välillä.

3 MÄÄRITELMÄT

Tässä Sopimuksessa seuraavilla termeillä isolla alkukirjaimella kirjoitettuna on alla kuvatut merkitykset, ellei sopimustekstistä tai kontekstista nimenomaisesti muuta käy ilmi:

Asuinrakennukset	tarkoittaa Monitilatoimistorakennuksen päälle sijoittuvaa asuinrakennuksista muodostuvaa rakennuskokonaisuuden osaa.
Hanke	tarkoittaa osakokonaisuuksista A ja B muodostuvaa Monitilatoimistorakennuksen sekä Toteuttajan Lisärakentamisen toteuttamista.
Kilpailualue	tarkoittaa liitteessä 1 esitettyä Tikkurilan keskustassa sijaitsevaa aluetta.
KVR-Sopimukset	tarkoittavat VTK:n ja Toteuttajan sekä Pysäköintiyhtiön ja Toteuttajan välillä tämän Sopimuksen yhteydessä allekirjoitettavia sopimuksia Monitilatoimistorakennuksen toteutuksesta (käsittäen Osakokonaisuuden A).
Liiketilat	tarkoittaa kerrokseen 1. sijoittuvaa liiketiloista muodostuvaa rakennuskokonaisuuden osaa.
Lisärakentaminen	tarkoittaa Toteuttajan omana urakointina Monitilatoimistorakennuksen päälle toteutettavaa asuinrakentamista.
Monitilatoimistorakennus	tarkoittaa liike- ja toimistotiloista sekä pysäköintilaitoksesta muodostuvaa rakennuskokonaisuutta.
Osakokonaisuus A	tarkoittaa Hankkeen osaa, joka käsittää 1. kerrokseen sijoittuvien Liiketilojen, 2.-4. kerrokseen sijoittuvien Toimistotilojen sekä maan alle sijoittuvan Pysäköintilaitoksen suunnittelun ja toteuttamisen, sisältäen sisäkulkuyhteyden suunnittelun ja toteuttamisen Toimistorakennuksesta kaupungintalolle sekä Rakennuttajan yksipuolisena optiona 1. Tikkuparkin ajoluiskan siirron ja ajotunnelin suunnittelun ja toteuttamisen Monitilatoimistorakennuksesta Tikkuparkkiin, 2 a. Monitilatoimistorakennuksen ja kaupungintalon välisen tilan suun-

	nittelun Kaupungin maalla sijaitsevalta osalta, sekä 2 b. Monitilatoimistorakennuksen ja kaupungintalon välisen tilan rakentamisen Kaupungin maalla sijaitsevalta osalta.
Osakokonaisuus B	tarkoittaa Hankkeen osakokonaisuutta, joka käsittää korttelin 61206 muuna kehittämisenä ja Toteuttajan omana urakointina Monitilatoimistorakennuksen päälle toteutettavaa asuinrakentamista.
Pysäköintilaitos	tarkoittaa 1. kerroksen ja maan alle sijoittuvaa rakennuskokonaisuuden osaa.
Toimistotilat	tarkoittaa kerroksiin 2.-4. sijoittuvaa toimistotiloista muodostuvaa rakennuskokonaisuuden osaa.
Tonttikauppa	tarkoittaa 3D-tonttijaon jälkeen suoritettavaa 3D-määräalan kauppaa, jossa VTK myy Toteuttajalle asuinrakentamisen toteuttamiseksi Monitilatoimistorakennuksen päällä olevan 3D-määräalan ja siihen kuuluvan rakennusoikeuden.
Toteutusalue	tarkoittaa liitteessä 1 esitettyä Tikkurilan keskustassa sijaitsevaa Kielotie 13 korttelin nro 61206 asemakaavamuutosehdotuksen mukaista C-korttelialuetta.
Urakkasopimus	tarkoittaa Toteuttajan Lisärakentamisen kohteena olevan yhden tai useamman asunto-osakeyhtiön kanssa tehtäviä urakkasopimuksia näiden omistukseen tulevien rakennusten ja piha-alueiden rakentamisesta (käsittäen Osakokonaisuuden B).
Yhteisjärjestelysopimus	tarkoittaa kiinteistön omistajien välillä solmittavaa tämän Sopimuksen liitteenä 2 olevaa sopimusta Toteutusalueen kiinteistöjen omistajien välisistä yhteisistä järjestelyistä, rasitteista ja rasitteenluontoisista järjestelyistä.
YSE-ehdot	tarkoittaa rakennusurakan yleisiä sopimusehtoja YSE-1998, jotka liitetään KVR-sopimuksiin. YSE-ehtojen määräyksiä sovelletaan Toteutussopimuksessa siltä osin, kuin YSE-ehtojen määräyksiin on Toteutussopimuksessa nimenomaisesti viitattu.

4 SOPIMUKSEN KOHDE SEKÄ TOTEUTUS- JA KILPAILUALUEET

Sopimuksen kohteena on Vantaan kaupungin 61. kaupunginosan (Tikkurila) kortteliin 61206 kohdistuva rakentaminen, johon liittyvä asemakaavamuutos on vireillä (liite 3 asemakaavan muutosehdotus nro 002365). Asemakaavan muutosehdotuksessa kaavamuutosalue on osoitettu keskustatoimintojen korttelialueeksi (C), hallinto- ja virastorakennusten korttelialueeksi (YH), katuaukioksi/toriksi ja katualueeksi. C-korttelialueelle on osoitettu asuinkerrostalorakentamisen rakennusoikeutta 6.000 k-m2 sekä toimisto-, liike- ja palvelutilojen rakennusoikeutta 15.000 k-m2. Yhteensä koko korttelin C-alueelle on osoitettu rakennusoikeutta 21.000 k-m2.

Toteutusalue käsittää kiinteistön 92-421-6-426 sekä osan kiinteistöä 92-61-9902-4. Vantaan kaupunki ja VTK Kiinteistöt Oy ovat [●] allekirjoittaneet maankäyttösopimuksen ja määräalojen vaihtoa koskevan esisopimuksen, jonka mukaisten määräalan vaihtojen jälkeen Toteutusalue on yksin VTK:n omistuksessa. Kilpailualue käsittää **liitteessä 1** kuvatun mukaisesti Toteutusalueen lisäksi sitä ympäröivän alueen sekä Monitilatoimistorakennuksen ja Tikkuparkin välisen alueen.

Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan kolmiulotteinen (3D) kiinteistönmuodostus Toteutusalueelle ja Hankkeen toteuttaminen useammalle kiinteistölle. Toteutusalue on tarkoitus jakaa kolmiulotteisella tonttijaolla yhteensä kolmeen (3) eri tonttiin. Toteutusalueelle toteutetaan yhtenä kokonaisuutena ja yhtäjaksoisesti rakennettuna Osakokonaisuuksista A ja B muodostuva rakennushanke. Kilpailualueella toteutetaan Rakennuttajan yksipuolisena optiona 1. Tikkuparkin ajoluiskan siirto ja ajotunnelin toteuttaminen Monitilatoimistorakennuksesta Tikkuparkkiin, 2 a. Monitilatoimistorakennuksen ja kaupungintalon välisen tilan suunnittelu Kaupungin maalla sijaitsevalta osalta, sekä 2 b Monitilatoimistorakennuksen ja kaupungintalon välisen tilan rakentaminen Kaupungin maalla sijaitsevalta osalta. Optiot on tarkemmin kuvattu osana KVR-urakka-aineistoa. Sopimuksen kohteena oleva rakennushanke on kuvattu tämän Sopimuksen kohdassa 5 sekä **liitteenä 4** olevissa suunnitteluohjeissa. Selvyyden vuoksi todetaan, että Rakennuttajan yksipuoliset optiot eivät sisälly KVR-sopimusten kohteena olevien urakoiden hintoihin, vaan näistä annetaan omat erilliset tarjouksensa Osakokonaisuutta A koskevan tarjouksen yhteydessä.

5 HANKKEEN KUVAUS

Hankkeen tarkoituksena on kehittää Toteutusaluetta Osapuolten yhteistyönä. Hanke koostuu kahdesta toisiinsa liittyvästä osakokonaisuudesta A ja B.

Osakokonaisuuteen A kuuluvan Monitilatoimistorakennuksen toteuttaminen sisältää katutasosta kerrokseen 4 rakennettavat liike-, palvelu- ja/tai toimistotilat, maanalaisen Pysäköintilaitoksen ja sisäkulkuyhteyden rakentamisen kaupungintalolle. Lisäksi Osakokonaisuus A sisältää edellä kohdassa 4 viitattujen optioiden toteuttamisen Rakennuttajan erilliseen tilaukseen perustuen. Optioiden toteutettavuus tulee huomioida ja mahdollistaa Toteuttajan Osakokonaisuutta A koskevissa suunnitteluratkaisuissa. Osakokonaisuus B sisältää Toteuttajan tarjouksessaan esittämän kokonaissuunnitelman mukaisen asuinrakentamisen toteuttamisen Monitilatoimistorakennuksen päälle.

Hankkeen Osakokonaisuus A toteutetaan kokonaisvastuuperiaatetta noudattaen kahtena KVR-urakkana, joihin kuuluu Hankkeen suunnittelu, rakennuslupien hakeminen ja rakentaminen. Osakokonaisuuden B osalta Toteuttajalle myydään 3D-määräala Kielotie 13 korttelista Monitilatoimistorakennuksen päälle toteutettavaa asuntorakentamista varten. Toteuttaja perustaa yhden tai useampia asunto-osakeyhtiöitä Lisärakentamista varten ja solmii näiden kanssa itsenäisesti Urakkasopimukset rakennusten, kattopiharakenteiden ja muiden rakennelmien toteuttamisesta VTK:lle esittämänsä kokonaissuunnitelman mukaisesti ja Sopimuksessa toteutukselle määritetyt reunaehdot huomioiden.

Hanke toteutetaan yhtenä kokonaisuutena ja rakennetaan yhtäjaksoisesti.

6 HANKKEEN TOTEUTTAMINEN

6.1 Toteuttajan päävelvoite

Toteuttaja on velvollinen suunnittelemaan ja rakentamaan Monitilatoimistorakennuksen tekemänsä kilpailuehdotuksen ja yhteissuunnitteluvaiheessa tarkentuvien suunnitelmien mukaisesti. Toteuttaja sitoutuu tällä Sopimuksella noudattamaan edellä kohdassa 4 esitetyn Toteutusalueen suunnittelussa ja toteuttamisessa tämän Sopimuksen, tarjouspyynnön, jättämänsä tarjouksen ja kilpailuehdotuksen, KVR-sopimusten sekä näiden liitteiden ehtoja ja niistä ilmeneviä periaatteita.

Toteutusalue tulee toteuttaa laadukkaasti ja kaupunkikuvallisesti korkeatasoisesti asemakaavamuutoksella vahvistettavaa asemakaavaa noudattaen. Toteuttaja on velvollinen kustannuksellaan hakemaan kaikki Toteutusalueen toteuttamiseksi vaadittavat viranomais- ja muut luvat sekä suostumukset. Varsinaisista lupamaksuista vastaa Rakennuttaja. Toteuttaja on velvollinen noudattamaan Toteutusalueelle myönnettyjen viranomais- ja muiden lupien ehtoja ja määräyksiä, voimassa olevan asemakaavan määräyksiä sekä muita rakentamista koskevia viranomaismääräyksiä

Toteuttaja vastaa kustannuksellaan kaikista Hankkeen toteuttamisen edellyttämistä rasite-, yhteisjärjestely-, hallinnanjako-, sopimus- ja muista vastaavista järjestelyistä sekä rakentamisen toteutuksen valvonnasta. Toteuttajan tulee hyväksyttää valmistelemansa yhteisjärjestely-, hallinnanjako- ja rasitesopimukset VTK:lla. VTK vastaa tältä osin omista kuluistaan. VTK:lla on oikeus kustannuksellaan nimetä Hankkeeseen oma edustajansa, joka valvoo VTK:n ja Kaupungin etua suunnittelu- ja rakentamisvaiheen aikana. VTK:n taholta tapahtuva valvonta ei kuitenkaan rajoita tai vähennä Toteuttajan tämän Sopimuksen tai KVR-sopimusten mukaista vastuuta.

Selvyyden vuoksi todetaan, ettei Sopimuksessa voida sopia Vantaan kaupungin lakisääteisestä viranomaistoiminnasta. VTK ja Kaupunki eivät vastaa Toteuttajalle mahdollisista viranomaismääräyksistä taikka -ohjeista aiheutuvista lisäkustannuksista. Viranomaismääräysten muuttuessa noudatetaan YSE-ehtojen korvausperusteita. VTK ja Kaupunki eivät vastaa Toteuttajalle mahdollisista vahingoista eivätkä viivästyksistä, mikäli rakennus- tai muiden viranomaislupien käsittely valitusten johdosta pitkittyy tai ne eivät tule lainvoimaisiksi. Toteuttaja sitoutuu noudattamaan VTK:n tai Kaupungin tämän Sopimuksen sekä sen liitteiden perusteella mahdollisesti antamia ohjeita ja määräyksiä, joita VTK ja Kaupunki kohtuudella voivat esittää.

6.2 Lisärakentaminen

Toteuttaja on velvollinen toteuttamaan ehdottamansa Lisärakentamisen tämän Sopimuksen, tarjoussuunnitelman ja voimassa olevan asemakaavan mukaisesti. Toteuttaja on velvollinen sijoittamaan Lisärakentamisen edellyttämät autopaikat samaan Monitilatoimistorakennuksen yhteydessä olevaan Pysäköintilaitokseen Toimisto- ja Liiketilojen autopaikkojen kanssa jäljempänä kohdassa 7.3 esitetyn mukaisesti.

Lisärakentamisena toteutettavassa asuinrakentamisessa asuntojen kokonaiskappalemäärästä korkeintaan 30 % saa olla yksiöitä ja vähintään 30 % pitää olla kolmioita tai tästä suurempia asuntoja. Toteutuksen poiketessa edellä määritetystä huoneistotyyppijakaumasta on Toteuttaja velvollinen korvaamaan VTK:lle poikkeamasta aiheutuvina kuluina 1.000 €/htm2 sovitun yksiöiden enimmäismäärän ylittävien ja vaadittujen kolmioiden tai tätä suurempien asuntojen määrän alittavien huoneistoneliöiden osalta.

Mikäli yksiöiden määrä ylittyy edellä sovitusta, huoneistoneliöiden poikkeama näiden osalta lasketaan kertomalla ylittävien yksiöiden lukumäärä toteutettujen yksiöiden huoneistoneliöiden keskipinta-alalla.

Mikäli kolmioiden tai huoneistomäärältään suurempien asuntojen määrä alittuu edellä sovitusta, huoneistoneliöiden poikkeama näiden osalta lasketaan kertomalla alittavien kolmioiden ja huoneistomäärältään suurempien asuntojen lukumäärä toteutettujen kolmioiden ja huoneistomäärältään suurempien asuntojen huoneistoneliöiden keskipinta-alalla.

Lisärakentamisen suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee huomioida pyrkimys minimoida rakentamisen elinkaarikustannukset ja rakennuksen elinkaaren hiilijalanjälki. Tavoitteena on toteuttaa ekologisesti kestävä, energia- ja materiaalitehokas rakennus. Materiaalivalinnoissa tulee painottaa ratkaisuja, jotka tukevat elinkaaren lopussa uudelleenkäyttöä. Lisärakentamisen suunnittelussa ja toteuttamisessa huomioitavat resurssiviisauden vaatimukset ovat soveltuvin osin yhteneväiset Toteuttajan päävelvoitteena tapahtuvan rakentamisen kanssa ja Hankeen Osakokonaisuuteen A urakkaohjelman mukaisesti nimettävä elinkaarivastuuhenkilö ja energia-asiantuntija voivat toimia vastaavassa roolissa myös Osakokonaisuudessa B. Lisärakentamisessa noudatettavat resurssiviisauden vaatimukset on kuvattu tarkemmin Sopimuksen **liitteessä 5.**

6.3 Suunnitelmat ja niiden hyväksyminen

Monitilatoimistorakennuksen tilat suunnitellaan yhteistyössä VTK:n ja Kaupungin kanssa KVR-sopimusten liiteasiakirjoissa tarkemmin määritellyn mukaisesti. Hankkeen suunnitelmat tulee laatia niin, että Monitilatoimistorakennuksesta tulee tarkoituksenmukainen, toimiva, tiloiltaan optimoitu ja viihtyisä, toteuttamiskelpoinen ja kustannustehokas.

VTK ja Toteuttaja allekirjoittavat Sopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä KVR-sopimukset Monitoimitilarakennuksen rakentamisesta. KVR-sopimusten mukaiseen Toteuttajan suoritukseen sisältyy Hankkeen suunnittelu kokonaisuudessaan.

Toteuttaja vastaa Monitilatoimistorakennuksen toteuttamiseen tarvittavien rakennuslupa-, toteutus- ja muiden tarvittavien suunnitelmien, kuten teknisten suunnitelmien, laatimisesta.

Suunnitelmien toimittamiseen, hyväksymiseen ja tarkastamiseen liittyvät käytännöt määritetään tarkemmin KVR-sopimusten liitteenä olevassa urakkaohjelmassa.

6.4 Suunnittelu- ja toteutusvaatimukset sekä suunnittelun yleiset periaatteet

Monitilatoimistorakennus on suunniteltava ja toteutettava siten, että toteutus täyttää Sopimuksen liitteinä olevissa KVR-sopimuksissa ja niiden liitteissä lopputulokselle asetetut vaatimukset.

Hanke tulee suunnitella niin, että osakokonaisuudet A ja B muodostavat arkkitehtonisesti, kaupunkikuvallisesti ja -rakenteellisesti, liikenteellisesti, teknisesti, ekologisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti tasapainoisen kokonaisuuden, ja että Toteutusalueelle toteutettava ulkoalueiden rakentaminen yhdistyy luontevasti Toteutusalueeseen yhteydessä oleviin muihin ulkoalueisiin.

Suunnittelussa tulee erityisesti huomioida myös Hankkeeseen liittyvästä Lisärakentamisesta ja eri osakokonaisuuksien (A ja B) yhteensovittamisesta sekä edellä kohdassa 5 viitatun option toteutumiseen varautumisesta seuraavat vaatimukset.

VTK edellyttää, että Hankkeelle haetaan Liike- ja Toimistotiloja koskevilta osin BREEAM NC 2016 Excellent (Fully fitted) tai LEED NC v4/v4.1 Platinum -tason ympäristöluokitus. KVR-urakoitsija hakee kustannuksellaan valitsemansa ympäristöluokituksen, ja käyttää tarvittaessa hyväksyttyä konsulttia sertifiointiprosessissa.

7 RAKENTAMISTA EDELTÄVÄT JÄRJESTELYT

7.1 Hankkeen toteuttamiseksi perustettavat yhtiöt

Hankkeen toteuttamista varten VTK perustaa omistukseensa kiinteistöosakeyhtiön Hankkeen pysäköintijärjestelyjä varten. Pysäköintiyhtiö tulee omistamaan maanalaista Pysäköintilaitosta varten rakennettavan rakennuksen tontteineen. Muu osa Monitilatoimistorakennuksesta rakennetaan VTK:n omistukseen. Sopimuksessa kuvattu omistuksellinen rakenne, jossa pysäköintilaitos toteutetaan tätä tarkoitusta varten perustettavan kiinteistöyhtiön omistukseen ja muu osa Monitilatoimistorakennuksesta VTK:n suoraan omistukseen, ei poissulje vaihtoehtoisia toteutusrakenteita, joissa kaikki KVR-sopimusten kohteena olevat tilat toteutettaisiin VTK:n suoraan omistukseen tai useampiin VTK:n omistamiin kiinteistöyhtiöihin.

Toteutusalueelle toteutettava asuntorakentaminen tulee toteuttaa asunto-osakeyhtiömuotoisena rakentamisena. Toteuttaja vastaa kustannuksellaan asunto-osakeyhtiöiden perustamisesta ja on tarvittaessa kustannuksellaan velvollinen laatimaan asunto-osakeyhtiöiden välille Lisärakentamista koskevan alueen jakamiseksi ja järjestämiseksi hallinnanjakosopimuksen. Hallinnanjakosopimus tulee esittää VTK:n hyväksyttäväksi. VTK voi evätä hyväksynnän ja edellyttää muutoksia hallinnanjakosopimukseen vain perustellusta syystä.

7.2 Esisopimus tonttikaupasta

VTK:n ja Toteuttajan välillä allekirjoitettava esisopimus tontin määräalan luovuttamisesta Toteuttajan Lisärakentamista varten on tämän Sopimuksen **liitteenä 6**. Toteuttajalle luovutettavan tontin määräalan kauppahinta määräytyy rakennusoikeusperusteisesti käyttäen laskentaperusteena asemakaavamuutosehdotuksen nro 002365 pohjalta vahvistettavassa kaavassa asuinrakentamiseen osoitettavaa rakennusoikeuden määrää ja sen yksikköhintana 750 €/k-m^2. Mikäli Lisärakentamista koskeva rakennuslupa myönnetään siten, että rakennusluvan mukainen rakennusoikeus ylittää vahvistetussa kaavassa osoitetun rakennusoikeuden, tulee Toteuttajan suorittaa VTK:lle lisäkauppahintana rakennusoikeuden ylitystä vastaava kauppahinta 750 €/k-m^2 yksikköhinnan mukaan laskettuna.

Kaupan edellytyksistä, kauppaan liittyvistä ehdoista ja Hankkeen toteuttamiseen liittyvistä vastuista sovitaan tarkemmin edellä viitatussa esisopimuksessa. Esisopimuksen mukaisesti VTK:n ja Toteuttajan välinen lopullinen Tonttikauppa toteutetaan esisopimuksessa määriteltyjen edellytysten täytyttyä.

7.3 Pysäköinnin järjestäminen

Asemakaavan ja rakennusluvan mukaisesti Toteuttajan Lisärakentamisen edellyttämät velvoiteautopaikat sijoitetaan Toteuttajan kustannuksella Monitilatoimistorakennuksen osana olevaan Pysäköintilaitokseen. VTK perustaa Pysäköintilaitosta omistamaan kiinteistöyhtiön.

Pysäköinnin toteuttamista koskevien järjestelyiden tavoitteena on, että pysäköintiin oikeuttavia kiinteistöyhtiön osakkeita rakentamisvaiheessa omistavat Osapuolet tai näiltä oikeutensa johta-

vat tahot vastaavat omaan suhteelliseen pysäköintipaikkamääräänsä kohdistuvasta Pysäköintilaitoksen rakentamiskustannuksesta ja siihen liittyvästä arvonlisäverosta, sekä ylläpito- ja korjauskustannuksista käytön aikana. Pysäköintilaitoksen rakentaminen pyritään toteuttamaan edellä kuvattujen tavoitteiden sallimissa rajoissa alv-tehokkaasti siten, että rakentamiskustannuksiin sisältyvä arvonlisävero voidaan vähentää mahdollisimman laajasti. Pysäköintiratkaisusta lopullisessa muodossaan voidaan hakea ennakkoratkaisu verohallinnolta siten, että se ei vaikuta Hankkeen toteutusaikatauluun. Pysäköintilaitoksen osakkeita merkitsevät Osapuolet toteavat, että mahdollisesti haettavan ennakkoratkaisun edellyttäessä, pysäköintijärjestelyiden juridista toteutustapaa voidaan tarvittaessa sopeuttaa alv-tehokkuuden saavuttamiseksi siten, että tässä Sopimuksessa, Merkintäsopimuksessa ja Pysäköintilaitoksen omistavan kiinteistöyhtiön yhtiöjärjestyksessä kuvatut Osapuolten oikeudet ja velvollisuudet säilyvät olennaisilta osin ennallaan. Lähtötilanteessa keskeisinä pidetyt reunaehdot pysäköintiratkaisulle ilmenevät yhtiöjärjestyksestä, joka on Sopimuksen **liitteenä 8.**

Pysäköintilaitoksen omistavan kiinteistöyhtiön osakesarjat jakautuvat osakkeenomistajien kesken siten, että VTK:n omistukseen tulevat sarjojen A, B ja C osakkeet. A-osake tuottaa vähintään 2/3 äänivallan yhtiössä. B (liiketilat) ja C (toimistotilat) sarjojen osakkeet tuottavat pysäköintioikeuden, mutta eivät äänivaltaa yhtiössä. Lisärakentamisen tarpeisiin perustettava osakesarja D oikeuttaa pysäköintiin ja siihen kuuluvat osakkeet tuottavat yhteensä enintään 1/3 äänivallan yhtiössä. Lopulliset osakemäärät määritetään ja niiden jako sarjoihin toteutetaan siten, että edellä määritetyt äänivaltaosuudet toteutuvat mahdollisimman tarkoin esitetyn mukaisina.

Hankkeeseen liittyvän pysäköintiratkaisun toteuttamiseksi Toteuttaja taikka Toteuttajan Lisärakentamista varten perustama tai perustamat asunto-osakeyhtiöt ovat velvollisia merkitsemään tarvittavan määrän Lisärakentamiselle kohdennettuja pysäköintiin oikeuttavia pysäköintiyhtiön osakkeita sekä tekemään pysäköintiyhtiöön liittymiseksi tarvittavat osakemerkintä-, käyttö- ja muut mahdolliset sopimukset sekä maksamaan osakemerkintämaksut.

Merkintäsopimus allekirjoitetaan Toteutussopimuksen alekirjoittamisen yhteydessä ja osakemerkintä toteutetaan viimeistään Pysäköintilaitosta koskevan rakennusluvan lainvoimaistuessa. Osakkeiden merkintähinta erääntyy maksettavaksi **liitteenä 9** olevassa osakkeidenmerkintäsopimuksessa tarkemmin määritellyn mukaisesti.

Kiinteistöoikeudellisiin sopimuksiin sisällytetään ehdot, joiden mukaan kaavan mukaiset asunto-osakeyhtiöiden velvoitepysäköintipaikat osoitetaan Pysäköintilaitoksen tiloihin. Kiinteistöoikeudellisilla sopimuksilla ei sovita pysäköintipaikkojen käyttöoikeudesta.

Toteuttajalla on oikeus myydä merkitsemänsä osakkeet harkintansa mukaan Lisärakentamista varten perustettavalle tai perustettaville asunto-osakeyhtiöille tai suoraan näiden osakkeenomistajille huomioiden kuitenkin merkintäsopimuksessa osakkeiden edelleen luovutukselle asetetut merkintähinnan maksamiseen liittyvät edellytykset

8 KVR-SOPIMUKSET JA URAKKASOPIMUKSET

Pysäköintiyhtiö ja VTK solmivat omistukseensa tulevien rakennuskokonaisuuksien toteuttamista koskevat KVR-sopimukset tämän Sopimuksen **liitteenä 9** olevien urakkasopimusten mukaisessa muodossa. VTK solmii KVR-sopimukset omasta ja myöhemmin perustettavan Pysä-

köintiyhtiön puolesta Toteuttajan kanssa tämän Sopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä. Ennen Pysäköintiyhtiön perustamista ja sen omistukseen tulevien tontin luovutusta Hankkeen toteuttamiseen liittyvien sopimusten tekemisestä vastaa ja näiden mukaisten oikeuksien käyttäjänä ja velvollisuuksien kohteena on Pysäköintiyhtiön sijasta VTK.

Toteuttaja solmii Urakkasopimukset Lisärakentamista varten perustamansa yhden tai useamman asunto-osakeyhtiön kanssa viipymättä yhtiön tai yhtiöiden tultua perustetuksi. Toteuttajan tulee huomioida, että kaikki tässä Sopimuksessa sovitut eri Osapuolten välillä toteutettavat järjestelyt ja sovittavat keskinäiset oikeudet ja velvollisuudet pystytään saattamaan voimaan Urakkasopimusten estämättä.

9 YHTEISJÄRJESTELYSOPIMUS

Toteutusalueen kiinteistöjen yhteisten rakenteiden, toimintojen ja palvelujen toteuttamiseksi ja järjestämiseksi on tarkoitus solmia maankäyttö- ja rakennuslain 164 a §:n mukainen yhteisjärjestelysopimus, jossa Pysäköintiyhtiö, VTK, [Kaupunki] ja Toteuttaja tonttien ja niille rakennettavien rakennusten omistajien ominaisuudessa sopivat toteutettavan Hankkeen edellyttämistä yhteisjärjestelyistä, siihen liittyvistä käyttöoikeuksista sekä rakennusten ja rakenteiden omistuksesta sekä huolto-, kunnossapito- ja korjausvastuiden jakaantumisesta ja rajapinnoista.

Yhteisjärjestelysopimuksen osapuolet tiedostavat, että tarvittavat yhteisjärjestelyt ja kiinteistöoikeudellisten sopimusten sisältö ei ole vielä Toteutussopimuksen allekirjoitushetkellä lopullisessa muodossaan määritettävissä. Tämän vuoksi edellä mainitut osapuolet sitoutuvat tekemään suunnittelun ja rakentamisen edetessä täsmentyvien tietojen pohjalta tarvittavat täydennykset ja tarkennukset Yhteisjärjestelysopimukseen siten, että osapuolten väliset oikeudet, velvoitteet, vastuut ja kustannukset jakautuvat Yhteisjärjestelysopimukseen alun perin kirjattujen yleisten periaatteiden mukaisesti myös Hankkeen valmistuttua ja ilman tulkinnanvaraisuuksia. Selvyyden vuoksi todetaan, että Hankkeen toteuttamisen aikana tapahtuva suunnitteluratkaisujen täsmentyminen Yhteisjärjestelysopimuksen sisältöön ja sen liitteisiin vaikuttavalla tavalla ei voi olla lisä- tai muutostyöveloitusten perusteena. Selvyyden vuoksi todetaan, että edellä olevalla sopimusehdolla ei ole tarkoitus rajoittaa VTK:n hyväksynnällä toteutettavien lisä- ja muutostöiden toteuttamista tai mahdollista VTK:n oikeutta urakkahinnan hyvityksiin KVR-urakkasopimuksen mukaisesti.

Yhteisjärjestelysopimuksen luonnos on tämän Sopimuksen **liitteenä 2**. Yhteisjärjestelysopimuksen Osapuolet sitoutuvat solmimaan Yhteisjärjestelysopimuksen olennaisesti **liitteen 2** mukaisessa muodossa. Toteuttaja sitoutuu tontin omistajan ja Lisärakentamisen toteuttajan ominaisuudessa myötävaikuttamaan Yhteisjärjestelysopimuksen nojalla toteutettavissa järjestelyissä ja käyttöoikeuksien rekisteröimisissä. Yhteisjärjestelyistä sovittaessa keskeisinä periaatteina ovat sopimusvelvoitteiden ja kustannusten jaon tasapuolisuus Osapuolten välillä sekä toisen Osapuolen tiloihin ulottuvista rakenteellisista ja teknisistä ratkaisuista aiheutuvien mahdollisten haittojen minimoiminen.

Mikäli jotakin Yhteisjärjestelysopimuksessa sovittua yhteisjärjestelyä ei voida rekisteröidä, Toteuttaja, VTK ja Pysäköintiyhtiö sitoutuvat noudattamaan sitä koskevia oikeuksia ja velvollisuuksia siltä osin kuin ne kohdistuvat kunkin omistamaan tai hallitsemaan tonttiin tai alueeseen sekä tällaista tonttia tai aluetta koskevassa luovutuskirjassa siirtämään rekisteröimättömät oikeudet ja velvollisuudet luovutuksensaajalle.

Hankkeen eri osakokonaisuuksien edellyttämät väestönsuojatilat, sekä teknisiä tiloja ja rakennusten käytön ja huollon edellyttämiä huoltotiloja, kuten Monitilatoimistorakennuksen ja Asuinrakennusten edellyttämät jätehuoltotilat sijoitetaan tarjoussuunnitelmassa tarkemmin esitettyjen tilavarauksien mukaisesti Pysäköintilaitoksen tiloihin.

10 MUUT SOPIMUKSET

Osapuolet sitoutuvat viipymättä tekemään Hankkeen toteuttamisen ja rakentamisen edellyttämät tässä Sopimuksessa mainitut sopimukset sekä muut mahdolliset sopimukset sekä tarvittaessa parhaan kykynsä mukaan myötävaikuttamaan tällaisten sopimusten syntyyn kolmansien osapuolien kanssa.

11 ASEMAKAAVAMUUTOKSEN ETENEMINEN

Hankkeen Kilpailualuetta koskeva asemakaavamuutosehdotus nro 002365 on hyväksytty Vantaan kaupunginhallituksessa 26.8.2019 nähtäväksi asetettavaksi ja kuulutettu nähtäville maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n nojalla 11.9.2019–10.10.2019. Asemakaavamuutosehdotusta on päivitetty kilpailun neuvottelujen ja alustavien tarjousten selonoton jälkeen ennen muutosehdotuksen hyväksymisprosessia.

Asemakaavamuutoksen jälkeen Kilpailualueen nykyisen rakennusoikeuden ylittävä rakennusoikeus jaetaan VTK:n ja Kaupungin kesken niiden omistamien asemakaavan muutosalueen pinta-alojen suhteessa. Kaupunki myy/luovuttaa osuutensa kokonaisrakennusoikeudesta ja omistamastaan maa-alasta VTK:lle, joka edelleen luovuttaa rakennusoikeuden osana Tonttikauppaa Toteuttajalle Lisärakentamista varten.

Asemakaavamuutoksen valmistelu, käsittely ja hyväksyminen noudattavat maankäyttö- ja rakennuslain säänteleмää kaupungin normaalia kaavoitusprosessia ja päätöksentekojärjestystä muutoksenhakumahdollisuuksineen. Selvyyden vuoksi todetaan, etteivät Osapuolet voi sopimuksin sopia kaupungin lakisääteisestä viranomaistoiminnasta.

VTK ja Toteuttaja voivat erikseen sopia suunnittelun aloittamisesta asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymisprosessin aikana.

VTK ja Kaupunki pyrkivät toteuttamaan Toteutusalueen muodostamisen edellyttämän määräalojen vaihdon viivytyksettä ja viimeistään yhden (1) kuukauden tavoiteajan puitteissa asemakaavamuutoksen lainvoimaistumisesta.

12 RAKENNUSVAIHEEN TOTEUTUSAIKATAULU

12.1 Hankkeen valmistuminen

Toteuttaja on velvollinen toteuttamaan Monitilatoimistorakennuksen ja Lisärakentamisen valmiiksi 36 kuukauden kuluessa siitä, kun Hankkeen edellyttämät rakennusluvat on myönnetty, ja viimeistään 48 kuukauden kokonaisrakennusajan puitteissa. Kokonaisrakennusaikaan lasketaan mukaan myös rakennustyön aloittamista edeltävään suunnittelutyöhön varattava kuuden (6) kuukauden aika sekä kuuden (6) kuukauden aikavaraus rakennuslupakäsittelylle. Kokonaisrakennusaika alkaa KVR-sopimusten allekirjoittamisen tai asemakaavamuutoksen lainvoimaistumisen jälkeisenä päivänä näistä jälkimmäisen ollessa määräävä.

Mikäli suunnitteluvaihe tai rakennuslupien käsittely alittaa kyseiselle vaiheelle varatun kuuden (6) kuukauden ajan, lyhennetään kokonaisrakennusaikaa vastaavasti. Selvyyden vuoksi todetaan, että suunnitteluvaiheelle tai rakennuslupien käsittelyvaiheelle varatun ajan alittuminen ei oikeuta Toteuttajaa saamaan lisäaikaa muille vaiheille. Jos suunnitteluvaihe tai rakennuslupien käsittely ylittää kyseiselle vaiheelle varatun kuuden (6) kuukauden ajan Toteuttajasta riippumattomista syistä, on Toteuttajalla oikeus saada kokonaisrakennusaikaan ylitystä vastaava pidennys.

KVR-urakoiden valmistumisajankohtana pidetään KVR-sopimusten liitteenä olevien YSE-ehtojen mukaista hyväksyttyä vastaanottotarkastusta.

Lisärakentamisen valmistumisajankohtana pidetään osittaista loppukatselmusta, jossa rakennusvalvonta antaa Lisärakentamista koskevalle rakennustyölle käyttöönottoluvan.

Hankkeen valmistumisajankohtana pidetään hetkeä, jolloin kumpikin edellä mainituista valmistumisajankohdista on toteutunut.

Monitilatoimistorakennuksen rakentaminen ja Lisärakentaminen toteutetaan samanaikaisesti ja yhtäjaksoisesti. Toteuttaja sitoutuu vahvistamaan lopullisen valmistumisajankohdan VTK:lle 18 kuukautta ennen Hankkeen valmistumista. Mikäli ilmoitettu valmistumisaika alittaa 48 kuukauden kokonaisrakennusajan, on VTK velvollinen ottamaan Hankkeen vastaan Toteuttajan tämän kohdan mukaisesti vahvistamana aikaisempana valmistumisajankohtana.

12.2 Vaiheittainen käyttöönotto

Monitilatoimistorakennus voidaan VTK:n yksinomaisella päätöksellä ottaa käyttöön ennen Asuinrakennusten valmistumista, mikäli rakennusvalvontaviranomainen myöntää Monitilatoimistorakennukselle käyttöönottoluvan. VTK:lla ei kuitenkaan ole missään tilanteessa, kuten Hankkeen valmistumisen viivästyessä, velvollisuutta vaiheittaiseen käyttöönottoon.

Lisärakentamisen loppuunsaattamiseen liittyvät työt tulee vaiheittaisessa käyttöönotossa järjestää niin, että töiden loppuunsaattamisesta ei aiheudu vaaraa jo käyttöönotetuissa tiloissa työskenteleville ja niissä asioiville tilojen käyttäjille. Töiden jatkamisesta aiheutuvat haitat ja häiriöt jo käyttöönotettujen tilojen käytölle tulee minimoida ja Toteuttaja on velvollinen laatimaan ja hyväksyttämään ennakolta töiden järjestelyihin, haittojen minimointiin ja vaaratekijöiden poistamiseen liittyvät ratkaisunsa VTK:lla. Vastuu töiden jatkamisen yhteydessä mahdollisesti tapahtuvista vahingoista säilyy VTK:n mahdollisesta hyväksynnästä tai järjestelyihin esittämistä muutoksista riippumatta Toteuttajalla.

12.3 Välitavoitteet

Suunnittelun ja rakennustöiden välitavoitteet on määritetty tämän Sopimuksen **liitteenä 9** olevien KVR-sopimusten liitteenä olevassa urakkaohjelmassa. Välitavoite katsotaan valmistuneeksi, kun se on toteutettu tämän Sopimuksen, KVR-sopimuksen sekä VTK:n hyväksymien suunnitelmien mukaisesti YSE-ehtojen 71 §:n 4 kohdassa viitattuun valmiusasteeseen tai valmistuminen on yhteisesti todettu katselmuksessa. Välitavoitteet täsmennetään suunnittelun aikana, sen jälkeen, kun VTK on hyväksynyt suunnitteluaikataulun.

12.4 Työnaikaisten järjestelyjen aikataulu

Toteuttajan tulee suunnitella ja toteuttaa Hankkeen rakentaminen niin, että rakentaminen ja sen vaatima varastointi pystytään suorittamaan Toteutusalueella.

Mahdollisten Toteutusalueen ulkopuolelle ulottuvien työnaikaisten järjestelyjen sopimiseksi Toteuttajan tulee esittää VTK:lle selvitys tällaisista tilantarpeista, niiden ajankohdista sekä järjestelyjen ajallisesta kestosta KVR-sopimusten liitteenä olevan urakkaohjelman mukaisen työaikataulun ja työmaa-alueen järjestelyjä koskevan suunnitelman yhteydessä.

12.5 Poikkeaminen toteutusaikataulusta, välitavoitteista ja työnaikaisten järjestelyjen aikataulusta

Mikäli VTK:n tai Kaupungin puolella olevat taikka muut Osapuolista riippumattomat syyt estävät Toteuttajaa suorittamasta suunnittelua ja rakennustöitä sovitussa aikataulussa ja eteneminen sovitussa aikataulussa tämän johdosta viivästyy, on Toteuttajalla oikeus saada kokonaisrakennusaikaan, välitavoitteisiin ja työnaikaisiin järjestelyihin viivästystä vastaava pidennys. Pidennystä laskettaessa huomioidaan myös ulkoiset tekijät, kuten vuodenaika ja sääolosuhteet, mikäli suoritetta ei voida toteuttaa tällaisten syiden johdosta objektiivisesti arvioiden alkuperäistä vastaavassa aikataulussa.

12.6 Rakennustöiden keskeyttäminen ja aloittamisen siirtäminen

Tarkoituksena on, että tämän Sopimuksen mukainen Hanke toteutetaan yhtäjaksoisesti valmiiksi edellä kohdassa 12.1 määritetyn kokonaisrakennusajan puitteissa. VTK voi kuitenkin Toteuttajan esittämästä perustellusta syystä antaa hyväksynnän rakennustöiden ja tai niiden osan aloittamisen siirtämiseen tai jo aloitettujen rakennustöiden keskeyttämiseen määräajaksi. Näin tehtäessä noudatetaan soveltuvin osin edellä kohdassa 12.4 määriteltyjä lisäaikakäytäntöjä.

12.7 Viivästyssakot ja vahingonkorvaus viivästyksestä

Mikäli Hankkeen valmistuminen viivästyy tämän Sopimuksen kohdan 12.1 mukaisesti määritellyn kokonaisrakennusajan mukaisesta Hankkeen valmistumisajankohdasta, on Toteuttaja velvollinen maksamaan viivästyssakkoa jokaiselta työpäivältä, jonka Hankkeen valmistuminen viivästyy valmistumisajankohdasta. Mikäli Toteuttaja on kohdan 12.1 mukaisesti ilmoittanut Hankkeen valmistuvan aikaisemmin, alkaa viivästyssakkovelvollisuus Hankkeen valmistumisen viivästyessä kyseisestä aikaisemmasta valmistumisajankohdasta.

Työpäivällä tarkoitetaan täyttä vuorokautta. Lauantaita, sunnuntaita tai rakennusalan yleisiä vapaapäivä ei lueta työpäiviksi.

Viivästyssakon määrä työpäivältä on 0,05 % KVR-urakkasopimusten yhteenlasketusta arvonlisäverottomasta urakkahinnasta.

YSE-ehtojen mukainen viivästyssakko lasketaan Hankkeen valmistumisen viivästymisen osalta enintään 50 työpäivältä.

Mikäli Hanke ei ole valmistunut YSE-ehtojen mukaisen viivästyssakon maksuvelvollisuuden päättyessä, on Toteuttaja velvollinen maksamaan VTK:lle viivästyssakkona YSE-ehtojen mukaisen viivästyssakon maksuvelvollisuuden päättymisen jälkeiseltä viivästysajalta 14.000 euroa työpäivältä. Tämän viivästyssakon maksuvelvollisuus päättyy viimeistään 12 kuukauden kuluttua siitä, kun Hankkeen olisi tullut valmistua.

Jos Hanke on edelleen luovuttamatta, kun 12 kuukautta on kulunut YSE-ehtojen mukaisen viivästyssakon maksuvelvollisuuden alkamisesta, on VTK:lla oikeus, mutta ei velvollisuutta, purkaa KVR-sopimukset ilman erillistä huomautusta. Tämän lausekkeen mukaisessa KVR-sopi-

musten purkamistilanteessa noudatetaan YSE-ehtojen 82 §:n ja 83 §:n mukaisia ehtoja. Selvyyden vuoksi todetaan, että KVR-sopimusten/-sopimuksen purkaminen ei vaikuta millään tavalla edellä kuvattujen viivästyssakkojen maksuvelvollisuuteen.

VTK:lla on lisäksi oikeus saada vahingonkorvausta välittömistä vahingoista viivästyssakon maksuvelvollisuuden päättymisen jälkeiseltä ajalta Hankkeen valmistumiseen saakka.

Jos viivästymisestä aiheutuvat välittömät vahingot ylittävät edellä kuvattujen viivästyssakkojen kokonaissumman, on VTK:lla oikeus saada välittömien vahinkojen perusteella määräytyvä vahingonkorvaus viivästymisestä.

13 TOTEUTTAJAN RAHOITUS-, VAKUUS- JA VAKUUTTAMISVELVOITTEET

13.1 Hankkeen rahoitus

VTK vastaa Osakokonaisuuteen A ja Toteuttaja vastaa Osakokonaisuuteen B kuuluvan Hankkeen osan rakennusaikaisen rahoituksen järjestämisestä. Toteuttaja on esittänyt VTK:lle rahoitettavanaan olevan Hankkeen osan rahoittamista koskevan suunnitelman ennen tämän Sopimuksen allekirjoittamista.

13.2 Vakuudet

Toteuttaja toimittaa ja luovuttaa VTK:lle tämän Sopimuksen mukaisten velvoitteiden noudattamisen ja toteuttamisen vakuudeksi neljän (4) miljoonan euron suuruisen VTK:n hyväksymän pankin tai rahoituslaitoksen myöntämän takauksen. Vakuus tulee toimittaa ja luovuttaa ennen Hankkeen suunnittelun ja rakentamisen aloittamista. Tässä tarkoitettu vakuudenasettamisvelvoite ei koske Hankkeeseen liittyviä sopimusvelvoitteita, jotka ovat KVR-Sopimusten mukaisten vakuuksien piirissä.

Vakuuden tulee olla voimassa, kunnes tämän Sopimuksen mukainen Hanke todetaan Osapuolten yhteisessä katselmuksessa YSE-ehtojen 71 §:n 4 kohdan tarkoittamalla tavalla valmiiksi ja Sopimuksen mukaiset velvoitteet kaikilta osin asianmukaisesti täytetyiksi

13.3 Vakuutukset

Toteuttaja on velvollinen YSE-ehtojen 38 §:n mukaisesti vakuuttamaan Hankkeen rakennustyöt rakennustyövakuutuksella tai muulla vahinkovakuutuksella, jonka tulee olla voimassa koko rakennustöiden ajan ja siihen saakka, kunnes rakennuskohde on vastaanotettu siten, että vakuutus kattaa myös vastaanoton jälkeen suoritettavista takuutöistä aiheutuvat vahingot. Vakuutuksen tulee kattaa kaikki ali- ja erillishankinnat. Vakuutuksen tulee vastata koko rakennushankkeen ajan vähintään rakennuskohteen sen hetkistä täyttä arvonlisäverollista arvoa lisä- ja muutostöineen. Toteuttaja on ennen rakennustöiden aloittamista sekä töiden aikana pyydettäessä velvollinen esittämään VTK:lle vakuutuksen voimassaoloa koskevan todistuksen, ellei Toteuttajan ja VTK:n välillä erikseen toisin sovita.

Toteuttaja on velvollinen ottamaan koko rakennustyön ajaksi myös vastuuvakuutuksen YSE-ehtojen mukaisin vastuin, joka kattaa kolmansille mahdollisesti aiheutuvien henkilö-, esine- ja taloudellisten vahinkojen korvaamisen. Toteuttaja on ennen rakennustöiden aloittamista sekä töiden aikana pyydettäessä velvollinen esittämään VTK:lle vakuutuksen voimassaoloa koskevan todistuksen, ellei Toteuttajan ja VTK:n välillä erikseen toisin sovita.

Selvyyden vuoksi todetaan, että edellä todetut rakennustyö- ja vastuuvakuuttamisvelvoitteet koskevat myös Toteuttajan omaa Lisärakentamista, ja että Toteuttaja on vastuussa Lisärakentamisensa yhteydessä tämän Sopimuksen muille Osapuolille tai kolmansille mahdollisesti aiheutuvista vahingoista.

14 VTK:N JA KAUPUNGIN TOIMINTA JA VALVONTA

VTK ja Kaupunki sitoutuvat aktiivisesti toimimaan ja myötävaikuttamaan siihen, että Toteuttaja voi toteuttaa Hankkeen suunnittelun ja rakentamisen tämän Sopimuksen mukaisesti.

VTK sitoutuu toteuttamaan ja suorittamaan kaikki sille tässä Sopimuksessa asetetut velvoitteet asianmukaisesti ja ajantasaisesti. VTK sitoutuu hyväksymään tässä Sopimuksessa tarkoitetut suunnitelmat ja toteutustoimenpiteet noudattaen urakka-asiakirjoissa sovittua hyväksymismenettelyä VTK ja Kaupunki sitoutuvat tekemään Hankkeen edellyttämät päätökset yleisiä päätöksentekomenettelyjä ja voimassa olevia johtosääntöjä tai muita soveltuvia päätöksentekomenettelyä koskevia sääntöjä noudattaen.

Kaupunki sitoutuu mahdollisuuksien mukaan toimimaan aktiivisesti ja myötävaikuttamaan siihen, että Toteutusaluetta koskeva asemakaava laaditaan siten, että Toteuttaja voi vastata Hankkeen toteuttamisesta tämän Sopimuksen mukaisesti.

VTK:llä ja Kaupungilla on oikeus valvoa Hankkeen suunnittelua ja toteutusta Hankkeen kaikissa vaiheissa. VTK ja Kaupunki asettavat työmaata valvomaan projektinjohtajan johdossa toimivan Projektin johtoryhmän. VTK:lla on oikeus osallistua Hankkeeseen liittyviin suunnittelu- ja työmaakokouksiin. VTK ja Kaupunki sitoutuvat ilmoittamaan valvonnan yhteydessä tehdyistä havainnoista Toteuttajalle ilman aiheetonta viivytystä, mikäli havainnot edellyttävät Toteuttajan ryhtyvän toimenpiteisiin. Selvyyden vuoksi todetaan, että VTK:n ja Kaupungin suorittama valvonta ei kuitenkaan vähennä Toteuttajan tämän Sopimuksen mukaista vastuuta miltään osin.

15 OSAPUOLTEN VASTUUNJAKO

15.1 Vastuunjako

Mitään tässä Sopimuksessa sovittua rajoittamatta, Osapuolet sopivat Hankkeen toteuttamista koskevista vastuista seuraavaa:

Toteuttaja toimii Hankkeen toteuttajana ja vastaa omalta osaltaan rakennushankkeen toteuttamisesta ja toteuttajalle asetetuista velvollisuuksista, sisältäen mm. Hankkeen suunnittelun, rakennuslupien hakemisen ja rakentamisen.

VTK ja Kaupunki sitoutuvat myötävaikuttamaan Hankkeen toteuttamiseen ja kaikkiin Toteuttajan Hankkeen toteuttajana kohdistuviin velvollisuuksiin. Edellä mainittu myötävaikutusvelvollisuus sisältää Hankkeen suunnittelun ja rakentamisen edellyttämien kiinteistö- ja rakennusrasitteiden tai yhteisjärjestelyiden neuvottelemisen ja perustamisen sekä kaikkien tarpeellisten suostumusten antamisen (mm. VTK:lta Tonttien omistajan ominaisuudessa viranomaislupiin tai kunnallistekniikan toteuttamiseen, työmaa- ja liikennejärjestelyihin sekä rakennelmien sijoittamiseen tarvittavat suostumukset).

16 SOPIMUKSEN VOIMAANTULO, VOIMASSAOLO JA PÄÄTTYMINEN

16.1 Sopimuksen allekirjoittaminen, voimaantulo ja voimassaolo

Tämä Sopimus tulee voimaan, kun kaikki Osapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja se on voimassa koko Hankkeen ajan tai niin kauan kuin Osapuolen Sopimukseen perustuva velvollisuus on voimassa.

16.2 Sopimuksen ennenaikainen päättäminen

16.2.1 Sopimuksen irtisanominen ennen Tonttikauppaa ja kohteen suunnittelun laiminlyönti

VTK:lla on oikeus irtisanoa tämä Sopimus päättymään välittömästi, mikäli Toteuttaja ei tee Lisärakentamisen toteuttamista koskevaa Tonttikauppaa tai jos Toteuttaja ei kykene jättämään Hankkeen rakennuslupahakemuksia VTK:n hyväksymän suunnitteluaikataulun mukaisesti, eikä korjaa menettelyään 30 päivän kuluessa saatuaan VTK:lta Tonttikaupan tekemistä tai suunnittelun olennaista laiminlyöntiä koskevan kirjallisen irtisanomisuhkaisen huomautuksen. Selvyyden vuoksi todetaan, että Toteuttajasta riippumattomat esteet Tonttikaupan tekemiselle tai rakennuslupahakemuksen jättämiselle eivät voi olla perusteena Sopimuksen päättämiselle tämän ehtokohdan perusteella.

Toteuttaja on velvollinen hakemaan Lisärakentamisen rakennuslupaa esittämänsä tarjoussuunnitelman mukaisesti, joka täyttää Hankkeen kaupunkikuvalliset vaatimukset.

16.2.2 Asemakaavaa ei saada voimaan tai se ei vastaa toteutussopimusta

Osapuolilla on oikeus irtisanoa tämä Sopimus päättymään välittömästi, mikäli tämän Sopimuksen kohdan 11.1 mukaista asemakaavaa tai Osapuolten kilpailun neuvottelujen aikana muuttamaa asemakaavaa ei saada voimaan 36 kuukauden kuluessa tämän Sopimuksen allekirjoittamisesta. Mikäli tällöin on kuitenkin käynnissä asemakaavaa koskeva muutoksenhakuprosessi, on Osapuolilla oikeus irtisanoa Sopimus päättymään vasta, kun asemakaavan muutos on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu eikä asemakaava vastaa edellä mainittua asemakaavaa.

Mikäli Vantaan kaupunginvaltuuston päättämä lainvoimaiseksi tullut asemakaava ei vastaa tämän Sopimuksen kohdan 11.1 mukaista asemakaavaa, tai kilpailun neuvottelujen aikana muutettua asemakaavaa, Osapuolet pyrkivät aktiivisesti neuvotteluilla löytämään ratkaisun Hankkeen toteuttamisesta tuolloin voimassa olevan asemakaavan puitteissa. Mikäli neuvotteluratkaisua ei saavuteta 12 kuukauden aikana, Osapuolilla on oikeus irtisanoa tämä Sopimus päättymään välittömästi.

VTK:lla ei ole tämän sopimuskohdan mukaisen irtisanomisen johdosta oikeutta sopimussakkoon tai muuhun korvaukseen Toteuttajalta. Toteuttajan oikeus korvaukseen määräytyy kohdan 16.3 mukaisesti.

16.2.3 Sopimuksen olennainen rikkominen ja Toteuttajaa rasittava poissulkemisperuste

VTK:lla on oikeus kirjallisesti irtisanoa tämä Sopimus päättymään välittömästi, mikäli Toteuttaja olennaisesti rikkoo tätä Sopimusta, eikä kirjallisesta irtisanomisuhkaisesta huomautuksesta huolimatta korjaa rikkomustaan 60 päivän kuluessa huomautuksen saatuaan.

VTK:lla on oikeus kirjallisesti irtisanoa tämä Sopimus päättymään välittömästi, jos Toteuttaja on vakavalla tavalla rikkonut Suomen tai Euroopan unionin lainsäädännön, työehtosopimusten taikka hankintalain liitteessä C lueteltujen kansainvälisten sopimusten ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudellisia velvoitteita, ja hankintayksikkö voi näyttää rikkomuksen toteen. Toteuttajalla on

Sopimuksen päättämisen välttääkseen mahdollisuus esittää listaus niistä korjaavista toimenpiteistä, joihin rikkomuksen johdosta on ryhdytty. Sopimuksen päättäminen tulee kyseeseen vain, jos listattuja toimenpiteitä ei voida perustellusta syystä pitää riittävinä. VTK:lla on myös oikeus päättää Sopimus, jos Toteuttajaa on koskenut jokin hankintalain 80 §:ssä säädetyistä pakollisista poissulkemisperusteista Sopimuksen tekohetkellä, vaikka poissulkemisperusteen käsillä olo ilmenisi vasta tämän Sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen.

16.2.4 Yrityksen taloudellisen aseman heikentyminen

VTK:lla on oikeus purkaa tämä Sopimus, jos Toteuttaja asetetaan konkurssiin tai tämän havaitaan muutoin olevan sellaisessa tilassa, ettei Toteuttajan voida odottaa täyttävän Sopimuksen mukaisia velvollisuuksiaan, eikä viimeksi mainitussa tapauksessa anneta luotettavaa selvitystä Toteuttajan edellytyksistä täyttää nämä velvoitteet tästä huolimatta asianmukaisesti.

16.3 Sopimuksen päättämisen seuraamukset

Mikäli VTK irtisanoo tämän Sopimuksen sopimuskohtien 16.2.1, 16.2.3, 16.2.4 nojalla, päättyvät myös muut Osapuolten välillä tehdyt Hanketta koskevat sopimukset välittömästi tämän Sopimuksen irtisanomishetkellä ja Toteuttaja on velvollinen suorittamaan VTK:lle kohdan 17 mukaisen sopimussakon. VTK korvaa Toteuttajalle sen tekemät suunnittelu- ja urakkasuoritusta koskevat työt KVR-sopimusten mukaisesti ja Toteuttaja luovuttaa suunnitelmat VTK:n käyttöön ja omistukseen sekä työmaan siistissä kunnossa VTK:lle. Toteuttajalla ei ole oikeutta muuhun korvaukseen tämän Sopimuksen, kiinteistökaupan esisopimuksen, KVR-sopimusten tai muun Hanketta koskevan sopimuksen perusteella.

17 SOPIMUSSAKKO

Mikäli VTK päättää Sopimuksen kohtien 16.2.1, 16.2.3 tai 16.2.4 nojalla, on Toteuttaja velvollinen suorittamaan VTK:lle sopimussakkona kaksi (2) miljoonaa euroa.

Siltä osin kuin Toteuttaja on velvollinen tämän sopimuskohdan nojalla suorittamaan Sopimuksen päättämisestä sopimussakon VTK:lle, Toteuttaja ei ole velvollinen suorittamaan sopimussakkoja ja/tai vahingonkorvausta samasta sopimusrikkomuksesta tämän Sopimuksen tai muun Hanketta koskevan sopimuksen perusteella.

KVR-urakoiden ja Lisärakentamisen viivästymisen osalta noudatetaan tämän Sopimuksen kohdan 12.7 mukaista ehtoa.

Siltä osin kuin Toteuttaja ei ole velvollinen suorittamaan VTK:lle sopimusrikkomuksesta tämän Sopimuksen mukaisesti sopimussakkoa (ml. viivästyssakot), tai mikäli vahingon määrä ylittää sovitun viivästyssakon määrän, tulee Toteuttajan korvata VTK:lle aiheutuneet sakon ylittävät välittömät vahingot.

18 YLIVOIMAINEN ESTE

Mikäli sopimusvelvoitteiden täyttyminen estyy, viivästyy tai huomattavasti vaikeutuu koronaviruspandemiasta (COVID-19) tai ylivoimaisesta esteestä johtuvasta syystä, on Osapuolilla oikeus saada kohtuullinen lisäaika sopimusvelvoitteiden täyttämiseksi. Ylivoimaisena esteenä pidetään Osapuolten vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevaa poikkeuksellista seikkaa, jota Osapuolet eivät ole kohtuudella voineet ennakolta huomioida, ja jonka seurauksia Osapuoli ei

ole kohtuudella voinut välttää eikä poistaa. Ylivoimaiseksi esteeksi katsotaan muun muassa, seuraaviin kuitenkaan rajoittumatta, sota, kapina, lakko, saarto, työsulku, epidemia, poikkeuksellinen erityistä haittaa aiheuttava sääolosuhde, YSE-ehdoissa tarkoitettu ylivoimainen este sekä vaikutuksiltaan muu yhtä merkittävä Osapuolista riippumaton syy.

Osapuolen tulee viipymättä ilmoittaa tällaisesta esteestä muille Osapuolille, jonka jälkeen Osapuolten tulee sopia esteen vaikutuksesta sopimusvelvoitteiden täyttämiseen.

19 MUUT EHDOT

19.1 Sopimusvelvoitteiden ulottuminen asunto-osakeyhtiöihin ja sijoittajiin

Tämän sopimuksen ja sen liitesopimusten käsittämät velvoitteet käsittävät myös Toteuttajan velvoitteen huolehtia siitä, että sen perustama(t) asunto-osakeyhtiö(t) ja mahdollinen Tonttikaupan rahoittava sijoittaja tekevät päätökset ja toimenpiteet, joihin Toteuttaja on tässä Sopimuksessa ja sen liitesopimuksissa velvoitettu.

Toteuttajan velvollisuutena on varmistaa, että kaikki tästä Sopimuksesta seuraavat Lisärakentamista koskevat asunto-osakeyhtiöiden sopimusvelvoitteet suhteessa Hankkeen muihin Osapuoliin on asianmukaisesti sovittu ja tarvittaessa täytäntöön pantavissa.

19.2 Liitteet

Jokaiseen liitteeseen, johon tässä Sopimuksessa viitataan ja joka on liitetty tähän, katsotaan muodostavan osan Sopimuksesta tällaisen viittauksen perusteella.

19.3 Kulut ja kustannukset

Osapuoli vastaa kaikista omista kustannuksistaan ja kuluistaan, jotka aiheutuvat tämän Sopimuksen yhteydessä, jos edellä ei ole muuta sovittu.

19.4 Sopimusehdon pätemättömyys

Mikäli jotakin tämän Sopimuksen ehtoa pidetään pätemättömänä, mitättömänä tai täytäntöönpanokelvottomana, sen ei katsota vaikuttavan Sopimuksen muiden ehtojen pätevyyteen. Osapuolet sitoutuvat tällaisessa tilanteessa neuvottelemaan uudesta sopimusehdosta, joka korvaisi pätemättömän, mitättömän tai täytäntöönpanokelvottoman sopimusehdon ja joka mahdollistaa Sopimuksen tarkoituksen toteutumisen. Osapuolet sitoutuvat noudattamaan tämän Sopimuksen määräyksiä mahdollisesta pätemättömyydestä huolimatta.

19.5 Oikeuksien käyttämättä jättäminen

Mikäli Osapuoli jättää käyttämättä jonkin tämän Sopimuksen tarjoaman oikeuden, ei tämän oikeuden käyttämättä jättäminen millään tavalla vaikuta kyseisen Osapuolen oikeuteen käyttää tuota oikeutta jatkossa niin halutessaan eli oikeuden perusteena oleva sopimusehto pysyy voimassa ja osana Sopimusta sen käyttämättä jättämisestä huolimatta

19.6 Tiedonannot

Tähän Sopimukseen liittyvät tiedonannot tulee toimittaa kirjallisesti alle kirjattuun osoitteeseen/sähköpostiosoitteeseen tai muuhun osoitteeseen, jonka Osapuoli on kirjallisesti erikseen ilmoittanut tätä tarkoitusta varten.

VTK Kiinteistöt Oy

- Osoite:
- Yhteyshenkilö:
- Sähköposti:

Vantaan kaupunki

- Osoite:
- Yhteyshenkilö:
- Sähköposti:

[Toteuttaja]

- Osoite:
- Yhteyshenkilö:
- Sähköposti:

19.7 Sopimuksen muuttaminen ja siirtäminen

Tähän Sopimukseen tehtävät muutokset on tehtävä kirjallisesti kaikkien Osapuolten allekirjoittamalla muutossopimuksella.

Osapuolilla ei ole oikeutta siirtää tähän Sopimukseen tai Hankkeen toteuttamiseen muutoin liittyviä oikeuksia ja/tai velvollisuuksia kolmannelle ilman muiden Osapuolten etukäteen antamaa kirjallista suostumusta, ellei sitä ole tässä Sopimuksessa, KVR-sopimuksessa tai sen liitteenä olevassa urakkaohjelmassa nimenomaisesti sallittu. Milloin siirrettävä oikeus tai velvollisuus on vain kahden Sopimuksen Osapuolen välinen, ei kuitenkaan kolmannen Osapuolen suostumusta siirrolle edellytetä.

Sopimusehdolla ei estetä tai rajoiteta Toteuttajan oikeutta myydä Lisärakentamisen kohteena oleva tontti, sille rakennettavat asunnot (perustettavien asunto-osakeyhtiöiden osakkeiden muodossa) tai molemmat ulkopuoliselle sijoittajataholle tai -tahoille. Mahdollinen ulkopuolinen tontin ostaja tai asuntosijoittaja tulee hyväksyttää VTK:lla vähintään 30 pv ennen Toteuttajan sitoutumista tontin kauppaa ja / tai asuntojen sijoittajakauppaa koskeviin sopimuksiin. VTK:lla on oikeus evätä hyväksyntä ainoastaan perustellusta syystä johtuen. Selvyyden vuoksi todetaan, että Hankkeen toteuttamiseen liittyvät Toteuttajan sopimusvelvoitteet suhteessa tämän Sopimuksen muihin Osapuoliin säilyvät mahdollisesta myynnistä huolimatta Toteuttajalla.

19.8 Koko sopimus

Tämä Sopimus siinä viitattuine liitteineen muodostaa Hankkeen toteuttamista sääntelevän kokonaisuuden, jonka yksittäisiä sopimuksia ei voida soveltaa tai muuttaa muusta sopimuskokonaisuudesta erillään. Sopimus ja sen liiteaineisto sisältää voimaan tulostaan lukien kaikki osa-

puolten Hanketta koskien sopimat ehdot. Selvyyden vuoksi todetaan, ettei sopimusehdolla kuitenkaan rajoiteta Osapuolten velvollisuutta tehdä ja hyväksyä Sopimuksessa ja sen liitteissä myöhemmin tehtäväksi sovittuja sopimuksia ja tarkennuksia sopimusaineistoon.

19.9 Sovellettava laki ja riidanratkaisu

Tähän Sopimukseen sovelletaan Suomen lakia, pois lukien lainvalintaa koskevat säännökset ja periaatteet.

Kaikki tähän Sopimukseen liittyvät riitaisuudet, erimielisyydet ja vaateet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti Osapuolten välisin neuvotteluin. Mikäli neuvotteluissa ei päästä sovinnolliseen ratkaisuun, Sopimuksesta aiheutuvat riitaisuudet ratkaistaan ensiasteena Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa.

20 SOPIMUSKAPPALEET JA ALLEKIRJOITUKSET

Tämä Sopimus sitoo Osapuolia välittömästi sen allekirjoittamisen jälkeen.

Tätä Sopimusta on laadittu kolme (3) samasanaista kappaletta, yksi (1) kullekin Osapuolelle.

[ALLEKIRJOITUKSET SEURAAVALLA SIVULLA]

[Paikka] [●]. päivänä ____kuuta 202[●]

VTK KIINTEISTÖT OY	**VANTAAN KAUPUNKI**
_____	_____
[Nimi]	[Nimi]

[Toteuttaja]

_____

[Nimi]

21 LIITTEET

1 Kartta kilpailu- ja toteutusalueesta
2 Yhteisjärjestelysopimus
3 Asemakaavamuutosehdotus nro 002365
4 Suunnitteluohjeet
5 Lisärakentamisessa sovellettavat resurssiviisauden vaatimukset
6 Esisopimus kiinteistön kaupasta
7 Pysäköintilaitoksen omistavan kiinteistöyhtiön yhtiöjärjestys
8 Pysäköintilaitoksen omistavan kiinteistöyhtiön osakkeiden merkintäsopimus
9 KVR-sopimukset liitteineen (liitteinä mm. urakkaohjelma)

LIITE ASEMAKAAVAN MUUTOSTA NRO 002365 KOSKEVAAN MAANKÄYTTÖSOPIMUKSEEN

1. OSAPUOLET

Vantaan kaupunki, (y-tunnus: 0124610-9)
Asematie 7, 01300 Vantaa
(jäljempänä ”Kaupunki”)

VTK Kiinteistöt Oy, (y-tunnus: 0517745-4)
Elannontie 3, 01510 Vantaa
(jäljempänä ”Hakija”)

2. TAUSTA

Kaupunki ja Hakija ovat sopineet 22.12.2020 allekirjoitetulla maankäyttösopimuksella maankäyttö- ja rakennuslain 12 a luvussa tarkoitetuista asioista liittyen asemakaavan muutokseen nro 002365. Maankäyttösopimus on perustunut Vantaan kaupunginhallituksen 26.8.2019 (§ 17) tekemään päätökseen.

Osapuolet ovat sopineet uuden toimitilarakennuksen rakentamisesta maankäyttösopimuksen kohteena olevalle alueelle.

Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 25.1.2021 asemakaavan muutosehdotuksen 002365 sekä tonttijaon muutosehdotuksen, 61 Tikkurila / Kielotie 13.

3. TARKOITUS

Maankäyttösopimuksen kohdan 9 mukaan kaikissa sopimusalueelle rakennettavissa asuinrakennuksissa asuntojen kokonaismäärästä korkeintaan 30 % saa olla yksiöitä ja vähintään 30 % pitää olla kolmioita tai suurempia asuntoja. Mikäli Hakija ei täytä edellä mainittua asuntotuotannon huoneistotyyppijakaumaa, se on velvollinen maksamaan Kaupungille poikkeamasta sopimussakkoa 1 000 €/htm2 sallittujen yksiöiden määrän ylittävien ja vaadittujen kolmioiden tai suurempien asuntojen määrän alittavien huoneistoneliöiden osalta.

Tällä liitteellä muutetaan maankäyttösopimuksen em. kohtaa 9 siinä sovitun huoneistotyyppijakaumaan ja sopimussakon laskentaperusteeseen liittyvien ehtojen osalta siten, että toteutettavassa asuinrakentamisessa asuntojen kokonaiskappalemäärästä korkeintaan 30 % saa olla yksiöitä ja vähintään 30 % pitää

olla kolmioita tai tästä suurempia asuntoja. Mikäli yksiöiden määrä ylittyy edellä sovitusta, huoneistoneliöiden poikkeama näiden osalta lasketaan kertomalla ylittävien yksiöiden lukumäärä toteutettujen yksiöiden huoneistoneliöiden keskipinta-alalla. Mikäli kolmioiden tai huoneistomäärältään suurempien asuntojen määrä alittuu edellä sovitusta, huoneistoneliöiden poikkeama näiden osalta lasketaan kertomalla alittavien kolmioiden ja huoneistomäärältään suurempien asuntojen lukumäärä toteutettujen kolmioiden ja huoneistomäärältään suurempien asuntojen huoneistoneliöiden keskipinta-alalla.

Maankäyttösopimus säilyy kaikilta muilta osin voimassa sellaisena kuin se on 22.12.2020 allekirjoitettu.

4. SOPIMUSKAPPALEET JA ALLEKIRJOITUKSET

Tätä sopimusliitettä on allekirjoitettu kaksi samansisältöistä kappaletta, joista toinen on Kaupungin hallussa ja toinen Hakijan hallussa.

Vantaalla ___.___.2021	Vantaalla ___.___.2021
VANTAAN KAUPUNKI	VTK KIINTEISTÖT OY

28 § **Asemakaavan muutos 002371, 52 Veromies / Mondo**

VD/9722/10.02.04.00/2017
HP/TLA/JRA/ASH/VIK/LS

Asemakaavan muutoksella luodaan kaupunkimainen korttelikokonaisuus, joka koostuu vehreästä sisäpihasta, kaupunkikeskustamaisista urbaaneista rakennuksista ja aukiomaisesta alueesta. Rakennusoikeus pysyy voimassa olevaan asemakaavaan nähden samana. Rakentamisen määrä on kaiken kaikkiaan 42 400 k-m².

Asemakaavamuutos koskee korttelia 52412, kaupunginosassa 52 Veromies.

Alue sijaitsee Veromiehen kaupunginosassa korttelissa 52412. Alue rajautuu pohjoisessa Ilmakehään ja Virinpolkuun, lännessä Karhumäentiehen ja Karhumäenkujaan, idässä Lentoasemantiehen ja etelässä Karhumäenkallioon. Alueen pinta-ala on noin 2.14 ha.

Nykytilanne
Asemakaavanmuutosalue on nykyisellään rakentamatonta toimistorakennusten korttelialuetta KT, jolla on rakennusoikeutta 42 400 k-m². Suunnittelualue sijoittuu kallioalueelle, Karhumäenkallion viereen.

Hakija
NCC Property Development Oy

Maanomistus
Nykyisen korttelialueen omistaa Kiinteistö Oy Mondo Europa / NCC Property Development Oy, Kiinteistö Oy Mondo Asia / NCC Property Development Oy, Kiinteistö Oy Aviata C / NCC Property Development Oy ja Kiinteistö Oy Mondo America c/o NCC Property Development Oy.

Valmistelu
Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavan valmisteluun on osallistunut Arkkitehdit Soini & Horto Oy, Optiplan Oy, Sitowise Oy, NCC Property Development Oy:n konsulttina.

Yleiskaava
Alue on kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa työpaikka-aluetta (TP) suuremmaksi osaksi ja aluetta sivuaa myös lähivirkistysalue sekä ulkoilureitti. Alue kuuluu osittain lentomeluvyöhykkeeseen m2 (Lden 55–60 dB) ja osittain lentomeluvyöhykkeeseen m3 (Lden 50–55 dB). Alueen lähistölle on merkitty keskustatoimintojen alakeskus (c). Lisäksi lähistöllä on joukkoliikenteen terminaali (LJ) sekä ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys.

Suunnittelualue sijaitsee yleiskaavaehdotuksen mukaisella kestävän kasvun vyöhykkeellä, joka on merkitty kartalle ruudukkomerkinnällä. Yleiskaavaehdotuksen mukaisesti tämä vyöhyke tukeutuu joukkoliikenteen runkolinjastoon. Monipuolisen työpaikka-alueen (TP) määräys kertoo, että alue on suunnattu monipuolisille toimisto- sekä palvelutoiminnoille ja tuotantotoiminnoille, jotka eivät aiheuta ympäristöhäiriötä.

Asemakaavamuutos
Aviapolis pohjoisaseman lähiympäristöön nousee toimitilarakennusten korttelialue, joka korostuu urbaanina ja kestävästi suunniteltuna työpaikka-alueena. Korttelin keskelle muodostuu vehreä sisäpiha, johon sijoittuu maantasopysäköintiä. Sisäpihaa ympäröi säästetty pala kalliota, vehreä pysäköintilaitos,

aukiomainen kivetty alue sekä 7–13 kerroksiset rakennukset. Korttelin 52412 kokonaisrakennusoikeudeksi muodostuu 42 400 k-m^2. Korttelin liiketilat sijoittuvat Karhumäentien varrelle maantasokerrokseen. Muokkaamalla rakennusalojen muotoja muodostetaan korttelista urbaanisempi kaupunkikeskustamaisempi korttelirakenne sekä vehreämpi kokonaisuus sisäpihan avulla, Aviapolis asemien lähiympäristöön.

Resurssiviisailla, kestävillä ja hiilineutraalisuuteen tähtäävillä kaavamääräyksillä taistellaan ilmastonmuutosta vastaan. Määräyksissä otetaan kantaa esimerkiksi energiatehokkuuteen ja sähköautojen latauspaikkoihin. Laadukkaalla arkkitehtuurilla muodostetaan mielenkiintoinen ja viihtyisä miljöö. Siksi asemakaavamuutoksessa määrätään rakennukset arkkitehtuuriltaan, materiaaliltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisiksi ja kaupunkimaisiksi. Rakennusten arkkitehtuurin lisäksi julkisivujen yksityiskohtien, ikkunajaotusten sekä värityksen ja/tai materiaalin tulee olla vaihtelevia eri rakennuksissa. Korttelin luoteisosaan on määrätty sijoittuvan aukiomainen kivetty alue, joka mahdollistaa viihtyisän ja kaupunkimaisen oleskelutilan ja kohtaamispaikan sekä yhdistää korttelin katutilaan. Säilytetty osa kalliosta ja pysäköintilaitos, jonka katolle sijoitetaan vehreä oleskelutila, muodostaa kaupunkimaisen kestävän urbaanin tilan korttelialueelle.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 4.3.2020.
Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä pyydettiin 15.4.2020 mennessä (MRL 62§) ja niitä saatiin seitsemän kappaletta.

- Vantaan Energialla ei ollut erityistä huomautettavaa. Vantaan Energia Oy totesi, että suunnittelualueelle tarvitaan useampi muuntamon tilanvaraus ja muuntamotarpeita ja kaapelireitityksiä tarkennettaisiin kaavamuutostyön edetessä sekä tontinjaon ja niihin kuuluvien kerrosneliömäärien selvetessä.
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) totesi, että heillä ei ole lausuttavaa kaavamuutokseen.
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) tiedotti, että alueen yleinen vesihuolto on rakennettu eikä lisärakentamista edellytetä. HSY myös mainitsi, että kaavamuutos ei edellyttäisi johtosiirtoja eikä myöskään johtokujan merkitsemistä.
- Fingrid Oyj:llä ei ollut kommentoitavaa asemakaavamuutoksen osalta.
- Caruna Oy:llä ei ollut kommentoitavaa asemakaavamuutoksen osalta.
- Vantaan kaupunginmuseolla ei ollut kommentoitavaa asemakaavamuutokseen.
- Suomen ilmailumuseo totesi, että kaavamuutoksessa on huomioitava Suomen ilmailumuseon tarpeet mittaviin erikoiskuljetuksiin ja niihin vaikuttavat kulkuväylien esteettömyys erittäin leveille ja osin korkeille kuljetuksille. Reitti koskee kulkuväyliä Karhumäentie 12 – Karhumäenport-ti-Aviabulevardi-Mekaanikontie-Turbiinitie-Aviabulevardi-Ilmakehä sekä Karhumäentie 12 – Karhumäenportti-Aviabulevardi-Mekaanikontie-Turbiinitie-Tikkurilantie.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9).

Sopimus
Asemakaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Muutoskustannukset maksaa hakija NCC Property Development Oy ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 3 (10 000 €), yhteensä 10 000 €.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 16.2.2021 § 8

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 16.2.2021 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002371, 52 Veromies / Mondo.
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 3 ja todetaan, että hakija NCC Property Development Oy maksaa muutoskustannukset (10 000 €) yhteensä 10 000 €.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 28

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 16.2.2021 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002371, 52 Veromies / Mondo,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistaa maksuluokka 3 ja todeta, että hakija NCC Property Development Oy maksaa muutoskustannukset (10 000 €) yhteensä 10 000 €.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite
- Asemakaavamuutoksen selostus 16.2.2021

Täytäntöönpano: Kaupunkirakenne ja ympäristö

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Johanna Rajala, puh. 050 3028975, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
kaavoitusinsinööri Agon Shala, puh. 0400964247, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

002371 MONDO

AVIAPOLIS

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 16.2.2021 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002371. Kaavoitus on tullut vireille 4.3.2020.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

Kortteli 52412 kaupunginosassa 52, Veromies.

Asemakaavan muutoksella muokataan korttelin rakennusalojen sijaintia ja muotoa sekä muutetaan korttelin luonnetta ja mittakaavaa kaupunkikeskustaan yhteensopivaksi. Suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota hiilineutraalisuuteen. Rakennusoikeuden määrä ei muutu.

Kaavaan liittyy kunnallistekninen sopimus.

Kaavan laatija: Agon Shala, Kaavoitusinsinööri, Vantaan kaupunki; etunimi.sukunimi@vantaa.fi

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Suunniteltava alue on Aviapoliksen rautatieasemien lähiympäristössä, Aviapoliksen kaupunginosan keskustassa. Aviapoliksen pohjoisasemalle on noin 100 metrin matka. Aluetta rajaa pohjoisessa Ilmakehä ja etelässä Karhumäenpuisto. Idässä alue rajautuu Lentoasemantielle ja lännessä Karhumäentielle.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- NCC Property Management Oy:n jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 31.10.2017. Kaavamuutoksen numeroksi tuli työohjelmassa numero 002371.
- Kaavoitus tuli vireille 4.3.2020.
- Mielipiteet pyydettiin 15.4.2020 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 7 kappaletta.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 5
2. Lähtökohdat 6
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 6
2.2 Suunnittelutilanne 13
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 19
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 19
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 19
3.3. Asemakaavan tavoitteet 20
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 23
4. Asemakaavan kuvaus 32
4.1 Kaavan rakenne 32
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 33
4.3 Aluevaraukset 33
4.4 Kaavan vaikutukset 36
4.5 Ympäristön häiriötekijät 41
5. Asemakaavan toteutus 42
6. Kaavatyöhön osallistuneet 44
7. Asemakaavan seurantalomake 45
8. Asemakaavakartta ja –määräykset 47
9. Muu suunnitelma-aineisto 53

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Asemakaavan seurantalomake
- Asemakaavakartta ja kaavamääräykset
- Korttelin vihertehokkuuslaskelma Sitowise Oy 2020.

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Aviapoliksen kaavarunko, kaupunginvaltuusto 18.4.2016.
- Aviapoliksen suuralue, Vantaa.fi, 10.9.2020.
- Aviapolis, Veromiehen verkot, 052700, Vantaan kaupunki, Kaupunkisuunnittelu, 2018.
- Veromiehen ulkovalaistuksen yleissuunnitelma, LiCon-AT Oy, MA-arkkitehdit Oy, WhiteNight Lighting Oy, 12.10.2018, tekninen lautakunta 6.11.2018.
- Vantaan arkkitehtuuriohjelma, kaupunginvaltuusto 11.5.2015.
- Resurssiviisauden tiekartta, kaupunginvaltuusto 18.6.2018.

- Baanaverkko Vantaalla, WSP Finland Oy, 17.1.2019.
- Aviapoliksen liikenneverkkosuunnitelma, Sitowise Oy 2020.
- Aviapolis Core -viitesuunnitelma, C. F. Möller Architects, kaupunkisuunnittelulautakunta 1.4.2019.
- Mondo Aviapolis, asemakaavan muutoksen meluselvitys, Sitowise Oy 22.9.2020.
- Mondo Aviapolis, asemakaavan muutos Hulevesisuunnittelu, Sitowise Oy 10.11.2020.
- NCC Mondo Korttelin energiaratkaisut ja hiilijalanjälki, Optiplan Oy 26.5.2020.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, Mondo nro 002371, 4.3.2020.
- Poikkeamispäätös LP-092-2019-02814, 21.8.2019.

1. TIIVISTELMÄ

Aviapolis pohjoisaseman lähiympäristöön nousee toimitilarakennusten korttelialue, joka korostuu urbaanina ja kestävästi suunniteltuna työpaikka-alueena. Korttelin keskelle muodostuu vehreä sisäpiha, johon sijoittuu maantasopysäköintiä. Sisäpihaa ympäröi osa säilytettyä kalliota, vehreä pysäköintilaitos, aukiomainen laatoitettu alue sekä 7-13 kerroksiset rakennukset. Korttelin 52412 kokonaisrakennusoikeudeksi muodostuu 42 400 k-m2. Korttelin liiketilat sijoittuvat Karhumäentien varrelle maantasokerrokseen. Muokkaamalla rakennusalojen muotoja muodostetaan korttelista urbaanisempi kaupunkikeskustamaisempi korttelirakenne sekä vehreämpi kokonaisuus sisäpihan avulla, Aviapolis asemien lähiympäristöön.

Resurssiviisailla, kestävillä ja hiilineutraalisuuteen tähtäävillä kaavamääräyksillä taistellaan ilmastonmuutosta vastaan. Määräyksissä otetaan kantaa esimerkiksi energiatehokkuuteen ja sähköautojen latauspaikkoihin. Laadukkaalla arkkitehtuurilla muodostetaan mielenkiintoinen ja viihtyisä miljöö. Siksi asemakaavamuutoksessa määrätään rakennukset arkkitehtuuriltaan, materiaaliltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisiksi ja kaupunkimaisiksi. Rakennusten arkkitehtuurin lisäksi julkisivujen yksityiskohdat, ikkunajaotukset sekä väritys ja/tai materiaalin tulee olla vaihtelevia eri rakennuksissa. Korttelin luoteisosaan on määrätty sijoittuvan aukiomainen laatoitettu alue, joka mahdollistaa viihtyisän ja kaupunkimaisen oleskelutilan ja kohtaamispaikan, ja yhdistää korttelin katutilaan. Säilytetty osa kalliosta ja pysäköintilaitos, jonka seinät ovat pääosin viherseiniä ja jonka katto varustetaan vehreänä oleskelutilana muodostaa kaupunkimaisen kestävän urbaanisen tilan korttelialueelle.

Arkkitehdit Soini & Horto Oy 2020.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Asemakaavan muutosalue sijaitsee Veromiehen kaupunginosassa. Alue rajautuu pohjoisessa Ilmakehään ja Virinpolkuun, lännessä Karhumäentiehen ja -kujaan, idässä Lentoasemantiehen ja etelässä Karhumäenkallioon. Kaavamuutosalue sijoittuu osoitteeseen Karhumäentie 1, 3, 4 ja 6.

Alueen lähistöllä sijaitsee myös Aviapolis aseman pohjoissisäänkäynti. Kaava-alueen läheisyydessä sijaitsee myös Helsinki-Vantaan lentoasema, Ilmailumuseo, Finnairin konttori sekä Aviabulevardi II, jossa on majoitus- sekä muuta liiketoimintaa.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Suunnittelualue sijoittuu kallioalueelle, Karhumäenkallion viereen. Alue on osa laajaa reunamuodostumiselännettä. Reunamuodostumisselänteen pohja- ja pintavesistä alkunsa saavat Aviapoliksesta virtaavat, Vantaan- ja Keravanjokeen laskevat ojat.

Veromieheen on 1950-luvulta lähtien rakennettu Vantaan laajinta, yhtenäistä työpaikkoja varastoaluetta. Kaupunginosaa halkovat ja sivuavat tiet ovat ajan kuluessa laajentuneet ja muuttuneet maisemaa hallitseviksi elementeiksi niin äänimaailmaltaan kuin laajuudeltaan. Kaava-alueen korttelikoko sekä katuverkko ovat suuria.

Suunnittelualue sijaitsee lentokentän läheisyydessä ja on suurelta osin lentomelun L_{den} 50-55 dB ja osittain myös L_{den} 55-60 dB. Asemakaava-alueelle ei ole rakennuksia. Metsää ja kalliota on louhittu suuremmaksi osin, mutta osa kalliosta on säilytetty, kuten poikkeamisluvassa on määrätty 2019. Alueella on ollut suuria korkeusvaihteluita katualueeseen nähden, mutta kaivuuhommien edetessä nämä ovat madaltuneet. Tästä huolimatta korkeuseroja löytyy korttelin sisäisesti säilytettävän kallioalueen nähden. Maaston korot vaihtelevat +50 mpy - +59 mpy välillä.

Asemakaavamuutosalue (Google 2020). Nykyisin suurin osa kalliosta on louhittu.

Vesistöt ja vesitalous

Nykytilanteessa kaava-alueelle satavat vedet suuntautuvat Karhumäentien hulevesiviemäriin sekä idän puolelta Lentoasemantien sivuojaan ja verkostoihin.

Kaava-alue ei sijaitse pohjavesialueella. Kohteessa ei ole käytössä pohjaveden havaintoputkia, joiden avulla suoritettaisiin pohjaveden pinnan tarkkailua.

Maaperä

Kaava-alue on pintamaalajikartan mukaan pääosin kallioista aluetta. Kaava-alueella esiintyy myös moreenia ja hiekkaa. Kallio tulee esiin paikoin kalliopaljastumina. Suuri osa kallioalueesta on jo louhittu. Louhitun kallion takia maanpinnan taso vastaa suunnilleen katutasoa +50 mpy:tä. Säilytetyn kallio-osan korkeustaso muuhun nähden on korkeampi ja vastaa noin +59 mpy:tä.

Rakennettavuus maaperän suhteen

Alueella ei ole pilaantuneita maita Vantaan karttapalvelun mukaan, jotka rajoittaisivat rakentamista. Alueen läheisyydessä kulkee kehäradan tunneli, tietoliikennekaapeli sekä kaukolämpöjohtoja, joita tulee ottaa huomioon rakentamisen rajoittavina tekijöinä.

Rakennukset voidaan perustaa maanvaraisesti kallion tai pohjanmaan varaan. Kunnallistekniset rakenteet kuin liikennöitävät alueet voidaan perustaa maan- tai kallionvaraisesti. Rakentamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Vuoden 2019 alussa Veromiehessä asui 630 ihmistä. Tästä asukaslukumäärästä 7-15 -vuotiaita 2,4 %:a ja yli 65-vuotiaita on vähemmän kuin muualla Vantaalla keskimäärin, mutta 0-6 -vuotiaita 2,4 %:a on lähes yhtä paljon. Työikäisten eli 16-64 -vuotiaiden määrä on 87 %:a ja selvästi suurempi kuin muualla Vantaalla keskimäärin. Aviapoliksen asukasluku vuonna 2019 oli 19 382 ihmistä. Tämä oli kasvanut viiden vuoden aikana 1000:lla ihmisellä.

Veromiehessä asuvien keskivertotulot ovat muihin Vantaalaisin verrattuna keskimääräistä pienemmät. Asuntotuotanto on jakautunut puoliksi, josta puolet ovat vuokra-asuntoja ja puolet omistusasuntoja. Veromiehessä löytyy vähemmän perheellisiä kotitalouksia kuin muualla Vantaalla keskimäärin ja tämä näkyy pienasuntojen määrässä. Merkittävä osa asukkaista on kansainvälisiä, joka näkyy vieraskielisten asukkaiden määrässä, joka on kasvanut 35,6%:iin.

Aviapoliksen kaavarungossa (2016) on varauduttu noin 20 000 uuden asukkaan sijoittumiseen Veromiehen kaupunginosaan. Arvio tullaan ylittämään. Kaava-alueella ei ole asuntoja.

Palvelut ja työpaikat

Aviapolis on Suomen toiseksi suurin työpaikkakeskus, josta löytyy 37 000 työpaikkaa. Lentokentän läheisyyden takia Aviapoliksessa on paljon kansainvälisiä yrityksiä. Tällä hetkellä kansainvälisten yritysten määrä on 600. Aviapoliksessa myös asioi paljon kansainvälisiä asiakkaita sekä muita yhteistyökumppaneita.

Toistaiseksi Veromiehessä toimii pääasiassa teollisuus-, liike- ja varastorakennuksia. Tämä tilanne tulee muuttumaan tulevaisuudessa monipuolisemmaksi. Noin kolmannes Aviapoliksen työpaikoista on kuljetukseen ja varastointiin liittyvä. Neljännes on kaupanalaan liittyvä ja joka kymmenes on teollisuuden toimialaan liittyviä. Veromiehessä suurinta kasvua on kokenut kuljetuksen, varastoinnin sekä hallinto- ja tukipalveluiden työpaikat. Erityisen paljon kasvua on myös rakentamisen toimialalla, jolla työpaikkamäärä on yli kaksinkertaistunut vuodesta 2009 vuoteen 2014 nähden.

Tällä hetkellä Veromiehen alueella sijaitsee Vantaan ammattiopisto Varian Rälssitien toimipiste, Technopoliksen toimistokokonaisuus sekä Finnairin pääkonttori. Veromiehen alueella löytyy myös paljon hotelleja sekä liiketiloja ja tuotantolaitoksia. Veromiehessä sijaitsee Kehäradan Aviapoliksen juna-asema.

Aviapoliksen kaavarungossa (2016) varaudutaan 40 000- 60 000 työpaikan sijoittamiseen Veromiehen alueelle. Näistä työpaikoista noin 10 000 sijoittuu Aviapolis asemien ympäristöön.

Yhdyskuntarakenne & kaupunkikuva

Aviapolis on erittäin saavutettavalla sijainnilla. Lentokentän läheisyys luo mahdollisuudet ulkomaan matkustamiseen. Valtatie E 18 (Kehä III pääkaupunkiseudulla), joka kulkee Euroopan halki, kulkee myös Aviapoliksen alueen läpi. Tuusulanväylä sivuaa Aviapolista ja mahdollistaa hyvät yhteydet sisämaahan. Alueella toimii lisäksi Kehärata, joka yhdistää Aviapoliksen muuhun pääkaupunkiseutuun. Näistä ominaisuuksista muodostuu hyvä saavutettavuus ja tämä on yksi tekijä, joka on saanut useita erilaisia yrityksiä sijoittumaan Aviapoliksen alueelle.

Aviapoliksen alueen yhdyskuntarakenteessa nousee esiin autoilu. Korttelikoot ovat erittäin suuria, rakennukset sijaitsevat paikoin harvassa ja pysäköinti näkyy kaupunkikuvassa vahvasti. Työpaikka- ja varastorakennukset ovat arkkitehtuuriltaan suurelta osin vaatimattomia. Kaupunkikuvan kiinnekohtia ovat muutamat luonteikkaat teollisuusrakennukset ja toimistorakennukset Kehä III varrella.

Puistot sekä ulko-oleskelun viihtyisyys ovat olleet toissijaisia. Veromiehen kaupunkikuva on muuttumassa kaupunkiasumisen suuntaan.

Virkistys

Aviapolis-aseman pohjoisen sisäänkäyntirakennuksen edustalla on rakennettu Tiiranpuisto. Aviapolis-aseman eteläisen sisäänkäynnin ympäristöstä sijaitsee Lokinpuisto. Kaavamuutoshankkeen eteläpuolella löytyy myös Karhumäenkallio. Veromiehestä löytyy myös muita kallioita kuten Pyttisberget sekä Plootukallio. Aviapoliksen alueella sijaitsee lisäksi viihdekeskus Flamingo sekä Jumbon kauppakeskus. Muutoin virkistysmahdollisuudet ovat harvat.

Liikenne

Autoliikenne

Katu- ja tieverkko on jo paljolti rakentunut muiden hankkeiden yhteydessä (mm. Kehärata ja talonrakennushankkeet) ja erityisesti lentoaseman tarpeiden takia. Raskaan liikenteen osuus alueella on tällä hetkellä suuri johtuen maankäytön luonteesta. Osana Aviapolis-kaavarunkotyötä alueelle on laadittu liikenneselvitys (Ramboll, 2016), jossa tutkittiin tavoiteltavan asukas- ja työpaikkamäärän lisäyksen vaikutusta liikennemääriin ja katuverkon kapasiteetin riittävyyttä lisääntyvään liikennemäärään. Selvitystä on päivitetty ja tarkastelualuetta laajennettu Aviapoliksen liikenneverkkoselvityksessä (Sitowise 2020).

Kaavamuutosalue liittyy Karhumäentien kautta Aviabulevardiin ja sieltä puolestaan Turbiinitielle, Tikkurilantielle, Lentoasemantielle ja Ilmakehälle. Alueelta on yhteydet seudulliseen ja valtakunnalliseen päätieverkkoon Tuusulanväylälle ja Kehä III:lle (E18).

Kävely ja pyöräily

Veromiehen nykyinen jalankulkuverkko on paikoitellen harva. Kävelymatkat muodostuvat erittäin pitkiksi suhteessa linnuntie-etäisyyksiin. Tarve tiheälle kävelyverkolle on ollut pieni sillä toiminnot ovat olleet laadultaan ja sijainniltaan autoliikenteeseen tukeutuvia. Lentoasemantien parantamisen yhteydessä rakennettiin kaksi uutta jalankulkuyhteyttä Lentoasemantien poikki; Karhumäen silta ja Virkatie - Äyrikujan alikulku. Samalla rakennettiin Tikkurilantien alitse kolme turvallisuutta ja sujuvuutta lisäävää alikulkua Robert Huberintien ja Turbiinitien välille. Pyöräily- ja kävely-yhteyksiä kaupunkirakenteessa on noin 500 metrin välein.

Lähiympäristön katualueilla on yleensä vain tien toisella puolen yhdistetty jalankulku- ja pyörätie. Toisen puolen varausta ei ole yleensä alkuvaiheessa rakennettu. Tästä esimerkkinä toimii Aviabulevardi. Tikkurilantiellä pyörä- ja jalankulkuyhteydet on jo osittain tien molemmin puolin. Tikkurilantien etelälaidan yhdistettyä jalankulku- ja pyörätietä parannetaan ja täydennetään laatukäytäväksi (Tikkurila - Kivistö) ja myöhemmin baanaksi. Karhumäentien varteen parannetaan pääpyöräreitti välille Tikkurilantie-Tietotie.

Joukkoliikenne

Kehärata yhdistää Lentoaseman ja Veromiehen kaupunginosan seudun ja valtakunnan raideliikenneverkkoon ja mahdollistaa tiheän ja vaihdottoman raideyhteyden alueelta 23 asemalle eri puolille seutua ja yhdellä vaihdolla koko valtakunnan raideliikenneverkkoon. Kaupunginosaa palvelevat sekä Aviapoliksen että Lentoaseman juna-asemat. Aviapolis-asema sijaitsee kaavamuutosalueella. Junat liikennöivät sekä Tikkurilan että Huopalahden suuntiin ruuhka-aikana 10 minuutin välein. Matka-aika lentoasemalle on lyhyt noin pari minuuttia, Tikkurilaan noin 10 minuuttia,

Myyrmäkeen noin 15 minuuttia ja Helsingin keskustaan noin 30 minuuttia. Alueella on myös hyvät bussiyhteydet, jotka kulkevat Aviabulevardin kautta. Kehäradan eteläisen sisäänkäynnin yhteydessä on myös bussiterminaali, jota kehitetään suunnitteilla olevan Vantaan ratikan myötä eri liikennemuodot yhdistäväksi mobility hubiksi.

Vesihuolto

Kaava-alueen lähiympäristöllä on rakennettua vesihuoltoverkostoa.

Vedenjakelu
Kaavamuutosalue on rakennetun vesijohtoverkoston piirissä. Karhumäentiellä kaava-alueen länsipuolella, sijaitsee kaava-alueen lähin yleinen vesijohto (VJ 160 M 2011), johon kaavoitettava tontti voidaan liittää.

Alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin, jonka yläsäiliö (tilavuus 6700 m³, HW = +80.00 ja LW = +72.00) sijaitsee Hiekkaharjussa. Käyttövesi saadaan, Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta. Alueen painetasot vaihtelevat välillä +66.00 ... +83.00 m. Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemäröinti
Kaavamuutosalue on rakennetun jätevesiviemäriverkon piirissä. Karhumäentiellä, kaava-alueen länsipuolella, sijaitsee kaava-alueen lähin yleinen jätevesiviemäri (JV 200 M 2011), johon kaavoitettava tontti voidaan liittää.

Jätevedet johdetaan Karhumäentien jätevesipumppaamon, jonka kautta jätevedet johdetaan lopulta Tikkurilantien jätevesiviemäriin ja lopulta Tuusulanväylän alitse köyhämäen mittausasemalle. Mittausasemalta vedet johdetaan Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymän viemäritunneliin ja lopulta Viikinmäen keskuspuhdistamolle

Hulevesijärjestelmä

Kaavamuutosalue on rakennetun hulevesiviemäröinnin piirissä. Kaavamuutosalueen lähin yleinen hulevesiviemäri sijaitsee Karhumäentiellä (HV 400 B 2011). Hulevedet johdetaan Turbiinitien hulevesiviemäriin.

Lisäksi maanomistaja on selvittänyt asiaa ELY-keskuksen kanssa ja osa hulevesistä voidaan johtaa Lentoasemantien puoleiseen kaava-alueen itäpuolella olevaan ojaan.

Kaukolämpö

Alue voidaan liittää kaukolämpöverkkoon. Johdot kulkevat kaava-alueen länsipuolella Karhumäentiellä.

Sähköverkko

Keskijänniteverkon sähkökaapeleita löytyy kaava-alueen länsipuolella Karhumäentiellä. Pienjännitekaapeleita löytyy Ilmakehällä kaava-alueen luoteispuolella.

Ympäristöhäiriöt

Ilmanlaatu/pienhiukkaset

Liikennemääriltään suurimpien väylien läheisyydessä pienhiukkaset muodostavat potentiaalisen terveyshaitan, minkä vuoksi herkkien toimintojen ja asuinrakennusten tulee sijoittua niistä

riittävän etäälle. Vuodelle 2030 liikennemäärät Aviapoliksen alueen liikenneverkkoselvityksen (KAVL) mukaan ovat Lentoasemantien rampin eteläpuolella 41200 ajon./vrk, Lentoasemantien rampin pohjoispuolella 35200 ajon./vrk, Ilmakehällä välillä Tietotie ja ramppi 5900 ajon./vrk, Ilmakehällä ramppien välillä 5800 ajon./vrk, Ilmakehällä rampin itäpuolella 10600 ajon./vrk, Lentoasemantie-Ilmakehä koilliskohdan rampilla 3800 ajon./vrk, Lentoasemantie-Ilmakehä kaakkoiskohdan rampilla 2000 ajon./vrk, Lentoasemantie-Ilmakehä lounaiskohdan rampilla 3900 ajon./vrk ja Lentoasemantie-Ilmakehä luoteiskohdan rampilla 700 ajon./vrk.

Liikenne- ja lentomelu

Kaavamuutosalue sijaitsee osittain molemmilla lentomeluvyöhykkeillä m3 ja m2. Vantaan karttapalvelun voimassa olevan lentoliikennemelun kartassa osoitetaan, että kaava-alue on osittain yleiskaavan lentomeluvyöhykkeellä 3, Lden 50 - 55 dB sekä lentomeluvyöhykkeellä m2, Lden 55 – 60 dB. Rakennusjärjestyksen mukaan toimistorakennusten ääneneristävyyden lentomelua vastaan on oltava tällöin lentomeluvyöhykkeellä m3 $\Delta L \geq 28$ dB ja majoitushuoneissa $\Delta L \geq 32$ dB ja lentomeluvyöhykkeellä toimistorakennusten osalta m2 $\Delta L \geq 32$ dB ja majoitushuoneissa $\Delta L \geq 35$ dB.

Vantaan karttapalvelun tieliikenteen päivämelu 2016 -kartassa Lentoasemantieltä kohdistuu kortteliin 65-70dB, joka vaimentuu edetessä kaava-aluetta länteen päin, 60-65dB, 55-60dB, 50-55dB ja lopulta on alle 50dB. Vantaan rakennusjärjestyksen mukaan ulko- ja sisämelutason erotus eli äänitasoero tulee olla toimistotiloissa yleensä 25dB.

Aviapolis-kaavarunkotyön yhteydessä alueelle laadittiin koko kaavarunkoalueen kattava meluselvitys vuosille 2040 ja 2055 (Ramboll, 2016). Meluselvityksessä tutkittiin tavoiteltavan asukasmäärän ja työpaikkamäärän lisäyksen vaikutusta alueen liikennemääriin ja niiden aiheuttamiin melutasoihin. Selvityksessä arvioitiin myös tulevien uudisrakennusten heijastusvaikutuksia melutasoihin siinä määrin kuin se on ollut mahdollista. Meluselvitys pohjautui kaavarungon liikenneselvityksen liikenne-ennustemääriin.

Tieliikenteen päivänajan meluennuste 2040. Aviapoliksen kaavarungon meluselvitys, Ramboll 2016.

Seveso-laitokset

Veromiehen kaupunginosassa ei sijaitse vaarallisia aineita käsitteleviä laitoksia (nk. Seveso-laitoksia), jotka ovat Tukesin valvonnassa. Kaupunginosan läheisyydessä sijaitsee kuitenkin useampia Tukesin valvonnassa olevia lupa- ja toimintaperiaateasiakirjalaitoksia. Suunnittelualuetta lähin laitos on Vantaan Energia Oy:n lämpölaitos Turbiinitien länsipuolella.

Aviapolis-kaavarunkotyön yhteydessä tehdyn selvityksen (Gaia Consulting, 2015) perusteella laitokset eivät vaikuta merkittävästi Veromiehen kaupunginosan eivätkä näin myöskään kaavamuutoksen maankäyttömahdollisuuksiin.

2.1.4 Maanomistus

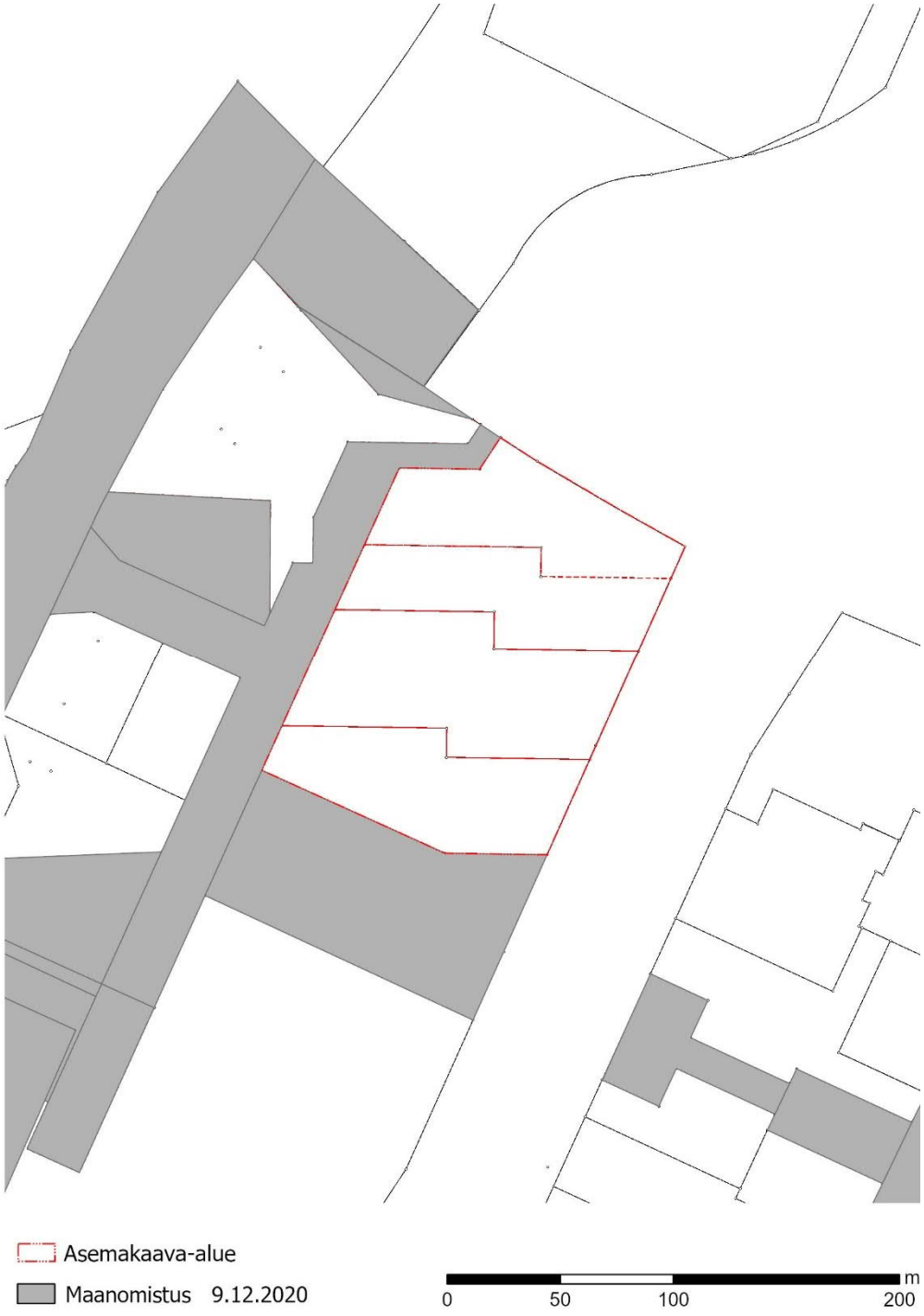

Kiinteistö Oy Mondo Europa / NCC Property Development Oy omistaa kiinteistön 92-423-4-44-M518, Kiinteistö Oy Mondo Asia / NCC Property Development Oy omistaa kiinteistön 92-423-4-44-M523, Kiinteistö Oy Aviata C / NCC Property Development Oy omistaa kiinteistön 92-423-4-44-M527 ja Kiinteistö Oy Mondo America c/o NCC Property Development Oy omistaa kiinteistön 92-423-4-44-M528. Pinta-ala yhteensä noin 2.14 ha. Kaupungin maanomistus on kartalla merkitty harmaalla.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

- Varaudutaan uusiutuvan energian tuotantoon ja sen vaatimien logististen ratkaisuihin.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.
- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.

Maakuntakaava

Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11.2006) alue on osin taajatoimintojen sekä liikennealuetta. Maakuntakaavaa täydentää Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava. Alue on osa lentomelualuetta 1 (Lden 55-60dB). Ympäristöministeriö on vahvistanut 2. vaihemaakuntakaavaan 30.10.2014. Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

MAL 2019 -suunnitelma

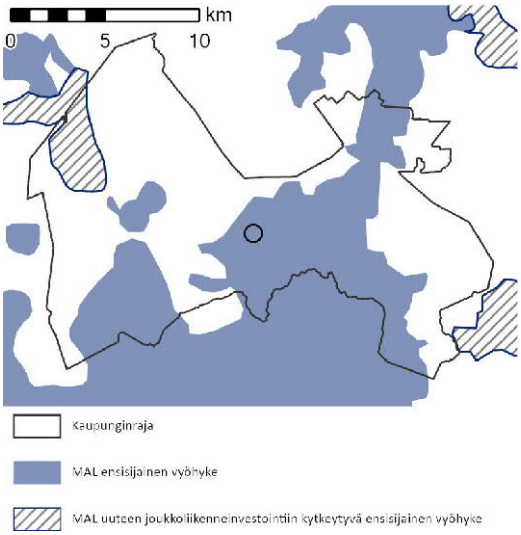

MAL 2019 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2019–2050. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein yhteistyössä seudun 14 kunnan ja HSLn toimesta. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Suunnitelman päämittarien tavoitetasoissa vuodelle 2030 on määritelty mm. että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä (määräävä tavoitetaso), asuntotuotannosta vähintään 90 % kohdistuu ensisijaisesti kehitettäville maankäytön vyöhykkeille (oheinen kartta) ja väestöstä vähintään 85 % sijoittuu kestävän liikkumisen vyöhykkeille. MAL 2019 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSLn hallituksessa 26.3.2019 (liikenteen osuus) ja kaupunginvaltuustossa 20.5.2019. MAL 2019 -suunnitelman pohjalta valmistellaan ja neuvotellaan MAL-sopimus 2020–2023 valtion, seudun kuntien ja HSL:n kesken.

Yleiskaava

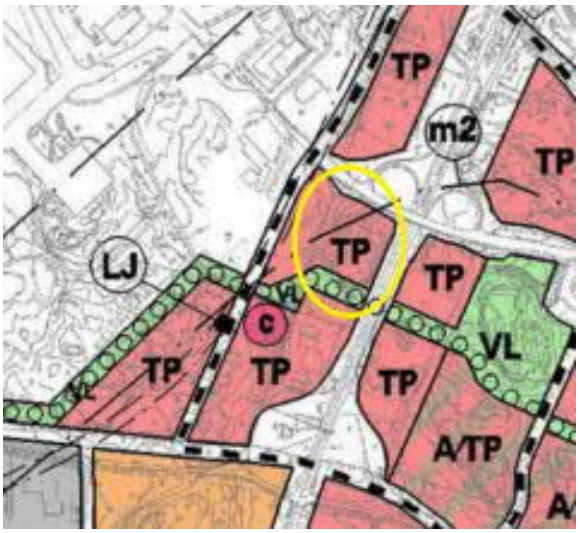

Yleiskaavan mukaan alue on työpaikka-aluetta (TP) suuremmaksi osaksi ja aluetta sivuaa myös lähivirkistysalue sekä ulkoilureitti. Alue kuuluu osittain lentomeluvyöhykeeseen m2 (L_{den} 55-60 dB) ja osittain lentomeluvyöhykeeseen m3 (L_{den} 50-55 dB). Alueen lähistölle on merkitty keskustatoimintojen alakeskus (c). Lisäksi lähistöltä on joukkoliikenteen terminaali (LJ) sekä ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys.

Yleiskaavaehdotus 2020

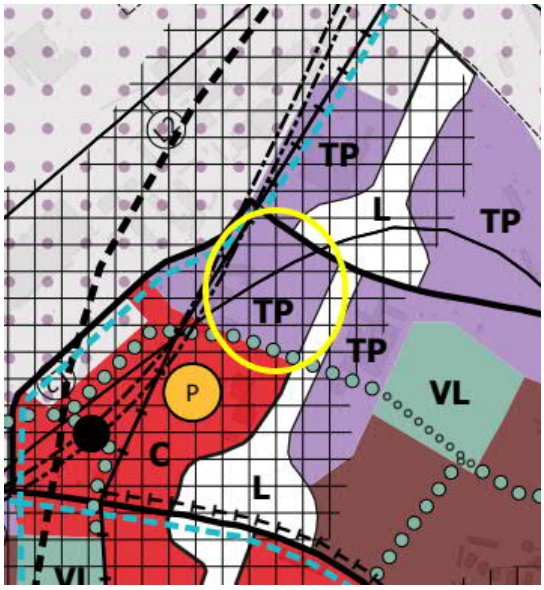

Suunnittelualue sijaitsee yleiskaavaehdotuksen mukaisella kestävän kasvun vyöhykkeellä, joka on merkitty kartalle ruudukkomerkinnällä. Yleiskaavaehdotuksen mukaisesti tämä vyöhyke tukeutuu joukkoliikenteen runkolinjastoon. Monipuolisen työpaikka-alueen (TP) määräys kertoo, että alue on suunnattu monipuolisille toimisto- sekä palvelutoiminnoille ja tuotantotoiminnoille, jotka eivät aiheuta ympäristöhäiriötä. Alueen toteuttamisessa tulee huomioida kaupunkitilan viihtyisyys ja kevyen liikenteen mahdollisuudet sekä alue tulee toteuttaa vihertehokkaasti. Aluetta sivuaa myös laajoja virkistysalueita yhdistävä ulkoilureittiyhteys. Kaupunginhallitus hyväksyi 16.11.2020 yleiskaavan ja se lähetetään kaupunginvaltuustoon hyväksyttäväksi.

Asemakaava

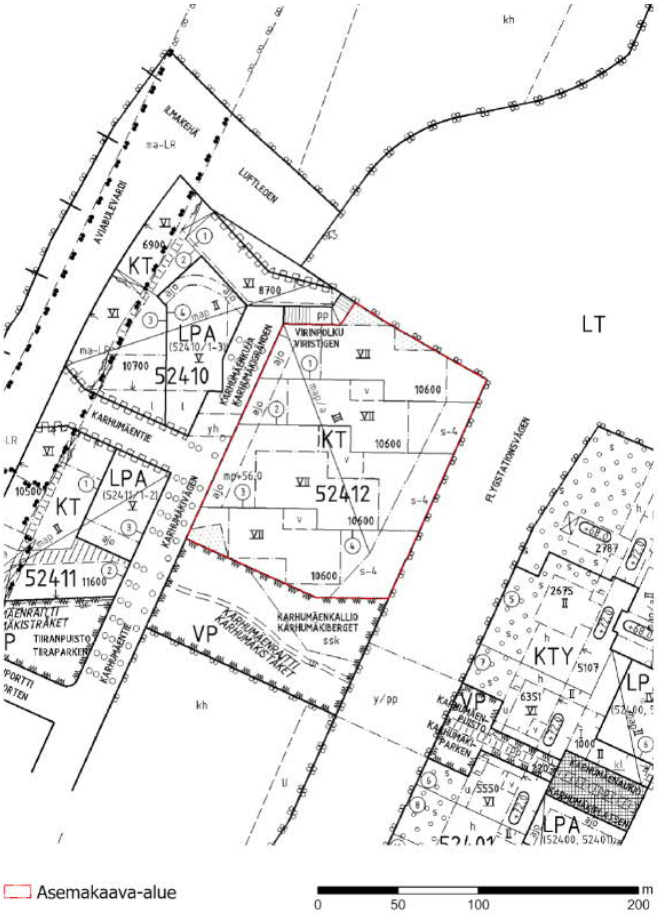

Asemakaavassa alue on osoitettu olevan toimistorakennusten korttelialuetta (KT). KT-alueen kokonaisrakennusoikeus on yhteensä 42400 k-m2. Asemakaava-alueen enimmäiskerrosluku on seitsemän.

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa asemakaavan laatimiseksi.

Poikkeamispäätös

NCC Development Oy:lle on 12.09.2019 myönnetty poikkeamislupa rakentamistöiden aloittamiseksi kiinteistöllä 92-423-4-44 korttelissa 52412 poikkeamisluvassa olevan liitteen asemapiirroksessa esitetyn 1. vaiheen osalta. Päätös koskee enintään kahdeksankerroksisen toimitilarakennuksen ja pysäköintilaitoksen rakentamisen. Poikkeamispäätöksen ehdot noudattelevat pitkälti asemakaavaehdotuksen määräyksiä kyseisten rakennuskohteiden osalta.

Muut päätökset ja suunnitelmat

Aviapoliksen kaavarunko 2016 (kv)

Alue on osa sekoittuneiden kaupunkitoimintojen aluetta sekä intensiivistä työpaikka-aluetta. Alueen lähettyville sijoittuu korttelipuisto ja viheryhteys. Alueen läpi kulkee ja sitä sivuaa liikkumisen yhteys. Lentomeluvyöhyke m2 kulkee alueen pohjoispuolen halki.

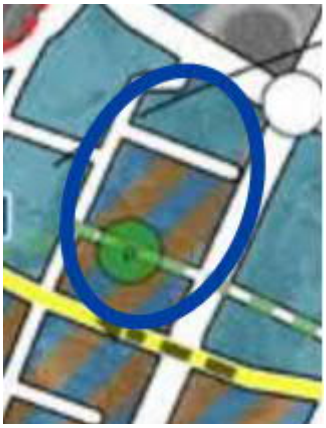

Veromiehen verkot

Veromiehen verkot -selvityksessä uusitaan ja täydennetään liikkumisen verkostoja eri kulkumuodoille, rakennetaan puistonauhojen ja vedenhallinnan sini-viherverkosto sekä määritellään lähipalveluiden paikat kaupunkirakennetta tukevaksi verkostoksi. Aluetta sivuaa laadukas pyöräilyreitti Karhumäentiellä ja Karhumäenkujalla ja Karhumäenkallion halki kulkee viherreitti.

Pyöräverkko

Viherverkko

Veromiehen ulkovalaistuksen yleissuunnitelma 2018

Suunnittelualue on merkitty Veromiehen ulkovalaistuksen yleissuunnitelmassa sekoittuneiden kaupunkitoimintojen alueeksi sekä myös osaksi työpaikka-alueeksi. Ulkovalaistuksen kaupunkikuvallisten periaatteiden mukaan työpaikka-alueelle tulee laatia alueen toimintoja tukeva valaistus, jossa päätavoitteena nousevat esiin liikenneturvallisuus sekä toimintojen valaiseminen.

Veromiehen ulkovalaistuksen kaupunkikuvalliset periaatteet

Veromiehen julkisivuvalaistuskokonaisuuksien päälinjaukset

Baanaverkko Vantaalla 17.1.2019

Baanaverkkoselvityksen mukaan (WSP Finland Oy) Karhumäentielle sijoittuu laadukas pyöräilyväylä.

Aviapolis Core -viitesuunnitelma, kaupunkisuunnittelulautakunta 2019

Asemaakaavamuutosalue on osa C.F. Mölleri Architects laatimaa Aviapolis Core -viitesuunnitelmaa. Tämän pohjalta ollaan laatimassa asemakaavaluonnosta alueelle. Viitesuunnitelman pääajatuksina ovat luonnon korostaminen lentokenttäkaupungin kaupunkikuvassa, inhimillinen mittakaava, miellyttävät jalankulun reitit Tikkurilantieltä lentoasemalle asti ja kohtaamisen paikat kävelyreitin solmukohtina.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

NCC Property Development Oy:n jättämä asemakaavan muutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 31.10.2017. Kaavamuutos sai työohjelmassa numeron 002371 ja kaavoitus tuli vireille 4.3.2020. Asemakaavamuutos numero on 002371 on kaupunkirakenne ja ympäristön vuoden 2020 työohjelmassa.

Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun ovat osallistuneet Arkkitehdit Soini & Horto, Optiplan Oy, Sitowise Oy, NCC Property Development Oy:n konsulttina sekä NCC Property Development Oy.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistaja
- naapurit
- yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: kaupunkirakenne ja ympäristö, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Väylävirasto (rautatie- ja vesialueet)

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy muistutti, että mahdollisten maakaapeleiden siirtokustannusten osalta toimitaan Vantaan Energia Oy:n ja Vantaan kaupungin yhteistyösopimuksen mukaisesti. Vantaan Energia Oy totesi myös, että suunnittelualueelle tarvitaan useampi muuntamon tilanvaraus ja muuntamotarpeita ja kaapelireitityksiä tarkennettaisiin kaavamuutostyön edetessä sekä tontinjaon ja niihin kuuluvien kerrosneliömäärien selvetessä.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) totesi, että heillä ei ole lausuttavaa kaavamuutokseen.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) tiedotti, että alueen yleinen vesihuolto on rakennettu eikä lisärakentamista edellytetä. HSY myös mainitsi, että kaavamuutos ei edellyttäisi johtosiirtoja eikä myöskään johtokujan merkitsemistä.

Fingrid Oyj:llä ei sijaitse Fingrid Oyj:n voimajohtoja kaavamuutosalueella, joten heillä ei ollut kommentoitavaa asemakaavamuutoksen osalta.

Caruna Oy:llä ei sijaitse Caruna Oyj:n sähköverkkoa kaavamuutosalueella, joten heillä ei ollut kommentoitavaa asemakaavamuutoksen osalta.

Vantaan kaupunginmuseolla ei ollut kommentoitavaa asemakaavamuutokseen.

Suomen ilmailumuseo totesi, että kaavamuutoksessa on huomioitava Suomen ilmailumuseon tarpeet mittaviin erikoiskuljetuksiin ja niihin vaikuttavat kulkuväylien esteettömyys erittäin leveille ja osin korkeille kuljetuksille. Reitti koskee kulkuväyliä Karhumäentie 12 – Karhumäenportti-Aviabulevardi-Mekaanikontie-Turbiinitie-Aviabulevardi-Ilmakehä sekä Karhumäentie 12 – Karhumäenportti-Aviabulevardi-Mekaanikontie-Turbiinitie-Tikkurilantie.

Asemakaavamuutoksella ei vaikuteta Suomen Ilmailumuseon kannalta tarpeellisiin, mittavia erikoiskuljetuksia varten tarkoitettuihin reitteihin. Helsingin seudun ympäristöpalvelun asia on otettu huomioon asemakaavan suunnittelussa. Vantaan Energia Oy:n mielipide on otettu huomioon siten, että muuntamoiden paikat ja kaapelireititykset määritellään rakennuslupavaiheessa tontinjaon yhteydessä.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2018 – 2021 strategia (Kv 11.12.2017):

Kaupunkia tiivistetään lähiluontoa vaalien. Nykyistä kaupunkirakennetta vahvistetaan resurssiviisaasti. Kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet hyödynnetään rohkeasti ja kaupunkiympäristöistä ja asunnoista tehdään kansainvälisesti kilpailukykyisiä. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa turvataan talouden tasapainoa, lisätään kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa, edistetään asukkaiden hyvinvointia, ollaan edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä ja johdetaan uudistuen ja osallistuen.

MAL-tavoitteet

MAL-sopimusten tavoitteena on yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän yhteensovittaminen siten, että

- Luodaan edellytyksiä liikenteeseen kohdistettujen ja joukkoliikennettä tukevien investointien täysimääräiselle hyödyntämiselle
- Edistetään uusien liikennepalvelujen syntymistä henkilö- ja tavaraliikenteessä.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018)

- Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.
- Korkeaa rakentamista ja täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut.

- Sujuva kaupunkisuunnittelu luo mahdollisuudet viihtyisälle ja menestyksekkäälle yritystoiminnalle.
- Maankäyttöä ja palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisvaltaisesti.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luodaan Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustetaan hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.
- Tehdään kaupungissa liikkumisesta ja arjesta tehokasta ja helppoa.
- Suunnitellaan ja toteutetaan niin, että työ, koti ja kauppa lomittuvat kaupunkirakenteessa.
- Tehdään asemanseuduista toimivia ja satsataan julkisiin viihtymisen paikkoihin ja luomme tiloja kulttuurien kohtaamisille.
- Otetaan monipuolisen liikkumisen mahdollisuudet mukaan suunnitteluun.
- Säilytetään viherrakenteen vahvana osana kaupungin kehittämistä.
- Arvostetaan arkkitehtuuria ja rakennusperintöä.
- Parannetaan kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edellytyksiä ja edistetään kaupunkipyörän mahdollisuuksia.
- Otetaan maiseman antamat lähtökohdat huomioon ja säilytetään paikan henkeä luovia elementtejä kuten kallioita ja puita.
- Arvostetaan luonnon monimuotoisuutta ja tuodaan sitä kaupunkikeskustoihin.
- Lisätään keskustoihin toimivia ja elämyksellisiä siirtymisen ja kohtaamisen paikkoja.
- Korostetaan keskeisten väylien ja ratojen arkkitehtuuria ja viherrakentamisen laatua.
- Uudistamme keskustojen pysäköintijärjestelyt esteettisesti korkeatasoisiksi.
- Tuomme valon, värin ja taiteen osaksi hyvää arjen arkkitehtuuria.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 18.6.2018)

- Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2018 – 2021 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:
- Kaupunkirakenne on kestävästi täydentyvä ja sekoittuva.
- Liikkuminen on hiilineutraalia, sujuvaa ja kohtuuhintaista.
- Varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja käytetään resurssitehokkaita, luonnonmukaisia ratkaisuja.
- Huomioidaan energian tuotantoa ja kulutusta, jossa tulee esiin maankäytön ja rakentamisen suunnittelun ja toteutuksessa huomioitavana tekijänä resurssi- sekä energiatehokkuus
- Luonnon monimuotoisuus säilytetään ja sitä kartutetaan myös rakennetuilla alueilla.
- Yhdyskuntarakenne sekä liikkuminen, jossa kiinnitetään huomiota hiilineutraalisuuteen liikkumisessa, luonnonmukaisiin ratkaisuihin sekä luonnon monimuotoisuuteen ja saavutettavuuteen.
- Viherrakenne luo hyvinvointia ja viheralueet ovat helposti saavutettavissa.
- Ohjataan uusiutuvan energian käyttöön.
- Kulutus ja materiaalit, jossa kiertotalous nousee vahvana tekijänä esille hankkeissa.
- Vastuullinen Vantaalainen, jossa sekä yksityiset tahot kuten yritykset ja yksittäiset ihmiset että julkinen sektori eli kaupunki kantavat ympäristövastuuta.

Aviapoliksen kaavarungon tavoitteet

- Kaupunginvaltuuston 18.4.2016 hyväksymän Aviapoliksen kaavarungon mukaan Aviapoliksen suunnittelun tavoitteina on:
- Tehdä autokaupungista käveltävän kokoinen kaupunki, jossa voi viihtyä ja viipyä,
- Tehdä ekologisesti ja kulttuurisesti kestävää kaupunkia,
- Edistää kestäviä ja kilpailukykyisiä kulkumuotoja ja innovatiivisia liikkumisratkaisuja,
- Mahdollistaa 60 000 työpaikkaa ja 20 000 asukasta,
- Tehdä lentokenttäkaupunki, jonne tullaan läheltä ja kaukaa.

3.3.2 Muut tavoitteet

NCC property development Oy:n tavoitteet

Asemakaavamuutosta hakee NCC Property Development Oy. NCC Property Development Oy:n tavoitteena on muuttaa asemakaava-alueen käyttötarkoitusta toimistorakennusten korttelialueesta (KT) toimitilarakennusten korttelialueeksi (KTY), mutta rakennusoikeus halutaan pitää samana. Käyttötarkoituksen muutoksen myötä rakennusmassat ja niiden sijainnit asemakaava-alueella muutettaisiin niin, että luotaisiin dynaamista kaupunkirakennetta sekä säilytettäisiin alueelle tärkeää luontoa. Tämän muutoksen yhteydessä asemakaava-alueelle muodostuisi suuri sisäpiha, jossa olisi maantasoista pysäköintiä sekä kulkuyhteyksiä. Korttelialueelle sijoittuisi alustavan suunnitelman mukaan hotelli, toimistotilaa sekä pysäköintilaitos.

Asemakaava-alueen konseptina on paikallista ympäristöä huomioiva urbaani luonnonläheinen toimitilarakennusten korttelialue. Alueen ympäristö koostuu kalliometsästä ja tarkoituksena on ottaa kalliometsästä ilmeneviä elementtejä huomioon toteutuksessa. Näitä elementtejä ovat muun muassa avonaisuus, kallio ja metsäisyys. Lisäksi tavoitteena on toteuttaa korttelialue käytännölliseksi rakennusten sijainnin ja saavutettavuuden kannalta. Rakennetun ympäristön toteutuksen kannalta huomioidaan edellä mainittujen tekijöiden lisäksi viihtyisyys, kaupunkikuva, luonnon monimuotoisuus, ympäristöystävällisyys sekä kestävä kehitys.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Alkuperäinen suunnitelma

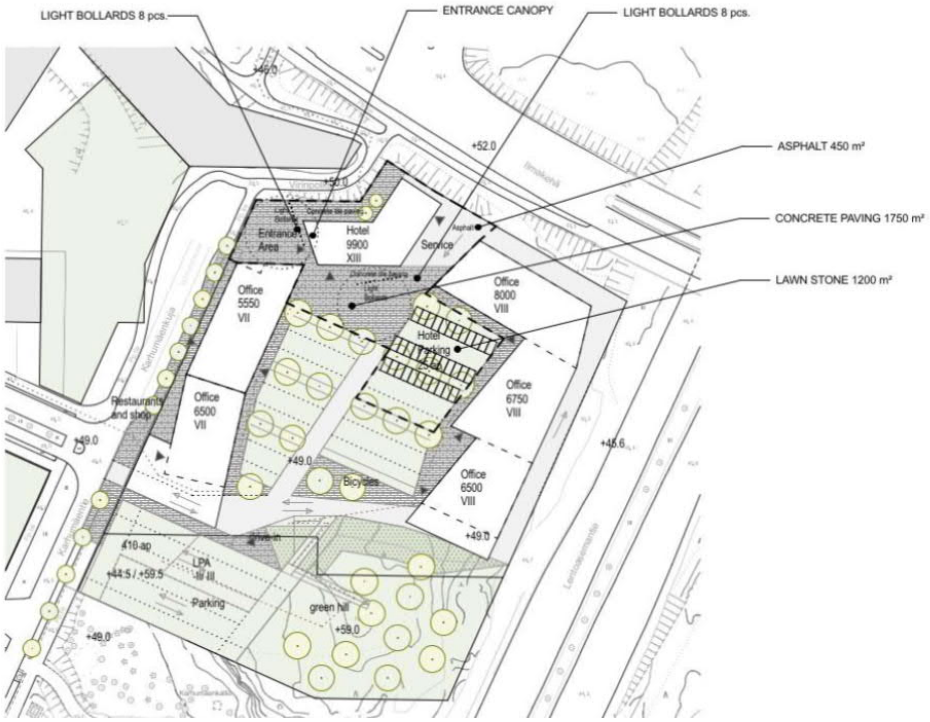

Kuva Alkuperäisestä suunnitelmasta. NCC Property Development Oy, Arkkitehdit Soini & Horto Oy 3/2020.

Ilmakuva alkuperäisestä suunnitelmasta. NCC Property Development Oy, Arkkitehdit Soini & Horto Oy 3/2020.

Maanomistaja lähestyi kaupunkia esittämällä oheista suunnitelmaluonnosta, jossa tarkoituksena on muodostaa toimintojen suhteen yhteensopiva korttelikokonaisuus. Tässä suunnitelmassa on esitetty muun muassa toimistotiloja, hotelli ja pysäköintilaitos sekä maantasopysäköintiä korttelin toimintoja varten. Hotelli sijaitsisi korttelin luoteisosassa, pysäköintilaitos lounaisosassa ja toimistot korttelin länsi-, pohjois- ja itäosassa. Alueelle sijoittuisi aukio hotellin edustalle, joka ylettyisi myös korttelin sisäpihalle. Osa alueen alkuperäisestä kalliosta on poikkeamisluvan yhteydessä saatu säilytettyä ja se sijaitsee korttelin kaakkoisosassa. Tässä on otettu hyvin huomioon alueen merkitys kaupunkirakenteessa. Ehdotuksessa korostuu vihreys, joka nousee esiin sisäpihassa sekä kalliossa. Esitettyä suunnitelmaa pidettiin hyvänä luonnoksena kaupunkirakenteen ja kaupunkikuvan sekä kaupungin muiden tavoitteiden yhteensopivuuden takia. Tästä syystä ratkaisuluonnokseen pohjauduttiin jatkosuunnittelussa.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Kehitetty suunnitelma

Alkuperäistä suunnitelmaa kehitettiin edelleen kevään, kesän ja syksyn 2020 aikana:

- Kehitettiin sisäpihaa muodostamalla konsepti, jossa käsiteltiin erilaisia elementtejä
- Pysäköintilaitoksen katolle sijoittuu korttelitoiminnoille viihtyisä alue, johon pääsee kallion kautta, jalankulkureittiä pitkin
- Louhitun kallioseinämän maisemoiminen
- Piha-alueelle istutetaan myös suuriksi kasvavia puulajeja
- Kehitettiin korttelialueen hiilineutraalisuutta hiilineutraalisuusselvityksen pohjalta
- Suunnittelua kehitettiin myös melu- ja hulevesiselvityksen avulla
- Tehtiin valaistuskaavio korttelille
- Rakennusten julkisivuelementtien tarkennus
- Kehitettiin suunnitelmaa niin, että se mahdollistaa kolme erilaista ratkaisua
- Mahdollistetaan hotellin tilalle toimistorakennuksen sijoittuminen

Tässä kehitetyssä vaihtoehdossa näkyy istutettavien isojen sekä pienien puiden sijainti sekä piha-alueen elementit ja toiminnot. Piirroksessa kuvataan myös korttelialueen kulkureitit. Tässä on myös nostettu esiin hulevesiaiheiden paikkoja.

Kehitetty vaihtoehto. 9/2020. Arkkitehdit Soini & Horto Oy.

Sisäpihan konseptissa on tuotu vahvasti esille korttelialueelle omainen luonto. Tässä on esitetty neljää eri elementtiä sisäpihalla, jossa ensimmäisessä nostetaan esiin kasvillisuuden ilmeneminen muiden elementtien alta. Toisessa on tuotu esille alkuperäinen kallio ja sen muodostelma ja piirteet ja niiden yhteensovittaminen kallion ja louhitun kallion välille. Kolmannessa on otettu esille kulkureitit kalliolle luontoon ja tämän käyttö viihtyisänä alueena. Viimeisenä tässä konseptissa on nostettu esille pysäköintilaitoksen alue viihtyisänä oleskelualueena sekä sen vihreät julkisivut. Nämä on otettu huomioon kaavamääräyksissä. Näiden ratkaisujen avulla tavoitellaan laatua, tehdään liikkumisesta helppoa ja luodaan viihtymiselle suunnattuja kohtaamispaikkoja. Näillä ratkaisuilla myös otetaan huomioon paikan henkeä luovia elementtejä sekä viherrakentamisen laatua. Viherrakentamisella myös varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin panostamalla hiilinieluihin.

Kehitetty sisäpihakonsepti. Arkkitehdit Soini & Horto 5/2020.

Julkisivujen konsepti. Arkkitehdit Soini & Horto 5/2020.

Rakennusten julkisivuelementtejä tarkennettiin ja suunniteltiin. Oheisessa kuvassa näkyy kuinka korttelirakennusten elementit korostuvat kaupunkikuvassa. Maantasokerrokset korostuvat yksityiskohtaisesti. Julkisivuissa kiinnitettiin huomiota materiaaleihin sekä yksityiskohtien kuten ikkunoiden esiintymiseen. Ratkaisuissa on huomioitu yhteensopivuus kaupunkikuvan kanssa. Lisäksi ratkaisuissa on huomioitu arkkitehtuuri sekä maisemalliset arvot kaupunkikuvassa. Nämä on huomioitu kaavamääräyksissä.

Rakennusten sijainti ja kulkuyhteydet on määritelty niin, että korttelin käyttäjille on mahdollista kulkea korttelin virkistysalueelle. Alhaalla olevassa kuvassa näkyy rakennusten sijainti ja kulku yhteiseen virkistysalueeseen kalliolle.

Yhteydet rakennuksista virkistysalueelle. Arkkitehdit Soini & Horto Oy 6/2020.

Valaistuskaavio

Suunnittelussa toteutettiin valaistuskaavio, joka ohjaa korttelin valaistusperiaatetta. Tässä valaistus on toteutettu noudattaen Veromiehen valaistussuunnitelman periaatteita. Valaistus on jaoteltu ottaen huomioon valon luonne sekä valaistuksen paikat. Valaistuskaaviolla tuodaan valo osaksi korttelin arkkitehtuuria. Valaistuskaaviossa on huomioitu Veromiehen ulkovalaistuksen yleissuunnitelma (2018).

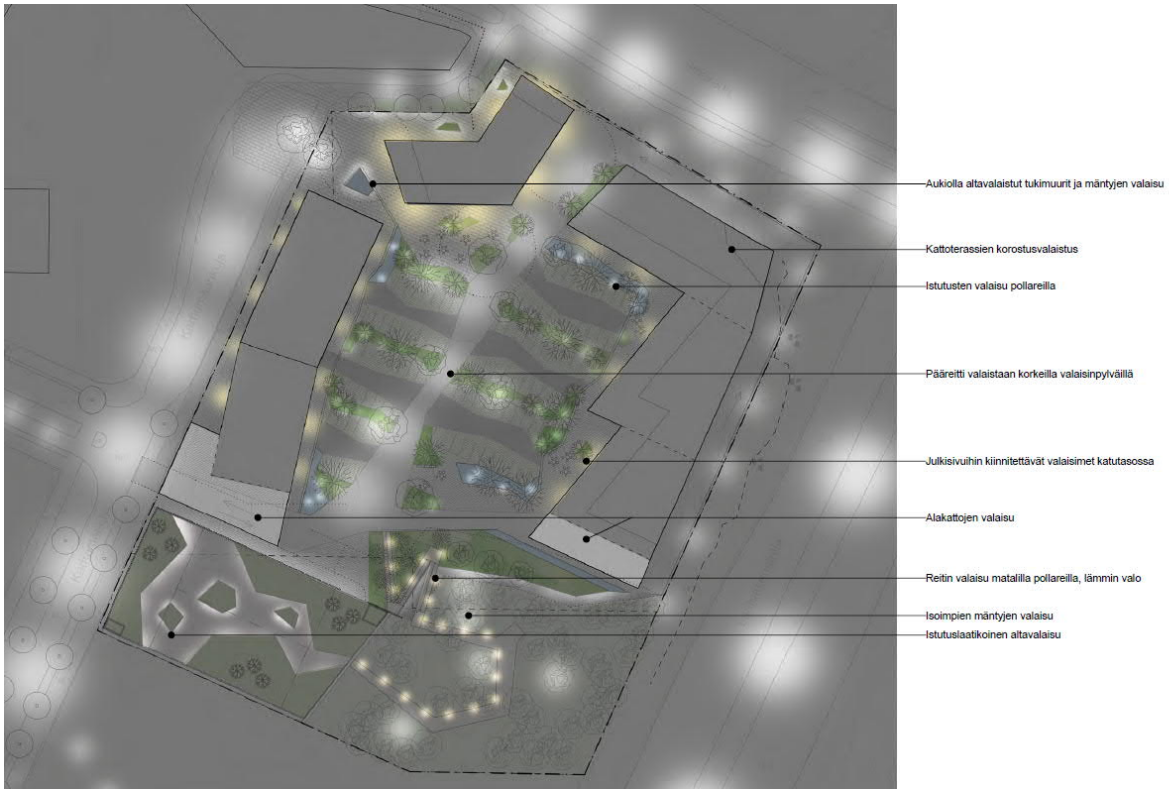

Korttelin valaistuskaavio. Arkkitehdit Soini & Horto Oy. 8/2020.

Vaihtoehtoiset ratkaisut

Maanomistajan toiveista lähdettiin jatkosuunnittelussa muokkaamaan suunnitelmaluonnosta niin, että se ottaisi huomioon kolme erilaista ratkaisua korttelin toimintoihin pohjautuen. Nämä esitetyt suunnitelmat eroavat toisistaan ainoastaan rakennusalojen sijainnin ja pinta-alan sekä tontin kulkuväylien suhteen. Alla olevat kuvat ovat konsultin Arkkitehdit Soini & Horto Oy:n teettämiä luonnoksia ratkaisuista. Näitä ratkaisuja huomioiden mahdollistetaan toimistorakennuksen sijoittaminen hotellin tilalle pinta-alamuutoksien avulla. Teettämät luonnokset on otettu huomioon lopullisessa kaavaratkaisussa yhteistyössä NCC Property Management Oy:n (maanomistaja) sekä Arkkitehdit Soini & Horto Oy:n (konsultti) ja kaupungin asiantuntijoiden kanssa.

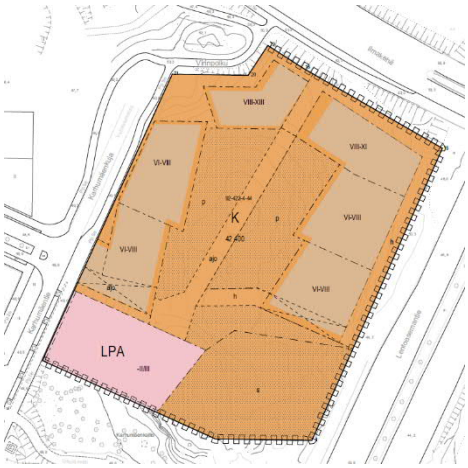

Arkkitehdit Soini & Horto Oy 09/2020 (Luonnos 1)

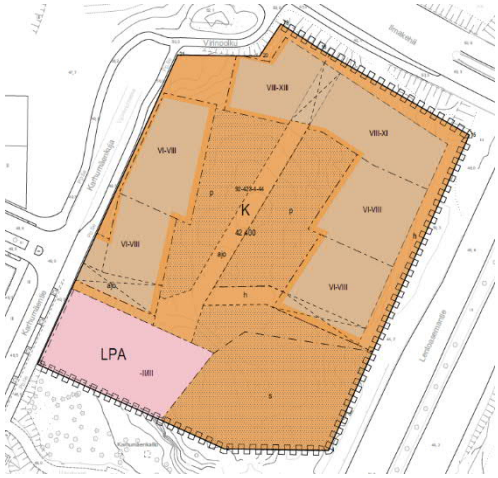

Arkkitehdit Soini & Horto Oy 09/2020 (Luonnos 2)

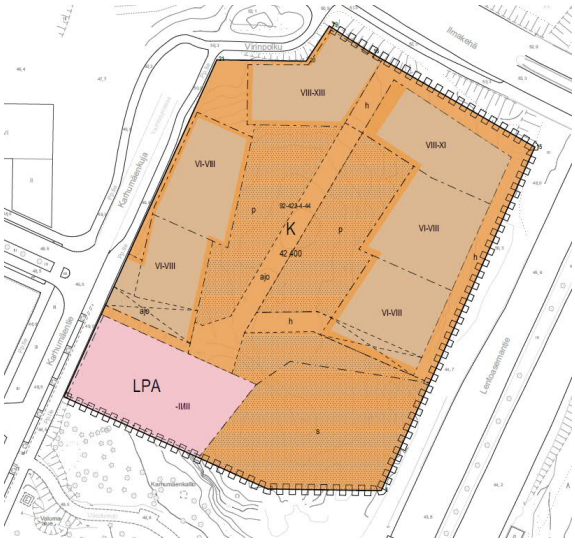

Arkkitehdit Soini & Horto Oy 09/2020 (Luonnos 3)

Asemakaavan laadintaan liittyy selvityksiä. Näiden avulla on muokattu suunnitelmaa ja kehitetty kaavamääräyksiä:

Hiilineutraaliusselvitys

Kaupungin ja maanomistajan NCC Development Oy:n sekä konsultin Optiplan Oy:n kanssa on yhteistyössä laadittu Aviapoliksen alueella ensimmäinen toteutettu hiilineutraaliusselvitys, joka noudattaa Aviapoliksen teemat -työtä (053100). Tässä selvityksessä otettiin lähtökohdaksi energiaratkaisut ja -tehokkuus, ekologisuus, kestävien materiaalien käyttö sekä kestävien kulkumuotojen potentiaalin kasvattaminen sekä alustava rakennusten hiilijalanjälkiarvio. Lisäksi selvitykseen myös liittyi muun muassa rakennusten rakentamisesta aiheutuvan hiilijalanjäljen laskennallisen arvion tekeminen sekä erilaisia muita toimintatapoja, miten hiilineutraalisuutta saataisiin edistettyä kuten sähköautojen latauspisteiden sekä muiden kestävien kulkumuotojen potentiaalin huomioimisella. Tämän selvityksen pohjalta saatuja tuloksia on otettu huomioon kaavamääräyksissä. Tämän

selvityksen ja sen pohjalta laadittujen kaavamääräysten avulla on otettu huomioon muun muassa resurssiviisauden tiekartassa esitettyjä tavoitteita kuten esimerkiksi liikkumisen hiilineutraalius energian tuotannon huomioiminen sekä materiaalit. Alla on kuvia tehdyn hiilineutraalisuusselvityksen tuloksista.

Tunnistetut hiilijalanjälkeen vaikuttavat tekijät, joita on otettu huomioon kaavassa ovat:
- Energiaratkaisut, paikallisen energiantuotannon mahdollisuudet sekä energiatehokkuus
- Kestävien kulkumuotojen potentiaali ja sen hyödyntäminen
- Kestävien materiaalien hyödyntäminen
- Luonnon arvojen edistäminen

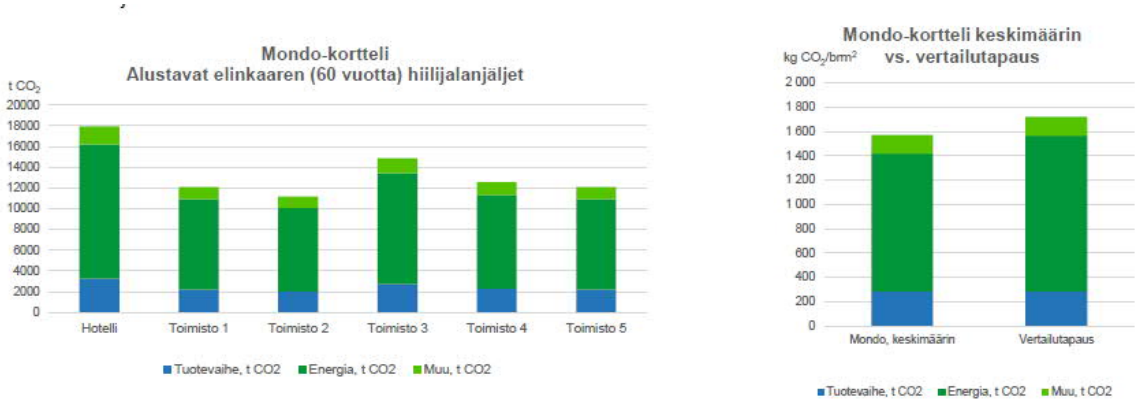

Rakentamisesta johtuvan hiilijalanjäljen arviointi. 5/2020. Optiplan Oy.

Korttelin alustavat energiantarpeet

Rakennus	Lämmitys, kWh/m²	Jäähdytys, kWh/m²	Lämmitys, MWh/v	Jäähdytys, MWh/v
Hotelli	82	19	790	180
Toimisto 1	98	25	639	164
Toimisto 2	98	25	590	151
Toimisto 3	98	25	786	201
Toimisto 4	98	25	663	170
Toimisto 5	98	25	639	164
YHTEENSÄ			4 107	1 030

Korttelin alustavat tehontarpeet

Rakennus	Lämmitys, W/m2	Jäähdytys, W/m2	Lämmitys, kW	Jäähdytys, kW
Hotelli	141	55	1360	530
Toimisto 1	108	83	702	540
Toimisto 2	108	83	648	498
Toimisto 3	108	83	864	664
Toimisto 4	108	83	729	560
Toimisto 5	108	83	702	540
YHTEENSÄ			5 005	3 331

Korttelin alustavat energiatarpeet. 5/2020. Optiplan Oy.

Korttelin geoenergiapotentiaalin arviointi. 5/2020. Optiplan Oy.

Meluselvitys

Maanomistaja teetti meluselvityksen Sitowise Oy:llä. Melumallia varten on käytetty Vantaan kaupungin ympäristömeludirektiivin vuoden 2017 melumallia. Muita huomioon otettuja melulähteitä oli lentokentän koekäyttöpaikan melu. Selvityksestä tulee esiin, että toimistokorttelin sisäpiha on hyvin suojattu melulta (45-50dB).

Melutorjuntaa koskevat asemakaavamääräykset on laadittu selvitystä huomioiden. Kuvassa on esitetty myös julkisivujen äänitasoerosuosituksia, joita on huomioitu asemakaavamääräyksiä laatiessa.

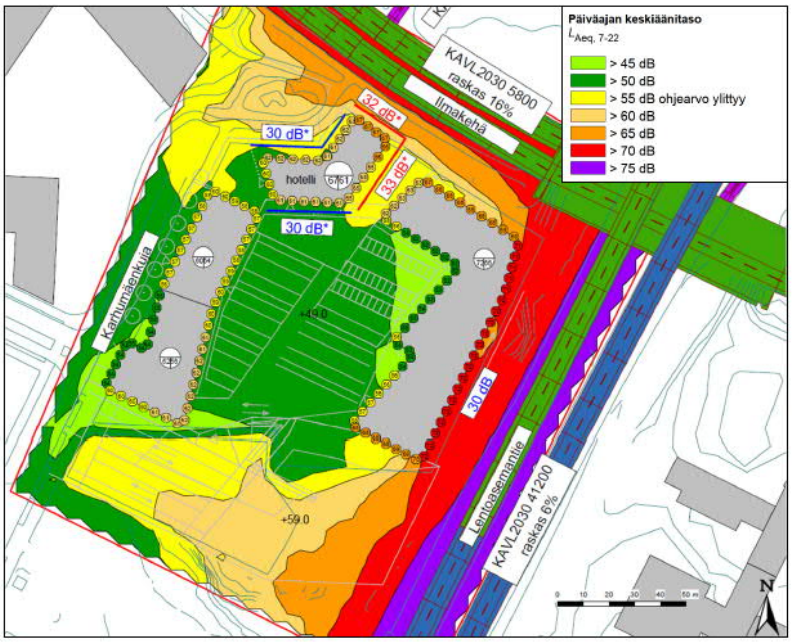

Mondon melutasot. Sitowise 9/2020.

Hulevesiselvitys
Korttelista on laadittu hulevesienhallintasuunnitelma, Sitowise Oy 10.11.2020. Katso tarkemmin kohta 4.4.2.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Mondo (002371) on osa suurempaa keskustamaista aluetta, joka sijoittuu Aviapolis-asemien ympäristöön ja Tietotien varteen. Tätä aluetta kutsutaan toistaiseksi Aviapolis Core alueeksi, joka on peräisin Aviapolis Core -viitesuunnitelmasta (2019).

Mondon perimmäisenä ideana on kehittää viihtyisä sekä kaupunkikeskustan kaupunkikuvaan ja -rakenteeseen kuin toimintojen ja estetiikan kannalta sopivaa aluetta. Tämän lisäksi Mondossa huomioitiin ilmaston kehittyminen hiilineutraalisuutta ja resurssiviisautta edistävillä kaavamääräyksillä. Asemakaavamuutoksen myötä alueesta muodostuu moderni, urbaani ja vehreä kaupunkikeskustamainen työpaikka-alue.

Asemakaavalla muutetaan voimassa olevan kaavan mukainen korttelialue toimistorakennusten korttelialueesta (KT) toimitilarakennusten korttelialueeksi (KTY). Rakennusten sijainti ja muoto muuttuu muodostaen sisäpihan sekä aukiomaisen tilan ja säilyttäen osan Karhumäenkalliosta. Alueen kerrosluvut vaihtelevat rakennuksissa seitsemästä kolmeentoista kerrokseen pysäköintirakennusta lukuun ottamatta.

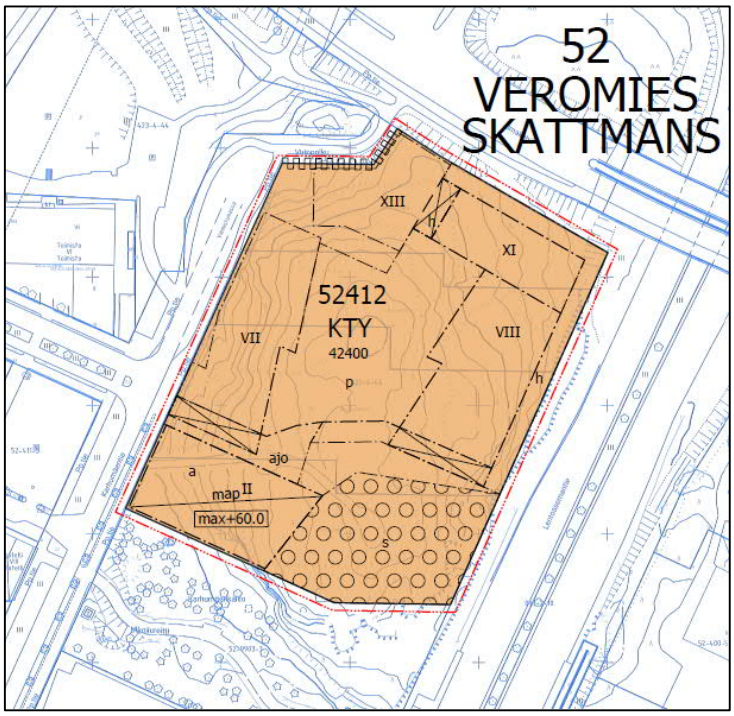

4.1.1 Mitoitus

Toimitilarakennusten korttelialue, KTY, noin 2.14 hehtaarin alue. Rakennusoikeus on 42 400 k-m2. Tehokkuusluku e noin 1,98.

- Pyöräpaikkoja: 1 pp/ 80 k-m^2 toimistoille, 1 pp/ 50 k-m^2 liiketiloille, muiden tilojen polkupyöräpaikat määritellään tapauskohtaisesti.

- Autopaikkoja: 1 ap/ 100 k-m^2 toimistoille, 1 ap/ 380 k-m^2 majoitustiloille, 1 ap/ 180 k-m^2 liiketiloille
- Sisäpihalle saa sijoittaa enintään 97 pysäköintipaikkaa.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Ympäristön laatua koskevat asemakaavan tavoitteet toteutuvat hyvin. Rakennusten arkkitehtuurista ja kaupunkikuvasta on annettu laatua ja julkisivumateriaaleja ja -värejä koskevia määräyksiä. Liiketilat ja aukiomainen kivetty alue luovat kohtaamisen paikan ja viihtyisän tilan sekä terveysvaikutuksia. Pysäköintilaitoksen katto myös luo tunnelmallisen viihtyisän vehreän oleskelutilan.

Viherrakentamisesta, vihertehokkuudesta ja hulevesien käsittelystä on annettu määräykset. Myös hiilineutraalisuuteen edistäviä määräyksiä on annettu. Vihertehokkuuden tason määritetyllä saadaan aikaan esteettistä sekä viihtyisää vehreää ympäristöä.

Korttelin sisälle muodostuu turvallisia jalankulkualueita. Auto- ja huoltoliikenne on sijoitettu kulkemaan pääasiassa kaavamuutosalueen reunoja pitkin. Pysäköinti on toteutettu osittain maatasopysäköintinä ja osittain vehreään pysäköintilaitokseen. Alueelle on myös kaavamääräyksillä varauduttu pyöräpysäköintiin. Korttelin sisäisesti on huolehdittu siitä, että jalankulkuyhteydet rakennuksista pysäköintialueille ovat mahdollisimman lyhyitä ja miellyttäviä.

Kaavan mukaiset uudet rakennukset noudattavat ympäröivän kaupunkirakenteen mittakaavaa. Rakennusten arkkitehtuurista on annettu laatua ja julkisivumateriaaleja koskevia määräyksiä. Ekologisuus ja taloudellisuus on otettu huomioon. Viherrakentamisesta ja hulevesien käsittelystä on annettu määräykset ja uusiutuvan energian käyttöön ohjataan.

4.3 ALUEVARAUKSET

Asemakaavamuutoksessa on esitetty aluevaraukset toimitilarakennusten korttelialueille. Alueella kerrosluku on vaihteleva. Tämä myös tekee alueesta kaupunkimaisen. Rakennukset on sijoitettu strategisesti Karhumäentien, Ilmakehän ja Lentoasemantien varrelle luoden näkyvyyttä alueelle. Mitkään rakenteet tai laitteet eivät saa ylittää korkeustasoa +100 m mpy, johtuen lentokentän läheisyydestä. Alueelle muodostuu kaupunkimainen sisäpiha, jossa yhdistyy vehreäksi suunniteltu maantasopysäköintialue, osa säilytetystä kalliosta, vehreä pysäköintilaitoksen katto sekä aukiomaisesti laatoitettu alue oleskelutiloina. Seuraavien otsikoiden alla kerrotaan tarkemmin käyttötarkoituksittain kaavan sisältö.

Asemapiirros. Arkkitehdit Soini & Horto Oy 9/2020.

Näkymä Lentoasemantien suunnasta. Arkkitehdit Soini & Horto Oy 2020.

4.3.1 Korttelialueet

KTY, Toimistotilarakennusten korttelialue

Asemakaavamuutoksella muodostetaan korttelista 52412 toimistotilarakennusten korttelialueeksi. Toimistotilarakennusten korttelialueelle saa sijoittaa toimistotiloja, koulutustiloja, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia tuotantotiloja sekä majoitus- ja liiketiloja yhteensä 42 400k-m^2. Korttelin rakennusten korkeimmat kohdat sijoittuvat näköalapaikoille ja näkymien päätteeksi Ilmakehän, Karhumäentien ja Lentoasemantien varteen.

Toimistot sijoittuvat Karhumäentien, Ilmakehän ja Lentoasemantien varteen. Liiketilat sijoitetaan Karhumäentien varteen ja aukeavat myös Karhumäentielle. Rakennusten kerroskorkeudet vaihtelevat seitsemännen ja kolmentoista kerroksen välillä. Rakennukset tulee olla arkkitehtuuriltaan, materiaaliltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisia ja kaupunkimaisia. Lisäksi rakennusten arkkitehtuurin, julkisivujen yksityiskohtien, ikkunajaotusten sekä värityksen ja/tai materiaalien tulee kuitenkin olla vaihtelevia eri rakennuksissa. Rakennusten tulee myös muodostaa yhtenäinen kokonaisuus. Tällä tavoin muodostetaan korkealaatuinen kaupunkikuva sekä jalankulkureitistä mielenkiintoisempi.

Kortteliin muodostuu myös vehreä sisäpiha, johon saa sijoittaa maantasoista pysäköintiä. Lisäksi korttelissa on saatu säilymään osa louhitusta kalliosta, joka yhdistyy kaupunkikuvassa vehreän kattoiseen pysäköintilaitokseen. Nämä muodostavat yhdessä viihtyisän tilan. Korttelin luoteiskulmaan muodostetaan myös aukiomainen laatoitettu alue, joka ulottuu sisäpihalle saakka muodostaen viihtyisän ja kaupunkimaisen oleskelutilan. Korttelista on laadittu vihertehokkuussuunnitelma. Korttelin vihertehokkuusluvuksi muodostuu 0,8. Korttelissa hyödynnetään myös hiilineutraalisuutta edistäviä ratkaisuja.

Autopaikat sijoittuvat pääasiassa maantasopysäköintiin korttelin sisäpihalle sekä pysäköintilaitokseen, mutta niitä saa sijoittaa myös rakennusten alle. Liikenne kulkee pitkälti korttelin reunoja

pitkin. Pääliittymä alueelle on Karhumäentieltä alueen eteläosasta. Pohjoispään liittymä palvelisi hotellin asiakasliikennettä.

Näkymä Karhumäentieltä. Arkkitehdit Soini & Horto Oy 2020.

Näkymä sisäpihalta. Arkkitehdit Soini & Horto Oy 2020.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien ja edelleen paranevien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Veromiehen alue kokee muutoksen murretta. Kaavamuutoksella täydennetään juna-asemien ympärille muodostuvaa keskustamaista aluetta työpaikkatoimintoja mahdollistavalla korttelilla. Tällä asemakaavamuutoksella edistetään Aviapoliksen asemaa yhtenä seudun voimakkaimmin kasvavana työpaikka-alueena sekä monipuolisen työpaikkarakentamiselle kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena, valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja Aviapolis kaavarungon (2015) mukaisesti. Asemakaavamuutoksella tuetaan alueen houkuttelevuutta työpaikkasijoittumisen avulla mahdollisille tulevaisuuden asukkaille, jotka haluavat sijoittua työpaikkojen läheisyyteen tai haluavat työpaikan sijoittuvan hyvien liikenneyhteyksien läheisyyteen.

Yhdyskuntarakenne

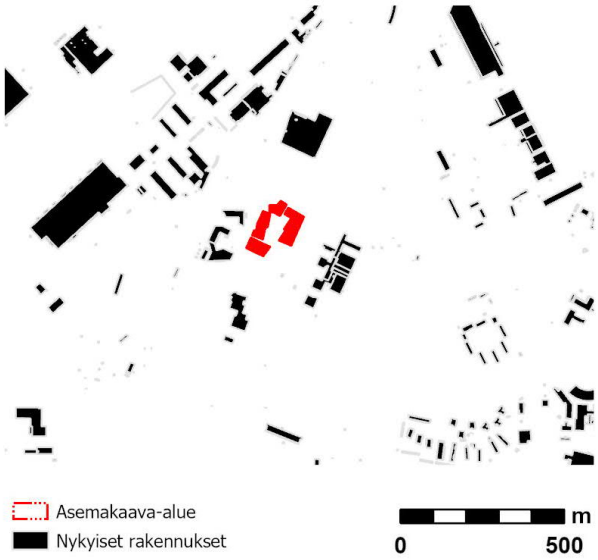

Alue rajautuu pohjoisessa Ilmakehään ja Virinpolkuun, lännessä Karhumäentiehen ja Karhumäenkujaan, idässä Lentoasemantiehen ja etelässä Karhumäenkallioon. Alueen korttelirakenne muuttuu voimassa olevasta kaavasta, jossa rakennukset muodostavat kaksi suurempaa rakennusmassaa keskelle korttelia, kaupunkimaisemmaksi, jossa kortteleiden rakennukset sijaitsevat korttelin rajojen läheisyydessä muodostaen sisäpihan ja siten kaupunkimaisen kokonaisuuden. Ratkaisu luo tiivistä ja tehokasta kaupunkirakennetta.

Rakentaminen sijoittuu joukkoliikenteen yhteyksien tuntumaan ja on mahdollisimman hyvin saavutettavissa kaikilla liikennemuodoilla.

Kaupunkikuva

Uusi rakentaminen parantaa alueen kaupunkikuvaa nykyhetkeen verrattuna. Voimassa olevan asemakaavan suhteen alueesta muodostuu vehreämpi ja eläväisempi kortteli. Korkeilla rakennuksilla luodaan alueelle näkyvyyttä ja korostetaan Aviapolis Core -viitesuunnitelman mukaista kaupunkikeskustamaista kaupunkitilan paikkaa kaukomaisemassa. Mittakaava on sovitettu ympäröivään rakenteeseen luoden urbaanisen vaikutelman alueelle edukseen. Arkkitehtuurilla luodaan monipuolista, mutta kuitenkin yhtenäistä kaupunkikeskustamaista kokonaisuutta. Vihertehokkuuden avulla saadaan alueesta aikaiseksi vehreämpi kokonaisuus.

Näkymä Karhumäentieltä. Arkkitehdit Soini & Horto Oy 2020.

Näkymä korttelin sisäänkäynnistä. Arkkitehdit Soini & Horto Oy 2020.

Palvelut ja työpaikat

Uusia työpaikkoja alueelle tulee kaavan mahdollistavien toimisto-, koulutus-, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia tuotanto- sekä majoitus- ja liiketilojen myötä. Työpaikkojen määrään ei juuri

tule muutosta voimassa olevaan asemakaavaan nähden. Aviapoliksen työpaikat ja palvelut ovat hyvien joukkoliikenneyhteyksien tai pyörämatkan päässä, joten hanketta voidaan myös pitää VAT:n mukaisena. Aviapoliksessa asukaslukumäärän kasvu kuitenkin edesauttaa koko Aviapoliksen palveluiden säilymistä ja monipuolistumista.

Taloudelliset vaikutukset

Asemakaavan ratkaisuilla ei ole merkittäviä kaavataloudellisia vaikutuksia. Asemakaavamuutosalueen taloudellisia vaikutuksia helpottaa alueen sijainti. Alue sijaitsee jo entisestään hyvien liikenneyhteyksien kuten Kehäradan asemien, bussiliikenneyhteyksien ja merkittävien seudullisten ja valtakunnallisten kulkuväylien sekä tulevaisuudessa ratikkareitin läheisyydessä. Kaupunkikeskustaimainen korkeatasoinen sekä viihtyisä ja vehreä ympäristö parantavat kuin kaavamuutosalueen että Aviapoliksen mainetta ja vetovoimaisuutta sekä täten myös koko Vantaan ja laajemmin seudun kilpailukyvykkyyttä. Maanomistaja osallistuu kunnallistekniikan rakentamisen sopimuksin.

Sosiaalinen ympäristö

Alueelle sijoittuu muun muassa toimisto- ja liiketiloja, jotka yhdessä vehreän ympäristön sekä kaupunkikeskustamaisen kaupunkikuvan kanssa mahdollistavat viihtyisän ja eloisan korttelitilan. Tavoitteena on ehjä sosiaalinen aluekokonaisuus. Hanke on VAT:n mukainen.

Virkistys

Hanke työntekijöineen ja asiakkaineen lisää virkistysalueiden, kuten Lokinpuiston, Karhumäenkallion tai Pyttisbergetin käyttöä. Hyvät liikenneyhteydet kuten Kehärata sekä tuleva Vantaan ratikka auttavat työntekijöitä sekä muita korttelissa asioivia muiden arjen toimintojen pariin kuin pääkaupunkiseudulla ja että lentoaseman läheisyyden takia myös kauemmaskin. Asemakaavamuutosalueella on myös säilytetty osa louhitusta kalliosta, johon korttelissa toimivat pääsevät jalankulkuyhteyksin ja, jonka kautta päästään myös pysäköintilaitoksen vehreälle oleskelutilalle virkistymään. Hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Kaava-alue sijaitsee Kehäradan aseman, tulevan Vantaan ratikan pysäkin ja joukkoliikenneterminaalin lähiympäristössä. Asemakaavamuutos lisää alueella joukkoliikenteen käyttöä ja parantaa joukkoliikennepalvelujen kannattavuutta. Suunnitelman mukainen toteutus mahdollistaa myös pyöräilyn pääpyöräreitin alueen halki lentoasemalle sekä lisää pyöräilyn houkuttelevuutta myös laadukkailla pyöräpaikoilla. Suunnitelma edesauttaa myös kestävää autoilua sähköauton latauspisteillä.

Vesihuolto

Asemakaavamuutosalueen yleinen vesihuolto on jo rakennettu valmiiksi ja tämän takia lisärakentamista edellytetä. Asemakaavamuutos ei edellytä johtosiirtoja eikä johtokujan merkitsemistä.

Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma. Hulevesiä on viivytettävä korttelialueella tonttijaosta riippumatta. Myös pihojen ja ulko-oleskelutilojen viherrakentamien on liitettävä hulevesien hallintaan teknisesti ja toiminnallisesti. Lisäksi sisäpihan maantasoisen pysäköintialueen pinnan tulee osittain olla vettä läpäisevää materiaalia.

Ympäristöhäiriöt

Liikennemelu

Sitowise Oy on laatinut asemakaavamuutoksen ratkaisun tueksi meluselvityksen (22.9.2020), jossa esitetyt ääneneristävyysvaatimukset on otettu huomioon asemakaavan määräyksiä laatiessa yhdessä kaupungin asiantuntijoiden kanssa.

Asemakaavamuutoksen äänieristysvaatimuksia määriteltäessä on otettu huomioon katuliikenteen, lentoliikenteen ja lentokoneiden huoltokoekäyttöpaikan aiheuttamat melut. Melutilannetta myös huomioiden asemakaavamuutosalueen kaupunkirakenne perustuu osittain umpikorttelimaiseen korttelirakenteeseen. Näin varmistetaan hiljainen sisäpiha.

Rakennusten ulkokuorten ääneneristävyysvaatimus ΔL vaihtelee 28 dB – 40 dB välillä riippuen rakennusten käyttötarkoituksista sekä sijainnista korttelialueella. Toimisto- ja liiketilojen ulkovaippa ääneneristävyyden ΔL tieliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 28 dB. Majoitustilan luoteiseen avautuvien julkisivujen ulkovaippa ääneneristävyyden ΔL tieliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 40 dB. Lisäksi majoitustilan muiden julkisivujen ulkovaipan ääneneristävyyden ΔL tieliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 35 dB. Puolestaan koulutustilojen ulkovaipan ääneneristävyyden ΔL tieliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 35 dB. Ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomien tuotantotilojen ulkovaippa ääneneristävyyden ΔL tieliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 28 dB. Esitetyistä majoitustilan ääneneristävyysvaatimuksista voidaan poiketa vain, jos esitetään siitä tarkastelut rakennuslupavaiheessa.

Ilmanlaatu

Tieliikenteen, lähinnä Lentoasemantien, Ilmakehän ja Karhumäentien aiheuttamat pienhiukkaset tai typpidioksidi eivät aiheuta ongelmia asemakaavamuutosalueen toiminnoille.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Suunnittelualueen kohdalla rakentaminen sijoittuu jo louhitulle kallioalueelle. Tästä huolimatta osa kalliosta on saatu säilymään ja siinä olevia puita säästetään. Asemakaavamuutosalueen eteläpuolella sijaitsee Karhumäenkallio ja yleiskaavaluonnoksen 2020 mukainen virkistysalueyhteys. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Luontoarvojen ja ekosysteemipalveluiden turvaamiseksi kaavassa määrätään korttelialueen vihertehokkuus, jonka toivotaan tuottavan monipuolista ympäristöä.

Vesitalous
Kaavamuutoksen myötä kaavamuutosalueen vettä läpäisemättömän pinnan määrä lisääntyy. Läpäisemättömien pintojen lisääntyessä on odotettavissa, että hulevesivirtaamat kaava-alueelta kasvavat. Kaava-alueen hulevesien muodostumista korttelialueilla pyritään ehkäisemään vettä läpäisevillä pintamateriaaleilla, ohjaamalla hulevettä kasvillisuuden käyttöön ja soveltamalla hulevesien luonnonmukaisen hallinnan periaatteita. Hulevesiä tulee viivyttää tontinjaosta riippumatta. Sitowise Oy on laatinut hulevesiselvityksen asemakaavamuutosalueelle.

Tontilla muodostuvia hulevesiä tulee imeyttää tai viivyttää ennen vesien johtamista yleiseen verkostoon. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tontin tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamitoitus tehdään 30 minuuttia kestävälle

sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille. Tulvareitti on syytä mitoittaa 50 mm sadetilanteelle.

Rakennusluvan yhteydessä tontille tulee laatia hulevesisuunnitelma, joka hyväksytetään kaupungilla.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö esimerkiksi lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettava keskustakortteli tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Se tukeutuu ja tukee laadukkaita joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä.

Asemakaavamuutostyön ohella Optiplan Oy on laatinut asemakaavamuutosalueelle hiilineutraaliusselvityksen, jossa on käsitelty mahdollisia ilmastonmuutokseen vaikuttavia tekijöitä kuten päästöjä sekä niihin liittyen ratkaisuja. Näitä tuloksia on otettu huomioon ja niistä on yhteistyössä NCC Property Development Oy:n ja Optiplan Oy:n sekä kaupungin asiantuntijoiden kanssa laadittu määräyksiä. Ratkaisuissa on huomioitu muun muassa kestävän liikkumisen potentiaalin kasvattaminen sekä energiaratkaisut, vehreys ja materiaalit. Työn ohella on myös suoritettu massatasapainoa niin, että osa louhitusta kalliosta on hyödynnetty Aviapoliksen alueella säästäen päästöjä, jotka olisivat aiheutuneet pitkissä kuljetuksissa. Asemakaava-alueella vaaditaan kaavamääräyksissä vihertehokkuus 0,8. Vihertehokkuuden - viherpintojen ja puiden - avulla hillitään ilmastonmuutosta ja edistetään siihen sopeutumista vähentämällä tulvariskejä, luomalla hiilinieluja ja lieventämällä lämpösaarekeilmiötä.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tieliikenteen melu on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy kunnallistekninen sopimus. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen.

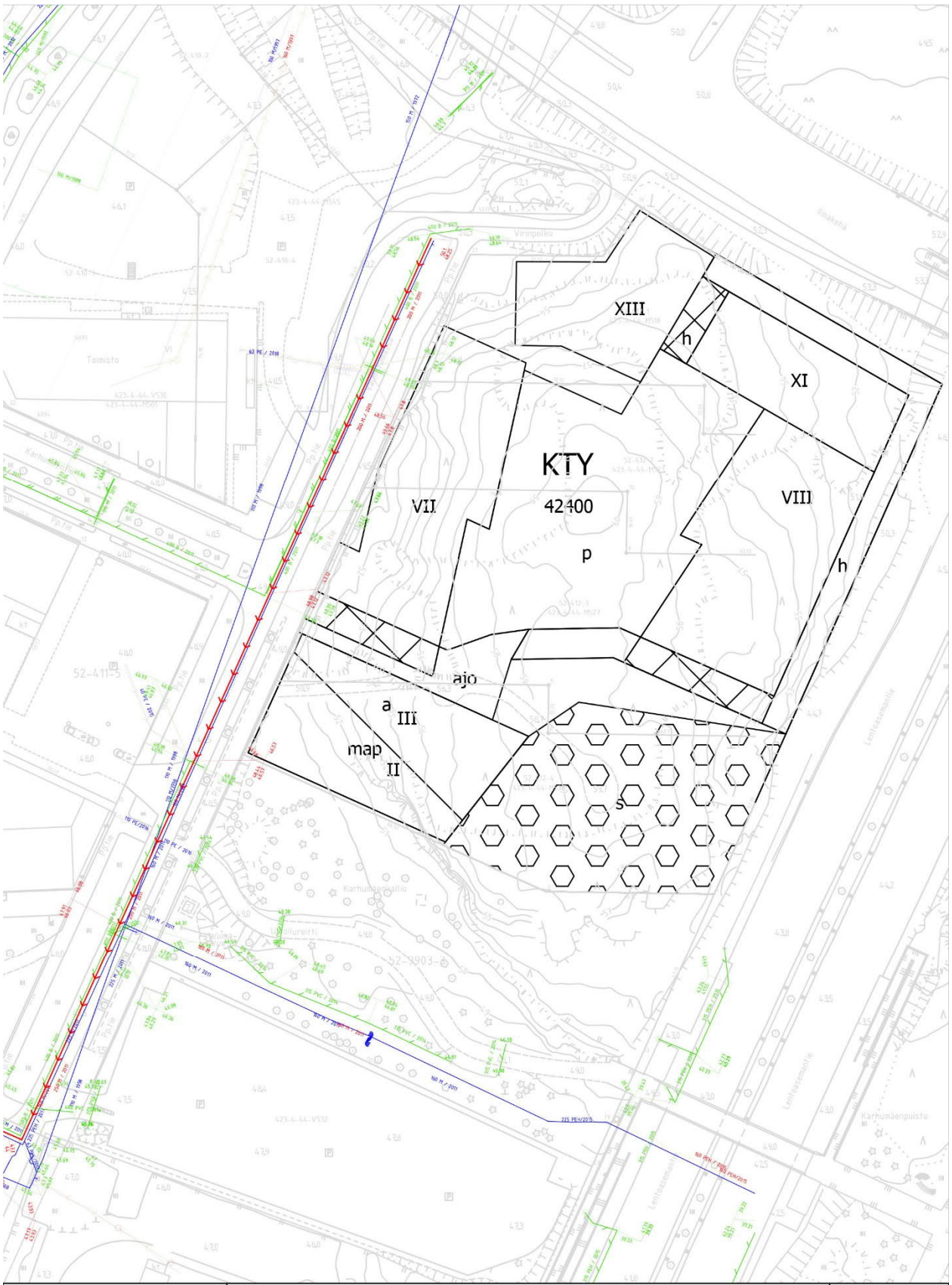

Vantaan kaupunki copyright	Vesihuollon esisuunnitelma 002371 Mondo	ETRS-GK25 Koord.järj.
Paula Luomala tulosteen laatija		N2000 Korkeusjärj.
17.11.2020 päiväys	0 20 100 m	1:1500 Mittakaava

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan Energia:	Antti Hartikainen	
Arkkitehdit Soini & Horto Oy:	Arno Stenbäck	
	Maija Gulin	
Sitowise Oy:	Olli Kontkanen	
	Tiina Tuomola	
	Lauri Harilainen	
	Juha Järvinen	
	Giovanni Chaurand	
Vantaan kaupunki:		
Vantaan kaupunkirakenne:	Johanna Rajala	alue-arkkitehti
	Agon Shala	Kaavoitusinsinööri
	Merja Häsänen	Asemakaava-arkkitehti
	Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
	Ari Pietilä	ympäristösuunnittelija
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
	Mikko Vanhanen	projekti-insinööri
	Ilkka Laine	asemakaavapäällikkö
	Paula Luomala	suunnitteluinsinööri
	Marja Vuorinen	ympäristösuunnittelija
	Jari Viinanen	ympäristökeskuksen päällikkö
	Sirpa Mäkilä	maisema-arkkitehti
	Hanna Tiira	vastaava lupa-arkkitehti
	Virpi Mamia	yleiskaava-arkkitehti
	Tarja Laine	kaupunkirakenne ja ympäristön päällikkö
	Arja Lukin	projektinjohtaja
	Jarmo Pajunen	liikenteen alueinsinööri
	Mikko Kettunen	alueinsinööri

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 16. päivänä helmikuuta 2021

Agon Shala
Kaavoitusinsinööri

Johanna Rajala
Aluearkkitehti

7. ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	10.12.2020
Kaavan nimi	002371 Veromies 52 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	04.03.2020
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002371
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	2,1425	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]	0,4360	**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	2,1425

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**

Rakennuspaikat [lkm] **Omarantaiset** **Ei-omarantaiset**

Lomarakennuspaikat [lkm] **Omarantaiset** **Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**2,1425**	**100,0**	**42400**	**1,98**	**0,0000**	**0**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	2,1425	100,0	42400	1,98	0,0000	0
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,4360**	**20,4**	**0**	**-1,2681**	**0**

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**2,1425**	**100,0**	**42400**	**1,98**	**0,0000**	**0**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	2,1425	100,0	42400	1,98	0,0000	0
KT	0,0000		0		-2,1425	-42400
KTY	2,1425	100,0	42400	1,98	2,1425	42400
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,4360**	**20,4**	**0**	**-1,2681**	**0**
map	0,4360	100,0	0	-1,2681	0

8. ASEMAKAAVAKARTTA JA –MÄÄRÄYKSET

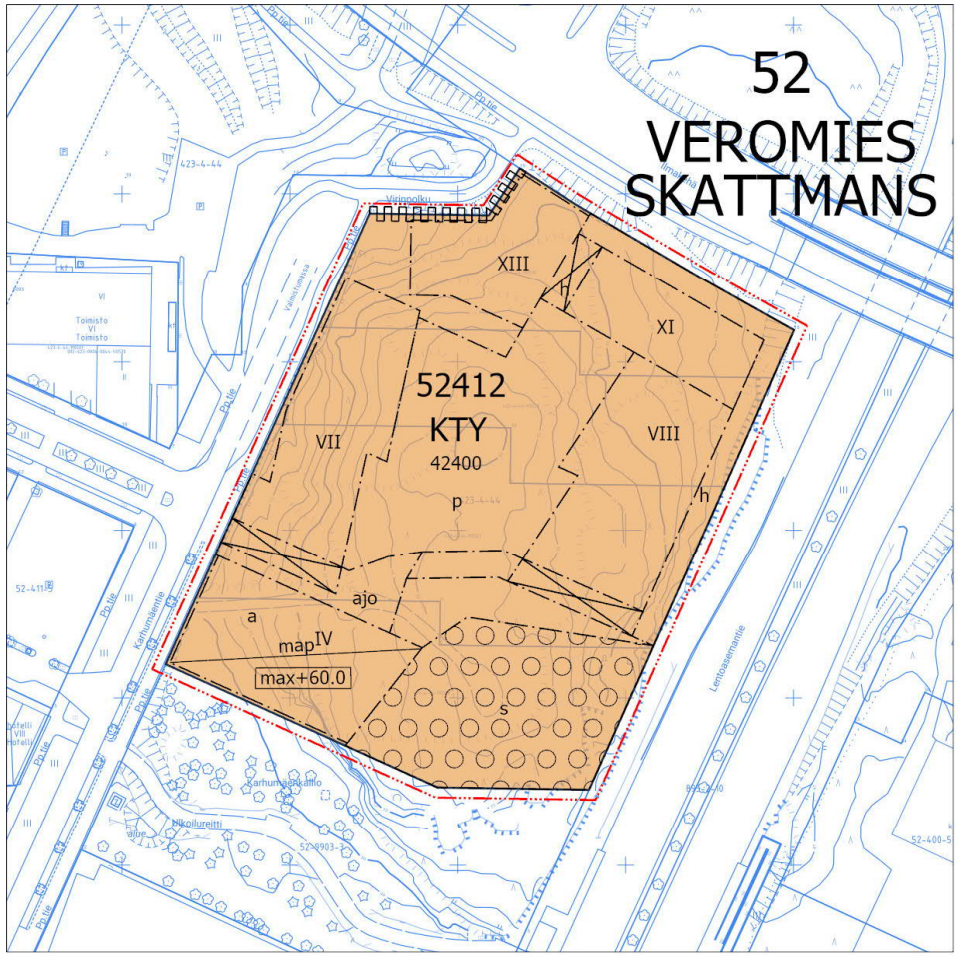

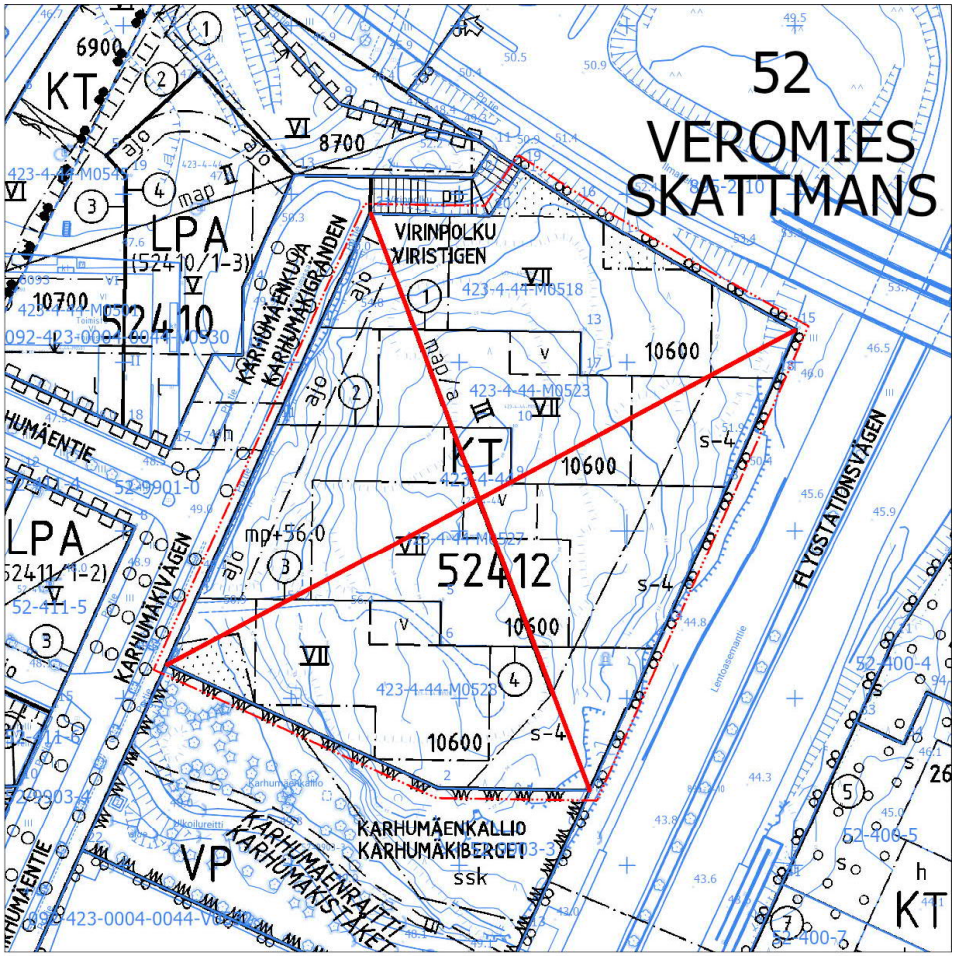

ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS POISTETTAVAT MERKINNÄT

1:2000

0 25 50 100 m

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
002371	16.2.2021

Vantaan kaupunki

MONDO

Kaupunginosa 52, Veromies

Asemakaavan muutos

Kortteli 52412.

1:2000

Vanda stad

MONDO

Stadsdel 52, Skattmans

Ändring av detaljplanen

Kvarteret 52412.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

KTY

Toimitilarakennusten korttelialue.

Yleistä

Alueelle saa sijoittaa toimistotiloja, koulutustiloja, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia tuotantotiloja sekä majoitus- ja liiketiloja.

Rakennusten tulee olla arkkitehtuuriltaan, materiaaliltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisia ja kaupunkimaisia. Korttelin rakennusten tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus.

Korttelista tulee esittää valaistussuunnitelma rakennuslupavaiheen yhteydessä.

Mitkään rakenteet tai laitteet eivät saa ylittää korkeustasoa + 100 m mpy.

Ilmanvaihtokonehuoneet ja muut tekniset tilat sekä laitteet tulee sovittaa rakennuksen arkkitehtuuriin.

Rakennuksen katolle saa rakentaa ilmastointikonehuoneen kerrosluvun estämättä osaksi julkisivua.

Tekniset tilat ja pysäköinnin tilat saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi.

Korttelin kokonaiskerrosalasta tulee rakentaa rakennusten kivijalassa vähintään 400 k-m² liiketilaa.

Liiketilat tulee sijoittaa Karhumäentien varrelle maantasokerrokseen. Vähintään yksi liiketila tulee varustaa kahvila- / ravintolatoiminnan mahdollistavaksi.

Katualueen tai aukiomaisen kivetyn alueen puolella sijaitseviin liiketiloihin tulee olla suora kulkuyhteys kadulta/aukiomaiselta kivetetyltä alueelta.

Karhumäentien puolella sijaitsevien liiketilojen tulee avautua Karhumäentielle.

Jätetilat tulee sijoittaa rakennukseen ja/tai pysäköintitaloon.

Huoltoliikenne tulee järjestää turvalliseksi, siten että se ei merkittävästi häiritse sisäpihan toimintoja.

Pitkien katunäkymien päätteet Karhumäentien risteyksessä ja Ilmakehän varrella tulee toteuttaa kaupunkikuvallisina kiinnekohtina.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för verksamhetsbyggnader.

Allmänt

I området är det tillåtet att placera kontorslokaler, utbildningslokaler, produktionslokaler som inte stör miljön samt inkvarterings- och affärslokaler.

Byggnaderna ska hålla hög standard och vara urbana till sin arkitektur, sina material och med tanke på stadsbilden. Kvarterets byggnader ska bilda en enhetlig helhet.

En belysningsplan för kvarteret ska presenteras i anslutning till bygglovsskedet.

Inga konstruktioner eller anordningar får överskrida höjdnivån + 100 m öh.

Ventilationsmaskinrum och övriga tekniska utrymmen samt anordningar ska anpassas till byggnadens arkitektur.

På byggnadens tak får ett ventilationsmaskinrum byggas som en del av fasaden, utan att våningstalet utgör ett hinder.

Tekniska utrymmen och utrymmen för parkering får byggas utöver byggrätten.

I kvartersområdet ska minst 400 m²-vy byggas som affärsutrymmen.

Affärslokalerna ska placeras längs Karhumäkivägen i markplansvåningen. Minst en affärslokal ska utrustas så att den möjliggör café-/restaurangverksamhet.

Affärslokalerna mot gatuområdet eller det torgliknande stenlagda området ska ha en direkt förbindelse från gatan/det torgliknande stenlagda området.

Affärslokalerna på Karhumäkivägens sida ska öppnas upp mot Karhumäkivägen.

Soprum ska placeras i byggnaden och/eller i parkeringshuset.

Servicetrafiken ska organiseras på ett säkert sätt så att den inte stör innegårdens funktioner i nämnvärd utsträckning.

Sluten på långa gatuvyer i Karhumäkivägens korsning och vid Luftleden ska förverkligas så att det bildas stadsbildsmässiga fixpunkter på platserna.

Rakentamisessa ja suunnittelussa on otettava huomioon lähiympäristössä sijaitseva Kehärata sekä sen vaatimat louhinnan mahdolliset rajoitukset.

Vid byggandet och planeringen ska den närliggande Ringbanan tas i beaktande, samt eventuella begränsningar som banan ställer för brytningsarbeten.

Rakentaminen ja esirakentaminen eivät saa vaarantaa ja muuttaa Karhumäenkalliopuiston kasvillisuutta tai maaperää.

Byggande och grundberedning får inte äventyra och förändra växtligheten eller jordmånen i parken Karhumäkiberget.

Korttelin ajoliittymän kohtaa tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin. Korttelinliittymä ei saa vaarantaa liikenneturvallisuutta, heikentää näkymiä Karhumäentieltä korttelin sisäpihalle tai liittymän toimivuutta.

Platsen för kvarterets körförbindelse ska framhävas med arkitektoniska medel. Kvartersanslutningen får inte äventyra trafiksäkerheten, försämra utsikten från Karhumäkivägen mot kvarterets innergård eller anslutningens funktion.

Alueelle tulevat muuntamot tulee pyrkiä sijoittamaan rakennusten yhteyteen tai integroida osaksi rakennettavaa ympäristöä, myös värityksensä osalta.

De transformatorstationer som kommer till området ska man sträva efter att placera i anslutning till byggnaderna eller integreras som en del i den miljö som byggs, också för färgernas del.

Rakennuksen ja katualueen välinen tila tulee pääasiassa kivetä, istuttaa tai käsitellä muutoin osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun.

Utrymmet mellan byggnaden och gatuområdet ska huvudsakligen stenläggas, planteras eller annars behandlas som en del av ett högklassigt urbant gaturum och det ska ansluta till gatan på ett smidigt sätt.

Korttelin luoteiskulmaan Karhumäentien pohjoispäähän tulee sijoittaa tontille vähintään 500 m² kokoinen aukiomainen kivetty alue, jonka tulee ulottua sisäpihalle saakka. Aukiomaisesti kivettyä aluetta rajaavien rakennusten välistä on avauduttava näkymä kadulta korttelin sisäpihalle. Talojen väliin tulee jäädä vähintään 6 m vapaata tilaa.

Ett minst 500 m² stort torgliknande stenlagt område ska placeras på tomten i kvarterets nordvästra hörn i norra ändan av Karhumäkivägen, vilket ska sträcka sig ända fram till innergården. Mellan de byggnader som avgränsar området som stenlagts på ett torgliknande sätt ska en vy öppnas från gatan till kvarterets innergård. Mellan husen ska minst 6 m fritt utrymme lämnas..

Mahdolliset saatto- ja huoltoliikenteen reitit aukiomaiselle kivetetylle alueelle on suunniteltava siten, että maantason liiketilat voivat luontevasti avautua aukiomaiselle kivetetylle alueelle.

Eventuella vägar för avlämnings- och hämtningstrafik och servicetrafik till det torgliknande stenlagda området ska planeras så att affärslokaler på markplanet på ett naturligt sätt kan öppnas upp mot det torgliknande stenlagda området.

Julkisivut

Rakennusten arkkitehtuurin, julkisivujen yksityiskohtien, ikkunajaotusten sekä värityksen ja/tai materiaalien tulee olla vaihtelevia eri rakennuksissa.

Fasader

Byggnadernas arkitektur, fasadernas detaljer, fönstergrupperingar samt färgsättning och/eller material ska variera i olika byggnader.

Rakennusten maantasokerrosten tulee antaa avonainen ja toiminnallinen vaikutelma.

Byggnadernas markplansvåningar ska ge ett öppet och funktionellt intryck.

Rakennusten kattokerroksen tulee muodostaa mielenkiintoinen siluetti kaupunkimaisemassa.

Byggnadernas takvåning ska bilda en intresseväckande silhuett i stadslandskapet.

Rakennusten maantasokerrosten julkisivun tulee olla pääosin lasia jalankulkijoiden suuntaan lukuun ottamatta pysäköintitaloa.

Fasaden i byggnadernas markplansvåningar ska huvudsakligen bestå av glas i gångtrafikens riktning, med undantag av parkeringshuset.

Katolle sijoitettavien laitteiden tulee olla pinnaltaan erittäin vähän heijastavia.

Anordningar som placeras på taket ska till ytan vara minimalt reflekterande.

Pysäköintitalon etelä-, pohjois- ja länsiseinät tulee tehdä pääosin viherseininä. Kasvien elinmahdollisuudet tulee varmistaa.

Parkeringshusets väggar mot söder, norr och väster ska huvudsakligen byggas som grönväggar. Växternas livsbetingelser ska tryggas.

Piha ja hulevedet

Pääsisäänkäynneiltä tulee olla suora ja turvallinen yhteys kevyeen liikenteen reiteille Karhumäentien suuntaan. Rakennuksista tulee järjestää sujuvat, turvalliset ja miellyttävät jalankulkuyhteydet kallioalueelle ja pysäköintipaikoille.

Gårdar och dagvatten

Från huvudentréerna ska det finnas en direkt och trygg förbindelse till gång- och cykellederna i Karhumäkivägens riktning. Från byggnaderna ska smidiga, trygga och trivsamma gångförbindelser ordnas till bergsområdet och parkeringsplatserna.

Korttelin vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla 0,8. Rakennuslupavaiheessa on esitettävä pihasuunnitelma ja vihertehokkuuslaskelma.

Målsättningstalet för kvarterets gröneffektivitet ska vara 0,8. I bygglovsskedet ska en plan över gården och en gröneffektivitetskalkyl presenteras.

Kalliolla olevia puita tulee säilyttää ja ne on suojeltava rakentamisen aikana.

Träden på berget ska bevaras och de ska skyddas under byggandet.

Louhittu kallioseinämä tulee maisemoida korostaen kalliota ja sen luontevaa kasvillisuutta.

Den brutna bergväggen ska anpassas till landskapet så att berget och dess naturliga växtlighet framhävs.

Tontteja ei saa aidata lukuun ottamatta Lentoasemantietä sekä Ilmakehää vasten olevaa rajaa.

Tomterna får inte inhägnas med undantag av gränsen till Flygstationsvägen och Luftleden.

Piha-alueiden ajoreitit tulee erottaa jalankulkualueista materiaaleilla, istutuksilla ja rakenteilla. Piha-alueiden pinnoituksessa tulee käyttää vaihtelevasti kiveystä ja muita korkeatasoisia materiaaleja. Pintamateriaalien ja istutusalueiden välisten rajojen tulee olla vaihtelevia. Pitkien suorien linjojen muodostumista tulee välttää.

Gårdsområdenas körvägar ska separeras från områdena för gångtrafik genom material, planteringar och konstruktioner. Vid gårdsområdenas ytbeläggning ska stenläggning och andra material av hög kvalitet användas på ett varierande sätt. Ytmaterialens och planteringsområdenas gränser ska vara varierande. Man ska undvika att det bildas långa raka linjer.

Pihat tulee suunnitella ja toteuttaa yhtenäisenä kokonaisuutena tonttijaosta riippumatta.

Gårdarna ska planeras och anläggas som en sammanhängande helhet oberoende av tomtindelningen.

Piha-alueelle tulee istuttaa myös suuriksi kasvavia puulajeja, joiden elinmahdollisuudet tulee varmistaa riittävillä kasvualustoilla ja lajivalinnoilla.

I gårdsområdet ska också högväxta trädslag planteras, vars livsbetingelser ska säkerställas med tillräckliga växtunderlag och val av arter.

Hulevesien johtamisen ja viivyttämisen rakenteilla tulee luoda laadukas kaupunkimainen vesielementti pihalle.

Med konstruktionerna för avledning och fördröjning av dagvatten ska ett högklassigt urbant vattenelement skapas på gården.

Pysäköintilaitoksen katto tulee toteuttaa pääosin viherkattona ja miellyttävänä oleskelutilana. Kalliolta tulee mahdollistaa kulku pysäköintilaitoksen katolle.

Parkeringsanläggningens tak ska byggas huvudsakligen som ett gröntak och som en trivsam vistelseplats. Från berget ska det vara möjligt att ta sig till parkeringsanläggningens tak.

Piha-alueelle ja pysäköintilaitoksen katolle toteutettavien kaiteiden tulee olla eleettömiä ja yksinkertaisia.

De räcken som byggs på gårdsområdet och parkeringsanläggningens tak ska vara okonstlade och enkla.

Sisäpihan maantasoisen pysäköintialueen pinnan tulee osittain olla vettä läpäisevää materiaalia.

Innergårdens parkeringsområde på marknivå ska ha en yta som delvis släpper igenom vatten.

Ympäristörakentamisessa tulee käyttää myös alueelta louhittuja kalliolohkareita tai suuria kiviä.

I miljöbyggandet ska också klippblock som brutits i området eller stora stenar användas.

Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma. Hulevesiä on viivytettävä korttelialueella tonttijaosta riippumatta. Pihojen ja ulko-oleskelutilojen viherrakentamien on liitettävä hulevesien hallintaan teknisesti ja toiminnallisesti.

För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas. Dagvattnet ska fördröjas i kvartersområdet oberoende av tomtindelningen. Gårdarnas och utevistelseplatsernas grönbyggande ska tekniskt och funktionellt anknytas till dagvattenhanteringen.

Pysäköinti

Polkupyöräpaikkoja tulee varata vähintään:
Toimistot 1 pp / 80 k-m²
Liiketilat 1 pp / 50 k-m²

Parkering

Cykelplatser ska reserveras till ett antal av minst:
Kontor 1 cp / 80 m²-vy.
Affärslokaler 1 cp / 50 m²-vy.

Muiden tilojen polkupyöräpaikat määritellään tapauskohtaisesti rakennusluvan yhteydessä.

Cykelplatser för övriga utrymmen fastställs i varje enskilt fall i anslutning till bygglovet.

Pyöräpaikat tulee sijoittaa joko valvottuun, sateelta suojattuun ja/tai lukittuun tilaan. Piha-alueelle mahdollisesti rakennettavien polkupyörien säilytystilojen tulee noudattaa korttelialueen ympäristörakentamisen muotokieltä.

Cykelplatserna ska placeras antingen i ett övervakat regnskyddat och/eller låst utrymme. De utrymmen för cykelförvaring som eventuellt byggs på gårdsområdet ska efterfölja miljöbyggandets formspråk i kvartersområdet.

Autopaikkoja tulee varata vähintään:
Toimistot 1 ap / 100 k-m²
Liiketilat 1 ap / 180 k-m²
Majoitustilat 1 ap / 380 k-m²

Bilplatser ska reserveras till ett antal av minst:
Kontor 1 bp / 100 m²-vy
Affärslokaler 1 bp / 180 m²-vy
Inkvarteringslokaler 1 bp / 380 m²-vy

Sisäpihalle saa sijoittaa enintään 97 pysäköintipaikkaa.

På innergården får högst 97 parkeringsplatser placeras.

Muiden tilojen autopaikat määritellään tapauskohtaisesti rakennusluvan yhteydessä.

Bilplatser för övriga utrymmen fastställs i varje enskilt fall i anslutning till bygglovet.

Autopaikkoja saa sijoittaa myös rakennusten alle.

Bilplatser får också placeras under byggnaderna.

Pysäköintitalo tulee sijoittaa mahdollisimman lähelle Karhumäentietä.

Parkeringshuset ska placeras så nära Karhumäkivägen som möjligt.

Melusuojaus

Toimisto- ja liiketilojen ulkovaippa ääneneristävyyden ΔL tieliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 28 dB.

Bullerskydd

Ljudisoleringen mot vägtrafik- och flygbuller ΔL i kontors- och affärslokalernas ytterhölje ska vara minst 28 dB.

Majoitustilan sijoittuessa korttelin luoteiskulmaan luoteiseen avautuvien julkisivujen ulkovaippa ääneneristävyyden ΔL tieliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 40 dB. Majoitustilan muiden julkisivujen ulkovaipan ääneneristävyyden ΔL tieliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 35 dB. Esitetyistä majoitustilan ääneneristävyysvaatimuksista voidaan poiketa vain, jos esitetään siitä tarkastelut rakennuslupavaiheessa.

Då inkvarteringsutrymmet placeras i kvarterets nordvästra hörn ska ljudisoleringen ΔL mot vägtrafik- och flygbuller vara minst 40 dB i de fasaders ytterhölje som öppnas upp mot nordväst. Ljudisoleringen mot vägtrafik- och flygbuller ΔL ska vara minst 35 dB i ytterhöljet i inkvarterings-utrymmets övriga fasader. Undantag från de föreslagna ljudisoleringskraven för inkvarteringsutrymmet får göras endast om utredningar om det presenteras i bygglovsskedet.

Koulutustilojen ulkovaipan ääneneristävyyden ΔL tieliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.

Ljudisoleringen mot vägtrafik- och flygbuller ΔL ska vara minst 35 dB i utbildningslokalernas ytterhölje.

Ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomien tuotantotilojen ulkovaippa ääneneristävyyden ΔL tieliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 28 dB.

Ljudisoleringen mot vägtrafik- och flygbuller ΔL i ytterhöljet hos produktionslokaler som inte stör miljön ska vara minst 28 dB.

Hiilineutraalisuus

Pysäköintilaitoksessa tulee varata vähintään 5 % paikoista sähköauton latauspisteille. Pysäköintilaitoksessa tulee toteuttaa latauspistevalmius vähintään 30 prosenttiin pysäköintipaikoista.

Klimatneutralitet

I parkeringsanläggningen ska minst 5 % av platserna reserveras för laddningsstolpar för elbilar. I parkeringsanläggningen ska beredskap skaffas för laddstolpar för minst 30 procent av parkeringsplatserna.

	Rakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa on sovellettava energiatehokkaita ja hiilijalanjäljeltään vähäisiä ratkaisuja. Tästä on esitettävä perustelut rakennusluvan yhteydessä.	Vid planeringen och byggandet av byggnaderna ska sådana lösningar tillämpas som är energieffektiva och har ett litet koldioxidavtryck. Om detta ska en motivering läggas fram i anslutning till bygglovet.
	Rakentamisessa tulee käyttää hiilijalanjäljeltään vähäpäästöisiä materiaaleja kuten kierrätettyjä materiaaleja. Julkisivujen päämateriaalien tulee olla kestäviä, pitkäikäisiä ja helposti huollettavia sekä kierrätettäviä. Tästä on esitettävä perustelut rakennusluvan yhteydessä.	I byggandet ska man använda material som till sitt koldioxidavtryck ger låga utsläpp, som återvunnet material. Fasadernas huvudsakliga material ska vara hållbara, varaktiga och lättskötta samt återvinningsbara. Om detta ska en motivering läggas fram i anslutning till bygglovet.
	Toimistorakennuksissa tulee toteuttaa vähintään B-energiatehokkuusluokan keskiarvoa parempi energiatehokkuus. Energiatehokkuusluku varmistetaan rakennusluvan yhteydessä.	Kontorsbyggnaderna ska förses med en energieffektivitet som är bättre än genomsnittet för minst energiprestandaklass B. Energiprestandavärdet fastställs i samband med bygglovet.
	Osa rakennusten käyttöenergiasta on toteutettava paikallisesti korttelialueella uusiutuvan energian keinoin. Jokaiselle tontille on rakennettava energiakaivoja ja/tai vähintään kolmannes rakennusten kattopinta-alasta on hyödynnettävä paikalliseen, uusiutuvan energian tuotantoon. Kattopinta-alasta voidaan tässä yhteydessä vähentää teknisten tilojen ja rakenteiden osuus. Tämä määräys ei koske pysäköintilaitosta.	En del av byggnadernas driftenergi ska produceras lokalt i kvartersområdet genom lösningar som bygger på förnybar energi .På varje tomt ska energibrunnar byggas och/eller minst en tredjedel av byggnadernas takyta utnyttjas för lokal produktion av förnybar energi. I samband med detta kan andelen tekniska utrymmen och konstruktioner dras av från takytan. Denna bestämmelse gäller inte parkeringsanläggningen.
	Katolle sijoitettavat energian tuotantoon tarkoitetut tekniset laitteet ja varusteet on suunniteltava osaksi rakennuksen kattomaisemaa ja arkkitehtuuria.	De tekniska anordningar och utrustning för energiproduktion som placeras på taket ska planeras som en del av byggnadens taklandskap och arkitektur.
	Mahdolliset energiakaivot tulee sovittaa alueen ympäristörakentamiseen. Niiden tarkempi sijainti, määrä sekä muut ominaisuudet määritellään tapauskohtaisesti rakennusluvan yhteydessä.	Eventuella energibrunnar ska anpassas till områdets miljöbyggande. Deras mer exakta positioner, antal och övriga egenskaper fastställs från fall till fall i samband med bygglovet.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
52	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
VERO	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
52412	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
42400	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
VII	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
max+ 60.0	**Pysäköintilaitoksen ylimmän tason ylin sallittu korkeusasema.**	**Högsta tillåtna höjd för parkeringsanläggningens översta plan.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
	Ohjeellinen rakennusala.	**Riktgivande byggnadsyta.**
a	**Auton säilytyspaikan rakennusala**	**Byggnadsyta för förvaringsplats för bil.**
map.IV	**Maanalainen pysäköintitila. Roomalainen numero osoittaa pysäköintitasojen suurimman sallitun lukumäärän.**	**Underjordiskt parkeringsutrymme. Den romerska siffran anger största tillåtna antal bilplan.**
	Ohjeellinen rakennukseen jätettävä kulkuaukko.	**Riktgivande genomfartsöppning i byggnad.**

s	**Alueen osa, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.**	**Del av område där trädbeståndet skall skötas så att det bibehålls livskraftigt och vid behov förnyas så att trädens landskapsmässiga betydelse bevaras.**
ajo	**Ajoyhteys.**	**Körförbindelse.**
h	**Alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa**	**För områdets interna servicetrafik reserverad del av område**
h	**Ohjeellinen alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa.**	**Instruktivt för områdets interna servicetrafik reserverad del av område.**
p	**Pysäköimispaikka.**	**Parkeringsplats.**
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden**

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Asemakaavoitus

Stadsstruktur och miljö
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Vantaalla / Vanda __.__20__

Mätning och geoteknik

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige {Hyväksymispäivä}

9. MUU SUUNNITELMA-AINEISTO

Tuloskortti

Päivämäärä 17.12.2020

Osoite Karhumäentie, Veromies

Kaavan numero 2371 Mondo

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	1,0
Tavoitetaso	0,8

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	1	7
Istutettava kasvillisuus	5	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvillisuuskatot	2	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**11**	**36**

Hulevesimäärä m³	
98,8	
Valuma kerroin C	
0,7	
Viivytystilavuustarve m³	
98,8	
Jää viivyttämättä m³	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m³
0,0	100,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	
30 %	

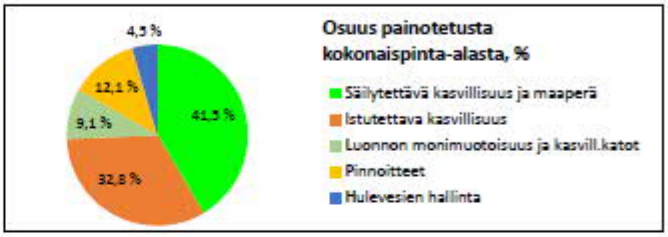

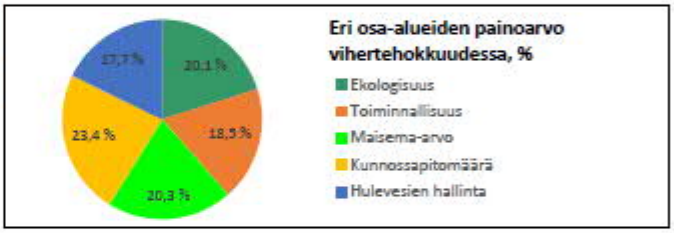

Kaavavaiheen pihasuunnitelma

29 § Maankäyttösopimus / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus / Asemakaavan muutos 002371

VD/419/10.00.01.05/2021
HP/AK/HW/JK/MV/LS

Asemakaavamuutos 002371 on käynnistynyt NCC Property Development Oy:n hakemuksesta Veromiehen kaupunginosassa. Asemakaavamuutoksen tarkoituksena on muuttaa nykyinen toimistorakennusten korttelialue toimitilarakennusten korttelialueeksi. Korttelialueen rakennusoikeus ei muutu asemakaavamuutoksessa. Sopimuksen osapuolina ovat Vantaan kaupunki, Kiinteistö Oy Mondo Africa, Kiinteistö Oy Mondo America, Kiinteistö Oy Mondo Asia, Kiinteistö Oy Mondo Europa sekä NCC Property Development Oy. Maanomistajat maksavat Vantaan kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena yhteensä 6 416 euroa.

Asemakaavan muutoksella nro 002371 mahdollistetaan Veromiehen (52.) kaupunginosassa, osoitteessa Karhumäenkuja 3, olevan nykyisen toimistorakennusten korttelialueen (KT) muuttaminen toimitilarakennusten korttelialueeksi (KTY). Kortteliin on suunnitelmissa sijoitettu hotelli, toimistotilaa sekä pysäköintilaitos. Korttelialueen rakennusoikeus ei muutu asemakaavamuutoksessa.

Sopimusalue koostuu NCC Property Development Oy:n omistamien kiinteistöosakeyhtiöiden, Kiinteistö Oy Mondo Africa, Kiinteistö Oy Mondo America, Kiinteistö Oy Mondo Asia sekä Kiinteistö Oy Mondo Europa, omistamista määräaloista 92-423-4-44-M518, 92-423-4-44-M523, 92-423-4-44-M527 ja 92-423-4-44-M528. Sopimisalue on merkitty karttaliitteeseen (liite A1).

Asemakaavan muutokseen nro 002371 liittyen Vantaan kaupunki ja maanomistajat sopimusalueen omistajina sopivat maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 12 a luvun mukaisesti kunnallistekniikan rakentamisesta ja maanomistajien osallistumisesta sopimusaluetta palvelevan kunnallistekniikan rakentamisen kaupungille aiheuttamiin kustannuksiin.

Kaupunki toteuttaa Karhumäenkujan pohjoispäädyn tonttiliittymän edustan asfaltoinnin ja viimeistelyn 18 kuukauden kuluessa siitä, kun asemakaavamuutos on tullut voimaan ja maanomistajat ovat kirjallisesti pyytäneet kaupungilta toteutusta.

Maanomistajat maksavat kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena yhteensä 6 416 euroa.

Yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvaus erääntyy maksettavaksi asemakaavamuutoksen voimaantullessa. Sopimuksen velvoitteiden suorittamisen vakuudeksi maanomistajat luovuttavat kaupungille yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksen suuruisen omavelkaisen pankkitakauksen.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9. luvun 1 §:n kohdan 40 nojalla kaupunginhallitus päättää maankäyttösopimuksista.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 16.2.2021 § 9

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa Kiinteistö Oy Mondo African, Kiinteistö Oy Mondo American, Kiinteistö Oy Mondo Asian, Kiinteistö Oy Mondo Europan sekä NCC Property Development Oy:n kanssa liitteenä olevan maankäyttösopimuksen / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus
b) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan maankäyttösopimus sekä tekemään em. sopimukseen teknisluonteisia tarkennuksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 29

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) että kaupunki tekee ja allekirjoittaa Kiinteistö Oy Mondo African, Kiinteistö Oy Mondo American, Kiinteistö Oy Mondo Asian, Kiinteistö Oy Mondo Europan sekä NCC Property Development Oy:n kanssa liitteenä olevan maankäyttösopimuksen / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus
b) valtuuttaa kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan maankäyttösopimus sekä tekemään em. sopimukseen teknisluonteisia tarkennuksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- maankäyttösopimus
- liite A1: sopimusalue

Täytäntöönpano: kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
projekti-insinööri Mikko Vanhanen, puh. 043 824 8831, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KOHTEEN SIJAINTI

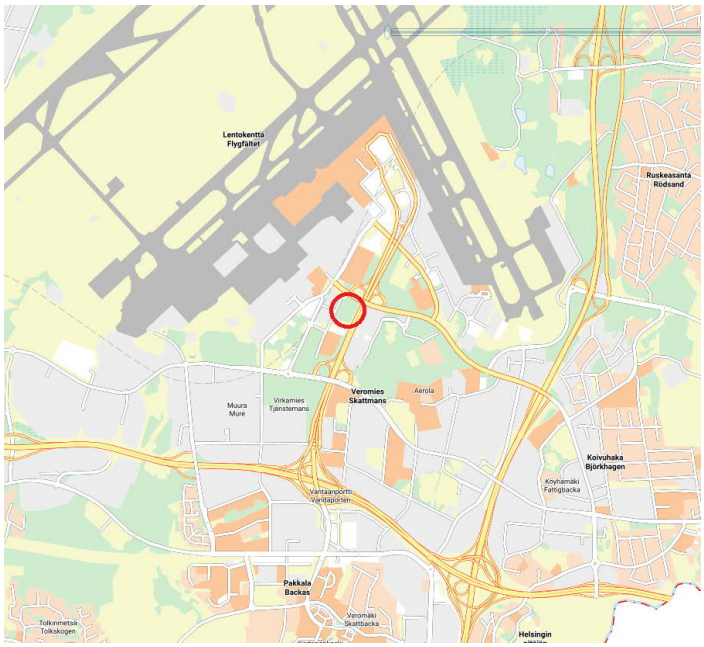

SOPIMUSALUE
(punaisella rajattu alue)

Asemakaavan muutos nro 002371

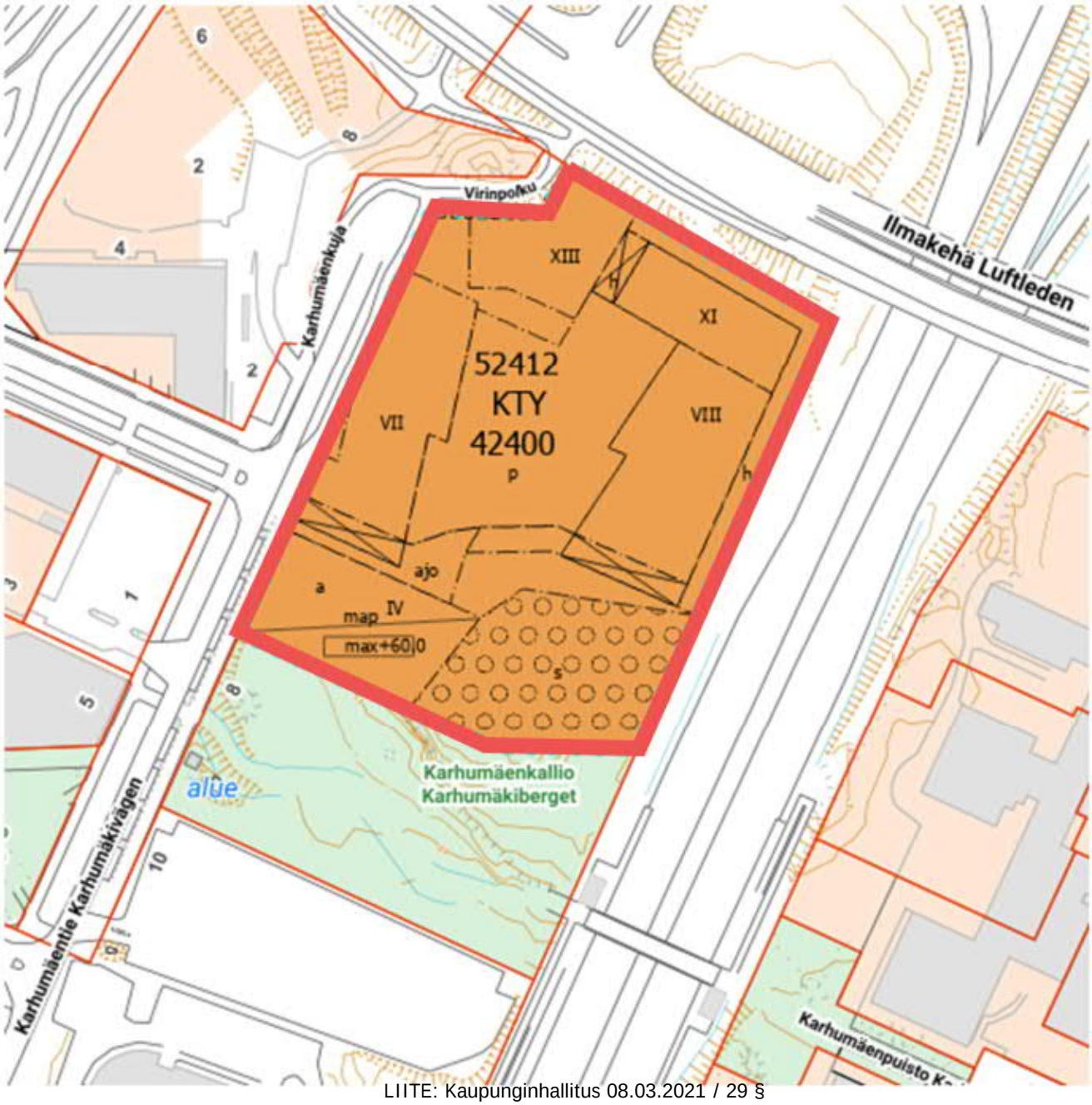

MAANKÄYTTÖSOPIMUS

[Pvm] päivätty asemakaavan muutos nro 002371 (jäljempänä ”**Asemakaavamuutos**”).

Sopimus perustuu Vantaan [päätöksentekoelin] lainvoimaiseen päätökseen [päätösnumero].

Tähän sopimuskokonaisuuteen kuuluvat:

A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus

SOPIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS

Asemakaavamuutoksella Veromiehen kaupunginosassa korttelissa 52412 oleva nykyinen toimistorakennusten korttelialue (KT) muutetaan toimitilarakennusten korttelialueeksi (KTY). Kortteli rajautuu pohjoisessa Ilmakehään ja Virinpolkuun, lännessä Karhumäentiehen ja Karhumäenkujaan, idässä Lentoasemantiehen ja etelässä Karhumäenkallioon. Asemakaavamuutoksessa korttelialueen rakennusoikeus pidetään samana. Suunnitelmissa alueelle sijoittuisi hotelli, toimistotilaa sekä pysäköintilaitos. Korttelialueen keskelle muodostuisi suuri sisäpiha.

A. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMISSOPIMUS

1. Osapuolet

Vantaan kaupunki (Y-tunnus: 0124610-9)
Asematie 7
01300 Vantaa
(jäljempänä ”**Kaupunki**”)

Kiinteistö Oy Mondo Europa (Y-tunnus: 2316521-1)
c/o NCC Property Development Oy (Y-tunnus: 1765519-3), PL 13, 00281 Helsinki
määräalan 92-423-4-44-M518 omistajana

Kiinteistö Oy Mondo Asia (Y-tunnus: 2418072-0)
c/o NCC Property Development Oy (Y-tunnus: 1765519-3), PL 13, 00281 Helsinki
määräalan 92-423-4-44-M523 omistajana

Kiinteistö Oy Mondo Africa (Y-tunnus: 2418074-7)
c/o NCC Property Development Oy (Y-tunnus: 1765519-3), PL 13, 00281 Helsinki
määräalan 92-423-4-44-M527 omistajana

Kiinteistö Oy Mondo America (Y-tunnus: 2466191-1)
c/o NCC Property Development Oy (Y-tunnus: 1765519-3), PL 13, 00281 Helsinki
määräalan 92-423-4-44-M528 omistajana

(yhtiöt jäljempänä yhdessä ”**Maanomistajat**”)

2. Sopimusalue ja tarkoitus

2.1 Sopimusalue koostuu Maanomistajien omistamista määräaloista 92-423-4-44-M518, 92-423-4-44-M523, 92-423-4-44-M527 ja 92-423-4-44-M528 jäljempänä (”**Sopimusalue**”). Sopimusalue on merkitty karttaliitteeseen (liite A1). Kaupunki tekee maankäyttösopimuksen Maanomistajien kanssa.

2.2 Kaupunki ja Maanomistajat Sopimusalueen omistajana sopivat tällä sopimuksella maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 12 a luvun mukaisesti kunnallistekniikan rakentamisesta ja Maanomistajien osallistumisesta Sopimusaluetta palvelevan kunnallistekniikan rakentamisen Kaupungille aiheuttamiin kustannuksiin.

3. Kunnallistekniikan rakentaminen

3.1 Sopimusalueen Asemakaavamuutoksen mukainen käyttö edellyttää Karhumäenkujan pohjoispäädyssä tonttiliittymän edustan rakentamista sekä kaukolämpölinjaan muutoksen Karhumäenkujan ja Karhumäentien risteyksessä.

3.2 Kaupunki toteuttaa Karhumäenkujan pohjoispäädyn tonttiliittymän edustan asfaltoinnin

ja viimeistelyn katualueen osalta.

3.3 Maanomistajat toteuttavat kustannuksellaan ja yhteistyössä Vantaan Energia Oy:n kanssa kaukolämpölinjan muutostyöt Karhumäenkujan ja Karhumäentien risteyksessä.

3.4 Asemakaavamuutosalueen rakentaminen tapahtuu seuraavassa tavoitteellisessa aikataulussa, mikäli rakentaminen ei esty Kaupungista riippumattomasta syystä:

- Asemakaavamuutoksen tultua lainvoimaiseksi, Maanomistajat lähettävät kirjallisen pyynnön Vantaan kaupungin kirjaamoon kohdassa 3.2 mainittujen rakentamisesta. Kaupunki rakentaa edellä mainitut 18 kk kuluessa pyyntöajankohdasta.
- Alueen viimeistelytöiden toteutuksen periaatteena on niiden toteuttaminen ja yhteensovittaminen samanaikaisesti rakennettavien kiinteistöjen viimeistelytöiden kanssa.

4. Osallistuminen yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin

4.1 Maanomistajat maksavat Kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten sisäisen kunnallistekniikan korvauksena yhteensä **6 416 euroa**.

4.2 Yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvaus erääntyy maksettavaksi Kaupungin lähettämää erillistä laskua vastaan yhdessä erässä siten, että se maksetaan välittömästi, kun Asemakaavamuutos on tullut lainvoimaiseksi.

4.3 Maksut suoritetaan Kaupungille Kaupungin lähettämää erillistä laskua vastaan (maksuehto 14 pv netto).

5. Vakuudet

5.1 Maanomistajat luovuttavat Kaupungille yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksen suorittamisen vakuudeksi **6 416 euron** suuruisen omavelkaisen pankkitakauksen, joka vapautetaan, kun korvaus on suoritettu.

6. Vesihuoltoverkostoon liittyminen

6.1 Maanomistajat ovat velvollisia liittämään Sopimusalueen ja sille toteutettavat uudisrakennukset kustannuksellaan Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY:n omistamaan vesihuoltoverkostoon liittymishetkellä voimassa olevin liittymisehdoin.

7. Erimielisyyksien ratkaiseminen

7.1 Tämän sopimuksen tulkinnasta syntyvät erimielisyydet, joista osapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen, ratkaistaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa.

8. Sopimuksen velvoitteiden siirto kolmannelle

8.1 Maanomistajat sitoutuvat ottamaan tämän sopimuksen sopimusehdot Sopimusaluetta

koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin, kaikilta niiltä osin kuin sopimusvelvoitteita ei ole suoritettu luovutushetkellä. Maanomistajat sitoutuvat ilmoittamaan kirjallisesti vastaisista luovutuksista Kaupungille.

8.2 Maanomistajat vastaavat tämän sopimuksen velvoitteista siihen asti, kunnes Kaupunki on hyväksynyt sopimusvelvoitteiden siirron luovutuksensaajalle tai sopimusvelvoitteet ovat tulleet täytetyiksi. Jos Maanomistajat eivät ole siirtäneet velvoitteita edellä sanotulla tavalla, Maanomistajat vastaavat tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisesta myös luovutetun alueen osalta.

9. Sopimuksen voimaantulo

9.1 Tämä sopimus tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja molemmilla osapuolilla on oikeus vaatia sopimusehtojen täyttämistä, kun Asemakaavamuutos on tullut olennaisilta osiltaan muuttumattomana ja lainvoimaisena voimaan.

9.2 Tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa, ellei Vantaan kaupunginvaltuusto ole hyväksynyt Asemakaavamuutosta 31.12.2023 mennessä.

9.3 Mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2023 mennessä hyväksynyt Asemakaavamuutoksen, mutta siitä on valitettu, pysyy tämä sopimus voimassa. Sen jälkeen, kun mainittu valitus on lainvoimaisesti ratkaistu ja kaava on tullut olennaisilta osiltaan muuttumattomana ja lainvoimaisena voimaan, molemmilla osapuolilla on oikeus vaatia tämän sopimuksen sopimusehtojen täyttämistä. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen, tämä sopimus raukeaa.

9.4 Kumpikaan osapuoli ei esitä tämän sopimuksen mahdollisen raukeamisen takia minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

Tätä maankäyttösopimusta, sisältäen kunnallistekniikan rakentamissopimuksen, on laadittu kaksi yhtäpitävää kappaletta, yksi kullekin osapuolelle.

Vantaalla, [x]. päivänä [x]kuuta 202[x]

VANTAAN KAUPUNKI

_____

[Nimi]

KIINTEISTÖ OY MONDO AFRICA

_____

[Nimi]

KIINTEISTÖ OY MONDO AMERICA

_____

[Nimi]

KIINTEISTÖ OY MONDO ASIA

_____

[Nimi]

KIINTEISTÖ OY MONDO EUROPA

_____

[Nimi]

Liitteet

Liite A1 Sopimusalue

30 § Asemakaava ja asemakaavamuutos 110500 ja tonttijako, 11 Hämevaara / Vieteririnne

VD/3473/10.02.04.00/2020
HP/TLA/TKA/VIK/LS

Vieteririnteelle asemakaavoitetaan neljä uutta pientalotonttia, rakennusoikeutta 1 100 k-m² + taloustiloja 160 k-m². Näiden keskimääräinen tonttitehokkuus e = 0,27 vastaa alueen tonttitehokkuutta. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamiskohde. Tonteille on valmiit kadut ja kunnallistekniikka. Samalla kolmen tontin asemakaavaa ajantasaistetaan vastaamaan annettuja poikkeamislupia. Ulkoiluyhteys Espoon metsään säilyy.

Asemakaava koskee osaa kortteleita 11040 ja 11041 sekä virkistys- ja katualueita, kaupunginosassa 11 Hämevaara.

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelia 11040 sekä katualuetta, kaupunginosassa 11 Hämevaara.

Tonttijako koskee osaa kortteleista 11040 ja 11041.

Sijainti
Vieteririnne 3, 5, 7, 9, 11, Vieteritie 12, Viittatie 24b.

Hakija
Vantaan kaupunki

Maanomistus
Vantaan kaupunki, nykyisten tonttien osalta yksityiset.

Valmistelu
Vantaan kaupunki.

Yleiskaava
Oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa (Kv 17.12.2007) pientaloaluetta A3. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamiskohde.
Yleiskaavaehdotuksessa (Kh 11.4.2020) pientalovaltaista asuinaluetta AP.

Asemakaava
Alue on hiekka- ja moreenipohjaista sekametsää. Alue on jätetty asemakaavoittamatta suunnitellun Kehä II:n vuoksi, joka esiintyy vielä Espoon yleiskaavassa 2010, mutta ei enää hyväksytyssä Uusimaa 2050 -maakuntakaavassa 2020.

Alueelle kaavoitetaan erillispientalojen korttelialuetta AO, jolle tulee kolme uutta omakotitonttia (yhteensä 600 k-m², tonttitehokkuus e = 0,29) ja asuinpientalojen korttelialuetta AP (500 k-m², e = 0,25). Rakennusoikeutta tulee yhteensä 1 100 k-m² (keskimäärin e = 0,27), lisäksi taloustiloja yhteensä 160 k-m². Suurin kerrosluku on kaksi (II). Tonttitehokkuus vastaa jo kaavoitetun alueen keskimääräistä tonttitehokkuutta e = 0,27.

Alueella sovelletaan naapuritonttien kaavamääräyksiä ja rakentamistapaa harmaine peltikattoineen ja vaaleine julkisivuineen.

Tonteille on valmiit kadut ja valmis kunnallistekniikka.
Ulkoiluyhteys Espoon metsään säilyy, mitä varten kaavoitetaan lähivirkistysalue VL.

Asemakaavamuutos
Asemakaavamuutoksessa huomioidaan aiemmin poikkeamisluvalla toteutettu tonttien lohkominen.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma tehtiin ja lähetettiin osallisille 14.5.2020. Kaavan vireille tulo ilmoitettiin Vantaan Sanomissa.

Mielipiteitä tuli 10 kpl, joista kaksi myöhästyneenä. Niissä toisaalta vastustettiin alueen rakentamista, toisaalta edellytettiin ainakin ulkoiluyhteyden säilyttämistä Espoon metsään. – Ulkoiluyhteys Espooseen on säilytetty. Lisäksi oltiin huolissaan hulevesistä, josta annetaan kaavamääräys. Espoon kaupungilta ei saatu mielipidettä. Mielipiteet vastineineen ovat kokonaisina kaavaselostuksessa.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9).
Kaava kohdistuu kaupungin maalle ja tuottaa neljä pientalotonttia, joissa asuntokerrosalaa 1 100 k-m2, 7 asuntoa.

Sopimus
Asemakaavaan ei liity maankäyttösopimusta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 3.11.2020 § 10

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 3.11.2020 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 110500 sekä tonttijakoehdotus, 11 Hämevaara / Vieteririnne
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 30

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 3.11.2020 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 110500 sekä tonttijakoehdotus, 11 Hämevaara / Vieteririnne
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Nähtävillä olo

Asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus sekä tonttijakoehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 2.12.2020–4.1.2021. Tällöin jätettiin kaksi muistutusta, joissa toivottiin pitäytymistä naapurialueen rakentamisohjeen (2011) ratkaisuihin. Lisäksi yksi muistutus tuli myöhästyneenä.

Lausunnot
Lausunto pyydettiin naapurina Espoon kaupungilta. Lausuntoa ei saatu.

Tarkistukset
Muistutusten johdosta kaavaan on tarkistettu
- AO-tonteille kerrosluku ½kIu½ (sama kuin naapuritonteilla) ja tontin 18 katon väri.
- AP-tontille länsirajalle lauta-aita, julkisivuväritys, kattolyhtymääräys ja asfaltointikielto.

Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten kaavan uusi nähtäville pano ei ole tarpeen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 16.2.2021 § 12

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 16.2.2021 päivätty asemakaavaehdotus 110500 sekä tonttijakoehdotus, 11 Hämevaara / Vieteririnne.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 30

Kaupunkiympäristön apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 16.2.2021 päivätty asemakaavaehdotus 110500 sekä tonttijakoehdotus, 11 Hämevaara / Vieteririnne.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavaselostus 16.2.2021
- Muistutukset ja vastineet 16.2.2021

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Timo Kallaluoto, puh. 050 312 2132, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

110500 VIETERIRINNE

HÄMEVAARA

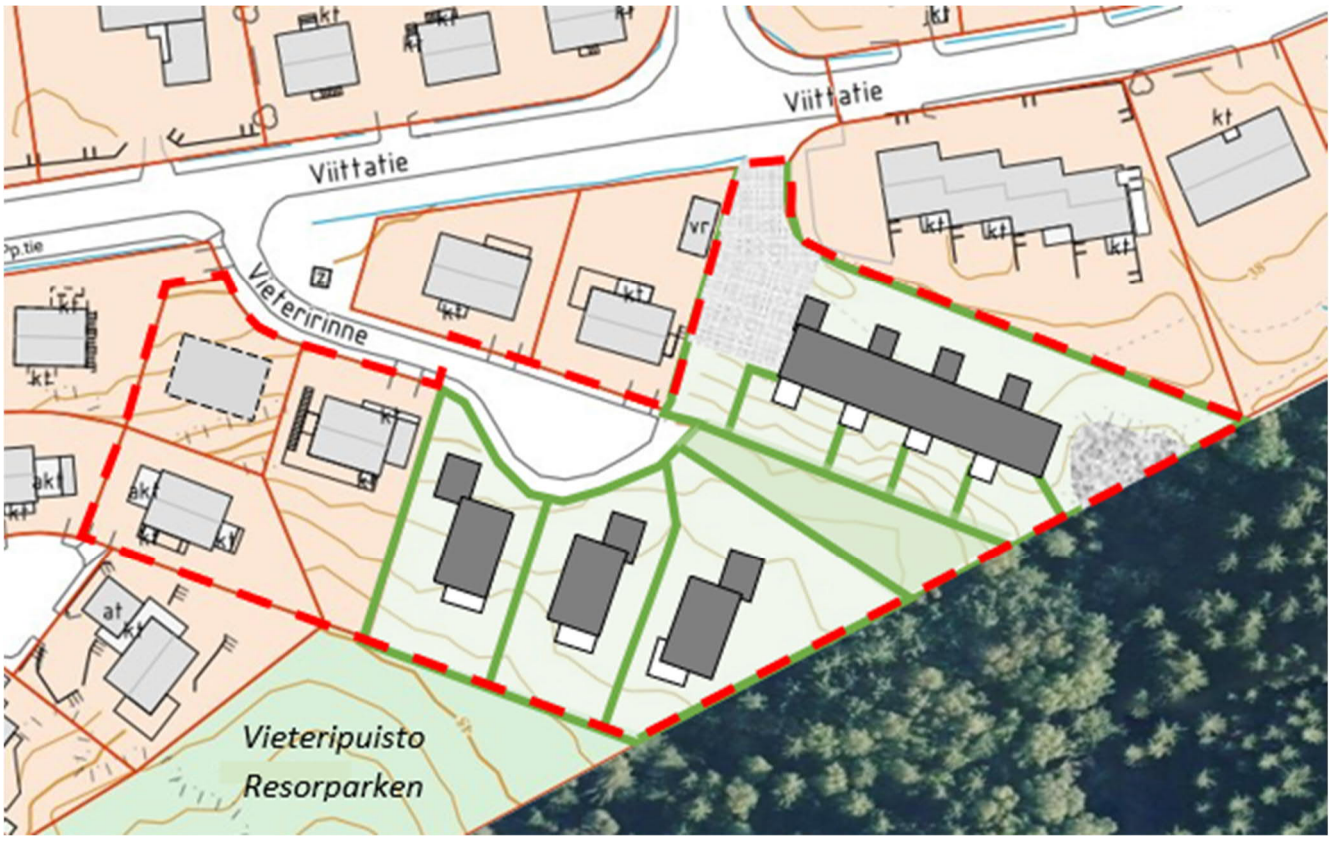

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavan selostus sekä tonttijako,
joka koskee 16.2.2021 päivättyä asemakaavakarttaa 110500

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Vieteririnteelle asemakaavoitetaan neljä uutta pientalotonttia, rakennusoikeutta 1 100 k-m2 + taloustiloja 160 k-m2. Näiden keskimääräinen tonttitehokkuus e = 0,27 vastaa alueen tonttitehokkuutta. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamiskohde. Tonteille on valmiit kadut ja kunnallistekniikka. Samalla kolmen tontin asemakaavaa ajantasaistetaan vastaamaan annettuja poikkeamislupia. Ulkoiluyhteys Espoon metsään säilyy.

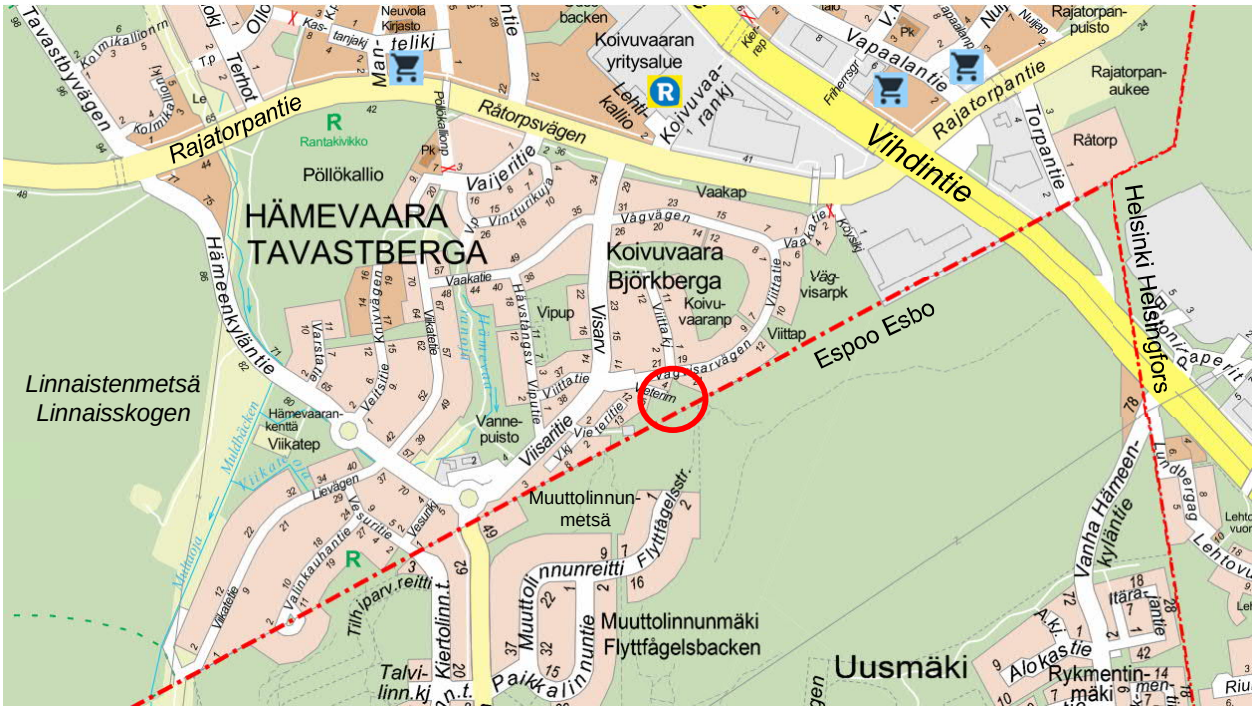
Rajatorpantie
Råtorpsvägen
Vihdintie
Espoo Esbo
HÄMEVAARA
TAVASTBERGA
Koivuvaara
Björkberga
Koivuvaaran yritysalue
Koivuvaarankj
Lehtikallio
Vapaalantie
Rajatorpan-puisto
Rajatorpan-aukee
Råtorp
Torpantie
Helsinki Helsingfors
Päällikönkuja
Pöllökallio
Rantakivikko
Vaijeritie
Vaakap
Vipup
Viisarv
Viittap
Viittatie
Vägvisarpk
Koivuvaaranp
Hämeenkyläntie
Linnaistenmetsä
Linnaisskogen
Hämevaaran-kenttä
Viikatep
Vanne-puisto
Viisantie
Muuttolinnun-metsä
Muuttolinnunreitti
Flyttfågelsstr
Muuttolinnunmäki
Flyttfågelsbacken
Uusmäki
Vanha Hämeen-kyläntie
Lundbergvägen
Lehtovuorentie
Alokastie
Rykmentin-mäki
Tiihiparv.reitti
Kiertolinn.t.
Talvi-linn.kj
Paikkalinnuntie
Viikatetie
Vesurintie
Levägen
Knuvagen
Varstatie
Veiterie
Vaakatie
Havstigasv
Vipute
Viittatie
Vägen
Vaakatie
Koivuvaarankj
Vaakatie
Vägvisarvägen
Viittatie kj
Vaakatie
Vieterintie
Vk
Vesurintie
Vesunkj
Valinkauhantie
Viikatetie
Muldbäcken
Viikatebäcken
Mellanom
Hemvarvet
Vinkurinkuja
Pöllökallionrn
Tavastbyvägen
Kolmikallionrn
Kolmikko
Tyttöilmiö
Le
Tehtaankj
Olkk
Kas-tanjakj
Neuvola
Kirjasto
Man-telikj
Pk
Rantakivikko
Pk
Vapaalantie
Friherrsgr
Kiertonp
Nuijap
Pk
Pk
Pk

1. TIIVISTELMÄ

Ilmakuva kaava-alueelta etelästä. Google earth 2020

Vantaan kaupungin kiinteistöt ja tilat hakee asemakaavaa pientalotonteille Vieteririnteen päähän. Samalla tehdään kaavamuutos viereisille tonteille, jotka on toteutettu poikkeamisluvalla.

Alue on hiekka- ja moreenipohjaista sekametsää. Alue on jätetty asemakaavoittamatta suunnitellun Kehä II:n vuoksi, joka esiintyy vielä Espoon yleiskaavassa 2010, mutta on poistettu hyväksytystä Uudenmaan maakuntakaavasta 2020.

Voimassa olevassa yleiskaavassa 2007 alue on pientaloaluetta A3, kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamiskohde. Hyväksytyssä yleiskaavassa 2020 alue on pientalovaltaista asuinaluetta AP.

Asemakaavassa kaavoitetaan erillispientalojen korttelialuetta AO, jolle tulee kolme uutta omakotitonttia (yhteensä 600 k-m2, tonttitehokkuus e = 0,29) ja asuinpientalojen korttelialuetta AP (500 k-m2, e = 0,25). Rakennusoikeutta tulee yhteensä 1 100 k-m2, lisäksi taloustiloja yhteensä 160 k-m2. Suurin kerrosluku on AO-tonteilla ½klu½, AP-tontilla II (kaksi). Uusien tonttien keskimääräinen tonttitehokkuus 0,27 vastaa jo kaavoitetun alueen keskimääräistä tonttitehokkuutta.

Alueella sovelletaan naapuritonttien kaavamääräyksiä ja rakentamistapaa harmaine peltikattoineen ja vaaleine julkisivuineen.

Tonteille on valmiit kadut ja valmis kunnallistekniikka.

Ulkoiluyhteys Espoon metsään säilyy, mitä varten kaavoitetaan lähivirkistysalue VL.

Asemakaavamuutoksessa huomioidaan aiemmin poikkeamisluvalla toteutettu kahden tontin lohkominen kolmeksi.

2. LÄHTÖKOHDAT

Uusia taloja, näkymä Viisaritieltä Viittatielle. TKa 25.4.2020

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

Alueen yleiskuvaus

Hämevaara on pääosin pientaloaluetta, mutta kaupunginosaan on rakennettu myös kerrostaloja.

Luonnonympäristö

Asemakaavoitettava alue on kangasta, kypsää sekametsää, pääpuulajina kuusi. Pohjoisosassa on läpipääsemätön ryteikkö kaadettuine puineen. Alueella ei ole arvokkaita luontokohteita.

Espoon puolella on metsää, jota on osin asemakaavoitettu suojaviheralueeksi ja Kehä II:ta varten. Tällä kohdalla myöskään Espoon puolella ei ole arvokkaita luontokohteita.

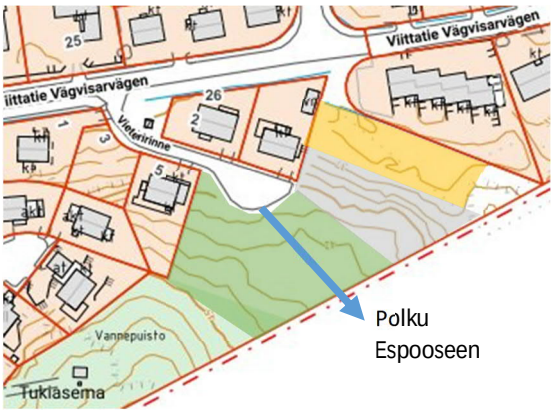

Kasvillisuus.
Männikkö.
Kuusikko.
Haavikko.
Ryteikkö.

Maalajit.
Kallio.
Moreeni.
Siltti.
Hiekka.

Vieteririnteen pää. TKa 25.4.2020

Maaperä on hyvää rakennusmaata: pohjoisosassa hiekkaa, eteläosassa moreenia. Alueella on osin kallio lähellä maanpintaa, alueella on myös kalliopaljastumia. Alue on normaalisti rakennettavissa. Perustamisesta tulee tehdä rakennuspaikkakohtainen maaperätutkimus.

Rakennettu ympäristö

Asemakaavoitettava alue on rakentamaton. Vieteripuiston molemmin puolin tontit rajoittuvat kaupungin rajaan. Vieteririnteellä on kaksikerroksisia omakotitaloja (179 – 205 k-m2) vuosilta 2017 – 2020. Koillispuolella on yksikerroksinen rivitalo (349 k-m2) vuodelta 1989.

Kulttuurihistorialliset kohteet

Alueella ei ole rakennusperintökohteita eikä tunnettuja muinaisjäännöksiä.

Palvelut

Hämevaarassa on päiväkoti Vaijeritiellä ja kaavoitetut päiväkotitontit Viisaritiellä ja Viikatekujalla. Koulu ja kaupat ovat Pähkinärinteessä. Vapaalassa on Lidl. Kauppakeskus Myyrmanniin on kävellen tai pyörällä 2,6 km, autolla 3,0 km ja sinne kulkee myös bussi.

Virkistys

Hämevaarassa on useita metsäisiä puistoja. Viikatepuistossa on pallokenttä. Pöllökalliolla ja Valinkauhantiellä on leikkikentät. Vieteripuisto liittyy Espoon Muuttolinnunmetsään.

Liikenne

Viittatie ja Vieteririnne ovat tonttikatuja. Viisaritietä yhteys Rajatorpantielle ja Espooseen.

Kehä II on poistettu maakuntakaavasta 2020.

Syksystä 2022 alkaen Hämeenkyläntieltä bussit 312 Linnainen – Hämevaara – Vapaala – Myyrmäki – Martinlaakso – Varisto – Askisto (ma-pe) ja 555 Leppävaara – Pähkinärinne – Vantaankoski. Rajatorpantielle tulee lisäksi tiheät runkobussilinjat 300 Elielinaukio – Pähkinärinne – Myyrmäki ja 530 Matinkylä – Espoon keskus – Jorvi – Myyrmäki sekä täydentävät bussilinjat 311 Kaivoksela – Myyrmäki – Hämeenkylä ja 321 Elielinaukio – Vanhakartano (ma-pe).

Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

- Lentomelu: Lentomelutaso Lden 50…55 dB ei estä asuntorakentamista, mutta edellyttää asunnoilta ΔL 32 dB ääneneristävyyttä.
- Tiemelu: Alue ei ole tiemelualuetta.

Tekninen huolto

Alueella on valmis kunnallistekniikka sekä Viittatiellä että Vieteririnteen päässä (hulevesi, vesi, viemäri, sähkö, tieto). Alueella voidaan hyödyntää maalämpöä.

Maanomistus

Vantaan kaupunki ja kolmen nykyisen tontin osalta yksityiset.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Tavoitteena on mm., että suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä. (VN 14.12.2017) => Asemakaava on tavoitteiden mukainen.

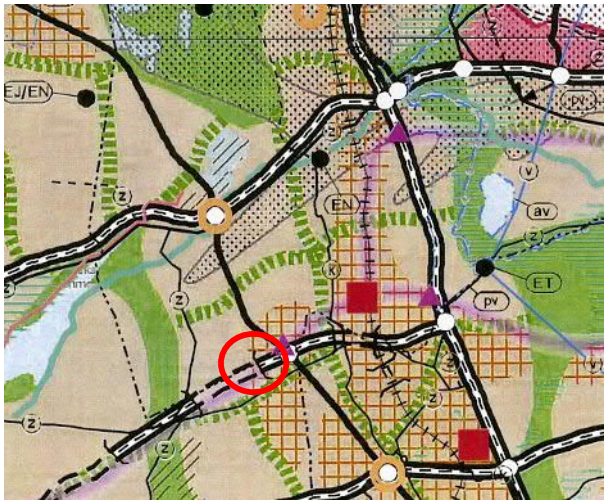

Maakuntakaava, voimassa

Alue on taajamatoimintojen aluetta.
(Uudenmaan liitto, yhdistelmä 2016)
=> Kaavamuutos on maakuntakaavojen mukainen.

- Keskustatoimintojen alue.
- Seudullinen vähittäiskaupan suuryksikkö.
- Taajamatoimintojen alue.
- Tiivistettävä alue.
- Virkistysalue.
- Viheryhteystarve.
- Lentomelualue.
- Moottoriväylä. / Liikennetunneli.
- Kaavamuutosalueen sijainti.

Maakuntakaava, hyväksytty

Uusimaa 2050-kaavan tavoitteena on ohjata kasvua kestävästi. Tämä kaava-alue on taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä. Kehä II on poistettu.
(Uudenmaan maakuntavaltuusto 25.8.2020)
=> Asemakaava on hyväksytyn maakuntakaavan mukainen.

- Pääkaupunkiseudun ydinvyöhyke.
- Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke.
- Keskustatoimintojen alue, keskus.
- Kaupan alue.
- Kaupan alue, laaturajoittamaton.

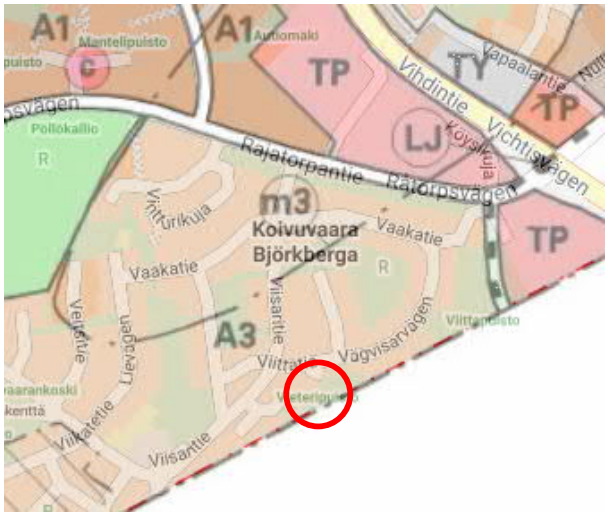

Vantaan yleiskaava 2007, voimassa

Vantaan oikeusvaikutteisen yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja uudistaminen. Alue on pientaloaluetta A3. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamiskohde. (Kv 17.12.2007)
=> Asemakaava on oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukainen.

A1	Tehokas asuntoalue.
A3	Pientaloalue.
c	Keskustatoimintojen alakeskus.
TP	Työpaikka-alue.
TY	Teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.

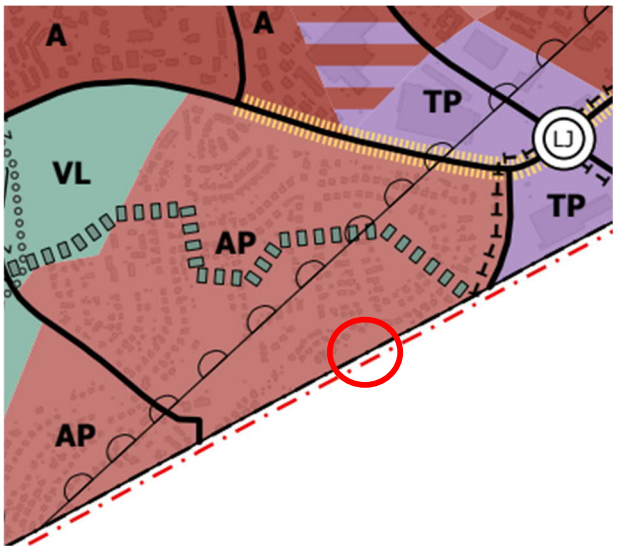

Vantaan yleiskaava 2020, hyväksytty

Kasvu ohjataan nykyiseen rakenteeseen tiivistäen ja uudistaen. Alue on pientalovaltaista asuinaluetta AP. (Kv 25.1.2021)
=> Asemakaava on hyväksytyn yleiskaavan mukainen.

A	Asuinalue.
AP	Pientalovaltainen asuinalue.
TP	Monipuolinen työpaikka-alue.
VL	Lähivirkistysalue.
	Katukuvan kehittämisvyöhyke.
	Ekologinen runkoyhteys.
	Laskeutumisvyöhyke.
	Asemakaava-alueen sijainti.

Vantaan voimassa oleva asemakaava

Kortteleissa 11040 ja 11041 on voimassa asemakaava 002040 (Kv 19.11.2011), jossa erillispientalojen korttelialueita AO. Osa alueesta on jätetty asemakaavoittamatta suunnitellun Kehä II:n vuoksi, mutta Kehä II on poistettu hyväksytystä maakuntakaavasta 2020.

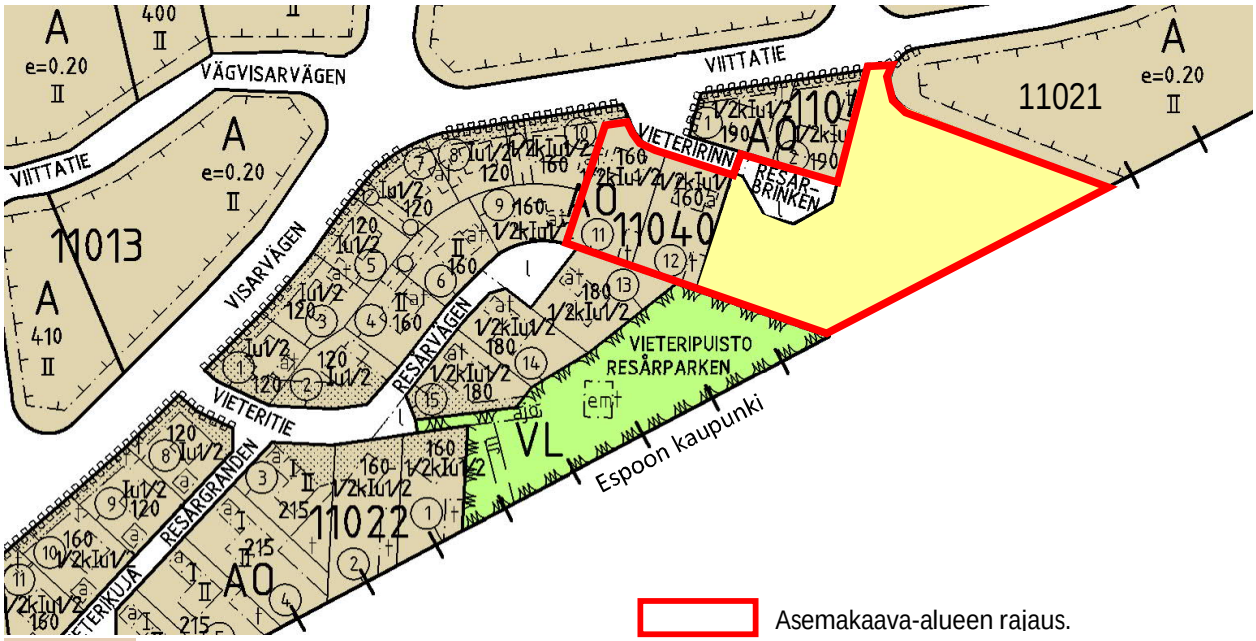

A	Asuntorakennusten korttelialue.		Asemakaava-alueen rajaus.
AO	Erillispientalojen korttelialue.	11040	Korttelin numero.
VL	Lähivirkistysalue.	e=0,20	Tonttitehokkuus eli kerrosala / tontin ala.
	Asemakaavoittamaton alue.	190	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
		½klu½	Suurin kerrosluku, k = kellari, u = ullakko.

Vantaan karttoja, kaavoja ja paikkatietoja voi katsoa tarkemmin: kartta.vantaa.fi

Poikkeamislupa

Vieteririnne 3 – 5:n ja Vieteritie 12:n tontteja koskee poikkeamislupa 11-0045-14-POP, myönnetty 18.6.2014 § 46, ollut voimassa 20.6.2018 asti, jolla kaksi tonttia on jaettu kolmeksi.

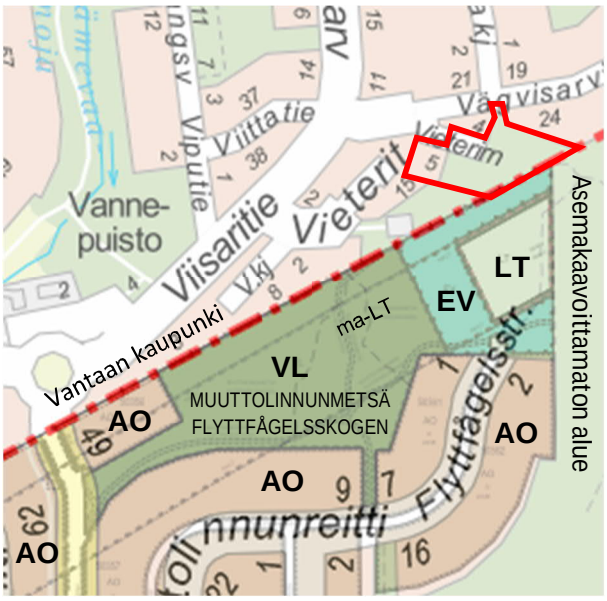

Espoon voimassa oleva asemakaava

Vantaan kaupungin rajalle on kaavoitettu tälle kohdalle suojaviheraluetta EV. Asemakaavassa on esitetty Kehä II:n ja sen tunnelin varaus. Itä-osa on asemakaavoittamatta.

AO	Erillispientalojen korttelialue.
EV	Suojaviheralue.
LT	Maantien alue.
VL	Lähivirkistysalue.
ma-LT	Liikennetunneli.
	Vantaan kaavoituskohde.

Espoon eteläosien yleiskaava

Yleiskaavassa on esitetty virkistysaluetta, Kehä II:n linjaus ja liikennetunneli. (KHO 29.1.2010)

A2	Tiivis ja matala asuntoalue.
A3	Pientaloalue.
PY	Julkisten palvelujen ja hallinnon alue.
TP	Työpaikka-alue.
V	Virkistysalue.
	Kaksiajoratainen päätie tai pääkatu.
	Yksiajoratainen päätie, pääkatu tai alueellinen kokoojakatu.
	Liikennetunneli.
	Joukkoliikenteen yhteystarve.
000000	Virkistysyhteys.

Espoon puolella ei ole vireillä yleiskaavan, maankäytön tarkastelun eikä asemakaavan laatimista.

Espoon karttoja, kaavoja ja paikkatietoja voi katsoa tarkemmin: kartat.espoo.fi

Helsingin seudun asumisen, maankäytön ja liikenteen suunnitelma (MAL 2019)

Maankäytön kehittämisen ensisijaiset vyöhykkeet, joille kohdistuu vähintään 90 % asuntotuotannosta. (HSL 26.3.2019; Kv 20.5.2019)
=> Kaava-alue kuuluu ensisijaisesti kehitettävään vyöhykkeeseen.

Vantaan kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset

Tähdätään riittävään, monipuoliseen ja kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon. Tavoitteena laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys. (Kv 18.6.2018)

Vantaan kaupunkisuunnittelun tavoitteet 2021

Kaavoitetaan uutta asuntokerrosalaa 240 000 k-m2. Vähintään 35 % kaavoitettavasta maa-alasta kohdentuu kaupungin maalle. Asemakaavat tuottavat kansainvälisesti kilpailukykyistä kaupunkiympäristöä. Kaavoitetaan riittävästi eri kokoisia ja houkuttelevia pientalotontteja hyville sijainneille. (Kh 28.10.2019 § 6, Talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma vuosille 2020 – 2030, kaupunkisuunnittelu, s. 177)

=> Kaava tuottaa neljä uutta pientalotonttia, kerrosalaa yhteensä 1 100 k-m2.

Hämevaaran historiaa

Hämevaaran vanhimmassa kaavassa 1957 alueelle toteutettiin väljää omakotirakentamista kauas Leppävaaran asemasta. 1960-luvulla Otto Wuorio Oy rakensi Koivuvaaraan matalia omakotitaloja. Tällöin saatiin myös kauppa ja yhteys Vihdintielle. Puolet (53 %) kaupunginosan rakennuksista on 1950- ja 1960-luvuilta. Vasta 1970-luvulla avattiin Rajatorpantie Myyrmäkeen ja palveluja tuli myös Pähkinärinteeseen. Asemakaavassa 1985 tonteille annettiin lisää rakennusoikeutta, mikä näkyy lisärakentamisena ja uudistumisena. Rakennuskannassa näkyy myös 2000-luvun täydennysrakentaminen. Uudet tontit ovat vanhoja pienempiä, mutta myös vanhoja tontteja on lohkottu.

Hämevaaran täydennysrakentamisen mahdollisuuksia

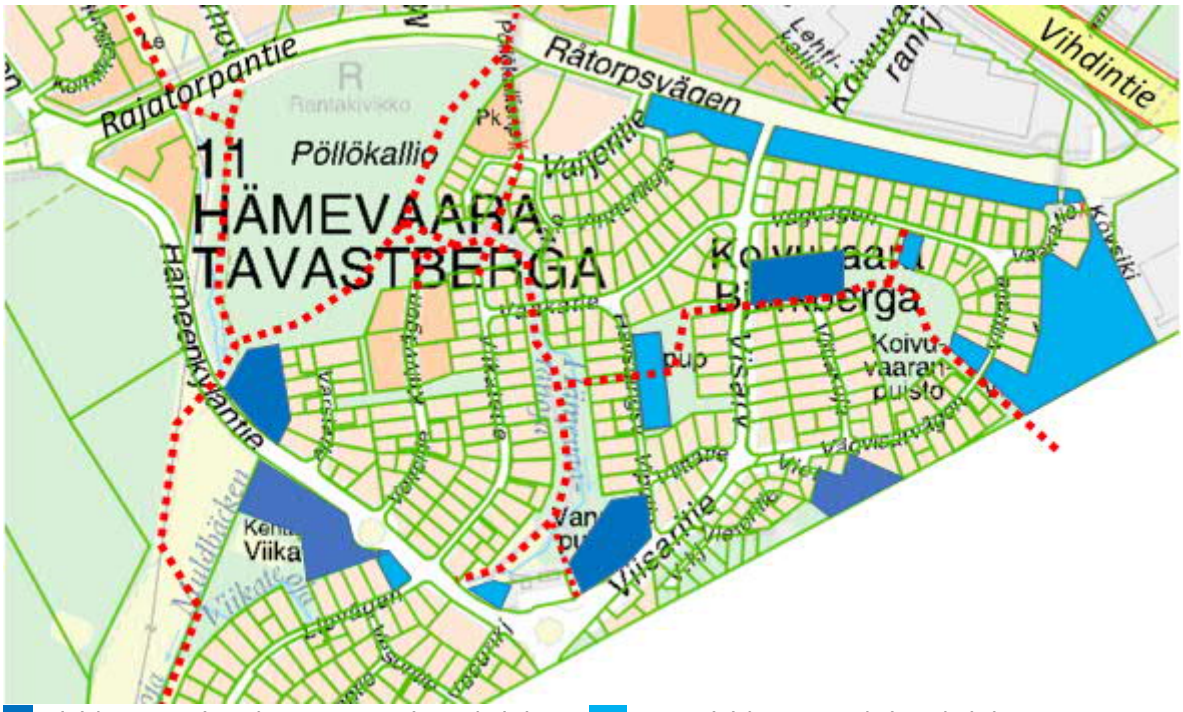

Yleiskaavan selostuksessa s. 67 esitetty kohde. Muu yleiskaavan mukainen kohde.

Hämevaaran täydennysrakentamiskohteita.

Täydennysrakentaminen keskittyy pääkatujen varsille, jolloin muun alueen ilme säilyy.

Rakennusjärjestys

Vantaan rakennusjärjestys, Kv 15.11.2010.

Tonttijako- ja rekisteri

Vantaan kiinteistörekisteri.

Rakennuskiellot

Ei ole.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

Tonttiliittymän paikka Viittatielle. TKa 25.4.2020

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA PÄÄTÖKSET

Asemakaava lisättiin kaavoitusohjelmaan 9.4.2020, aloituskokous 14.5.2020.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

Osallistuminen ja vuorovaikutus

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) laadittiin, lähetettiin osallisille ja julkaistiin internetissä 14.5.2020. Tavoitteet ja mielipiteet pyydettiin kirjaamoon 22.6.2020 mennessä.
- Vireille tulo ilmoitettiin Vantaan Sanomissa 30.5.2020.
- Osallistuminen järjestettiin koronavirusepidemian vuoksi sähköpostitse ja puhelimitse. OAS sisälsi kaavoituksen lähtökohtia ja alustavia luonnoksia.
- Kuulutukset julkaistaan kaupungin internet-sivuilla.

Osallisia kaavoituksessa olivat kaavan hakija, alueen ja naapurikiinteistöjen omistajat, haltijat ja asukkaat (naapurit), kaupunginosan ja lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset, kunnan jäsenet ja ne, jotka katsoivat olevansa osallisia; viranomaisina Espoon kaupunki, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Uudenmaan liitto, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Vantaan Energia Oy, Fingrid Oyj, Elisa Oyj, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY, Helsingin seudun liikenne HSL ja kaupungin viranomaiset.

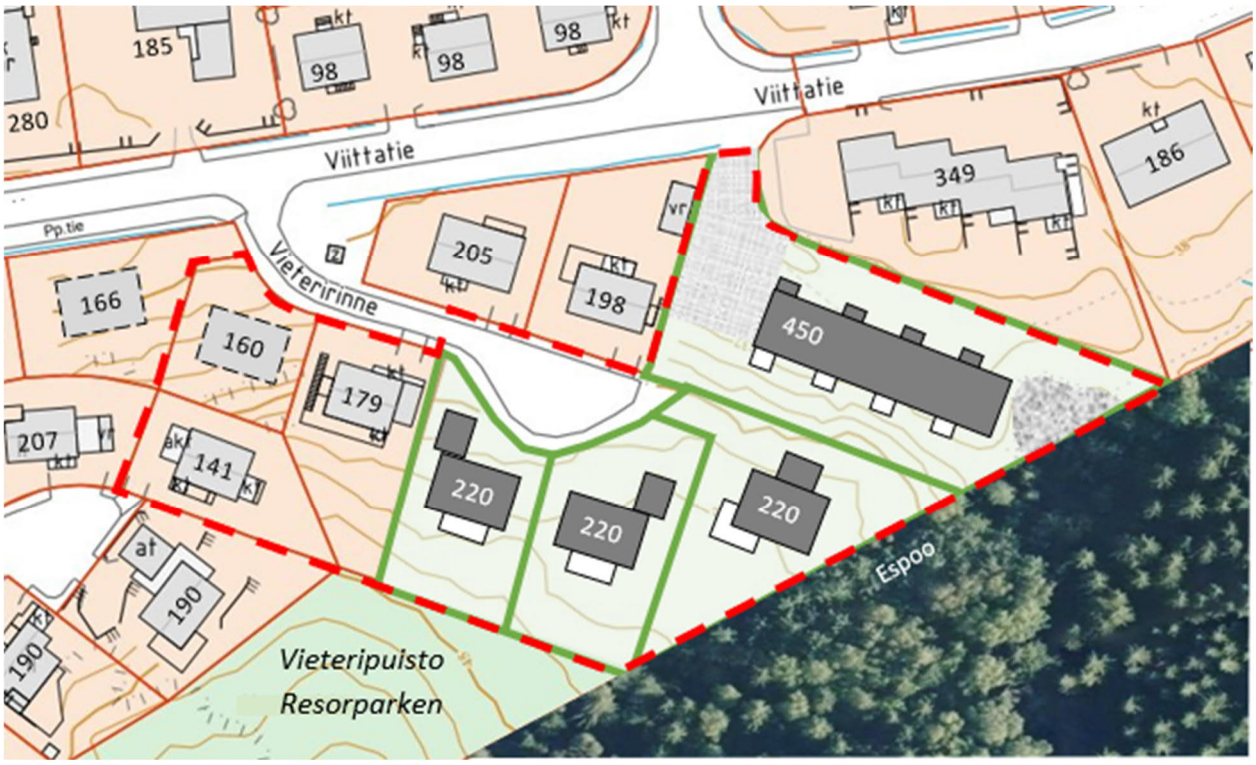

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman 14.5.2020 havainnekuva, alustava luonnos A.

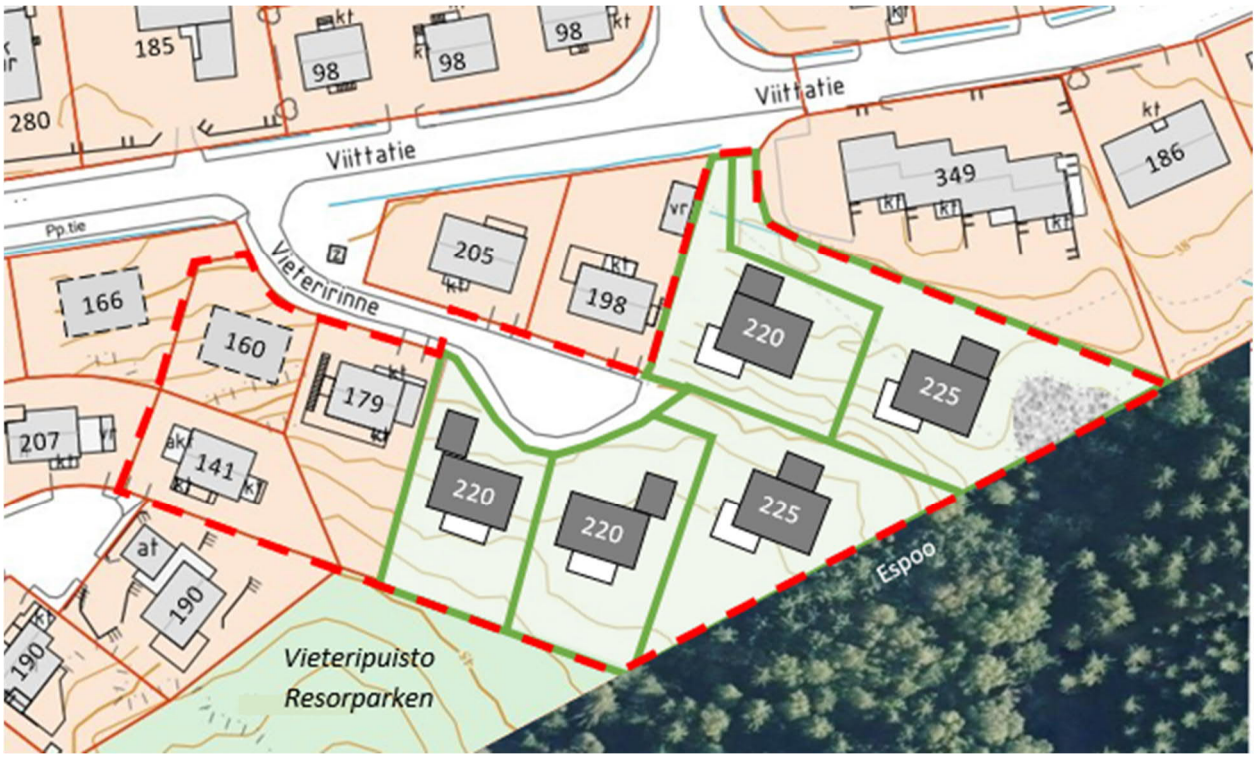

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman 14.5.2020 havainnekuva, alustava luonnos B.
Uudet tontit sekä nykyiset ja uudet talot ja niiden kerrosalat. Molemmissa tonttitehokkuus e = 0,25.
Samalla ilmoitettiin, että suunnitelmaa ja rakennusoikeutta voidaan tarkistaa kaavaehdotuksessa.

Osallistumisessa saadut mielipiteet ja niiden huomioon ottaminen

1. Caruna Oy, 14.5.2020:
Kaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa.

2. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY, 20.5.2020:
Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi.

3. Vantaan Energia Oy, Vantaan Energia Sähköverkot Oy, 29.5.2020:
Sähköverkko: ei huomauttamista.
Kaukolämpöverkko: ei huomautettavaa.

4. Kymmenen naapuria, 1.6.2020:
Vantaan yleiskaavan mukaisesti kaupungin periaatteena on eheyttävä rakentaminen eli tiivistäminen ja täydennysrakentaminen sekä palveluiden kehittäminen. Tämä tulisi toteuttaa niin, että suunnittelussa otetaan huomioon asukkaiden kokemat asuinympäristön muutos- ja parannustarpeet. Vantaan kaupunki 'myy' Hämevaaraa luonnonläheisenä kaupunginosana jota asukkaat arvostavat.

Viimeisenä neljänä vuotena Hämevaarassa on tehty valtavia täydennysrakentamisprojekteja ja työnalla on jo hyväksyttyjä kaavoja joilla sallitaan kaiken viheralueiden ja metsien/puuston kaato. Käytännössä Hämevaaran status ja imago on vihreänä kaupunginosana on hyvin alasajettu.

Hämevaara on ollut rakennustyömaana jo neljä vuotta ja käytännössä asukkaat ovat asuneet rakunnustyömaalla neljä vuotta. Trendille ei näy loppua. Näyttää siltä, että Vantaa ja suunnittelijat ovat tylysti sivuuttaneet täydennysrakentamisen tavoitteet – ympäristön, terveyden, viihtyvyyden – kuten myös Hämevaaran imagon ja palveluidenkin kannalta. Ajetaanko tässä taloudellista etua yhteisen edun, hyvinvoinnin ja terveyden sijasta. Palvelujen suhteen hämevaaralaiset käyttävät autoillen joko Myyrmäen tai Espoon Leppävaaran palveluita. Tällä hetkellä ainoa vapaa-ajan palvelu Hämevaarassa on tämä metsän tuoma virkistysalue.

Kysymyksessä oleva asemakaava suunnitelma ei tule vaikuttamaan merkittävästi Vantaan kaupungin taloudelliseen tilaan. Vantaalla ole myöskään kiinni investointeja tässä, joten ei ole mitään merkittävää syytä viedä alueen ihmisiltä tärkeintä luonto- ja virkistyskohdetta – jossa retkeillään, urheillaan, virkistytään – ja myös tutustutaan luonnon monimuotoisuuteen sekä luonnon että eläimistön rikkauteen. Vantaa lähinnä hyötyy metsän säästämisestä sillä sen avulla asukkaat ovat terveempiä ja voivat paremmin.

Vantaan tulee myös huomioida, että Espoo saattaa tehdä omat asemakaavansa tuohon Kuninkaankolmion alueelle, jolloin kyseisen kaavan toteutuessa virkistysaluetta ei todellakaan jäisi jälljelle nimeksikään. Mikäli Espoo suunnittelee alueelle katuosuuksia tai tieverkostoja, kuten he ovat maininneet, niin puut suojaavat sekä pienhiukkasilta että meluhaitoilta.

Tämä talvi ja kevät ovat näyttäneet maailmalle koronan muodossa vielä enemmän niitä asioita joilla on merkitystä. Yksi niistä on ehdottomasti luonto. Jätetään tämä alue ihmisten virkistyskäyttöön ja tukemaan ihmisten hyvinvointia ja parantamaan elämänlaatua. Jokainen tyytyväinen asukas tuottaa Vantaalle tuplasti enemmän arvoa ja myönteistä imagonäkyvyyttä kuin tämä nyt suunniteltu asemakaava.

=> Kasvavassa kaupungissa tarvitaan jatkuvasti asuintontteja. Tuleville tonteille on jo rakennettu valmiit kadut ja kunnallistekniikka. Täydennysrakentaminen on yleiskaavan keskeinen periaate. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamisalue. Tonttitehokkuus on maltillinen e = 0,27. Täydennyskaavoituksenkin jälkeen Hämevaaraan jää runsaasti puistoja (28 % maa-alasta).

5. Hämevaara-Seura ry, 12.6.2020:
Olemme tutustuneet Hämevaaran Vieteririnteen 110500 kaava-alueen lisärakentamissuunnitelmaan asukkaiden kanssa. Kadun kääntöpaikalta alkaa paljon asukkaiden käyttämä polku ja polusto Espoon puolelle ulkoilualueena käytettyyn metsään. Kehä 2 rakentamaton metsäalue on laaja ja täynnä polkuja Espoon asuinalueille ja säilyy vielä viheralueena.

Emme vastusta asuintalokaavoitusta ja tonteista on kysyntää. Mutta talojen väliin pitää jättää metsään kävelyreitti, joka pitää aidata jo rakennusaikoina ja erottaa selvästi kulkuväyläksi jo oleville metsän polustoille. Lähialueen jo olevat ulkoilualueet on todettu erityisen tärkeiksi erityisesti näin korona -aikana. Liitteenä kaksi kuvaa alueesta.

=> Yhteys Espoon metsään säilytetään. Työmaan erottamisesta ympäristöstään ja tarvittaessa aitaamisesta määrätään rakennusjärjestyksessä.

6. Vieteririnteen metsäalueen käyttäjät, 95 allekirjoitusta, 17.6.2020:
Vetoomus Vieteririnteen metsäalueen puolesta.

Vantaan kaupunki on suunnitellut lisää pientalotontteja Hämevaaraan, Vieteririnteen päähän. Tonttien käyttöönotto rakennusalaksi aiheuttaisi merkittäviä muutoksia nykyisille ja tuleville lähiseudulla asuville ihmisille. Alue on kaavoitettu niin, että koko Vantaan puolen vanha metsä kaadettaisiin, eikä kulkuyhteyttä viereiseen metsään enää olisi Vieteririnteeltä. Metsäpolku, joka lähtee Vieteririnteen kääntöpaikalta, on ollut samalla kohdalla jo vuosikymmeniä ja ihmiset, jotka asuvat Hämevaarassa ovat tottuneet käyttämään kävelyreittiä useissa eri tarkoituksissa. Metsäpolkua kulkevat koiran ulkoiluttajat, lenkkeilijät, lapsiperheet, työmatkalaiset, maastopyöräilijät, marjastajat ja sienestäjät ym. Kulkuväylä on todella suosittu ja päivittäin sitä käyttävät kymmenet ihmiset.

Vieteririnteen lähimetsä on luonnontilassa oleva vanha havu- ja lehtimetsä. Siellä kasvaa runsaasti erilaisia hyötykasveja muun muassa sieniä ja marjoja, joista paikalliset saavat nauttia. Metsän puusto on monimuotoista. Metsässä on sekä vanhaa puustoa että nuorta taimikkoa sekä runsaasti pintajuurakkoa. Metsässä on myös lahopuuta, joka vahvistaa biodiversiteettiä. Lahopuut ovat elintärkeitä monille luonnonvaraisille lajeille, kuten jäkälille, sienille ja pieneliöille. (5) Metsässä asuu myös monia eläinlajeja mukaan lukien rauhoitetut käpytikka ja satakieli. Jos metsä kaadetaan, menetetään hienot vanhat puut sekä metsänraivauksessa todennäköisesti vaurioitetaan myös jäljelle jäävän metsikön pintajuurakkoa sekä arvokasta pintakasvustoa.

Luonto on aina tuottanut ihmisille terveyttä ja parantanut elämänlaatua (1,3). Luonto on olennainen osa arkea ja vapaa-aikaa usealle Hämevaarassa asuvalle ihmiselle. Monet asukkaat ovat kulkeneet samaa polkua pitkin metsään jo 30 vuoden ajan. Metsä tarjoaa hiljaisen alueen taajama-alueella asuville. Suomalaiset ulkoilevat lähiluonnossa keskimäärin 156 kertaa vuodessa (1). Helppo pääsy metsään ja jokamiehenoikeudet ovat tärkeimmät edellytykset metsien hyvinvointivaikutusten saavuttamiseksi (1). Tutkimuksissa on todettu kiistattomasti metsien terveyshyödyt. Metsässä fyysinen aktiivisuus lisääntyy, mikä vaikuttaa suoraan terveyteen ja fyysiseen hyvinvointiin. Luonto elvyttää ja auttaa palautumaan stressistä sekä edistää sosiaalista hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä (2,3). Ihmiset kokevat metsässä liikkuessa elpymistä, hyvinvointia, virkistystä ja elämyksiä (1). Metsien hyödyntäminen ihmisten hyvinvoinnin parantamiseksi on myös yhteiskunnalle taloudellisesti kannattavaa (1,4). Maa ja metsätalousministeriön toteuttama Kansallinen metsäohjelma 2015 suosittelee, että metsään pääsy tehtäisiin kaikille ihmisille helpoksi. Tavoitteena on huolehtia ulkoilureittien ylläpidosta ja parantaa reittien laatua ja lisätä lähireittien määrää erityisesti taajama-alueilla. (1) Jos vanha metsä kaadetaan, niin tästä ei kärsi pelkästään biodiversiteetti, vaan vaikutukset heijastuvat suoraan myös Hämevaarassa asuviin ihmisiin. Kulkuyhteys metsään katkaistaan ja luontoon lähtemistä hankaloitetaan merkittävästi.

Vantaan kaupunki määrittelee Hämevaaran erittäin luonnonläheisenä kaupunginosana, mitä sen asukkaat kovasti arvostavat. Alueella metsät ja puistot ympäröivät asutusta (6). Asukkaat ovat ostaneet ja rakentaneet kotinsa alueelle tätä ajatusta vaalien. Hämevaarassa yhdistyy taajama-asuminen ja luonnon läheisyys. Vantaan kaupungin täytyy vaalia tätä heidän omaa määritelmäänsä Hämevaarasta, eikä metsää saa kaataa vain muutaman tontin vuoksi ja samalla poistaa käyntiä metsään Vieteririnteen kohdasta. Metsä ja metsäpolku ovat erittäin arvokkaita Hämevaaran asukkaille.

Allekirjoituksellani vetoan Hämevaaran Vieteririnteeltä lähtevän metsän puolesta, että alue säilytetään nykyisellään.
[95 allekirjoittanutta.]

Lähdeluettelo

1. Maa. ja metsätalousministeriön toteuttaman Kansallinen metsäohjelma 2015: Metsät parantavat elämänlaatua; Työryhmän loppuraportti
2. HUS Mielenterveystalo; tietoa luonnon vaikutuksesta hyvinvointiin
3. Metsähallitus 2020; Luontoon.fi; Terveyttä ja hyvinvointia luonnosta
4. Luontoympäristön terveys- ja hyvinvointivaikutusten taloudellinen arvottaminen; Väinö Vähäsarja; Väitöskirja; Metsähallitus 2014
5. Luonnon perintösäätiö; luonnonperintosaatio.fi
6. Vantaan kaupunki, Kaavoitus ja maankäyttö; Hämevaara ja Linnainen; https//www.vantaa.fi/asuminen_ja_ymparisto/kaavoitus_ja_maankaytto/suuralueet_ja_kaupunginosat/myyrmaki/hamevaara_ja_linnainen

=> Vantaan hyväksytyssä yleiskaavassa 2020 kaupungin pinta-alasta on osoitettu virkistysalueiksi 19 %, luonnonsuojelualueiksi 9 % sekä maa- ja metsätalousalueiksi 17 %; Linnaistenmetsään on lisätty luonnonsuojelualue. Täydennyskaavoituksenkin jälkeen Hämevaaraan jää runsaasti puistoja (28 % maa-alasta). Kasvavassa kaupungissa on jatkuva kysyntä pientalotonteille. Tämä alue on yleiskaavassa pientaloaluetta ja yleiskaavan täydennysrakentamisalue. Yhteys Espoon metsään säilytetään ja sinne on yhteys myös lännempää Vieteritieltä ja idempää Viittatieltä. Suurin osa Suomen lintulajeista on rauhoitettuja. Satakieli ja käpytikka ovat lajeina elinvoimaisia, eikä kummankaan lajin esiintyminen alueella ole este rakentamiselle tai muullekaan maankäytölle.

7. Vantaan kaupunginmuseo, 17.6.2020:
Ei huomautettavaa.

8. Naapurit Vieteririnteeltä, kuusi henkilöä, 21.6.2020:
Vaadimme, ettei Vieteririnteelle kaavoitettavan täydennysalueen suunnitelmia toteuteta sellaisina kuin ne on esitetty Asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (päivätty 14.5.2020). Seuraavassa esitämme perustelut vaatimuksellemme ja esittelemme alueen ilmettä ja nykyisiä ulkoilureittejä tukevan ratkaisun, jossa on huomioitu arvioitavana olevan suunnitelman puutteet.

Arvioitavana olevan suunnitelman puutteet
Nyt arvioitavanamme olevassa suunnitelmassa ollaan kaavoittamassa Vieteririnteelle erittäin tiiviisti neljä (alustava luonnos A) tai viisi (alustava luonnos B) tonttia vuoden 2011 suunnitelmassa (Pientaloja Hämevaaraan, Rakentamisohje 18.10.2011) esitellyn kolmen tontin sijaan. Tämän 2011 tehdyn tonttijaon suunnitelmasta on jo poikettu poikkeamisluvalla lisäämällä yksi tontti Vieteritien perälle tiivistämällä näin aiempaa suunnitelmaa ja pienentämällä tontteja (Vieteritie 12). Toimitetussa alustavassa suunnitelmassa tontit ja rakennukset on sijoitettu mielestämme ilmakuvan perusteella maksimaalisesti Vantaan nykyistä metsäaluetta hyödyntäen paneutumatta rakennusten, maaston muotojen ja puistoisen yleisilmeen luomiseen. Viereisessä kuvassa 1 alustavan suunnitelman tontit on numeroitu viittauksia varten.

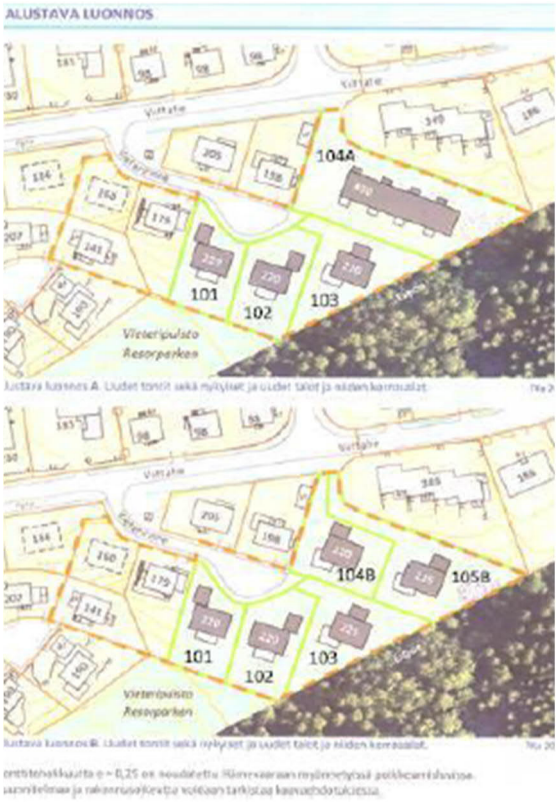

Kuva 1. Alustavan luonnoksen tonttijako numeroituna.

Yleisesti
Arvioitavana olevassa suunnitelmassa itäisimipien tonttien (kuva 1, tontit 104A/104B ja 105B) suunnittelussa ei ole riittävästi huomioitu tontille kulkua, maaston muotoja, sijoittelua, tonttien pohjoislaidalla olevaa ojaa eikä hulevesiä.

Rakennusten sijainti
Nykyiset asunnot (Vieteririnne 2,4,5, Vieteritie 12) on suunniteltu siten kuin rakentamisohjeessa (2011) on ohjeistettu. Rakennusten suunnittelu, ikkunoiden, terassien ja rakennusten sijoittelu on pohjautunut tähän tietoon. Muuttamalla tulevien rakennusten sijaintia poikkeamalla rakennusohjeesta 2011 heikennetään jo olemassa olevien rakennusten suunnittelun lopputulosta epäreilulla tavalla. Uudelleen sijoitellut rakennukset arvioitavanamme olevassa alustavassa suunnitelmassa tulevat merkittävästi heikentämään Viittatie 24:n, Vieteritie 12 sekä Vieteririnne 4:n ja 5:n näkymiä verrattuna rakentamisohjeen ratkaisuun. Jos asunnot toteutetaan alustavassa luonnoksessa B (ks. edellä kuva 1) esitetyllä tavalla, tulee näkymä Vieteririnteen olemassa olevien asuntojen ikkunoista olemaan suoraan naapuritalojen seinään tai ikkunaan.

Vieteririnne 4:n päärakennuksen toteutunut sijainti poikkeaa rakentamisohjeessa esitetystä rakentamispaikasta yhdellä metrillä itään päin (ks. kuva 6). Talousrakennus on rakennettu kaavassa määrätyllä paikalle, yhden metrin etäisyydelle itärajasta. Johtuen talousrakennuksen lyhyestä etäisyydestä tontin rajaan, talousrakennuksen ympärillä olevista routaeristeistä ja rakennuksen kohdalla sijaitsevasta ojasta, raja-aidan rakentaminen ei ole mahdollista talousrakennuksen kohdalle.

Aikaisemmin Vieteririnne 4:n halki kulkenut oja on tontille rakentamisen yhteydessä vuonna 2016 putkitettu ja yhdistetty Viittatien suuntaisen ojan kanssa.

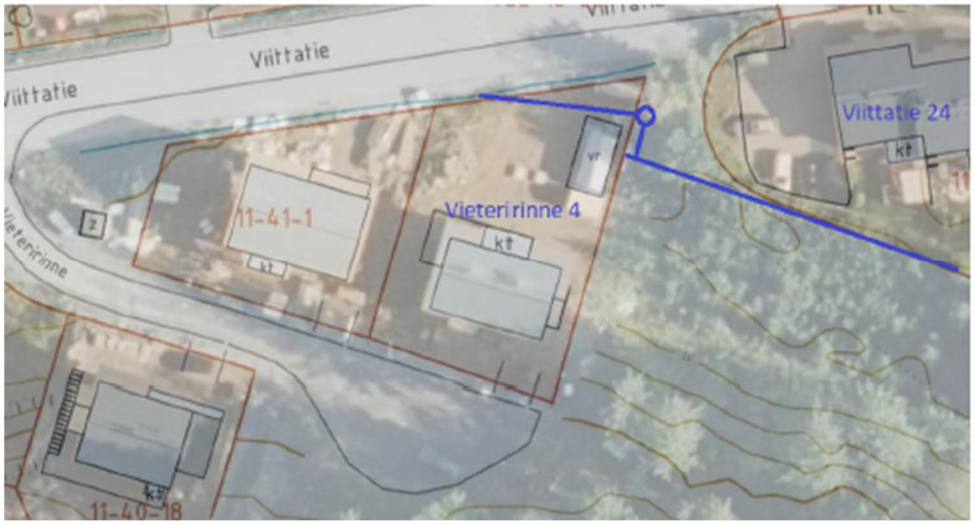

Kuva 2. Vieteririnne 4:n ja Viittatie 24:n välissä kulkevan ojan reitti nykyisin

Maaston muodot

Maaston muodot estävät rakennusten luontevan sijoittamisen metsän alarinteelle edellä kuvan 1 tonteilla 104A/104B ja 105B. Ilmakuvan korkeuskäyrät näyttävät tonttien 103 ja 104 rakennusten välisen pudotuksen olevan noin 4 metriä. Tämän lisäksi tontti 103 jatkaa nousuaan yli 2 metriä kohti metsän/puistoalueen huippua. Alustavan suunnitelman ehdotus on suoraan ristiriidassa vuoden 2011 kaavamääräyksen kanssa: Rakennukset tulee sovittaa maastoon ja naapurirakennuksiin luontevasti. Suuria keinotekoisia täyttöjä tulee välttää. [3] Lisäksi nykyinen Espoon puolelle jäävä metsä varjostaa alustavan suunnitelman reunimmaisia tontteja merkittävän osan päivästä.

Hulevedet

Kuntaliiton laatimassa hulevesioppaassa (2012) todetaan seuraavaa: Rakennetuilla alueilla hydrologia muuttuu aina luonnontilaisesta, sillä rakentaminen lisää väistämättä vettä läpäisemättömiä pintoja. Kaavoituksessa esitettävät maankäytön ratkaisut vaikuttavat ratkaisevasti huleveden määrään ja laatuun. Koska rakentaminen muuttaa paikan vesiolosuhteita, suunnitellun rakentamisen vaikutus valuma-alueen hydrologiaan on selvitettävä. (Hulevesiopas 2012, s. 20, 45).

Alustavan suunnitelman kattava jyrkähkö metsäalue sitoo nykyisellään loistavasti metsästä valuvia hule-/sulamisvesiä sekä toimii luonnollisena hulevesikanavana kohti Viittatien läheistä ojaa.

Käyntiä kuvan 1 tonteille 104A/104B ja 105B ei tulisi rakentaa Viittatieltä. Tonttien 104A/104B ja 105 pohjoislaidalla on oja, joka laskee Vieteririnne 4:n suuntaan ja päättyy tontin rajalle (ks. kuva 2). Oja on yhdistetty tästä päästä putkella Viittatien suuntaiseen ojaan. Yhdistettyjen ojien kokoeroista johtuen putken alkupäätä ei ole voitu asentaa ojan pohjalle, jotta putki kaataisi vedet

oikeaan suuntaan (ks. kuva 3). Putken pään korkeus Viittatien puoleisessa ojassa määräytyy ojan pohjan mukaan. Viittatien laidalla kulkevaa ojaa ole mahdollista kaivaa syvemmäksi, sillä ojan pohjalle on asennettu sähköputkia, ilmeisesti katuvaloille (ks. kuva 4). Mikäli alueelle rakennettaisiin tonttiliittymä, jouduttaisiin putkitusta jatkamaan itään päin, jolloin putken alkupään korkeus nousisi edelleen suhteessa ojan pohjaan.

Kuva 3. Putkitetun ojan alkupää Vieteririnne 4:n itäpuolella

Kuva 4. Putkitetun ojan loppupää Viittatien puolella

Etenkin kuvan 1 tonttien 104A/104B ja 105B valumavedet kuormittavat olemassa olevia Vieteririnne 4:n ja Viittatie 24:n tontteja. Nykyisen alueella olevan metsikön kasvuston ja maaston muotojen ansiosta hulevedet pääosin sitoutuvat maaperään, eivätkä rasita alapuolisia tontteja, eivätkä hulevesiverkostoa. Tonttien 104A/104B ja 105B etelälaidalla on jyrkkä rinne ja pohjoislaita on nykyisessä tilassaan rivitalotonttia alempana oleva kostea risukko. Mikäli alueelle rakennetaan asuintaloja, maastonmuodoista ja viereisistä rakennuksista johtuen rakennukset on rakennettava rinteeseen. Tonttien alalaidat jäävät koskeaan painanteeseen, ettei maata koroteta. Maan korot-

taminen ja etenkin kasvuston ja maaperän muutokset päästävät hulevedet tonttien läpi pohjoislaidalla sijaitsevaan ojaan. Ojien korkoerojen ja nykyisen putkituksen vuoksi oja ei kuitenkaan poista vesiä ellei veden pinta nouse merkittävästi. Tällöin vesi voi nousta myös talojen pihoille ja pahimmassa tapauksessa rakennusten perustuksiin.

Kuvan 1 tonttien 101 – 103 alue puolestaan auttaa nykyisellään erityisesti talven jälkeisten sulamisvesien hallinnassa. Sulamisvedet valuvat metsästä keväisin Vieteririnnettä pitkin rasittaen Vieteririnne 2:sta ja 5:sta. Kaiken puisto-/metsäalueen kaataminen ja rakentaminen lisää puistoalueen hulevesien rasittavuutta merkittävästi. Hulevesien hallintaan on tästäkin syytä kiinnitettävä erityistä huomiota.

Rakennusoikeuksien tarkastelu
Mielestämme alustavan suunnitelman rakennusoikeudet ovat ylimitoitettuja jo rakennetun alueen kanssa. Rakennusoikeusneliöt on yhtenäistettävä Vieteririnteen muiden asuntojen kanssa siten, että kääntöpaikan eteläpuolella rakennusoikeutta olisi 160 m2 ja itäpuolella 190 m2. [2]

Virkistysreitti ja sinne pääsy
Vaadimme muutosta arvioitavanamme olevaan suunnitelmaan myös tarkasteluamme asiaa virkistysreitin ja -alueen kannalta. Esitetyssä kaavamuutoksessa alue on kaavoitettu niin, että koko kaavoittamaton metsäalue kaadettaisiin, eikä kulkuyhteyttä viereiseen metsään enää olisi Vieteririnteeltä. Kulkuyhteyden katkeamisesta aiheutuu välitöntä haittaa nykyisille ja tuleville lähiseudulla asuville ihmisille. Metsäpolku, joka alkaa Vieteririnteen kääntöpaikalta, on ollut samalla kohdalla jo vuosikymmeniä ja lähialueen ihmiset käyttävät reittiä useissa eri tarkoituksissa (koiran ulkoiluttajat, lenkkeilijät, lapsiperheet, työmatkalaiset, maastopyöräilijät, suunnistajat, marjastajat ja sienestäjät ym.). Kulkuväylä on todella suosittu ja päivittäin sitä käyttävät kymmenet ihmiset. Luonto onkin olennainen osa arkea ja vapaa-aikaa Hämevaarassa asuville ihmisille ja metsä tarjoaa hiljaisen alueen taajama-alueella asuville.

Myös alkuperäisessä Hämevaaran asemakaavamuutoksessa (2011) on erityismaininta, että metsään pääsy tulee säästää, ulkoilureittien jatkuvuus Espoon puolelle tulee turvata ja lähivirkistysalue jättää rakentamatta. (Hämevaara – 002040, asemakaavamuutos 2011).

Vieteririnteen lähimetsä on luonnontilassa oleva vanha havu- ja lehtimetsä, jossa kasvaa runsaasti erilaisia hyötykasveja (marjoja, sieniä). Metsän puusto, kasvillisuus ja eläinlajisto ovat monimuotoisia. Jos koko metsä kaadetaan, menetetään hienot vanhat puut sekä metsänraivauksessa todennäköisesti vaurioitetaan myös jäljelle jäävän metsikön pintajuurikkoa sekä arvokasta pintakasvustoa.

Tutkimuksissa on todettu kiistattomasti metsien terveyshyödyt. Luonto tuottaa ihmisille terveyttä ja parantaa elämänlaatua. Helppo pääsy metsään ja jokamiehenoikeudet ovat tärkeimmät edellytykset metsien hyvinvointivaikutusten saavuttamiseksi. Metsien hyödyntäminen ihmisten hyvinvoinnin parantamiseksi on myös yhteiskunnalle taloudellisesti kannattavaa. Maa ja metsätalousministeriön toteuttama Kansallinen metsäohjelma 2015 suosittelee, että metsään pääsy tehtäisiin kaikille ihmisille helpoksi. Tavoitteena on huolehtia ulkoilureittien ylläpidosta ja parantaa reittien laatua ja lisätä lähireittien määrää erityisesti taajama-alueilla. Jos kaavasuunnitelma toteutetaan esitetyn mukaisesti ja kulkuyhteys Vieteririnteeltä metsään katkaistaan kokonaan, hankaloittaa tämä luontoon pääsyä merkittävästi ja heikentää siten alueen ihmisten hyvinvointia ja elämänlaatua. (Kansallinen metsäohjelma 2015, Metsät parantavat elämänlaatua; Metsähallitus 2020,

Luontoon.fi, Terveyttä ja hyvinvointia luonnosta; Luontoympäristön terveys- ja hyvinvointivaikutusten taloudellinen arvottaminen, V. Vähäsarha, Metsähallitus 2014).

Hämevaaran ominaispiirteet
Vantaan kaupungin internetsivuilla todetaan, että ”Hämevaara ja erityisesti Linnainen ovat erittäin luonnonläheisiä kaupunginosia, mitä niiden asukkaat kovasti arvostavat. - - Hämevaarassa metsät ja puistot ympäröivät asutusta.” Hämevaaran asukkaat ovat ostaneet ja rakentaneet kotinsa alueelle tätä ajatusta vaalien. Hämevaarassa yhdistyy taajama-asuminen ja luonnon läheisyys. Hämevaaran puistoalueille on kuitenkin viime aikoina rakennettu ja kaavoitettu paljon uusia rakennuskohteita: Viikatepuisto (nro 002358), Vipupuisto (nro 002359), Koivuvaaranpuisto (nro 002360) ja Vaakapuisto (nro 002398). [4] Nyt myös Vieteririnteelle aiotaan rakentaa arvioitavanamme olevan suunnitelman mukaisesti uusia pientalotontteja. Nämä kaikki täydennysrakennuskohteet yhdessä vähentävät tuntuvasti Hämevaaran puistikoita ja metsiä, ja viheralueet ovat tulevaisuudessa vaikeammin saavutettavissa. Jos nämä suunnitelmat toteutetaan, ei Hämevaaraa voida enää luonnehtia erittäin luonnonläheiseksi kaupunginosaksi, jossa metsät ja puistot ympäröivät asutusta. Vantaan kaupungin täytyy vaalia omaa määritelmäänsä Hämevaarasta ja kaavoituksessa tulee taata kulku Vieteririnteeltä metsään. (Vantaan kaupunki, Kaavoitus ja maankäyttö; Hämevaara ja Linnainen [5]

Vantaan kaupungin visio, arvot ja strategia
Vantaan kaupungin valtuustokauden strategiassa 2018–2021 (kv. 11.2.2017) todetaan, että Vantaan visio on ”Rohkea ja rento Vantaa on edelläkävijä ja vastuullinen kasvun keskus”. Samalla todetaan, että yksi Vantaan arvoista on vastuullisuus, jolla tarkoitetaan hyvän elämän turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Yksi strategisista painopistealueista ja tavoitteista on ”Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien”.

Vieteririnteelle suunnitellulla täydennysrakentamisella tuhotaan peruuttamattomasti metsää ja poistetaan mahdollisuus päästä jäljellä oleviin metsiin. Toteuttamalla täydennysrakennussuunnitelmansa esittämänsä mukaisesti, toimisi Vantaa täysin visionsa, arvojensa ja strategiansa vastaisesti. Luonto kuuluu olennaisena osana nykyisten ja tulevien sukupolvien hyvään elämään. [6]

Kaavoitusehdotuksemme
Alueelle laaditussa rakentamisohjeessa (2011) on esitetty aiempi suunnitelma koskien koko täydennysrakentamisaluetta. Rakentamisohjeessa on tarkasteltu huolellisesti asuntojen sijainteja suhteessa toisiinsa, maastonmuotoihin, metsään ja ilmansuuntiin (ks. alla kuva 5 ja liite 2). Lisäksi Hämevaaraan on perehdytty kaupunginosana seikkaperäisesti yhtenäisen ilmeen luomiseksi, maaston muotojen hyödyntämiseksi ja rakennusten sijoittelemiseksi luonnolliseksi kokonaisuudeksi, joka tukee puistomaisen Hämevaaran ominaispiirteitä.

Kuva 5. Täydennysrakentamisalueen alkuperäisen suunnitelman kuvitusta.

Olemme harmissamme menettäessämme palan loistavaa metsäaluetta asuinkäyttöön, mutta olemme kuitenkin valmiita hyväksymään Vieteririnteen täydennysrakentamisen rakentamisohjeessa (2011) esitetyn mukaisesti pienin muutoksin.

Kuvassa 6 esitellyssä ehdotuksessamme on käytetty rakentamisohjeen suunnitelmaa pohjana. Lisäksi on huomioitu olemassa olevien rakennusten sijainnit, kaavoitettavan alueen pohjoislaidassa kulkeva oja, sekä käynti metsään. Metsään käynti suoraan Vieteririnteen päästä sijoittuisi näin tonttien omien kulkuväylien yhteyteen antaen terassille oleskelulle rauhan sisäpihoilla suunnitelluilla tonteilla.

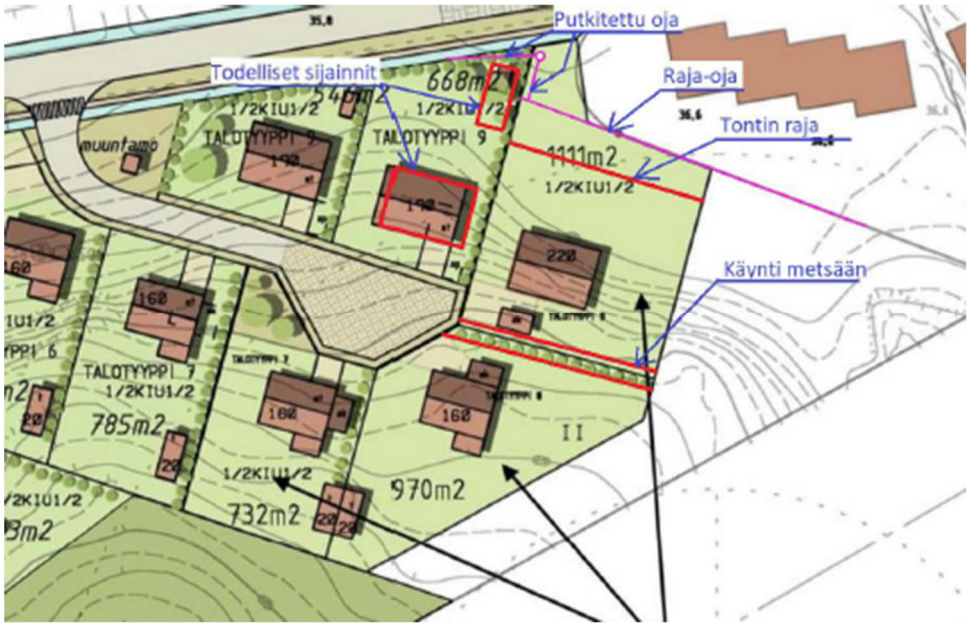

Kuva 6. Ehdotus kaavaksi Vieteririnteelle

Esitämme Vieteririnne 4:n itäpuolelle kaavoitettavan tontin rajaamista ojan eteläpuolelle, jotta kyseisen tontin ja Viittatie 24:n välille jää luonnollinen näköeste, eikä keinotekoista raja-aitaa ojan kohdalle tarvita. Vieteririnne 4:n ja Viittatie 24:n välinen puistokaistale säilyisi tällöin nykyisellään näköesteenä, eikä raja-aitaa Vieteririnne 4:n talousrakennuksen kohdalle tarvita (kuva 7).

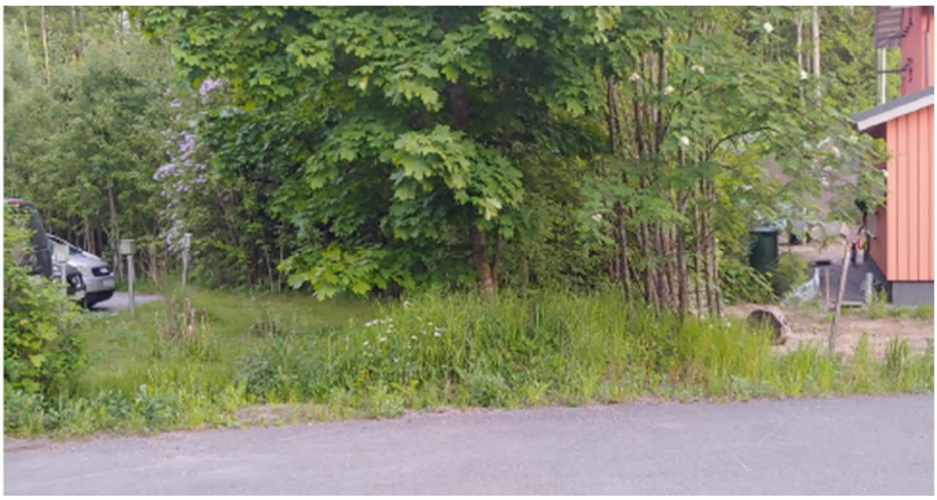

Kuva 7. Vieteririnne 4:n ja Viittatie 24:n välinen puistokaistale.

Ehdotuksessamme käynti metsään jää lähelle olemassa olevaa sijaintiaan ja jatkuu metsässä luontevasti maastonmuodot huomioiden. Kaupungin olisi kuitenkin huolehdittava polun raivaamisesta ja kunnostamisesta kuljettavaan kuntoon sekä yhdistämisestä metsän reittiverkostoon. Vieteririnteelle jo rakennettu kunnallistekniikka saataisiin hyödynnettyä sellaisenaan, eikä maarakennustöitä tarvittaisi tonttien muutostöihin.

Pientaloja ei myöskään rakennettaisi niin luonnottoman ahtaasti ja kaupunginosaan sopimattomasti kuin arvioitavanamme olevassa suunnitelmassa on esitetty. Naapuritalot sijaitsisivat lomittain, eivätkä ne varjostaisi toisiaan ja sijaitsisivat luonnon tarjoamia maaston muotoja hyödyntäen.

Lopullisessa kaavassa huomioitavaa
Rakennusten ja ajoväylien paikat on suunniteltava niin, että tavanomaiset etäisyydet olemassa oleviin rakennuksiin toteutuvat. Vieteririnne 4:n ja 5:n sekä Viittatie 24:n rakennukset on suunniteltu olevan puistoon rajautuvilla tonteilla. Vieteririnne 4:n asuinrakennus on rakennettu kolmen metrin päähän itärajasta. Vieteririnne 5:n asuinrakennuksessa kiinteästi oleva autokatos sijaitsee kahden metrin päässä rajasta. Uusien tonttien kaavoituksessa ja rakennusten sijoittamisessa tonteille on jätettävä länteen päin tavanomaista suurempi etäisyys, mikä vaikuttaa kaikkien alueelle kaavoitettavien asuntojen sijoittamiseen. Kiinteistöjen on sovittava sijoittelultaan ja kooltaan olemassa olevaan rakennuskantaan.

Rakentamista Vieteritie 4:n itäpuolelle olisi rajoitettava vähintään ehdottamamme mukaisesti (ks. kuva 6), jotta hulevesien hallinta saadaan toteutettua toimivalla ja luonnollisella tavalla ja uudet rakennukset saadaan sopimaan luonnollisesti maaston muotoihin. Mikäli kyseiselle alueelle kaavoitetaan tontteja, on rakentamisen vaikutus valuma-alueen hydrologiaan myös selvitettävä, kuten Hulevesioppaassa on selvitetty. Vantaan kaupungin on vastattava rasitettaville kiinteistöille rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvista ongelmista.

Vieteririnne 5:ssä oleva lämpökaivo aiheuttaa etäisyysvaatimuksen suunnitteilla olevalle alueelle. Lämpökaivo sijaitsee n. 3,5 metrin etäisyydellä itärajasta. Tontilla sijaitseva puuvaja on rakennettu 2 metrin päähän rajasta 8 m etäisyydelle päärakennuksesta etelään päin rakennusohjeen mukaisesti (Vieteririnne 5).

Vieteririnteen kautta tulee jatkossakin päästä lähimetsään ja uudessa kaavasuunnitelmassa tämä kulkureitti tulee taata.

LÄHTEET

1. Vantaan kaupunki 18.10.2011. Pientaloja Hämevaaraan, rakentamisohje. Saatavissa: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/108777_R00105_rakentamisohje_Hamevaara_raja18102011.pdf
2. Suomen Kuntaliitto 2012. Hulevesiopas. Sivut 20 ja 45. Saatavissa: https://shop.kuntaliitto.fi/download.php?filename=uploads/hulevesiopas-2012.pdf
3. Vantaa 28.2.2011, tarkistettu 19.9.2011. Hämevaara – 002040, asemakaavamuutos 2011. Saatavissa: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/109762_kaupsu_002040_selostus.pdf
4. Maa- ja metsätalousministeriö 2013. Kansallinen metsäohjelma 2015, Metsät parantavat elämänlaatua.
5. Luontoon.fi, Terveyttä ja hyvinvointia luonnosta. Saatavissa: https://www.luontoon.fi/terveyttajahyvinvointialuonnosta
6. V. Vähäsarja 2014. Luontoympäristön terveys- ja hyvinvointivaikutusten taloudellinen arvottaminen. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Saatavissa: https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Asarja/a210.pdf
7. Vantaan kaupunki. Hämevaara ja Linnainen. Saatavissa: https://www-vantaa.fi/ asuminen_ja_ymparisto/kaavoitus_ja_maankaytto/suuralueet_ja_kaupunginosat/myyrmaki/hamevaara_ja_linnainen
8. Vantaan kaupunki. Myyrmäen kaavat. Saatavissa: https://www.vantaa.fi/asuminen_ja_ymparisto/kaavoitus_ja_maankaytto/asemakaavoitus/myyrmaen_kaavat
9. Vantaan kunnanvaltuusto 11.12.2017- Valtuustokauden strategia 2018-2021. Saatavissa: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/136267_Valtuustokauden_strategia_2018-2021.pdf

LIITTEET

Liite 1. Täydennysrakentamisalueen rakentamisohjeen 2011 kuvitusta
Liite 2. Hulevesireitit ja metsään kulku hahmoteltuna 2011 rakentamisohjeen havainnekuvaan
Liite 3. Valokuva metsäpolusta

Liite 1. Täydennysrakentamisalueen rakentamisohjeen kuvitusta. Lintuperspektiivi

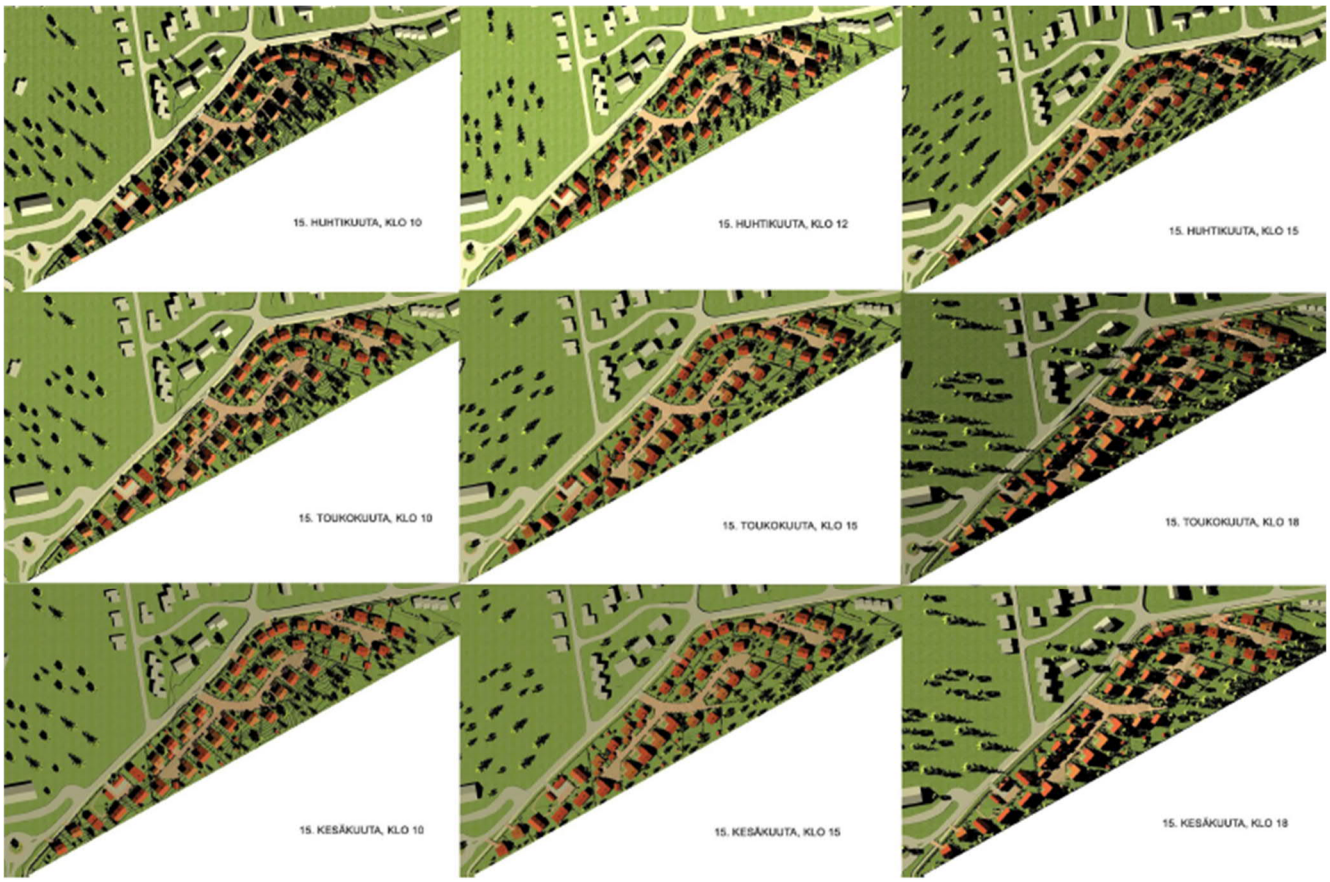

Liite 1. Täydennysrakentamisalueen rakentamisohjeen kuvitusta. Valo- ja varjotarkastelua

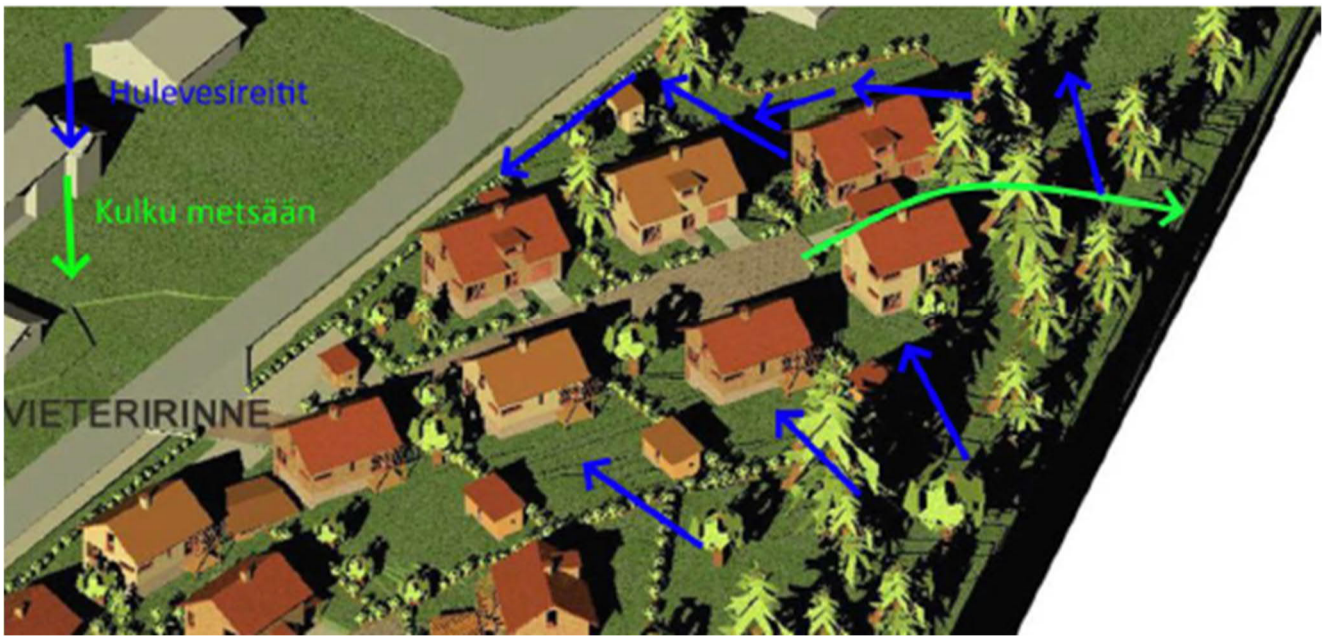

Liite 2. Hulevesireitit ja metsään kulku hahmoteltuna 2011 rakentamisohjeen havainnekuvaan

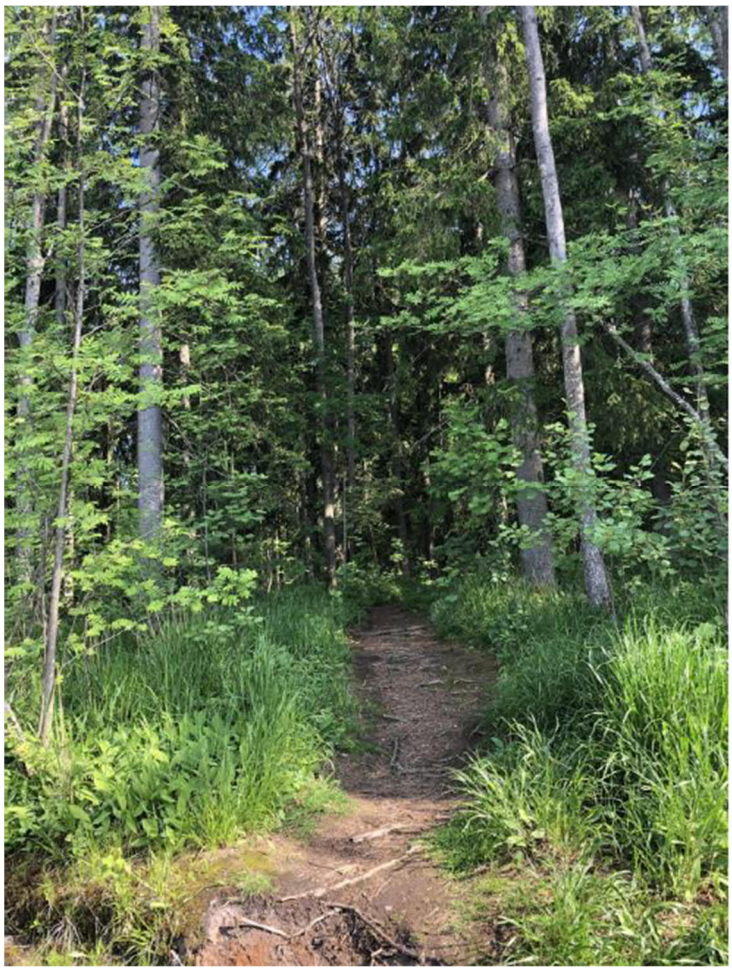

Liite 3. Metsäpolku

=> Kaavassa 002040 tonttitehokkuus on keskimäärin e = 0,27 (AO-tonteilla 0,25, AP-tonteilla 0,34). Vieteririnteen nykyisillä omakotitonteilla tonttitehokkuus on e = 0,24 ... 0,35. Hämevaaraan on myönnetty poikkeamislupia tonttitehokkuudella e = 0,25.

Asemakaavan uusien tonttien tehokkuus on keskimäärin sama e = 0,27. Maastokin on samanlaista. Kaavassa sovelletaan samoja kaavamääräyksiä ja noudatetaan rakentamismääräyksiä.

AP-tontille on Vieteririnteeltä jyrkkä rinne, joten tonttiliittymä on järjestettävä Viittatieltä.

Vantaan kaupungilla on hulevesiohjelma (2009) ja hulevesien hallinnan toimintamalli (2014). Hulevesien hallinnasta määrätään rakennusjärjestyksessä (2010). Rakennusluvan yhteydessä on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma, jossa on huomioitu ympäröivien tonttien nykyinen hulevesien hallinnan toimivuus. Uusi rakentaminen tontilla tulee toteuttaa siten, että hulevesiä viivytetään ennen niiden johtamista Vieterinteen ja Viitatien hulevesiviemäröintiin. Kaavassa määrätään, että naapurien hulevesijärjestelmät on kytkettävä osaksi tontin hulevesijärjestelmää.

Yhteys Espoon metsään säilytetään. Espoon puolelle on yhteys myös Vieteritieltä ja Viittatieltä.

Täydennyskaavoituksenkin jälkeen Hämevaaraan jää runsaasti puistoja (28 % maa-alasta). Kaupunginosan länsipuolella on myös laaja Linnaistenmetsä.

Tämä kaava-alue on yleiskaavan täydennysrakentamisalue. Kaupungin tavoitteena on kaavoittaa riittävästi eri kokoisia ja houkuttelevia pientalotontteja hyville sijainneille.

Vieteririnne 4:n ja Viittatie 24:n välissä ei ole puistoa vaan asemakaavoittamaton alue, joka on yleiskaavan pientaloaluetta. Myös rakentamisohjeessa 2011 alue on osoitettu tonttimaaksi.

Myöhästyneet mielipiteet ja niiden huomioon ottaminen

9. Naapuri, 23.6.2020:
Vastustan kaavamuutoksessa esitettyä uutta täydennysrakentamiseen tehtyä suunnitelmaa. Tämä koskee eritoten vanhaan v2011 suunnitelmaan tehtyä kahden tontin pilkkomista ja uusien tonttien lisäämistä kaavaan. Ehdotettu rakentaminen sulkisi kokonaan kulkuyhteyden Vantaalta Espoon puolella sijaitsevaan luonnontilaiseen metsään. Kasvillisuuden ja eläimistön puolesta nykyinen väylä toimii henkireikänä lähialueen ihmisille. Metsään rajautuvalla alueella harrastetaan liikuntaa, mm suunnistusta, sekä myös marjastetaan ja sienestetään ahkerasti. Koko metsän rakentaminen tuhoaisi tämän luonnon monimuotoisuuden ja maisemallisuuden.

Uudessa tiheän rakentamisen suunnitelmassa ei ole otettu kantaa asumisviihtyvyyteen, ja eritoten vaikutuksia käytännön asioihin. Uusi kulkuväylä Viittatielle estäisi lumenkeräyspaikat nykyisten tonttien alueella. Tällä hetkellä tonttien väliin on jätetty tarkoituksella tilaa lumisia talvia varten. Naapurisopimuksella on myös annettu lupa talousrakennuksen rakentamiseen tonttien rajalle, ajatellen lumen kolaamista tonttien rajalle. Uusi väylä tonttien rajalla kadottaisi tämän tilan ja tekisi lumisista talvista todella haasteellista. Toinen suuri huolenaihe liittyy hulevesiin ja luonnonvaraiseen ojaan heti Viittatie 24 tontin rajalla. Jos metsä kaadetaan, valuvatko hulevedet ojaan tukkien sen – ja pahimmassa tapauksessa nostaen veden Viittatie 24 tontille.

Tämä kritiikki kokonaisuudessaan ei kuitenkaan lähtökohtaisesti tarkoita sitä, etteikö alueelle voisi toteuttaa rakenteeltaan ja mittakaavaltaan sopivaa maltillista täydennysrakentamista alkuperäisen suunnitelman mukaan. Mahdollisimman paljon puita ja pensaita tulisi kuitenkin säilyttää. Viheralueilla on merkitystä virkistyksen lisäksi maisemallisesta, ekologisesta, pienilmastollisesta ja sosiaalisesta näkökulmasta.

Ymmärtääkseni Vantaalla on tavoitteena täydennysrakentamisessa huolehtia myös kattavasta ja yhtenäisestä viheralueverkostosta, joka perustuu virkistysreitein toisiinsa kytkettyihin laaja-alaisiin luonnonalueisiin ja virkistyspalveluihin. Laajojen luontoalueiden välisten viherkäytävien pitäisi toimia pääasiallisina ekologisina yhteyksinä ihmisille, eläimille ja kasveille. Niin tässäkin tapauksessa.

=> Alue on yleiskaavassa pientaloaluetta. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamisalue. Kaksi tonttia on lohkottu kolmeksi jo 13.8.2014. Keskimääräistä tonttitehokkuutta e = 0,27 on käytetty myös kaavassa 002040 (keskimäärin e = 0,27, AO-tonteilla 0,25, AP-tonteilla 0,34). Hämevaaraan on myönnetty myös poikkeamislupia tonttitehokkuudella e = 0,25. Lumet tulee kasata omalle tontille. Tonttien välissä on kaupungin maata. AP-tontille on Vieteririnteeltä jyrkkä rinne, joten tonttiliittymä on järjestettävä Viittatieltä. Hulevesien käsittelystä määrätään rakennusjärjestyksessä ja hulevesistä annetaan kaavamääräys. Rakennuslupaan on liitettävä hulevesisuunnitelma. AP-tontille annetaan vihertehokkuusmääräys. Yhteys Espoon metsään säilytetään Vieteririnteen päästä.

10. Kymmenen naapuria, 24.6.2020:
Palaan vielä tähän vastineeseen/palautteeseen. Vastustamme ehdottomasti kaavan toteuttamista liitteessä olevien perusteluiden mukaisesti.

Vantaan yleiskaavan mukaisesti kaupungin periaatteena on eheyttävä rakentaminen eli tiivistäminen ja täydennysrakentaminen sekä palveluiden kehittäminen. Tämä tulisi toteuttaa niin, että

suunnittelussa otetaan huomioon asukkaiden kokemat asuinympäristön muutos- ja parannustarpeet. Vantaan kaupunki 'myy' Hämevaaraa luonnonläheisenä kaupunginosana jota asukkaat arvostavat.

Viimeisenä neljänä vuotena Hämevaarassa on tehty valtavia täydennysrakentamisprojekteja ja työnalla on jo hyväksyttyjä kaavoja joilla sallitaan kaiken viheralueiden ja metsien/puuston kaato. Käytännössä Hämevaaran status ja imago on vihreänä kaupunginosana on hyvin alasajettu.

Hämevaara on ollut rakennustyömaana jo neljä vuotta ja käytännössä asukkaat ovat asuneet rakunnustyömaalla neljä vuotta. Trendille ei näy loppua. Näyttää siltä, että Vantaa ja suunnittelijat ovat tylysti sivuuttaneet täydennysrakentamisen tavoitteet - ympäristön, terveyden, viihtyvyyden – kuten myös Hämevaaran imagon ja palveluidenkin kannalta. Ajetaanko tässä taloudellista etua yhteisen edun, hyvinvoinnin ja terveyden sijasta. Palvelujen suhteen hämevaaralaiset käyttävät autoillen joko Myyrmäen tai Espoon Leppävaaran palveluita. Tällä hetkellä ainoa vapaa-ajan palvelu Hämevaarassa on tämä metsän tuoma virkistysalue.

Kysymyksessä oleva asemakaava suunnitelma ei tule vaikuttamaan merkittävästi Vantaan kaupungin taloudelliseen tilaan. Vantaalla ole myöskään kiinni investointeja tässä, joten ei ole mitään merkittävää syytä viedä alueen ihmisiltä tärkeintä luonto- ja virkistyskohdetta – jossa retkeillään, urheillaan, virkistytään – ja myös tutustutaan luonnon monimuotoisuuteen sekä luonnon että eläimistön rikkauteen. Vantaa lähinnä hyötyy metsän säästämisestä sillä sen avulla asukkaat ovat terveempiä ja voivat paremmin.

Vantaan tulee myös huomioida, että Espoo saattaa tehdä omat asemakaavansa tuohon Kuninkaankolmion alueelle, jolloin kyseisen kaavan toteutuessa virkistysaluetta ei todellakaan jäisi jäljelle nimeksikään. Mikäli Espoo suunnittelee alueelle katuosuuksia tai tieverkostoja, kuten he ovat maininneet, niin puut suojaavat sekä pienhiukkasilta että meluhaitoilta.

Tämä talvi ja kevät ovat näyttäneet maailmalle koronan muodossa vielä enemmän niitä asioita joilla on merkitystä. Yksi niistä on ehdottomasti luonto. Jätetään tämä alue ihmisten virkistyskäyttöön ja tukemaan ihmisten hyvinvointia ja parantamaan elämänlaatua. Jokainen tyytyväinen asukas tuottaa Vantaalle tuplasti enemmän arvoa ja myönteistä imagonäkyvyyttä kuin tämä nyt suunniteltu asemakaava.

=> Kasvavassa kaupungissa tarvitaan jatkuvasti uusia asuntotontteja. Kaavoitus on perustunut yleiskaavaan. Tässä on kyseessä yleiskaavan täydennysrakentamisalue. Alueelle on jo rakennettu valmiit kadut ja kunnallistekniikka. Täydennyskaavoitustenkin jälkeen Hämevaaraan jää runsaasti puistoja (28 % maa-alasta). Lisäksi länsipuolella on laaja Linnaistenmetsä. Kaava-alueen pohjois-osassa on läpipääsemätön ryteikkö, joka ei toimi virkistysalueena eikä virkistysyhteytenä. Yhteys Espoon metsään säilytetään Vieteririnteen päästä.

Espoon kaupungilta ei saatu mielipidettä.

Asemakaavan nähtävillä olo, lausunnot ja tarkistukset

Kaupunginhallitus 16.11.2020 hyväksyi asemakaavan nähtäville. Kaava oli nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 2.12.2020 – 4.1.2021, jolloin saatiin kaksi muistutusta. Yksi muistutus tuli myöhästyneenä. Espoon kaupungilta pyydettiin lausunto, jota ei saatu. Muistutukset ovat erillisenä liitteenä.

Tehdyt tarkistukset: AO-tonttien kerrosluvuksi ½ulk½ ja tontin 18 katon väri. AP-tontille lauta-aita, julkisivuväritys, kattolyhdyt ja asfaltoimiskielto. Tarkistukset eivät ole olennaisia eivätkä edellytä kaavan uutta nähtäville panoa.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

Tavoitteena on vastata kasvavan kaupungin haasteeseen kaavoittamalla pientalotontteja kaupungin maaalle joukkoliikennevyöhykkeelle. Ulkoiluyhteys Espoon metsään säilytetään.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

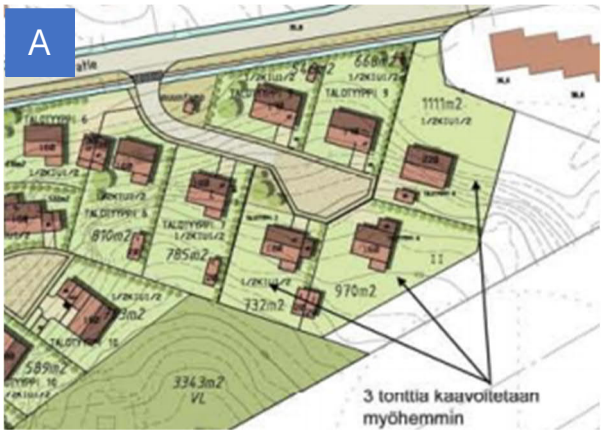

Asemakaavan selostuksessa 002040 (Kv 19.9.2011) Vieterikujan päähän tutkittiin kolmea tonttia, jotka ilmoitettiin kaavoitettavaksi myöhemmin. Tämä Kehä II:n epävarmuuden takia. Johanna Rajala 2011

Alueelle on kuitenkin kaavoitettavissa viisi tonttia, kun maa hyödynnetään kaupungin rajaan asti, kuten naapuritonteilla. Vasemmalla tontit ajorasittein, oikealla kirvesvarsitontit. TKa 2020

Pohjoisin tontti yhtiömuotoisesti toteutettuna. Ulkoiluyhteys Espooseen säilyy. TKa 2020

Kaavoitusta on jatkettu vaihtoehdon E pohjalta, joka tuottaa monipuolista asumista ja rasitteettomia tontteja, hyödyntää maan hyvin ja pääsy Espoon metsään säilyy Vieteririnteen päästä.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

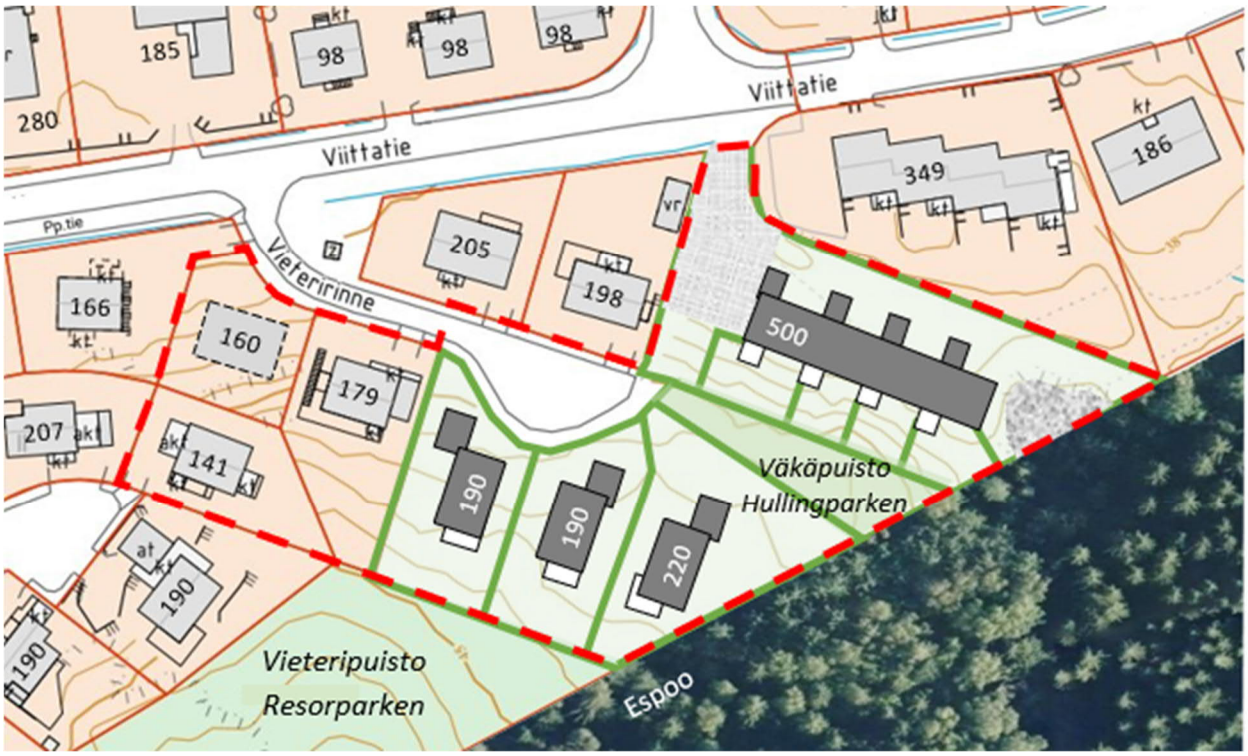

Asemakaaavan havainnepiirros. Rivitalo voidaan toteuttaa myös kahtena paritalona. TKa 3.11.2020

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaava vastaa kasvavan kaupungin haasteeseen löytää jatkuvasti uusia asuintontteja joukkoliikennevyöhykkeiltä.

Asemakaavassa alueelle kaavoitetaan erillispientalojen korttelialuetta AO, jolle tulee kolme uutta omakotitonttia (yhteensä 600 k-m2) ja asuinpientalojen korttelialuetta AP (500 k-m2). Rakennusoikeutta tulee yhteensä 1 100 k-m2, lisäksi taloustiloja 160 k-m2. Uusien tonttien keskimääräinen tonttitehokkuus on e = 0,27. Suurin kerrosluku on AO-tonteilla ½klu½, AP-tontilla II (kaksi).

Ulkoiluyhteys Espoon metsään säilyy, mitä varten kaavoitetaan lähivirkistysalue VL.

Asemakaavamuutoksessa huomioidaan poikkeamisluvalla toteutettu tonttijako.

Tontti	Osoite	Kaava	Pinta-ala m2	Rakennusoikeus k-m2	Tonttitehokkuus e
11-040-17	Vieteritie 12	AO	499	160 + 40	0,32
11-040-19	Vieteririnne 3	AO	454	160 + 40	0,35
11-040-18	Vieteririnne 5	AO	668	160 + 40	0,24
Vanhat tontit yhteensä			1 621	480 + 120	0,30
11-041-20	Vieteririnne 7	AO	617	190 + 40	0,31
11-041-21	Vieteririnne 9	AO	621	190 + 40	0,31
11-041-22	Vieteririnne 11	AO	827	220 + 40	0,27
11-041-6	Viittatie 24b	AP	2 027	500 + 40	0,25
Uudet tontit yhteensä			4 092	1 100 + 160	0,27
Kaikki tontit yhteensä			5 713	1 580 + 280	0,28

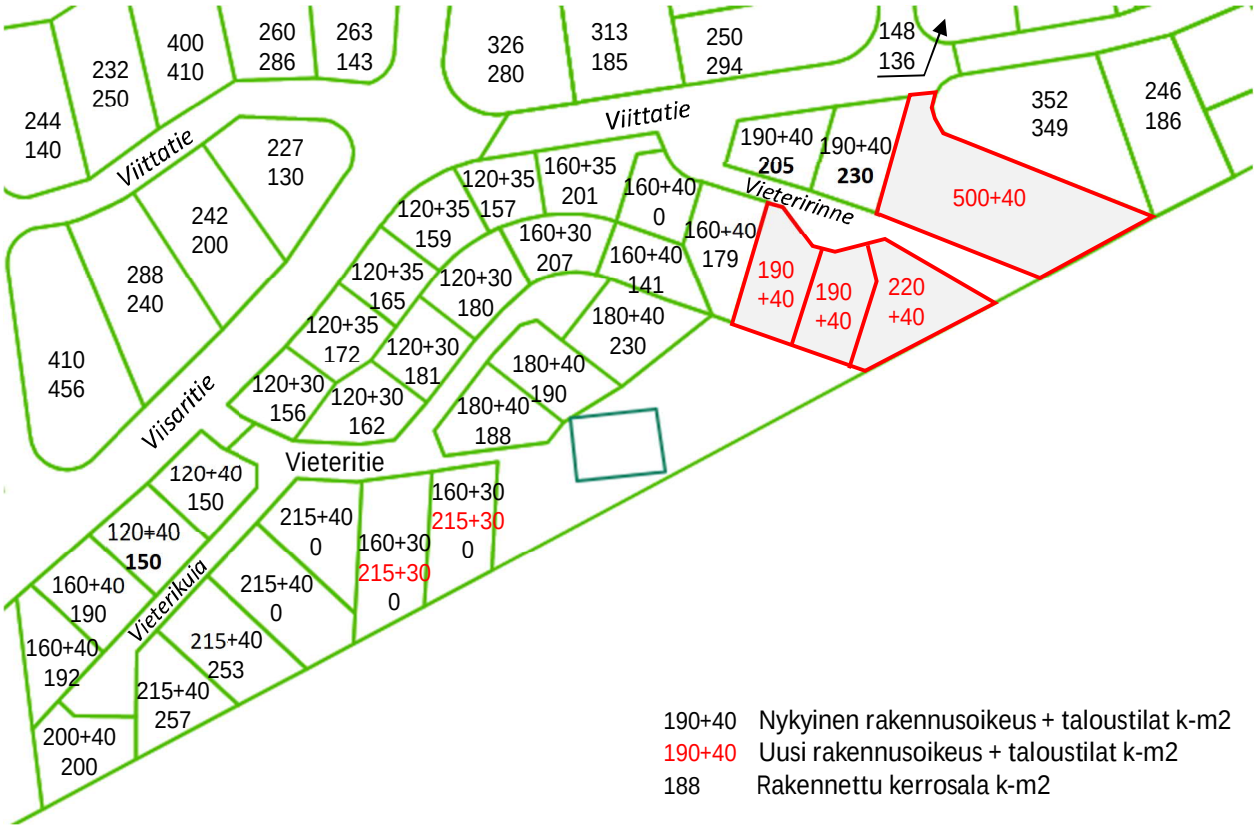

Tonttien rakennusoikeus ja rakennettu kerrosala.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Alueella sovelletaan naapuritonttien kaavamääräyksiä ja rakentamistapaa harmaine peltikattoineen ja lämminsävyisine julkisivuineen. AP-alueella julkisivu jaetaan asunnoittain eri värisiin osiin, mikä antaa vaikutelman townhouse-tyyppisistä omakotitaloista. Tontit on aidattava pensasaidoin, paitsi AP-alue länteen päin lauta-aidalla.

Vieteririnteen päästä järjestetään ulkoiluyhteys Espooseen. Tällöin omakotitonttien koko ja talojen kerrosala on pienentynyt. Tonttitehokkuus vastaa Vieteririnteen muiden tonttien rakentamista. Vieteririnteen eteläpuolella talot sijoittuvat tonttien suuntaisesti, mikä korostaa kääntöpaikasta muodostuvaa pientä aukiota.

Lentomelusta annetaan asunnoille ääneneristävyysmääräys 32 dB.

Hulevesien hallinnasta määrätään rakennusjärjestyksessä. Kaavassa määrätään, että hulevedet on viivytettävä ja naapurien hulevesijärjestelmät on kytkettävä osaksi tontin hulevesijärjestelmää. Rakennuslupahakemuksen yhteydessä on esitettävä hulevesisuunnitelma.

4.3 ALUEVARAUKSET

AO, erillispientalojen korttelialue

Alueelle muodostuu kolme uutta omakotitonttia. Kullekin tontille saa rakentaa enintään yhden asunnon. Uusille tonteille talot sijoittuvat tonttien suuntaisesti, katuun nähden poikittain, mikä korostaa kääntöpaikasta syntyvää katuaukiota. Asemakaavassa sovelletaan kaavan 002040 kaavamääräyksiä. Julkisivujen tulee olla lämminsävyisiä ja kattojen harmaita peltikattoja. Suurin kerrosluku on sekä nykyisillä että uusilla tonteilla ½klu½. Katoille saa sijoittaa kattolyhtyjä. Uusille tonteille tulee sitova tonttijako, nykyisillä tonteilla tonttijako on tehty.

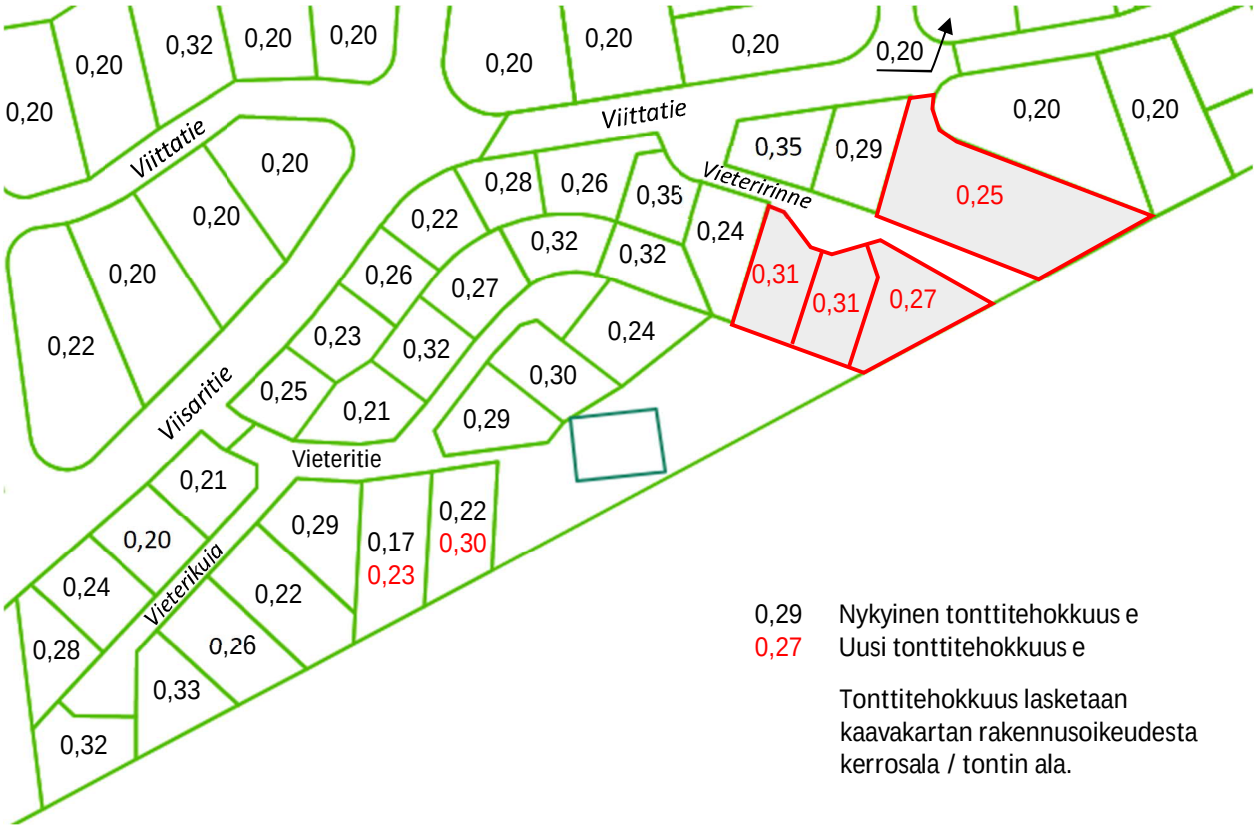

Tonttitehokkuudet.

AP, asuinpientalojen korttelialue

Alueelle saa rakentaa rivitaloja, paritaloja ja yhden asunnon taloja, kuitenkin enintään neljä asuntoa. Julkisivujen tulee olla lämminsävyisiä ja kullakin asunnolla tulee olla oma julkisivuväri. Kattojen tulee olla harmaita peltikattoja. Asunnoilla tulee olla terassin lisäksi katettu parveke ja mahdollisimman laaja pihaosuus. Suurin kerrosluku on rinteen vuoksi II (kaksi). Autopaikkoja on varattava 1,5 ap / asunto (6 kpl). Ajoliittymä osoitetaan Viittatielle, jonne on tasainen ja leveä yhteys. Maaston jyrkkyyden vuoksi ajoliittymä Vieteririnteelle ei ole mahdollinen.

VL, lähivirkistysalue

Alueen kautta kulkee ulkoiluyhteys Espooseen. Alue levenee kiilamaisesti Espoota kohti.

Katualue

Vieteririnteen katualue muotoillaan rakennetun tilanteen mukaiseksi. Laatoitusmerkintä poistuu. Kadun päähän lisätään pieni katualue (3 m2), jotta Viitatie 24b:n tontille pääsee kävelemään.

Tekninen huolto

Tontit liittyvät nykyiseen Viisaritien ja Vieteririnteen kunnallistekniikkaan.

4.4 KAAVAN MERKITTÄVÄT VAIKUTUKSET

Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Kaavamuutoksessa menetetään sekametsää, joka on yleiskaavassa pientaloaluetta. Luonnonympäristöä muuttuu rakennetuksi ympäristöksi, mutta alueella ei ole inventoituja arvokkaita luontokohteita. Polku johtaa Espoon asemakaavoittamattomaan metsään. Espoon yleiskaavassa on Vantaan rajaa vastassa kapea viheralue. Yhteys Espooseen säilyy. Kaavamuutos ei heikennä hulevesien hallintaa verrattuna nykytilanteeseen, koska hulevedet on viivytettävä ja AP-tontilla naapurien hulevesijärjestelmät on kytkettävä osaksi tontin hulevesijärjestelmää.

Vaikutukset kaupunkirakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön

Kaava täydentää Vihdintien suunnan kaupunkirakennetta joukkoliikennevyöhykkeellä. Rakentaminen sijoittuu rakennettujen omakoti- ja rivitalotonttien naapuriin. Tiivistäminen ja täydentäminen ovat yleiskaavan keskeisiä periaatteita. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamisalue. Täydennysrakentaminen on hajarakentamista ja uusien asuinalueiden perustamista edullisempaa. Tontit liittyvät valmiisiin katuihin ja valmiiseen kunnallistekniikkaan.

Liikenteelliset vaikutukset

Uusien asuntojen tuottama liikenne mahtuu hyvin katuverkolle. Liikenne kulkee Viisaritietä sekä pohjoiseen Rajatorpantielle että etelään Espooseen. Kaava tukeutuu joukkoliikenteeseen ja tukee joukkoliikennekaupungin kehittämistä.

Sosiaaliset vaikutukset

Kaavamuutos vastaa kaupungin väestönkasvuun ja tuottaa pientalotontteja ja perheasuntoja, joille on kysyntää ja jotka täyttävät kaupungin tavoitetta asuntorakentamisesta ja pientalotonttien vuosittaisesta luovuttamisesta. Talot sijoittuvat nykyisten talojen naapuriin alueelle, joka jätettiin kaavoittamatta 2011, mutta esitettiin kaavaselostuksessa ja rakentamisohjeessa kaavoitettavaksi myöhemmin. Asemakaavassa menetetään kaavoittamatonta metsää, joka on ulkoilukäytössä, mutta ulkoiluyhteys Espooseen säilyy. Isojen asuntojen rakentaminen tuottaa asunnonvaihtoketjun, mikä parantaa ihmisten asuinoloja. Rakentaminen tarjoaa työtä.

Taloudelliset vaikutukset

Osa kaupungin tuloista saadaan tonttien myynnillä ja vuokraamisella. Lisäksi saadaan verotuloja, joilla kaupunki järjestää asukkaiden palvelut. Asemakaava hyödyntää katuihin ja kunnallistekniikkaan jo tehtyjä investointeja. Asuntorakentaminen lisää asukkaiden varallisuutta.

Kaavan laajemmat vaikutukset kaupunkirakenteeseen, liikenneverkkoon, palveluihin ja ilmastoon ovat vähäisiä. Aurinkoenergian ja maalämmön hyödyntäminen on mahdollista.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Lentomelusta annetaan ääneneristävyysmääräys. Meluntorjunnasta ja hulevesien johtamisesta määrätään rakennusjärjestyksessä.

4.6 NIMISTÖ

Alue on ollut Tavstbyn (Hämeenkylän) takamaata. Hämevaara (1954) / Tavastberga (1972) liittyy läheisiin Espoon 1950-luvun alueisiin Leppävaaraan ja Lintuvaaraan. Vaara-sana on itäsuomalainen. Hämevaaraa 1950-luvulla kaavoittaessa maanomistajaa edusti pankinjohtaja Lauri af Heurlin (1913–77), jonka äiti taiteilija Elli Tompuri oli kotoisin Vehkalahdelta. Maankohoumaa tarkoittava vaara-sana on saamelaisperäinen ja vanhoja vaara-paikannimiä esiintyykin vain Täyssinän rauhan rajan (1595) itäpuolella. Helsingin pitäjässä maankohoumista on käytetty vanhastaan sanoja mäki ja kallio. Ruotsin kielessä on luontonimissä -et ja asutusnimissä -a.

Vieteririnne / Resårbrinken ja Vieteritie / Resårvägen, 2009, v-alkuisten työkalujen aihepiiristä. Fjäder-alkuiset nimet olivat jo käytössä.

Viittatie / Vägvisarvägen, 1966 Viittatie, Stakvägen, 2017 oikea käännös Vägvisarvägen.

Väkäpuisto / Hullingparken, 2020, v-alkuisten työkalujen aihepiiristä.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavaan ei liity maankäyttösopimusta eikä rakentamisohjetta.

Tontit myydään tai vuokrataan, kun kaava on tullut voimaan.

Rakennusluvista ilmoitetaan naapureille ja rakennuspaikalla.

Kaavatyöhön osallistuneet		
Vantaan kaupunki		
Asemakaavoitus	aluearkkitehti	Timo Kallaluoto
	kaavatekninen koordinaattori	Marko Hoffren
Kiinteistöt ja tilat	tonttipäällikkö	Armi Vähä-Piikkiö
	maankäyttöinsinööri	Juho Lumme
	maankäyttöinsinööri	Marja Hannikainen
	maankäyttöteknikko	Jorma Hopponen
Kadut ja puistot	suunnitteluinsinööri	Elina Kettunen
	suunnitteluinsinööri	Antti Auvinen
	liikenteen alueinsinööri	Teemu Vihervaara
	liikenneinsinööri	Pirjo Salo
Rakennusvalvonta	tarkastusrakennusmestari	Jorma Suokas
Ympäristökeskus	ympäristösuunnittelija	Jarmo Honkanen

Aloituskokous 14.5.2020, infra 15.5.2020, asemakaavatiimi 25.9.2020, Länsitiimi 13.1.2021.

Vantaa 16.2.2021

VANTAAN KAUPUNKI
Länsi-Vantaan asemakaavoitus

Timo Kallaluoto, aluearkkitehti
timo.kallaluoto@vantaa.fi
p. 050 3122 132
Kielotie 28, PL 1860, 01300 Vantaan kaupunki

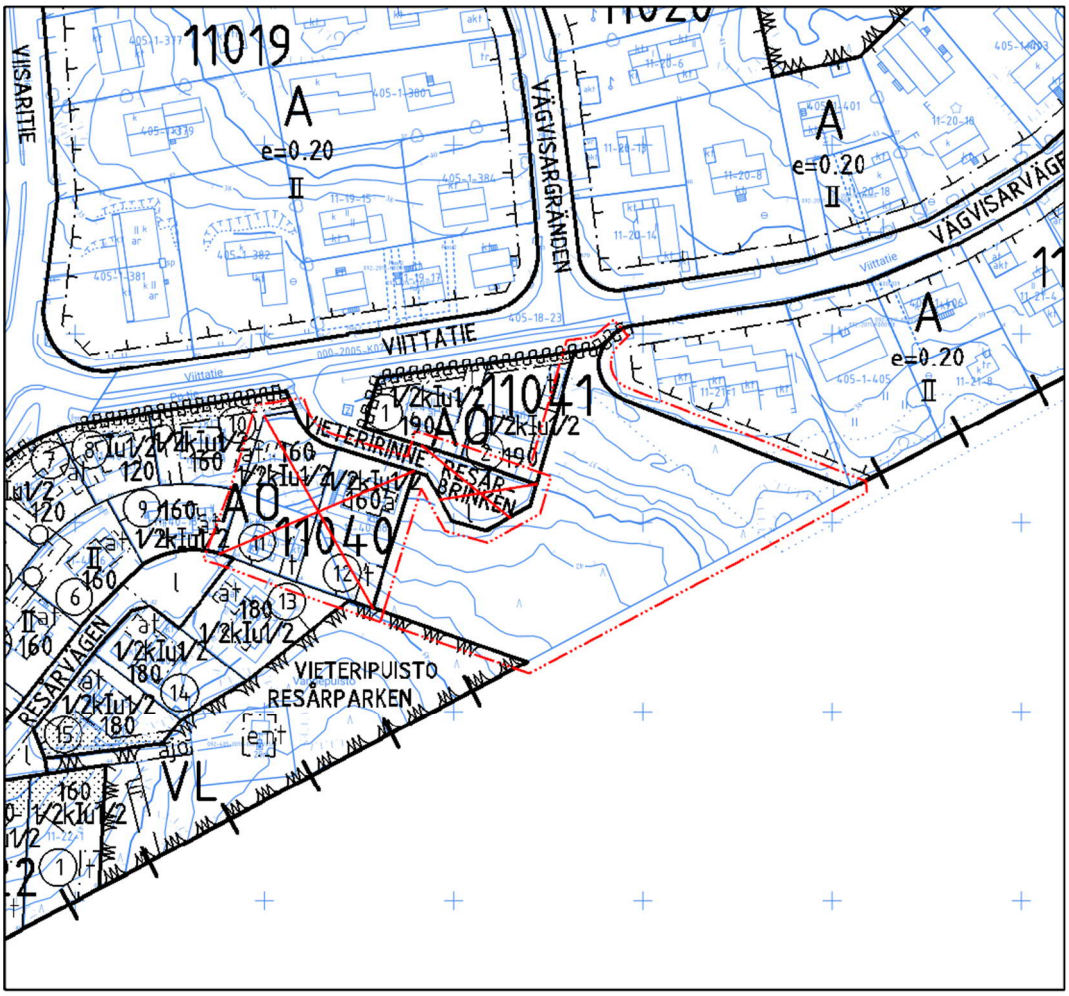
11019
A
e=0.20
II
VIISARITIE
VÄGVISARGRÄNDEN
VÄGVISARVÄGEN
VIITTATIE
11041
AO
VIETERIRINNE
RESÅP
BRINKEN
11040
RESÅRVÄGEN
VIETERIPUISTO
RESÅRPARKEN
VL
POISTUVAT MERKINNÄT
Metriä
0
25
50
100

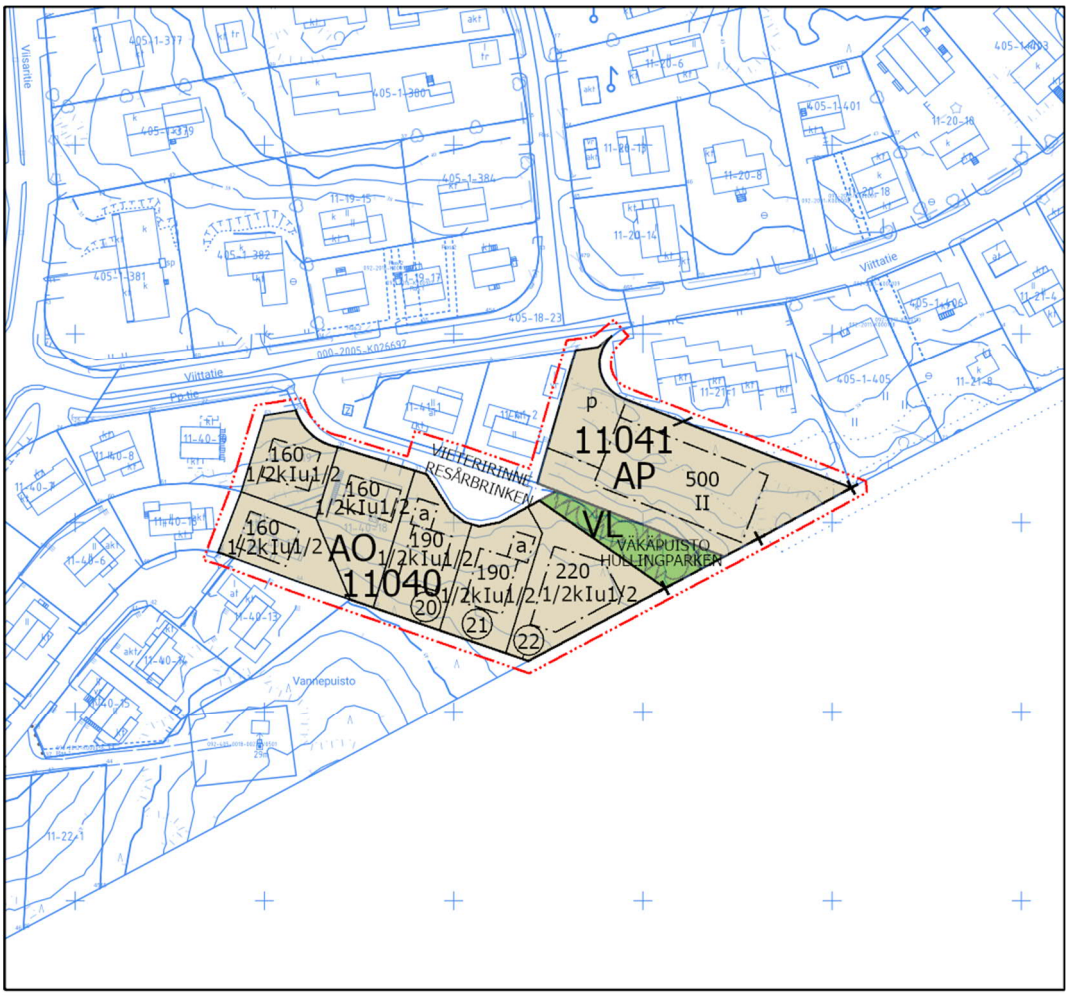

ASEMAKAAVA- JA
ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS

Metriä
0 25 50 100

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
110500	16.2.2021

Vantaan kaupunki

VIETERIRINNE

Kaupunginosa 11, Hämevaara

Asemakaava

Osat kortteleista 11040 ja 11041 sekä katu- ja virkistysaluetta.

Asemakaavan muutos

Osa korttelia 11040 sekä katualuetta.

Tonttijako

Osa korttelia 11040.

1:2000

Vanda stad

RESÅRBRINKEN

Stadsdel 11, Tavastberga

Detaljplan

Delar av kvarteren 11040 och 11041 samt gatu- och rekreationsområde.

Ändring av detaljplanen

Del av kvarteret 11040 samt gatuområde.

Tomtindelning

Del av kvarteret 11040.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
AO **Erillispientalojen korttelialue.**	**Kvartersområde för fristående småhus.**
Yleistä	**Allmänt**
Kullekin tontille saa rakentaa yhden asunnon.	På varje tomt får byggas en högst en bostad.
Rakennukset tulee sovittaa maastoon ja naapurirakennuksiin luontevasti. Suuria keinotekoisia täyttöjä tulee välttää.	Byggnaderna ska på ett naturligt sätt anpassas till terrängen och grannbyggnaderna. Stora konstgjorda utfyllningar ska undvikas.
Rakennusoikeus	**Byggnadsrätt**
Kullekin tontille saa rakentaa suurimman sallitun kerrosalan lisäksi enintään 40 k-m² auton säilytystä tai talousrakennusta varten.	Utöver den högsta tillåtna byggrätten får på varje tomt byggas högst 40 m²-vy för bilförvaring och ekonomiutrymme.
Katto	**Tak**
Rakennuksissa tulee olla harmaa konesaumattu peltiharjakatto, tontilla 18 (Vieteririnne 5) kuitenkin harmaa tai ruskea, jonka kaltevuus on asuinrakennuksissa 1:1,5 ja talousrakennuksissa, autotalleissa ja autokatoksissa loivempi.	Byggnaderna ska ha grå, på tomt 18 (Resårbrinken 5) dock grå eller brun, maskinfalsat sadeltak av plåt i bostadsbyggnader med en lutning på 1:1,5 och i ekonomibyggnader och bilskyddar flackare.
Katon harjan tulee olla rakennuksen pitkän sivun suuntainen.	Takåsen ska vara parallell med byggnadens långsida.
Tonteilla 17, 18 ja 19 Vieteririnteen puoleisille katonlappeille saa sijoittaa vain lapeikkunoita.	På tomterna 17, 18 ja 19 på takfallen mot Resårbrinken får endast placeras takfallsfönster.
Kattolyhdyissä tulee olla muuta harjakattoa loivempi, samansuuntainen katto.	Takkuporna ska ha parallella takfall som är flackare än det övriga sadeltaket.
Rakennuksissa tulee olla avoräystäät.	Byggnaderna ska ha öppen takfot.
Julkisivut	**Fasader**
Julkisivujen tulee olla moderneja, yksinkertaisia ja ilman pieniruutuista ikkunajakoa.	Fasaderna ska vara moderna, enkla och utan liten fönsterdelning.
Julkisivumateriaalin tulee olla muurattua tiiltä, rappausta tai puuverhousta.	Fasadmaterial ska vara murat tegel, puts eller träpanel.
Julkisivuissa saa käyttää pääosin vain yhtä materiaalia.	I fasader får huvudsakligen användas endast ett material.
Tiilijulkisivujen saumojen tulee olla tiilen värisiä.	Tegelfasadernas fogar ska ha samma färg som teglet.
Julkisivuvärin tulee olla lämminsävyinen ja erilainen kuin viereisissä asuinrakennuksissa.	Fasadfärgen ska gå i varma toner och färgsättningen ska avvika från de intilliggande bostadshusen.
Saman tontin rakennusten värin tulee olla sama.	Byggnader på samma tomt ska ha samma färgsättning.

	Piha	**Gårdsplan**
	Tontti tulee aidata toista tonttia, katua, virkistysaluetta ja kaupungin rajaa vastaan pensasaidalla.	Tomten ska gränsas mot en annan tomt, gata, rekreationsområdet och stadsgränsen med häck.
	Kadun puolelle tulee istuttaa vähintään yksi pienpuu.	Mot gatan ska planteras minst ett dvärgträd.
	Asfalttipäällystettä ei saa käyttää.	Asfaltbeläggning får inte användas.
	Asuinrakennusten sisäänkäynteihin johtavat käytävät tulee kivetä.	Entrégångar till bostadshusen ska stenläggas.
	Hulevedet on viivytettävä.	Dagvatten ska fördröjas.
	Asuntojen ääneneristävyyden lentomelua vastaan tulee olla vähintään 32 dB.	Ljudisolering mot flygbuller ska vara i bostäder minst 32 dB.
	Vähintään yksi autopaikka tulee sijoittaa autokatokseen tai -talliin.	Minst en bilplats ska placeras i ett bilskydd eller i ett garage.
	Autopaikkojen vähimmäismäärä on 2 ap / asunto.	Minimiantalet bilplatser är 2 bp / bostad.
AP	**Asuinpientalojen korttelialue.**	**Kvartersområde för småhus.**
	Yleistä	**Allmänt**
	Korttelialueelle saa rakentaa enintään neljä asuntoa.	På kvartersområdet får byggas högst fyra bostäder.
	Asuntoa kohti tulee rakentaa suurimman sallitun kerrosalan lisäksi 5 - 10 k-m² varastotilaa.	Utöver den högsta tillåtna byggrätten ska per bostad byggas 5 - 10 m²-vy för lagerutrymme.
	Katto	**Tak**
	Rakennuksissa tulee olla harmaa konesaumattu peltiharjakatto, jonka kaltevuus on 1:2 – 1:1,5.	Byggnaderna ska ha grå maskinfalsad sadeltak av plåt med en lutning på 1:2 – 1:1,5.
	Kattolyhdyissä tulee olla muuta harjakattoa loivempi, samansuuntainen katto.	Takkuporna ska ha parallella takfall som är flackare än det övriga sadeltaket.
	Rakennuksissa tulee olla avoräystäät.	Byggnaderna ska ha öppen takfot.
	Julkisivut	**Fasader**
	Julkisivumateriaalin tulee olla muurattua tiiltä, rappausta tai puuta.	Fasadmaterial ska vara murat tegel, puts eller träpanel.
	Tiilijulkisivujen saumojen tulee olla tiilen värisiä.	Tegelfasadernas fogar ska ha samma färg som teglet.
	Julkisivuvärin tulee olla lämminsävyinen ja erilainen kuin viereisissä asuinrakennuksissa.	Fasadfärgen ska gå i varma toner och färgsättningen ska avvika från de intilliggande bostadshusen.
	Kullakin asunnolla tulee olla oma julkisivuväri.	Varje bostad ska ha sin egen fasadfärg.
	Piha	**Gårdsplan**
	Alueen länsirajalle on rakennettava 1,0 metriä korkea lauta-aita, paitsi naapurin talon kohdalle 1,5 metriä korkea lauta-aita, ei kuitenkaan alle 5,0 metriä Vieteririnteestä. Muuten tontti tulee aidata toista tonttia, virkistysaluetta ja kaupungin rajaa vastaan pensasaidalla, ei kuitenkaan avokallion päällä.	Ett 1,0 meter högt bredstaket ska byggas vid områdets västra gräns, förutom ett 1,5 meter högt brödstaket vid grannens hus, men inte mindre än 5,0 meter från Resårbrinken. Annars ska tomten vara inhägnad mot en annan tomt, rekreationsområde och stadsgränsen med häck, men dock inte på öppen klippan.
	Jokaiseen asuntoon tulee kuulua katettu parveke, terassi ja mahdollisimman laaja pihaosuus, joka tulee rajata pensasaidalla.	Varje bostad ska ha en täckt balkong, terrass och så stor gårdsdel som möjligt och den ska avgränsas med häck.
	Asfalttipäällystettä ei saa käyttää.	Asfaltbeläggning får inte användas.
	Asuinrakennusten sisäänkäynteihin johtavat käytävät tulee kivetä.	Entrégångar till bostadshusen ska stenläggas.
	Vihertehokkuuden tulee olla vähintään 0,9.	Grönfaktorn ska vara minst 0,9.
	Hulevedet on viivytettävä.	Dagvatten ska fördröjas.
	Naapurien hulevesijärjestelmät tulee kytkeä osaksi tontin hulevesijärjestelmää.	Grannarnas dagvattensanläggningar ska integreras i tomtens dagvattensanläggningar.
	Asuntojen ääneneristävyyden lentomelua vastaan tulee olla vähintään 32 dB.	Ljudisolering mot flygbuller ska vara i bostäder minst 32 dB.
	Ajoliittymä tulee järjestää Viittatieltä.	Tomtinfart ska ordnas från Vägvisarvägen.
	Autopaikkojen vähimmäismäärä on 1,5 ap / asunto.	Minimiantalet bilplatser är 1,5 bp / bostad.
VL	**Lähivirkistysalue.**	**Område för närrekreation.**
-+—+-	**Kaupunginosan raja.**	**Stadsdelsgräns.**
———	**Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.**	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**

	Kortteleiden välinen raja.	**Gräns mellan kvarter.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Ohjeellinen tontin raja.	**Riktgivande tomtgräns.**
20	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
11	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
HÄME	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
11040	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
VIETERIRINNE	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
500	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
II	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
1/2k I	**Murtoluku roomalaisen numeron edessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa kellarikerroksessa käyttää kerrosalaan luettavaksi tilaksi.**	**Ett bråktal framför en romersk siffra anger hur stor del av arealen i byggnadens största våning man får använda i källarvåningen för utrymme som inräknas i våningsytan.**
I u1/2	**Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta ullakon tasolla saa käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.**	**Ett bråktal efter en romersk siffra anger hur stor del av arealen i byggnadens största våning man får använda i vindsplanet för utrymme som inräknas i våningsytan.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
a	**Auton säilytyspaikan rakennusala**	**Byggnadsyta för förvaringsplats för bil**
	Katu.	**Gata.**
p	**Pysäköimispaikka.**	**Parkeringsplats.**

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Asemakaavoitus

Stadsstruktur och miljö
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Mätning och geoteknik

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Vantaalla / Vanda __.__.20__

Kimmo Junttila
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	06.10.2020
Kaavan nimi	110500 Vieteririnne		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	14.05.2020
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092110500
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,6523	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	0,4508
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,2015

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,6523**	**100,0**	**1580**	**0,24**	**0,4508**	**1260**
A yhteensä	0,5712	87,6	1580	0,28	0,4091	1260
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,0414	6,3	0		0,0414	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,0397	6,1	0		0,0003	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,6523**	**100,0**	**1580**	**0,24**	**0,4508**	**1260**
A yhteensä	0,5712	87,6	1580	0,28	0,4091	1260
AP	0,2027	35,5	500	0,25	0,2027	500
AO	0,3685	64,5	1080	0,29	0,2064	760
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,0414	6,3	0		0,0414	0
VL	0,0414	100,0	0		0,0414	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,0397	6,1	0		0,0003	0
Kadut	0,0397	100,0	0		0,0003	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Taulukko ilmaisee kerrosalan muutokset voimassa olevaan asemakaavaan verrattuna.

ASEMAKAAVA 110500 VIETERIRINNE, HÄMEVAARA

Kaupunginhallitus 16.11.2020 päätti asettaa nähtäville asemakaavaehdotuksen 110500 Vieteririnne, joka on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 2.12.2020 – 4.1.2021. Tällöin jätettiin kaksi muistutusta. Lisäksi myöhässä saapui yksi muistutus.

Muistuttaja	Muistutuksen tiivistelmä	Tarkistukset
NRO 1 **Naapurit A**	Rakennusten sijoittelu ja kaavan sisältö rakentamisohjeen 2011 mukaiseksi. AP-tontin sijaan kaksi AO-tonttia ja tontin rajalle lauta-aita. Kahdelle AO-tontille 190 k-m2 sijaan 160 k-m2 rakennusoikeudet.	AO-tonteille kerrosluku ½kIu½. AP-tontin länsirajalle lauta-aita. Tarkistetaan julkisivuväritys ja kattolyhtymääräys. Asfaltointi-kielto.
NRO 2 **Naapurit B**	Rakennusten sijoittelu ja kaavan sisältö rakentamisohjeen 2011 mukaiseksi. Lämpökaivomme on 3 m tontin rajasta.	AO-tonteille kerrosluku ½kIu½. Tontille 18 katon väriksi harmaa tai ruskea. Tarkistetaan julki-sivuväritys. Asfaltointikielto.
NRO 3 **Naapuri C**	Muistutus on myöhästynyt.	–

NRO 1
NAAPURIT A, KAKSI YKSITYISHENKILÖÄ

Muistutus

1.
Emme hyväksy asemakaavan selostuksessa (Asemakaavan selostus sekä tonttijako, joka koskee 3.11.2020 päivättyä asemakaavakarttaa 110500, jäljempänä asemakaavan selostus (11/2020)) esitettyä suunnitelmaa, jonka mukaan aivan tonttimme --- viereen rakennettaisiin neljän asunnon rivitalo (ks. kuva 1, alla).

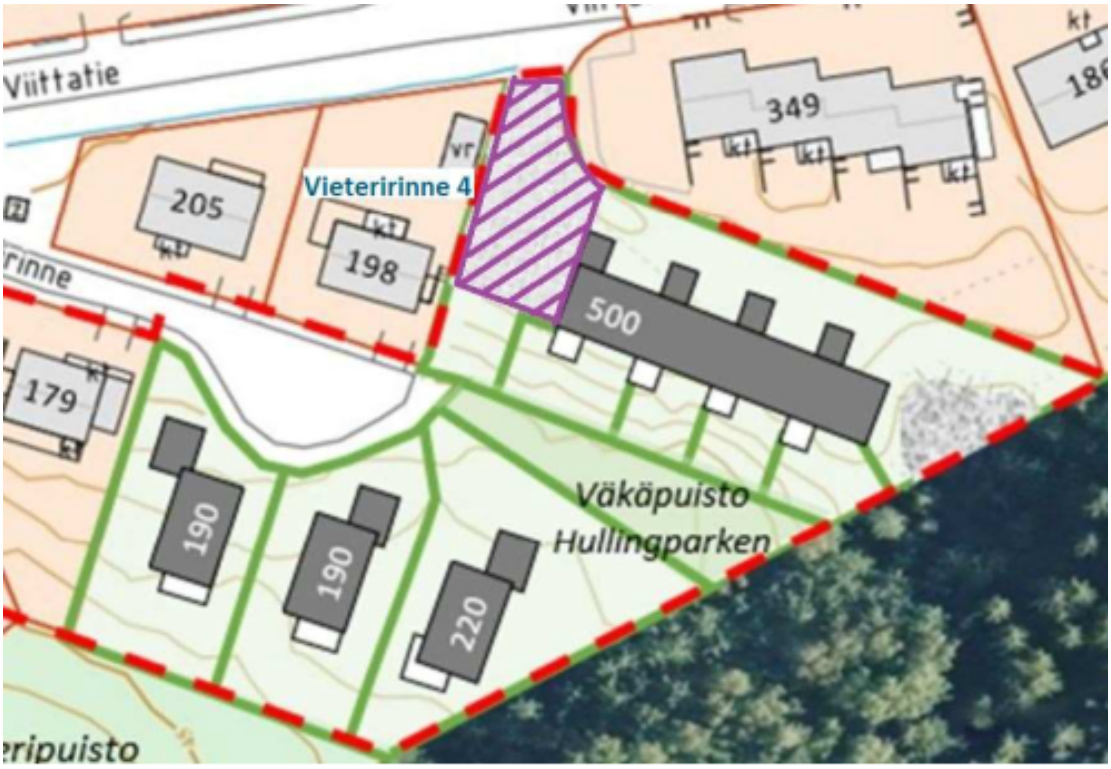

Kuva 1. Vieteririnteen viimeisin kaavoitussuunnitelma marraskuulta 2020. Suunnitellun rivitalon parkkipaikka raidoitettu violetilla.

2.
Liikennöinti rivitalon pihalla ja erityisesti parkkialueella, joka on suunniteltu välittömästi terassimme ja pihamme oleskelualueen viereen, aiheuttaisi meille kohtuutonta viihtyvyys-haittaa. Alkuperäisessä vuoden 2011 suunnitelmassa (ks. kuva 2.), jonka perusteella teimme tontistamme ostopäätöksen vuonna 2012, tonttimme länsipuolelle oli suunniteltu yksi omakotitalo, joka sekin jäi alun perin vain suunnitelmaksi.

Kuva 2. Vieteririnteen kaavoitussuunnitelma vuodelta 2011.

3.
Neljän asunnon rivitalon piha-alueella liikennöi noin 4 – 8 autoa, kun taas yhden omakotitalon pihalla 1 – 2 autoa. Neljän asunnon rivitalon ja omakotitalon aiheuttama naapuruushaitta ovat toisiinsa verrattuna aivan eri suuruusluokkaa. Emme olisi ostaneet tätä tonttia, jolla nyt asumme, jos olisimme tienneet, että aivan kotimme viereen rakennetaan rivitalo ja sen parkkipaikka aivan tontin rajalle. Suunnitellut radikaalit muutokset tonttimme ja talomme ympäristössä laskisivat toteutuessaan tonttimme ja talomme arvoa huomattavasti nykyisestä, emmekä voi hyväksyä sitä. Rivitalosuunnitelman sijaan olisimme valmiit hyväksymään kuvan 3. mukaisen suunnitelman, jossa rivitalon tilalla olisi kaksi omakotitaloa (asemakaavan selostuksen (11/2020) sivulta 27 suunnitelma B hieman muokattuna. Nimesimme sen F-suunnitelmaksi). Neljän asunnon rivitalo ei tuo kaupungille merkittävää lisäarvoa suurempien verotulojen muodossa suhteessa kahteen omakotitaloon, mutta meille --- ja --- rivitalon asukkaille näiden vaihtoehtojen ero on merkittävä.

Kuva 3. Kaavoitettava alue pelkästään omakotitaloina toteutettuna. Käynti uusille tonteille sekä metsään Vieteririnteen kautta.

4.
Ostimme vuonna 2015 tonttimme Vieteririnteeltä, koska halusimme nimenomaan rakentaa kotimme pientaloalueelle, metsän viereen. Nyt pientaloalueelle aivan viereemme kaavoitetaankin rivitaloa, jota perustellaan sillä, että Vantaan asukkaille halutaan tarjota erilaisia asuntoja. Mutta eihän kaikkia erilaisia asuntoja tarvitse rakentaa samalle kadulle. Hämevaaraan Rajatorpantien varteen ollaan jo kaavoittamassa noin 46 rivitalo- tai erillis-pientaloasuntoa ns. meluvallitaloon. Eikä siinä ole riittävästi rivitaloasuntoja tarjolla ihan kiven heiton päässä Vieteririnteestä? Vieteririnteelle ei tarvita uutta rivitaloa.

5.
Kuten aikaisemmassa muistutuksessamme totesimme, on talousrakennuksemme rakennettu 1 metrin päähän tontin itärajasta (ks. kuva 3.) Routaeristettä on asennettu talousrakennuksen seinästä 1 metrin etäisyydelle saakka, koska kyseessä on kylmä varasto. Tontin itärajalle ei voi istuttaa pensasaitaa, koska sitä ei voi istuttaa routaeristeen päälle. Lisäksi oli routaeriste tai ei, niin pensasaitaa ei voi istuttaa aivan varaston seinän viereen, koska pensasaitaa ei mahtuisi leikkaamaan, minkä seurauksena pensasaita kasvaisi aivan varaston seinään kiinni ja varaston ulkoseinän pinta kärsisi. Routaeristeen vuoksi myöskään tonttiliittymää ei voi rakentaa alle 2 metrin päähän talousrakennuksesta. Lisäksi päärakennuksemme, joka sijaitsee 3 metrin etäisyydellä itärajasta, itäsivulla on tukimuuri, joka on vain n. 1,5 metrin etäisyydellä tonttimme rajasta. Tukimuuri on kylmä rakenne, jonka routaeristeet ulottuvat 1,7 metrin etäisyydelle seinästä. Jos tonttimme itärajalle istutetaan pensasaita, tulee sen olla riittävän kaukana tonttimme rakennusten routaeristeistä. Vaihtoehtoisesti rajalla voisi toimia lauta-aita, joka olisi mahdollista rakentaa routaeristeen päälle. Lauta-aita tarjoaisi myös paremman näkösuojan. Mikäli aivan tonttimme itäpuolelle kaavoitetaan uusi tontti, ja toteutetaan raja-aita millä tavalla hyvänsä, vaadimme että mahdollinen raja-aita on tehtävä uuden tontin puolelle, uuden tontin omistajan kustannuksella.

6.
Talomme ja talousrakennuksemme on rakennettu kaavassa määrätyille paikoille lähelle tontin itärajaa. Uudessa kaavassa on huomioitava tonttimme rakennusten tavanomaista pienempi etäisyys itärajaan nähden siten, että itänaapurimme tontilla rakennusten etäisyys rajastamme on tavanomaista suurempi, ja etäisyys talostamme on vähintään sama kuin länsinaapurimme asuintalon etäisyys talostamme.

7.
Vastustamme asemakaavan selostuksessa (11/2020) esitettyä suunnitelmaa, jonka mukaan kulku AP-tontille on järjestettävä Viittatien kautta, koska tällöin AP-tontille ajo tapahtuisi aivan pihavarastomme vierestä (ks. kuva 1.). Kulkua Viittatien kautta perustellaan asemakaavan selostuksessa (11/2020) sillä, että Vieteririnteen puolen rinne on jyrkkä. Kuitenkin vuoden 2011 suunnitelmassa käynti oli suunniteltu Vieteririnteen kautta, ja se on toteutettu niin myös olemassa oleville Vieteririnne 2:n ja 4:n tonteille. Käynti olisi siis toteutettavissa samalla tavalla Vieteririnne 4:n itäpuolelle suunnitelluille taloille, sillä maaston muodoissa ei ole merkittävää eroa tonttien välillä (ks. kuva 3).

8.
Asemakaavan selostuksessa (11/2020) mainitaan, että Vieteririnteen katualueen päähän ollaan lisäämässä pientä katualuetta, jotta Viittatie 24 B:n tontille pääsee kävelemään. Ehdotamme, että tätä kautta järjestetään myös tonteille ajo, eikä Viittatien puolelle siten tarvita liittymää (ks. kuva 3.). Samaa kadunpätkää pitkin järjestyy myös kulku metsään. Tämä helpottaa myös mm. lumien auraamista Vieteririnteeltä verrattuna ehdotettuun suunnitelmaan, missä aurattavat lumet jäävät käytännössä kääntöpaikalle tonttiliittymien tielle, ellei niitä kuljeteta pois.

9.
Asemakaavan selostuksen (11/2020) mukaan metsään, joka alkaa Vieteririnteen päästä, pääsee myös Viittatien puolelta. Tämä ei pidä paikkaansa. Viittatie 10 ja 12 välissä on kyllä rakentamaton maakaistale, mutta metsään sitä kautta on käytännössä mahdoton päästä. Kyseisellä paikalla on erittäin märkä risukko, joka on niin hankala kulkea, että peuratkin kulkevat mieluummin pihojen kautta. Vantaan kaupungin olisi raivattava risut pois ja täytettävä kosteinta painannetta, jos se haluaa kutsua kyseistä maakaistaletta kulkureitiksi.

10.
Alueelle on tehty aikaisemman kaavan yhteydessä tarkka rakentamisohje (Pientaloja Hämevaaraan, Rakentamisohje 18.10.2011), jota on vaadittu noudatettavaksi kaikissa Vieteririnteen nykyisissä rakennuksissa. Vaadimme, että nyt kaavoitettavien tonttien asuntoihin on sovellettava samaa rakentamisohjetta. Asemakaavan selostuksessa (11/2020) on poikkeuksia alkuperäisen rakentamisohjeen kerroslukuihin ja julkisivuväreihin verrattuna. Vieteririnteelle pitäisi kaavoittaa vain pientaloja, ja talojen tulisi vastata ulkomuodoltaan nykyisiä, edelleen rakenteilla olevia taloja. Tämä olisi hyvin helppo toteuttaa soveltamalla alueelle olemassa olevaa rakentamisohjetta, ja siinä esitettyjä talotyyppejä. Vieteririnteen eteläpuolelle tulisi rakentaa rakentamisohjeessa esitettyjä taloja tyypiltään joko TT6 ja TT7, ja pohjoisrinteeseen --- talotyyppiä 9 (ks. kuva 4.).

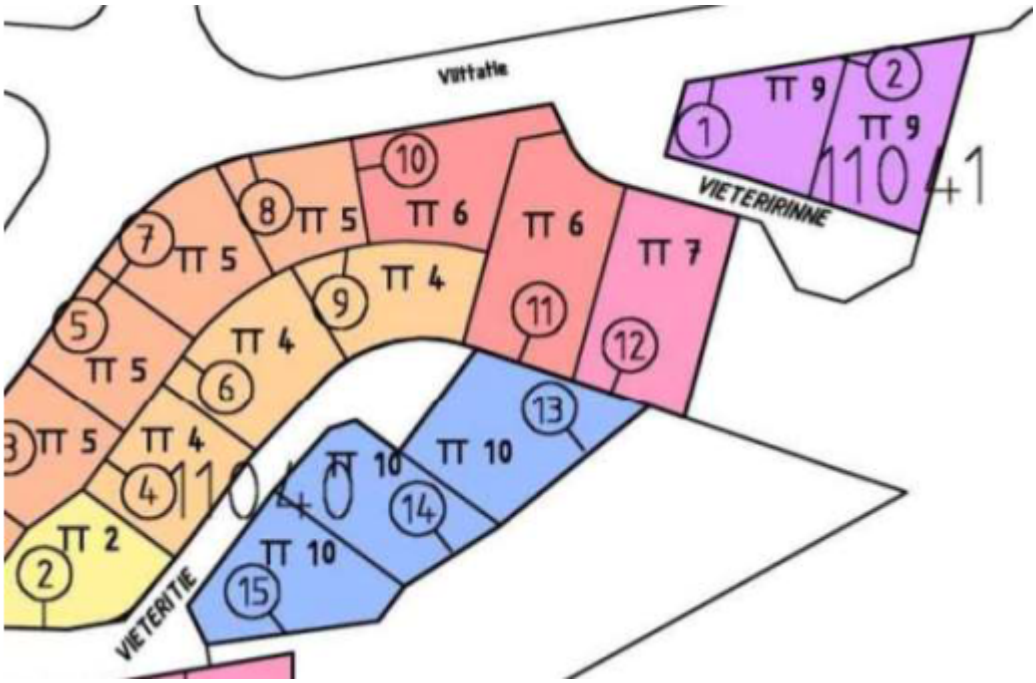

Kuva 4. Vieteririnteen talotyypit. (Pientaloja Hämevaaraan – Rakentamisohje v. 2011, s. 18)

11.
Selostuksessa todetaan kaava-alueen 002040 tonttitehokkuuden olevan e=0,27. Tämä pitää paikkansa. Tehokkuusluvun lisäksi pitäisi kuitenkin huomioida talojen sijoittaminen tonteille siten, että ne sopivat luontevasti maastoon ja viereisiin naapurirakennuksiin. Suunnittelussa olisi myös huomioitava, että uusia tontteja ollaan kaavoittamassa edelleen rakenteilla olevien rakennusten viereen, eikä vuosikymmeniä sitten rakennetulle kadulle. Lopputuloksen pitäisi näyttää yhtenevältä, eikä siltä, että kadun viimeiset talot on rakennettu vahingossa väärälle kadulle.

12.
Vieteririnne 7 ja 9 tonteille kaavaillut 190 m2 asunnot eivät enää sovi tonteille samalla tavalla kuin naapurirakennukset, vaan kaavaan lisätyn viherkaistaleen vietyä tonteilta leveyttä, taloja on täytynyt kääntää 90 astetta aiempaan suunnitelmaan verrattuna (ks. kuva 1.). Lisäksi kaikilla muilla Vieteririnteen eteläpuoleisilla tonteilla on 160 m2 rakennusoikeusneliöitä. Lähimmäinen Vieteririnne 5:n tontti on myös isompi kuin Vieteririnne 7 ja 9 tontit,

joten olemassa olevien ja uusien tonttien tehokkuusluvut ja siten yleisilme ovat räikeästi erilaiset keskenään.

13.
Vähentämällä Vieteririnne 7:n ja 9:n rakennusoikeutta 160 m2:iin, voidaan talot sijoittaa tonteille samoin päin kuin alueen kaikki muutkin talot. Samalla kyseisten tonttien tehokkuusluku putoaa e=0,31:stä e=0,26:een, joka on sekä lähempänä koko alueen tehokkuuslukua, että Vieteririnne 5:n tehokkuuslukua e=0,24 (ks. taulukko 1.). Rakennusoikeusneliöitä jää tonteille tästäkin huolimatta vähintään riittävästi, sillä rakennukset sijaitsevat rinteessä, joten osakellarin ja jyrkän kattokulman ansiosta kerrosneliöitä voidaan rakentaa helposti enemmän kuin tontilla on rakennusoikeutta. Samalla taloille jää kunnollinen piha.

14.
Kaavoittamalla AP-tontin alueelle kaksi 800 m2 omakotitonttia esim. 220 m2 rakennusoikeudella kyseisille tonteille saadaan tehokkuusluvuksi e = 0,28, mikä vastaa kaavailtua keskiarvoa. Tämä mahdollistaa myös kapean metsäkaistaleen jättämisen näkösuojaksi Viittatie 24:n rivitalojen pihan suuntaan. Nyt suunnitteilla oleva pensasaita sen sijaan tarjoaa vain vähän suojaa ottaen huomioon, että kaavoitettavat rakennukset ovat ylärinteessä ja monikerroksisia.

15.

Taulukko 1. Vaihtoehtoinen ehdotus kaavoitukseen.

Tontti	Osoite	Kaava	Pinta-ala	Rak. oik.	Tonttitehokkuus
11-040-17	Vieteritie 12	AO	499	160	0,32
11-040-10	Vieteririnne 1	AO	618	160	0,26
11-040-19	Vieteririnne 3	AO	454	160	0,35
11-040-18	Vieteririnne 5	AO	668	160	0,24
11-040-20	Vieteririnne 7	AO	617	160	0,26
11-040-21	Vieteririnne 9	AO	621	160	0,26
11-040-22	Vieteririnne 11	AO	827	220	0,27
11-041-1	Vieteririnne 2	AO	538	190	0,35
11-041-2	Vieteririnne 4	AO	660	190	0,29
11-041-3	Vieteririnne 6	AO	800	220	0,28
11-041-4	Vieteririnne 8	AO	800	220	0,28
Yhteensä			7102	2000	0,28

Vastine

1 – 2.
Muutosta naapurissa ei voi pitää asuinympäristön kohtuuttomana heikkenemisenä, varsinkin kun haittaa vähennetään aitaamisella. Omakotitalo olisi sijoittunut vain 5 metrin päähän tontin rajasta (8 metriä nykyisen talon julkisivusta), kun rivitalo tai paritalot sijoittuvat 12 metrin päähän tontin rajasta (15 metriä nykyisen talon julkisivusta). Pysäköinnin sijoittelu AP-tontin pohjoisrajalle siirtäisi pysäköintipaikat nykyisen rivitalon (Viittatie 24) neljän huomattavasti pienemmän asuntopihan eteen. AP-tontille lisätään asfaltointikielto. Omalle tontille voi istuttaa puita ja pensaita, jo voimassa oleva asemakaava edellyttää pensasaitaa.

3.
Alue on asemakaavoittamaton ja yleiskaavassa pientaloaluetta. Kaavan tarkempi sisältö määritellään tässä asemakaavassa. Kasvukaupungeissa kiinteistöjen arvot nousevat.

AP-tontti voidaan toteuttaa myös kahtena paritalona. Autopaikkojen määrän ero ei ole olennainen (rivitalo tai kaksi paritaloa 1,5 ap/asunto eli 6 ap, kaksi omakotitaloa 2 ap/asunto eli 4 ap). Pysäköintialue siirtää rivitalon kauemmaksi kuin jos omakotitalo tulisi vain 8 metrin päähän nykyisen talon ikkunasta.

4.
Rivitalokin on pientalo, jossa on omat asuntopihat eikä päällekkäisiä asuntoja. Yleiskaavassa alue on pientaloaluetta ja asemakaavamerkintä on asuinpientalojen korttelialue AP. Uuden AP-tontin naapurina on jo nyt neljän asunnon rivitalo. Asemakaavassa on hyödynnetty oleva kääntöpaikka ja kunnallistekniikka. Jatketun kadun päähän tulisi rakentaa uusi kääntöpaikka huoltoliikennettä varten ja kunnallistekniikkaakin pitäisi rakentaa lisää. Kaupungin kasvu tarvitsee kaikki kaavoitettavat tontit.

5.
Rakentamisen tulee tapahtua omalla tontilla rakentajan kustannuksella. AP-alueelle lisätään kaavamääräys: ”Alueen länsirajalle on rakennettava 1,0 metriä korkea lauta-aita, paitsi naapurin talon kohdalle 1,5 metriä korkea lauta-aita, ei kuitenkaan alle 5,0 metriä Vieteri-rinteestä.”

6.
Talo on rakennettu poikkeuksena asemakaavasta vain 3 metrin etäisyydelle tontin rajasta, kun asemakaava on määrännyt etäisyydeksi 4 metriä. Kaupungeissa taloja rakennetaan yleisesti myös tontin rajaan kiinni. Rakennusmääräysten mukaan pääikkunan edessä on oltava vähintään 8 metriä rakentamatonta tilaa. AP-alueella rakennus sijoittuu 12 metrin päähän mainitusta itärajasta eli 15 metrin päähän talon ikkunasta.

7.
AP-tontilla on Viittatielle peräti 7 metriä leveä tasainen alue, josta ajoyhteys tarvitsee vain noin 4 metriä. Sen sijaan Vieteririnteelle tasoero on 3,5 metriä ja jyrkkyys 1:33, kun ajotien vaatimus on enintään 1:7. Vieteririnne 2:n ja 4:n tonteilla autotallit on jouduttu sijoittamaan epätarkoituksenmukaisesti ja kalliisti asuinrakennuksen välikerrokseen.

8.
Uusi pieni katualue on vain 3 m2:n suuruinen eikä edellytä ajoradan jatkamista. Kävely tontilla edellyttää portaita, joita pitkin ei voi ajaa. Kulku metsään on järjestetty viheraluetta pitkin. Kääntöpaikan ympärillä on tavanomainen 1 metrin levyinen lumitila.

9.
Asemakaavassa osoitetaan virkistysyhteys Vieteririnteeltä Espooseen. Myös Viittatiellä on viheralue, jonka kautta on mahdollista rakentaa ulkoilureitti Espooseen.

10 – 11.
Rakentamisohje (2011) ei koske kaavoittamattomia tontteja. Vantaalla asemakaavoihin ei enää liitetä rakentamisohjeita, joista joudutaan usein poikkeamaan, vaan rakentamisesta määrätään vain asemakaavamerkinnöin ja -määräyksin. Asemakaavassa on sovellettu Vieteririnteen nykyisiä asemakaavamääräyksiä. Julkisivuväreistä määrätään kuten kaavassa 002040: ”Julkisivuvärin tulee olla vaalea ja lämminsävyinen ja erilainen kuin viereisissä asuinrakennuksissa.” Poikkeuksena asemakaavasta rakentamisohjeessa on esitetty tummia julkisivuja. Poikkeuksena rakentamisohjeesta alueelle on toteutettu harmaita kattoja. Julkisivumääräyksistä poistetaan sanat ”vaaleita ja”, jolloin julkisivuista tulee lämminsävyisiä, kuten rakentamisohjeessa on esitetty ja kuten naapuritalot ovat.

Rivitalo vastaa rakentamisohjeen talotyyppejä TT1a ja TT1b (s. 13 – 14, 18 – 19). AP-alueelle lisätään rakentamisohjetta vastaava kaavamääräys: ”Jokaisen asunnon julkisivun tulee olla erivärinen”. Lisäksi lisätään sama kattolyhtymääräys kuin AO-tonteilla. Kattolyhtyjä saa rakentaa ilman määräystäkin, mutta määräys määrittelee niiden muodon.

AO-tonttien kerrosluvuksi tarkistetaan ½klu½, joka on sama kuin naapuritonteilla.
Sekä AO- että AP-alueille lisätään kaavamääräys: Asfalttipäällystettä ei saa käyttää.

Kaava-alueen 002040 k e s k i m ä ä r ä i n e n tonttitehokkuus on e = 0,27. Asemakaavan uusien tonttien keskimääräinen tonttitehokkuus on sama e = 0,27.

12.
Tonttien muotoilu mahdollistaa kolme omakotitonttia ja osallistumisessa toivotun viher-yhteyden Espooseen. Rakennukset on sijoitettu tonteille tonttien muodon mukaisesti. Uudet talot eivät sijoitu samaan linjaan kadun muiden talojen kanssa. Talojen suunta vaihtuu perustellusti pienen aukion muodostavan kääntöpaikan kohdalla. Rakennusoikeus on toki 30 k-m2 isompi kuin viereisellä tontilla, mutta 30 k-m2 pienempi kuin osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ja sama kuin vastapäisillä naapuritonteilla (Vieteririnne 2 ja 4).

13.
Hämevaaraan Vieteririnteen päähän ja virkistysalueen viereen on perusteltua kaavoittaa isoja omakotitaloja. Vieteririnteellä suurin tonttitehokkuus on jo nyt e = 0,35. Kellaria, ullakkoa ja ylimmän kerroksen alle 160 cm korkeita tiloja ei lasketa kerrosalaan eikä rakennusoikeuteen. Esimerkiksi Vieteririnne 2:n ja 4:n rakennusoikeus on kummallakin tontilla 190 k-m2 (kerrosneliömetriä) ja rakennetut kokonaisalat ovat 248 ja 236 m2.

14.
Rakennusoikeuksia ei ole syytä pienentää. Esitetyt rakennusoikeudet vastaavat kysyntään. AP-tontin sijainti rivitalon naapurissa, vain yksi käypä tonttiliittymä, pohjoisrinne ja riittävä tonttitehokkuus (e = 0,25) perustelevat rivitalon kaavoittamista. AP-tontin pinta-ala ei ole 1 600 m2 vaan 2 027 m2, joten muistutuksen mukainen tehokkuus olisi vain e = 0,22.

15.
Taulukonkin mukaan Vieteririnteen AO-tonteilla on jo nyt e = 0,35 tonttitehokkuuksia, mikä ei ole kaupunkitonteilla erityisen paljon. Esimerkiksi Pispalassa tonttitehokkuus on e = 0,50.

Tarkistukset

AO-alueelle:
- Kaikille tonteille kerrosluku ½klu½.
- Julkisivuvärityksestä poistetaan sanat ”vaaleita ja”.
- Asfalttipäällystettä ei saa käyttää.

AP-alueelle:
- Alueen länsirajalle on rakennettava 1,0 metriä korkea lauta-aita, paitsi naapurin talon kohdalle 1,5 metriä korkea lauta-aita, ei kuitenkaan alle 5,0 metriä Vieteririnteestä.
- Kullakin asunnolla tulee olla oma julkisivuväri.
- Julkisivuvärityksestä poistetaan sanat ”vaaleita ja”.
- Kattolyhdyissä tulee olla muuta harjakattoa loivempi, samansuuntainen katto.
- Asfalttipäällystettä ei saa käyttää.

NRO 2
NAAPURIT B, KAKSI YKSITYISHENKILÖÄ

Muistutus

Vaadimme rakennusten sijoittelua alkuperäisellä ja yhtenevällä tavalla koko vieteritien ja -rinteen alueella (kuten rakennusohjeessa 2011, talot sijoitettu lappeen pitkä sivu kohti ajotietä) tai kaavasuunnitelmien täydentämistä oleellisilla selvityksillä (havainnekuvat talojen korkeusasemasta ja varjotarkastelut), jos rakennusohjeen 2011 rakennusten sijainnista ja/tai määrästä poiketaan. Nämä selvitykset on tehty 2011, jolloin on selvitetty korkeusasemat ja varjotarkastelut. Riittävillä etäisyyksillä on varmistettu kaikille valoisat pihat, yhteneväinen ilme ja luonnollinen asettelu rakennusten välillä. Uudet selvitykset tarvitaan, jotta varmistutaan rakennusten luonnollisesta sijoittamisesta rinteiseen maastoon sekä niiden vaikutuksesta nykyisiin rakennuksiin ja pihoihin.

1) Nykyinen rakennuskanta on rakennettu ja suunniteltu vuoden 2011 rakennusohjeen pohjalta. Nyt rakennukset on sijoiteltu uudessa ehdotuksessa eri päin kuin alkuperäisessä rakennusohjeessa. Tämä tuhoaa merkittäviltä osin jo rakennettujen rakennusten tekemät piha- ja näkymäsuunnitelmat epäreilulla tavalla. Alkuperäisessä rakennusohjeessa rakennusten sijoittelu luo rauhaisan pihan kaikille tonteille (päänäkymä metsää/jäljelle jäävää puistoaluetta kohti) toisin kuin uusimmassa suunnitelmassa (talojen pääjulkisivut katsovat toisiaan kohti).

2) Rakennukset eivät sovi poikittain sijoiteltuina jo olemassa olevaan rakennuskantaan. Uudet rakennukset ovat ainoita poikittain sijoiteltuja rakennuksia uudella asuinalueella. Havainnekuva ja varjokuva suunnitelmasta tarvitaan ehdottomasti ennen suunnitelman eteenpäin viemistä. Jos havainnekuvasta osoittautuu rakennusten olevan ristiriidassa nykyisen rakennuskannan kanssa ja/tai luonnottomasti sijoitettuina rinteeseen, niin rakennukset rikkovat kaavamääräystä: ”rakennukset tulee sovittaa maastoon ja naapurirakennuksiin luontevasti.” Jyrkkä rinne yhdistettynä alueen ilmansuuntiin vaatii myös uutta varjotarkastelua, jos rakentamisohjeen rakennusten paikoista poiketaan oleellisesti. Vuoden 2011 rakentamisohje on ottanut huomioon rakennusten vaatiman välimatkan toisistaan varjotarkasteluja tehdessään. Uudet rakennukset eivät saa varjostaa merkittävästi toisia tontteja.

3) Asemakaavan selostuksessa 3.11.2020 mainittiin, että alueella voidaan hyödyntää lämpökaivoja. Vieteririnne 5:n lämpökaivo aiheuttaa merkittävät etäisyysvaatimukset viereisen tontin (vieteririnne 7) mahdollisuuksiin hyödyntää lämpökaivoa. Lämpökaivo on sijoitettu 3m päähän vieteririnne 7:n puoleisesta rajasta suunnilleen puoliväliin tonttia. Tarkka sijainti on toimitettu maanmittauslaitokselle.

4) Uudessa ohjeessa on ”Rakennuksissa tulee olla harmaa konesaumattu peltikatto”. Rakennusohjeessa 2011 harmaa ei kuulunut ollenkaan värivaihtoehtoihin jotka olivat: tiilenpunainen, puneinen, tumman ruskea ja suklaanruskea. Muut jo käytössä olevat värit pitäisi sisällyttää vaihtoehdoiksi suunnitelmaan/kaavaan.

Ehdotamme edelleen, että valmistelua jatketaan rakennusohjeen 2011 mukaisella suunnitelmilla täydentäen niitä kululla viheralueelle.

Vastine

Rakentamisohje 2011 ei koske kaavoittamattomia tontteja. Vantaalla asemakaavoihin ei enää liitetä rakentamisohjeita, joista joudutaan usein poikkeamaan, vaan rakentamisesta määrätään vain asemakaavamerkinnöin ja -määräyksin. Alueella on sovellettu Vieteririnteen nykyisiä asemakaavamääräyksiä. Rakentamisohje on poikennut asemakaavasta. Kaavaselostuksen havainnepiirroksessa on esitetty asemakaavan mahdollistama rakentamisen sijoittelu.

1. Tonttien muotoilu mahdollistaa kolme omakotitonttia ja osallistumisessa toivotun viheryhteyden Espooseen. Rakennukset on sijoitettu tonteille tonttien muodon mukaisesti. Uudet talot eivät sijoitu samaan linjaan kadun muiden talojen kanssa. Talojen suunta vaihtuu perustellusti pienen aukion muodostavan kääntöpaikan kohdalla.

2. Asemakaava on suunniteltu asemakaavan vaatimalla tarkkuudella (1:2000). Kaavassa annetaan määräys rakennusten sovittamisesta tonteilleen. Tarkemmat suunnitelmat esitetään rakennusluvissa. AO-tonttien kerrosluvuksi tarkistetaan ½klu½, joka on sama kuin naapuritonteilla. Kattokaltevuus 1:1,5 on sama.

   Jo kaavakartasta voi päätellä, että uusi talo ei varjosta nykyistä naapuritaloa lainkaan talviaikaan klo 12.20 jälkeen eikä kesäaikaan klo 13.20 jälkeen, kun aurinko on etelässä, varjon pituudesta riippumatta, joten varjostus ei ole merkittävää. Kaupungeissa on yleistä, että talot saattavat varjostaa toisiaan. Myös virkistysalueen korkea puusto varjostaa tontteja. Rakennusmääräysten mukaan asuntojen pääikkunoiden etäisyys toisistaan tulee olla vähintään 8 metriä, minkä asemakaava täyttää.

3. Lämpökaivo olisi pitänyt sijoittaa vähintään 7,5 metrin etäisyydelle tontin rajasta. Lämpökaivo ei estä rakennuksen eikä lämpökaivon rakentamista naapuritontille.

4. Rakentamisohjeesta 2011 on myönnetty lukuisia poikkeuksia. Niinpä valtaosa alueen katoistakin on harmaita, kuten kaavaselostuksen kuvissa, eikä rakentamisohjeen tekstin mukaisesti ruskeita eikä kuvien mukaisesti ruukunpunaisia. Rakennusluvassa tontin 18 talon katto on tumman ruskea. Muistutuksessa mainitut muut mainitut värit koskevat julkisivuja, joiden tulisi olla asemakaavan mukaisesti vaaleita, mutta ovat rakentamisohjeen kuvissa tummia. Julkisivumääräyksistä poistetaan sanat ”vaaleita ja”, jolloin julkisivuista tulee lämminsävyisiä, kuten rakentamisohjeessa on esitetty ja kuten naapuritalot ovat.

Tarkistukset

Tarkistetaan AO-tonttien kerrosluvuksi ½klu½.
Tarkistetaan tontin 18 katon väriksi harmaa tai ruskea.
Julkisivuvärityksistä poistetaan sanat ”vaaleita ja”.
Asfalttipäällystettä ei saa käyttää.

NRO 3
NAAPURI C, YKSITYISHENKILÖ

Muistutus

Kaavamuutoksessa esitetty suunnitelma uutta täydennysrakentamista koskien ei ole toteuttamiskelpoinen. Nykyisen As Oy Vantaan Viittatie 24 välittömään läheisyyteen ei ole maisemallisesti eikä toiminnallisesti järkevää yrittää väkisin mahduttaa ahdasta uutta rakentamista. Talvi on nyt jälleen kerran myös osoittanut että suunniteltua uutta ajoväylää Viittatielle on mahdoton järkevästi toteuttaa. Vieteririnne olisi tässä tapauksessa ainoa toimiva vaihtoehto.

Niin ikään maisemallisesti vanhan yhdessä tasossa olevan vanhan kiinteistön välittömään läheisyyteen ei millään sovi kahdessa tasossa oleva uusi kiinteistö.

Tämä arvo on tärkeä huomioida.

Pääsy luontoon on varmistettava myös uudessa kaavassa. Liikuntakarttoihin merkitty pääsy luontopolulle on säilytettävä. On myös Vantaan Kaupungin etu huolehtia alueen asukkaiden monipuolisista liikuntatarpeista. Ahdas täydennysrakentaminen ei saa olla este tälle. Alueen ihmisten hyvinvointia pitää pystyä ylläpitämään myös näiltä osin.

Uutta täydennysrakentamiskaavaa jossa alkuperäisen suunnitelman vastaisesti pilkotaan tontit ei siis tule toteuttaa. Alueen nykyisillä asukkailla on yhteinen mielipide tästä.

Vastine

Asemakaavaehdotus 110500 Vieteririnne on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 2.12.2020 – 4.1.2021. Muistutus on saapunut 7.1.2020, joten se on myöhästynyt eikä sitä tutkita.

Kuitenkin viitataan asemakaavan selostuksessa esitettyihin mielipiteiden vastineisiin.

Tarkistukset

–

31 § Asemakaavamuutos 002420, 52 Veromies / Grand Wing

VD/3914/10.02.04.00/2019
HP/TLA/JOR/CÖ/VIK/LS

Grand Wing kaava-alueelle rakennetaan toimistoja, hotelli ja elämyskeskus sekä näitä palveleva pysäköintitalo. Kaavamuutosehdotus on osa tekeillä olevaa koko korttelia koskevaa kaavamuutosluonnosta, johon suunnitellaan myös asumista.

Kaavaan tulee yhteensä 24 195 kerrosneliömetriä rakennusoikeutta. Kaavassa annettu kerroskorkeus on 8 kerrosta, osa rakennuksista rakentuu luultavasti tätä matalammiksi. Käyttötarkoitus muuttuu toimistorakennusten korttelialueesta KT, liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi K ja katualueeksi. Alue on nykyisellään pääosin matalaa pensaikkoa ja puustoa.

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelista 52300 ja katualuetta, kaupunginosassa 52 Veromies. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa osaa korttelista 52300

Alue sijaitsee reilun puolentoista kilometrin päässä Aviapoliksen juna-asemasta, Veromiehen kaupunginosassa. Aluetta rajaa etelässä Kehä III, lännessä Rälssitie ja pohjoisessa Äyritie. Kehä III:sen toisella puolella sijaistee Flamingo ja Jumbo.

Hakija
Julius Tallberg Kiinteistöt Oyj

Maanomistus
Julius Tallberg Kiinteistöt Oyj

Valmistelu
Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavan valmisteluun on osallistunut L-arkkitehdit konsulttina. Kaava on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava
Alue on kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa työpaikka-aluetta (TP). Rälssitiellä on ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys. Alue on lentomeluvyöhykkeellä m3 (Lden 55–60 dB), mikä ei rajoita toimintojen sijoittelua, mutta vaikuttaa rakenteiden ääneneristystarpeeseen.

Uudessa, tekeillä olevassa Vantaan yleiskaava 2020ssa kaava-alue on osittain työpaikka-aluetta (TP) ja osittain asuntovaltaista keskusta-aluetta (AC). Rälssitiellä on raitiotieyhteys. Kaava-alueen läpi kulkee virkistysalueyhteys. Koko kaava-alue on kestävän kasvun vyöhykettä.

Asemakaavamuutos
Käyttötarkoitus muuttuu toimistorakennusten korttelialueesta KT, liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi K ja katualueeksi.

Grand Wing kaava-alueelle rakennetaan toimistoja, hotelli ja elämyskeskus sekä näitä palveleva pysäköintitalo. Kaavamuutosehdotus on osa tekeillä olevaa koko korttelia koskevaa kaavamuutosluonnosta, josta suunnitellaan kaupunkimainen ja monipuolinen sekoittuneiden toimintojen alue. Tämä asemakaavaehdotus on korttelikokonaisuuden ensimmäinen kaavoitettava osa.

Kaavaan tulee yhteensä 24 195 kerrosneliömetriä rakennusoikeutta. Kaavassa annettu kerroskorkeus on 8 kerrosta, osa rakennuksista rakentuu luultavasti tätä matalammiksi. Alue on nykyisellään pääosin matalaa pensaikkoa ja puustoa.

Kaava-alueen halki kulkee yleiskaavassa esitetty ulkoilureitti.
Kaava-alueen piha esitetään torialueena, joka tulee rakentaa kaupunkikuvallisesti laadukkaaksi kokonaisuudeksi. Torille tulee myös istutettavia alueita ja säilytettävä mänty.

Rälssitie on osa Veromiehen Kiinnostavuuden kehää, jonka varressa rakennusten arkkitehtuurilla tulee edistää viihtyisän jalankulkualueen syntymistä.

Kaavassa esitetään kaksi väliaikaisesti maisemoitavaa aluetta, joille tulevaisuudessa seuraavien kaavojen yhteydessä kehitetään asuinrakentamista. Nämä alueet ovat mukana kaavassa kaavateknisistä syistä.

Kaavaehdotus noudattaa yleiskaavaa ja valmisteilla olevaa yleiskaavaa 2020.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 21.5.2019
Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin mielipiteet 26.6.2019 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 5 kappaletta.

-Vantaan energia kertoi, että Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1–2 mukaisesti. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Sähkönjakeluverkkoon joudutaan alueella tekemään muutoksia kaavamuutoksen toteutuessa. Nykyistä verkkoa saneerataan ja uutta verkkoa ja muuntamoita rakennetaan alueen tehokkuuden mukaan. Sähköverkon tarpeita tarkennetaan kaavatyön edetessä. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti. Asemakaavan muutosalueella sijaitsee runsaasti Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (Liite 3). Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti. Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

-HSY ilmoitti, että kaavamuutos edellyttää yleisen vesihuollon lisärakentamista Äyritielle ja kaavamuutosalueen uusille katualueille. Johtosiirtojen tekemiseen ei alustavasti ole tarvetta. Aviapoliksen vesihuollon yleissuunnitelmaa (2016) on syytä päivittää. Lisäksi tekeillä on HSY:n toimesta alueellinen vesihuollon esisuunnitelma, johon suunnittelualue myös sisältyy. Kaavoituksen myöhemmissä vaiheissa on laadittava kaupunkilähtöisesti kaavakohtainen vesihuollon esisuunnitelma, joka esitetään kaavaselostuksen liitteenä.

-HSL ilmoitti, että Vantaan ratikan linjaus kulkee Rälssitien kautta, ja tämä tulee huomioida suunnittelussa siten, että kaavoituksella mahdollistetaan laadukkaan ja tehokkaan raitiotien toteuttaminen. Rälssitiellä Vantaan ratikan linjaus kulkee poikkeuksellisesti osittain ajoneuvoliikenteen kanssa jaetulla kaistalla. Tämä asettaa vaatimuksen korkeatasoiselle liikenteenohjaukselle Rälssitiellä

sekä tiehen liittyvillä katuyhteyksillä. Pikaraitiotie tulee ottaa keskeiseksi lähtökohdaksi Rälssitietä suunniteltaessa.

-Vantaan kaupunginmuseo ilmoitti, että kaava-alueen vieressä sijaitsee Auramon teollisuusrakennusten kokonaisuus, joka on mainittu Vantaan modernin teollisen rakennusperinnön inventoinnissa 2006 ja saanut luokakseen A1. Kahden rakennuksen kulttuurihistoriallista merkitystä on tutkittu tarkemmin Kati Salonen ja Mona Schalin arkkitehdit Oy:n laatimassa rakennushistoriaselvityksessä (10.5.2019).

- Muilla ei ollut huomautettavaa kaavasta.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9).

Sopimus
Asemakaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Muutoskustannukset maksaa hakija Julius Tallberg Kiinteistöt Oyj ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 4 (18 000 €).

Kaupunkisuunnittelulautakunta 29.9.2020 § 9

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 29.9.2020 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002420, 52 Veromies / Grand Wing,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Julius Tallberg Kiinteistöt Oyj maksaa muutoskustannukset (18 000 €).

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 19.10.2020 § 25

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 29.9.2020 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002420, 52 Veromies / Grand Wing,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistaa maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Julius Tallberg Kiinteistöt Oyj maksaa muutoskustannukset (18 000 €).

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Nähtävilläolo
Asemakaavamuutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 4.11.-3.12.2020. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot
Kaupunginhallitus päätti 19.10.2020 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 4 ja saatiin 4 kappaletta. Lausunnot saatiin ELY-keskukselta, HSY:ltä, Vantaan energialta ja Vantaan kaupunginmuseolta.

Tehdyt tarkistukset
Kaavamääräyksiin on tehty seuraavat muutokset (lisätyt sanat lihavoitu):

Korvausilma on otettava sisäpihan puolelta, **ja se tulee suodattaa.**

Asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa pääkäyttötarkoitusta palvelevia porrashuoneita, hissejä, valo- ja teknisiä kuiluja, teknisiä tiloja sekä **hotellirakennuksen aputiloja** rakennusten kaikkiin kerroksiin. Nämä tilat eivät mitoita auto- ja polkupyöräpaikkoja.

Kaavaselostukseen on lisätty seuraavat tekstit:
Alueelle rakennettavat muuntamot tulee sijoittaa rakennusten yhteyteen kiinteistömuuntamoiksi tai integroida osaksi rakennettavaa ympäristöä betonikoppimuuntamoiksi. Muuntamoiden tarkempi sijoitus alueelle määritellään rakennuslupavaiheessa tonttijaon ollessa selvillä. Vantaan Energia Sähköverkot Oy antaa kommentit muuntamoiden sijoittelusta. Alueelle ensin rakentuva kohde määrittelee muuntamoiden sijainnin.

Rakennushistoriaselvityksen jälkeen Auramon rakennusten tiedot on päivitetty Kirsti-tietokantaan. Tuotanto- ja toimistorakennus (pysyvä numero 21334) on luokiteltu 1964 ja 1982 rakennettujen osiensa puolesta erittäin merkittäväksi (luokitustunnus R1). Vuonna 1970 (pysyvä numero 3616) valmistuneen hallirakennuksen rakennusperintöarvot todettiin taas tehtyjen muutostöiden vuoksi vaatimattomiksi.

Lisäksi kaavakarttaan ja kaavaselostukseen on korjattu teknisluonteisia virheitä.

Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 16.2.2021 § 13

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 16.2.2021 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002420, 52 Veromies / Grand Wing.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Sopimus
Asemakaavamuutokseen liittyvä maankäyttösopimus on allekirjoitettu 1.3.2021.

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 31

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset, ja
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 16.2.2021 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002420, 52 Veromies / Grand Wing.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutoksen selostus 16.2.2021
- Lausunnot ja vastineet 16.2.2021

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Johanna Rajala puh. 050 302 8975, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
asemakaavasuunnittelija Carina Ölander, puh. 043 826 7039, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

002420, VEROMIES

GRAND WING

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 16.2.2021 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002420. Kaavoitus on tullut vireille 21.5.2019.

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelista 52300 ja katualuetta kaupunginosassa 52 Veromies. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa osaa korttelista 52300.

Alueelle rakennetaan toimistoja, elämyskeskus ja hotelli sekä näitä palveleva pysäköintitalo. Kaavamuutosehdotus on osa tekeillä olevaa koko korttelia koskevaa kaavamuutosluonnosta, johon suunnitellaan myös asumista. Kaavaan tulee yhteensä 24 195 kerrosneliömetriä rakennusoikeutta.

Kaavaan liittyy toteuttamissopimus.

Kaavan laatija: Carina Ölander, asemakaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki; sukunimi.etunimi@vantaa.fi, puh +358 438267039.

1.1 KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

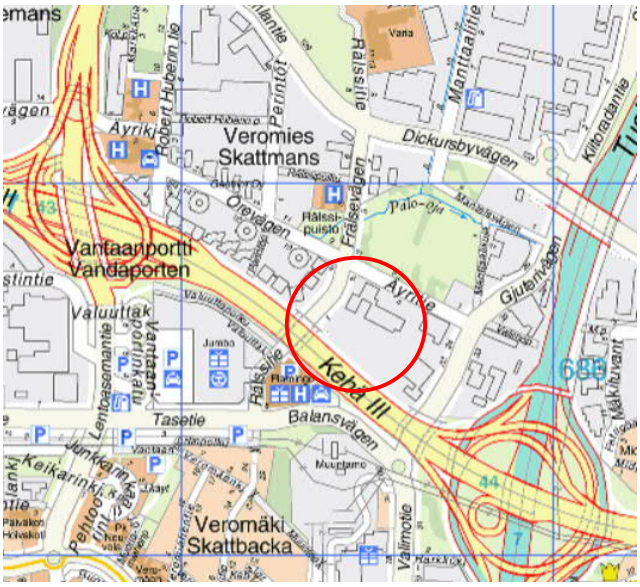

Aluetta rajaa etelässä Kehä III, lännessä Rälssitie ja pohjoisessa Äyritie. Kehä III:sen toisella puolella sijaistee Flamingo ja Jumbo. Aviapoliksen rautatieasemalle on matkaa n. 1,6 km ja lentoasemalle n. 2,5 km.

1.2 KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Julius Tallberg Kiinteistöt Oyj:n kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 30.4.2019. Kaavamuutoksen numeroksi tuli työohjelmassa 002420.
- Kaavoitus tuli vireille 21.5.2019.
- Mielipiteet pyydettiin 26.6.2019 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 5 kappaletta.
- Lausunnot ja muistutukset pyydettiin 3.12.2020 mennessä. Saatiin 4 lausuntoa.

1.3 SISÄLLYSLUETTELO

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT 1

1.1 KAAVA-ALUEEN SIJAINTI 1
1.2 KAAVAPROSESSIN VAIHEET 1
1.3 SISÄLLYSLUETTELO 2
1.4 LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA 3

2. TIIVISTELMÄ 3

3. LÄHTÖKOHDAT 5

3.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA 5
3.2 SUUNNITTELUTILANNE 15

4. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET 19

4.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO 19
4.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ 19
4.4 ASEMAKAAVAN TAVOITTEET 22
4.5 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT 23

5. ASEMAKAAVAN KUVAUS 32

5.1 KAAVAN RAKENNE 32
5.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN 32
5.3 ALUEVARAUKSET 33
5.4 KAAVAN VAIKUTUKSET 34
5.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT 38
5.6 NIMISTÖ 38

6. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS 38

7. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET 39

1.4 LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Meluselvitys, Promethor, 2020.
- Hulevesi- ja pihasuunnitelma, Destia, 2019.
- Vihertehokkuuslaskelma, Destia, 2019
- KOY Auramo Rakennushistoriaselvitys, 2019
- Vantaan Ratikka-selvitys, WSP Oy, 2019
- Veromiehen uusi nimistö, Mikko Sandström, Kaupunkisuunnittelu, 25.5.2018
- Liikenneselvitys, Ramboll 2018
- Aviapolis Urban Blocks Draft Masterplan, Mandaworks AB & MASSLab LDA, 2018
- Aviapolis, Veromiehen verkot, Vantaan kaupunkisuunnitteluvirasto, 2018.
- Aviapoliksen kaavarunko, KV. 18.4.2016

2. TIIVISTELMÄ

Grand Wing kaava-alueelle rakennetaan toimistoja, hotelli ja elämyskeskus sekä näitä palveleva pysäköintitalo. Kaavamuutosehdotus on osa tekeillä olevaa koko korttelia koskevaa kaavamuutosluonnosta, johon suunnitellaan myös asumista.
Kaavaan tulee yhteensä 24 195 kerrosneliömetriä rakennusoikeutta. Kaavassa annettu kerroskorkeus on 8 kerrosta, osa rakennuksista rakentuu luultavasti tätä matalammiksi. Käyttötarkoitus muuttuu toimistorakennusten korttelialueesta KT, liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi K.

Kaava-alueen halki kulkee yleiskaavassa esitetty ulkoilureitti.

Kaava-alueen piha esitetään tori-alueena, joka tulee rakentaa kaupunkikuvallisesti laadukkaaksi kokonaisuudeksi. Torille tulee myös istutettavia alueita ja säilytettävä puu.
Rälssitie on osa Veromiehen Kiinnostavuuden kehää, jonka varressa rakennusten arkkitehtuurilla tulee edistää viihtyisän jalankulkualueen syntymistä.

Kaavassa esitetään kaksi väliaikaisesti maisemoitavaa aluetta, joille tulevaisuudessa seuraavien kaavojen yhteydessä kehitetään asuinrakentamista. Nämä alueet ovat mukana kaavassa kaavateknisistä syistä.

Alue on nykyisellään pääosin matalaa pensaikkoa ja puustoa.

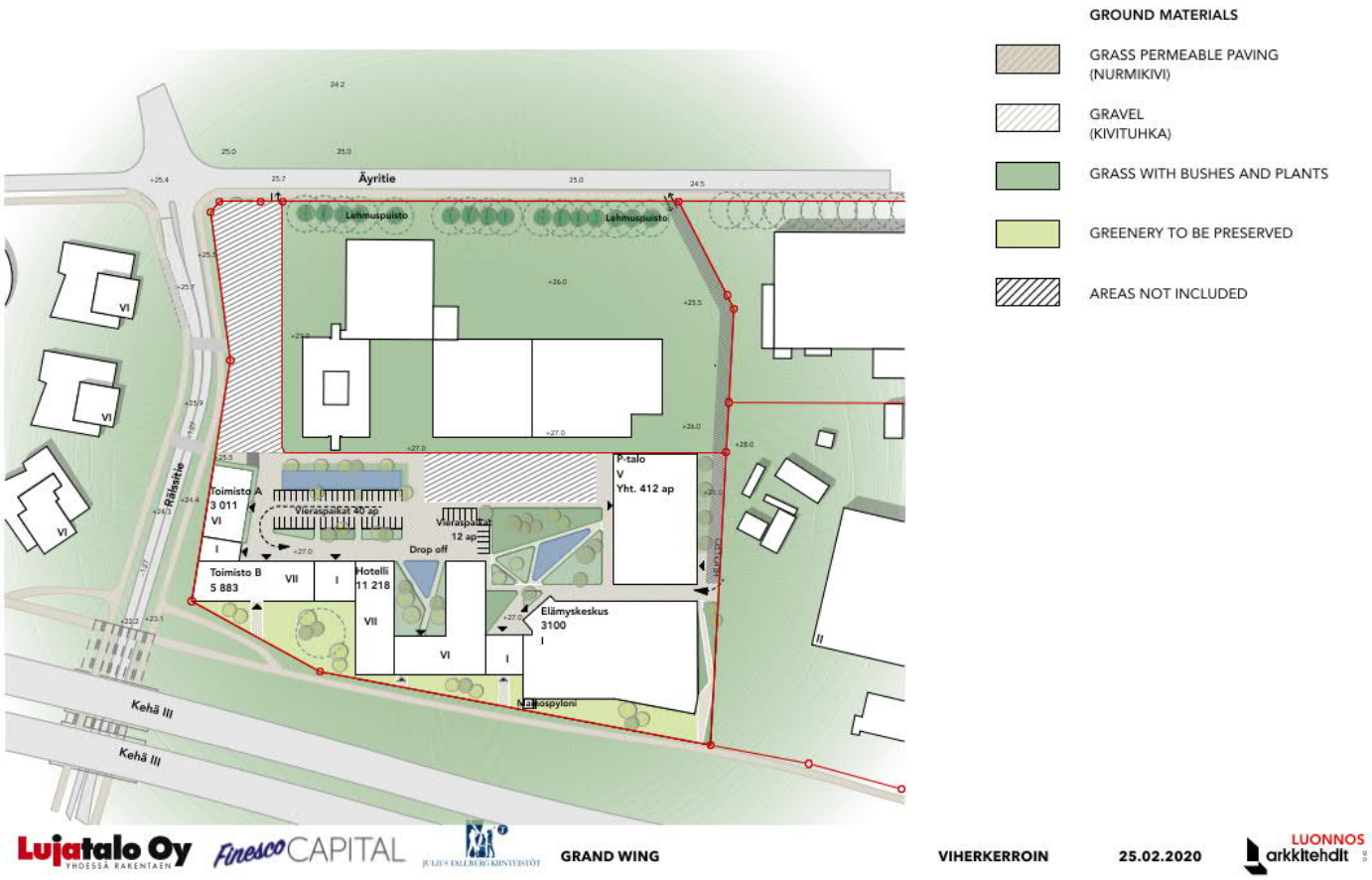

Piha- ja hulevesisuunnitelma, Destia

3. LÄHTÖKOHDAT

3.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Kaavamuutosalue sijaitsee Veromiehen kaupunginosassa. Suunniteltava alue on osa korttelia 52300. Aluetta rajaa etelässä Kehä III, lännessä Rälssitie ja pohjoisessa Äyritie. Aviapoliksen rautatieasemalle on matkaa n. 1,6 km ja lentoasemalle n. 2,5 km.

Itäpuolella sijaitsee Auramon rakennukset.

Kehä III:sen toisella puolella sijaistee Flamingo ja Jumbo.

Veromieheen on 1950-luvulta lähtien rakennettu Vantaan laajinta, yhtenäistä työpaikka- ja varastoaluetta. Kaupunginosaa halkovat ja sivuavat tiet ovat ajan kuluessa laajentuneet ja muuttuneet maisemaa hallitseviksi elementeiksi niin äänimaailmaltaan kuin laajuudeltaan. Alue on täyttynyt suurimittakaavaisista rakennuksista sekä asvaltoiduista pinnoista. Katuverkko on harva ja korttelikoko valtaisa.

Kaava-alue on nykyisellään pääosin matalaa pensaikkoa ja puustoa.

3.1.2 Luonnonympäristö

Kaava-alue on nykyisellään pääosin matalaa pensaikkoa ja puustoa.

Alueen puusto on inventoitu Kaupunkisuunnittelun toimesta vuonna 2019. Alla olevassa kuvassa näkyy alueella kasvavat esitetyt puut lajeittain.

Puuinventointi. punainen=mänty, lila=haapa, oranssi = lehmus.

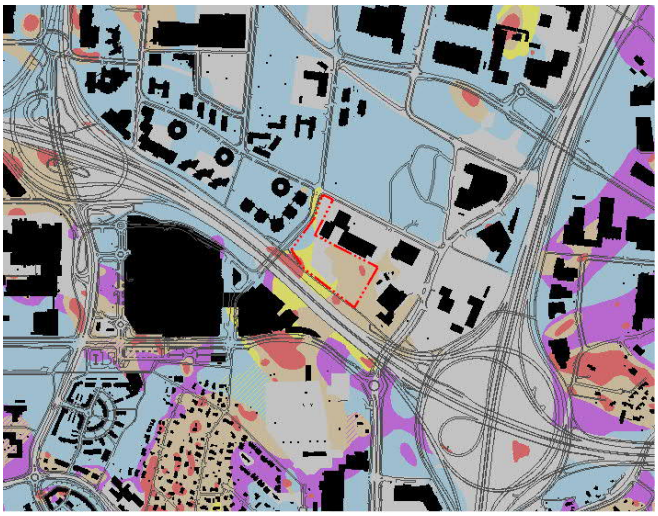

Kaava-alueella esiintyy hiekkaa, moreenia saviea ja täyttömaata.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalue on nykytilanteessa pääosin rakentamatonta pensaista ja puustoista aluetta eli vettä läpäisevää pintaa. Lisäksi kaava-alueeseen kuuluu läpäisemätöntä pintaa nykyisen pysäköintialueen osalta.

Nykytilanteessa kaava-alueelle satavat vedet osin imeytyvät maaperään ja osa vesistä ohjautuu tontin länsipuolella sijaitsevaan avo-ojaan, josta vedet johtuvat Rälssitien hulevesiviemäriin.

Kaavamuutosalue kuuluu Palo-ojan (ent. Kirkonkylänoja) valuma-alueeseen. Kaava-alueen hulevedet johtuvat ojien ja hulevesiviemäreiden kautta Palo-ojaan, josta vedet laskevat edelleen Keravanjokeen Helsingin pitäjän kirkonkylässä.

Viistoilmakuva

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Veromiehen ainoa asuinalue on Aerola, missä asui vuoden 2015 alussa 562 henkeä. Koko Aviapoliksen suuralueen asukasluku oli 18 849 henkeä, missä on kasvua reilut 3 200 henkeä viimeisen 5 vuoden aikana.

Perheellisiä asuntokuntia Veromiehessä on vähemmän kuin Vantaalla keskimäärin, mikä näkyy pienasuntovaltaisuutena. Asuntotuotannosta puolet on omistusasuntoja, puolet vuokraasuntoja. Lentokentän läheisyyden luoma kansainvälinen ilmapiiri näkyy myös väestössä, sillä asukkaista joka neljäs on ulkomaan kansalainen. Vieraskielisten osuus onkin kasvanut jyrkästi viimeisen 10 vuoden aikana 4,5 %:stä 26,3 %:iin.

Aviapoliksen kaavarungossa varaudutaan noin 20 000 uuden asukkaan sijoittumiseen Veromiehen alueelle.

Kaava-alueella ei ole asuntoja.

Palvelut ja työpaikat

Kaava-aluetta lähin palvelukeskittymä on Jumbo ja Flamingo, suoraan kaava-aluetta vastapäätä. Aviapoliksen keskustaan, reilun puolentoista kilometrin päähän suunnitellaan myös palvelukeskittymää. Aviapoliksen kaavarungossa esitetty kiinnostavuuden kehä, jolle suunnitellaan kaupallisia palveluita kadunvarteen, kulkee Rälssitietä pitkin.

Aviapoliksen alueella oli vuonna 2015 lähes 36 500 työpaikkaa, mikä on kolmasosa koko Vantaan työpaikoista. Merkittävin työpaikkakeskittymä on lentokenttä, jonka toiminta laajenee koko ajan. Lentoasema on houkutellut ympärilleen yrityksiä, ja alueelle on vireillä suuri määrä toimitilahankkeita.

Teollisuus- ja varastoalueen keskellä on Vantaan ammattiopisto Varian Rälssitien toimipiste, jossa opiskelijat voivat suorittaa autoalan, lentokoneasennuksen tai logistiikan perustutkinnon. Lisäksi Finavian ammatillisessa erikoisoppilaitoksessa Avia Collegessa annetaan koulutusta eri ilmailuammatteihin. Ilmakehän varressa on helikopterikoulutuskeskus. Veromiehessä on myös ilmailun valtakunnallinen erikoismuseo, Suomen Ilmailumuseo.

Aviapoliksen kaavarungossa varaudutaan noin 40 000 – 60 000 työpaikan sijoittumiseen Veromiehen alueelle.

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Veromies sijaitsee liikenteellisesti keskeisellä paikalla. Lentokentän läheisyys mahdollistaa nopeat yhteydet myös ulkomaille, etenkin Kaukoidän ja Euroopan välillä. Valtatie E 18, joka pääkaupunkiseudulla on Kehä III, yhdistää Belfastin ja Pietarin sekä mm. Vuosaaren sataman. Tuusulanväylä on tehokas yhteys sisämaahan. Kehärata yhdistää pääkaupunkiseudun. Hyvä saavutettavuus on ollut yksi niistä tekijöistä, jotka ovat tehneet Aviapoliksesta halutun työpaikkojen sijoittumisen alueen.

Alueen yhdyskuntarakenteessa korostuu autoilu: korttelikoko on suuri, rakennukset sijaitsevat paikoin harvassa ja pysäköinti on kaupunkikuvassa näkyvästi. Työpaikka- ja varastorakennukset ovat arkkitehtuuriltaan pääosin vaatimattomia. Kokonaisuutena Veromiehen kaupunkikuva on mitäänsanomaton. Kaupunkikuvan kiinnekohtia ovat muutamat luonteikkaat teollisuusrakennukset ja Kehä III:n toimistorakennusten rivi. Puistot ja ulko-oleskelun viihtyisyys ovat olleet toissijaisia.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kaava-alueen itäpuolella, osoitteessa Tammiston Kauppatie 22 ja 24, sijaitsee Auramon rakennukset, jotka ennen kaavoituksen aloittamista molemmat olivat suojellut Kirsti-tietokannassa. Rakennuksista on teetetty Rakennushistoriaselvitys jonka on laatinut Mona Schalin/ Kati Salonen ja Mona Schalin arkkitehdit Oy.

Hannu Auramon perustaman yrityksen tuotanto– ja toimistorakennukset rakennettiin nykyiselle paikalle Tammiston kauppatien varrelle kahdenkymmenen vuoden kuluessa, vuodesta 1963 vuoteen 1983.

Eteläinen teollisuus- , varasto- ja toimistorakennus koostuu kolmesta erilaisesta osasta. Vanhimman osan näkyvin julkisivuaihe on tiilipintainen, tasakattoinen toimisto-osa, jonka ikkunat muodostavat tasaisen, horisontaalisen nauhan kahdessa kerroksessa. Toimisto-osan takana kohoaa kolme rinnakkaista, betonipilarirunkoista hallia, joiden loivaa satulakattoa kannattavat teräsbetonipalkit. Toisin kuin toimisto-osassa, julkisivumateriaalit ovat pääosin betonielementtejä , lisäksi pohjoissivulla on tiilipintaa ja aaltopeltiä. Vanhemman rakennuksen eteläsivuun kiinnittyy 1983 valmistunut, kaksikerroksinen toimistosiipi, joka on varustettu maanpäällisellä kellarilla. 1980-luvullla rakennettu toimisto-osa edustaa aikansa uudenlaista combi-konttoriratkaisua.

Vanhan ja uuden toimisto-osan liitoskohdassa on viistokulmainen, matalampi sisäänkäyntiosa. Toimistosiiven ulkoseinä koostuu kantavista, tiilipintaisista betonielementeistä. Pienehköjen, erillisten ikkuna-aukkojen sijoitus julkisivussa on määräytynyt huonejaon mukaan. Etelä- ja itäsivulla, osittain pohjoissivullakin käytetty lämpimän sävyinen punatiili luo kokonaisuuteen yhtenäisen leiman.

Pohjoinen, suorakaiteen muotoinen, mittasuhteiltaan leveä ja matala hallirakennus vuodelta 1970 edustaa aikansa lähes ikkunatonta teollisuushallityyppiä, jonka suuret, sittemmin ummistetut nostoportit ovat samalla olleet julkisivuun harvakseen sijoitettuja valo-aukkoja. Julkisivun juoksulimitetty punatiilimuuraus jatkuu yhtenäisenä kolmella ulospäin näkyvällä sivulla, mikä korostaa selkeää, kappalemaista rakennushahmoa.

Rakennushistoriaselvityksen perusteella, Vantaan kaupunginmuseon Kirsti-tietokannassa todetaan että tuotanto- ja toimistorakennus (pysyvä numero 21334) on luokiteltu 1964 ja 1982 rakennettujen osiensa puolesta erittäin merkittäväksi (luokitustunnus R1). 1970 valmistuneen hallirakennuksen (pysyvä numero 3616) rakennusperintöarvot todetaan tehtyjen muutostöiden vuoksi vaatimattomiksi.

Inventointiraportissa Vantaan moderni teollinen rakennusperintö 1930-1979 Auramon alue on arvotettu luokkaan A 1.

Auramon talot KehäIII:lta päin katsottuna

Teollisuushalli on muutettu salibandytilaksi, kuvassa keskimmäinen halli pilaririveineen.

Julkisivu itään Tammiston kauppatien suuntaan. Julkisivua hallitsee näyttävä logo.

Virkistys

Alueella on Rälssipuisto ja Manttaalipuisto, joita ei ole rakennettu. Kehä III:n eteläpuolella on viihdekeskus Flamingo kylpylöineen ja ravintoloineen. Muutoin virkistysmahdollisuudet ovat olemattomat.

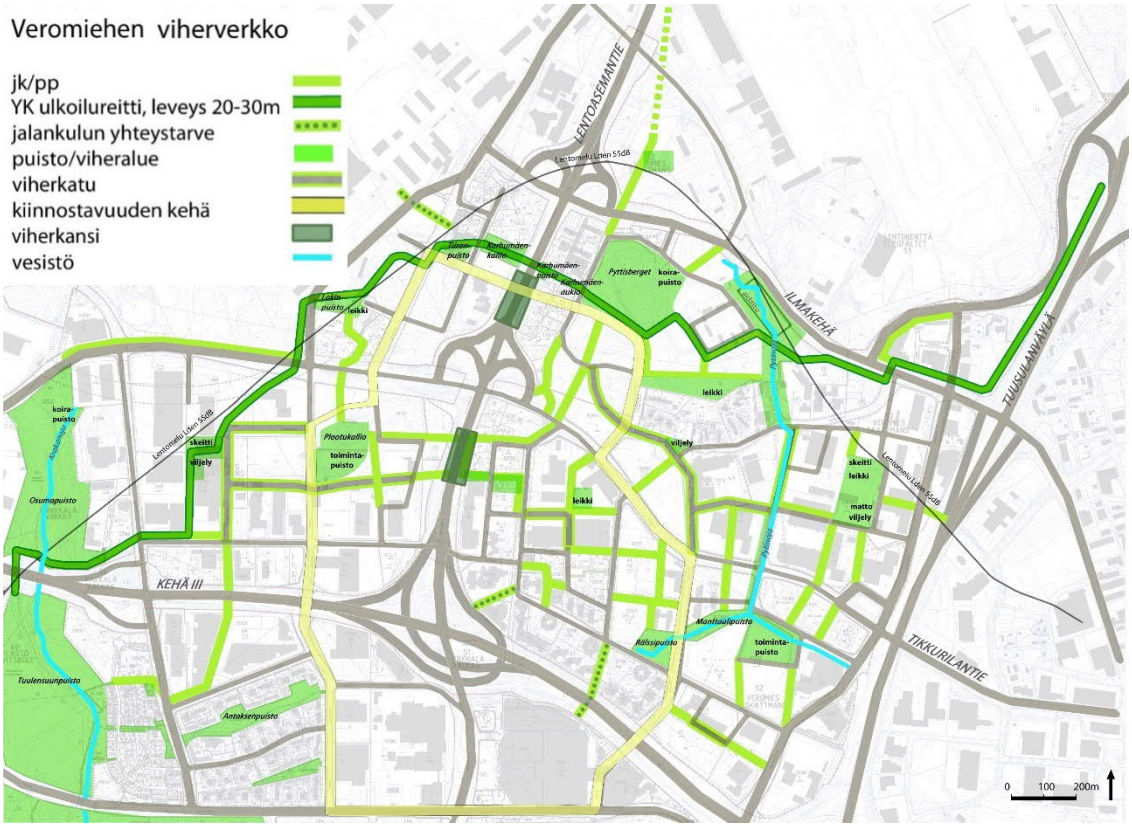

Veromiehen viherverkko, Veromiehen verkot -raportista

Liikenne

<u>Autoliikenne</u>
Alueen pääkatu- ja tieverkkoa on täydennetty ja parannettu viimeksi v. 2015 ja verkko on liikenteen toimivuuden osalta tällä hetkellä riittävä. Raskaan liikenteen osuus on melko suuri; esim. Tikkurilantiellä n. 8 % liikennemäärästä. Osana Aviapolis-kaavarunkotyötä alueelle laadittiin liikenneselvitys, jossa tutkittiin tavoiteltavan asukas- ja työpaikkamäärän lisäyksen vaikutusta

liikennemääriin ja katuverkon kapasiteetin riittävyyttä lisääntyvään liikennemäärään. Selvityksen mukaan kaavarungon mukainen liikenneverkko toimii vuoden 2040 ja 2055 arvioiduilla liikennemäärillä (Ramboll, 2016).

Kävely ja pyöräily

Veromiehen nykyinen jalankulkuverkko on harva, minkä johdosta todelliset kävelymatkat muodostuvat pitkiksi suhteessa linnuntie-etäisyyksiin. Valtaosa alueen nykyisten toimintojen sijoittumisesta on perustunut autoliikenteeseen, jolloin tarve tiheälle kävelyverkolle on ollut pieni. Lentoasemantien parantamisen yhteydessä on rakennettu kaksi uutta jalankulkuyhteyttä Lentoasemantien poikki; Technopoliksen kohdalle Karhumäen silta ja lähelle Kehä III:a Virkatie - Äyrikujan alikulku. Kävely- ja pyöräily-yhteyksiä ympäröivään kaupunkirakenteeseen on silti edelleen vain noin 500 metrin välein.

Ympäröivillä katualueilla on yleensä vain tien toisella puolen yhdistetty jalankulku- ja pyörätie. Tikkurilantiellä se on paikoin tien molemmin puolin. Tikkurilantien etelälaidalla on yhdistetty jalankulku- ja pyörätie, joka on vuonna 2025 osa pyöräilyn laatukäytävää (Tikkurila - Kivistö).

Joukkoliikenne

Kehärata yhdistää Veromiehen kaupunginosan seudun raideliikenneverkkoon ja mahdollistaa tiheän ja vaihdottoman raideyhteyden alueelta 23 asemalle eri puolille seutua. Kaupunginosaa palvelevat sekä Aviapoliksen että Lentoaseman rautatieasemat. Aviapolis-asema sijaitsee puolentoista kilometrin päässä kaavamuutosalueesta. Junat liikennöivät sekä Tikkurilan että Huopalahden suuntiin ruuhka-aikana 10 minuutin välein. Matka-aika Tikkurilaan on alle 10 minuuttia, Myyrmäkeen noin 15 minuuttia ja Helsingin keskustaan noin 30 minuuttia.

Alueella on hyvät bussiyhteydet. Pysäkkejä on nykyisin Tikkurilantiellä, Rälssitiellä ja Tammiston kauppatiellä. Aviapolis-aseman eteläisen asemarakennuksen viereen Aviabulevardille tulee bussiliikenteen terminaali.

Suunnitteilla on myös Vantaan raitiotie, jonka linjaukseen varaudutaan Tikkurilantiellä ja Rälssitiellä ja pysäkkiin Rälssitiellä. Ratikan runkomelua ja sen vaikutusta kaava-alueeseen selvitetään rakennuslupavaiheiden yhteydessä.

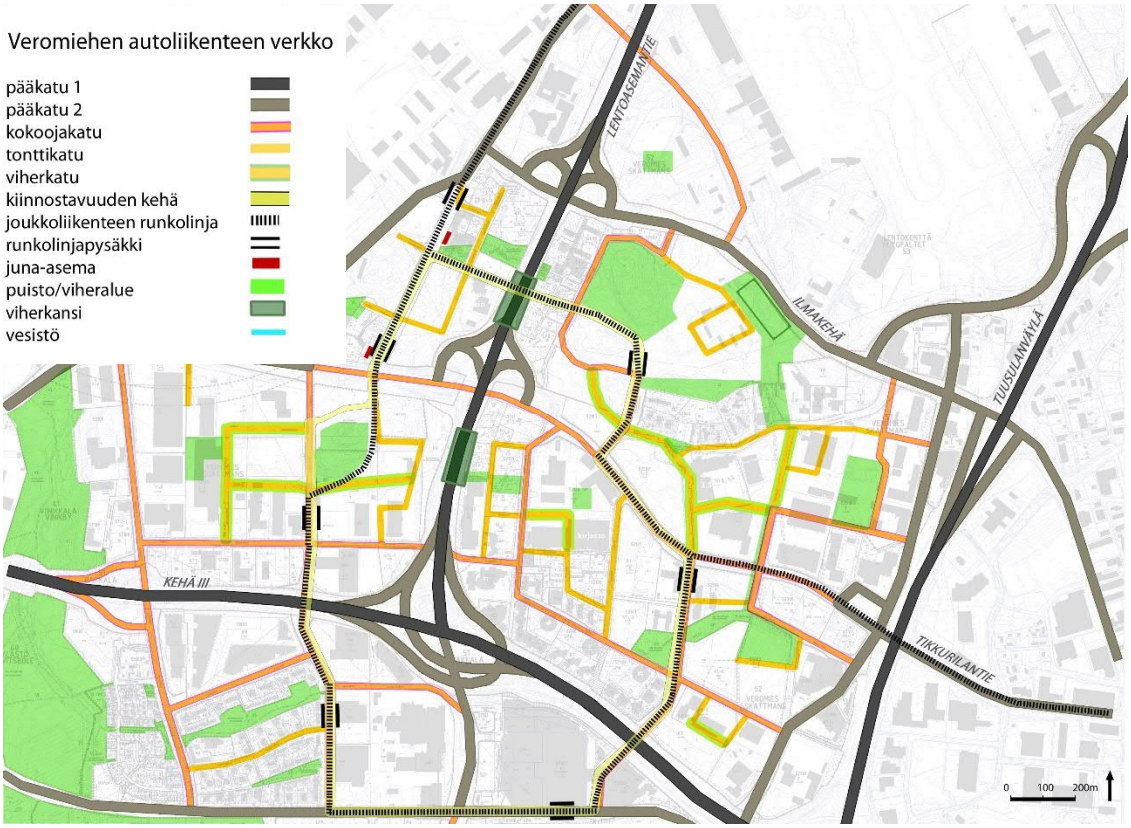

Ajoneuvoliikenneverkko, Veromiehen verkot -raportista

Vesihuolto

Vedenjakelu

Kaavamuutosalue on rakennetun vesijohtoverkoston piirissä. Rälssitiellä sijaitsee kaava-alueen lähin yleinen vesijohto (VJ 300 V 1972), johon kaavoitettava tontti voidaan liittää.

Alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin, jonka yläsäiliö (tilavuus 6700 m³, HW = +80.00 ja LW = +72.00) sijaitsee Hiekkaharjussa. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta. Alueen painetasot vaihtelevat välillä +66.00 ... +83.00 m. Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemäröinti

Kaavamuutosalue on rakennetun jätevesiviemäriverkon piirissä. Rälssitiellä sijaitsee kaava-alueen lähin yleinen jätevesiviemäri (JV 300 B 1972), johon kaavoitettava tontti voidaan liittää.

Jätevedet johdetaan vuonna 1964 rakennetun 500 mm runkoviemärin kautta Tuusulanväylän alitse köyhämäen mittausasemalle. Mittausasemalta vedet johdetaan Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymän viemäritunneliin ja lopulta Viikinmäen keskuspuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti / hulevesijärjestelmä

Kaavamuutosalue on rakennetun hulevesiviemäröinnin piirissä. Kaavamuutosalueen lähimmät yleiset hulevesiviemärit sijaitsevat Äyritiellä (HV 400 B 1987) sekä Rälssitiellä (HV 315 M 2005). Lisäksi Rälssitien ja Kehä III:n risteyksessä sijaitsee Rälssitien sadevedenpumppaamo, jonka kautta Rälssitien kuivatusvedet johdetaan Palo-ojaan.

Lisäksi kaavoitettavalla Äyritie 6:n tontilla kulkee nykytilanteessa naapurikiinteistön (Äyritie 4) yksityiset tonttijohdot, jotka tulee huomioida suunnittelussa ja rakentamisessa.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle.

Ympäristöhäiriöt

<u>Lentomelu</u>
Suunnittelualue on yleiskaavan lentomeluvyöhykkeellä 3, Lden 50 - 55 dB. Toimistotilojen ulkokuoren ääneneristävyyden lentomelua vastaan on tällöin oltava ΔL ≥28 dB ja asuinhuoneiden ΔL ≥32 dB.

<u>Tieliikennemelu</u>
Promethor Oy teki kaavatyön yhteydessä alueesta meluselvityksen.

Alla olevissa melukartoissa on esitetty liikenteen aiheuttama melutaso alueella suunnitellulla maankäytöllä ja ennusteliikenteellä. Suunniteltujen rakennusmassojen tuoman suojan vuoksi sekä päivä- että yöajan ohjearvo alittuu kokonaan suunnitellun elämyskeskuspuiston alueella.

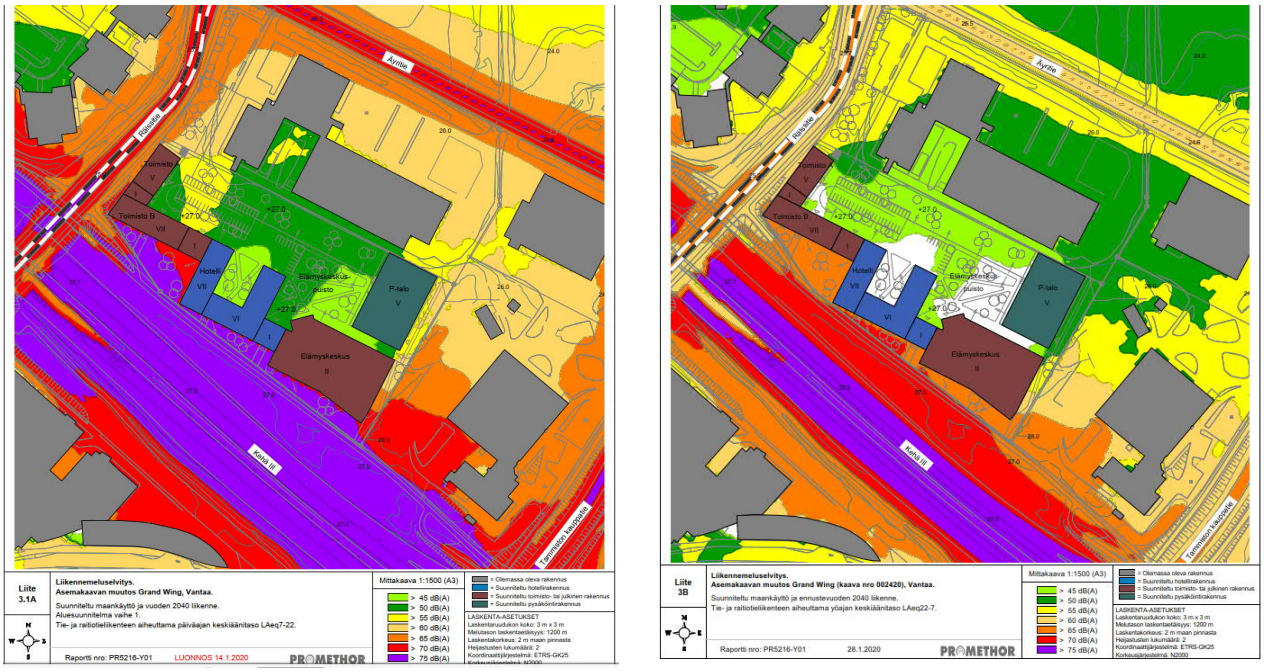

Kaava-alueen melutaso korttelipihoilla, päivä ja yö, Promethor Oy

Julkisivuun kohdistuva päiväajan keskiäänitaso on suurimmillaan Kehä III:n myötäisillä lähimmillä julkisivuilla 75 dB(A). Eri kerrosten välillä päiväajan keskiäänitasossa ei juuri ole eroa rakennusten melulähteiden puoleisilla julkisivuilla. Rakennusten ulkovaipan äänitasoerovaatimukset on laadittu Vantaan kaupungin rakennusvalvonnan laatiman ohjeen mukaan.

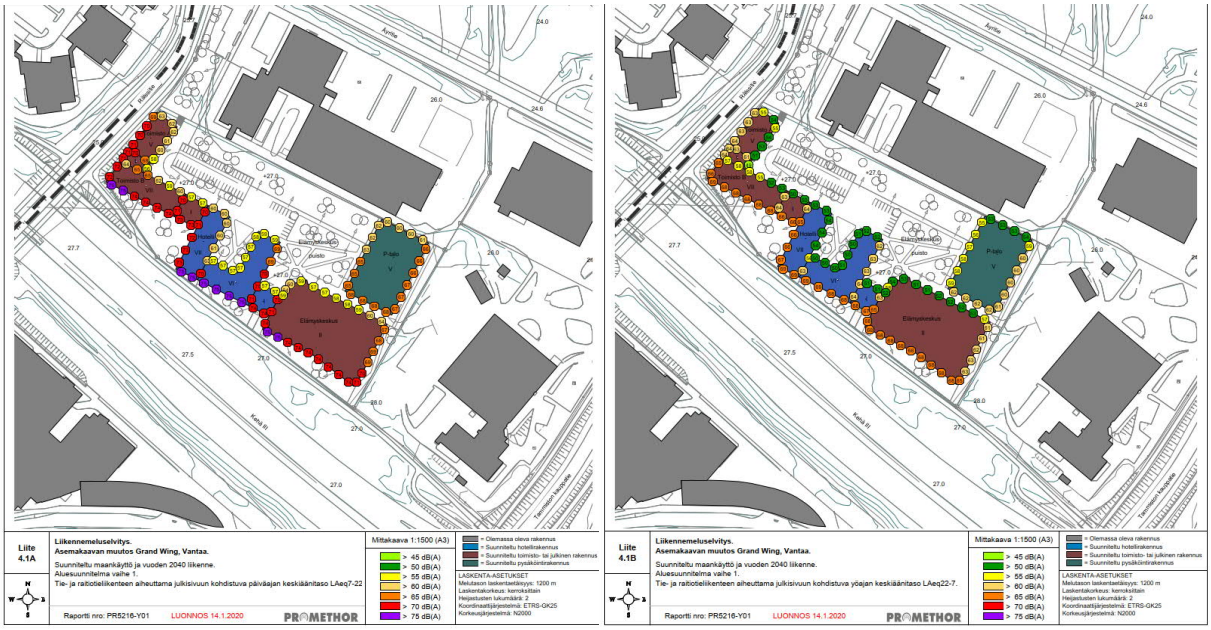

Kaava-alueen melutaso julkisivuilla, päivä ja yö, Promethor Oy

Alavasemmassa kuvassa on esitetty toimistotilojen äänitasoerovaatimukset tie-, raitiotie- ja lentoliikenteen melua vastaan. Vaatimukset määräytyvät yksinomaan tie- ja raitiotieliikenteen aiheuttamasta päiväajan keskiäänitasosta. Toimistotiloille ei ole olemassa ohjearvoa hetkellisille maksimiäänitasoille. Kohteessa toimistotilojen ulkovaipan äänitasoerovaatimus on suurimmillaan 32 dB(A). Vaatimus on korkeaa tasoa, joka tulee huomioida julkisivujen suunnittelussa. Vaikka toimistotiloille ei ole olemassa ohjearvoa hetkellisille maksimiäänitasoille, suositellaan etenkin Rälssitien myötäisille julkisivuille kohdistuvien verrattain korkeiden raitiotieliikenteen aiheuttamien maksimiäänitasojen vuoksi, että ne huomioidaan jatkosuunnittelussa, jotta mm. tilojen viihtyisyys taataan.

Alaoikeassa kuvassa on esitetty asuin-, potilas- ja majoitushuoneiden sekä opetus- ja kokoontumistilojen äänitasoerovaatimukset tie-, raitiotie- ja lentoliikenteen melua vastaan. Vaatimukset määräytyvät yksinomaan tie- ja raitiotieliikenteen aiheuttamasta päiväajan keskiäänitasosta. Kohteessa hotellin ulkovaipan äänitasoerovaatimus on suurimmillaan 42 dB(A). Vaatimus on erittäin korkeaa tasoa, joka tulee huomioida julkisivujen suunnittelussa.

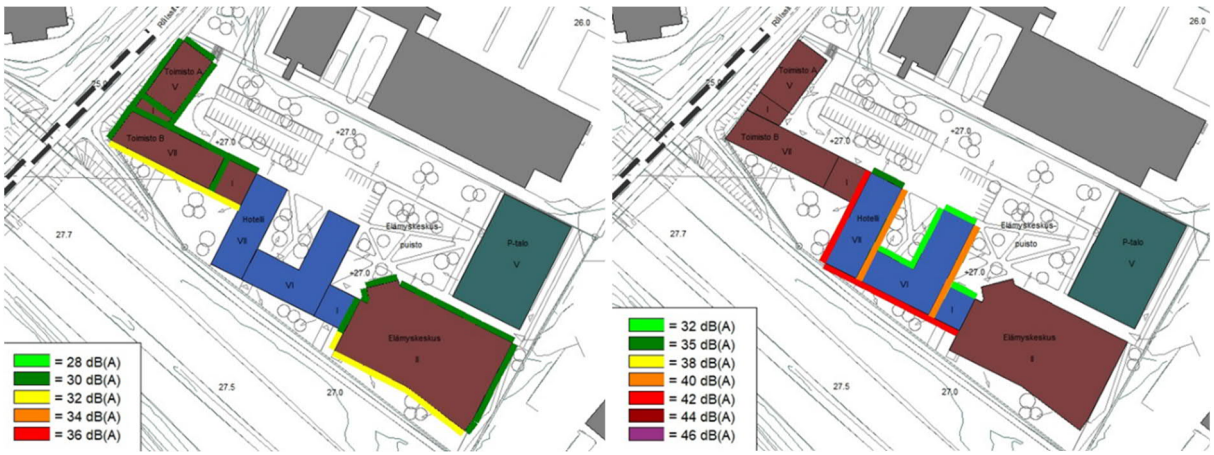

Äänieristävyysvaatimukset julkisivuille

3.1.4 Maanomistus

Kaavoitettavan alueen maanomistaja on Julius Tallberg Kiinteistöt Oyj.

3.2 SUUNNITTELUTILANNE

3.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 30.10.2000 päättämien (tarkistettu 1.3.2009) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden erityistavoitteena on, että asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei sijoiteta irralleen olevasta yhdyskuntarakenteesta. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten on varattava riittävät alueet ja edistettävä niiden jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua.

Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Maakuntakaava

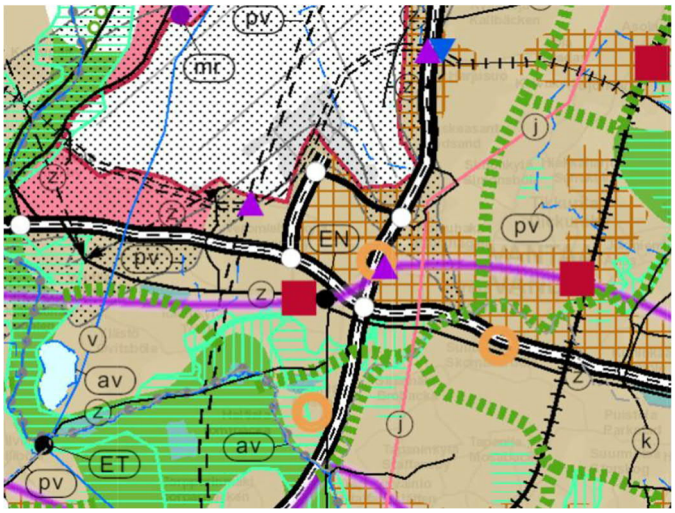

Suunnittelualue on taajamatoimintojen aluetta ja kehäkaupungin kehittämisvyöhykettä.

Yleiskaava

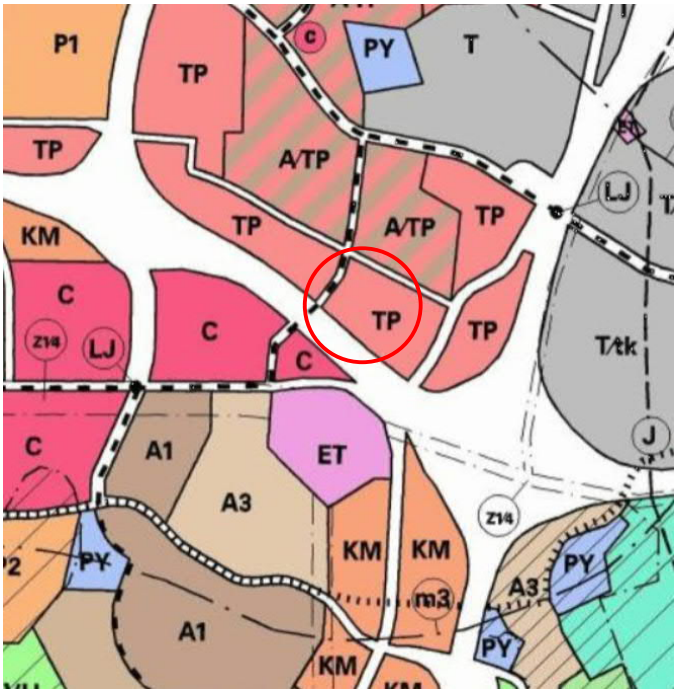

Suunnittelualue on työpaikka-aluetta (TP). Rälssitiellä on ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys. Alue on lentomeluvyöhykkeellä m3 (Lden 55-60 dB), mikä ei rajoita toimintojen sijoittelua, mutta vaikuttaa rakenteiden ääneneristystarpeeseen.

Valmisteilla oleva yleiskaava 2020

Tekeillä olevassa yleiskaavassa suunnittelualue on osittain työpaikka-aluetta (TP) ja osittain asuntovaltaista keskusta-aluetta (AC). Rälssitiellä on raitiotieyhteys.

Kaava-alueen läpi kulkee virkistysalueyhteys.

Koko kaava-alue on kestävän kasvun vyöhykettä.

Aviapoliksen kaavarunko

Suunnittelualueen pohjoisosa on sekoittuneiden kaupunkitoimintojen aluetta. Eteläosa on intensiivistä työpaikka-aluetta ja työpaikka-aluetta. Rälssitietä kulkee kiinnostavuuden kehä ja Rälssitien/Äyritien risteykseen on osoitettu laadun paikka. Kaava-alueen läpi kulkee viheryhteys.

Veromiehen verkot

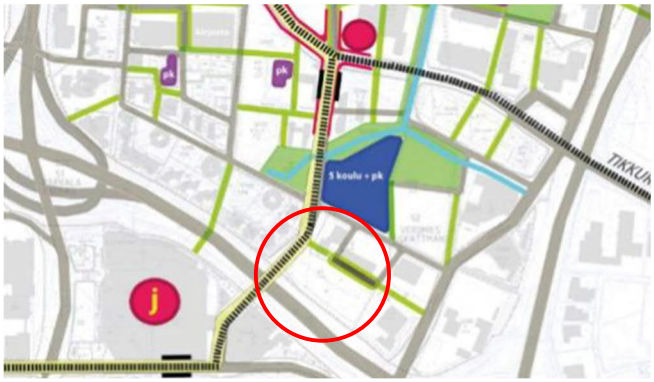

Veromiehen verkot -työ (Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.8.2018) tarkentaa kaavarunkoa. Veromiehen verkot työssä kaava-alueen läpi on osoitettu jk/pp joka osittain voisi toteutua viherkatuna. Rälssitietä kulkee kiinnostavuuden kehä ja joukkoliikenteen runkoyhteys.

Asemakaava

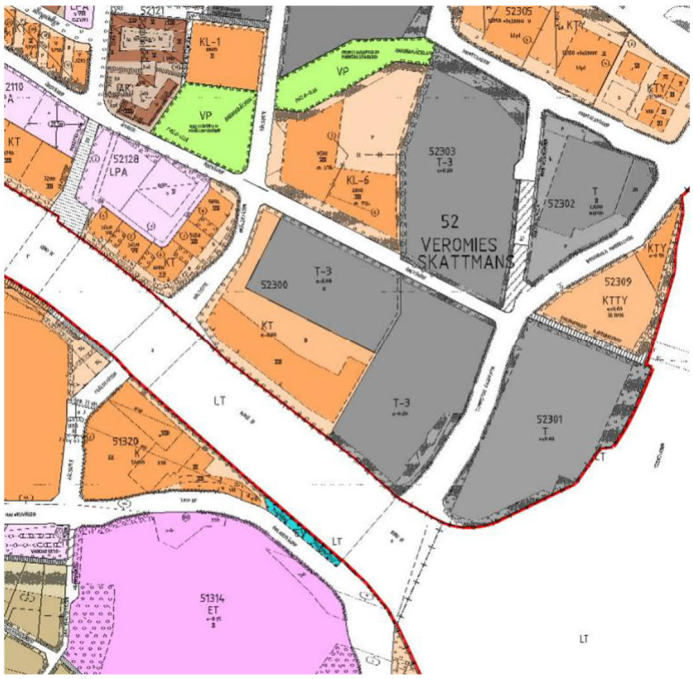

Voimassa olevassa asemakaavassa alue on Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta T3 (e=0,6) sekä Toimistorakennusten korttelialuetta KT (e=0,9). Kaava-aluetta ympäröi istutettava puurivi ja/tai istutettava alue.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma

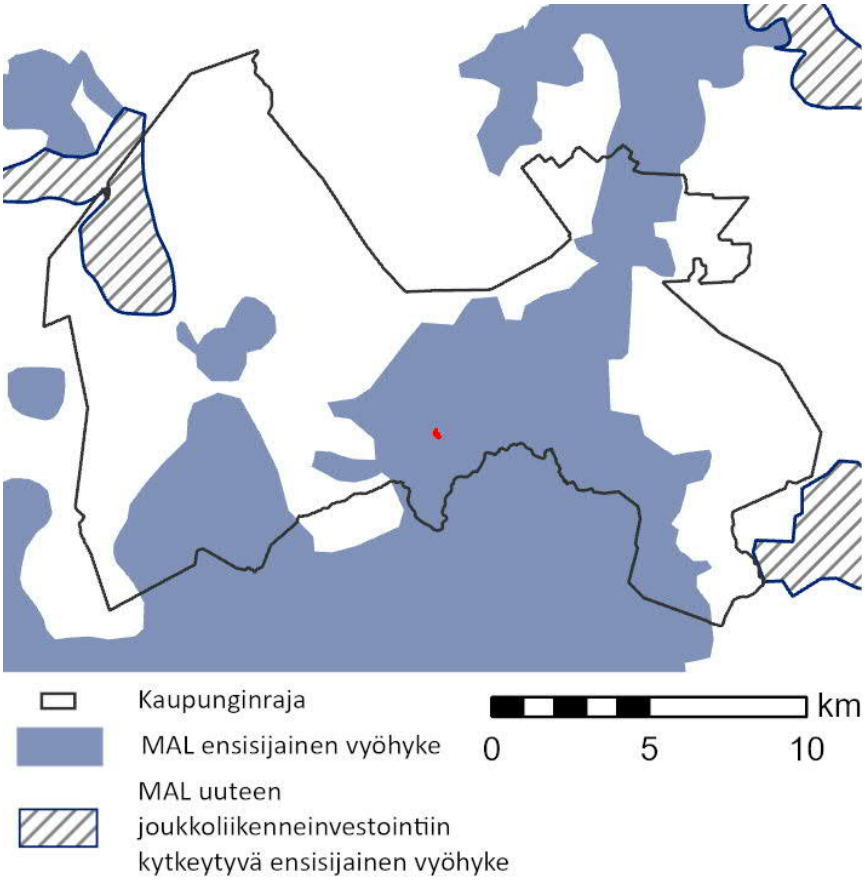

4. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Julius Tallberg Kiinteistöt Oyj:n kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 30.4.2019. Kaavamuutoksen numeroksi tuli työohjelmassa 002420.

Kaavoitus tuli vireille 21.5.2019.

4.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

4.3.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (KIAS, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: HSL, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

4.3.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin mielipiteet 26.6.2019 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 5 kappaletta.

-Vantaan energia kertoi, että Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 -2 mukaisesti. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Sähkönjakeluverkkoon joudutaan alueella tekemään muutoksia kaavamuutoksen toteutuessa. Nykyistä verkkoa saneerataan ja uutta verkkoa ja muuntamoita rakennetaan alueen tehokkuuden mukaan. Sähköverkon tarpeita tarkennetaan kaavatyön edetessä. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti. Asemakaavan muutosalueella sijaitsee runsaasti Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (Liite 3). Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti. Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

-HSY ilmoitti, että kaavamuutos edellyttää yleisen vesihuollon lisärakentamista Äyritielle ja kaavamuutosalueen uusille katualueille. Johtosiirtojen tekemiseen ei alustavasti ole tarvetta. Aviapoliksen vesihuollon yleissuunnitelmaa (2016) on syytä päivittää. Lisäksi tekeillä on HSY:n toimesta alueellinen vesihuollon esisuunnitelma, johon suunnittelualue myös sisältyy. Kaavoituksen

myöhemmissä vaiheissa on laadittava kaupunkilähtöisesti kaavakohtainen vesihuollon esisuunnitelma, joka esitetään kaavaselostuksen liitteenä.

-HSL ilmoitti että Vantaan ratikan linjaus kulkee Rälssitien kautta, ja tämä tulee huomioida suunnittelussa siten, että kaavoituksella mahdollistetaan laadukkaan ja tehokkaan raitiotien toteuttaminen. Rälssitiellä Vantaan ratikan linjaus kulkee poikkeuksellisesti osittain ajoneuvoliikenteen kanssa jaetulla kaistalla. Tämä asettaa vaatimuksen korkeatasoiselle liikenteenohjaukselle Rälssitiellä sekä tiehen liittyvillä katuyhteyksillä. Pikaraitiotie tulee ottaa keskeiseksi lähtökohdaksi Rälssitietä suunniteltaessa.

-Vantaan kaupunginmuseo ilmoitti että kaava-alueen vieressä sijaitsee Auramon teollisuusrakennusten kokonaisuus, joka on mainittu Vantaan modernin teollisen rakennusperinnön inventoinnissa 2006 ja saanut luokakseen A1. Kahden rakennuksen kulttuurihistoriallista merkitystä on tutkittu tarkemmin Kati Salonen ja Mona Schalin arkkitehdit Oy:n laatimassa rakennushistoriaselvityksessä (10.5.2019).

- Muilla ei ollut huomautettavaa kaavasta.

Nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen sekä lausuntojen ja muistutusten huomioiminen.

Asemakaavaehdotus on ollut kaupunginhallituksen 19.10.2020 päätöksellä MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 4.11.-3.12.2020 ja kaupunkisuunnittelu on pyytänyt siitä lausunnot Uudenmaan ELY-keskukselta, Helsingin seudun ympäristöpalveluilta (HSY), Vantaan energialta sekä Vantaan kaupunginmuseolta.

Määräaikana ei jätetty yhtäkään muistutusta.

Lausuntoja saatiin 4 kpl. Lausuntojen huomioiminen on esitetty kunkin lausunnon yhteydessä kursiivilla ja merkeillä (→).

<u>Uudenmaan ELY-keskus:</u>
udenmaan ELY-keskus viittaa meluntorjunnan osalta 29.10.2020 asemakaavaluonnoksesta 053000 antamaansa lausuntoon. Uudenmaan ELY-keskus nostaa erityisesti esille maisemoitavaksi osoitettavan alueen varaamisen myöhemmin asumiselle. Kaavaselostuksessa olevien melukarttojen mukaan Rälssitien melutasot yltävät paikoin yli 71 dB tasoon, jota on pidettävä asumisen kannalta ongelmallisena.

(→ Kaavaehdotuksessa esitetyt vma-alueet eivät ole rakennusaloja. Nämä alueet on liitetty mukaan kaavaan, jotta alueiden rakennusoikeus saadaan siirrettyä uudelle rakennusalalle. Vma-alueet ovat kuitenkin ajateltu seuraavien kaavojen potentiaalisina aluinalueina. Seuraavien kaavojen yhteydessä tarkastetaan myös näiden alueiden melutilanne meluselvityksellä.

Tässä kaavassa melumääräyksen osalta päädyttiin sanalliseen määräykseen koska meluselvityksen mukaan melumääräys vaihtelee paljon eri julkisivujen osilla. Tämän esittäminen kaavakartassa osoittautui hankalaksi.

Lausunnoilla olevassa kaavaehdotuksessa käsitellään liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta (K), ja meluselvitys on tehty tätä korttelialueen käyttöä varten. Erillisenä kaavana meillä on ollut

nähtävillä kaavaluonnos (053000), jossa on mukana myös asuinalueita. Sitä kaavaa varten ei tehty erillistä meluselvitystä, vaan selvitämme meluasiat aina tulevissa kaavaehdotuksissa. Liike- ja toimistorakennusten korttelialueen piha-alueelle ei olla annettu melumääräystä.

Korvausilma voidaan määrätä suodatettavaksi. Lisätään kaavamääräystekstiin: ”Korvausilma on otettava sisäpihan puolelta, ja se tulee suodattaa.”)

Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY

Rälssitiellä suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä on rakennettua vesihuoltoa, muovista 315 mm hulevesiviemäriä (rv. 2005). Myös suunnittelualueen luoteisnurkan läheisyydessä Äyritien ja Rälssitien risteysalueella on rakennettua vesihuoltoa; valurautaista 300 mm vesijohtoa, betonista 300 mm jätevesiviemäriä (rv. 1972) ja betonista 400 mm hulevesiviemäriä (rv. 1987). Kaavamuutoksen toteutuminen ei lähtökohtaisesti edellytä vesihuoltoverkoston uudisrakentamista. Suunnittelualueella ei ole tarvetta johtosiirroille.

(→Kiitos lausunnosta, jatketaan yhteistyötä 053000 kaavaluonnoksen kanssa.)

Vantaan energia

Asemakaavan suunnittelualueelle tarvitaan useampia tilavarauksia muuntamoille. Muuntamoiden sijoitteluun otetaan tarkemmin kantaa rakennuslupavaiheessa, kun kaavan tonttijako ja tonttitehokkuus on selvä.

Hotelli tarvitsee tilavarauksen omalle muuntamotilalle, mutta asemakaavan muutoksen mahdollistamat muut toiminnot tulee arvioida rakennuslupavaiheessa tarkemmin ja tarkastella muuntamoiden (1-2kpl) sijoittelu asemakaavan alueelle huomioiden rakentamisen vaiheistus.

Kaavaselostuksessa tulee huomioida muuntamotarpeet kaava-alueella ja sallia muuntamotilan rakentaminen rakennusten yhteyteen kiinteistömuuntamotilaksi sekä mahdollistaa muuntamoiden integroiminen osaksi rakennettavaa ympäristöä betonikoppimuuntamoksi.

(→Kaava-alueen muuntamoista on käyty palaveri yhdessä Vantaan energian kanssa. Palaverissa päätettiin lisätä kaavaselostukseen muuntamoista seuraava:

”Alueelle rakennettavat muuntamot tulee sijoittaa rakennusten yhteyteen kiinteistömuuntamoiksi tai integroida osaksi rakennettavaa ympäristöä betonikoppimuuntamoiksi. Muuntamoiden tarkempi sijoitus alueelle määritellään rakennuslupavaiheessa tonttijaon ollessa selvillä. Vantaan Energia Sähköverkot Oy antaa kommentit muuntamoiden sijoittelusta. Alueelle ensin rakentuva kohde määrittelee muuntamoiden sijainnin.”)

Vantaan kaupunginmuseo:

Kaavaselostuksessa (sivulla 8) on kuvattu Auramon rakennusten kokonaisuutta ja kerrottu niiden kulttuurihistoriallisesta merkityksestä. Tiedot perustuvat rakennushistoriaselvitykseen, joka on tehty koko korttelia koskevien kaavavaiheiden yhteydessä (KOY AURAMO-TALO RAKENNUSHISTORIAN SELVITYS 2019. Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy). Selvityksen valmistuttua myös museon kulttuuriympäristötietokannan (Kirsti-tietokanta) tiedot ovat päivitetty ja arvotus on muutettu

vastaamaan rakennushistoriaselvityksessä esille tuotuja arvoja. Vantaan kaupunginmuseon Kirsti-tietokannassa tuotanto- ja toimistorakennus (pysyvä numero 21334) on luokiteltu 1964 ja 1982 rakennettujen osiensa puolesta erittäin merkittäväksi (luokitustunnus R1). Vuonna 1970 (pysyvä numero 3616) valmistuneen hallirakennuksen rakennusperintöarvot todettiin taas tehtyjen muutostöiden vuoksi vaatimattomiksi. Vaikka Auramon rakennukset eivät kuulu suunnittelualueelle, tulee niistä selostukseen mukaan otetut inventointitiedot päivittää.

(→Rakennushistoriaselvityksen jälkeen Auramon rakennusten tiedot on päivitetty Kirsti-tietokantaan. Tuotanto- ja toimistorakennus (pysyvä numero 21334) on luokiteltu 1964 ja 1982 rakennettujen osiensa puolesta erittäin merkittäväksi (luokitustunnus R1). Vuonna 1970 (pysyvä numero 3616) valmistuneen hallirakennuksen rakennusperintöarvot todettin taas tehtyjen muutostöiden vuoksi vaatimattomiksi. Päivitetään kaavaselostuksen lähtötietoja Kirsti-tietokannasta.)

Nähtävilläolon jälkeen tehdyt tarkistukset

Kaavamääräyksiin on tehty seuraavat muutokset (lisätyt sanat boldilla):

Korvausilma on otettava sisäpihan puolelta, ja se tulee suodattaa.

Asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa pääkäyttötarkoitusta palvelevia porrashuoneita, hissejä, valo- ja teknisiä kuiluja, teknisiä tiloja sekä hotellirakennuksen aputiloja rakennusten kaikkiin kerroksiin. Nämä tilat eivät mitoita auto- ja polkupyöräpaikkoja.

Kaavaselostukseen on lisätty seuraavat tekstit:
Alueelle rakennettavat muuntamot tulee sijoittaa rakennusten yhteyteen kiinteistömuuntamoiksi tai integroida osaksi rakennettavaa ympäristöä betonikoppimuuntamoiksi. Muuntamoiden tarkempi sijoitus alueelle määritellään rakennuslupavaiheessa tonttijaon ollessa selvillä. Vantaan Energia Sähköverkot Oy antaa kommentit muuntamoiden sijoittelusta. Alueelle ensin rakentuva kohde määrittelee muuntamoiden sijainnin.

Rakennushistoriaselvityksen jälkeen Auramon rakennusten tiedot on päivitetty Kirsti-tietokantaan. Tuotanto- ja toimistorakennus (pysyvä numero 21334) on luokiteltu 1964 ja 1982 rakennettujen osiensa puolesta erittäin merkittäväksi (luokitustunnus R1). Vuonna 1970 (pysyvä numero 3616) valmistuneen hallirakennuksen rakennusperintöarvot todettiin taas tehtyjen muutostöiden vuoksi vaatimattomiksi.

Lisäksi kaavakarttaan ja kaavaselostukseen on korjattu teknisluonteisia virheitä.

4.4 ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

4.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2013-2017 strategia (Kv 17.6.2013/15.6.2015):

Strateginen painopiste on kaupunkirakenteen eheyttämisessä. Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018)

- Kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.
- Korkeaa rakentamista ja täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

4.4.2 Muut tavoitteet

Kaupunkisuunnittelun laatutavoitteet:

- Kaava-alueen suunnittelu osana koko korttelia ja kokonaissuunnitelman laatiminen koko korttelin alueelle kaavaluonnoksena osana kaavamuutosta.
- Rälssitien jalankulkuympäristön huomioiminen osana kiinnostavuuden kehää.
- Yleiskaavassa osoitetun ulkoilureitin tuominen kaava-alueen läpi
- Viihtyisä ja ihmisystävällinen piha-alue.
- Vantaan ratikan vaatiman tilavarauksen huomioiminen Rälssitiellä.

4.5 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Kaavatyön alkuun laadittiin kaupunkirakennanalyysi, jossa huomioitiin viereisen kaavahankkeen, AUB:n korttelikoko ja ulkoilureitin jatkuvuus.

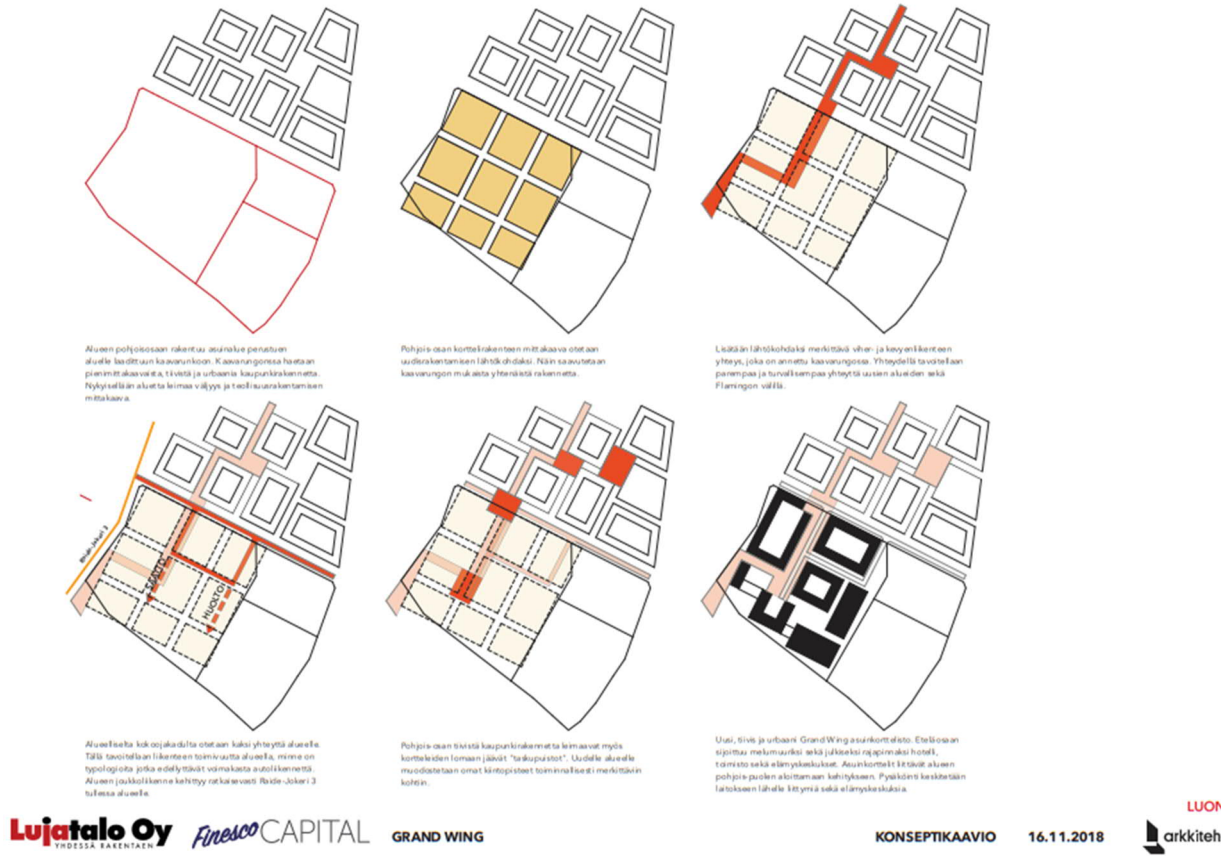

L-arkkitehdit

Suunnittelu aloitettiin laatimalla viitesuunnitelma Äyritie 4 ja 6-alueille. Suunnittelualueen eteläosassa on toimisto, hotelli ja elämyskeskus, sekä näitä palveleva pysäköintitalo. Alueen pohjoisosassa on asuntoja umpikortteleina.

Ensimäinen viitesuunnitelma, L-arkkitehdit

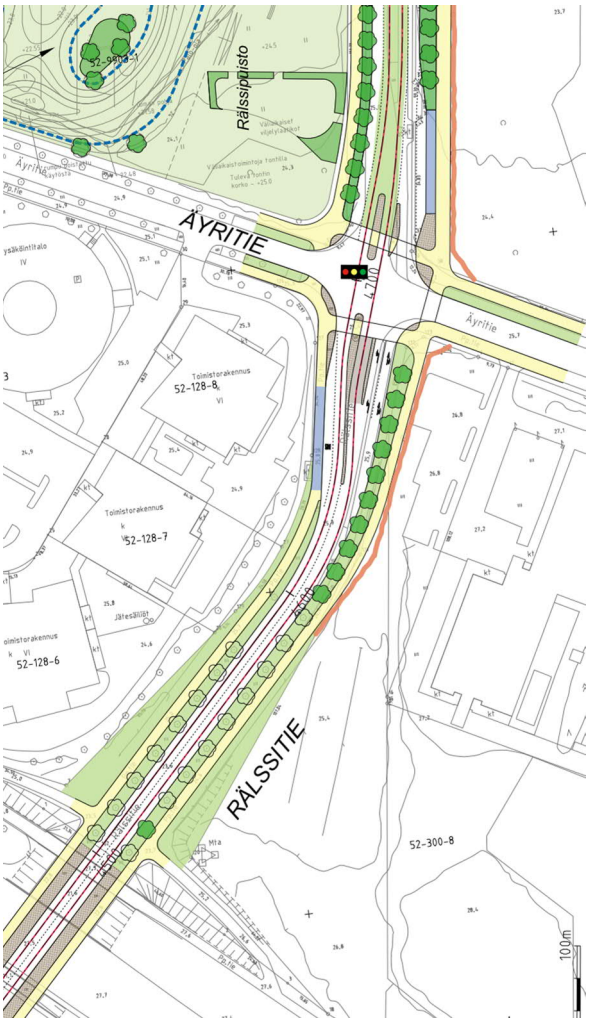

Vantaan ratikan suunnitelma Rälssitielle toimi lähtötietona ja tilavarauksena, kun kaava-alueen ja korttelialueen rajan paikat päätettiin. Rälssitien suunnitelmassa on rinnakkain paljon eri liikennemuotoja ja lisäksi puuistutukset. Rälssitie on myös osa Aviapoliksen kiinnostavuuden kehää, jonka varrella tavoitteena on viihtyisä ja monipuolinen jalankulkuympäristö.

Vantaan Ratikka selvitys, Rälssitien suunnitelma

Kaava-muutoksen yhteydessä haluttiin tutkia kaavaluonnostasoisesti koko korttelia. Auramon puolelle, osoitteisiin Tammiston kauppatie 22 ja 24, laadittiin ensin rakennushistoriallinen selvitys. Selvityksestä lisää kappaleessa 3.1.3. Korttelin itäpuolelle laadittiin viitesuunnitelma, jossa Kehä III:n ja Tammiston kaupatien kulmassa sijaitsevasta Auramon alkuperäisestä toimistorakennuksesta säilytetään suurin osa. Lisäksi alueen eteläosaan tulisi pysäköintilaitoksen ja liikuntahallin hybridirakennus. Alueen pohjoisosaan esitetään asumista. Kortteleita yhdistää pihakadut ja korttelipihat ovat vehreitä.

Tammiston kauppatie 22 ja 24 viitesuunnitelma, Arkkitehdit Soini & Horto Oy

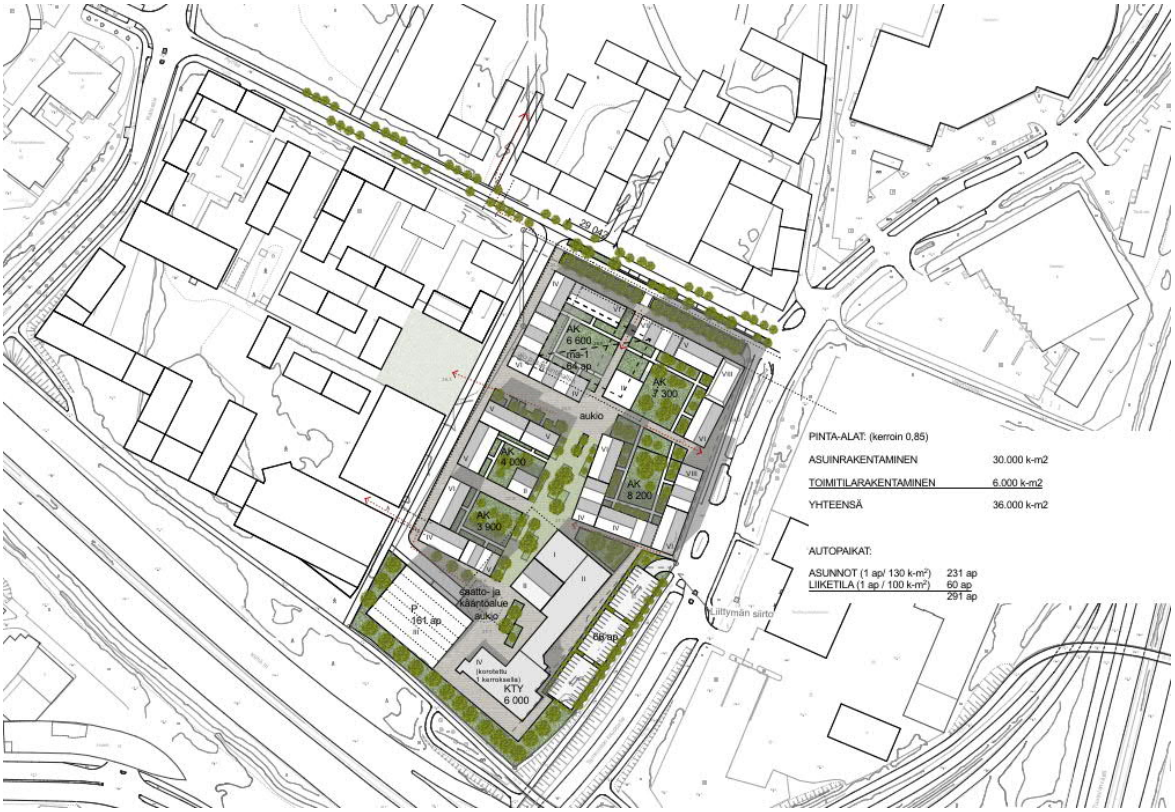

Tammiston kauppatie 22 ja 24 viitesuunnitelma, Arkkitehdit Soini & Horto Oy

Äyritie 4 ja 6:n viitesuunnitelmaa muokattiin siten että Äyritien varressa olevista lehmuksista voidaan säilyttää suurin osa. Ulkoilureitin varrella, sekä katujen läheisyydessä sijaitsevia lehmuksia priorisoitiin. Lehmusten säilyttämistä hankaloittaa se, että osalla Äyritietä katu on eri korkotasossa kuin lehmukset jotka kasvavat tontin puolella. Auramon puolella lehmukset ovat samassa korkotasossa kadun kanssa ja siksi helpompi säilyttää.

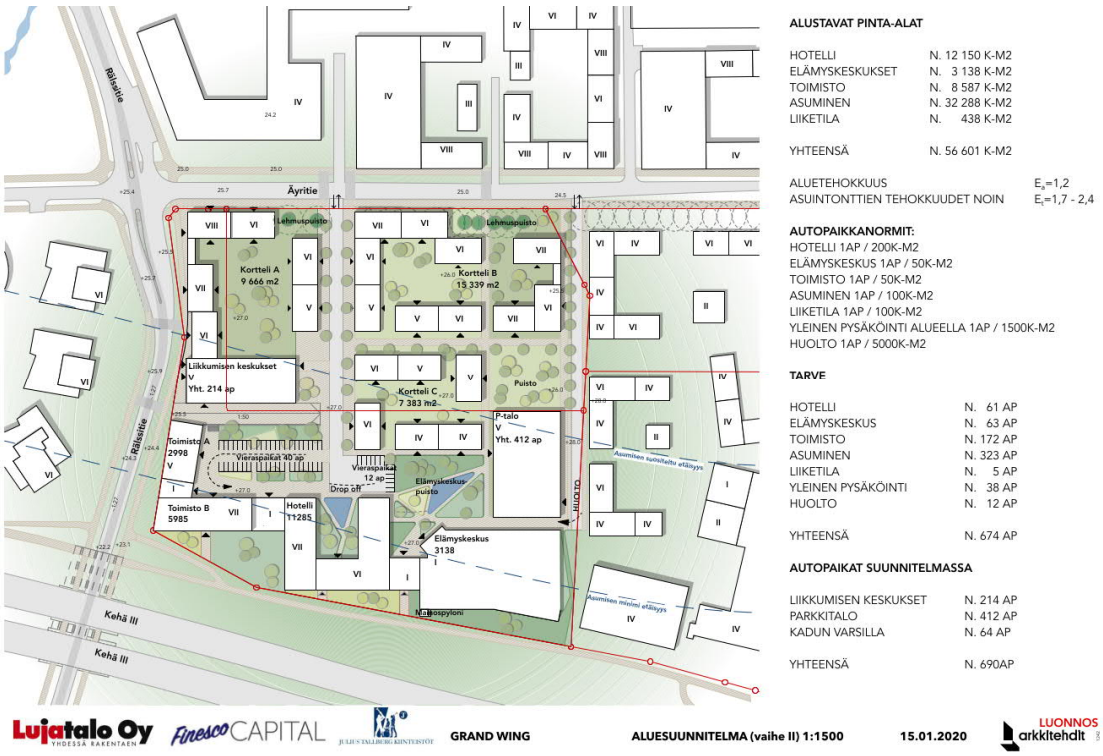

Valmis Äyrite 4 ja 6-alueiden viitesuunnitelma, L-arkkitehdit

Valmis Äyrite 4 ja 6-alueiden viitesuunnitelma, L-arkkitehdit

Koko korttelin alueelle laadittiin asemakaavaluonnos. Kaavaluonnoksessa Kehä III:n varsi on liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta (K), ja Äyritien varsi asuinkerrostalojen aluetta (AK). Kortteliа yhdistää taskupuisto ja sen halki kulkee ulkoilureitit.

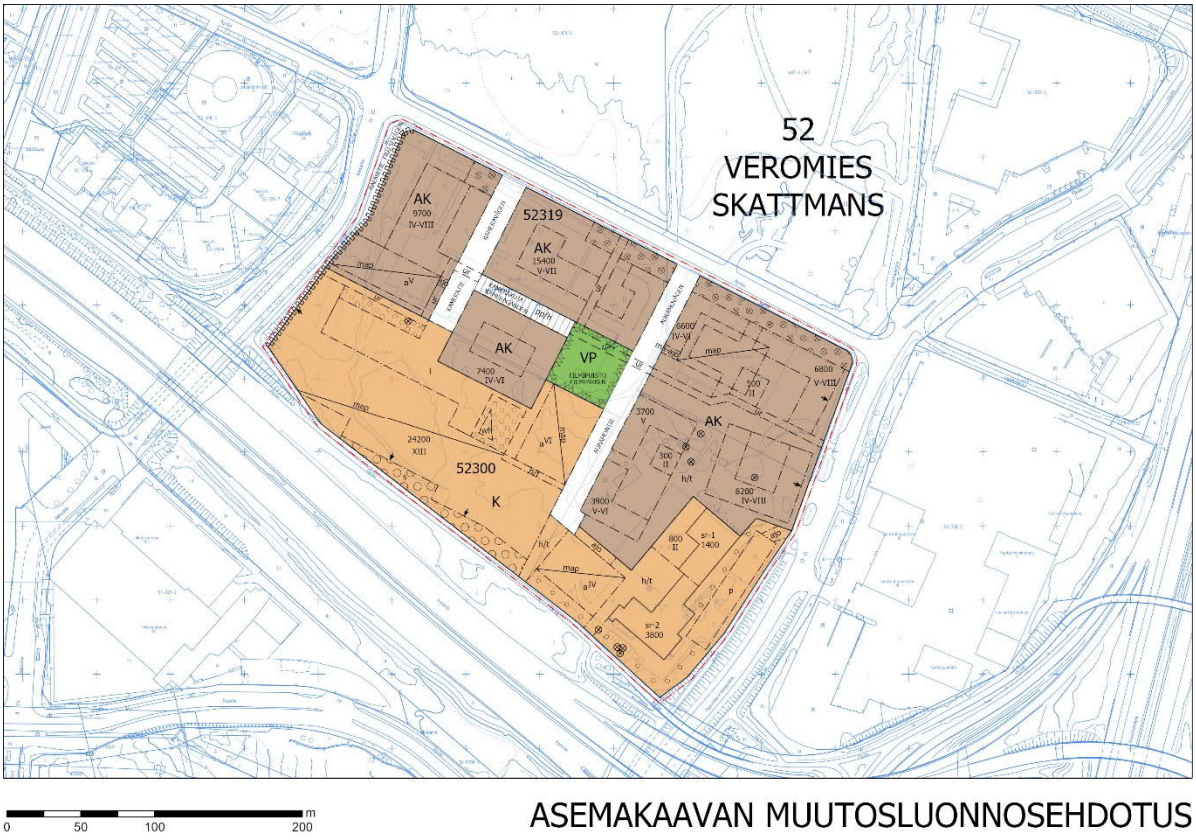

Koko korttelia koskeva asemakaavaluonnos

Ensimmäisessä vaiheessa viedään tällä kaavalla kuitenkin eteenpäin Äritie 6:n aluetta. Tätä kaavaehdotusta varten tarkennettiin Äyritie 6-alueen suunnitelmaa. Rakennusmassojen muodot tarkentuivat ja pysäköintioaikkoja jaettiin siten että alueen itäosassa olevan laitoksen paikkojen määrää vähennettiin. Suunnitelman kerrosneliömäärät tarkentuivat.

ALUSTAVAT PINTA-ALAT

HOTELLI	N. 11 218 K-M2
ELÄMYSKESKUKSET	N. 3 100 K-M2
TOIMISTO	N. 8 894 K-M2
YHTEENSÄ	N. 23 212 K-M2
ALUETEHOKKUUS	E_a=0,9

AUTOPAIKKANORMIT:
HOTELLI 1AP / 200K-M2
ELÄMYSKESKUS 1AP / 50K-M2
TOIMISTO 1AP / 50K-M2
YLEINEN PYSÄKÖINTI ALUEELLA 1AP / 1500K-M2
HUOLTO 1AP / 5000K-M2

TARVE

HOTELLI	N. 57 AP
ELÄMYSKESKUS	N. 62 AP
TOIMISTO	N. 178 AP
YLEINEN PYSÄKÖINTI	N. 16 AP
HUOLTO	N. 5 AP
YHTEENSÄ	N. 318 AP

AUTOPAIKAT SUUNNITELMASSA

PARKKITALO	N. 412 AP
KADUN VARSILLA	N. 52 AP
YHTEENSÄ	N. 464AP

Lujatalo Oy YHDESSÄ RAKENTAEN | Finesco CAPITAL | JULIUS TALLBERG KIINTEISTÖT | **GRAND WING** | **ALUESUUNNITELMA (vaihe I) 1:1500** | **23.01.2020** | LUONNOS arkkitehdit

Äyritie 6 viitesuunnitelma, L-arkkitehdit

Rälssitien varsi, L-arkkitehdit

Suunnitelmissa on erityisen huolella tutkittu Rälssitien varsi. Rälssitien eteläosassa on jalankulun ja tontin välillä suuri korkeusero, johtuen siitä että Rälssitie menee alikulkuun Kehä III:n ali. Korttelin puolestavälistä pohkoiseen, jalankulku ja tontti saadaan samalle tasolle. Sillä alueella on mahdollista luoda aktiivista julkisivua erilaisilla liiketiloilla ja kahviloila jotka aukeavat suoraan Rälssitien kävely-ympäristöön.

4.5.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Lopullinen viitesuunnitelma asemakaavamuutokselle, on L-arkkitehtien laatima suunnitelma Äyritie 6-alueelle. Suunnitelma nivoutuu saumattomasti koko korttelin viitesuunnitelmaan ja toteuttaa kaupunkisuunnittelun tavoitteita alueelle.

Kaavaehdotukseen otettiin mukaan koko tontti eli koko Rälssitien varsi Äyritielle asti, vaikka rakentamista osoitetaan vain tontin eteläosalle. Tämä tehtiin kaavateknisistä syistä kun haluttiin siirtää tontin pohjoisosassa sijaitseva rakennusoikeus tontin eteläosaan. Rälssitien varrelle kehitettiin kaavamerkintä väliaikaisesti maisemoitava alue (vma), korttelin osa varataan tulevaisuudessa asuinrakentamiselle.

5. ASEMAKAAVAN KUVAUS

5.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muutetaan nykyinen toimistorakennusten korttelialue liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi. Alueelle rakentuu toimistoja, hotelli ja elämyskeskus. Rakennusmassa on muurimainen Kehä III:n suuntaan ja muodostaa suojaisan pihan. Lisäksi rakennetaan pysäköintitalo.

5.1.1 Mitoitus

Liike- ja toimistorakennusten korttelialue, K, 2,64 hehtaarin alue. Rakennusoikeus on 24 195 k-m2. Tehokkuusluku e=0,92.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

Toimistot:	1 ap/ 60 k-m^2
Hotelli:	1 ap/ 200 k-m^2
Elämyskeskus:	1 ap/ 65 k-m^2

Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:

Toimistot:	1 pp/80 k-m^2
Hotelli:	1 pp/60 k-m^2
Elämyskeskus:	1 pp/60 k-m^2

Katualue, L, 0,05 hehtaarin alue.

5.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Rakennusten arkkitehtuurista on annettu laatua ja julkisivuja koskevia määräyksiä. Korttelien sisäisin reitein on huolehdittu siitä, että yhteydet alueen läpi ovat miellyttäviä.

Kaavaratkaisu perustuu laajempaan suunnitelmaan, joka on laadittu koko korttelin alueelle, ja josta tämän kaavan myötä toteutuu ensimmäinen osa.

Kaavamääräyksissä on edellytetty piha-alueille korkealaatuisia ja runsaita istutuksia, joissa käytetään eri vuodenaikoina kukkivia kasveja ja istutusten yhteyteen istumapaikkoja. Ulkoilureitin tulee liittyä luontevasti istutettavan alueeseen. Olemassa olevaa puustoa on suojeltu rakennuksen eteläpuolella, Kehä III:n varressa.

Konsultin näkemys näkymästä Kehä III:n varressa, L-arkkitehdit.

5.3 ALUEVARAUKSET

5.3.1 Korttelialueet

K, liike- ja toimistorakennustenkorttelialue

Kaavaratkaisu perustuu laajempaan suunnitelmaan, joka on laadittu koko korttelin alueelle, ja josta tämän kaavan myötä toteutuu ensimmäinen osa.

Liike- ja toimistorakennusten korttelialue koostuu yhdestä rakennusalasta sekä pysäköintitalosta. Rakennus suojaa piha-aluetta Kehä III:n melulta.

Kaava-alueeseen on otettu mukaan väliaikaisesti maisemoitava alue (vma) -merkinnälllä alueita, jotka kuuluivat samalle maanomistajalle ja jotka tulevissa kaavoissa tullaan osoittamaan asuinkerrostalojen korttelialueeksi. Liittämällä alueet kaavaan, saadaan alueiden rakennusoikeus siirrettyä uudelle rakennusalalle.

Yleiskaavassa esitettu ulkoilureitti kulkee kaava-alueen läpi.

Pihalle on esitetty kaksi istutettavaa aluetta ja Kehä III:n varren alueesta osalle on annettu määräys jonka mukaan puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.

Rakennusoikeus on yhteensä 24 195 kerrosneliömetriä.

Pysäköinti sijoittuu pysäköintilaitokseen. Lisäksi pihalle saa sijoittaa jäsennelty maantasopysäköinti enintään 54:lle autolle.

Olemassa olevaa puustoa on suojeltu rakennuksen eteläpuolella, Kehä III:n varressa.
Pihalle on osoitettu kaksi istutettavaa aluetta ja yksi säilytettävä mänty.

Kaava-alueen julkisivuista on annettu seuraavat määräykset:

Kehä III:n puoleisten julkisivujen tulee olla erityisen näyttäviä ja arkkitehtuuriltaan korkeatasoisia. Ne tulee suunnitella vaihteleviksi muuntelemalla julkisivun ilmettä rakennusmassakohtaisesti.

Rälssitien varrella olevat maantasojulkisivut eivät saa olla umpinaisia. Niiden tulee antaa avoinainen ja toiminnallinen vaikutelma. Rälssitien pohjoisin rakennus on avauduttava kulman yli ikkunoin.

Pysäköintilaitoksen julkisivujen varsinkin itään ja pohjoiseen on luotava korkealaatuista kaupunkikuvaa, joka luontevasti liittyy osaksi asuinkortteleita ja puistoaluetta.

Kaikkien maantasojulkisivujen tulee olla runsaasti aukoitettuja.

Alueelle rakennettavat muuntamot tulee sijoittaa rakennusten yhteyteen kiinteistömuuntamoiksi tai integroida osaksi rakennettavaa ympäristöä betonikoppimuuntamoiksi. Muuntamoiden tarkempi sijoitus alueelle määritellään rakennuslupavaiheessa tonttijaon ollessa selvillä. Vantaan Energia Sähköverkot Oy antaa kommentit muuntamoiden sijoittelusta. Alueelle ensin rakentuva kohde määrittelee muuntamoiden sijainnin.

Melumääräys:
Toimistotilojen ulkovaipan ääneneristävyyden tie-, raitiotie- ja lentoliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB(A). Julkisivulla Kehä III:n suuntaan toimistotilojen ulkovaipan ääneneristävyyden tie-, raitiotie- ja lentoliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB(A).

Hotellin majoitushuoneiden ulkovaipan ääneneristävyyden tie-, raitiotie- ja lentoliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB(A). Julkisivuilla Kehä III:n suuntaan ja Rälssitielle hotellin ulkovaipan ääneneristävyyden tie-, raitiotie- ja lentoliikennemelua vastaan on oltava vähintään 42 dB(A). Hotellin itään päin avautuvilla julkisivuilla ulkovaipan ääneneristävyyden tie-, raitiotie- ja lentoliikennemelua vastaan on oltava vähintään 40 dB(A). Hotellissa, muiden kun majoitushuoneiden osalta, voidaan noudattaa toimistotilojen äänieristävyysvaatimuksia.

Korvausilma on otettava sisäpihan puolelta ja se tulee suodattaa.

Katualue

Rälssitien katualuetta laajennettiin kaavan yhteydessä siten että kadun toiminnoille jää riittävästi tilaa Vantaan ratikka -suunnitelmassa tehdyn katusuunnitelman mukaisesti. Laajennetulle alueelle sijjoittuu kevyen liikenteen reitti.

5.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu tulevien hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

5.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Asuminen ja väestö

Kaavamuutosalueelle ei tule uusia asuntoja.

Yhdyskuntarakenne

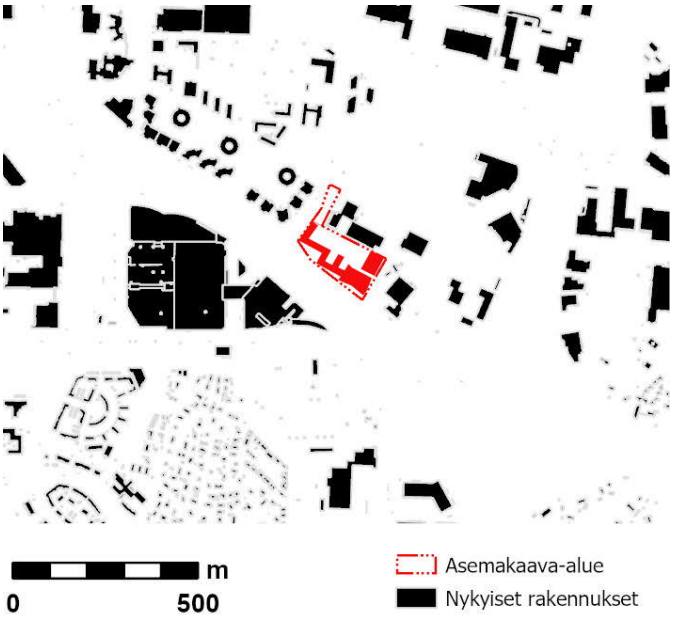

Rakentaminen sijoittuu Kehä III:n varteen ja tulevan joukkoliikenteen runkoyhteyden lähistölle. Palvelut, kuten Jumbo ja Flamingo ovat kävelyetäisyydellä.

Kaupunkikuva

Alueella on paljon teollisia halleja ja varastoja, jotka mittakaavaltaan ovat huomattavasti asuinrakennuksia suurempia. Uudella rakentamisella halutaan luoda Rälssitien varteen ihmiselle sopivaa, käveltävää mittakaavaa. Näistä julkisivuista on seuraava määräys: Rälssitien varrella olevat maantasojulkisivut eivät saa olla umpinaisia. Niiden tulee antaa avonainen ja toiminnallinen vaikutelma. Rälssitien pohjoisin rakennus on avauduttava kulman yli ikkunoin. Kuitenkin tasoero jalankulkijan ja rakennuksen välillä on asemakaavamuutoksen kohdalla suuri, johtuen Kehä III:n alikulusta. Aidosti kaupunkimaista ympäristöä on mahdollista toteuttaa Rälssitiellä tästä kaava-alueesta pohjoiseen. Yksityiskohtaisempi suunnittelu jää rakennuslupavaiheeseen, jolloin nähdään kuinka hyvin arkkitehtoniset tavoitteet saavutetaan.

Arkkitehdin näkemys julkisivuista Rälssitielle. Rälssitiellä tulee kulkemaan myös Vantaan ratikka.

Palvelut ja työpaikat

Kaavamuutos mahdollistaa erilaisten uusien työpaikkojen muodostumisen alueelle. Kaava-alueella on tarkoitus toimia hotelli, elämyskeskus ja toimistoja. Kaavamuutos mahdollistaa alueelle melko monipuolisesti erilaisia uusia työpaikkoja.

Taloudelliset vaikutukset

Kaavamuutosalue liittyy kokonaisuuteen, joka on tärkeä tulevaisuuden kannalta. Ensimmäisen vaiheen toteuttaminen muodostaa kilpailevan kohteen Kehä III:n toisella puolella sijaitsevalle Flamingon elämyskeskukselle.

On erittäin hyvä, että toteutumaton tontti saataisiin rakennettua, vaikka rakennustehokkuus ei nousekaan ja käyttötarkoitus muuttuu arvokkaammaksi noin kolmasosaltaan. Kaavamuutos antaa kuitenkin valmiuden ympäröivien tonttien uudistamiseen siten, että tehokkuus lisääntyy ja asuinrakentaminen mahdollistuu.

Kaavamuutosalue sijaitsee kaavatalouden kannalta järkevästi valmiin kunnallistekniikan läheisyyteen ja tulevan ratikan varrelle. Joukkoliikenneyhteys on jo nykyisellään hyvä, koska tiheän vuorovälin linja 562 kulkee viereistä Rälssitietä pitkin. Tontin maaperä on monipuolista, mutta suurelta osin rakentamisen kannalta edullista moreenimaata. Täyttömaan osalta sen koostumus tulee selvittää ja varautua siihen, että sitä joudutaan vaihtamaan.

Maanomistaja osallistuu yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin maankäyttösopimuksella.

Vesihuolto

Uudet asuinrakennukset voidaan liittää jo rakennettuun vesihuoltoverkostoon. Yleistä vesihuoltoverkostoa ei tarvitse kaavamuutosta varten laajentaa, joten muutoksesta ei aiheudu vesihuollolle lisäkustannuksia.

Sosiaalinen ympäristö

Kaavalla halutaan parantaa jalankulkuympäristöä Rälssitiellä, joka on Aviapoliksen kiinnostavuuden kehää ja jolla tulevaisuudessa uskotaan olevan runsaasti jalankulkijoita. Kaava-alueen sisäphia pyritään suunnittelemaan vihtyisäksi alueeksi, jossa voi viettää aikaa. Pihalle on kaavassa esitetty istutettavia alueita, hulevesialueita ja yleiskaavan ulkoilureitti kulkee oihan läpi.

Virkistys

Kaava-alueella ei ole virkistysalueita.

Liikenne

Kaava-alue sijaitsee noin puolentoista kilometrin päässä Aviapolis-asemasta. Lähimmälle pikaraitiotiepysäkille on vain muutama sata metriä. Alueen työntekijät voivat tulevaisuudessa hyvin käyttää julkista liikennettä työmatkoihin. Ratkaisu lisää alueen joukkoliikenteen matkustajamääriä ja parantaa joukkoliikennepalvelujen kannattavuutta. Autolla alue on helposti saavutetavissa Kehä III:lta ja Tuusulanväylältä.

5.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Kaava-alue on lähes kokonaan matalan puuston ja penasikon peittämä. Valtaosa tästä joudutaan kaatamaan kaavan toteutuessa. Kaavakartalla on esitetty suojaltaviksi sellaisia puita jotka oletetaan voivan säilyä rakentamisen yhteydessä ja jotka ovat arvokkaita puuyksilöitä. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavoitettavan tontin poikki kulkee nykytilanteessa avo-oja, johon mahdollisesti johtuvat vedet tulee huomioida suunnittelussa ja rakentamisessa.

Kaavamuutoksen myötä kaavamuutosalueen vettä läpäisemättömän pinnan määrä lisääntyy. Läpäisemättömien pintojen lisääntyessä on odotettavissa, että hulevesivirtaamat kaava-alueelta kasvavat.

Tontilla muodostuvia hulevesiä tulee imeyttää tai viivyttää ennen vesien johtamista yleiseen verkostoon. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tontin tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamitoitus tehdään 30 minuuttia kestävälle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille. Tulvareitti on syytä mitoittaa 50 mm sadetilanteelle.

Rakennusluvan yhteydessä tontille tulee laatia hulevesisuunnitelma, joka hyväksytetään kaupungilla.

5.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettavat korttelit tiivistävät olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Ne tukeutuvat ja tukevat joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä.

Vantaan kaupungin arkkitehtuuripoliittisessa ohjelmassa 2015 yhtenä tavoitteena on vihertehokkuuden käyttöönotto. Menetelmää on testattu asemakaavoituksessa vuodesta 2016 lähtien Ilmastonkestävä kaupunki -hankkeessa luodulla ja Vantaalle muokatulla laskurilla. Vihertehokkuudella tarkoitetaan vihreän ja läpäisevän pinnan painotettua määrää alueella (tontti tai kortteli).

Vihertehokkuus -menetelmän avulla luodaan viihtyisää elinympäristöä, ja toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita. Uusilla toimistoalueilla vihertehokkuuden on oltava vähintään 0,7. Vihertehokkuuslaskelmassa on todettu, että kaava-alueella saavutetaan 0,8 vihertehokkuus.

5.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Alueelle laadittu meluselvitys on esitelty luvussa 3.1.3. Meluselvityksen perusteella, kaavamääräyksissä on annettu tarvittavat rajat julkisivujen äänieristävyydelle.

Kaava-alue rakentuu muurimaisena Kehä III:n suuntaan, jotta piha-alue olisi mahdollisimman hyvin melulta suojassa.

5.6 NIMISTÖ

Kaava-alueelle ei tule uutta nimistöä.

6. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy toteuttamissopimus. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen.

7. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

L-arkkitehdit:	Jari Lonka
	Kristin Ekkerhaugen
Destia:	Malin Törnroos-Penttilä
Tallberg:	Anne Tiainen
	Timo Valtonen
	Jouni Nylund
Finesco:	Jukka Pitkänen
	Kari Järvenpää
Lujatalo:	Niila Aunio

Vantaan kaupunki:

Johanna Rajala	aluearkkitehti
Carina Ölander	asemakaava-arkkitehti
Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
Vuokko Rova	kaavatekninen koordinaattori
Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
Paula Luomala	vesihuollon suunn.
Jarmo Pajunen	liikennesuunnittelu
Juuso Kauppinen	liikennesuunnittelu
Ari Pietilä	ympäristösuunnittelu

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla 16. päivänä helmikuuta 2021.

Carina Ölander
asemakaava-arkkitehti

Johanna Rajala
aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	15.05.2020
Kaavan nimi	002420 Veromies 52 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	21.05.2019
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	09002420
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	2,6883	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	2,6883

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**2,6883**	**100,0**	**24195**	**0,90**	**0,0000**	**0**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	2,6400	98,2	24195	0,92	-0,0483	0
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,0483	1,8	0		0,0483	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**1,3312**	**49,5**	**0**	**1,3312**	**0**

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**2,6883**	**100,0**	**24195**	**0,90**	**0,0000**	**0**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	2,6400	98,2	24195	0,92	-0,0483	0
K	2,6400	100,0	24195	0,92	2,6400	24195
KT	0,0000		0		-2,6883	-24195
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,0483	1,8	0		0,0483	0
Kadut	0,0483	100,0	0		0,0483	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**1,3312**	**49,5**	**0**	**1,3312**	**0**
map	1,3312	100,0	0	1,3312	0

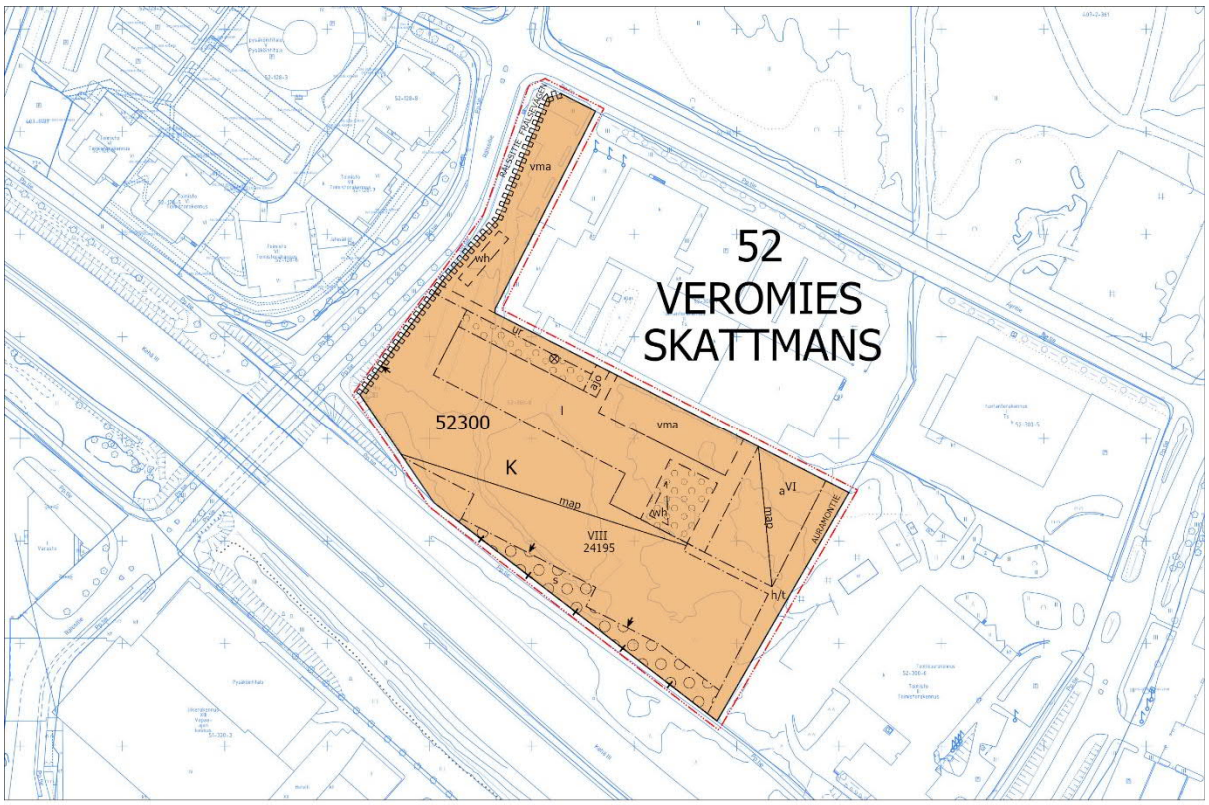

ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS

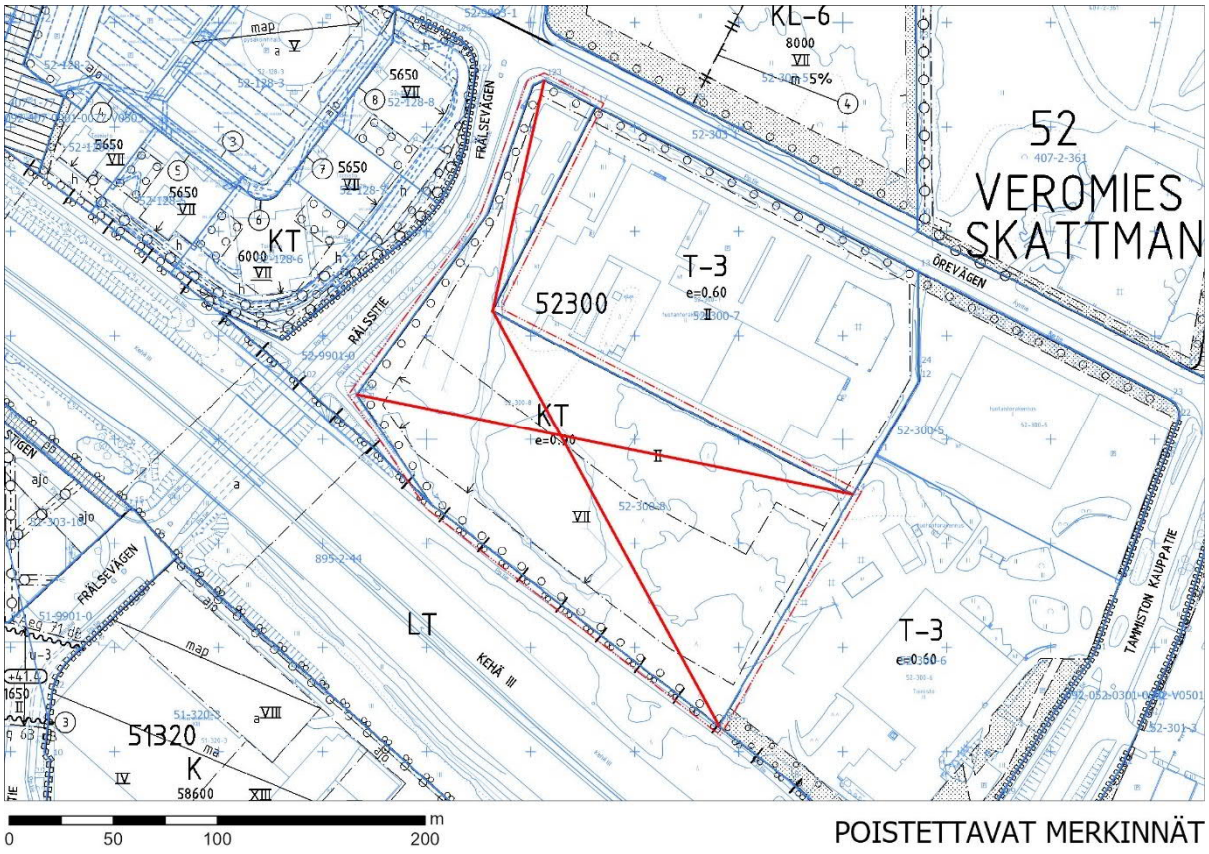

POISTETTAVAT MERKINNÄT

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
002420	16.2.2021

Vantaan kaupunki

GRAND WING
Kaupunginosa 52, Veromies

Asemakaavan muutos
Osa korttelia 52300 ja katualuetta.

1:2000

Vanda stad

GRAND WING
Stadsdel 52, Skattmans

Ändring av detaljplanen
Del av kvarteret 52300 och gatuområde.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

K

Liike- ja toimistorakennusten korttelialue.

Yleistä

Korttelialueesta tulee rakentaa ilmeeltään urbaani ja kaupunkikuvallisesti monimuotoinen ja laadukas kokonaisuus. Rakennusten ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan ja materiaaleiltaan korkealuokkaisia.

Rakennusoikeus

Alueelle saa sijoittaa liike- ja toimistotiloja, majoitustiloja, tapahtuma-, esiintymis-, kokoontumis-, liikunta-, pienvarastointi-, yleisö- ja näyttelytiloja, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia tuotantotiloja, pääkäyttötarkoitukseen liittyviä varastotiloja sekä pysäköintitiloja.

Majoitustiloja saa olla enintään 16 000 k-m².

Alueelle ei saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikköä.

Asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa pääkäyttötarkoitusta palvelevia porrashuoneita, hissejä, valo- ja teknisiä kuiluja, teknisiä tiloja sekä hotellirakennuksen aputiloja rakennusten kaikkiin kerroksiin. Nämä tilat eivät mitoita auto- ja polkupyöräpaikkoja.

Kortteliin tulee sijoittaa tarvittavat kiinteistömuuntamot.

Rakennukset

Rälssitien varressa rakennusten arkkitehtuurilla tulee edistää viihtyisän jalankulkualueen syntymistä.

Rakennusten sisäänkäyntien on erotuttava selkeästi katosten, sisäänvetojen ja valaistuksen avulla, varsinkin pihan puolella.

Kattomaiseman tulee muodostaa arkkitehtoninen kokonaisuus, viides julkisivu.

Ilmastointikonehuoneet ja muut tekniset tilat ja laitteet tulee integroida rakennuksen arkkitehtuuriin.

Jätehuollon tilat tulee sijoittaa rakennuksiin tai maan alle.

Pysäköintitalon tulee arkkitehtuuriltaan liittyä korttelin arkkitehtuuriin.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för affärs- och kontorsbyggnader.

Allmänt

Kvartersområdet ska byggas så att det ger ett urbant intryck och med avseende på stadsbilden bildar en mångsidig och högklassig helhet. Byggnaderna och konstruktionerna ska vara högklassiga till sin arkitektur och till sina material.

Byggrätt

I området är det tillåtet att placera affärs- och kontorslokaler, inkvarteringslokaler, evenemangslokaler, utrymmen för uppträdanden, samlingar, motion, småförråd, publikutrymmen och utställningslokaler, produktionslokaler som inte orsakar miljöstörningar, lagerutrymmen som hör samman med det huvudsakliga användningsändamålet samt parkeringsutrymmen.

Inkvarteringsutrymmena får uppgå till högst 16 000 m²-vy.

Ingen stor detaljhandelsenhet får placeras i området.

Utöver den byggrätt som angetts i detaljplanen får man i byggnadernas alla våningsplan bygga sådana trapphus, hissar, ljus- och teknikschakt, tekniska utrymmen samt biutrymmen till hotellbyggnaden som betjänar det huvudsakliga användningsändamålet. Dessa utrymmen räknas inte med i dimensioneringen av bil- eller cykelplatser.

I kvarteret ska nödvändiga fastighetstransformatorer placeras.

Byggnader

Utmed Frälsevägen ska man med byggnadernas arkitektur bidra till att skapa ett trivsamt område för gångtrafik.

Byggnadernas entréer ska tydligt gå att urskilja med hjälp av takkonstruktioner, indragningar och belysning, särskilt på gårdssidan.

Taklandskapet ska utgöra en arkitektonisk helhet, en femte fasad.

Ventilationsmaskinrum och övriga tekniska utrymmen och anläggningar ska integreras i byggnadens arkitektur.

Utrymmena för sophantering ska placeras i byggnaderna eller under jord.

Parkeringshuset ska till sin arkitektur anknyta till kvarterets arkitektur.

Julkisivut

Kehä III:n puoleisten julkisivujen tulee olla erityisen näyttäviä ja arkkitehtuuriltaan korkeatasoisia. Ne tulee suunnitella vaihteleviksi muuntelemalla julkisivun ilmettä rakennusmassakohtaisesti.

Rälssitien varrella olevat maantasojulkisivut eivät saa olla umpinaisia. Niiden tulee antaa avonainen ja toiminnallinen vaikutelma. Rälssitien pohjoisin rakennus on avauduttava kulman yli ikkunoin.

Kaikkien maantasojulkisivujen tulee olla runsaasti aukoitettuja.

Pysäköintilaitoksen julkisivujen varsinkin itään ja pohjoiseen on luotava korkealaatuista kaupunkikuvaa, joka luontevasti liittyy osaksi asuinkortteleita ja puistoaluetta.

Julkisivujen ja pihan valaistuksesta tulee esittää erillinen suunnitelma rakennusluvan yhteydessä.

Elementtisaumat tulee häivyttää arkkitehtonisin keinoin.

Pihat

Ensimmäisen hankkeen yhteydessä on korttelialueelle laadittava yhtenäinen korttelisuunnitelma, jota tarvittaessa päivitetään toteuttamisen jokaisessa vaiheessa.

Kortteliin tulee laatia pihasuunnitelma, jossa vihertehokkuuden vähimmäisluvun tulee olla 0,8.

Pihalle sijoitettavien rakenteiden tulee noudattaa rakennusten arkkitehtuuria.

Pihojen istutettavien alueiden tulee olla korkeatasoisia ja runsaasti istutettuja. Istutuksissa tulee käyttää eri vuodenaikoina kukkivia kasveja. Istutettujen alueiden yhteyteen tule rakentaa istumapaikkoja.

Ulkoilureitin tulee liittyä luontevasti istutettavan alueeseen.

Asfalttia saa käyttää ainoastaan ajoreiteillä.

Hulevedet

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.

Auto- ja pyöräpaikat

Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:
Toimistot: 1 pp/80 k-m²
Hotelli: 1 pp/60 k-m²

Autopaikkojen vähimmäismäärät:
Toimistot: 1 ap/ 60 k-m²
Hotelli: 1 ap/ 200 k-m²

Pysäköintipaikkoja saa sijoittaa tonttijaosta riippumatta.

Vähintään 5 % pysäköintipaikoista tulee varustaa sähköautojen latauspisteillä.

Maantasopysäköinnin on oltava nurmikiveä tai vastaavaa puoliläpäisevää materiaalia.

Melu

Toimistotilojen ulkovaipan ääneneristävyyden tie-, raitiotie- ja lentoliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB(A). Julkisivulla Kehä III:n suuntaan toimistotilojen ulkovaipan ääneneristävyyden tie-, raitiotie- ja lentoliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB(A).

Fasader

Fasaderna mot Ring III ska vara särskilt effektfulla och hålla en arkitektoniskt hög nivå. De ska gestaltas så att de skiljer sig åt genom att skapa variation i fasadens framtoning enligt respektive byggnadsmassa.

Markplansfasaderna utmed Frälsevägen får inte vara slutna. De ska ge ett öppet och funktionellt intryck. Frälsevägens nordligaste byggnad ska öppnas upp med fönster över hela hörnet.

Alla markplansfasader ska ha ett stort antal öppningar.

Parkeringsanläggningens fasader, särskilt österut och norrut, ska skapa en högklassig stadsbild som på ett naturligt sätt bildar en del av bostadskvarteren och parkområdet.

En separat plan ska presenteras över fasadernas och gårdens belysning i anslutning till bygglovet.

Elementfogarna ska döljas med arkitektoniska medel.

Gårdar

I samband med det första projektet ska en enhetlig kvartersplan göras upp för kvartersområdet som uppdateras vid behov vid varje byggnadsskede.

För kvarteret ska en plan över gården utarbetas där gröneffektiviteten ska ha minimivärdet 0,8.

Konstruktioner som placeras på gårdsplanen ska följa byggnadernas arkitektur.

De delar av gårdarna som förses med planteringar ska hålla en hög nivå och innehålla ett stort antal planteringar. Växter som blommar under olika årstider ska användas i planteringarna. I anslutning till de planterade områdena ska sittplatser byggas.

Friluftsleden ska på ett naturligt sätt anknyta till det planterade området.

Asfalt får användas endast på körvägar.

Dagvatten

Fördröjning av dagvattnet ska ordnas i området innan det leds ut i det allmänna dagvattensystemet.

Bil- och cykelplatser

Minimiantalet cykelplatser:
Kontor: 1 cp/80 m²-vy.
Hotell: 1 cp/60 m²-vy.

Minimiantalet bilplatser:
Kontor: 1 bp/60 m²-vy
Hotell: 1 bp/200 m²-vy

Parkeringsplatser får placeras oberoende av tomtindelningen.

Minst 5 % av parkeringsplatserna ska förses med laddningsstationer för elbilar.

Markparkeringen ska bestå av gräsarmering eller ett motsvarande halvgenomsläppligt material.

Buller

Ljudisoleringen mot väg- spårvägs- och flygtrafikbuller i kontorslokalernas ytterhölje ska vara minst 30 dB(A). I fasaden mot Ring III ska ljudisoleringen mot vägspårvägs- och flygtrafikbuller i kontorslokalernas ytterhölje vara minst 32 dB(A).

	Hotellin majoitushuoneiden ulkovaipan ääneneristävyyden tie-, raitiotie- ja lentoliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB(A). Julkisivuilla Kehä III:n suuntaan ja Rälssitielle hotellin ulkovaipan ääneneristävyyden tie-, raitiotie- ja lentoliikennemelua vastaan on oltava vähintään 42 dB(A). Hotellin itään päin avautuvilla julkisivuilla ulkovaipan ääneneristävyyden tie-, raitiotie- ja lentoliikennemelua vastaan on oltava vähintään 40 dB(A). Hotellissa, muiden kun majoitushuoneiden osalta, voidaan noudattaa toimistotilojen äänieristävyysvaatimuksia.	Ljudisoleringen mot väg- spårvägs- och flygtrafikbuller i ytterhöljet hos hotellets inkvarteringsrum ska vara minst 32 dB(A). I fasaderna mot Ring III och Frälsevägen ska ljudisoleringen mot väg- spårvägs- och flygtrafikbuller i hotellets ytterhölje vara minst 42 dB(A). I hotellets fasader som öppnar upp österut ska ytterhöljets ljudisolering mot väg- spårvägs- och flygtrafikbuller vara minst 40 dB(A). I hotellet kan ljudisoleringskravet för kontorslokaler iakttas när det gäller andra rum än inkvarteringsrum.
	Korvausilma on otettava sisäpihan puolelta, ja se tulee suodattaa.	Ersättningsluften ska tas från innergårdens sida, och den ska filtreras.
-+-+-	**Kaupunginosan raja.**	**Stadsdelsgräns.**
———	**Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.**	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
—·—·—	**Osa-alueen raja.**	**Gräns för delområde.**
— — —	**Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.**	**Riktgivande gräns för område eller del av**
—×—×—	**Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.**	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
52	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
VERO	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
52300	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
RÄLSSITIE	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
24195	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
VIII	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
	Rakennusala.	
a¹	**Auton säilytyspaikan rakennusla, jossa roomalainen numero osoittaa autotasojen suurimman sallitun määrän.**	**Byggnadsyta för förvaringsplats för bil där den romerska siffran anger största tillåtna antal bitplan.**
map	**Maanalainen pysäköintitila**	**Underjordiskt parkeringsutrymme**
	Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.	**Pilen anger den sida av byggnadsytan som byggnaden skall tangera.**
	Ohjeellinen laatoitettava tai kivettävä alueen osa.	**Riktgivande områdesdel som ska beläggas med plattor eller sten.**
	Alue on suunniteltava torimaisena alueena, joka yhdistää sitä ympäröiviä toimintoja. Alue tulee rakentaa kaupunkikuvallisesti laadukkaaksi kokonaisuudeksi lopputilanteessa.	Området ska planeras som ett område med torgprägel som förenar de omkringliggande funktionerna. Området ska i slutändan byggas som en helhet som håller hög kvalitet med tanke på stadsbilden.
	Alueella sallitaan jäsennelty maantasopysäköinti enintään 54:lle vierasautopaikalle sekä huolto- ja saattoliikenne.	I området tillåts strukturerad markparkering för högst 54 gästplatser samt service-, avlämnings- och hämtningstrafik.
ur	**Ohjeellinen ulkoilureitti.**	**Riktgivande friluftsled.**
wh	**Ohjeellinen hulevesialue.**	**Riktgivande dagvattenområde.**

vma	**Väliaikaisesti maisemoitava alue.** Korttelin osa varataan tulevaisuudessa asuinrakentamiselle.	**Område som temporärt ska anpassas till landskapet.** En del av kvarteret reserveras i framtiden för bostadsbyggande.
s	**Alueen osa, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.**	**Del av område där trädbeståndet skall skötas så att det bibehålls livskraftigt och vid behov förnyas så att trädens landskapsmässiga betydelse bevaras.**
	Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.	**Del av område där träd och buskar skall**
	Ohjeellinen alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.	**Riktgivande områdesdel som skall planteras med träd och buskar.**
⊗	**Suojeltava puu. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.**	**Träd som ska skyddas. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.**
	Katu.	**Gata.**
ajo	**Alueella oleva ohjeellinen ajoyhteys.**	**Riktgivande körförbindelse inom området.**
h/t	**Yleiselle jalankululle varattu piha-alue, jolla huoltoajo ja tontille ajo sallittu.** Alue on suunniteltava pihamaisena alueena.	**Gårdsområde reserverat för allmän gångtrafik där servicekörning och infart till tomten är tillåten.** Området ska planeras som område med
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden**

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Asemakaavoitus

Stadsstruktur och miljö
Detaljplanering

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Stadsmätning

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

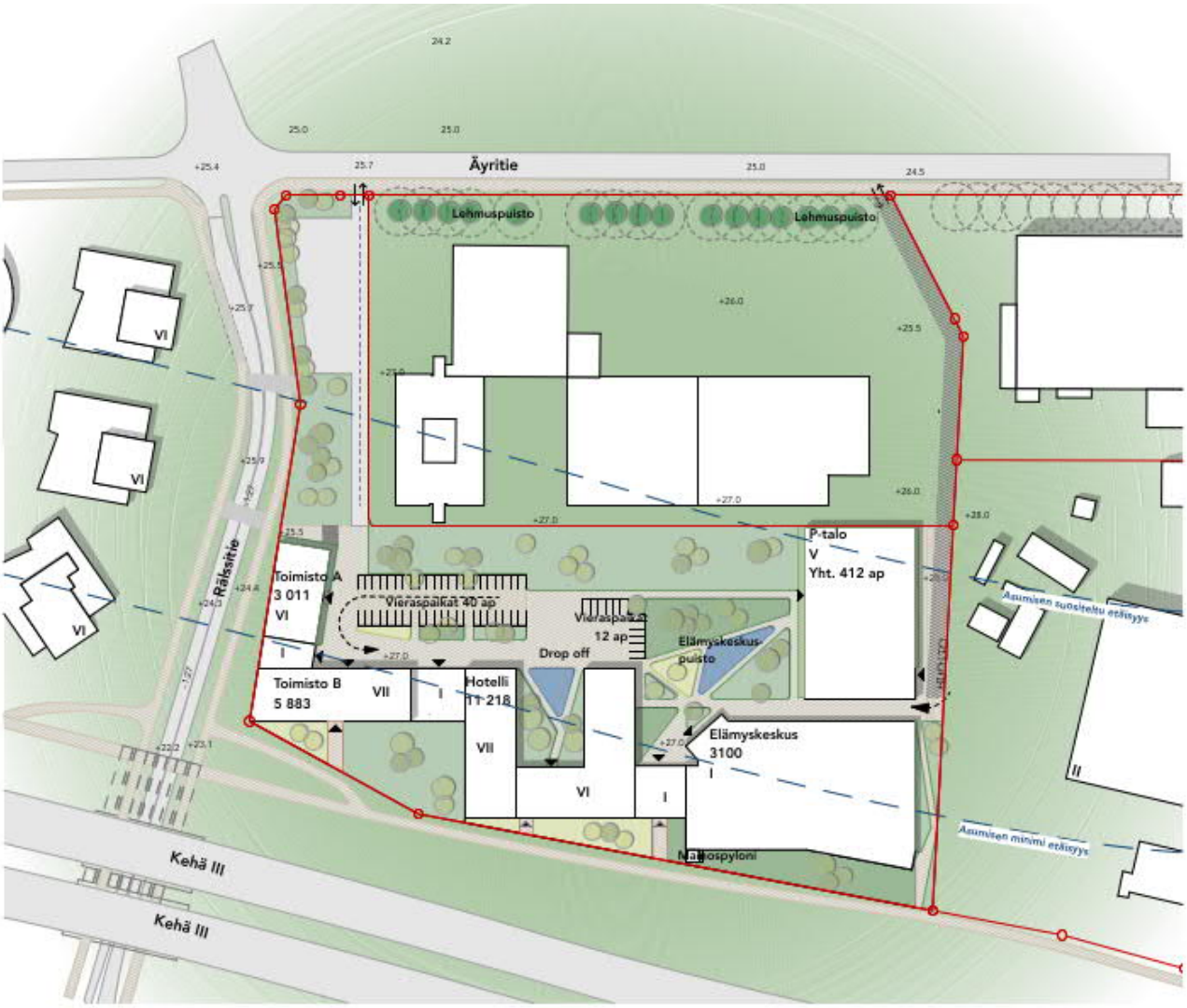

Lujatalo Oy YHDESSÄ RAKENTAEN | Finesco CAPITAL | JULIUS TALLBERG KIINTEISTÖT

GRAND WING **ALUESUUNNITELM**

ALUSTAVAT PINTA-ALAT

HOTELLI	N. 11 218 K-M2
ELÄMYSKESKUKSET	N. 3 100 K-M2
TOIMISTO	N. 8 894 K-M2
YHTEENSÄ	N. 23 212 K-M2

ALUETEHOKKUUS E_{tot}=0,9

AUTOPAIKKANORMIT:
HOTELLI 1AP / 200K-M2
ELÄMYSKESKUS 1AP / 50K-M2
TOIMISTO 1AP / 50K-M2
YLEINEN PYSÄKÖINTI ALUEELLA 1AP / 1500K-M2
HUOLTO 1AP / 5000K-M2

TARVE

HOTELLI	N. 57 AP
ELÄMYSKESKUS	N. 62 AP
TOIMISTO	N. 178 AP
YLEINEN PYSÄKÖINTI	N. 16 AP
HUOLTO	N. 5 AP
YHTEENSÄ	N. 318 AP

AUTOPAIKAT SUUNNITELMASSA

PARKKITALO	N. 412 AP
KADUN VARSILLA	N. 52 AP
YHTEENSÄ	N. 464AP

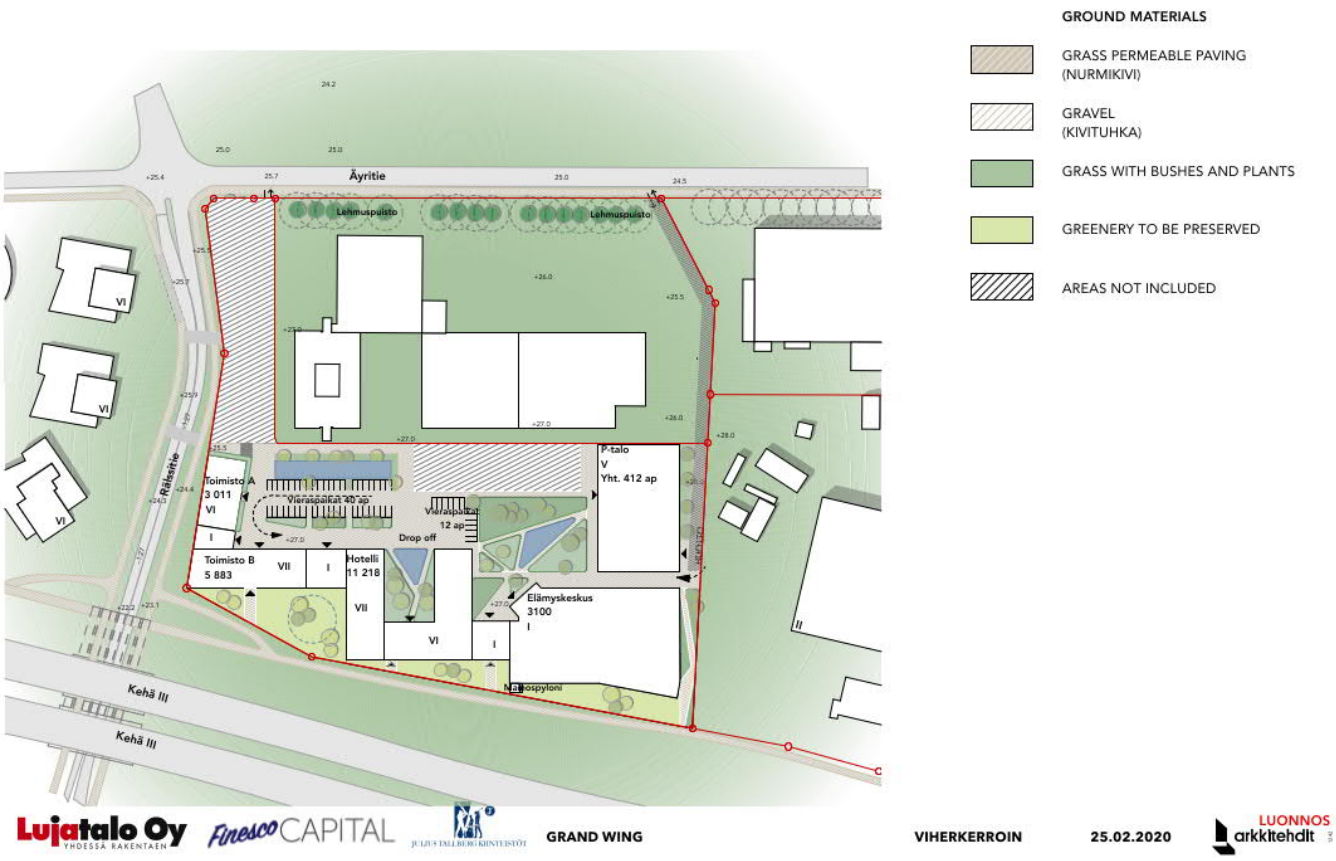
GROUND MATERIALS
GRASS PERMEABLE PAVING (NURMIKIVI)
GRAVEL (KIVITUHKA)
GRASS WITH BUSHES AND PLANTS
GREENERY TO BE PRESERVED
AREAS NOT INCLUDED
Äyritie
Lehmuspuisto
Lehmuspuisto
Toimisto A 3 011 VI
Toimisto B 5 883
Hotelli 11 218
P-talo V Yht. 412 ap
Elämyskeskus 3100 I
Drop off
Kehä III
Kehä III
Lujatalo Oy
YHDESSÄ RAKENTAEN
Finesco CAPITAL
GRAND WING
VIHERKERROIN
25.02.2020
LUONNOS
arkkitehdit

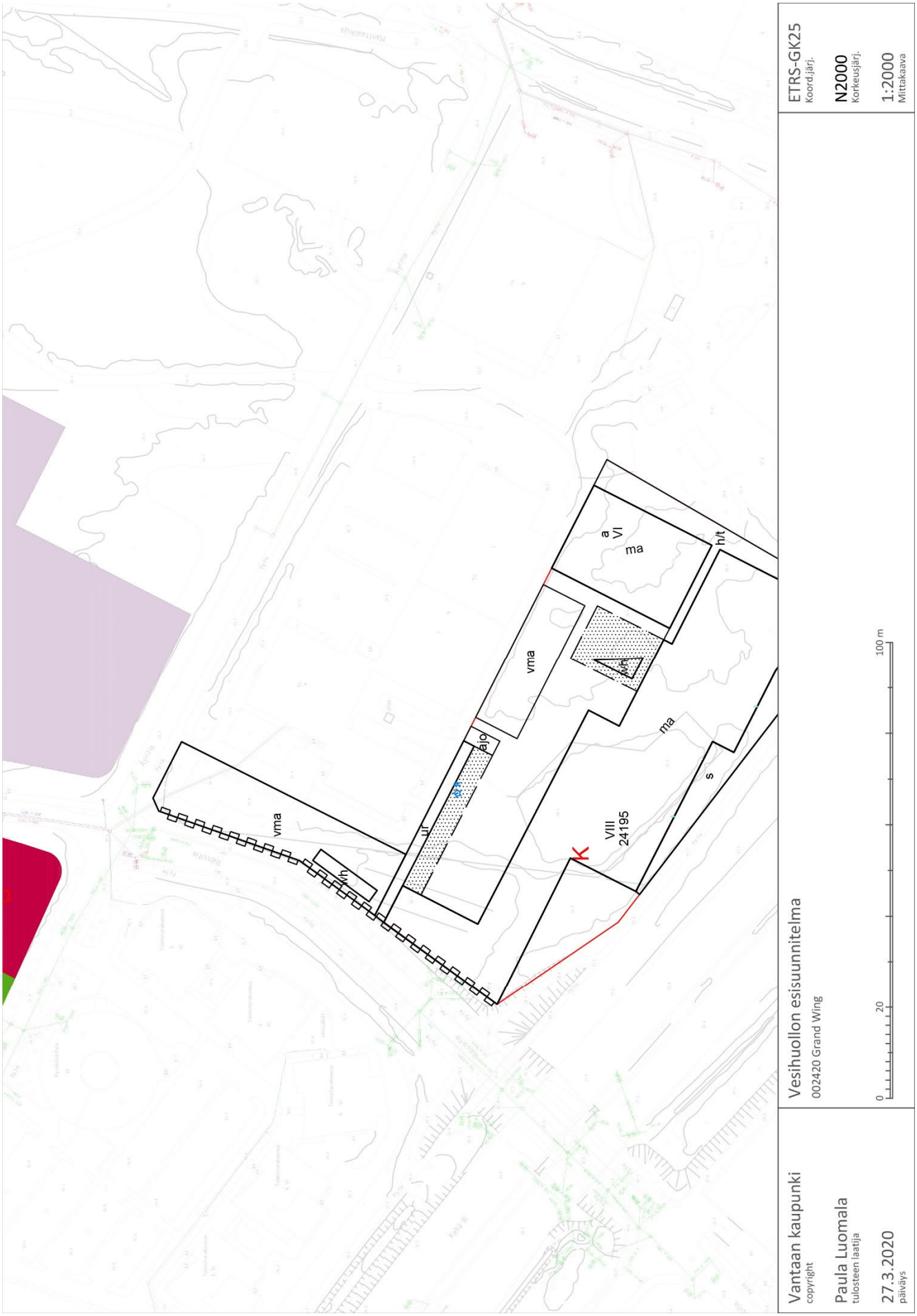
vma
vma
ma
ma
s
h/t
a
VI
ma
vma
ajo
ul
VIII
24195
K
ETRS-GK25
Koord.järj.
N2000
Korkeusjärj.
1:2000
Mittakaava
Vesihuollon esisuunnitelma
002420 Grand Wing
0
20
100 m
Vantaan kaupunki
copyright
Paula Luomala
tulosteen laatija
27.3.2020
päiväys

Tuloskortti

Kohteen osoite: Äyritie 4 ja 6

Päivämäärä: 20.5.2020

Lomakkeen täyttäjä ja yritys: 0

Saavutettu vihertehokkuus
0,8
Tavoitetaso
0,7
Minimitaso
0,4

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävät puut ja maaperä	1	5
Istutettava kasvillisuus	5	13
Läpäisevät tai 1/2 läp.pinnoitteet	2	2
Hulevesien hallintarakenteet	1	5
Bonuselementit	0	ei käytössä Vantaalla
Yhteensä	9	25

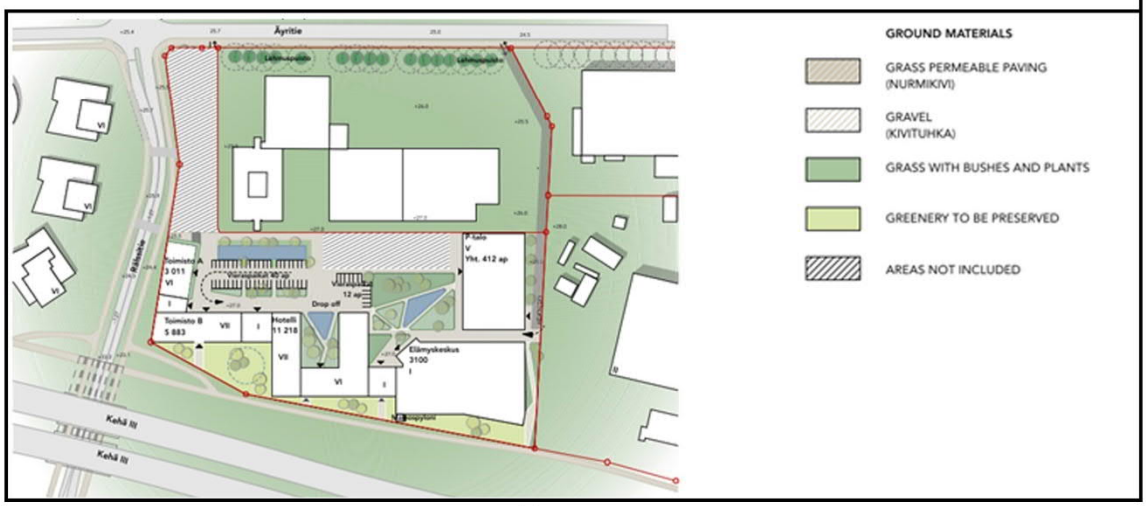

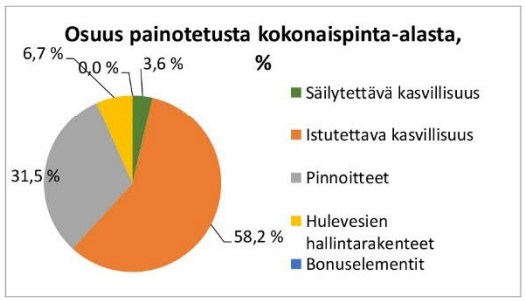

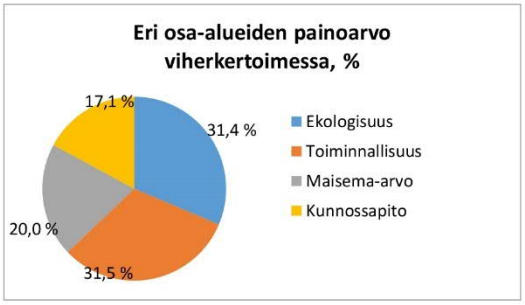

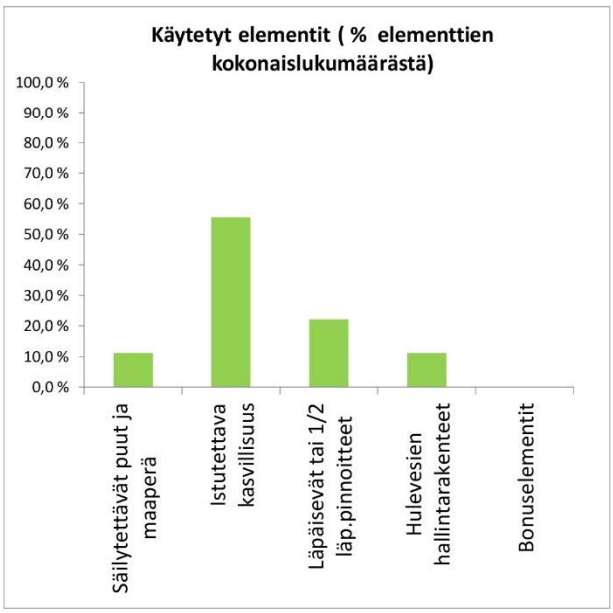

Toimisto A
V
I
Toimisto B
VII
I
Hotelli
VII
VI
I
Elämyskeskus-
puisto
P-talo
V
Elämyskeskus
II
+27.0
+27.0
+27.0
27.7
27.5
27.0
26.0
= 28 dB(A)
= 30 dB(A)
= 32 dB(A)
= 34 dB(A)
= 36 dB(A)

Toimisto A
V
I
Toimisto B
VII
I
Hotelli
VII
VI
I
Elämyskeskus-
puisto
P-talo
V
Elämyskeskus
II
+27.0
+27.0
+27.0
27.7
27.5
27.0
26.0
= 32 dB(A)
= 35 dB(A)
= 38 dB(A)
= 40 dB(A)
= 42 dB(A)
= 44 dB(A)
= 46 dB(A)

VANTAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
002420 Grand Wing
LAUSUNNOT JA VASTINEET

Asemakaavoitus JR CÖ kala 16.2.2021

Kaupunginhallitus 19.10.2020 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **002420** /**Grand Wing**. Lausuntoja pyydettiin 4 kpl ja saatiin 4 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1, 3.11.2020 HSY	Rälssitiellä suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä on rakennettua vesihuoltoa, muovista 315 mm hulevesiviemäriä (rv. 2005). Myös suunnittelualueen luoteisnurkan läheisyydessä Äyritien ja Rälssitien risteysalueella on rakennettua vesihuoltoa; valurautaista 300 mm vesijohtoa, betonista 300 mm jätevesiviemäriä (rv. 1972) ja betonista 400 mm hulevesiviemäriä (rv. 1987). Kaavamuutoksen toteutuminen ei lähtökohtaisesti edellytä vesihuoltoverkoston uudisrakentamista. Suunnittelualueella ei ole tarvetta johtosiirroille.	-
NRO 2, 29.10.2020 ELY	Uudenmaan ELY-keskus viittaa meluntorjunnan osalta 29.10.2020 asemakaavaluonnoksesta 053000 antamaansa lausuntoon. Uudenmaan ELY-keskus nostaa erityisesti esille maisemoitavaksi osoitettavan alueen varaamisen myöhemmin asumiselle. Kaavaselostuksessa olevien melukarttojen mukaan Rälssitien melutasot yltävät paikoin yli 71 dB tasoon, jota on pidettävä asumisen kannalta ongelmallisena. ELYn lausunto 29.10.2020 asemakaavaluonnoksesta 053000: <u>Meluntorjunta ja ilmanlaatu</u> Kaava-alue sijoittuu erittäin meluisaan ympäristöön, jossa tie-, raitiotie- ja katuliikenteen aiheuttamat keskiäänitasot ylittävät valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaisen asuinalueille annetun melun ohjearvotason (LAeq) 55 dB:n päivällä ja 50 dB yöllä. Lisäksi raitiotieliikenteen voi aiheuttaa ympäristöön hetkellisiä voimakkaita melutapahtumia, jotka yöaikaan voivat häiritä unta. Meluselvityksen perusteella julkisivun ääneneristävyydelle on annettu	Korvausilma voidaan määrätä suodatettavaksi. Lisätään kaavamääräystekstiin: ”Korvausilma on otettava sisäpihan puolelta, **ja se tulee suodattaa.**”

	keskiäänitasojen osalta riittävät ääneneristävyysmääräykset sisätilojen suojaamiseksi ohjearvot ylittävältä melulta. Raitiovaunuliikenteen aiheuttaman enimmäistason suhteen määräyksen riittävyys jää epävarmaksi, mutta todennäköisesti ne ovat riittävät, jos suunniteltu hotelli sijoittuu esitetyn suunnitelman mukaisesti. Sanallisen määräyksen lisäksi ääneneristävyyttä koskevat määräykset olisi syytä esittää myös kaavakartassa (rakennusmassoille). Kaava-alueen pihojen osalta kaavassa ei ole melua koskevaa melumääräystä. Alueen käytön kannalta piha-alueiden laadulla ja viihtyisyydellä on kuitenkin merkitystä. Tästä syystä piha-alueille olisi kannatettavaa antaa määräys ohjearvojen 55 dB (LAeq) päivällä ja 50 dB (LAeq) yöllä alittamisesta. Piha-alueita koskeva määräys näyttäisi meluselvityksen mukaan olevan saavutettavissa kohtuullisen hyvin. Raitiotieliikenteen mahdollisesti aiheuttamaa tärinää ja runkomelua ei käsitellä kaava-aineistossa juurikaan. Tältä osin mahdollisten haittavaikutusten hallinta ja lieventämistoimet näyttäisivät jäävän raidelinjalla tehtäviksi. Ilmanlaadun osalta on kaavassa annettu yksi määräys ”Korvausilma on otettava sisäpihanpuolelta.” Alue on ja tulee olemaan vilkkaasti liikennöityjen väylien ympäröimä ja ilmanlaatu alueella on todennäköisesti heikko. Hyvän ilmanlaadun takaamiseksi korvausilma on syytä määrätä suodatettavaksi. Tältä osin annettua kaavamääräystä tulee tarkentaa.	
NRO 3, 26.10.2020 Vantaan energia	Asemakaavan suunnittelualueelle tarvitaan useampia tilavarauksia muuntamoille. Muuntamoiden sijoitteluun otetaan tarkemmin kantaa rakennuslupavaiheessa, kun kaavan tonttijako ja tonttitehokkuus on selvä. Hotelli tarvitsee tilavarauksen omalle muuntamotilalle, mutta asemakaavan muutoksen mahdollistamat muut toiminnot tulee arvioida rakennuslupavaiheessa tarkemmin ja tarkastella muuntamoiden (1-2kpl) sijoittelu asemakaavan alueelle huomioiden rakentamisen vaiheistus. Kaavaselostuksessa tulee huomioida muuntamotarpeet kaava-alueella ja sallia muuntamotilan rakentaminen rakennusten yhteyteen kiinteistömuuntamotilaksi sekä mahdollistaa muuntamoiden integroiminen	Lisätään kaavaselostukseen seuraava teksti: Alueelle rakennettavat muuntamot tulee sijoittaa rakennusten yhteyteen kiinteistömuuntamoiksi tai integroida osaksi rakennettavaa ympäristöä betonikoppimuuntamoiksi. Muuntamoiden tarkempi sijoitus alueelle määritellään rakennuslupavaiheessa tonttijaon ollessa selvillä. Vantaan Energia Sähköverkot Oy antaa

	osaksi rakennettavaa ympäristöä betonikoppimuuntamoksi.	kommentit muuntamoiden sijoittelusta. Alueelle ensin rakentuva kohde määrittelee muuntamoiden sijainnin.
NRO 4, 2.10.2020 Vantaan kaupunginmuseo	Kaavaselostuksessa (sivulla 8) on kuvattu Auramon rakennusten kokonaisuutta ja kerrottu niiden kulttuurihistoriallisesta merkityksestä. Tiedot perustuvat rakennushistoriaselvitykseen, joka on tehty koko korttelia koskevien kaavavaiheiden yhteydessä (KOY AURAMO-TALO RAKENNUSHISTORIAN SELVITYS 2019. Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy). Selvityksen valmistuttua myös museon kulttuuriympäristötietokannan (Kirsti-tietokanta) tiedot ovat päivitetty ja arvotus on muutettu vastaamaan rakennushistoriaselvityksessä esille tuotuja arvoja. Vantaan kaupunginmuseon Kirsti-tietokannassa tuotanto- ja toimistorakennus (pysyvä numero 21334) on luokiteltu 1964 ja 1982 rakennettujen osiensa puolesta erittäin merkittäväksi (luokitustunnus R1). Vuonna 1970 (pysyvä numero 3616) valmistuneen hallirakennuksen rakennusperintöarvot todettiin taas tehtyjen muutostöiden vuoksi vaatimattomiksi. Vaikka Auramon rakennukset eivät kuulu suunnittelualueelle, tulee niistä selostukseen mukaan otetut inventointitiedot päivittää.	Päivitetään kaavaselostuksen lähtötietoja Kirsti-tietokannasta.

NRO 1
HSY, 27.11.2020

Lausunto:
Kaavamuutosalue sijaitsee Veromiehen kaupunginosassa. Aluetta rajaa etelässä Kehä III, lännessä Rälssitie ja pohjoisessa Äyritie. Kehä III:sen toisella puolella sijaistee Flamingo ja Jumbo. Aviapoliksen rautatieasemalle on matkaa n. 1,6 km ja lentoasemalle n. 2,5 km.

Grand Wing -nimiselle kaava-alueelle rakennetaan toimistoja, hotelli ja elämyskeskus sekä näitä palveleva pysäköintitalo. Kaavamuutosehdotus on osa tekeillä olevaa koko korttelia koskevaa kaavamuutosluonnosta 053000, johon suunnitellaan myös asumista. Kaavaan tulee yhteensä 24 195 k-m2 rakennusoikeutta. Kaavassa annettu kerroskorkeus on kahdeksan kerrosta, mutta osa rakennuksista rakentuu luultavasti tätä matalammiksi. Käyttötarkoitus muuttuu toimistorakennusten korttelialueesta KT liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi K.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:
Rälssitiellä suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä on rakennettua vesihuoltoa, muovista 315 mm hulevesiviemäriä (rv. 2005). Myös suunnittelualueen luoteisnurkan läheisyydessä Äyritien ja Rälssitien risteysalueella on rakennettua vesihuoltoa; valurautaista 300 mm vesijohtoa, betonista 300 mm jätevesiviemäriä (rv. 1972) ja betonista 400 mm hulevesiviemäriä (rv. 1987). Kaavamuutoksen toteutuminen ei lähtökohtaisesti edellytä vesihuoltoverkoston uudisrakentamista. Suunnittelualueella ei ole tarvetta johtosiirroille.

Vastine:
Kiitos lausunnosta, jatketaan yhteistyötä 053000 kaavaluonnoksen kanssa.

Tarkistukset:
-

NRO 2
ELY, 3.12.2020

Lausunto:
Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa korttelin 52300 (Grand Wing) asemakaavan muutosehdotuksesta (nro 002420). Grand Wing -alue kuuluu laajempaan asemakaavarajaukseen 053000 Grand Wing Auramo, jonka luonnosaineistosta Uudenmaan ELY-keskus antoi lausuntonsa 29.10.2020.

Kaavaluonnoksesta 053000 annettua lausuntoa ei ole voitu ottaa huomioon kaavaehdotuksen laadinnassa, mitä Uudenmaan ELY-keskus pitää valitettavana. Uudenmaan ELY-keskus viittaa meluntorjunnan osalta 29.10.2020 asemakaavaluonnoksesta 053000 antamaansa lausuntoon. Uudenmaan ELY-keskus nostaa erityisesti esille maisemoitavaksi osoitettavan alueen varaamisen myöhemmin asumiselle. Kaavaselostuksessa olevien melukarttojen mukaan Rälssitien melutasot yltävät paikoin yli 71 dB tasoon, jota on pidettävä asumisen kannalta ongelmallisena.

<u>ELYn lausunto 29.10 kaavaluonnoksesta 053000:</u>
Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Grand Wing Auramo -asemakaavan muutosehdotuksesta (nro 053000). Yhdyskuntarakenne Kaavaluonnos tiivistää Aviapoliksen yhdyskuntarakennetta hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä. Asemakaavaan on tulossa yhteensä 95 700 k-m2 rakennusoikeutta, josta asumisen osuus on 62 400 k-m2. Alueelle on tulossa asumista n. 1 200 asukkaalle. K-merkinnän määräys on väljä. Havainnekuvien perusteella ajatuksena on liiketilat kadunvarressa. Tämän tavoitteen varmistamiseksi Uudenmaan ELY-keskus tuo esiin, että myymälätilojen osoittamista omalla m-määräyksellä tulee harkita.

Pilaantuneet maat
Kaavan ehdotusvaiheeseen pitää selvittää kaavamuutosalueen maaperää mahdollisesti pilaavat toiminnot sekä kaava-alueelta että sen ulkopuolelta ja huomioida ne.

Meluntorjunta ja ilmanlaatu
Kaava-alue sijoittuu erittäin meluisaan ympäristöön, jossa tie-, raitiotie- ja katuliikenteen aiheuttamat keskiäänitasot ylittävät valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaisen asuinalueille annetun melun ohjearvotason (LAeq) 55 dB:n päivällä ja 50 dB yöllä. Lisäksi raitiotieliikenteen voi aiheuttaa ympäristöön hetkellisiä voimakkaita melutapahtumia, jotka yöaikaan voivat häiritä unta. Meluselvityksen perusteella julkisivun ääneneristävyydelle on annettu keskiäänitasojen osalta riittävät ääneneristävyysmääräykset sisätilojen suojaamiseksi ohjearvot ylittävältä melulta. Raitiovaunuliikenteen aiheuttaman enimmäistason suhteen määräyksen riittävyys jää epävarmaksi, mutta todennäköisesti ne ovat riittävät, jos suunniteltu hotelli sijoittuu esitetyn suunnitelman mukaisesti. Sanallisen määräyksen lisäksi ääneneristävyyttä koskevat määräykset olisi syytä esittää myös kaavakartassa (rakennusmassoille).Kaava-alueen pihojen osalta kaavassa ei ole melua koskevaa melumääräystä. Alueen käytön kannalta piha-alueiden laadulla ja viihtyisyydellä on kuitenkin merkitystä. Tästä syystä piha-alueille olisi kannatettavaa antaa määräys ohjearvojen 55 dB (LAeq) päivällä ja 50 B (LAeq) yöllä alittamisesta. Piha-alueita koskeva määräys näyttäisi meluselvityksen mukaan olevan saavutettavissa kohtuullisen hyvin. Raitiotieliikenteen mahdollisesti aiheuttamaa tärinää ja runkomelua ei käsitellä kaava-aineistossa juurikaan. Tältä osin mahdollisten haittavaikutusten hallinta ja lieventämistoimet näyttäisivät jäävän raidelinjalla tehtäviksi. Ilmanlaadun osalta on kaavassa annettu yksi määräys ”Korvausilma on otettava sisäpihanpuolelta.” Alue on ja tulee olemaan vilkkaasti liikennöityjen väylien ympäröimä ja ilmanlaatu alueella on todennäköisesti heikko. Hyvän ilmanlaadun takaamiseksi korvausilma n syytä määrätä suodatettavaksi. Tältä osin annettua kaavamääräystä tulee tarkentaa.

Rakennettu kulttuuriympäristö
Rakennussuojelu on ratkaistu asemakaavaluonnoksessa maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimusten tarkoittamalla tavalla.

Vastine:
Kaavaehdotuksessa esitetyt vma-alueet eivät ole rakennusaloja. Nämä alueet on liitetty mukaan kaavaan, jotta alueiden rakennusoikeus saadaan siirrettyä uudelle rakennusalalle. Vma-alueet ovat kuitenkin ajateltu seuraavien kaavaehdotuksien potentiaalisina asuinalueina. Seuraavien kaavojen yhteydessä tarkastetaan myös näiden alueiden melutilanne meluselvityksellä.

Tässä kaavassa melumääräyksen osalta päädyttiin sanalliseen määräykseen koska meluselvityksen mukaan melumääräys vaihtelee paljon eri julkisivujen osilla. Tämän esittäminen kaavakartassa osoittautui hankalaksi.

Lausunnoilla olevassa kaavaehdotuksessa käsitellään liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta (K), ja meluselvitys on tehty tätä korttelialueen käyttöä varten. Erillisenä kaavana meillä on ollut nähtävillä kaavaluonnos (053000), jossa on mukana myös asuinalueita. Sitä kaavaa varten ei tehty erillistä meluselvitystä, vaan selvitämme meluasiat aina tulevissa kaavaehdotuksissa. Liike- ja toimistorakennusten korttelialueen piha-alueelle ei olla annettu melumääräystä.

Korvausilma voidaan määrätä suodatettavaksi. Lisätään kaavamääräystekstiin: ”Korvausilma on otettava sisäpihan puolelta, **ja se tulee suodattaa.**”

Tarkistukset:
Lisätään kaavamääräystekstiin: ”Korvausilma on otettava sisäpihan puolelta, **ja se tulee suodattaa.**”

NRO 3
Vantaan energia, 3.12.2020

Lausunto:

Sähköverkko
Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 - 2 mukaisesti.Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Asemakaavan suunnittelualueelle tarvitaan useampia tilavarauksia muuntamoille. Muuntamoiden sijoitteluun otetaan tarkemmin kantaa rakennuslupavaiheessa kun kaavan tonttijako ja tonttitehokkuus on selvä. Hotelli tarvitsee tilavarauksen omalle muuntamotilalle, mutta asemakaavan muutoksen mahdollistamat muut toiminnot tulee arvioida rakennuslupavaiheessa tarkemmin ja tarkastella muuntamoiden (1-2kpl) sijoittelu asemakaavan alueelle huomioiden rakentamisen vaiheistus. Kaavaselostuksessa tulee huomioida muuntamotarpeet kaava-alueella ja sallia muuntamotilan rakentaminen rakennusten yhteyteen kiinteistömuuntamotilaksi sekä mahdollistaa muuntamoiden integroiminen osaksi rakennettavaa ympäristöä betonikoppimuuntamoksi. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko
Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (Liite 3). Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti. Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:
Kaava-alueen muuntamoista on käyty palaveri yhdessä Vantaan energian kanssa. Palaverissa päätettiin lisätä kaavaselostukseen muuntamoista seuraava:

”Alueelle rakennettavat muuntamot tulee sijoittaa rakennusten yhteyteen kiinteistömuuntamoiksi tai integroida osaksi rakennettavaa ympäristöä betonikoppimuuntamoiksi. Muuntamoiden tarkempi sijoitus alueelle määritellään rakennuslupavaiheessa tonttijaon ollessa selvillä. Vantaan Energia Sähköverkot Oy antaa kommentit muuntamoiden sijoittelusta. Alueelle ensin rakentuva kohde määrittelee muuntamoiden sijainnin.”

Tarkistukset:
Lisätään selostukseen:

”Alueelle rakennettavat muuntamot tulee sijoittaa rakennusten yhteyteen kiinteistömuuntamoiksi tai integroida osaksi rakennettavaa ympäristöä betonikoppimuuntamoiksi. Muuntamoiden tarkempi sijoitus alueelle määritellään rakennuslupavaiheessa tonttijaon ollessa selvillä. Vantaan Energia Sähköverkot Oy antaa kommentit muuntamoiden sijoittelusta. Alueelle ensin rakentuva kohde määrittelee muuntamoiden sijainnin.”

NRO 4
2.10.2020, Vantaan kaupunginmuseo

Lausunto:
Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt Vantaan kaupunginmuseolta lausuntoa asemakaavasta ja asemakaavan muutoksesta nro 0027420, Grand Wing. Kaavan tavoitteena on mahdollistaa alueelle kaupunkimaisen monipuolisten toimintojen alueen rakentuminen, johon kuuluu muun muassa toimistoja, elämyskeskus, hotelli ja pysäköintitalo. Kaupunginmuseo lausuu asiasta rakennetun kulttuuriympäristön, arkeologian ja maiseman osalta.

Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä, eikä siellä ole todettuja maisemallisia arvoja.

Vantaan kaupunginmuseo on osallistunut alueen kaavoitukseen antamalla mielipiteensä kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa (Dnro 089/2019) sekä lausunnon asemakaavan luonnoksesta (Dnro 149/2020). Näissä lausunnoissa on suunnittelualue ollut laajempi. Nyt lausuttavana oleva ehdotus koskee ainoastaan länsiosaa korttelista 52300. Suunnittelualueella ei sijaitse rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, mutta sen itäpuolella sijaitsevat Auramon suojeltavaksi esitetyt rakennukset, joista on kerrottu myös kaavaselostuksessa.

Kaavaselostuksessa (sivulla 8) on kuvattu Auramon rakennusten kokonaisuutta ja kerrottu niiden kulttuurihistoriallisesta merkityksestä. Tiedot perustuvat rakennushistoriaselvitykseen, joka on tehty koko korttelia koskevien kaavavaiheiden yhteydessä (KOY AURAMO-TALO RAKENNUSHISTORIAN SELVITYS 2019. Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy). Selvityksen valmistuttua myös museon kulttuuriympäristötietokannan (Kirsti-tietokanta) tiedot ovat päivitetty ja arvotus on muutettu vastaamaan rakennushistoriaselvityksessä esille tuotuja arvoja. Vantaan kaupunginmuseon Kirsti-tietokannassa tuotanto- ja toimistorakennus (pysyvä numero 21334) on luokiteltu 1964 ja 1982 rakennettujen osiensa puolesta erittäin merkittäväksi (luokitustunnus R1). Vuonna 1970 (pysyvä numero 3616) valmistuneen hallirakennuksen rakennusperintöarvot todettiin taas tehtyjen muutostöiden vuoksi vaatimattomiksi. Vaikka Auramon rakennukset eivät kuulu suunnittelualueelle, tulee niistä selostukseen mukaan otetut inventointitiedot päivittää.

Vantaan kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Vastine:
Rakennushistoriaselvityksen jälkeen Auramon rakennusten tiedot on päivitetty Kirsti-tietokantaan. Tuotanto- ja toimistorakennus (pysyvä numero 21334) on luokiteltu 1964 ja 1982 rakennettujen osiensa puolesta erittäin merkittäväksi (luokitustunnus R1). Vuonna 1970 (pysyvä numero 3616) valmistuneen hallirakennuksen rakennusperintöarvot todettin taas tehtyjen muutostöiden vuoksi vaatimattomiksi. Päivitetään kaavaselostuksen lähtötietoja Kirsti-tietokannasta.

Tarkistukset:
Päivitetään kaavaselostuksen lähtötietoja.

32 § Asemakaavan muutos 002466 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 26 Petikko / Tiilenpolttajankuja 3b

VD/7466/10.02.04.00/2020
HP/TLA/TKA/VIK/AH

Kiinteistö Oy Petikko hakee Tiilenpolttajankuja 3b:n teollisuus- ja varastorakennusten tontin T laajentamista kapealle lähivirkistysalueelle VL. Autohuolto ja korjaamo tarvitsee aluetta pysäköintiin ja rakennuksen ympäri ajoon. Laajennusalueella on hulevesioja, joka voidaan putkittaa, ei polkua, joten alue voidaan liittää tonttiin. Rakennusoikeudeksi pyöristetään 745 k-m².

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelista 26108, kaupunginosassa 26 Petikko.
Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa osaa korttelista 26108 sekä virkistysaluetta.

Tonttijako ja tonttijaon muutos koskee osaa korttelista 26108.

Alue sijaitsee osoitteessa Tiilenpolttajankuja 3b.

Hakija
Kiinteistö Oy Petikko ja osaltaan Vantaan kaupunki.

Maanomistus
Kiinteistö Oy Petikko ja Vantaan kaupunki.

Valmistelu
Kaupungin työnä.

Yleiskaava
Alue on kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa teollisuus- ja varastoaluetta T.
Alue on kaupunginhallituksen 16.11.2020 hyväksymässä yleiskaava 2020:ssa tuotanto- ja varastotoiminnan aluetta TY.

Asemakaavamuutos
Voimassa olevassa asemakaavassa tontti on teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta T, tonttitehokkuus on e = 0,60, jolloin rakennusoikeus on 741 k-m². Suurin kerrosluku on kolme (III).

Asemakaavamuutoksessa teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta T laajennetaan 258 m2 kahden tontin väliselle kapealle lähivirkistysalueelle VL. Näin tontille saadaan lisää pysäköintipaikkoja ja tontin ympäri voidaan ajaa peruuttamatta. Uusi rakennusoikeus on 745 k-m², kerrosluku säilyy.

Tämä virkistysalueen osa sijaitsee kahden teollisuustontin välissä eikä ole virkistyskäytössä eikä siellä ole polkua. Siellä on hulevesioja, joka voidaan putkittaa, sähkö- ja tietoliikennekaapit, jotka voidaan siirtää, sekä nuoria koivuja ja haapoja. Yhteys puistoon säilyy Bölenraitilta.

Asemakaavamuutos parantaa yrityksen kapasiteettia, logistiikkaa ja toimintaa ja tukee Petikkoa autokaupan keskuksena.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma tehtiin 9.10.2020.
Kaavan vireille tulosta ilmoitettiin Vantaan Sanomissa ja osallisille varattiin mahdollisuus lausua mielipiteensä. Mielipiteitä saatiin 5 kpl, jotka ovat kaavaselostuksessa. Niissä ei ollut huomautettavaa kaavamuutokseen.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava kohdistuu osittain kaupungin maalle ja tuottaa työpaikkatontin laajennuksen.

Sopimus
Asemakaavamuutokseen ei liity maankäyttösopimusta.
Hakijalta on saatu sitoumus maan ostosta kaavan voimaantulon jälkeen.

Muutoskustannukset maksaa hakija Kiinteistö Oy Petikko ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 3 (10.000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1.000 €), yhteensä 11.000 €.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 15.12.2020 § 7

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 15.12.2020 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002466 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 26 Petikko / Tiilenpolttajankuja 3b,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
c) vahvistaa maksuluokka 3 ja todeta, että hakija Kiinteistö Oy Petikko maksaa muutoskustannukset (10.000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1.000 €), yhteensä 11.000 €.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Nähtävilläolo
Asemakaavamuutosehdotus sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 25.1. – 23.2.2021. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot
Lausuntoja ei tarvittu.

Yleiskaavatilanne
Alue on kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa teollisuus- ja varastoaluetta T.
Alue on kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä yleiskaavassa tuotanto- ja varastotoiminnan aluetta TY.

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 32

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 15.12.2020 päivätty asemakaavan muutosehdotus 002466 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 26 Petikko / Tiilenpolttajankuja 3b.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Asemakaavamuutoksen selostus 15.12.2020

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, ote valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Timo Kallaluoto, puh. 050 312 2132, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

002466 TIILENPOLTTAJANKUJA 3b

PETIKKO

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavan muutoksen selostus,
joka koskee 15.12.2020 päivättyä asemakaavakarttaa 002466

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Kiinteistö Oy Petikko hakee Tiilenpolttajankuja 3b:n teollisuus- ja varastorakennusten tontin T laajentamista kapealle lähivirkistysalueelle VL. Autohuolto ja korjaamo tarvitsee aluetta pysäköintiin ja rakennuksen ympäri ajoon. Laajennusalueella on hulevesioja, joka voidaan putkittaa, ei polkua, joten alue voidaan liittää tonttiin. Rakennusoikeudeksi pyöristetään 745 k-m2.

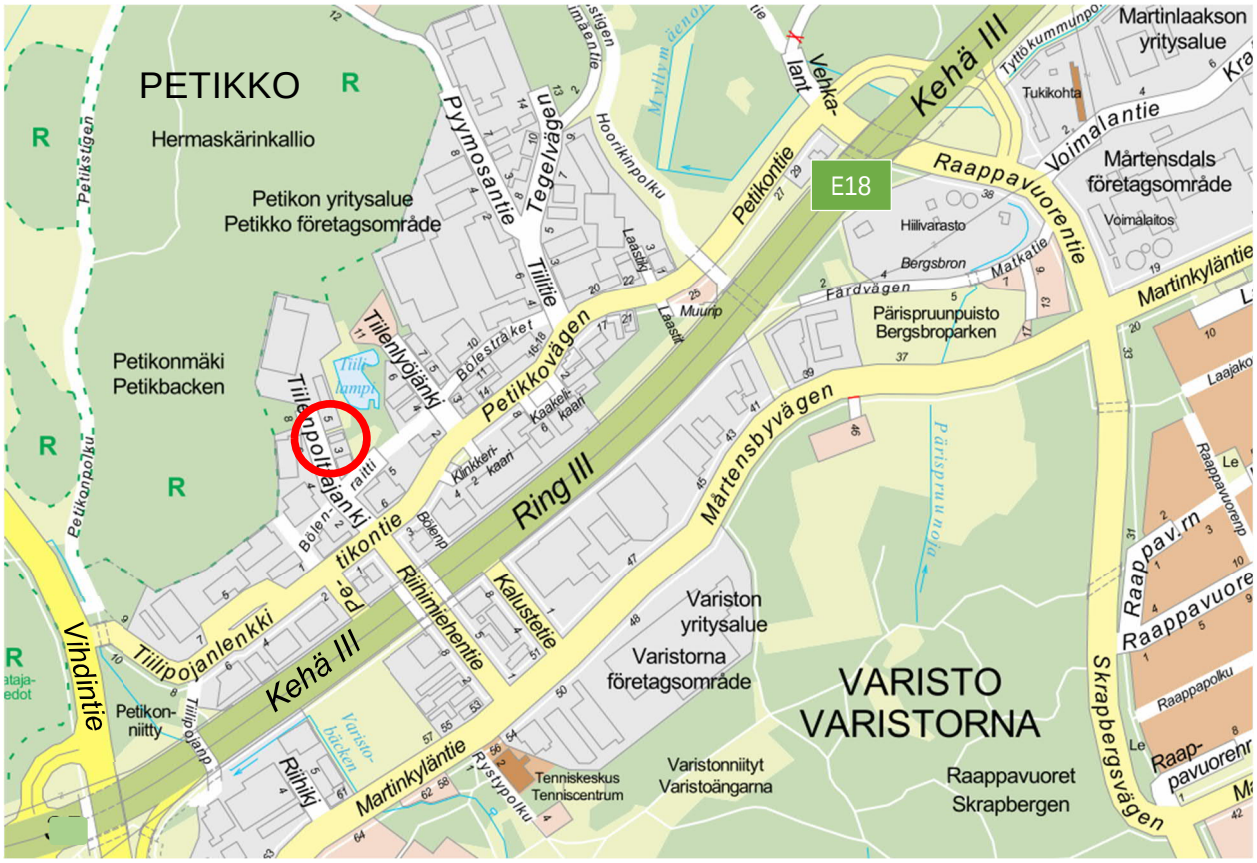

Kaava-alueen sijainti ja suhde kaupunkirakenteeseen.

Asemakaavan muutos

Vantaan kaupungin kaupunginosa 26 Petikko
osa korttelia 26108
(voimassa olevan asemakaavan osa korttelia 26108 sekä virkistysaluetta)

Tonttijako ja tonttijaon muutos

osa korttelia 26108

Kaava-alueen sijainti

Tiilenpolttajankuja 3b

Sisällys

1	Tiivistelmä	3
2	Lähtökohdat	4
3	Asemakaavan suunnittelun vaiheet	8
4	Asemakaavan kuvaus	10
5	Asemakaavan toteutus	12

1. TIIVISTELMÄ

Näkymä Tiilenpolttajankujalta. Tontilla toimii autohuolto ja korjaamo. TKa 3.10.2020

Kiinteistö Oy Petikko hakee teollisuus- ja varastotontin T laajentamista nykyisellä rakennusoikeudella viereiselle lähivirkistysalueelle VL.

Tontilla on yksikerroksinen teollisuusrakennus vuodelta 1985, kerrosala 640 k-m2. Tontilla toimii autohuolto ja korjaamo Autoasi Petikko / Öselcar Oy.

Yleiskaavassa alue on teollisuus- ja varastoaluetta T.

Yleiskaavaehdotuksessa alue on tuotanto- ja varastotoiminnan aluetta TY.

Voimassa olevassa asemakaavassa tontti on teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta T, tonttitehokkuus on e = 0,60, jolloin rakennusoikeus on 741 k-m2. Suurin kerrosluku on kolme (III).

Asemakaavamuutoksessa teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta T laajennetaan 258 m2 kahden tontin väliselle kapealle lähivirkistysalueelle VL. Näin tontille saadaan lisää pysäköintipaikkoja ja tontin ympäri voidaan ajaa peruuttamatta. Uusi rakennusoikeus on 745 k-m2, kerrosluku säilyy.

Tämä virkistysalueen osa sijaitsee kahden teollisuustontin välissä eikä ole virkistyskäytössä eikä siellä ole polkua. Siellä on hulevesioja, joka voidaan putkittaa, sähkö- ja tietoliikennekaapit, jotka voidaan siirtää, sekä nuoria koivuja ja haapoja. Yhteys puistoon säilyy Bölenraitilta.

Asemakaavamuutos parantaa yrityksen kapasiteettia, logistiikkaa ja toimintaa ja tukee Petikkoa autokaupan keskuksena.

2. LÄHTÖKOHDAT

Kaava-alue etelästä. Google earth 2020

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

Alueen yleiskuvaus

Petikko-Varisto on erikoiskaupan keskus, jossa on liike-, teollisuus- ja varastorakennuksia.

Luonnonympäristö

Tontti on ollut Hämeenkylän kartanon peltoa. Nykyisin tontti on kokonaan rakennettu, etelärajalla on luonnonkivistä tehty aita. Virkistysalueella on tontin pohjoispuolella hulevesioja ja nuoria koivuja ja haapoja, mutta ei polkua eikä tästä pääse Tiililammenpuistoon syvien ojien vuoksi. Alueella ei ole arvokkaita luontokohteita.

Tiililammelle menee polku Bölenraitilta.

Rakennettu ympäristö

Tontin pinta-ala on 1235 m2 ja tonttitehokkuus e = 0,60, josta laskettu rakennusoikeus 741 k-m2. Tontilla on yksikerroksinen metallilevypintainen teollisuusvarasto (640 k-m2) vuodelta 1985. Naapuritonteilla on teollisuus-, kauppavarasto- ja toimistorakennuksia.

Kulttuurihistorialliset kohteet

Alueella ei ole rakennusperintökohteita eikä tunnettuja muinaismuistoja.

Palvelut

Petikossa on erikoistavaran kauppaa, kuten auto- ja huonekalukauppaa. Tontilla toimii autohuolto ja korjaamo.

Tonttiin liitettävä virkistysalue, jossa on hulevesioja ja koivuja, mutta ei polkua. TKa 3.10.2020

Liikenne

Tontti liittyy Tiilenpolttajankujan kautta Petikontiehen. Kaduilla on jalkakäytävät. Tontilla on vain kahdeksan merkittyä autopaikkaa, mutta tarve on huomattavasti suuremmalle määrälle. Tiilenpolttajankujalla on kadunvarsipysäköintiä (2 tuntia).

Petikontiellä kulkee nyt bussi 322 Elielinaukio – Pähkinärinne – Vantaankoski, syksystä 2022 alkaen bussi 555 Leppävaara – Pähkinärinne – Vantaankoski.

Pysäköintitilannetta kuvaava ortoilmakuva 2016.

Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

Lentomelu
Lentomelutaso Lden 50 – 55 dB edellyttää asunnoilta ΔL 32 dB ja toimistoilta ΔL 28 dB ääneneristävyyttä.

Tiemelu
Tiemelutaso Aeq 50 – 55 dB (2016) ei tuota ääneneristävyysvaatimusta. Asuntojen ääneneristävyyden tulee olla kuitenkin vähintään 30 dB (YM asetus 796/2017). Lentomelu on määräävä.

Tekninen huolto

Tontille on valmis kunnallistekniikka (vesi, viemäri, hulevesiviemäri, sähkö). Tiilenpolttajankujalla on tietoliikennekaapelit ja kaukolämpö sekä virkistysalueen kohdalla sähkö- ja tietoliikennekaapit. Virkistysalueella on HSY:n hulevesiviemäri ja oja. Hulevedet virtaavat Myllyniitynojaan ja edelleen Pitkäjärveen.

Maanomistus

Tontin osalta Kiinteistö Oy Petikko (1235 m2) ja virkistysalueen osalta Vantaan kaupunki (258 m2).

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Tavoitteena on mm., että suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä. (VN 14.12.2017) => Kaavamuutos on tavoitteiden mukainen.

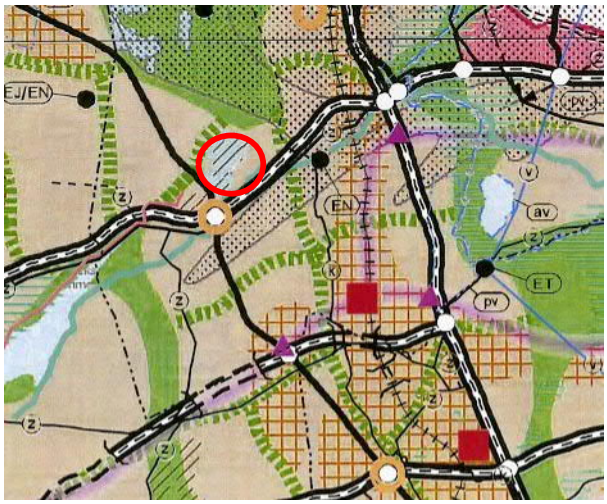

Maakuntakaava, voimassa oleva

Alue on taajamatoimintojen aluetta.
/ Uudenmaan liitto
=> Kaavamuutos on maakuntakaavojen mukainen.

- Keskustatoimintojen alue.
- Taajamatoimintojen alue.
- Tiivistettävä alue.
- Seudullinen vähittäiskaupan suuryksikkö.
- Virkistysalue.
- Viheryhteystarve.
- Lentomelualue.
- Kaavamuutosalueen sijainti.

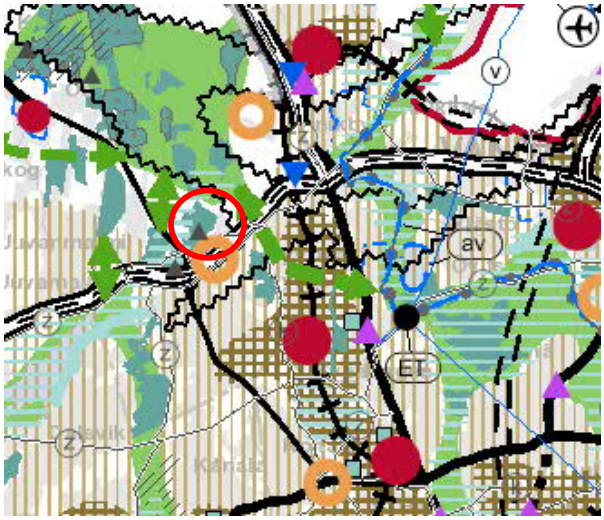

Uusimaa-kaava 2050, hyväksytty

Tavoitteena on kasvun kestävä ohjaaminen. Petikko-Varisto on kaupan aluetta.
/ Uudenmaan maakuntavaltuusto hyväksynyt 25.8.2020
=> Kaavamuutos on hyväksytyn maakuntakaavan mukainen.

- Pääkaupunkiseudun ydinvyöhyke.
- Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke.
- Keskustatoimintojen alue, keskus.
- Kaupan alue.
- Kaupan alue, laaturajoittamaton.
- Kaavamuutosalueen sijainti.

Vantaan voimassa oleva yleiskaava

Oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa alue on teollisuus- ja varastoaluetta T/tk. (Kv 17.12.2007)
=> Kaavamuutos on yleiskaavan mukainen.

- KM — Kaupallisten palvelujen alue.
- SL — Luonnonsuojelualue.
- T — Teollisuus- ja varastoalue.
- /tk — Alueella voidaan sallia paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan sijoittuminen.
- Kaavamuutosalueen sijainti.

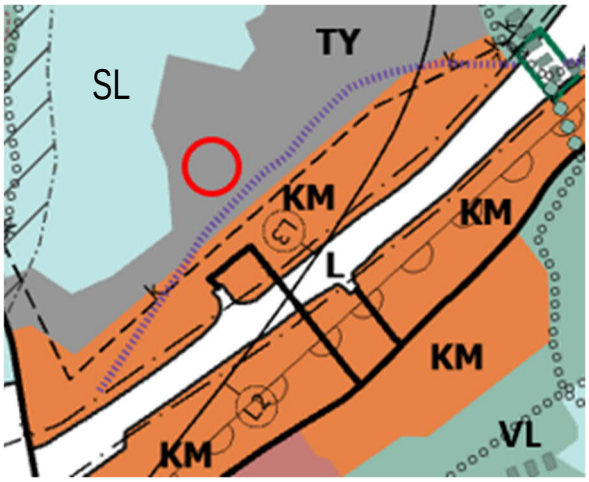

Vantaan yleiskaavaehdotus 2020

Kaava-alue on tuotanto- ja varastotoiminnan aluetta TY. (Kh 16.11.2020, päätettäväksi Kv 14.12.2014)
=> Kaavamuutos yleiskaavaehdotuksen mukainen.

KM	Kaupallisten palvelujen alue.
TY	Tuotanto- ja varastotoiminnan alue.
SL	Luonnonsuojelualue.
VL	Lähivirkistysalue.
	Suuri rantatie.
	Kaavamuutosalueen sijainti.

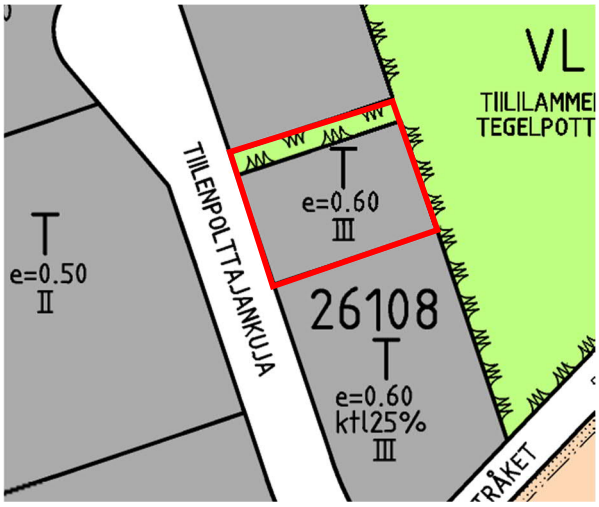

Voimassa oleva asemakaava

Alueella on voimassa asemakaavat 000714 (tontti, YM 9.9.1988) ja 001550 (VL-alue, Kv 27.9.2004). Tontti on teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta T, tonttitehokkuus on e = 0,60.

T	Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue.
VL	Lähivirkistysalue.
e=0,60	Tonttitehokkuus eli kerrosala / tontin ala.
klt25%	Liike- ja toimistotilojen enimmäismäärä.
III	Suurin kerrosluku roomalaisin numeroin.
	Kaavamuutosalueen rajaus.

Vantaan karttoja, kaavoja ja paikkatietoja voi katsoa tarkemmin: kartta.vantaa.fi

Rakennusjärjestys

Vantaan rakennusjärjestys, Kv 15.11.2010.

Tonttijako- ja rekisteri

Vantaan kiinteistörekisteri.

Rakennuskiellot

Ei ole.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

Näkymä läheiseltä Tiililammelta, joka on syntynyt savenotosta tiilitehtaalle. TKa 3.10.2020

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA PÄÄTÖKSET

Kiinteistö Oy Petikko haki 8.9.2020 tontin laajentamista viereiselle lähivirkistysalueelle. Vantaan kaupungin kiinteistöt ja tilat täydensi hakemusta omalta osaltaan 2.10.2020.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

Osallistuminen ja vuorovaikutus

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin, postitettiin ja julkaistiin internetissä 9.10.2020. Mielipiteet kaavoitukselle pyydettiin kirjaamoon 16.11.2020 mennessä.
- Vireille tulo ilmoitettiin Vantaan Sanomissa 4.11.2020.
- Aluearkkitehti oli tavattavissa sähköpostilla ja puhelimitse, yhteydenottoja ei tullut.
- Maankäytön kuulutukset julkaistaan kaupungin internet-sivuilla.

Osallisia kaavoituksessa olivat kaavan hakijat, alueen ja naapurikiinteistöjen omistajat, haltijat ja asukkaat (naapurit), kaupunginosan ja lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Uudenmaan liitto, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Vantaan Energia Oy, Fingrid Oyj, Elisa Oyj, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY, Helsingin seudun liikenne HSL, kaupungin viranomaiset sekä kunnan jäsenet ja ne, jotka katsoivat olevansa osallisia.

Saadut mielipiteet ja niiden huomioon ottaminen

1. Caruna Espoo Oy / 13.10.2020:
Caruna Espoo Oy:llä ei sijaitse sähköverkkoa kaava-alueella.

2. Vantaan Energia Oy / 26.10.2020:
Sähköverkko:
Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelis sijaitsevat karttaliitteiden mukaisesti. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Tonttiin liitettävän puistokaistaleen kohdalla Tiilenpolttajankujalla sijaitsee 0,4 kV pienjänniteverkon kaksiosainen jakokaappi nro 687, josta on rakennettu tonttien 3b ja 6 sähkön liittymäkaapeloinnit. Samalla puolen tietä kulkee myös 20 kV keskijänniteverkon kaapeloinnit. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko: Ei huomautettavaa.

=> Jakokaappia ja kaapelointia siirretään hankkeen kustannuksella.

3. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY / 27.10.2020:
Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi.

4. Vantaan kaupunginmuseo / 9.11.2020:
--- Kaupunginmuseo lausuu asiasta rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Suunnittelualueella sijaitsee vuonna 1985 rakennettu teollisuusvarasto. Vantaalla ei olla tehty kulttuurihistoriallista inventointia 1980-luvun rakennuskannasta. Pintapuolisen tarkastelun perusteella voidaan kuitenkin todeta, että rakennuksella ei ole riittävästi suojeluperusteita asemakaavasuojelua varten.

Alueella ei ole todettu kulttuuriympäristöön liittyviä erityisiä maisemallisia arvoja, eikä sieltä tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Näin ollen Vantaan kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaupunginmuseota ei ole tarpeen kuulla kaavan jatkovaiheissa, mikäli suunnitelmaan ei tule kulttuuriympäristöön liittyviä merkittäviä muutoksia.

5. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL / 16.11.2020:
Ei lausuttavaa.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

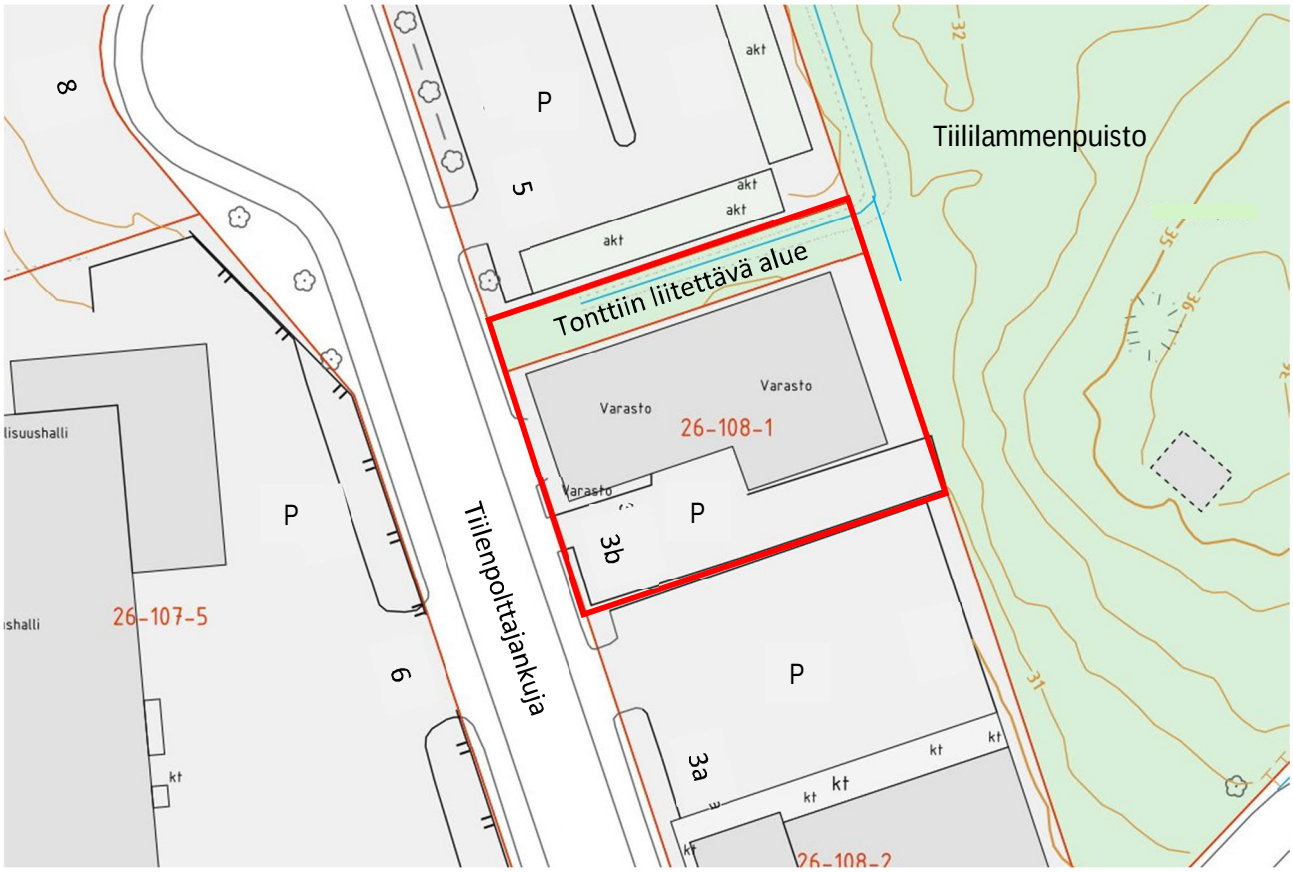

Asemakaavan havainnekuva. Liitosalue on kuusi metriä leveä. TKa 15.12.2020

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavamuutos

Kaavamuutoksessa teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta T laajennetaan 258 m2 Tiililammenpuiston lähivirkistysalueelle VL. Nykyinen rakennusoikeus 741 k-m2 pyöristetään 745 k-m2:iin. Alueella saa olla huolto- ja korjaustiloja, yksi asunto sekä enintään 40 % rakennusoikeudesta toimistotiloja. Suurin kerrosluku kolme (III) säilyy.

Kaavaratkaisun perustelut

Asemakaavamuutos on voimassa olevan maakuntakaavan (2016), hyväksytyn maakuntakaavan (2020), oikeusvaikutteisen yleiskaavan (2007) ja yleiskaavaehdotuksen (2020) mukainen.

Laajennusaluetta tarvitaan pysäköintialueena ja jotta rakennus voidaan kiertää peruuttamatta. Tämä virkistysalueen osa kahden teollisuustontin välissä ei ole virkistyskäytössä eikä siellä ole polkua. Virkistysalue on tarvittu yksinomaan hulevesiojaa varten, joka voidaan putkittaa.

Kaavamuutos tukee autohuollon ja -korjaamon toiminnallisia tarpeita ja Petikon autokauppaa.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Voimassa oleva asemakaava sallii huoltoasuntoja. Tontin käyttö, sijainti virkistysalueen vieressä, joukkoliikenne ja melutilanne sallivat, että tontilla voi olla asunto. Petikossa on muitakin asuntoja. Mahdollinen asunto lisää alueen sosiaalista kontrollia.

Vihertehokkuusvaatimus 0,6 on tällä tontilla mahdoton, koska tontti on täyteen rakennettu eikä laajennusalueellakaan ole tilaa muulle kuin kaavamuutoksen tarkoituksena olevaan pysäköintiin. Pääosalle tonttia jää nykyinen rakennus ja sen piha. Kuitenkin määrätään, että laajennettavalla pysäköintialueella on käytettävä vettä läpäiseviä pintoja.

Meluntorjunnasta ja hulevesien hallinnasta määrätään Vantaan rakennusjärjestyksessä eikä niistä ei ole tarpeen antaa erityisiä kaavamääräyksiä.

4.3 ALUEVARAUKSET

T, teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue

Korttelialue laajenee. Nykyinen rakennusoikeus 741 k-m2 pyöristetään 745 km2:iin. Suurin kerrosluku III säilyy. Kaavamääräykset ajantasaistetaan.

Tekninen huolto

Nykyinen kunnallistekniikka. Hulevesioja putkitetaan. Sähkö- ja telekaapit ja kaapeleita siirretään. Tontilla on mahdollista hyödyntää aurinkoenergiaa, kaukolämpöä ja maalämpöä.

4.4 KAAVAN MERKITTÄVÄT VAIKUTUKSET

Vaikutukset luontoon, luonnonympäristöön ja virkistykseen

Tämä lähivirkistysalueen osa kahden teollisuustontin välissä ei ole virkistyskäytössä. Siellä on hulevesioja, joka putkitetaan, sekä nuoria koivuja ja haapoja. Viherkaistale liitetään tonttiin ja muuttuu pysäköintialueeksi. Tiilenpolttajankujalla tontit liittyvät suoraan virkistysalueeseen tai luonnonsuojelualueeseen. Tiililammenpuistoon säilyy nykyinen polku Bölenraitilta.

Vaikutukset rakennettuun ympäristöön ja kaupalliseen toimintaan

Autohuolto ja korjaamo saa lisää tarvittavia pysäköintipaikkoja ja rakennuksen ympäri ajon, mikä parantaa yrityksen kapasiteettia, logistiikkaa ja toimintaa. Samalla kaavamuutos tukee Petikkoa autokaupan keskuksena.

Liikenteelliset vaikutukset

Ei merkittävää vaikutusta Petikon liikennemääriin.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Meluntorjunnasta ja hulevesien johtamisesta määrätään rakennusjärjestyksessä.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavaan ei liity maankäyttösopimusta. Kaavaan liittyy maakauppa, josta on saatu sitoumus.

Ostaja hoitaa kustannuksellaan ojan putkittamiseen tarvittavat sopimukset ja suunnittelun HSY:n kanssa sekä sähkö- ja tietoliikennekaappien ja kaapeleiden siirrot Vantaan Energia Sähköverkot ja Elisa Oyj:n kanssa.

Rakennusluvista ilmoitetaan naapureille ja rakennuspaikalla (MRL 133 §).

Kaavatyöhön osallistuneet		
Vantaan kaupunki		
Asemakaavoitus	aluearkkitehti	Timo Kallaluoto
	asemakaava-arkkitehti	Anna Hakamäki
	asemakaava-arkkitehti	Anders Hedman
	kaavoitusinsinööri	Mikko Järvi
	kaavatekninen koordinaattori	Marko Hoffren
Kadut ja puistot	suunnittelupäällikkö	Mikko Keinänen
	suunnitteluinsinööri	Henri Hyttinen
	liikenteen alueinsinööri	Teemu Vihervaara
Kiinteistöt ja tilat	tonttipäällikkö	Armi Vähä-Piikkiö
	maankäyttöteknikko	Jorma Hopponen
Yleiskaavoitus	maisema-arkkitehti	Elina Ekroos
Kiinteistö Oy Petikko		Markus Mattson

Aloituskokous 8.10.2020, infra 9.10.2020, Länsi-Vantaan aluetiimi 14.10.2020.

Vantaa 15.12.2020

VANTAAN KAUPUNKI
Länsi-Vantaan asemakaavoitus

Timo Kallaluoto, aluearkkitehti
timo.kallaluoto@vantaa.fi
p. 050 3122 132
Kielotie 28, PL 1860, 01300 Vantaan kaupunki

Poistuvat merkinnät

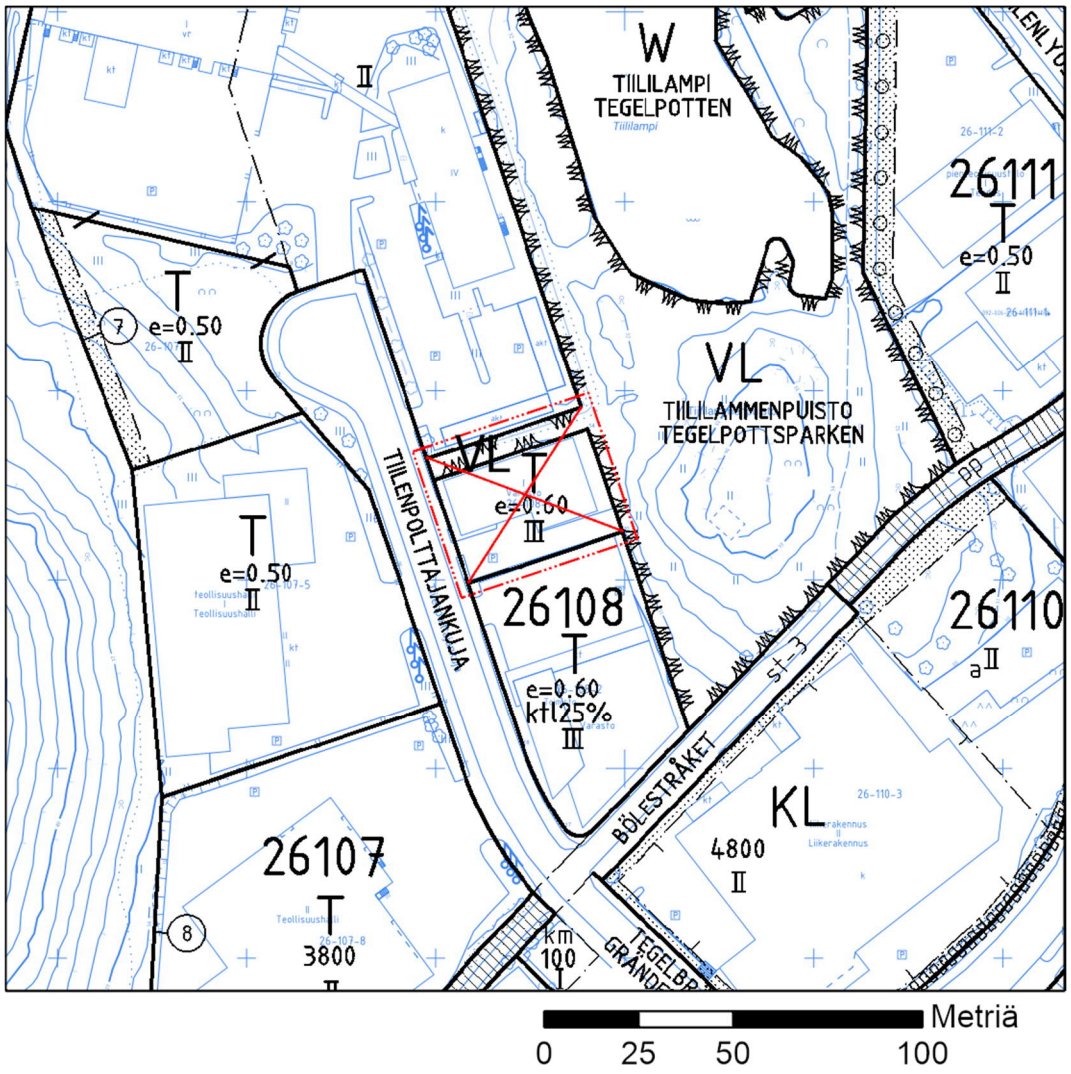

Asemakaavan muutosehdotus

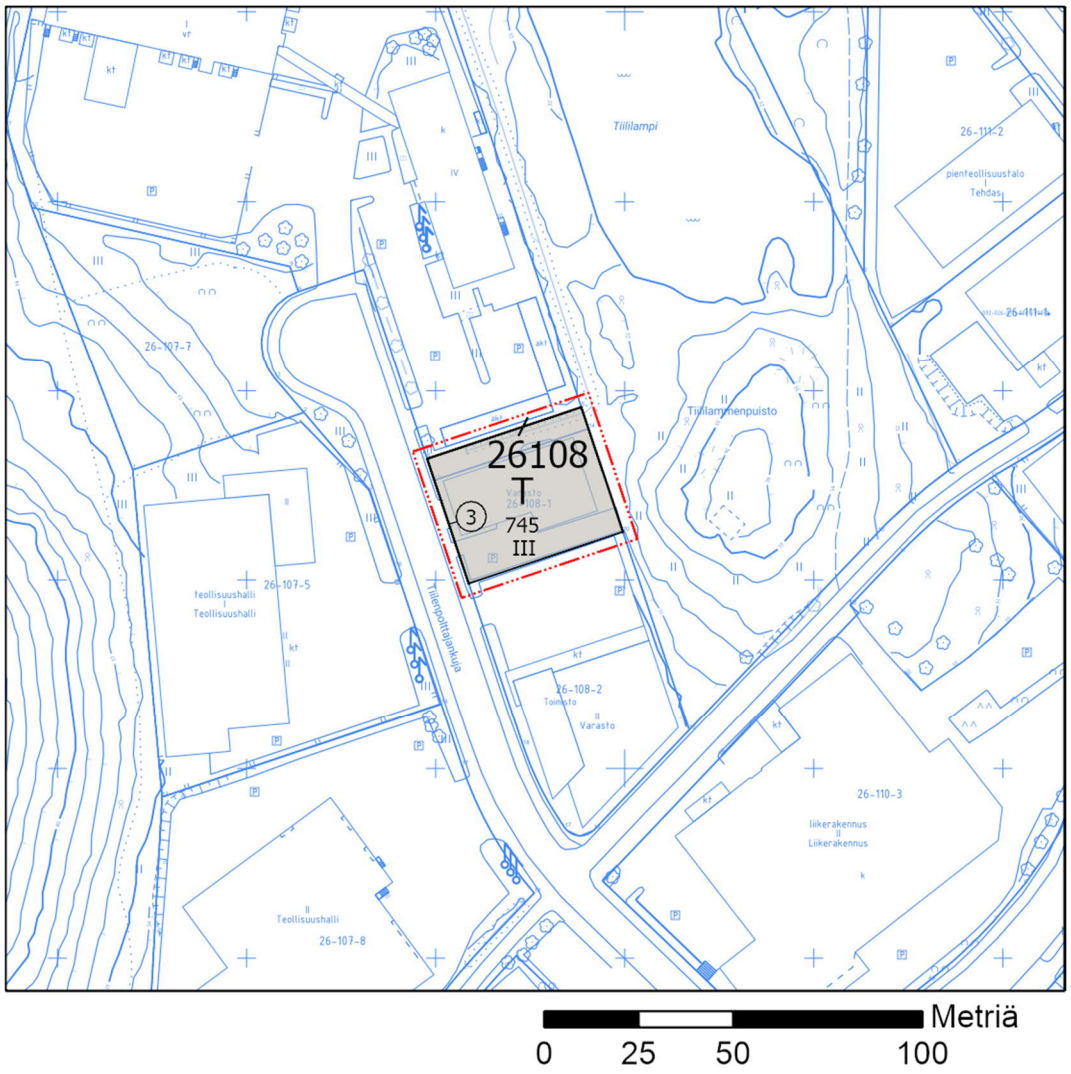

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	1/2
002466	15.12.2020	

Vantaan kaupunki

TIILENPOLTTAJANKUJA 3B

Kaupunginosa 26, Petikko

Asemakaavan muutos

Osa korttelia 26108.

Tonttijako ja tonttijaon muutos

Osa korttelia 26108.

1:2000

Vanda stad

TEGELBRÄNNAR-GRÄNDEN 3B

Stadsdel 26, Petikko

Ändring av detaljplanen

Del av kvarteret 26108.

Tomtindelning och ändring av tomtindelningen

Del av kvarteret 26108.

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
	3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
T	**Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för industri- och lagerbyggnader.**
	Alueella saa olla huolto- ja korjaustiloja.	På området får vara service- och reparationsutrymmen.
	Alueella saa olla toimistotiloja enintään 40 % tontin rakennusoikeudesta.	Det kan finnas kontor i området högst 40 % av tomtens byggnadsrätt.
	Alueella saa olla yksi asunto.	På området får vara en bostad.
	Uudet pinnoitettavat piha-alueet tulee olla vettä läpäiseviä.	Nya gårdsområden som ska beläggas måste vara vattengenomsläppliga.
	Rakennusluvan yhteydessä on esitettävä hulevesiselvitys.	I samband med byggnadstillstånd ska dagvattensbedöming presenteras.
	Ääneneristävyyden lentomelua vastaan tulee olla asunnoissa ΔL 32 dB ja toimistoissa ΔL 28 dB.	Ljudisolering mot flygbuller ska vara i bostäder ΔL 32 dB och i kontor ΔL 28 dB.
	Autopaikkoja on varattava vähintään: - teollisuus, huolto- ja korjaustoiminta 1 ap / 100 k-m² - varastot 1 ap / 150 k-m² - toimistot 1 ap / 50 k-m² - asunto 1 ap	Bilplatser ska reserveras minst: - industri, service- och reparationsverksamhet 1 bp / 100 m²-vy - lager 1 bp / 150 m²-vy - kontor 1 bp / 50 m²-vy - bostad 1 bp
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Kortteleiden välinen raja.	**Gräns mellan kvarter.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
3	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
26	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
PETIK	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
26108	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
745	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
III	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**

Rakennusala.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

Byggnadsyta.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Asemakaavoitus

Stadsstruktur och miljö
Detaljplanering

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Stadsmätning

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Vantaalla / Vanda __.__.20__

Kimmo Junttila
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	17.11.2020
Kaavan nimi	002466 Petikko 26 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	09.10.2020
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002466
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,1493	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,1493

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,1493**	**100,0**	**745**	**0,50**	**0,0000**	**4**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	0,1493	100,0	745	0,50	0,0258	4
V yhteensä	0,0000		0		-0,0258	0
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,1493**	**100,0**	**745**	**0,50**	**0,0000**	**4**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	0,1493	100,0	745	0,50	0,0258	4
T	0,1493	100,0	745	0,50	0,0258	4
V yhteensä	0,0000		0		-0,0258	0
VL	0,0000		0		-0,0258	0
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta**, eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä
- lainmukaisuusperusteella, eli jos
    - päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
    - päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
    - päätös on muuten lainvastainen

ja/tai
- tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä
- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä oikaisuvaatimukseen mukaan vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita oikaisuvaatimuksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, oikaisuvaatimuksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupunginhallituksen yhteystiedot:
Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa
Puhelin: (09) 8392 2184
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Virka-aika: klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet tehnyt päätöksestä aiemmin oikaisuvaatimuksen. Kunnan jäsenenä voit tehdä valituksen, jos päätös on muuttunut oikaisuvaatimuksen takia.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:
- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat (ellet ole niitä aiemmin toimittanut oikaisuvaatimuksen yhteydessä). Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vahingonkorvausasiassa hallinto-oikeus voi tutkia ainoastaan, onko päätös tehty muodollisesti oikein. Vahingonkorvauksen perustetta tai määrää koskevan riita-asian käsittelee sen sijaan toimivaltainen yleinen tuomioistuin (käräjäoikeus).

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:
Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän p**äätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa**, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän **päätökseen, joka koskee hankintaoikaisua**, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

3.3. Tähän **päätökseen, joilla on päätetty olla käyttämättä etuosto-oikeutta**, ei saa hakea muutosta.
(Etuostolaki 22 § 3 mom.)

3.4. Tähän oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun **päätökseen, joka koskee verotusta**, ei saa hakea muutosta.
(Veronkantolain 51 § 1 mom. ja 50 § 7 mom.)

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.
Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:
1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.
Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhakuaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.
Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhakuaika suorahankinnassa

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suorahankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suorahankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suorahankintaa koskevaa ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suorahankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suorahankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2050 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4100 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6140 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 510 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314
markkinaoikeus(at)oikeus.fi
asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Voit tehdä valituksen myös, jos olet kunnan jäsen. Poikkeuksen tähän muodostavat vaikutukseltaan vähäiset muutokset muuhun asemakaavaan kuin ranta-asemakaavaan. Näihin vaikutukseltaan vähäisiin muutoksiin kunnan jäsenellä ei ole valitusoikeutta. Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa
- muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta
- supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita
- nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla
- heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä tai
- muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen voi tehdä myös
- viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita. Kunnan jäsenen ja asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:
Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079, Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen eli päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Valituksen voi tehdä myös asiassa julkista etua valvova viranomainen.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisten katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet

- ostaja tai
- myyjä.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä:

- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15